တလောကလုံး အခက်ဆုံးဟု သမုတ်ကြရသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး ကို

၂၉၄.၃၃

သက်သက် သာသာ လွယ်လွယ် ကူကူနှင့် ပါဠိတော်လွှတ်

အကောက်လွှတ် ဆရာလွှတ်တတ်မြောက်နိုင်ကြရန်

အကျဉ်းချုပ်နည်း အဋ္ဌကထာနည်း

ဉာဏ်ကစားနည်း

ကြံဆနည်း ဆန်းကြယ် စုံလင်လှစွာသော

အထူးထူးသော ဇယားနည်း စက်ဝိုင်းနည်း ရှေးကမပေါ်ဘူးသေးသောနည်း

စသည်တို့ဖြင့် နည်းပေး ခါပေးခါ တန်းဆာဆင်၍

ခင်ဦးတောရပဋ္ဌာန်းဆရာတော်

စထွင် စီစဉ် ရေးသားအပ်သော

ပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်း။

ဟသ်ာတ-ဦးမြ က။ တဦးတည်းတာဝန်ယူ၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၄၉၃-ခုနှစ်။

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး

ရန်ကုန်မြို့၊ ဇမ္ဗူ့မိတ်ဆွေပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်။

၁၃၁၂-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လ။

နိဒါန်း

နိဒါန်း

ပါရံပါပေတိဏ္ဏမိနာ၊ ပဋ္ဌာနနယသာဂရေ၊
ဓယံကာရေတိသောဝ၊ မဟာပဋ္ဌာနပါဠိယံ။ ။

ဏ္ဏမိနာဂ န္တုယာနနံ၊ အာဏ္ဍဂဏ္ဍနယဏ္ဏဝေ။
ဥဇု ပါရံသုခံယ န္တု၊ ဒီဃပဋ္ဌာနကာဒိကာ။ ။

"ပဋ္ဌာန်းဆရာတော်" ဗျာတိုဒိစတြိတ် ခင်ဦးမြို့နယ် ဗျာဘေားကင်းတောရကျောင်းတိုက်ဝယ် တောရဆောက်တည်ခါ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်….၁၂၉၈-ခု။ ၉-ခု။ ၃၀၀။ပြည့်နှစ်တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၌ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်တိုင်သုံးနှစ်လုံးလုံးအတူတကွ သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့ဘူးရာ။ ထိုစဉ်အခါကပင်ဆရာတော်သည် တသာသနာတော်လုံး၌ "အခက်ဆုံး"ဟု သမုတ်ခြင်းကိုခံယူရသောသုဒ္ဓသ,သုနိပုဏ,အတိဂမ္ဘီရ, အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီး၏အဦးအစ၊ ကုသလတိက်သင်ရိုးဟောရိုးအရကောက်မျှပင် ငြီးငြင်ပင်ပန်း ညှိုးနွမ်း၍နေကြကုန်သောစာသင်သားတို့၏အကျိုးငှါ၊ အမျိုးမျိုးသောနည်း အသင်းသင်းသောဓယား အစားစားသောလေ့ကျင့်ခန်းတို့ဖြင့် အလွယ်ဆုံးသောနည်းလမ်းကို ပင်ပန်းကြီးစွာကြံစည်ရှာဖွေတော်မူခဲ့ရာ။ထက်ဝက်သာသာ သက်သာသင့်သလောက်သောနည်းကို တွေ့ရလည်း "ကောင်းလှပါပြီ"ဟုဝန်ခံရလောက်သောနည်းလမ်းကိုမတွေ့ရသေးသဖြင့်"ဒါကြောင့်ပင် ရှေးကအရကောက်ကျမ်းကြီးများကိုရေးသားတော်မူကြပေသောဆရာတော်ကြီးများပင် အထက်အထက် တိုက်များကိုရေးသားတော်မူကြစဉ်။ဉာဏ်သက်ဝင်ဘို့ရာ လွန်စွာမလွယ်ကူလှသဖြင့်"ခက်လှ၏၊နက်လှ၏။သိမ်မွေ့လှ၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ အရာသာဖြစ်၏။ မှချမှန်ကန်ပြီဟု တာဝန် မယူရဲ၊ ကြံဆသင်ခြင်ကြလကုန်"စသည်ဖြင့်ငြီးငြူတော်မူရှာကြပေဒါဘဲ" ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်ကို ယနေ့ ထက်တိုင်အောင်ပင် ကြားရောင်လျက်ရှိတော့၏။ ။

ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီးသည်လွန်စွာပင် သိမ်မွေ့ နက်နဲ၍ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခက်ခဲလှရကား သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ အရာသာ။ငါတို့၏အရာမဟုတ်ဟု ဥပေက္ခာပြုခဲ့သော်၊ တနေ့ထက်တနေ့ ဘရွေ့ရွေ့ကွယ်ပလျက် တစစ တိမ်မြုပ်တော့မည့် အရေးကြီးတွေးတော်မူခါ အသက်နှင့်ခန္ဓာကို ငဲ့ညှာမထားအာရဒ္ဓ ဝီရိယ တရားဖြင့်မနေမနားကြံလက်စကိုဆက်လက်၍ ကြိုးစားတော်မူပြန်ရာ "လိုချင်ကြံဆနည်းလမ်းရ"ဟူဘိအထားဘုသလတိက်သောက်မှုကို အတိုဆုံးသောခရီးဖြင့်အပြီးတိုင်ရောက်(အခုကောက်လွတ် ပါဠိတော်လွတ်) ဟောချွတ်မို့ချ-သင်ကြားနိုင်ကြသော "နည်းကောင်းကို"အား ကြောင်းအားလျော်စွာကြေနပ်ဘွယ်ရှိလောက်အောင် ဉာဏ်မှာသက်ဝင်ထင်မြင်သမျှ စထွင်ပြုပ၍-ရတော်မူခဲ့လေသည်။ ။

"လက်စမ်းသဘော" ဖြင့်ရရှိခဲ့သော နည်းကို အသုံးပြုခါ အသက်ရှစ်နှစ်အရွယ် သာမဏေငယ်ကလေးတပါးနှင့် ဆယ်နှစ်ရွယ် အမျိုးသမီးကလေးများကို အစထား၍ သင်ကြားပို့ချပေးရာ ကုသလတိက်မှုကို လွယ်ကူစွာ တတ်မြောက် ကြလျက်။ လက်တွေ့စာချ၊ အခြေရအောင်ပင် ဉာဏ်သက် ဝင်နိုင်သည်အထိ ပဋ္ဌာန်းဉာဏ်ရှိကြပေသည်။

ယင်းသို့နည်းကောင်း-ရရှိကြောင်းဖြင့်-သတင်းကောင်းဆင့်ဆင့်ပြန့်လွင့်ခဲ့ရာ၊ထိုထိုမြို့ရွာမှ သံဃာတော်များ ပညာသင်ကြားဘို့ရာ ဆည်းကပ်လာကြလည်း-ယယ်ရှား နိုင်သမျှ ပယ်ရှား၊ တတ်စွမ်းနိုင်သမျှတို့ကိုလည်းပို့ချ သင်ကြားတော်မူရင်းပင်၊ နောက်မဆုတ်ချင်သောဆန္ဒ ကြီးမား ထက်သန်သော အာရဒ္ဓဝီရိယဖြင့် အထက်အထက်ဖြစ်သော တိုက်ဒုက်တို့၏ နည်းနာနယတို့ကိုကြံဆအားသစ်မပြစ်မနေ-ရှာဖွေ ဆည်းဘူးတော် မူခဲ့ပြန်ရာ။ သဒ္ဓါ ဆန္ဒ-ဝီရိယ အလျောက် ဝမ်းမြောက်ဘွယ်ရာ ဆန်းကြယ်လှစွာသော နည်းနာ ဥပဒေသ-ပုံပြဇယားတို့ဖြင့် ခမ်းနားကြီး ကျယ်စွာ ကျမ်းစာတဆူ စာမူတခုအလား သာသနာတော်အားကျေးဇူးများစေမည့် အနန္တရိယ အဏ္ဏဘဂတ်တိက်ဒုက်ကုန် အလွယ်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌာန်းဘုရားတော်များကိုသင်ကြားပို့ချနိုင်သောနည်းကောင်းများကို ဉာဏ်အားထင်ထင်သိမြင်ရရှိတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ၂၄-ကျမ်းကုန်ဆုံးသည် အထိသင်ကြားပို့ချခဲ့ပေသည်။ ။

"ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ" ယင်းသို့နည်း ကောင်းနည်း အပေါင်းတို့ကို ထပ်လောင်းရရှိ သိမြင်တော်မူပြီးနောက်၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပဋ္ဌာန်း သာသနာတော်ကြီး ပွါးစီးစေရန် လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြသော ထိုထိုမြို့ရွာတို့၌ ဓမ္မကထိကသာ-ဥပါသကာ, ဥပါသိကာမတို့အား သင်ကြားပို့ချ ပဋ္ဌာန်းစာမေးပွဲ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်အားထုတ်တော်မူနေခိုက်မှာပင် …အဘိဓမ္မပါဠိဂုဏ်သုနေသွင်၊ပေါ်ထင်တော်မူခဲ့ပေသော မန္တလေးမြို့မပိုးရိမ်တိုက်ကြီး၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌမဟာနာယကအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မပိုးရိမ်ဆရာတော်-ပျံလွန်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘုရားဖြူဆရာတော် စသော ပိဋကဝိဋ္ဌာ ဆရာတော်ကြီးများ၏ တိုက်တွန်းတော်မူချက်အရ။ ကုသလသင်္ကမှုကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်လွတ် အခုကောက်လွတ်ဟောချွတ်ပို့ချပေးနိုင်သော 'ပဋ္ဌာန်းလမ်းပြ' ကျမ်းကလေးကိုရေးသား ထုတ်ဝေတော် မူခဲ့ပေသည်။ ။

နိဒါန်း

ထိုပဋ္ဌာန်းသမ်းပြ-ကျမ်းငယ်ကလေးကို လေ့လာသင်ကြား ဆည်းပူးအားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ဉာဏ်သွားအလျောက် (၇)ရက် (၁၅) ရက်-တလစသည်ဖြင့်တက်မြောက်ကြပြီးနောက်၊ မကြောက်မဆုတ် "ပဋ္ဌာနမှာစရိယ"ပြုလုပ်ခါ သိသာနှုံးသိသသင်ကြား မှီချတော်မူကြပေသော ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တို့သည်၊ ယနေ့ထက်တိုင် စစ်ကိုင်းမန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ ဖျာပုံ၊ ဟင်္သာတ စသော ထိုထိုမြို့ရွာတို့၌ ထင်ရှားစွာပင်အစဉ်ပို့ချသင်ကြားတော်မူလျက်ရှိကြပေသည်၊ ယခုအခါပဋ္ဌာန်းဆရာတော်နှင့်တကွ ဆရာနည်းခံကြပြီး ပဋ္ဌာန်းယမကဓမ္မာစရိယတည်ပည့်ကြီးများသည်လည်း၊ ရန်ကုန်မြို့ပြည်လမ်းပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်တွင် ပဋ္ဌာန်းသမိုက်စသောအဘိဓမ္မာ ကျမ်းများကို သဃာတော်များနှင့်တကွ လူဒါယကာများကိုပါပို့ချသင်ကြားတော်မူလျက်ရှိကြပေသည်၊ ။

"ပဋ္ဌာန်းပါဠိရှု" ပဋ္ဌာန်းသမ်းပြကျမ်းကလေးမှဖြင့်ပင်၊ ကုသလတိက်ပဋ္ဌာန်းကျမ်းအတွက် တိက္ခဇဝနပညာရှင်တို့အဘို့မှာနှစ်သိမ့်ကြေနပ်လောက်ပြီဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ တိက်ကုန် ဒုက်ကုန် ပဋ္ဌာန်း(၂၄) ကျမ်းလုံးအတွက်အခက်မရှိသိမြင်နိုင်သော နည်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော "ပဋ္ဌာန်းပါဠိရှု"ကျမ်းကြီးကိုရိုက်နှိပ်ပါရန် (ရန်ကုန်မြို့ပဋ္ဌာန်းသာသနာပြုအဖွဲ့)မှ မျှော်ထား တောင်းပန်ကြ၍၊ လွန်ခဲ့သော ၁၂-နှစ်ခန့်ကရိုက်နှိပ်ဘို့ရာ ကျေညာခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ တိုင်းပြည်အရေးဝဋ္ဋုရေးနှင့် ငွေကြေးအခ-ပြုလုပ်ဘွယ် တာဝန်တွေ ကြီးလေးလှသဖြင့်ထ-မြောက်အောင်မြင်ခြင်းမရှိဘဲရပ်စဲ၍ထားခဲ့ရပေသည်၊

"ချိန်တန်ခ-သင့်ပန်းနှင့်ပွင့်" 'ပဋ္ဌာန်းပါဠိရှု ကျမ်းကြီးရေးသားပြုပြီးသည်မှာ ၁၂-နှစ်နီးပါးမျှ ရှိပါလျက်၊ စက်တင် ပုံနှိပ်ခါ သာသနာတော်အတွက်မပေါ်ထွက်သေးကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိ-သာသနာ့ဘာဝန်ကို-ကိုယ့်တာဝန်ဟု နှလုံး သွင်းလေ့ ရှိပေသော "တိုင်းပြည်ပြုထွန်းတော်အဆင်မာသ်းတဦး-မြ"သည် ကြီးမားလှစွာသော သဒ္ဓါဆန္ဒပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကို ကြည်ညို လေးစားလှသော စေတနာသနှုံဖြင့်တဦးတည်းကပင်တာဝန်ယူခါ ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ၊ ၁၂-နှစ်ကျော်မျှအချိန်ကြာ ယခုအခါမှပင်ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်ခဲ့ပါသည်၊ ။

ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိရှုကျမ်းကိုရေးသားရာတွင်တကြိမ်သာမဟုတ်ဘဲ၊ အခါခါ စဉ်းစား- လွယ်သည့်ထက် လွယ်၊ ကောင်းသည့်ထက် ကောင်းသောနည်းများကို ပါဠိတော်ကြီးနှင့် တသားတည်း ကျရှိရ ထင်အောင် အကြိမ်ကြိမ်အဘန်ဘန် စီစစ်ရေးသားပြီး "အလွယ်ဆုံး အကောင်းဆုံး"သောနည်းသို့ရောက်မှပင်စက်တင်ပုံနှိပ်ခဲ့ပါသည်၊

ထိုဖြင့်တဖြာ သိအပ်သောအကြောင်းတရပ်မှာ....

ကိံ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္ဆိကတေနိဓ၊

သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟေဿံ သဒေဝကေ၊ ။

ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်အရ၊ အလောင်းတော်ဟူသမျှ တို့၏ဗုဒ္ဓေါသော "ဘုရားဖြစ်လိုမှု" အာသာဆန္ဒသည် "သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရလိုခြင်းသာပဓာန ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားလှပေသည်၊ "ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်"သို့ရောက်တော်မူသောအခါ၌သည်း ရရှိတော်မူသော "သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်"ကို ထိုထိုဗုဒ္ဓကိစ္စဘို့၌ အသုံးချတော်မူခဲ့ရာ၊ ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတော်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော် မူသောအခါ ဟောကြားတော်မူသောအခါတို့၌သာ ဉာဏ်တော်၏အရှိန်အဝါကို အာသာပြည့်ဝ "အဇ္ဈာသယ"အသုံးချတော်မူခဲ့ရပေသည်၊ ။

အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် များသည် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ ကျက်စားရာသာဖြစ်၍ ဟောတော်မူသောအခါဘို့၌ ဝေနေယျတို့ မှတ်သားနားသည် လွယ်အောင်နည်းပေးသင့်သော အချဥ္ဈာနဘို့ဝယ် နည်းပေးခါပေးခါသာဟောကြားတော်မူကြောင်းကို "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနပဟိ အဘိဓမ္မံပတ္တနယံကာတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ နယောအက တောနာမနတ္ထိ"စသည်ဖြင့်အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကြီးများ၌မိန့်ဆိုကြပေသည်၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာကျမ်းပဋ္ဌာန်းအရကောက်ကျမ်းကြီးများကိုရေးသားစီရင်တော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီးများသည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏အထားတူစွာနည်းပေးသင့်သောအရာဝယ်-နည်းပေးခါ လမ်းပြလောက်မျှသာ ရေးတော်မူခဲ့ကြသဖြင့် မန္ဒဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအဘို့မှာဉာဏ်သက်ဝင်ဘို့ရာများစွာမလွယ်ကူဘဲခက်ခဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ရတော့သည်၊ ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိရှုကျမ်းတွင် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်ဘိုင်နည်းပေးတော်မူပုံများကိုညွှန်ကြားပြသထားပါသည်၊ ထိုမှတပါး-ခက်ခဲလှသော ပဋ္ဌာဝါရသင်္ချာဂဏန်းများ၌ ရှင်အားပြည့်ဝ ဉာဏ်ကစား ရလေအောင်-နယအဖုံဖုံကိုလည်း ရုံသင်လှစွာညွှန်ပြ ထားပါသည်၊ ၊ပ ချမတ်ပညတ်တရားတို့၏ ဤရွေ့ဤမျှပမာဏသတ္တိ ဖြင့်ကျေးဇူးပြုပုံအကြောင်းအကျိုးအရုံကိုလည်း လွယ်ကာခဏ ၁-၂-မိနစ်အတွင်း သိရလေအောင်ညွှန်ကြားထားပါသည်၊

မြတ်ဘုရား၏အလိုတော်ကျ "တိကပဋ္ဌာန်း" တကျမ်းတည်းမှ၏ ပေဿလများကို စေ့စပ်အောကျယ်တော်ထုတ်ခါ ရေးသားရမည်ဆိုပါလျှင် စာမျက်နှာနံပါတ်(၂၀၀၀၀၀)နှစ်သိန်းကျော်ခန့်မျှပင် ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်သော်သည့် နည်းပေးထမ်းပြ၍စာမျက်နှာနံပါတ်-၈၀၀ ခန့်မျှဖြင့်ကျဉ်းမှာအောင် ရေးသား ထားသည်၊ ကုသလတိက်၏ ပေဿလများကိုတော်ထုတ်နိုင်ဘိသကဲ့သို့အာသုံးသော ပါဠိတော်

→"အဇ္ဈာသယ" ဆိုသဖြင့် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူရသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရားမှာ ရရှိတော်မူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်ကျနပ်သွ ်ပြီဟုမဆိုလိုပါ၊ "နာတိပိဋ္ဌကာရိတံ ယထာဒေ သ 'ဘိဓာဓိဘာနိဝစေဿ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဟာတုံပဋ္ဌာ ဒိဘေဒဘိန္နေ ပ္ပကာသဿ ဘိဓာကာရိတာနယလာဘော နိသ္သာ ဝေသ နယပဋ္ဌာနမှာတော် မူအိပ်သည်နှင့် အညီ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသောအခါမှသာ လွှတ်လွှတ် ကျွတ်ကျွတ် ဝန့်ဝန့်စားစား- ဉာဏ်တော်စွမ်းရှိသမျှ ကျက်စား ဟောကြားတော်မူရခြင်းကိုဆိုလိုပါသည်၊

ပဋ္ဌာနံ နာမ နာနမေနံ၊ နာမ ရူပ နိရောဓနံ၊

ဒေသေသိအာတိဂမ္ဘီရံ၊ နယမဏ္ဍိတဒေသနံ၊ ။

နိဒါန်း

ပေယျာလများနှင့်တကွအရကောက်များကိုပါသောတုဇနတို့ ညာဏ်မရှုတ်ရအောင်ဘော်ထုတ်ရှင်းပြခါ ကျဉ်းလှစွာစီစဉ်ညွှန်ပြထားပါသည်။ ။

"ဒုကပဋ္ဌာန်း"စသော ကျမ်းများနှင့်တကွ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်း ကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင် ပါဠိတော်, ပေယျာလများကိုလည်း အလွယ်ဆုံးသောနည်းဖြင့် အသီးသီး ဘော်ထုတ်နိုင်ရန် ဝေဘန်မိုင်းခြား"ပဋ္ဌာန်းဆရာတော်" ကိုယ်ဘိုင်ပင် စီစဉ် ရေးသားပြီးဖြစ်ပါသည်၊ ၎င်းကျမ်းများကိုထည်း ပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို ကြည်ညိုလေးစား"ဟသ်ာတဦးမြ"ကဲ့သို့သော သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ပေါက်လာသော အချိန်အခါတွင် စက်တင်ပုံနှိပ်ပါရန် စီမံပြီး အသင့်ပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အရှင်ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကိုယ်တော်တိုင်ပင်လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကိုအကျယ်တဝင့်ဟောတော်မူလင့်ကစား ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးအား စန္ဒကူးတော၌ ဟောကြားတော် မူရာဝယ် အတိသင်္ခေပ"နည်းပေးလမ်းပြ"အားဖြင့်သာဟောကြားတော်မူပေသည်၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားပေးသနားတော်မူသော အတိသင်္ခေပ "နည်းပေးလမ်းပြ" ဖြင့်သာ ရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်သည် သိဿာနုသိဿ တို့အား မကျဉ်းမကျယ်အားဖြင့် ဟောကြားမှိုချတော်မူလေသည်။ ။

"အကျဉ်းသင်္ခေပ နည်းညွှန်ပြက-အကျယ်ဝိတ္ထာရ သိမြင်ကြရသောနည်း"မှာ အဘိဓမ္မာအရာဝယ်။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင်ဘုရားသခင်၏ ဥပဒေသ-လမ်းညွှန် ပြခဲ့သော နည်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ။

ဤပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်းကြီးသည်လည်း ပဋ္ဌာန်း(၂၄)ကျမ်းလုံး၏ အရကောက်-ပါဠိတော်စသည်တို့ကို ကိုယ်ဘိုင် ဆရာလွတ် အနေအားဖြင့်သင်ကြား ဟောချွတ်နိုင်သော အရည်အချင်းသို့ ရောက်အောင်ပို့ဆောင်နိုင်လောက်သော နည်းနာနယ ဇယားကွက် ပုံစံ ဥပဒေသတို့နှင့်တကွ။ ထူးသင့်သိသင့်ရာအဋ္ဌကထာ ဝါရတိုင်း တို့၏ အဆုံးအဆုံး၌ အကျဉ်းချုပ် မှတ်စရာအဝဝတို့ဖြင့် သောတုဇနတို့ ညာဏ်အမြင်မရှုတ်ထွေးရအောင်နည်းပေးတော်မူလျက် တတိက်နှင့်တတိက်-တဒုက်နှင့်တဒုက်မရှုတ်ယှက်စေဘဲဝေခွဲညွှန်ကြားရေးသားတော်မူခဲ့ပေသည်။ ။

ဤပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်းကို ကုသလတိက်မှစ၍ တိကပဋ္ဌာန်း ဒုကပဋ္ဌာန်းစသည်ဖြင့် အခန်းအပိုင်းအစီအစဉ် အတိုင်းပင် အကြောင်းအခွင့်သင့်တော်သလို ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်၍သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဤပဋ္ဌာန်း-ပါရဂူကျမ်းကိုလေ့လာသင်ကြား ဆောင်ရွက် အားထုတ်တော်မူကြခြင်းအားဖြင့် ပဋ္ဌာန်းတရားပါဠိတော် အရကောက်နှင့်ကြံဆမှုသဘာဝများကို ရှင်အားရရ-နှုတ်တက် အာဂုံ ဆောင်ရွက်ရွတ်ဘတ်ကြခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးတော်ကို ဆပ်ရင်း အလွန်အမင်းတွေ့ကြုံခဲ့လှစွာသော သာသနာတော်၏ အရသာခမ္မ ပုဇာမင်္ဂလာကြက်သရေကြီးကိုဆီးပူးလျက်"ပဋ္ဌာန်းကျမ်း" တည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကမ်းတဘက်သို့ လှမ်းကက်တော်မူနိုင်ကြပါစေသတည်း။ ။

မဟာပဋ္ဌာနဓမ္မာစရိယ
အရှင်ဇန္ဒကထေရ
မဟာသိဝကျောင်း
စင်ကိုင်းတောင်ရိုး။

လေ့လာဘွယ်ရာအဖြာဖြာ

ဤကျမ်း၌မြတ်စွာဘုရားဟောဘော်မူသော ပါဠိတော်အစီအစဉ်အတိုင်း "ပစ္စယနိဒ္ဒေသ"မှစ၍ ရေးသားစီစဉ် ထားသော်လည်း ဥပါသကာဥပါသိကာမများပါ ပေါ်ခဲရခဲလှစွာသော ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရကိုပါလွယ်လင့်တကူသိနိုင်ပါရန်ပဏ္ဏည်းပစ္စယုပ္ပန်ခေါ်"သုဒ္ဓသင်္ချာ"ကိုပထမရှေးဦးစွာကျေညက်စေ၍ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ကြီးနှင့်တကွအရကောက်များကိုကြေနပ်သည်တိုင်အောင်လေ့ကျက်ပါ။ ။

အကျယ်ဟောတော်မူသော ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရကို ကြေနပ်သောအခါ မကျဉ်းမကျယ်ဟောတော်မူသော ပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ ကျက်မှတ်မှုလုံးဝမရှိတော့သလောက် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဆဝါရ ဝိဘင်္ဂကိစ္စမှာလည်း ပြီးသလောက်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ။

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ(၇)ပါးသော ဝိဘင်္ဂဝါရတို့၏ ကိစ္စပြီးဆုံးသောအခါ ဆဝါရသင်္ချာခန်းဖြစ်စေ၊ ပဋ္ဌာဝါရ သင်္ချာခန်းဖြစ်စေ နှစ်သက်ရာလေ့လာနိုင်ပါသည်။"ဆဝါရ"သင်္ချာခန်းကိုဖြစ်စေ။ ဝိဘင်္ဂခန်းကိုဖြစ်စေလေ့ကျက်သောအခါ ရှေးဦးစွာ၎င်းတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာများကိုကြေနပ်လောက်အောင်ရထားစေရပါမည်။သို့မှသာ ဆိုင်ရာဝါရများအတွက်လွယ်ကူပါသည်။ ။

"နေ့ခက်ဆက်ဘွဲ့များ" မှာအဋ္ဌကထာနှင့် ရာသီစုမှလာသော အစီအစဉ် စကားချပ်များကို ရုံးပေါင်း၍ ပြထားသဖြင့် သုဒ္ဓသင်္ချာများကို ကြေနပ် သောအခါ အလွယ်ဖြင့်ပင် သိစွမ်း နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိရှုကျမ်းမာတိကာ။

အကြောင်းအရာ	နံပါတ်	အကြောင်းအရာ	နံပါတ်
ပဋ္ဌာန်းဒေသနာပါဠိတော်နှင့်အကောက်	၁-၉	ပဋ္ဌာန်ပစ္စနီယဝါရဒေသနာက္ကမဇယား	၁၀၇
ပုစ္ဆာဝါရ	၁၀	ပဋ္ဌာနဝါရပစ္စနီယအနက်ပေးပုံ	၁၀၈
ဋိကာလာပုစ္ဆာများကိုရေတွက်၍ပြခြင်း	၁၂	ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံသဘာဂဇယား	၁၁၀
အဋ္ဌကထာလာပုစ္ဆာများကိုရေတွက်၍ပြခြင်း	၁၄	မျိုးပစ္စည်းများဖြင့်သဘာဂယူနည်း	၁၁၂
ဆဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဇယား	၁၇	ဒေသနာက္ကမအားဖြင့် သဘာဂယူနည်း	၁၁၅
ပဋိစ္စဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဇယား	၁၉	ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံရွေးချယ်ပြီးသဘာဂဇယား	၁၁၆
ပဋိစ္စဝါရအနုလုံကုသိုလ်ဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ	၂၀	ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံမိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာဇယား	၁၁၉
ပစ္စယဝါရသံသဋ္ဌဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဇယား	၂၅	။ သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကဃဋနာဇယား	၁၂၀
ဆဝါရပစ္စနီကသုဒ္ဓသင်္ချာနှင့်သင်္ချာဇယား	၂၆-၂၇	။ သဟဇာတအကြီးအလတ်ဃဋနာဇယား	၁၂၃
ဆဝါရပစ္စနီကဝိဘင်္ဂထုတ်ရာပါဠိတော်ဇယား	၂၉	။ သဟဇာတအငယ်ဃဋနာဇယား	၁၂၅
ပဋိစ္စ,ပစ္စယဝါရပစ္စနီကကုသိုလ်ကောက်ပုံ	၃၀-၃၁	ဒေသနာက္ကမဃဋနာဇယား	၁၂၉
ဆဝါရပစ္စနီကဟိတ်ပါဠိဇယား	၃၂	ဃဋနာ(၄၁၅)ချက်ကိုသင်္ချာ,ပစ္စည်းရေအားဖြင့်ခွဲဝေပုံ	၁၂၉
ဆဝါရပစ္စနီကဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ	၃၄	သဘာဂဃဋနာတရားများကိုဝိဘင်းထုတ်နည်းကောက်နည်း	၁၃၁
ဆဝါရအနုလုံဒုကာဒိသင်္ချာဝါရ	၃၆	ပစ္စယုဒ္ဒါရဇယား	၁၃၃
ဆဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဇယားအကျဉ်း	၃၇	ပဋ္ဌာနဝါရပစ္စနီက	၁၃၅
စတုဝါရပစ္စနီကသင်္ချာဇယားအကျဉ်း	၄၀	ပဋ္ဌာနဝါရပစ္စနီကဇယား	၁၃၇
ဒွေဝါရပစ္စနီကသင်္ချာဝါရ	၄၃	ပဋ္ဌာနဝါရပစ္စနီကဒုကာဒိ	၁၃၉
ဆဝါရအနုလောမပစ္စနီက။ပစ္စနီယာနုလောမသင်္ချာဇယား	၄၅	ပဋ္ဌာနဝါရပစ္စနီကဝိဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း။ဝိဘင်းထုတ်နည်း	၁၄၃
ဆဝါရအနုလောမပစ္စနီကပစ္စည်းတွန်း	၄၆	။ အနုလောမပစ္စနီကဒုကဇယား	၁၄၄
စတုဝါရပစ္စနီယာနုလောမ ပစ္စည်းတွန်း	၄၇	။ အနုလောမပစ္စနီကဒုကကောက်ပုံ	၁၄၇
ဒွေဝါရပစ္စနီယာနုလောမပစ္စည်းတွန်း	၄၉	။ အနုလောမပစ္စနီကဒုကဇယားဘနည်း	၁၄၉
ဆဝါရသင်္ချာအကျဉ်းချုပ်ဉာဏ်ကစားနည်း	၅၀	။ အနုလောမပစ္စနီကဃဋနာဇယား	၁၅၀
သင်္ချာဝါရကောက်ပုံဝိဘင်းထုတ်ပုံနည်းပြ	၅၀	။ အနုလောမပစ္စနီကဃဋနာဇယားဘနည်း	၁၅၄
ဆဝါရအနုလုံပစ္စနီကခဏ္ဍဝါရဇယား	၅၃	။ ပစ္စနီယာနုလောမဇယား	၁၅၇
ဆဝါရအနုလုံ-ပစ္စနီကခဏ္ဍဝါရဆိုရိုး	၅၄-၅၅	။ ပစ္စနီယာနုလောမ နဟေတုနမူနာပြဇယား	၁၆၃
ဆဝါရဒေသနာက္ကမဟောပုံ	၅၆	။ သင်္ချာများကိုလေးချက်သေလှည့်နည်း	၁၆၅
ဆဝါရပါဠိတော်များကိုအနက်ပေးပုံ	၅၆	။ ဝိဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း-နည်းပြ	၁၆၅
ဆဝါရအနုလုံသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၅၈	။ ဒုကသင်္ချာများကိုလေးချက်သေလှည့်ပုံဇယား	၁၆၇
စတုဝါရပစ္စနီကသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၆၀	ပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝါရ အနုဝါဒဆိုရိုး	၁၆၈
ဒွေဝါရပစ္စနီကသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၆၁	။ ခဏ္ဍဝါရဇယား	၁၇၀
ဆဝါရအနုလောမပစ္စနီကသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၆၂	သဟဇာတဝိဘင်္ဂယပစ္စည်းခဏ္ဍဝါရလှည့်ပုံဇယား	၁၇၃
စတုဝါရပစ္စနီယာနုလောမသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၆၄	အာရမ္မဏပစ္စည်းရာသိဂုံ အဋ္ဌကထာ	၁၇၅
ဒွေဝါရပစ္စနီယာနုလောမသင်္ချာပါဠိတော်ဇယား	၆၅	သဟဇာတ ၁၅-မျိုးရာသိဂုံ အဋ္ဌကထာ	၁၇၆
ဆဝါရနယလေးပါးအားအားဒေသုပ်ခွဲသင်္ချာတွက်သည့်ပုံဇယား	၆၅	အနန္တရပစ္စည်းရာသိဂုံ အဋ္ဌကထာ	၁၇၉
ဆဝါရဒုက,လေးချက်လှည့်ပုံဇယား	၆၆	အနန္တရစက်ဝိုင်းကြီး	၁၇၉
ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဇယား	၇၀	အနန္တရပစ္စည်း အဋ္ဌကထာပြ ဒေသနာသည်	၁၈၀
ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုး	၇၄	။ ဗဟုဓာဇယား"အနုလောမ"	၁၈၁
ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာလေ့ကျင့်နည်း	၇၅	အနန္တရပစ္စည်း ပုဒ္ဒိလောမဇယား	၁၈၂
ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂအာရမ္မဏပစ္စည်းအကောက်	၇၆	ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းရာသိဂုံ အဋ္ဌကထာ	၁၈၃
အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းအကောက်ဇယား	၇၇	ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းရာသိဂုံ အဋ္ဌကထာ	၁၈၄
အာရမ္မဏမျိုးပါဠိတော်ဇယား	၇၉	ပစ္စည်းဘတ်ချန်ဝိထိဇယား'	၁၈၆
အာရမ္မဏာဓိပတိသရုပ်ခွဲ-အကောက်ဇယား	၈၃	အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းဘတ်ချန်ဝိထိဇယား	၁၉၀
အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်း-အနုဝါဒဆိုရိုးဇယား	၈၅	ပါဠိတော်အရပစ္စည်းဘတ်ပုံ အာရမ္မဏပစ္စည်း	၁၉၂
သဟဇာတအငယ်ပါဠိတော်ဇယား	၈၉	ဝါရမဂ္ဂလေးပါးနှင့်ပညတ်ကို၂၄ ပစ္စည်းဖြင့်ဝေဘန်ပုံဇယား	၁၉၄
သဟဇာတအငယ်အကောက်ဇယား	၉၀	စိတ်,စေ,ရုပ်ကိုသဟဇာတ ၁၅-မျိုးဖြင့်ဝေဘန်ပုံ	၁၉၆
သဟဇာတအကြီးအလတ်ပါဠိတော်နှင့်အကောက်ဇယား	၉၃	ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယ ကောဋ္ဌာသအနေကပစ္စယသဘာဂ	၁၉၇
အနန္တရရူပမျိုးပါဠိတော်အကောက်ဇယား	၉၇	ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယ	၁၉၈
ပကတူပနိဿယမျိုးပါဠိတော်ဇယား	၁၀၁	စာမူများကိုရှင်းလင်းချက်	၂၀၀
ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုးပါဠိတော်အကောက်ဇယား	၁၀၃	ကုသလတိက်ဝိဿဇ္ဇနာဝိဘင်းပေါင်းအကျဉ်းချုပ်ဇယား	၂၀၂
ပစ္ဆာဇာတစသောမျိုးတူ၏ပါဠိတော်နှင့်အကောက်ဇယား	၁၀၄	ပစ္စယုဒ္ဒေသအနက်	၂၀၃
နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းဇယားအကောက်ဇယား	၁၀၅	အမှားပြင်ဆင်ချက်	၂၀၇

ပဋ္ဌာန်းပါရဂူကျမ်း။

ပဌာန်းပါဠိကျမ်း။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ဟောရိုးဆက်။

ပစ္စယုဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည့်၏ အခြားမဲ့၌၊ ပစ္စယနိဒ္ဒေသကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုပစ္စယ နိဒ္ဒေသ၌တုံသော်လည်း၊ ဟေတု ပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၊ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆဲ့ လေးပါး တို့တွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယ နိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ နိဒ္ဒေသနာကာရ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ။ဟေတုပစ္စယောတိ။ ။ဟေတု ပစ္စယောတိ ဟူသည်ကား။ ။ ထိုနောင်နိဒ္ဒေသနာကာရကို ဟောတော်မူ၏။ ။ဟေတုပစ္စယောတိ။ ။ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။

ပစ္စယုဒ္ဒေသ၊ ပစ္စည်းတို့ကို အကျဉ်းပြရာ၌။ ယေဘုယျ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော၊ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းကို၊ ဟေတုပစ္စယောတိ၊ ဟေတုပစ္စယော ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော၊ အကျဉ်းပြတော်မူအပ်ပြီ၊ သော ဘာဝ ဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းကို၊ ပစ္စနိဒ္ဒေသ၊ ပစ္စည်းတို့ကိုမကျဉ်းမကျယ်ပြရာ၌၊ ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဟေတု (ပ) ယောဟူ၍၊ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ မကျဉ်းမကျယ် ပြတော်မူအပ်ပြီ။ (အာရမ္မဏ ပစ္စယော စသည်များကိုလည်း ဤသဘောအတိုင်း၊ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည့်၏ အခြားမဲ့၌ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏ စသည်ဖြင့်ပစ္စည်းတိုင်း ဟောရိုးဆက်ခါ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ-နိဒ္ဒေသနာ ကာရများကို ဖယ်ထားပါဠိ အတိုင်းဆို။ ။ထူးရာများကိုသာလျှင်အနက်ရေးပြအံ့။)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိများကို အနက်ပေးပုံ။

(၁) ဟေတူ။ ။ဟေတူ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးတို့သည် (သဟဇာတကမ္ဘ၊နာမ်အာဟာရ၊သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ဈာန၊ မဂ္ဂတို့ကိုသည်း စိတ်တရ ယှက်ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာသည့်၊ နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါးတို့သည် စသည်ဖြင့် သုဒ္ဓသချာအတိုင်း သရုပ် ကိုဖော်ဆို။)

ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊

ဓမ္မာနဉ္စ၊ သဟိတ်စိတ် ကောသဋ္ဌတိ, မောဟမူဒွေ၌မောဟကြဉ်သော စေတသိကတို့အားလည်း။ (ဤပါဠိများကိုဆိုင်ရာသမ္ပယုတ် ဖြစ်သောစိတ်နှင့် စေတသိက်ကို ထုတ်ဖော်၍ဆို၊)

တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဟိတ် ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ် ကြောင်းရှိကုန်သော (ဈာနစသည်ကိုလည်း ဤနည်းဆို၊)

ရူပါနဉ္စ၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့ အားလည်း။ (ဤသဘောအားလုံးဆို၊ အဓိပတိတွင် သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ဟုဆို။)

ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတု ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ (ကြွင်းအာရမ္မဏ စသည်နည်းတူ။)

ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ဟောဘိ၊ဖြစ်၏။ ။

(၂) အာရမ္မဏ။ ။ရူပါယတနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံသည်။ (ကြွင်း သဒ္ဒါယတနစသည်ကိုလည်းနည်းတူဆို။)

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အားလည်း။

တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊

ဓမ္မာနဉ္စ၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေ (၇) ခုတို့အားလည်း။(ဓမ္မာနံ တွေ့သမျှယှဉ်သင့်သောစေများကိုအကောက်အတိုင်းဖော် ဆို။)

မနောဓာတုယာ၊မနောဓာတ်သုံးခုအားလည်း။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော၊

ဓမ္မာ၊ အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည်။

မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် (၇၆) ခုတို့ အားလည်း။

ယံယံဓမ္မံ၊အကြင်အကြင်သို့သဘောရှိသော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားကို။ အာရဗ္ဘ၊အာရုံပြုကုန်၍။

ယေယေဓမ္မာ၊အကြင်အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သောအာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။

တေတေဓမ္မာ၊ ထိုထိုသို့သဘောရှိကုန်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည်။

တေသံတေသံဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။

(၃) အဓိပတိ။ ။ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒဟုဆိုအပ်သော အဓိပတိသည်။(ကြွင်းဝီရိယာဓိပတိစသည် နည်းတူ။)

ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဆန္ဒနှင့်ယှဉ်ကုန်သော (ဓမ္မာနဉ္စ စသည် ကို အကောက်သရုပ်အတိုင်းဖော် ဆို။)

ဂရုံကတွာ၊ အလေး အမြတ် ပြုကုန်၍. (ယံယံဓမ္မံ စသည်ကို အာရမ္မဏအတိုင်းဆို၊)

(၄) အနန္တရ။ ။စက္ခုဝိညာဏ ဓာတု၊ စက္ခု ဝိညာဏ ဓာတ်သည်လည်း (တံသမ္ပယုတ္တကာဓမ္မာ စသည်တို့ကို ရှေးနည်း တို့သည်လည်းဟုဆို။)

မနောဓာတုယာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းနွဲဟုဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အား လည်း။

ပုရိမာပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။

ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ အဆုံးဇောကြဉ်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

ပစ္ဆိမာနံပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာနံ၊ ပဌမဇောကြဉ်သော ကုသိုလ် ဇောဝိသ နာမက္ခန္ဓာ တို့အား (အကောက်အတိုင်း သရုပ်တို့ကိုဖော်၍ အားလုံးဆို။)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိများကိုအနက်ပေးပုံ။

ယေသံယေသံ၊ အကြင်အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။

ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တို့ ရုပ်ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားတို့၏။

အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။

ယေယေဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သောရုပ်နာမ်တို့ရုပ်နှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ (တေ တေစသည်ကိုနည်းတူ "ထိုထို" ဟုဆို။)

(၆) သဟဇာတ။ ။စဉ်းစားရှေ့လေးပါးကုန်သော။

အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်းအား။

မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေ၀ါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌။

နာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုသည်။

ခန္ဓာ၊ အရူပ ဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ် ရုပ်တို့ပုတ်ကြဉ်သော ဝိတ် ၇၅-စေဒွေပဉ္စဝိညာဉ်သနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။

ရူပါနံ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။

ဥပါဒါရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့အား။

ရူပိနော၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ ဟဒယဝတ္ထုတို့သည်။

အရူပီနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့အား။

ကိဉ္စိကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေကာလ၌။ ။ပဝတ္တိကာလ၌။ နသဟဇာတ၊ မဖြစ်။

(၈) နိဿယ။ (ပုရေဇာတ) စက္ခာယတနံ၊ မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သောစက္ခုဝတ္ထုသည် (သောတာယတနံစသည်နည်းတူ။)

ယံရူပံ၊ အကြင်ဟဒယဝတ္ထုကို။နိဿာယ၊ မှီ၍။

မနောဓာတုဝိညာဏဓာတုစ၊ အရူပဝိ ၄-ကြဉ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ် ၇၂-ခုသည်ရင်း။

ဏ္ဍမေ။ ဤမနောဓာတ်-မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့ ၁ည် (ထည့်လေ။)

(၉) ဥပနိဿယ။ ။ပုရိမာ ပုရိမာစသောအနက်ကိုးချက်ကို ပကတူပအကောက်အတိုင်း အနက်ဆို (အာရမ္မဏူပ အနန္တရူပတို့ ၎င်း၌ ဝင်ကြ၏။)

ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏူ,အနန္တရူ, ပကတူပနိဿယ, သတ္တိဖြင့် (ရသင့်သလိုအနက်ဆို။)

ပုဂ္ဂလောပိ၊ ကလျာဏမိတ္တစသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။

ဥတုပိ၊ အချမ်းအပူဟူသောဥတုသည်လည်း။

ဘောဇနမ္ပိ၊ လျောက်ပတ်သောဘောဇဉ်သည်လည်း။

သေနာသနမ္ပိ၊ ကျောင်းစသောအိပ်ရာနေရာသည်လည်း။

ဥပနိဿယ ပစ္စယေန၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် (၎င်းသာ ရ၏။)

(၁၁) ပစ္ဆာဇာတ။ ။ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက် ၄-ခုကြဉ်သော စိတ် (၈၅) ခု စေ ဒွေပဉ္စသနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။

ပုရေ၊ ပစ္စည်းတရားဖြစ်သည်မှရှေး၌။

ဇာတဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။

ကာယဿ၊ ကမ္မဇ,ဥတုဇ,စိတ္တဇ,အာဟာရဇကာယအား။

(၁၂) အာသေဝန။ ။ပုရိမာစသည်ကို အကောက်အတိုင်း အနက်ဆို။

(၁၃) ကမ္မ။ ။ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်သော။

ကမ္မံ၊ နာနာက္ခဏိကစေတနာသည်။

ဝိပါကာနံ၊ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော၊

ခန္ဓာနဉ္စ၊ ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသနာမက္ခန္ဓာတို့အားရင်း။

ကဋတ္တာရူပါနဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ, ပဝတ္တိကမ္မဇ,အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်တို့အားရင်း။

(၁၄) အာဟာရ။ ။ကဗဠီကာရော၊အလုပ်အလွေးကို မပြုတတ်သော်လည်း ပြုတတ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်

ကာယဿ၊ ကလာပ်တူ ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ကာယအား။

(၁၆) ဈာန။ ။ဈာနင်္ဂါနိ၊ မိမိကြဉ်သော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်ကိုးခုတို့အား။

(၁၇) ဈာန။ ။ဓမ္မာနဉ္စ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြဉ်သော စိတ် ၇၉၊ စေ ၅၂-တို့အားရင်း။

(၁၈) မဂ္ဂ။ ။ဓမ္မာနဉ္စ၊ သဟိတ်စိတ် ကိုးဆယ့်တ စေ ဒွေ ပဉ္စသတို့အားရင်း။

(၂၀) ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ရူပိနော၊ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော၊ဓမ္မာ၊ဆဝတ္ထု တရားတို့သည်။

အရူပီနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ၊ အရူပ ၄-ကြဉ် သတ္တ ဝိညာဏဓာတ်တို့အားရင်း။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ်၊ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ သတ္တိဖြင့်။

အရူပိနော၊ ကုန်သော။

ဓမ္မာ၊ အရူပ ၄-ကြဉ်စိတ် ၈၅-စေ ၅၂-နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊

ရူပီနံ၊ ကုန်သော။

ဓမ္မာနံ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့အား။

ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယေန၊ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ-ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပ ယုတ္တသတ္တိဖြင့်။

(၂၂) နတ္ထိ။ ။သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊မိမိအခြားမဲ့၌ကောင်းစွာချုပ်ကုန်ပြီးသော။

(၂၃) ဝိဂတ။ ။ ဝိဂတာ၊ ။ ကင်း၍

ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ မိမိသို့အတုလိုက်၍ဖြစ်ကုန်သော၊

(အနက်ဆိုလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အကောက် အနက် ဆိုနိုင်ရန် အကျဉ်းနည်း ရေးထည့်လိုက်၏)။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော် ထုတ်ပုံ ကောက်ပုံ ဟေတုမှ အဓိပတိ။

ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ ကောက်ပုံ များမှာ ပဋ္ဌာ ဝိဘင်္ဂဝါရကို လေ့ကျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ သက်သာလွယ်ကူလှ၏။ ။ အချို့ပစ္စည်းများမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့် ကိစ္စပြီး၏။ အချို့ပစ္စည်းမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာကို ခွဲ၍ယူရ၏။ ။

(၁) **ဟေတု**။ ။ပစ္စယုဒ္ဒေသက ဟောခဲ့သော ဟေတု ပစ္စယော, အာရမ္မဏပစ္စယောစသော ၂၄-ပစ္စည်းကို မကျဉ်းမကျယ် ပြခါ ဟောသဖြင့် ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ဟောလိုသော ပစ္စည်းများကို ဟေတုပစ္စယောတိ, အာရမ္မဏပစ္စယောတိ, စသည်ဖြင့်ဆို။ ။ ဟေတု၏ သုဒ္ဓသင်္ချာမှာ ဟိတ် ၉-ပါး ပစ္စည်းဖြစ်၍ ၎င်းအတွက် "ဟေတူ"ဟု ပါဠိထုတ်။ ပစ္စယုပ္ပန်မှာ သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၍ ၎င်းအတွက် "ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ" (သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ) တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ (သဟိတ်စိတ္တဇ, ပဋိ ကမ္မဇရုပ်)ဟု ပါဠိထုတ်။ ကရိုဏ်း အတွက် ပစ္စယေနပစ္စယော ဟုပြထားရာ ဟောလိုသောပစ္စည်း၏ အနည်းကိုထည့်ခါ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယောစသည်ထုတ်။ ။

(အလောဘစသည်က အဒေါသစသောဟိတ်တို့အား ဟေတု စသည့်တတ်နိုင်ခြင်း၊ အဟိတ်စိတ် စသည်ကို ကြည့်ရခြင်းကြောင့် ဒုတိယ ဟေတု ဗျာန မဂ္ဂ သဒ္ဒါများကို ထည့်၍ ဟောသည်။ အာဟာရ ဣန္ဒြိယတို့တွင် ထိုသို့ကြည့်ဘွယ်မရှိ၍ မဟော) တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ရှိက ရသင့်သော စိတ္တဇ,ပဋိကမ္မဇရုပ်ကိုယူ။ ။ (အဓိပတိမှာ ပဝတ္တိသာဖြစ်၍ ပဋိကမ္မဇမရကြောင်း ပဋ္ဌာက ပြခဲ့ပြီ။)

(၂) **အာရမ္မဏ**။ ။ပဋ္ဌာ အာရမ္မဏဝိဘင်္ဂ ဇယားအတိုင်း ဤမှာ ဧတေသက်ယှဉ်များပါထည့်၍ ဟောသည်။ပထမ အကွက် ဒုတိယအကွက်ချားကို ဇယားကြည့်၍ ပါဠိထုတ်။ သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသာ ယတနံတို့ကို ပစ္စည်းဘက်က ပေယျာလဖေါ်။ သောတဝိညာဏ ဓာတုယာ စသည်ကို ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ပေယျာလဖေါ်။ တတိယ ကွက်မှစ၍ အဆုံးတိုင်အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားကို "သဗ္ဗေဓမ္မာ" ဟု ဟော၍ ပစ္စယုပ္ပန်ကို "မနောဝိညာဏဓာတုယာ"ဟုဟော၏။ (အာရုံ ၆-ပါးတို့သည် သတ္တဝိညာဏ ဓာတ်တို့အား အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောခဏ၌သာ အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ်လည်း ညှို,ရွှေ, ဖြူ,နီ, စသော ရူပါရုံစသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ တကွ နက် အာရုံမဟုတ် အသီးသီးသာဟု သိစေခြင်းငှာ "ယံယံဓမ္မံ" စသည်ကို ဟောတော်မူပြန်သည်)။ ။

(၃) **အဓိပတိ**။ ။သဟဇာတ်ကို အဓိပတိတပါးစီ ခွဲခြားခါ ဟော၍ အာဓိက် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်မှုကို သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းပြခါ အာရမ္မဏာသွား "အာရုံ" အစား အလေးပြုအပ်၍ အာဓိ သသော "ဂရုံကတွာ" ထား၍ဟောသည်။ ။

အကောက်။

ဟေတု။ ။ဟေတုပစ္စယောတိဟူသော ပါဌ်ဖြင့် နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ ဓမ္မကို ပြတော်မူ၏။ ။ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ။ပ။ ယော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် နိဒ္ဒေသနာဘာဇကို ပြတော်မူ၏။ ထိုနိဒ္ဒေသနာ ကာရပါဌ်တို့ကြောင့် (ဤသဘောသွား အတိုင်း ကျန်ပစ္စည်း တို့ကို ဆိုပါ) ဟေတူ ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့်။ ဟိတ် ၉-ပါး ပစ္စည်း တရားကို ပြတော်မူ၏။ "ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ။ပ။ ရူပါနံ"ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဟိတ်စိတ် စေတသိက်, မောဟမူဒွေ၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက်၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။ ။ဟေတုပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်ဖြင့် တပြိုင်နက် ယထာရဟ တတ်ကောင်းသော (သုဒ္ဓသင်္ချာပစ္စည်းရေ အတိုင်းဆို) ဤ ၁၂-ပစ္စယ သတ္တိတို့တွင် ဟေတု သတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသဖြင့် ကျေးဇူး ပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။ ။(ကျန်ပစ္စည်းများကို ဤသဘောအတိုင်း အကျယ်ဆို။ အကျဉ်းမျှသာပြတော့အံ့။)

အကျဉ်းချုပ်။ ဟေတုသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ကောက်ရုံပင်။

တပြိုင်နက်။ ကျေးဇူးပြုကြသော ပစ္စယသတ္တိတို့သည်။ ပစ္စည်း တရား ပစ္စယုပ္ပန်တရားအားလုံးကို ရက တပြိုင်နက်။ ။

တပြိုင်နက်ယထာရဟ။ အချို့ပစ္စည်းသာရ၍ (ဟေတုတွင် ဟေနှင့်သဟကြီးရ၍ ၎င်းအတွက် တပြိုင်နက်) အချို့ပစ္စည်းမရက (ကြွင်း ၇-မံရ၍ ယထာရဟ) ယထာရဟ ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာကို မှတ်ဆို၊

အာရမ္မဏ။ ။ဇယားအတိုင်းကောက်။ သဒ္ဒ, ဂန္ဓ,ရသ,တို့ကို ပေယျာလဖေါ်ကောက်။တနည်းကား အရကိုပဋ္ဌာအာရမ္မဏဇယား အတိုင်း တဒါရုံကောဒ္ဒသ ပာသိတုပ္ပါဒ်အားတတ်သော ကာမစိတ် စေတသိက်သာ စသည်တို့ကို ဓမ္မသဒ္ဒါနှင့် ဟော၍ ပညတ်တွေပါ အားလုံးကောက်။ ။ကရိုဏ်း (၄)မှာ။ အာ,ပု,ထွိ, အဝိ(ဂ)မှာအာ ၅မျိုး။သုဒ္ဓသင်္ချာကိုစဉ်းစား "ယံယံဓမ္မံ"ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် နိယမ အားဖြင့် အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။ ။**ဒေသေဓမ္မာ** နှင့်စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ အရတို့ကို ဇယားအတိုင်းဆို။ "**တေတေ ဓမ္မာ**" ဟူသောပါဌ်ဖြင့်နိယမအားဖြင့် ယံယံဓမ္မံ ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။ "တေသံတေသံဓမ္မာနံ"ဟူသောပါဌ်ဖြင့် နိယမအားဖြင့် ယေယေ ဓမ္မာဟူသောပါဌ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။ ။ကရိုဏ်းဆိုတော့။ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ပဋ္ဌာအာရမ္မဏ ဇယားအတိုင်း ပါဠိထုတ်၍ ကောက်။ ယံယံဓမ္မံ စသောဆိုရိုးကို မှတ်သိပါစေ။

အဓိပတိ၊ သဟဇာတာ ဓိပတိကို ဇယားအတိုင်းကောက်။ ဟိတ်ပါဌ်များကိုသဟယောဇနာဇယားကိုကြည့်။ဆန္ဒာဓိမှာ ဓိသာ ရ၍ (၉)ဝီရိယာဓိမှာ ဓိ, ဈာံ, မဂ်,ရ၍(၁၁)စိတ္တာဓိမှာ, ဓိ, ဟာ,ဈာံ, ရ၍ (၁၁)ဝီမံသာဓိ,မှာ ဟေ, ဓိ, ဈာံ, မဂ်ရ၍ (၁၂) ဟုဆို။ ။

သဟဇာတအကျဉ်းချုပ်။ ဆန္ဒာဓိ, ဝီရိယာဓိမှာ ဇော ၅၂-၌ ယှဉ်၍ ဝီမံသာဓိမှာ တိဟိတ်ဇော ၃၄-၌ ယှဉ်၏။ စိတ္တာဓိမှာ စိတ် ဖြစ်၍ သာဓိပတိဇော ၅၂-ဟု ပစ္စည်းဘက်ကမှတ်။ ဆန္ဒ,ဝီရိယ, ဝီမံသတို့မှာ အချင်းချင်းမယှဉ်နိုင်၍ ကြဉ် ဝိဓိမှာသာဓိပတိဇောနှင့် မဆိုင်၍ ကြဉ်ဟု သရုပ်အတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန်ကိုမှတ်။ ။ကရိုဏ်းမှာ သဟယော ဇနာ ပစ္စည်းရေအတိုင်း။ **အာဓိ** ယံယံ စသည်ကို အာရမ္မဏာသွားအတိုင်း အာဓိ၏ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်များကိုဆို။ယောဇနာ များကို ပဋ္ဌာယောဇနာခဏ်း၌ အပြည့်အစုံ သင်္ချာနှင့် တကွပြခဲ့ပြီ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်နှင့်အကောက်၊ ဟေတုမှ အဓိပတိ။				
ပစ္စည်း		ပစ္စည်း=ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	သတ္တိ=ကရိုဏ်း
ဟေတု		ဟေတူ	ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ	ပစ္စယေန ပစ္စယော
အာရမ္မဏ		ရူပါယတနံ	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ (ပ)	
		ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	ကာယ ။	
		ရူပါယတနံ(ပ)ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	မနောဓာတုယာ ။	
		သဗ္ဗေဓမ္မာ	မနောဝိညာဏဓာတုယာ ။	
		ယံယံဓမ္မံ အာရဗ္ဘ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ×	
		တေတေ ဓမ္မာ	တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ	
အဓိပတိ	သဟဇာတ	ဆန္ဒာဓိပတိ	ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ	
		ဝီရိယာ ။	ဝီရိယ ။	
		စိတ္တာ ။	စိတ္တ ။	
		ဝီမံသာ ။	ဝီမံသ ။	
	အာရမ္မဏ	ယံယံဓမ္မံ ဂရုံကတွာ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ×	
		တေတေဓမ္မာ	တေသံတေသံဓမ္မာနံ	

ပစ္စည်း		ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အကောက်။			ဝိဘင်္ဂနှင့်	ဝိဘင်္ဂနှင့် [illegible]
ဟေတု		ဟိတ် ၆-ပါး		သဟိတ် ၇၁၊ မောဟမူလကြဉ်စေ ၅၂၊ သဟိတ်စိတ္တဇ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ		၁၂
အာရမ္မဏ		ပဉ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ (ပ)		စက်ခွေ၊သမ္ပဋိစ္ဆ သန္တီရဏစေ(၇) (ပ)	၄	
		။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ		ကာယဒွေ ။	။	-
		။ ပဉ္စာရုံ		မနောဓာတ် ၃၊ဆန္ဒ၊ဝီတိ၊ဝီရိယ ကြဉ်အညသမာန်းစေ-၁၀	။	
		စိတ် ၈၉,စေ ၅၂,ရုပ် ၂၈-နိဗ္ဗာန်ပညတ်	၆	မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၆၊စေ ၅၂		
		(တနည်း) ကာမစိတ် ၅၄-စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈	၆	တဒါရုံကောဒသ၊ ဟာသိတုပ္ပါဒ်		
		(ပ) နိဗ္ဗာန်		(ပ)လောကုတ် ၈		၈
		အနိယမအားဖြင့် အာရုံ	၆	အနိယမအားဖြင့် အာရမ္မဏိက		
				အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်နာမက္ခန္ဓာသရုပ်		
		နိယမအားဖြင့်အာရုံ	၆	နိယမအားဖြင့်အာရမ္မဏိက		၈
အဓိပတိ	သဟဇာတ	သာဓိပတိဇော ၅၂-ရှိ ဆန္ဒာဓိပတိ		သာဓိပတိဇော ၅၂၊ ဆန္ဒ၊ဝိစိကြဉ်စေ ၅၀၊ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်		၉
		။ ဝီရိယာ ။		။ ဝီရိယ ။		၁၁
		သာဓိပတိဇော ၅၂ ဟုဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိ		ဝိစိကြဉ်စေ ၅၁ ။		၁[illegible]
		သာဓိပတိ တိဟိတ်ဇော ၃၄ ရှိ ဝီမံသာဓိပတိ		သာဓိပတိ တိဟိတ်ဇော ၃၄- ဝီမံသကြဉ် ၃၃ [illegible]		၁၂
	အာရမ္မဏ	အနိယမအားဖြင့်(ပ)"အာဓိပစ္စည်း"ဆို		အနိယမအားဖြင့် (ပ) ဒေါသမူလဇောကြဉ်စေ ၄၅ [illegible]		
				အလေး အမြတ်ပြုအပ်သောအာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်		
		နိယမအားဖြင့်အလေးအမြတ်ပြုအပ်အာရုံ	၆	နိယမအားဖြင့် အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရမ္မဏိက		၈

× ကြက်ခြေပြ အကွက်တို့၌ ပစ္စယေနပစ္စယောကို မဆိုရ၊ အကြွင်းကွက် အားလုံးကိုဆို။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ ကောက်ပုံ အနန္တရမှ နိဿယ။

(၄-ခ) နံ့သနံ။ ။နတ္ထိ၊ ဝိဂတတွင်၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်ခွင့်ကို ပေး၍ ဟော၏။ ဤပစ္စည်းမှုနှစ်ပါး စိတ်ကို မှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြင့် ကုသိုလ်သော သဏ္ဍာန်ညာဏဇောတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဟော၏။ ပဋ္ဌာအနန္တရဇေယာတွင် ကျောင်းညာဉ်ကဆိုင်း ငွေးဟုဆိုအပ်သော မနောဓာတ်၊ ဆိုင်းငွေးမနောဓာတ်က သန္တိ ၃-ဟုဆိုအပ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်အား အနန္တရ ပစ္စည်း တတ်ပုံကိုဟော၏။ ဒွင်မနောဝိညာဏဓာတ်က ပဋ္ဌာဒါရာဝဇ္ဇန်း မနောဓာတ်အားရင်း ပဋ္ဌာဒါရာဝဇ္ဇန်းမနောဓာတ်က ဇော၊ဝိညာ ဏဓာတ်အားရင်း။ အနန္တရ ပစ္စည်းတတ်ပုံမှာ မပြ၍ ၎င်းတို့နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်အချင်းချင်းကိုသိမ်းကျုံး၍ ပရိယာယ်သည် ဖြင့် ဟော၏။ ။ပုရိမာ ပစ္ဆိမာနံ (၇) ချက်ကို သုဒ္ဓ သင်္ခါအတိုင်း ပေယျာလကို ဖေါ်၍ ဟော။ ။

အာဝဇ္ဇန,အာဝဇ်တွင် အာဝဇ္ဇနကုသလတို့က ကံကိုငဲ့၍ ယံယံဟုဟော၏။ ။ဤ၌အနန္တရ သမနန္တရတို့က သမ္မန်ကိုငဲ့၍ "ယေသံ ယေသံ"ဟုဟော၏။ ။အနန္တရ ပစ္စည်း၏ သဒ္ဒါပ ထက္ခဏာကို ပြရန် ဤ-ယေသံ သည်ကိုဟော၏။ ။အနန္တရ နေရာ သမနန္တရဟုမှတ်၍ သမနန္တရကိုဟော။ ။

(၆) သဟဇာတ။ ။သုဒ္ဓသင်္ခါကို(၁) အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊(၂) စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော စိတ် ၇၅-ပဝတ္တိပဋိ သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊(၃) အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊(၄) ဥပါဒါရုပ်အားတတ်သော မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊(၅)အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟူ၍။ (၁)ကို ပထမကွက် (၂) ကို စတုတ္ထကွက် (၃)ကို ဒုတိယကွက်(၄) ကို ပဉ္စမကွက် (၅) ကို တတိယကွက် မှာ ပါဠိထုတ်။ ၎င်းသုဒ္ဓသင်္ခါ ဩက္ကန္တိက္ခဏေတွင် ရုပ်ဟဒယ ဝတ္ထုက နာမ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေအား ပဋိသန္ဓေအခါသော သဟဇာတ ပစ္စည်းတတ်၏ဟု ပြလို၍ "ရူပိနော မွော အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော ကိဉ္စိကာလေ နသဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော ဟု ဟော၏။ ။

(၇) အညမည။ ။သဟဇာတဇယား၌ အထက်သုံးကွက်ကို ဆို။အညမည်မှာ ကျေ၍နေသဖြင့် ပါဠိမဆိုရ။ ။

(၈) နိဿယ။ ။စက္ခာယတနံစက္ခုဝိညာဏဓာတုယာစသည် ဖြင့် ရုပ်ကနာမ်အား နိဿယပစ္စည်းတတ်ပုံကို ဟောထင့်ဖြစ်၍ ကိဉ္စိကာလေကို မရအပ်ရကား သဟဇာတ နိဿယ ပါဠိကို ခြောက်အချက်ချန်၍ သဟဇာတအတိုင်း ငါးချက်ထုတ်။ပုရေနိဂ်ကို သုဒ္ဓသင်္ခါအတိုင်း ဆဝတ္ထုက သဏ္ဍာဝိညာဏဓာတ်အား ကျေ ဖွား ပြုပုံကိုထုတ်။

အကောက်။

အနံ့သနံ။ ။အကောက်ဇယားကို ကြည့်ဆို။ပုရိမာ(၇)ချက်ကို တနည်းကားပါ ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂအတိုင်းကောက်။ယေသံယေသံ ဓမ္မာနံ အရကို အနန္တရသုဒ္ဓသင်္ခါ ပစ္စည်းကိုကောက်။ ယေယေဓမ္မာ ကို ပစ္စယုပ္ပန်ကောက်။စိတ္တစေတသိကာကိုလည်း ပစ္စယုပ္ပန် နာမက္ခန္ဓာ သရုပ်ဟု ဆိုကောက်။တေတေစသည် တူပြီ။ ။

သဟဇာတ။ ။(၁)အကွက်ပစ္စည်းပုန်မှာစိတ်စေအကုန်ရ၍ ခန္ဓာ ဖွဲ့က လေးပါးစီရသဖြင့် သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာအားတတ် သောတပါးတပါးသောနာမက္ခန္ဓာ၊တပါးတပါးသောနာမက္ခန္ဓာအား တတ်သော သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာ၊ နှစ်ပါး နှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာအား တတ်သော နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာပစ္စည်း။ ပုန်မှာ ဇယား အတိုင်း ၃-ပါး၊ ၁-ပါး၊ ၂-ပါး ၂-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာဟုဆို။သဝိပါက အဝိပါက များကို ပဋ္ဌာဃနုနာခဏ်းက အကျယ်ပြခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ ဤ၌ရသင့်သော ပစ္စည်းများကို သုဒ္ဓသင်္ခါ ကြည့်၍ ယထာရဟဆို။ အကြွင်းကွက်များ ဇယားအတိုင်း ကောက်။ နောက်ဆုံး ကိဉ္စိကာလေ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေအခါ သဟဇာတသတ္တိဖြင့်(ပ)၏။ ကိဉ္စိ ကာလေ နသဟဇာတပစ္စယေန ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပဝတ္တိအခါ သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏ဟုဆို။ ။

အညမည။ ။၁-၂-၃-အကွက်များကိုကောက်။ ။

သဟာနိ။ ။သဟဇာတအတိုင်း ငါးကွက်ကို ကောက်။ ။

ပုရေနိ။ ။ပဉ္စဝတ္ထုအတွက် အကောက်ကို ဇယားအတိုင်းဆို။ ယံရူပံ,တံရူပံ,တို့ကိုလည်း ယ,တ,သဘော အနိယမနိယမစသည် ကို ဆို၍ ဇယားအတိုင်းပင်ကောက်။ ကရိုဏ်းပါဌ်များ၏ တပြိုင် နက် ဖြစ်သင့်ပုံ၊ယထာရဟဖြစ်သင့်ပုံများကိုနောက်ကပေးခဲ့သော နည်းကို မှီ၍ သုဒ္ဓသင်္ခါကို ကြည့်၍ ဆို။ ။

အမှာ။ ဤမှနောက်၌ ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ ကောက်ပုံ များတွင် ဇယား များဖြင့် သိနိုင်သော အရာ၌ဒါနတို့၌ အထူး မရေးပြီ။ အကောက် အထူးမရေးရာ၌ ပါဠိတော်ဇယားတွင်ပင် ကရိုဏ်း ပစ္စည်းများကိုပြအံ့။ ။

ဝတ္ထုနိဿယ အထူး။ ။အကောက် ဇယား၌ ဝတ္ထုနိကို ဝတ္ထာ ရမ္မဏနှင့် မရောမယှက် သက်သက်သော ဝတ္ထုမျိုးအတွက်မျှသာ ကောက်ပုံကို ပြထားသည်။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမျိုးကိုပါ ပါအောင် ရေး၍ ကောက်လိုလျှင် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မနော ဓာတ်သုံးခု၊အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၂-ခု အားတတ် သောပဋိသန္ဓေအစင့်သောရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ(၁၅)ခု၊အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေ၊ သန္တီရဏသုံးခု၊ ပုဇော မရဏာ သန္နဇော ငါးချက်၊ တဒါရုံ၊ စုတိအား တတ်သော စုတိစိတ်မှပြန်၍ ရေသော် (၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟု ပစ္စည်းကိုကောက်။ ။

ပစ္စယုပ္ပန်မှာ ဇယားအတိုင်းပင်၊ကရိုဏ်းမှာ အာရမ္မဏဝင်သော၌ ယထာရဟ အမျိုး ၄၊စ်ပစ္စည်း ရ၏။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်နှင့် အကောက်။ အနန္တရဖွဲ့ နိဿယ။

ပစ္စည်း	ပစ္စည်း=ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	သတ္တိ-ကရိယ
အနန္တရ=သမနန္တရ	စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာစ ဓမ္မာ	မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စဓမ္မာနံ	ပစ္စယောနုပစ္စယော
	မနောဓာတု ။	မနောဝိညာဏဓာတုယာ ။ (ပ)	
	ကာယဝိညာဏဓာတု ။	မနောဓာတုယာ ။	
	မနောဓာတု ။	မနောဝိညာဏဓာတုယာ ။	
	ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံဓမ္မာနံ (ပ)	
	ယေသံယေသံဓမ္မာနံအနန္တရာ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ×	
	တေတေဓမ္မာ	တေသံတေသံဓမ္မာနံ	
သဟဇာတ / အညမည	စတ္တာရောခန္ဓာ အရူပိနော	အညမညံ	
	စတ္တာရော မဟာဘူတာ	။	
	ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ	။	
သဟဇာတ	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ	
	မဟာဘူတာ	ဥပါဒါရူပါနံ	ကိစ္စကာလေ
	ရူပိနော ဓမ္မာ	အရူပီနံ ဓမ္မာနံ	။ နှ
ဝိပ္ပယုတ်ပုရေဇာတနိဿယ	စက္ခာယတနံ	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ (ပ)	
	ကာယာယတနံ	ကာယ ။	
	ယံရူပံ	နိဿာယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ ×	
	တံရူပံ	မနောဓာတုယာစ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စဓမ္မာနံ	

ပစ္စည်း	ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အကောက်။		တပိုင်နက်	တပိုင်နက်	ယထာရဟ
နံ	စက်ခွေ၊ သမ္ပိစိတ္တသာဓာရဏာ စေ ၇	ဆိုင်းခွေမနောဓာတ် ၂-ဆန္ဒ-ပီတိ-ဝိရိယကြဉ်အညသမာန်း စေ ၁၀	၅		
သနံ	ဆိုင်းခွေ မနောဓာတ် ၂။အညစေ ၁၀	သန္တီ ၃-မနောဝိညာဏဓာတ်၊ဆန္ဒင်ရိုကြဉ် ။ ၁၁	၅		
သဟ / ည	၁-၊ ၃- ၂ (ခန္ဓာ)	၃- ၁- ၂ (ခန္ဓာ)		၇	
	၁- ၃- ၂ (ဘုတ်)	၃- ၁- ၂ (ဘုတ်)	၅		
	ပဋိသန္ဓေ၀ါပနိုသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	ပဋိသန္ဓေ၀ါပနိုသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု		၇	
သဟ	ခွေပဉ္စအရူပ ၄၊ ရဟန္တာစုတိကြဉ်စိတ် ၇၅ စေ ၅၂	စိတ္တဇရုပ်		၆	
	မဟာဘုတ် ၄-ပါး	ဥပါဒါရုပ်	၄		
	ဟဒယဝတ္ထု	ပဋိသန္ဓေ၀ါပနိုသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ			
ဝိပ္ပ	မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ တီဘွင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု	စက်ခွေ၊သမ္ပိစိတ္တသာဓာရဏာ စေ-၇ (ပ)	၆		
	။ ကာယ	ကာခွေ ။	၆		
	ပဋိသန္ဓေ မှီသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်	မနောဓာတ် ၃-ခု။အရူပ ၄-ကြဉ်			
	အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၂၊ စေ-၅၂			

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ ကောက်ပုံ ဥပနိဿယမှ အဝိဂတအထိ။

(၉) ဥပနိဿယ။ ။အာရမ္မဏူပ, အနန္တရူပ, ပကတူပ နိဿယ သုံးမျိုးလုံးအတွက် ပုရိမာစသည်ကို သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်း ကိုးချက်ထုတ်။(ကု-အကု) (အကု-ကု)တွင် အနန္တရူပနိဿယ ကို မရ၍ "ပဌိမာနံ ပဌိမာနံအကုသလာနံဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဆို။ ပညတ်ပါဟော်သော ဤပစ္စယ နိဒ္ဒေသ၌ ပုဂ္ဂလောပိ ဟူသောပါဠိ ကိုပါထည့်၍ ပုဂ္ဂလောပိ ဥပ နိ ဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဥဘုဘောဇနမ္ပိ စသည် ကိုဆို။

(၁၀) ပုရေဇာတ။ ။ဝတ်ပု အာပုနှစ်မျိုးစသုံးပင်ဟောသည်။ မနောဒွါရ၌ အာပု ရလည်း "ယံယံ ဓမ္မံ ပုရေဇာတံ အာရဗ္ဘယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ။ တေတေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟုဟော၍ သာဝသေသ ဒေသနာဖြစ်၏။ မနောဓာတ်မှာ ဟဒယကို ကောင်မို၍ ခွဲဟော၏။ မနောဝိညာဏဓာတ်တွင် ပဝတ္တိအခါ ဟဒယ ဝတ္ထုကို မှီ၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ မမှီ၍ ကိဉ္စိကာလေ ကို ဟော၏။ ။

(၁၁) ပစ္ဆာဇာတ။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်း ပါဠိထုတ်။ ။

(၁၂) အာသေဝန။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်း ပုရိမာ ပဋ္ဌိမာနံ စသည်ဆို။ (ဗျာ-ဗျာ)တွင် ကြိယာဇောသာရ၍ ပဋ္ဌာဝါရကဲ့သို့ ကြိယာဗျာကတာဟုဆို။ ။

(၁၃) ကမ္မ။ ။နာနာက္ခဏိက-ကမ္မ။ ပဋ္ဌာက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဗလဝကမ္မ, ဗသဝဒုဗ္ဗလကမ္မ, အနန္တရိကမ္မတို့ကို ပေါင်း၍ ကုသလာ ကုသလံ ကမ္မံ ဟု ပစ္စည်းတွင် ဟော၏။ (ကံနှင့် စေတနာအတူတူ) ပစ္စယုပ္ပန်မှာလည်း နည်းတူပေါင်း၍ ဟော၏။ ။

သဟဇာတကမ္မကို သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းထုတ်။ ။

(၁၄) ဝိပါက။ ။ရုပ်များပစ္စယုပ္ပန် ရသင့်သည်း သာဝသေသ ဒေသနာဖြစ်၍ ဝိပါက်နာမ်ချင်းချင်းသာ ဟောသည်။ ။

(၁၅) အာဟာရ။ ။ရုပ်အာဟာရ-နာမ်အာဟာရ, သုဒ္ဓသဉ်္ချာ အတိုင်းထုတ်။

(၁၆) ဣန္ဒြိယ။ ။ဣန္ဒြိယသုံးမျိုး သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းထုတ်။ ။

(၁၇-၁၈-၁၉) ဈာန, မဂ္ဂ, သမ္ပယုတ္တ။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်း ထုတ်။ ။

(၂၀) ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။သဟဇိဝ်, ပုရေဇိဝ်, ပစ္ဆာဇိဝ် သုံးမျိုး၏ သုဒ္ဓသဉ်္ချာကို ရပေါင်းလိုက်က ပစ္စည်းရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်နာမ်၊ ပစ္စည်းနာမ် ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်မျှ ဖြစ်၍ ဤသို့ဟောသည်။ ။

(၂၁-၂၄) အတ္ထိ၊ အဝိဂတ။ ။သဟဇာတတ္ထိကို သဟဇာတ အတိုင်း၊ ပုရေဇာတတ္ထိကို ပုရေဇာတ အတိုင်းဟော။ ပုရေဇာ တတ္ထိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယံရူပံနိဿာယ ကို ဟော၏။ ပစ္ဆာဇာ တတ္ထိ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ရသင့်လည်း သာဝသေ သဒေသနာဖြစ်၍ မဟော။ ။

(၂၂-၂၃) နတ္ထိ၊ ဝိဂတ။ ။ဇသာ အတိုင်းဆို။ ။

အကောက်။

ဥပနိဿယ။ ။ပုရိမာ ကိုးချက်ကို အာရမ္မဏူပ, အနန္တရူပ, ပကတူပ ရသင့်သလို ပဋ္ဌာဝါရအတိုင်းကောက်။ကုသိုလ်အကုသိုလ် ဖြစ်မှု၌ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်၍ ပညတ်ပါဟောသော ဤ၌ ပုဂ္ဂလောပိ ကိုပါ ဟော၏။ (ဗျာ)ကအဓွားနေရာတွင် ပညတ် ကိုပါ ထည့်ကောက်။ ပုဂ္ဂလောပိ ဟူသောပါဠိဖြင့် ကလျာဏမိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်, ဥတုပိ ဖြင့် အချမ်းအပူဟူသော ဥတု၊ ဘောဇနမ္ပိ ဖြင့် လျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်၊ သေနာသနမ္ပိဖြင့် ကျောင်းစသော အိပ်ရာနေရာ ပစ္စည်းတရားကို ပြဘော်မူ၏။ ။

ပုရေဇာတ။ ပါဠိအတိုင်းကောက်၊ ကရိုဏ်းများထည်း ပြထားပြီ။ ယံရူပံကို နိဿယ အတိုင်းဆို၊ တံရူပံကို မနောဓာတ်အတွက် ဘဝင်္ဂပစ္ဆေဒ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆို။ ကိဉ္စိကာလေ ပုရေဇာတပစ္စယေနဖြင့် ပဝတ္တိ အခါ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့်....ဘော်မူ၏။ ကိဉ္စိကာလေ နပုရေဇာတ ပစ္စယေနဖြင့် ပဋိသန္ဓေအခါ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုဟန် ကိုပြဘော်မူ၏။

ပစ္ဆာဇာတ။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းကောက်။

အာသေဝန။ ။ပဋ္ဌာဝါရ အတိုင်း တနည်းကားပါ သုံးချက် ကောက်။ ။

ကမ္မ။ ။နာနာက္ခဏိကကို ပဋ္ဌာဝါရအတိုင်း တနည်းကားပါ ကောက်၊ သဟဇာတကမ္မကို သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းကောက်။ ။

ဝိပါက။ ။သုံးပါးသုံးပါးသောဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော တပါးတပါးသော ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာစသည်ဆို၍ သဟာသဘော ကောက်။ရုပ်မပါ၍ တပိုင်နက် ဝိပ္ပယုတ္တ ဘြဲ(၇)ပစ္စည်းရ၏။

အာဟာရ။ ။ရုပ် အာဟာရ နာမ် အာဟာရ သုဒ္ဓသဉ်္ချာ အတိုင်းကောက်။ရုပ်အာဟာရကို တနည်းကားကောက်လိုက ကမ္မဇ ကလာပ်ကိုးစည်းတို့တွင် ဇီဝိတနဝက ကလာပ်၌ ဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ရှစ်ခု၊ကလာပ်ပြားနှစ်ဆယ်သော ရုပ်ကလာပ် အားတတ်သော ဇီဝိတနဝက ကလာပ်၌ရှိသော ဩဇာ စသည်ဖြင့် ကိုးခုရှိက တခုရှုတ်၍ ရှစ်ခု,ဆယ်ခုရှိက ကိုးစသည်ဖြင့် ကလာပ် (၂၁) စည်း ကုန်အောင်ဆို။ ။

ဣန္ဒြိယ။ ။ပုတိ, ရူပဇီ, သဟဇီ သုဒ္ဓသဉ်္ချာ အတိုင်း ကောက်။ ။ရူပဇီကို ရုပ်ဟာကဲ့သို့ တနည်းကားဆို၊ ကလာပ် ပြားမရှိ ကလာပ်တူကမ္မဇဖြစ်၍ ကမ္မဇကလာပ် ကိုးစည်းတို့တွင် ဇီဝိတနဝက ကလာပ်၌ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်ရှစ်ခုအား တတ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေစသည်ကိုဆို။ ။

ဈာန, မဂ္ဂ။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းကောက်။ ။

သမ္ပယုတ္တ။ ။သဟဇာတ ပထမကွက် အတိုင်းကောက်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။သုဒ္ဓသဉ်္ချာအတိုင်းခွဲ၍ ဇယားဖြင့် ပြထားသည့် အတိုင်း ကောက်သျှင် သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်အံ့။ ရူပိနောဓမ္မာ ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း....မူ၏ စသည်ဆို။ ရူပိနောဓမ္မာအရ သဟဇိဝ်, ပုရေဇိဝ်ရ၏။ အရူပိနောဓမ္မာအရ သဟဇိဝ်, ပစ္ဆာဇိဝ် ရ၏။ ဇယားကြည့်ကောက်။သဟဇိဝ်,ပစ္ဆာဇိဝ် ပဋိသန္ဓေမှာ စိတ် ၇၅-တွင်ဝင်၍ ဟဒဝတ္ထု ပဋိသန္ဓေကမ္မဇတွင် ဝင်ရကား ၎င်းအတွက် အထူးမဆိုရပြီ။ ။(၉)မှာ အာရုစ်မျိုးတွင် ဤပါ ထည့်၍ ကိုးဖြစ်၏။ ။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတ။ ။သဟဇာတတ္ထိကို သဟဇာတ အတိုင်း ပုရေဇာတတ္ထိကို ပုရေဇာတအတိုင်းကောက်။ ။

နတ္ထိ၊ ဝိဂတ။ ။သုဒ္ဓ သဉ်္ချာ အတိုင်းကောက်။ တနည်းကား ကောက်လိုက ပဋ္ဌာအနန္တရ ဇယားအတိုင်းကောက်။ ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အကျဉ်းချုပ်။ သုဒ္ဓသဉ်္ချာ အတိုင်း သော်ရင်း ထိုက်သင့်သည့်အားလျော်စွာရင်း ခွဲ၍ ပါဠိထုတ်၊ ထွက်ထာသော ပါဠိကို ကြည့်၍ ကတ္တားစသည်ကို တနည်းကားပါ မကျန် ပဋ္ဌာဝါရကို နည်းမှီ၍ ကောက်။ ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိတော်နှင့် အကောက်။ ဥပနိဿယမှ အဝိဂတအထိ					
ပစ္စည်း		ပစ္စည်း=ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	သတ္တိ=ကရိယ	
ပကတူ- ဥ		ပုရိမာပုရိမာ-ကုသလာဓမ္မာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ (ပ)		
		ဥတုဘောဇနမ္ပိ ပုဂ္ဂလောပိ သေနာသနမ္ပိ			
ပုရေဇာတ	ဝတ္ထု	စက္ခာယတနံ	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စဓမ္မာနံ (ပ)	၆	
		ကာယာယတနံ	ကာယ ။	၆	
	အာရုံ	ရူပါယတနံ	စက္ခု ။ (ပ)	၄	
		ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	ကာယ ။	၄	
		ရူပါယတနံ (ပ) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	မနောဓာတုယာ ။	၄	
	ဝတ္ထု	ယံရူပံ	နိဿာယမနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ×	၅	
		တံရူပံ	မနောဓာတုယာ-တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ	၅	
			မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ ။	ကိန်ကာလေ	
ပစ္ဆာ		ပစ္ဆာဇာတာ ဝိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ	ပုရေဇာတဿဣမဿကာယဿ	၄	
သေဝ		ပုရိမာပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ (ပ)		
ကမ္မ	သဟဇာတ	ကုသလာကုသလံကမ္မံ	ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစရူပါနံ		၇
	နာနာက္ခဏိက	စေတနာ	သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ		၁၀
ဝိပါက		ဝိပါကာ စတ္တာရောခန္ဓာ အရူပိနော	အညမညံ	၇	
အာဟာရ	ရုပ	ကဗဠီကာရော အာဟာရော	ဣမဿ ကာယဿ	၃	
	နာမ	အရူပိနော အာဟာရာ	သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ		၁၂
ဣန္ဒြိယ	ပုရေ	စက္ခုန္ဒြိယံ	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စဓမ္မာနံ (ပ)	၆	
		ကာယိန္ဒြိယံ	ကာယ ။	၆	
	ရူပဇီ	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ	ကဋတ္တာရူပါနံ		
	သဟ	အရူပိနောဣန္ဒြိယာ	သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ		၁၄
ဈာန		ဈာနင်္ဂါနိ	ဈာန ။		၁၁
မဂ္ဂ		မဂ္ဂင်္ဂါနိ	မဂ္ဂ ။		၁၃
သံ		.. စတ္တာရောခန္ဓာအရူပိနော	အညမညံ		၇
ဝိပ်		ရူပိနောဓမ္မာ	အရူပီနံ ဓမ္မာနံ		
		အရူပိနောဓမ္မာ	ရူပီနံ ဓမ္မာနံ		
နတ္ထိ		သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ ဝိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ	ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဝိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ		၇
ဝိဂတ		။ ဝိဂတာ ။	။		၇

အကောက် ဝိပ္ပယုတ္တ

	နာမ်	ရုပ်	နာမ်	ရုပ်	[illegible]	ဘဖြိုင်နက် ယဆသေဟ
သဟဇာတဝိပ်	ပဋ္ဌဝေါ·ဝိတ်-၇၅			ဝိတ္တဇ-ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ		၇
	ပဋ္ဌဝေါ·ပဋိသန္ဓေ	ဟဒယဝတ္ထု	ပဋ္ဌဝေါ-ပဋိသန္ဓေ	ဟဒယ	။	
ပုရေဝိပ်		ဆဝတ္ထု	အရူပဝိပါက်ကြဉ်သတ္တဝိညာဏဓာတ်			၆
ပစ္ဆာဝိပ်	ပဉ္စဝေါကာရဝိပါက်ကြဉ်-ဝိတ် ၈၅			ကေဇ-ဣဇ-တိဇ-ဝကမ္မဇ...	၄	

ပုန္နာဝါရ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ပုန္နာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်း မေ့အနုလုံ၊မေ့ပစ္စနိက်၊ မေ့အနုလောမပစ္စနိက်၊ မေ့ပစ္စနိယာနု လောမအားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်မေ့ အနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း တိကဒုကပဋ္ဌာန်း တိကတိကပဋ္ဌာန်း ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်တိကပဋ္ဌာန်းကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလတိက်,ဝေဒနာတိက် အစရှိသော အားဖြင့် (၂၂) ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပဋိစ္စဝါရ၊ သဟဇာတဝါရ၊ ပစ္စယဝါရ၊နိဿယဝါရ၊ သံသဋ္ဌဝါရ၊ သမ္ပယုတ္တဝါရ၊ ပဉှာဝါရ အားဖြင့် (၇)ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပဋိစ္စဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ပစ္စည်းအနုလုံ၊ ပစ္စည်းပစ္စနိက်၊ ပစ္စည်း အနုလောမပစ္စနိက်၊ပစ္စည်း ပစ္စနိယာနုလောမအားဖြင့်လေး ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ပစ္စည်းအနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဧကမူလက,ဒုမူလက(ပ)သဗ္ဗမူလက အားဖြင့် (၂၄)ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဧကမူလကကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ ဧကမူလက စသော အားဖြင့်(၂၄)ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်ဟေတုပစ္စည်း၏ ဧကမူလက ကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒအစ ရှိသောအားဖြင့် (၇) ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒါဝသာန စသောအားဖြင့် (၇) ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်ကုသလပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား။ (ဤဟောချိုးဆက်ပုံများကို ဝိသဇ္ဇနာဝါရ၌ အကျဉ်းမျှသာ အစီအစဉ်ကို ပြအံ့)။

ဟောပုံနည်းပြ။

၁	သိယာကုသလံဓမ္မံ ပဋိစ္စ	ကုသလောဓမ္မော	ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	
၂	။	အ ။	။	
၃	။	အဗျာကတောဓမ္မော	။	
၄	။	ကုစ,ဗျာစ,ဓမ္မာ	ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	ဟေတုပစ္စယော
၅	။	အကုစ,ဗျာစ,ဓမ္မာ	။	
၆	။	ကုစ,အကုစ,ဓမ္မာ	။	
၇	။	ကုစ,အကုစ,ဗျာစ,ဓမ္မာ	။	

ဟေတုဧကမူလက။ ။ကုသိုလ်ကို မှတည်၍ မူလီ(၇) ချက် သွတ်ခါဟောသလိုအကုသိုလ်စသည်ကိုလည်းမှတည်၍ (၇) ချက် စီမူလီသွတ်၍ ဟောလျှင် ဟေတုဧကမူလက၌ (၄၉) ချက်ရ၏။ ကုသိုလ်ကိုမှတည်လျှင် ကုသိုလ်ချင်းရှေးဦးစွာ မူလီသွတ်ရသလို အကုသိုလ်,အဗျာကတ ...သက်သက်တို့ကို မှတည်လျှင် ၎င်းတို့ အချင်းချင်း...ိုရှေးဦးစွာ ...လီသွတ်ပြီးမှ အစဉ်အတိုင်းဟောရ၏။ ...ိသာကနှစ်...ုံးရတွ...ား ...ည်ရာ၌ကား ကုသိုလ်မူလီကစ၍ အစဉ်အတိုင်း "...ယာ ကု...သ... အဗျာကတဉ္စဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ" စသည်ဖြင့်ဟောပါ။ ။

အာရမ္မဏမှအဓိပတိအထိဧကမူလက။ ။ဟေတုနည်းတူ (၄၉)ချက်စီဟော အဖျားသတ်ချရာတွင် ဟေတုပစ္စယာ အစား အာရမ္မဏပစ္စယာ(ပ)အဓိပတိပစ္စယာဟုဆိုပါ။ ။

ဟေတုဒုက။ ။ဧကမူလကကိုဟောပြီးလျှင် ဒုမူ, တိမူ (ပ)သဗ္ဗမူလကကိုဟောရမည်။၎င်း၌ဟေတုကိုမှတည်၍ အာရမ္မဏစသည် ကို တခုစီ တခုစီ တိုး၍ မူလီသွတ်ရမည်ဖြစ်၍ အဖျားသတ်တွင် "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏ ပစ္စယာ"ဟု ချ၍ (၄၉) ချက်ဆို။ ထိုနည်းတူ"ဟေတုပစ္စယာအဓိပတိပစ္စယာ။(ပ)။ဟေတုပစ္စယာအဝိဂတပစ္စယာ"ဟု (၄၉)ချက်စီဆိုပါ၊ဒုကဖြစ်၍နှစ်ပစ္စည်းဆိုရ၏။ ။

တိမူစသည်။ ။ပစ္စည်းနှစ်ခုကို အမြဲ မှတည်၍ မူလီများကို တပစ္စည်းစီလှည့်၍ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ (မှ) အဒိ, ပတိပစ္စယာ (မူလီ) ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အနန္တရ ပစ္စယာ" စသည်ဖြင့် အဝိဂတဘိုင်အောင် (၄၉) ချက်စီဟော၊ စတုမူစသည်မှာ သုံးခု, လေးခု, ငါးခု, စသည်မှတည်၍ မူလီဘ ပစ္စည်းစီလှည့်၍ သွတ်ခါဆို၊ သဗ္ဗမူတွင် (၂၃) ပစ္စည်းမှ တည်၍ အဝိဂတပစ္စည်းကိုမူလီသွတ်ခါဆို။ ။

အာရမ္မဏ (ပ) အဝိဂတဒုကာဒိ။ ။ပစ္စည်းအနုလုံ ဟေတု ပစ္စည်းကိုဟောသလို မိမိတို့၏ ပစ္စည်းများကို အသီးသီးမှတည်၍ ဟောပါ၊ ။

ပစ္စည်းပစ္စနိက်စသည်၊ ပဋိစ္စဝါရ။ ။ဤအတူ "န" တိုး၍ နဟေတုပစ္စယာစသည်ဖြင့် ပစ္စည်းပစ္စနိက်ကိုရင်း။"ဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏပစ္စယာ"စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းအနုလောမ ပစ္စနိက်ကိုရင်း။ 'နဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏပစ္စယာ" စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းပစ္စနိယာ နုလောမကိုရင်း ဟောပါ၊ ။

သဟဇာတဝါရစသည်။ ။ပဋိစ္စဝါရနည်းတူ ပဋိစ္စနေရာတွင် သဟဇာတော၊ပစ္စယာ၊နိဿာယ၊ သံသဋ္ဌော၊ သမ္ပယုတ္တောတို့ကို ဆိုပါ။ ။

ပဉှာဝါရ။ ။ပဉှာဝါရတွင်ကား "သိယာ ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဖြင့်ဝါရ အားလျော်စွာဆိုပါ။ ။

ဝေဒနာတိက်စသောတိကပဋ္ဌာန်း။ ။၎င်းတို့၌လည်း "သိယာ သုခါယဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံဓမ္မံ ပဋိစ္စ သုခါယဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ" စသည်ဖြင့် ကုသလ တိက်ကို နည်းမှီး၍ တိက်အားလျော်စွာဟောပါ။ ။

ဒုကပဋ္ဌာန်းစသော မေ့အနုလုံ ခြောက်ကျမ်း။ ။ဒုကပဋ္ဌာန်း ဒုကတိက ပဋ္ဌာန်းစသောမေ့အနုလုံ (၆) ကျမ်းကိုလည်း နည်းပြကို နည်းမှီး၍ဆိုပါ၊ ။

ကြွင်း (၁၈) ကျမ်း။ ။မေ့ ပစ္စနိက် စသော (၁၈) ကျမ်းကို ထည်းနည်းတူနည်းပြကိုမှီး၍ဟောပါ။ ။(မူလဋီကာတွက်ပြသော ပုန္နာအရ တနေ့တနေ့ကို ပုန္နာပေါင်း တသောင်း တသောင်း ဟောလျှင်နှစ်ပေါင်းတသိန်းကျော်ဟောရလတ္တံ့။အဋ္ဌကထာနည်း တို့ထက်များသော်၏)။ ။

ဝိဿဇ္ဇနာ။ ။ဓမ္မာနုလောမပစ္စနိက်, သဝိဘင်္ဂတိက်၌အမေး ပုန္နာအဘိုင်းအဖြေ(၄၉)ချက်ရ၏ဟုအဋ္ဌကထာမိန့်၏။ဓမ္မပစ္စနိယာ နုလောမ သဝိဘင်္ဂတိက်၌ "နဟေတုယာ ဧကူနပညာသဟု ပါဠိ တော်ရှိ၏။ဓမ္မပစ္စနိက်တိကပဋ္ဌာန်းကိုပြသော်ဝေါ် မူကား ဝေဒနာ တိက်,သဝိဘင်္ဂတိက်, ပီတိတိက်, အာရမ္မဏလေးတိက်တို့၌သည်း ဧကူနပညာသ ရကြပါ၏။ ။

ပဋ္ဌာန်း ပဋ္ဌာဝါရ ဟောပုံနည်းပြ ဇယား။

တိကပဋ္ဌာန်း				ဒုကပဋ္ဌာန်း		ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း	
မူ		မူလိ		မူ	မူလိ	မူ	မူလိ
၁	ကု	၁	ကု	ဟေ	ဟေ	ဟေ,ကု	ဟေ,ကု
၂	အကု	၂	အကု	နဟေ	နဟေ,	နဟေ,ကု	နဟေ,ကု
၃	ဗျာ	၃	ဗျာ	ဟေ,နဟေ	ဟေ,နဟေ	ဟေကု,နဟေကု	ဟေကု,နဟေကု
၄	ကု,ဗျာ	၄	ကု,ဗျာ	ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း			
၅	အကု,ဗျာ	၅	အကု,ဗျာ	ဟေ,သဟေ		ဟေ,သဟေ	
၆	ကု,အကု	၆	ကု,အကု	နဟေ,သဟေ		နဟေ,သဟေ	
၇	ကု,အကု,ဗျာ	၇	ကု,အကု,ဗျာ	ဟေသဟေ, နဟေသဟေ		ဟေသဟေ,နဟေသဟေ	

တိကဒုကပဋ္ဌာန်း		တိကတိကပဋ္ဌာန်း	
ကု,ဟေ	ကု,ဟေ	ကု,သု	ကု,သု
အကု,ဟေ	အကု,ဟေ	အကု,သု	အကု,သု
ဗျာ,ဟေ	ဗျာ,ဟေ	ဗျာ,သု	ဗျာ,သု
ကုဟေ,ဗျာဟေ	ကုဟေ,ဗျာဟေ	ကုသု,ဗျာသု,	ကုသု,ဗျာသု
အကုဟေ,ဗျာဟေ	အကုဟေ,ဗျာဟေ	အကုသု,ဗျာသု	အကုသု,ဗျာသု
ကုဟေ,အကုဟေ	ကုဟေ,အကုဟေ	ကုသု,အကုသု	ကုသု,အကုသု
ကုဟေ,အကုဟေ,ဗျာဟေ	ကုဟေ,အကုဟေ,ဗျာဟေ	ကုသု,အကုသု,ဗျာသု	ကုသု,အကုသု,ဗျာသု

ဟောနည်းအကျဉ်းချုပ်။

	သိယာ	ကုသလံ	မွဲပဋိစ္စ	ကုသလော	ဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇေယျ	
တိကပဋ္ဌာန်း	။	အကုသလံ	။	အကုသလော	။	ဟေတုပစ္စယော
	။	အဗျာကတံ	။	အဗျာကတော	။	
	။	ကုသလဉ္စ,အဗျာကတဉ္စ	။	ကုသလော စ,အဗျာကတော စ	ဓမ္မာဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	
	။	အ ။	။	အ ။	။	
	။	ကုသလဉ္စ,အကုသလဉ္စ	။	ကုသလော စ,အကုသလော စ	။	
	။	ကုသလဉ္စ,အကုသလဉ္စ,အဗျာကတဉ္စ	။	ကုသလော စ,အကုသလော စ,အဗျာကတော စ	။	
ဒုက	။	ဟေတုံ	။	ဟေတု	ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	
		န ။	။	န ။	။	
	။	ဟေတုံစ,နဟေတုံစ	။	ဟေတုစ,နဟေတုစ	ဓမ္မာဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	
ဒုကတိက	။	ဟေတုံ,ကုသလံ	။	ဟေတု,ကုသလော	ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	
	။	န ။	။	န ။	။	
	။	ဟေတုံ ကုသလဉ္စ, နဟေတုံ ကုသလဉ္စ,	။	ဟေတုကုသလော စ,နဟေတုကုသလော စ	ဓမ္မာဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	
တိကဒုက	။	ကုသလံ,ဟေတုံ	။	ကုသလော,ဟေတု	ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	
	။	အ ။	။	အ ။	။	
	။	အဗျာကတံ,ဟေတုံ	။	အဗျာကတော,ဟေတု		
တိကတိက	။	ကုသလံ,သုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တံ	။	ကုသလော, သုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တော		
	။	အ ။	။	အ ။		
	။	အဗျာကတံ ။	။	အဗျာကတော ။		
ဒုကဒုက	။	ဟေတုံ,သဟေတုကံ	။	ဟေတု,သဟေတုကော		
	။	န ။	။	န ။		
	။	ဟေတုံသဟေတုကဉ္စ,နဟေတုံ သဟေတုကဉ္စ	။	ဟေတုသဟေတုကော စ,နဟေတုသဟေတုကော စ	ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းပေါင်းအကျယ်

ပဋ္ဌာန်း	တိက်	ဒုက်	တိက်ပဒ	ဒုက်ပဒ	ပေါင်း	ဒုက်တိက်ပေါင်း	အားလုံးပေါင်း
တိက							၂၂
ဒုက							၁၀၀
ဒုကတိက	၂၂		×၃		=၆၆	×၁၀၀	၆၆၀၀
တိကဒုက		၁၀၀		×၂	=၂၀၀	×၂၂	၄၄၀၀
တိကတိက	၂၁		×၃		=၆၃	×၂၂	၁၃၈၆
ဒုကဒုက		၉၉		×၂	=၁၉၈	×၁၀၀	၁၉၈၀၀
ဓမ္မအနုလုံ							၃၂၃၀၈
ဓမ္မပစ္စနိက်စသော-၄-ကျမ်း	၃၂၃၀၈×၄						*၁၂၉၂၃၂

မူလဋီကာလာ ပဋ္ဌာန်းပုစ္ဆာဝါရကို ရေတွက်၍ပြခြင်း

တိကပဋ္ဌာန်းပုစ္ဆာ။

	ပဒ	ပဒါဝသာန	ပေါင်း	ပစ္စည်း	ဒုကမှစတုဝီသက	ဝါရ	ပေါင်း
ဟေတု-သုဒ္ဓ (ဇော်.မူလက)	၇	×၇	=၄၉	×၂၄			၁၁၇၆
ဟေတုဒုကာဒိ	၇	×၇	=၄၉		×၂၇၆		၁၃၅၂၄
ပစ္စနီယအနုလုံဒုကာဒိ ၂၄-ပစ္စည်း	၁၃၅၂၄×၂၄						၃၂၄၅၇၆
ပစ္စနီယဝါရပစ္စည်းအနုလုံ	၁၁၇၆ သုဒ္ဓ+၃၂၄၅၇၆ ဒုကာဒိ						၃၂၅၇၅၂
" ပစ္စည်းပစ္စနိက်	"						၃၂၅၇၅၂
" ပစ္စည်းအနုလောမပစ္စနိက်	၃၂၅၇၅၂-၁၁၇၆ သုဒ္ဓ						၃၂၄၅၇၆
" ပစ္စည်းပစ္စနီယာနုလောမ	"						၃၂၄၅၇၆
ပစ္စည်း အနုလောမာဒိ ၄-ပါး	၃၂၅၇၅၂×၂+၃၂၄၅၇၆×၂						၁၃၀၀၆၅၆
ကုသလတိက် ၇-ဝါရ	၁၃၀၀၆၅၆					×၇	၉၁၀၄၅၉၂
တိကပဋ္ဌာန်းဓမ္မအနုလုံ ၂၂-တိက်	၉၁၀၄၅၉၂×၂၂						*၂၀၀၃၀၁၀၂၄

ဒုကပဋ္ဌာန်းပုစ္ဆာ။

		ပဒ	ပဒါဝသာန	ပေါင်း	ပစ္စည်း	ဒုကမှစတုဝီသက	ဝါရ	ပေါင်း
ဟေတုဒုက်	သုဒ္ဓ	၃	×၃	=၉	×၂၄			၂၁၆
ဟေတုဒုက်	ဒုကာဒိ	၃	×၃	=၉		×၂၇၆		၂၄၈၄
ပစ္စနီယအနုလုံ	ဒုကာဒိ	၂၄၈၄			×၂၄			၅၉၆၁၆
ပစ္စနီယ	ပစ္စည်းအနုလုံ	၂၁၆ သုဒ္ဓ+၅၉၆၁၆ ဒုကာဒိ						၅၉၈၃၂
	" ပစ္စနိက်	"						၅၉၈၃၂
	" အနုလောမပစ္စနိက်	၅၉၈၃၂-၂၁၆ သုဒ္ဓ						၅၉၆၁၆
	" ပစ္စနီယာနုလောမ	"						၅၉၆၁၆
ပစ္စည်းအနုလောမာဒိ ၄-ပါး		၅၉၈၃၂×၂+၅၉၆၁၆×၂						၂၃၈၈၉၆
ဟေတုဒုက် ၇-ဝါရ		၂၃၈၈၉၆					×၇	၁၆၇၂၂၇၂
ဒုကပဋ္ဌာန်းဓမ္မအနုလုံ ၁၀၀-ဒုက်		၁၆၇၂၂၇၂×၁၀၀						*၁၆၇၂၂၇၂၀၀

ဒုကတိကပဋ္ဌာန်းပုဏ္ဏာပေါင်း

	သင်္ချာ	ကုတိက်မူလီ	ဟေဒုက်မူလီ	တိက်	ဒုက်	အားလုံးပေါင်း
ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေတုဒုက်မှ	၁၆၇၂၂၇၂	×၃				၅၀၁၆၈၁၆
၂၂-တိက်မူလီ	၅၀၁၆၈၁၆			×၂၂		၁၁၀၃၆၉၉၅၂
ဒုကတိကစမ္မအနုလုံဒုက် ၁၀၀	၁၁၀၃၆၉၉၅၂				×၁၀၀	*၁၁၀၃၆၉၉၅၂၀၀

တိကဒုကပဋ္ဌာန်းပုဏ္ဏာပေါင်း

	သင်္ချာ	ကုတိက်မူလီ	ဟေဒုက်မူလီ	တိက်	ဒုက်	အားလုံးပေါင်း
တိကပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်မှ	၉၁၀၄၅၉၂	×၂				၁၈၂၀၉၁၈၄
ဒုက် ၁၀၀-မူလီ	၁၈၂၀၉၁၈၄				×၁၀၀	၁၈၂၀၉၁၈၄၀၀
တိကဒုကစမ္မအနုလုံ ၂၂-တိက်	၁၈၂၀၉၁၈၄၀၀			×၂၂		*၄၀၀၆၀၂၀၄၈၀၀

တိကတိကပဋ္ဌာန်းပုဏ္ဏာပေါင်း

	သင်္ချာ	ကုတိက်မူလီ	ဟေဒုက်မူလီ	တိက်	ဒုက်	အားလုံးပေါင်း
တိကပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်မှ	၉၁၀၄၅၉၂	×၃ (ဝေတိက်)				၂၇၃၁၃၇၇၆
၂၁ တိက်မူလီ	၂၇၃၁၃၇၇၆			×၂၁		၅၇၃၅၈၉၂၉၂၆
တိကတိကစမ္မအနုလုံ ၂၂-တိက်	၅၇၃၅၈၉၂၉၆			×၂၂		*၁၂၆၁၈၉၆၄၅၁၂

ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းပုဏ္ဏာပေါင်း

	သင်္ချာ	ကုတိက်မူလီ	ဟေဒုက်မူလီ	တိက်	ဒုက်	အားလုံးပေါင်း
ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေတုဒုက်မှ	၁၆၇၂၂၇၂		×၂ (သဟေ)			၃၃၄၄၅၄၄
၉၉-ဒုက်မူလီ	၃၃၄၄၅၄၄				×၉၉	၃၃၁၁၀၉၈၅၆
ဒုကဒုကစမ္မအနုလုံဒုက် ၁၀၀	၃၃၁၁၀၉၈၅၆				×၁၀၀	*၃၃၁၁၀၉၈၅၆၀၀

ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ကျမ်း ပုဏ္ဏာပေါင်း

ပဋ္ဌာန်း	ပုဏ္ဏာပေါင်း											
တိက				၂	၀	၀	၃	၀	၁	၀	၂	၄
ဒုက				၁	၆	၇	၂	၂	၇	၂	၀	၀
ဒုကတိက		၁	၁	၀	၃	၆	၉	၉	၅	၂	၀	၀
တိက-ဒုက		၄	၀	၀	၆	၀	၂	၀	၄	၈	၀	၀
တိကတိက		၁	၂	၆	၁	၈	၉	၆	၄	၅	၁	၂
ဒုကဒုက		၃	၃	၁	၁	၀	၉	၈	၅	၆	၀	၀
ဓမ္မအနုလုံ ဖြေကျမ်း		၉	၇	၁	၉	၄	၆	၇	၈	၃	၃	၆
ဓမ္မာဒိ ၄ ပါ ×၄ =ပဋ္ဌာန်း၂၄ကျမ်း	*၃	၈	၈	၇	၇	၈	၇	[illegible]	၃	၃	[illegible]	၄

ဤပုဏ္ဏာရေတွက်ပုံ နည်းနာနယများကို ဖယားအတိုင်း တွက်ကြည့်ပါ။ ။

ဒုကဒီ-၂၇၆။ ၂၃+၂၂+၂၁+၂၀+၁၉+၁၈+၁၇+၁၆+၁၅+၁၄+၁၃+၁၂+၁၁+၁၀+၉+၈+၇+၆+၅+၄+၃+၂+၁

(ဒုကမှာ ၂၃။ တခုလျော့သည်။ တိကစသည့်ကိုလည်း တခုစီလျော့၍ယူ)။ ။

အဋ္ဌကထာလာ ပဌာန်းပုစ္ဆာဒါရကို ရေတွက်၍ပြခြင်း။

တိကပဌာန်းပုစ္ဆာ		ပဒ	ပဒါဝသာန	ပေါင်း	ပစ္စည်း	ဒုကမှ သဗ္ဗမူလက	ပေါင်း
ဟောတု	ကေမူလက	၇	×၇	=၄၉	×၂၄		၁၁၇၆
။	ဒုမူလကာဒိ	၇	×၇	=၄၉		×၂၇၆	၁၃၅၂၄
။	ကေမူလကာဒိ	၁၁၇၆ + ၁၃၅၂၄					၁၄၇၀၀
ကုသလတိက်။ ၂၄ ပစ္စည်း		၁၄၇၀၀ × ၂၄					၃၅၂၈၀၀
၂၂တိက်။ အနုလုံ		၃၅၂၈၀၀ × ၂၂					၇၇၆၁၆၀၀
။ ။ ၇ ဝါ၍။		၇၇၆၁၆၀၀ × ၇					၅၄၃၃၁၂၀၀
။ ပစ္စနိက် ။		။					၅၄၃၃၁၂၀၀
အနုလောမပစ္စနိက်။ ဒုမူလကာဒိ		၁၃၅၂၄ × ၂၄ ပစ္စည်း = ၃၂၄၅၇၆					
အနုလောမပစ္စနိက်		၃၂၄၅၇၆×၂၂ တိက်=၇၁၄၀၆၇၂×၇ဝါ၍					၄၉၉၈၄၇၀၄
ပစ္စနီယာနုလောမ		။					၄၉၉၈၄၇၀၄
တိကပဌာန်းဓမ္မအနုလုံ		၅၄၃၃၁၂၀၀ + ၅၄၃၃၁၂၀၀ + ၄၉၉၈၄၇၀၄ + ၄၉၉၈၄၇၀၄ =					*၂၀၈၆၃၁၈၀၈
ဒုကပဌာန်းပုစ္ဆာ							
ဟောတုရက်	ကေမူလက	၃	×၃	=၉	×၂၄		၂၁၆
။	ဒုမူလကာဒိ	၃	×၃	=၉		×၂၇၆	၂၄၈၄
။	ကေမူလကာဒိ	၂၁၆ + ၂၄၈၄					၂၇၀၀
။	၂၄ ပစ္စည်း	၂၇၀၀ × ၂၄					၆၄၈၀၀
ရက် ၁၀၀။ အနုလုံ		၆၄၈၀၀ × ၁၀၀					၆၄၈၀၀၀၀
။ ။ ၇ဝါမှ		၆၄၈၀၀၀၀ × ၇					၄၅၃၆၀၀၀၀
။ ပစ္စနိက်		။					၄၅၃၆၀၀၀၀
အနုလောမပစ္စနိက်။ ဒုမူလကာဒိ		၂၄၈၄ × ၂၄ ပစ္စည်း = ၅၉၆၁၆					
အနုလောမပစ္စနိက်		၅၉၆၁၆×ရက်၁၀၀=၅၉၆၁၆၀၀×၇ဝါ၍					၄၁၇၃၁၂၀၀
ပစ္စနီယာနုလောမ		။					၄၁၇၃၁၂၀၀
ဒုကပဌာန်း ဓမ္မအနုလုံ		၄၅၃၆၀၀၀၀ + ၄၅၃၆၀၀၀၀ + ၄၁၇၃၁၂၀၀ + ၄၁၇၃၁၂၀၀ =					*၁၇၄၁၈၂၄၀၀
ဒုကတိကပဌာန်းပုစ္ဆာ							
ဒုကပဌာန်း ဟောတုရက်မှ		၁၇၄၁၈၂၄ × ၃ ကုတိက်မူလီ					၅၂၂၅၄၇၂
၂၂ တိက်မူလီ		၅၂၂၅၄၇၂ × ၂၂ တိက်					၁၁၄၉၆၀၃၈၄
ဒုကတိကပဌာန်း ဓမ္မအနုလုံ		၁၁၄၉၆၀၃၈၄ × ရက် ၁၀၀					*၁၁၄၉၆၀၃၈၄၀၀
တိကဒုကပဌာန်းပုစ္ဆာ။							
တိကပဌာန်းကုသလတိက်မှ		၂၀၈၆၃၁၈၀၈ ÷ ၂၂					၉၄၈၃၂၆၄
[illegible]ကုရက်မူလီ		၉၄၈၃၂၆၄ × ၂					၁၈၉၆၆၅၂၈
ရက် ၁၀၀ မူလီ		၁၈၉၆၆၅၂၈ × ၁၀၀					၁၈၉၆၆၅၂၈၀၀
တိကဒုကပဌာန်း ဓမ္မအနုလုံ		၁၈၉၆၆၅၂၈၀၀ × ၂၂ တိက်					*၄၁၇၂၆၃[illegible]၆၀၀

တိကတိကပဋ္ဌာန်းပုစ္ဆာ												
တိကပဋ္ဌာန်း ကုသလတိက်မှ	၉၄၈၃၂၆၄ × ၃ ဝေတိက်မှုလီ				၂	၈	၄	၄	၉	၇	၉	၂
၂၁ တိက်မှုလီ	၂၈၄၄၉၇၉၂ × ၂၁ တိက်			၅	၉	၇	၄	၄	၅	၆	၃	၂
တိကတိကပဋ္ဌာန်းဓမ္မအနုလုံ	၅၉၇၄၄၅၆၃၂ × ၂၂ တိက်	*၁	၃	၁	၄	၃	၈	၀	၃	၉	၀	၄
ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းပုစ္ဆာ												
ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေတုဒုက်မှ	၁၇၄၁၈၂၄ × ၂ သဟေတုဒုက်မှုလီ					၃	၄	၈	၃	၆	၄	၈
၉၉ ဒုက်မှုလီ	၃၄၈၃၆၄၈ × ၉၉ ဒုက်			၃	၄	၄	၈	၈	၁	၁	၅	၂
ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းဓမ္မအနုလုံ	၃၄၄၈၈၁၁၅၂ × ဒုက် ၁၀၀	*၃	၄	၄	၈	၈	၁	၁	၅	၂	၀	၀

ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ကျမ်း ပုစ္ဆာပေါင်း													
တိက	ပဋ္ဌာန်း				၂	၀	၈	၆	၃	၁	၈	၀	၈
ဒုက	။				၁	၇	၄	၁	၈	၂	၄	၀	၀
ဒုကတိက	။		၁	၁	၄	၉	၆	၀	၃	၈	၄	၀	၀
တိကဒုက	။		၄	၁	၇	၂	၆	၃	၆	၁	၆	၀	၀
တိကတိက	။		၁	၃	၁	၄	၃	၈	၀	၃	၉	၀	၄
ဒုကဒုက	။		၃	၄	၄	၈	၈	၁	၁	၅	၂	၀	၀
ဓမ္မအနုလုံ	၆ ကျမ်း	၁	၀	၁	၂	၃	၇	၁	၃	၃	၃	၁	၂
ဓမ္မာဒိလေးပါး × ၄ = ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ကျမ်း		*၄	၀	၄	၉	၄	၈	၅	၃	၃	၂	၈	၄

အဋ္ဌကထာနည်းဖြင့် တိကပဋ္ဌာန်း ဟေမူလကာဒိ

ဧကက	၁	၁	၇	၆	၉	၇	၈	၄	၁၇	၃	၉	၂
ဒုက	၁	၁	၂	၇	၁၀	၇	၃	၅	၁၈	၃	၄	၃
တိက	၁	၀	၇	၈	၁၁	၆	၈	၆	၁၉	၂	၉	၄
စတုက	၁	၀	၂	၉	၁၂	၆	၃	၇	၂၀	၂	၄	၅
ပဉ္စက		၉	၈	၀	၁၃	၅	၈	၈	၂၁	၁	၉	၆
ဆက္က		၉	၃	၁	၁၄	၅	၃	၉	၂၂	[illegible]	၄	၇
သတ္တက		၈	၈	၂	၁၅	၄	၉	၀	၂၃		၉	၈
အဋ္ဌက		၈	၃	၃	၁၆	၄	၄	၁	၂၄		၄	၉
ပေါင်းဟေတု ဟေမူလကာဒိ ၁၄၇၀၀												

ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေမူလကာဒိ

ဧကက	၁	၂	၁	၆	၉	၁	၄	၄	၁၇	၇	၂
ဒုက	၂	၂	၀	၇	၁၀	၁	၃	၅	၁၈	၆	၃
တိက	၃	၁	၉	၈	၁၁	၁	၂	၆	၁၉	၅	၄
စတုက	၄	၁	၈	၉	၁၂	၁	၁	၇	၂၀	၄	၅
ပဉ္စက	၅	၁	၈	၀	၁၃	[illegible]	၀	၈	၂၁	၃	၆
ဆက္က	၆	၁	၇	၁	၁၄		၉	၉	၂၂	၂	၇
သတ္တက	၇	၁	၆	၂	၁၅		၉	၀	၂၃	၁	၈
အဋ္ဌက	၈	၁	၅	၃	၁၆		၈	၁	၂၄		၉
ပေါင်း ဟေတုဒုက် ဟေမူလကာဒိ ၂၇၀၀											

“တထာဂတေနဟိ သဗ္ဗဓမ္မတံ ပဋ္ဌာနံ ဒေသေတ္တာဝ ဒေဝ ပရိသာယ ဓမ္မော ဒေသိတော” ဟူသောအဋ္ဌကထာအရ စာတအုပ်ကို စာမျက်နှာ (၄၀၀) ထား၍ တမျက်နှာလျှင်စာကြောင်း ရေသုံးဆယ် ရှိရကား ကြောင်းရေပေါင်း (၁၂၀၀၀) ရှိ၏။ ပုစ္ဆာတခုအတွက် အနည်းဆုံးအားဖြင့် စာတကြောင်းပင်ထား ပါဦးတော့။ စာတအုပ်မှာပုစ္ဆာပေါင်း (၁၂၀၀၀) ဖြစ်၏။ မူလ ဋီကာနည်း အရ ပုစ္ဆာပေါင်း (၃၈၈၇၇၈၇၁၃၃၄၄) ကို (၁၂၀၀၀) နှင့် စားလျှင် စာအုပ်ပေါင်း (၃၂၃၉၈၂၂၆) အုပ် ထွက်လာမည်။ အဋ္ဌကထာနည်း အရ ပုစ္ဆာပေါင်း (၄၀၄၉၄၈၅၃၃၂၄၈) ကို (၁၂၀၀၀) နှင့်စားလျှင် စာအုပ် ပေါင်း (၃၃၇၄၅၇၁၁) အုပ် ထွက်လာမည်။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး ဤမျှကျယ်ဝန်းသလောက် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် မှာလည်း ကျယ်ဝန်းလှစွာ ကျက်စားတော်မူနိုင်၏။ ဤကား ဝိသဇ္ဇနာ မဘက် ပုစ္ဆာသက်သက်မျှသာတည်း။ ဝိဿဇ္ဇနာများကား ဤမျှ မများလှပေ။ မည်မျှပင် ကျယ်ဝန်းများပြားလှသော်လည်း အဘိ ဓမ္မာကိုဟောရာ၌ နည်းပေးသင့်ပါလျှင် မြတ်စွာ [illegible] ကိုယ် တော်ပင်နည်းပေးတော်မူသဖြင့် သက်သာမှုဖြင့် [illegible] စွမ်းကို မှန်းဆနိုင်ကြပါသည်။

ဆဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဆိုရိုး

ဟေတုပစ္စည်း။ ။ဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဝါရ၌။ သဟိတ်ဗိတ် ကောသတ္တတိ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ ကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။သဟိတ်ဗိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သောတရားတို့မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍၎င်း။ ဝါရသို့ လိုက်၍၎င်း။ တိတ်ပုဒ်၏အရသို့လိုက်၍၎င်း။ ကံကတ္တားနေဟန်သို့လိုက်၍၎င်း၊ "ဟေတုယာ နဝ၊သတ္တရသ၊တိဏ်"ဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။

နဝဟူသောဂဏန်း။ ။ကုသလေန ကုသလံ၊ကုသလေန အဗျာကတံ၊ ကုသလေန ကုသလာဗျာကတံ၊ (ဇယားအတိုင်းဆိုပါ)

သတ္တရသဟူသောဂဏန်း။ ကုသလေနကုသလံ....ဆိုပါ။ ။

တိဏ်ဟူသောဂဏန်း။ ကုသလေနကုသလံ....ဆိုပါ။ ။

(နဝမှာပဋိစ္စနှင့်သဟဇာတ။သတ္တရသမှာ ပစ္စယနှင့်နိဿယ။ တိဏ်မှာသံသဋ္ဌနှင့်သမ္ပယုတ္တဝါရတို့ဖြစ်၏)။ ။

အာရမ္မဏအနန္တရသမနန္တရဥပနိဿယသမ္ပယုတ္တနှင့်။ ဝိဂတပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာဇယားရှိ အတိုင်းအားလုံးဆိုပါ။အတူများကိုကိစ္စပြီးလွယ်အောင် ရောပေါင်း၍ဆိုပါ သင်္ချာများကိုလည်းဇယားဖြင့်အကျဉ်းချုပ်ပြထားသည် အတိုင်းဆိုပါ၊ပစ္စယုပ္ပန်ကိုပဋ္ဌာနသားခါဟောသဖြင့် ကုသလေန ကုသလံစသည်ကိုဆိုရ၏။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာသဒ္ဒါ။ ။ပဋ္ဌာဝါရက ဇနကသတ္တိ ရသော ပစ္စည်းများ၏ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကို၍ဆဝါရအနုလုံ၌ဟော၏။ ။

ကမ္မပစ္စည်း။ ။နာနာက္ခဏိကကမ္မ အတွက် အသညသတ် ကမ္မဇရုပ် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်များရ၏။ ။

အာဟာရပစ္စည်း။ ။ဩဇာသည် အာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိ။ကြွင်းတိဇရုပ်အားအနုပါလနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု ၍ ဇနကသတ္တိထိုက်သောအာဟာရဇရုပ်သာရ၏။ ။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။ရုပဇီဝိတိန္ဒြေအတွက်ရုပဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သောအသညသတ်ကမ္မဇရုပ်ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ရ၏။ ။

ဟောသောတရားများ။ ။ပဋိစ္စဝါရ၌သဟဇာတပစ္စည်းကို ဟော၏။ပစ္စယဝါရ၌ သဟဇာတနိဿယ, ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းကိုဟော၏။သံသဋ္ဌဝါရ၌ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့်ပဋိစ္စ။ ပစ္စယဝါရအတွက် သုဒ္ဓသင်္ချာကို ဇယား အတိုင်းဆိုပါ။သံသဋ္ဌအတွက် သုဒ္ဓသင်္ချာကို ရုပ်တရားများကိုချန်၍ နာမ်သက်သက်သာ ဆိုပါ။ ။

ဗဟုလမ္ဘာသာဆိုင်ရာ။ ။ဤသုဒ္ဓသင်္ချာများကို သင်္ချာများနှင့် ဘကွဲ....ကြည့်ကြအောင်ရပါပေ။ နာမ်တရားမည်မျှ ရုပ်တရားမည်မျှ ပဋိသန္ဓေ....ခါရသောပစ္စည်း မည်မျှ ပဝတ္တိ အခါရသောပစ္စည်းမည်မျှ....ပါ။ သုဒ္ဓသင်္ချာ ကြည့်ကာ သာအခါ ....ချင်းအတူနှင့်ဘက်ရပါ၊ ....နည်းမှာ နာမ်နာမ် ....ရုပ်ချင်း....ပြည့်....သောတရားကို ယူရမည်၊ ။

ဥပမာ။ ။ဟေတုနှင့် အာ....ကို အတူရလျှင် ဟေတု ....၊ ....အာရမ္မဏမှာ နာမ်ကုန်၏၊ ....ကြည့်....ဟေတုနာမ်ကန့်သည်၍ ဟေတုနာမ် ....အာရမ္မဏကရုပ်မရှိ၍မရပြီ။ ....ကိုနည်း အတူဟေတုနှင့်အဓိပတိကိုကြည့်လျှင်နာမ်ရောရုပ်ပါအဓိပတိ ကနည်းနေ၍အဓိပတိအတိုင်းပင်ရ၏၊ဤသို့ပစ္စည်းအချင်းချင်း အတူကိုရှာတတ်, ထွက်သာသော တရားကိုကြည့်၍ သင်္ချာထုတ် တတ်လျှင် "ပစ္စည်းတွန်း" ကိစ္စပြီးရုံမက ပေယျာလ များကိုပါ ဆဝါရအတွက် တခမကျန် ဖေါ်တတ်ကောက်တတ်မည်။ ဤသုဒ္ဓ သင်္ချာဖြင့်ပင် ဆဝါရအနုလုံဆိုင်ရာ ဝိဘင်္ဂဝါရနှင့် သင်္ချာဝါရ များပါကိစ္စပြီးရကား ပင်ပန်းကြီးစွာမကျက်မှတ်ရဘဲ သက်သာ လွယ်ကူလှကြောင်းကို မှာထားသည့်အတိုင်းလက်တွေ့စမ်းသပ် ကြပါ။ ။

သင်္ချာထွက်လာပုံ။ ။သဟိတ်နာမ်သဟိတ်ရုပ်,သာဓိပတိ နာမ်သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်များရလျှင် ပဋိစ္စအတွက် သင်္ချာ နဝ။ ပစ္စယအတွက်သတ္တရသ၊သံသဋ္ဌအတွက်တိဏ်(သံသဋ္ဌမှာရုပ်မ ပါပြီ)ဟူ၍၎င်း,သဟိတ်နာမ်,သာဓိပတိနာမ်များသာရလျှင်။တိဏ် သတ္တတိဏ်ဟူ၍၎င်း,ဝါရအစဉ်အတိုင်းအနုလုံအတွက်တထစ်ချယူ ပါ။(ပစ္စနိက်များလည်းဝင်းနည်းသဘောလာထဘံ)ဝိပါက်နာမ်ရုပ်, အဟိတ်နာမ် အဟိတ်ရုပ်, မဟာဘုတ်တို့မှာဆဝါရအားလုံးအ တွက်သင်္ချာဧကံဟုယူပါ။ပဒ ပဒါဝသာနုထုတ်ပုံ ရှု့ကြည့်။ ။

ပဋိစ္စ။သဟဇာတဝါရ။ ။"ပဋိစ္စဖွံ့နာမသဟဇာတဖွံ့သဟ ဇာတဖွံ့နာမ ပဋိစ္စဖွံ့"ဟု ပါဠိတော်ရှိ၍ ၎င်းနှစ်ပါးတို့အနက်အား ဖြင့်မထူးကြလည်းအချင်းချင်းအနက်ကိုမှတ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ ၏။" စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"စသည်၌ သဟဇာတမဟုတ် သောစက္ခာယတနရုပ်ရုံတို့ကို ပဋိစ္စဟုဟော၏။ သဟဇာတပင် ဖြစ်သော်လည်း ဥပါဒါရုပ်သည် ဘူတရုပ်အား ပဋိစ္စကိစ္စကိုမပြီး စေနိုင်၊ဤ၌ကားပဋိစ္စဝါရဖြင့်သဟဇာတ်တရား၏ ပဋိစ္စကိစ္စကိုပြီး စေမှု-သဟဇာတဝါရဖြင့်ပဋိစ္စဟု ဟောသောတရား၏ သဟဇာ တကိစ္စကိုပြီး၏ဟု မှတ်ခြင်းငှာ ဟော၏။ ။

တနည်း။ ။ဝေနေယျတို့၏အလို။ဒေသနာကိုဘန်းဆာဆင်မှု နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါအပြားကိုသိစွမ်းနိုင်မှုဖြင့်ဟောတော်မူ၏။ ။

ပစ္စယ။နိဿယဝါရ။ ။အနက်မထူးလည်း "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"စသည်၌မမှီဘဲဖြစ်ကြသောခဏာသုံးပါး သာတရားတို့ကို ပစ္စယနှင့်ဟော၏၊သစ်သားတို့တခုနှင့်တခု အချင်းချင်းမှီ၍ တည် နေကြသည်၊ နိဿယပစ္စည်းမတည်၊ ထို့အတူ ဥပါဒါရုပ်ကမဟာ ဘုတ်အားနိဿယပစ္စည်းမတည်ကြ၊ ဤ၌ကား ပစ္စယဝါရဖြင့် နိဿယပါရ၌ဟောတော်မူသောသဟဇာတပုရေဇာတနိဿယ သဘောရှိသောတရားသာတည်။ နိဿယဝါရဖြင့် ပစ္စယဝါရ၌ ဟောတော်မူသောသဟဇာတပုရေဇာတ သဘောပင်တည်းဟု အချင်းချင်းတူပုံကို မှတ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။ဝေနေယျာသ ....စသည်ဘူပြီ။ ။

သံသဋ္ဌ။သမ္ပယုတ္တဝါရ။ ။"သံသဋ္ဌာယောဇိတာဟယာ" စသည်၌ကျေ့ါဒစသော သမ္ပယုတ္တသဘော မဟုတ်ဘဲလျက် သံ သဋ္ဌဟုဆို၏၊"ယာသာ ဝိမံသာ ကော သဟဂတသပဂဘာဌေ ကာသဋ္ဌ သမ္ပယုတ္တာ" စသည်၌ကျေ့ါဒစသောသဘောမရှိဘဲအကြားအ ကြားနွှဲ့ပြွမ်းသောအနက်သဘောကို သမ္ပယုတ္တဟုဆို၏၊ ဤ၌ကား သံသဋ္ဌ,သမ္ပယုတ္တတို့သည် ဇကုပ္ပါဒစသော လက္ခဏာရှိကြသော သံသဋ္ဌ,သမ္ပယုတ္တတို့တည်းဟု အချင်းချင်း တူပုံကို မှတ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။ ။

ဆဝါရအနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာဇယား

ပစ္စည်းအမည်	နာမ်	ရုပ်	သင်္ချာ		
ဟေတု	သဟိတ်စိတ်စေတသိက်။မောဟမူဒွေ၌မောဟကြဉ်သောသဟိတ်ပဋ္ဌိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
အာရမ္မဏ။သနန္တရ။ဥ။သံ။နတ်။ဝိဂ	စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်ပဋ္ဌိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး		၃	၇	၃
အဓိပတိ	အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါအဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောသာဓိပတိဇော-၅၂ခုနာမက္ခန္ဓာ	သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်	၆	၁၇	၃
သဟဇာတ၊နိဿယ၊အတ္ထိ။အဝိဂတ	အလုံးစုံသောပဋ္ဌိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်။ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ။ဗာဟိရ။အာဟာရဇဥတုဇ။အသညသတ်ကမ္မဇ။ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
အညမည	အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သောဟဒယဝတ္ထု။အချင်းချင်းမှထောက်အပ်သောစိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ။ဗာဟိရ၊အာဟာရဇ၊ဥတုဇ၊အသညသတ်ကမ္မဇ၊ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်	၃	၇	၃
ပုရေဇာတ	အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သောပဥ္စဝေါကာရပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာလေးပါး		၃	၇	၃
အာသေဝန	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ဟသိတုပ္ပါဒ်၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ၊ဒုတိယာဒိဇော၊မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ		၃	၇	၃
ကမ္မ	ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာစေတနာကြဉ်သောအလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်။ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်။ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
ဝိပါက	အလုံးစုံသောဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	ဝိပါက်ဖြင့်အပ်သောစိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၁	၁	၁
အာဟာရ	အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။အာဟာရဇရုပ်	၆	၁၇	၃
ဣန္ဒြိယ	အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်။ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သောအသညသတ်ကမ္မဇရုပ်။ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
ဈာန	ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သောအလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
မဂ္ဂ	သဟိတ်စိတ်စေတသိက်။စေတသိက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
ဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သောပဥ္စဝေါကာရပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃

ဆဝါရ အနုလုံ သင်္ချာဇယား

ကုသလ=၃	အကုသလ=၃	အဗျာကတ=၅	ကုသလ=၃	အကုသလ=၃		
					[illegible]	[illegible]
					၁၇	[illegible]
					၆	ပစ္စယ
					၇	ပစ္စယ
					၃	ပစ္စယ
						သင်္ချာ

ပဒိုဒ္ဓဝါရ အနုလုံ ဟောရိုးဆက်နှင့် ပါဠိလောင်း

ပဒိုဒ္ဓဝါရ ဟောနိုးဆက်။ ။ပုစ္ဆာဝါရကို ဟောတော်မူသည့်၏အခြားမဲ့၌ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဓမ္မအနုလုံ… (ပုစ္ဆာဝါရအတိုင်း ပစ္စည်းအနုလုံတိုင်ဆို)၊ ထိုပစ္စည်း အနုလုံ၌တုံသော်လည်း ဝိဘင်္ဂဝါရသင်္ချာဝါရ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရအား ဓမ္မလောပစ္စည်း၏ ဝိဘင်္ဂဝါရအစရှိသောအားဖြင့် (၂၃) ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်ဟေတုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒ၊ ကုသလာဗျာကတပဒ၊ အကုသလာဗျာကတပဒအားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်….ဆို။ ထို၌တုံသော်လည်း ကုသလပဒါဝသာန၊ အဗျာကတပဒါဝသာန၊ ကုသလာဗျာကတပဒါဝသာနအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်….ဆို။ ထို၌တုံသော်လည်း ဝိဓိအနုဝါဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်….ဆို။ ။

ဟောဟန်ကား။ ။ကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာဟူသည်တည်း။ ဝိဓိကိုဟောတော်မူသည့်၏ အခြားမဲ့၌ အနုဝါဒကိုဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား၊ ကုသလံ ဧကံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာ၊ တယောခန္ဓေပဋိစ္စ ဧကောခန္ဓော၊ ဒွေခန္ဓေပဋိစ္စဒွေခန္ဓာဟူသည်တည်း။ ။

အနက်ပေးအရကောက်ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ဟူ၍သဘောသွားအတိုင်း တချက်ပြီးတချက်ဟောရိုးဆက်ခါသွား၏။ ဤကျမ်း၌ကား လွယ်ကူ၍ အာသေဝနပစ္စည်းတစ်ခုသောဌာ ပါဠိထုတ်ပုံ၊ ကောက်ပုံ ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံများကိုတကန့်စီတကန့်စီပြပေအံ့။ နားလည်သော အခါ သဘောကျသလိုဟောနိုင်ပါသည်။ ။

ပဒိုဒ္ဓဝါရ အနုလုံ ပါဠိတော်အဓိပ္ပါယ်

ဓာသာ၌ပါဠိအနေအထားကိုကြည့်လျှင် ပဋ္ဌာဝါရကာသဟာဇာတ ပစ္စည်း၏ ပါဠိပင်ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာဝါရ၌ ကထ္တားသမ္ဘဒါန် ကချိုင်းကို ဤပဒိုဒ္ဓဝါရ၌ ကတ္တားဟိတ်ဟု ပြင်ခါဟော၏။ ဓာသာတွင် နာမ်ကုန်ရုပ်ကုန်သောသဟဇာတပစ္စည်းဖြစ်ကြသဖြင့် ကြွင်းပစ္စည်းတို့မှာ ဤပါဠိသက်အချိအမိမရှိပြီး၎င်းတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာအား လျှော်စွာ ဤပါဠိသာ အ…ကြ၏။ ။

ပါဠိတော်အဓိပ္ပါယ် (ကုံး) ။ ။ကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စ ကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ သဟဇာတဘာပစ္စယာ၊ ကုသလံဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ၊ တယောခန္ဓေပဋိစ္စ ဧကောခန္ဓော၊ ဒွေခန္ဓေပဋိစ္စ ဒွေခန္ဓာ။ (ဂဏန်းနှားကို အချင်းချင်း သဘောတူမဟာပ်ချ်ပါ)။ ။

(ကုံးဗျာ)။ ။ဝိဓိကိုဆိုပါတော့ ။ကုသလေဓခန္ဓေပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ။ ။

(ကုံးကုဗျာ)။ ။ကိုဆိုပါ ကုသလံ ဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ … ကောခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ … ခန္ဓေပဋိစ္စ … သမုဋ္ဌာနံရုပံ။ ။

အကုသလ…။ ။"အ"ကို …ချက်အတိုင်းဆိုပါ။ ။

… ။ ။အဗျာကတံ…ပဋိစ္စအဗျာကတောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိသဟဇာတပစ္စယာ။ ဝိပါကာဗျာကတံ ကိရိယာ ဗျာကတံ ဧကံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရုပံ….ဆိုပါ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတံဧကံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာကဋတ္တာစရုပံ…. ဆိုပါ။ ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ၊ ဧကံမဟာဘူတံပဋိစ္စ တယော မဟာဘူတာ၊ တယောမဟာဘူတေပဋိစ္စဧကံမဟာဘူတံ၊ ဒွေမဟာ ဘူတေပဋိစ္စဒွေမဟာဘူတာ။ မဟာဘူတေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ၊ ကဋတ္တာရုပံဥပါဒါရုပံ၊ (ကြွင်းဗာဟိရစသည်ကို ဓာသာအတိုင်း ဆိုပါ)။ ။

(ကုံးဗျာဗျာ)။ ။ဝိဓိဆိုပါ။ ကုသလေခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ ပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ။ ။

(အကုံဗျာဗျာ)။ ။"အ" တိုး၍နည်းတူဆိုပါ

ဒိဘင်း (၁၃) ချက်ကို အကျဉ်းမှတ်နည်း။

ပဋိစ္စအတွက်သင်္ချာနဝခသော ပစ္စည်းဟူသမျှ (ကု) သုံးချက်။ (အကု)သုံးချက် (ကုဗျာ) ဘချက် (အကုဗျာ)တချက်ပေါင်းခုနစ်ချက်တို့မှာ တစုံတရာပြောင်းလဲမှုမရှိ။ ဓာသာ၌ ပါဠိအတိုင်းဆို။ သင်္ချာတိဏိရသောပစ္စည်းများမှာ (ကု၊ကု) (အကု၊အကု)ပြောင်းလဲမှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် နဝရသည်ဖြစ်စေ တိဏိ ရသည် ဖြစ်စေ (ဗျာ၊ဗျာ) ဘချက်သာ ထူးရကား သုဒ္ဓသင်္ချာအား လျော်စွာ ကြည့်၍မှတ်ရပုံမှူကိုသာပြပေအံ့။ ။

ဟောဘားဧ…မဂ္ဂပစ္စည်း။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ဗာဟိရစသော ရုပ်များမရ၍ ဗာဟိရစသည်ကိုချန်ခါ ဓာသာအတိုင်းဆို။ ။

အာဓိပ္ပတိစသော (၄) ပစ္စည်း။ ။နာမ်သက်သက်သာ ရ၍ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓနှစ်ချက်စလုံးရုပ်ကိုချ၍နာမ်သက်သက်ဆို။ပစ္စယုပ္ပန် ကို ပဓာနသားခါ ဟောသော ဤဆဝါရ၌ ပဋိသန္ဓေအခါ "ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု" တွင် ဝတ္ထုမှာ ရုပ်ကတ္တားဖြစ်၏။ သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ရုပ်ပါ၍ ၎င်းပါဠိကိုမရ၊ "ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ" တွင်ကား ခန္ဓာမှာ နာမ်ဖြစ်ခြင်း ၎င်းခန္ဓာသည် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် သဟဇာတ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်းကိုပဋိသန္ဓေ၏နောက်ပိုင်းဝယ်"ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စခန္ဓာ" ဟုဆိုပါ။ ။

အနိပ္ပဘိပစ္စည်း။ ။ပဋိသန္ဓေအခါမှ ပဝတ္တိအခါသာ ရရကား ဟေတုအတိုင်းတွင် ပဋိသန္ဓေကိုချ၍ဆိုပါ။ ရုပ်သက်သက် ၌လည်း ကဋတ္တာရုပ်ကို မရ၍ "မဟာဘူတေ ပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပံ ဥပါဒါရုပံ" ဟုဆိုပါ။ကဋတ္တာရုပံကိုမဆိုရပြီ။ ။

သဟဇာတိ…ပစ္စည်း။ ။ဓာသာအတိုင်းအားလုံးဆိုပါ။ ။

အညမညပစ္စည်း။ ။ပဝတ္တိအခါ စိတ္တဇရုပ်မရ၍ ၎င်းရုပ်ကိုချ၍ဆိုပါ ပဋိသန္ဓေအခါ၌လည်း ကဋတ္တာရုပ်မှာ ဟဒယ ဝတ္ထုကိုသာရရကား "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာဗျာကတံ ဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ တယောခန္ဓာဝတ္ထုစ" စသည်ကိုဆိုပါ။ ရုပ်သက်သက်၌ ….သာ "…မဟာဘူတံ"စသည်ကိုသာဆိုပါ။ "မဟာဘူတေပဋိစ္စ"စသောအားသုံး…ဆိုရ…ပဋ္ဌာဝါရပါဠိအတိုင်းပင် ကံကဋ္ဌားပြန်…ဆိုပုံသာတူး…။ ။

ပုရေ…ဇာတပစ္စည်း။ ။ပဝတ္တိအခါ ဖြစ်ခြင်း နာမ်သက်သက်ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်ပဝတ္တိအခါမှုတွင်ရုပ်ကိုချ၍ဆိုပါ။

ပဋိစ္စဝါရ အနုလုံ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဇယား

ပဒ	ကံ= ပစ္စည်း				ပဒါ ဝသာန	ကဏ္ဍား=ပစ္စယုပ္ပန်				
ကု	ကုသလံ	၁	၃		ကု	၃၊ ၁၊ ၂				
။	ကုသလေ ခန္ဓေ				ဗျာ		မိစ္ဆာသမုဋ္ဌာနံရုပံ			
။	ကုသလ	၁	၃	၂	ကုဗျာ	၃၊ ၁၊ ၂	ဗွိ			
ဗျာ ပဝတ္တိ	ဝိပါကာဗျာကတံ ကြိယာဗျာကတံ	၁	၃	၂		။	ဗွိ			
ဗျာ ပဋိသန္ဓေ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတံ	၁	၃	၂		။		ကဋတ္တာစရုပံ		
	ခန္ဓေ							ဝတ္ထု		
	ဝတ္ထုံ					ခန္ဓာ				
ဗျာ ရုပ္ပဝတ္တိ		၁	၃	၂ (မဟာဘူတာ)	ဗျာ	၃၊ ၁၊ ၂	(၊	ကဋတ္တာရုပံ	ဥပါဒါရုပံ)
	ဧကံ မဟာဘူတံ	။		။		။			(။)
	အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ	။		။		။			။
	ဥတုသမုဋ္ဌာနံ	။		။		။			။
	အသညသတ္တာနံ	။				။		(။	။)
ကုဗျာ	ကုသလေ ခန္ဓေ မဟာဘူတေစ				ဗျာ		။			

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း အဖျားသတ်ပါဠိဟောနည်း

နာမ် ကဏ္ဍားနေလျှင်	ဝတ္ထုံဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ		
ရုပ် ။			ခန္ဓေဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ
နာမ်ရုပ် ။ ပဝတ္တိ	ခန္ဓာဝတ္ထုံဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ	မိစ္ဆာသမုဋ္ဌာနံရုပံ	။
။ ။ ပဋိသန္ဓေ	။	ကဋတ္တာရုပံ	။
ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု ။ ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ			ဝတ္ထု ။ ...

ပစ္စယုပ္ပန်အာရုံသာမနေဘိညာဏာဘတ်အား အာ ပု ပစ္စည်းဘတ်သည့်မဟုတ်။ အတိတ်အနာဂတ်အာရုံတို့ကလည်း အာချွတာ စသောပစ္စည်းဘတ်၍ အနေကာနိဖြစ်ရကား အာပုကိုမဟော။ ဝတ်ပုကိုသာဟော၍ ဒုံးချက်စလုံး အဖျားသတ်တွင် ဝတ်ပုကို ဟောကြောင်းသိရန် "ဝတ္ထုံပုရေဇာတပစ္စယာ"ဟုဆို။ ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ။ဇနကသတ္တိကိုသာဟောသော ဤဆဝါရ အနုလုံ၌ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိမျှသာရသောပစ္ဆာဇာတကိုမဟော။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။ ။ပဝတ္တ်အခါဖြစ်ခြင်းကြိယာဇောမျှသာရခြင်းတို့ကြောင့်ပဝတ္တ်အခါတိုင်ရုံသာ"ကြိယာဗျာကတံဖေကံခန္ဓံ ပဋိစ္စတယောခန္ဓာ" စသောနာမ်သက်သက်ကိုသာဆို။ ။

ကမ္မ။အုန္တြိယပစ္စည်း။ ။ဟောတုအတိုင်းတွင်"အသညသတ္တာနံ"ကိုထည့်၍ဆို။ငင်းတို့၏သုဒ္ဓသင်္ချာမှာ ဤဘရားချကြ၏။ ။

ဝိပါကပစ္စည်း။ ။ဟေတု(ဗျာ။ဗျာ)အတိုင်း ဝိပါက်မျှကိုသာရွေး၍ဆို။ ။

အာဟာရပစ္စည်း။ ။ဟေတုအတိုင်းတွင်"အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ" ထည့်ဆို။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။ငင်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာသွားမှာ ဟေတုသဘောအတိုင်းပင်ဖြစ်၍ ဟေတုအတိုင်း ပါဠိများကို ကိုးချက်စလုံး ထုတ်ရပေမည်။ ကိုးချက်စလုံး၏အဖျားသတ်တွင်ကားဇယားပြအတိုင်း နာမ်ကဏ္ဍား စသည်နေပုံကိုကြည့်၍ဆိုရပေမည်။နာမ်သက်သက်ကဏ္ဍားနေသော ကု။အကုတို့၌ "ဝတ္ထုံဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ" ဟုဆို။ ရုပ်သက်သက်ကဏ္ဍားနေသော (ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ)(ဗျာ။ဗျာ) ရုပ်သက်သက်(ကုဗျာ။ဗျာ)(အကုဗျာ။ဗျာ)တို့၌ "ခန္ဓေဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ"ဟုဆိုပါ။ နာမ်ရုပ်ရောနေသော(ကု။ကုဗျာ)(အကု။အကုဗျာ) (ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေတို့၌ငင်း ပဋိသန္ဓေခန္ဓေပဋိစ္စ ဝတ္ထုစသည်၌ငင်းဇယားအတိုင်းဆိုပါ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်၊ရုပ်နှင့် နာမ်တို့သည်ဝိပ္ပယုတ္တဖြစ်ကြ၍(သဟဇာ၊ပုရေဇာ) ဤသို့ဆိုရ၏။ ပုရေဇာတကား ပုရေဇာတ်သာဖြစ်ခါ ပစ္စယုပ္ပန်မှာနာမ်သက်သက်သာဖြစ်ရကား "ဝတ္ထုံပုရေဇာတပစ္စယာ" သာဆိုရ၏။

ပဒ၊ပဒါဝသာနဆောင်ပုံ။ ။(၁)ဇိဒိတ္ထိ ပစ္စယုပ္ပန်လည်းဖြစ်စေ (သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုသည်) (၂) ကံကဏ္ဍား ပါသည် သဟဇာတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော (ပဒ္ဒါ ရကား ဇာတပစ္စည်းကို ဆိုသည်) ဤအင်္ဂါနှစ်နှင့်ပြည့်စုံလျှင်ထုတ်ရ၏။

ပဋိစ္စဝါရပါဠိထောက်ပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။ ... သုဒ္ဓသင်္ချာ၏ဘရားချက်ကြည့်၍နည်းပြဇယားအတိုင်း ဆိုရာကိုလုတ်ပါ။ ။

သဟဇာတဝါရ။ ။ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူကြောင်းပြ၍ "ကု "ကုသလံဖေကံခန္ဓံ သဟဇာတာတယောခန္ဓာ၊ တယောခန္ဓေသဟဇာတာ ဧကောခန္ဓော၊ ဒွေခန္ဓေသဟဇာတာဒွေခန္ဓာ" စသည်ဖြင့် သဟဇာတဝါရဖြစ်၍ပဋိစ္စအစားသဟဇာတဟုပြင်ရပေါ့ပါ။

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂပါဠိရ အနုလုံကတ္တားကောက်ပုံ

ပါဠိတော်ဒယားအရ သဟဇာတပစ္စည်းကောက်ပုံကိုပြပေအံ့။ ကြွင်းပစ္စည်းရှုရင်းနည်းကိုမှီးပါ၊ ။

ကတ္တားကောက်ပုံ (ကုးကု)။ ။ကုသလံမွေ့ၤငြှကုသလော မြွောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ၆၆ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ကုသလောမြွောဟူသောကတ္တားပုဒ်၏ အရကား ကုသိုလ်ဇောဝီသ စေအဍ္ဍတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဇောဝီသ၊စေအဍ္ဍတိံသ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဤဆိုရိုးသွားအတိုင်း ကြွင်းပဒ-ပဒါသသာနံ များကိုဆိုပါ၊ဟိတ်ပါဌ်များကို သီးခြားပြအံ့၊

(ကု-ဗျာ)၌။ ။အဗျာကတောမြွောဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏ အရကား ပဋိသန္ဓေဝါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁-စေ ၃၈၊ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ကုသိုလ် ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(ကု-ကုဗျာ)၌။ ။ကုသလောစ အဗျာကတောစ မြွောဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁-စေ ၃၈-အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ကု ၂၁-စေ ၃၈-အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

(အကု) သုံးချက်။ ။ကုသိုလ်သဘောသွားအတိုင်းဆို၊ ။

(ဗျာ-ဗျာ)၌ ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။အဗျာကတောမြွော ဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ဝိပါက်စိတ် ဆဲတ္တိံသ-ကြိယာစိတ်ဝီသ-စေအဍ္ဍတိံသ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆဲတ္တိံသ-ကြိယာစိတ်ဝီသ-စေအဍ္ဍတိံသ-အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။အဗျာကတောမြွောဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ပဋိသန္ဓေစိတ်ဇေကူနဝီသ-စေပဉ္စတိံသ အစိပ်အစိပ် အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ဇေကူနဝီသ-စေပဉ္စတိံသ အစိပ်အစိပ်၊ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ရုပ်သက်သက်၌။ ။အဗျာကတောမြွောဟူသောကတ္တားပုဒ်၏အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခု၊ နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်ကို ကြဉ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝိပါက်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ ပဋ္ဌရသတို့နှင့် ယထာရဟအတေ ဥပါဒါသော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ ဗာဟိရမဟာဘုတ်၊ အာဟာရဇမဟာဘုတ်၊ ဥတုဇမဟာဘုတ်၊ အသညသတ်ကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဘုတ်နှင့်အတူ သောစိတ္တဇဥပါဒါ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဤရုပ်သက်သက်ဆိုရိုးကို ရစေပြီးလျှင် ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသင်္ချာ၌ရှိသောကု၊ အကု၊ သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာစသော နာမ်တရားတို့ကိုရင်း။ ရုပ်တရားတို့ကိုရင်း ကြည့်၍ဆိုပါ။ ။

(ကု-ဗျာ-ဗျာ)၌။ ။အဗျာကတောမြွောဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁-စေ ၃၈ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ အစိပ်အပေါင်း မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(အကု ဗျာ-ဗျာ)၌။ ။(ကုဗျာ-ဗျာ)သဘောသွားအတိုင်းဆို။

နာမ်နှင့်ရုပ်ရောနှောရသောသဟဇာတပစ္စည်း၏ ကတ္တားကောက်ပုံကိုပြသဖြင့် ကြွင်းပစ္စည်းတို့၏ကတ္တားကောက်ပုံကိုလည်း ရင်းကို နည်းမှီ၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် နာမ်မည်မျှ ရုပ်မည်မျှ ရသည်ကို စိစစ်၍ သရုပ်ခွဲ၍ ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတတို့ကို ကောက်ပါ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၌ ပဋ္ဌာဝါရကပြခဲ့သည့်အတိုင်းကျန် အနေကန်များကိုခွဲ၍ဆိုပါ။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါတွင်။ ။"ကော်ခန္ဓ"စသော ပါဠိအတွက်အစိပ် အစိပ်။ "ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု"အတွက် အစိပ်အပေါင်း "ဝတ္ထုံပဋိစ္စ ခန္ဓာ"အတွက်ဟဒယဝတ္ထုကိုရ၍ အစိပ်အစိပ်၊ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟု ကံပုဒ်အတွက်ဆိုရ၏။ကတ္တားတွက်ဆိုပုံ ပြထားပြီ။ ။

ရုပ်သက်သက်။ ။(ကု-ဗျာ)စသောရုပ်သက်သက်ကတ္တားနေလျှင် အစိပ်အပေါင်းဟု ပါဠိတော်သွားအတိုင်းကောက်ရကြောင်း အထပ်ထပ်ပြခဲ့ပြီ။(ဗျာ-ဗျာ) ရုပ်သက်သက်ကတ္တားနေရာတွင်ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော အရူပဝိပါက်စသော တရားများကို ကြဉ်ရာ မိမိတို့ သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ ရင်းတရားများပါလာမှကြဉ်ရမည်။ မပါလာက ကြဉ်ဘွယ်မရှိ။

ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော ကု၊အကု၊ဝိ၊ကြိတရားများကို ဆိုရာ၌ သဟိတ်မှုဖြစ်သော ဟေတု၊မဂ္ဂတို့တွင် သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာဟုဆို၊ ရုပ်များကိုသည်းဆိုင်ရာသုဒ္ဓသင်္ချာကရသောရုပ်များ ကိုသာဆို။ဗာဟိရနှံပ်စသည်ကိုမရသောဟေတုစသည်၌ ဗာဟိရ စသည်ကိုဆိုဘွယ်မရှိ၊ ။

နာမ်သက်သက်ရသော အာရုမ္မဏစသည်။ ။"ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ"ကိုသာရ၍ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ၊ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော(ကံတွက်)အစိပ်အစိပ်(တယောခန္ဓာစသည်အတွက်) အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ(ဟဒယဝတ္ထုကံနေ၍ ခန္ဓာမှာ အစိပ်အပေါင်း ဖြစ်သည်)ဟု ကတ္တားတွက်ဆို။ ။

အဓိပတိ-ပုရေဇာတ-အာသေဝနတို့မှာ ပဝတ္တိအခါသာဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနှင့်မဆိုင်ပြီ။ ပုရေဇာတ-ဝိပ္ပယုတ္တမှာ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌သာဖြစ်၍ အမြဲဘုံသတ်ကောက်ပါ။ ။

ပဋိစ္စဝါရကတ္တားကောက်ပုံ အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓ သင်္ချာရကရားကိုကြည့်၍ ပဋ္ဌာဝါရ သဟဇာတ သဘောသွား အတိုင်းကောက်။ (ကု)သုံးချက်(အကု)သုံးချက် (ကုဗျာ-ဗျာ) (အကုဗျာ-ဗျာ)ပေါင်းရှစ်ချက် အကောက်သဘောသွားတူကြ၏၊ (ဗျာ-ဗျာ)တချက်ကွင်သာ သုဒ္ဓသင်္ချာတရားကိုသတိထား၍ကောက်။ အဓိပတိကို ကြန်အနေကန်ခွဲ၍ဆိုပါ။ ။

မှတ်ထားချက်။ ။ပစ္စည်းအသီးသီး၌ ကတ္တားပါဌ် ကောက်ပြီးလျှင် ပါဠိတော်အတိုင်း ဟိတ်ပါဌ်ကောက်ရမည်ဖြစ်လည်းအသိ လျှင်မြန် လွယ်ကူစေရန် ကတ္တားကောက်သက်သက်ကို ခွဲ၍ပြလိုက်သည်၊ ဟိတ်ပါဌ်ကိုကြည့်ပြီးလျှင် တွဲ၍ကောက်ပါ။ ပဒါဝသာနံ ဘာရွေးရှင်း။ ခန္ဓာဝါရများကို ရေတွက်၍ ပြရမည် ဖြစ်လည်း သီးခြားဒယားဖြင့် ဆဝါရအားလုံးအတွက် ပြသတဲ့ဖြစ်၍ ဤ၌ ကတ္တားနှင့်ဟိတ်ပါဌ်ကိုသာကောက်ပါဦး။ ။

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂပါဠိရအနုလုံ ဟိတ်ပါဠ်ကောက်ပုံ

ဟိတ်ပါဠ်မှာ သတ္တိကိုကောက်သဖြင့် ပဋ္ဌာဝါရက ကောက်ခဲ့သော ကဏ္ဍာပါဠ်များကိုပင် ကောက်ရမည်။ အထူးမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်

မေးရာ။ (ကု-ကု)တွင်။ ။ဟေတုပစ္စယာဟူသော ဟိတ်ပါဠ်၏အရကား သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော ကု၂၁-စေ ၃၀ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊အလောဘ,အဒေါသ,အမောဟ။ ဤ ဟိတ်နှစ်ပါး,သုံးပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဟေတုသတ္တိရ၏။ ထို နှစ်ပါးတို့တွင် (ကဏ္ဍာနှင့်ဟိတ်) အရကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကဏ္ဍာသာတည်း။

(ကု-ဗျာ) စသည်ကိုလည်း စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာဝါရဟေတုပစ္စည်းကဏ္ဍာကောက်အတိုင်းဆို။

ရုပ်သက်သက်တွင်ကား။ ။စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာခဏ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု။ရဟန္တာတို့ရဝင်ကြဉ်သော ကုသိုလ်,အကုသိုလ်, သဟိတ်ဝိပါက်,သဟိတ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်-တိဟိတ်၊ လောဘမူ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ ဖြစ်အံ့ စသည်ဖြင့် ဟိတ်တပါး နှစ်ပါး,သုံးပါးတို့ကိုဆို။ (ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော သုဒ္ဓသမ္ဘာရှိတရားများကို အကုန်ယူ၍ ဆိုရသည် ပစ္စယုပ္ပန်ပဋ္ဌာနလျှင်အကြောင်းတည်း)

(ကုဗျာ-ဗျာ)ကို။ ။(ကု-ဗျာ)အတိုင်းဆို။(အကုဗျာ-ဗျာ) ကိုလည်း (အကု-ဗျာ)အတိုင်းဆို။အချုပ်မှာ ပဋ္ဌာဝါရက ဟေတုကဏ္ဍာကောက်တည်း။

အာရမ္မဏ။(ကု-ကု)။ ။ကုသိုလ် ဇော ဝီသအား တတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၈၇-စေ ၅၂ ။ရုပ် ၂၈ နိဗ္ဗာန်-ပညတ် ဤအာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ အာရမ္မဏသတ္တိရ၏။ ။

တနည်းကား။ ။မဟာကုသိုလ်လေးခုအားတတ်သောလောကီစိတ် ၈၁,စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာဝါရ အာရမ္မဏ ဇယားအတိုင်း ကုသိုလ်သက်သက်ကို (ပညတ်ကိုအာရုံပြုသော ကုသိုလ်များပါဆို)ရွေး၍အကုန်ဆို။ (ပဋ္ဌာဝါရမှာ ပစ္စည်းကလည်းကုသိုလ် ပစ္စယုပ္ပန်ကလည်းကုသိုလ်သည်ဖြင့် ရွေးချယ်ရသည်း ပစ္စယုပ္ပန်ပဋ္ဌာနဟောသော ဤဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုသာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စသည်ရွေး၍ အာရုံပြုနိုင်သမျှတရားကုန် ကိုဆိုပါ)။

(အကု-အကု) (ဗျာ-ဗျာ)။ ။ပဋ္ဌာနအခါ အကုသိုလ်, အဗျာကတတို့ အာရုံပြုနိုင်သောတရားတို့ကို အပေါင်းဆို။ တနည်းကားတို့ကို ဇယားအတိုင်းရွေးချယ်၍ဆိုပါ။

(ဗျာ-ဗျာ) ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ဟိတ်ပါဠ်၏အရကား၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဇေကူနဝီသအားတတ်သော ကံ၊ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ဟု သမုတ်အပ်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏အာရမ္မဏသတ္တိရ၏။ ။

တနည်းကား။ ။ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ်အား တတ်သော မရဏာသန္နဇော သည့် ဒွါရခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ယူအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်ဖြစ်သောကာမစိတ် ၅၄-စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈။ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေငါးခုအား တတ်သောကသိုဏ်းအစရှိသောပညတ် (အကျယ်သွင်ဆိုလိုလျှင် အာရမ္မဏဇယား အတိုင်းရှာနိုင်သီးသီးခွဲ၍ဆို) အာကာသာနဉ္စာယတနပဋိသန္ဓေအားတတ်သော အာကာသသည် ကြဉ်အပ်သော ကသိုဏ်းကို ပါးတို့တွင်.... ဇယားအတိုင်းခွဲဆို... အာကိဉ္စညာယတနကိုပဲ ဆိုအပ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ အာရမ္မဏသတ္တိရ၏။ (ဤဆိုရိုးပဋ္ဌာတွင် မပါသေး။ ရအောင်ဆိုထားပါ)။ ။

အဓိပတိ။ ။အာဓိ-သဟာဇာဓိ နှစ်မျိုးလုံးပင် ရသင့်သလို ကောက်ရမည်၊ ရုပ်သက်သက် ကဏ္ဍာနေလျှင်ကား အာဓိမရနိုင်(အာဓိ၏ပစ္စယုပ္ပန်တွင် ရုပ်မရှိ) သဟာဇာဓိကား ကုန်ကုန်လုံး ပင်ရနိုင်၏။ ။

(ကု-ကု)။ ။ပဋ္ဌာဝါရ အာဓိ ဇယားအတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန် ကုသိုလ်ရရာကိုဆိုရမည်။ အလေးအမြတ် ပြုတတ်သောမဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအား တတ်သောအလေးအမြတ် ပြုအပ်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ....(ပဋ္ဌာဝါရ အာဓိဇယားအတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန် ကုသိုလ်ကိုရွေး၍ဆို) ဤအာရုံခြောက်ပါးပစ္စည်းတရားတို့၏အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိ၊သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာ ကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ ကောင်းရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု။ မဂ်လေးခု။ စေတသိကသ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော အဓိပတိတရား လေးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးပစ္စည်းတရားတို့၏ သဟာဇာဓိသတ္တိရ၏။ ။

(ကု-ဗျာ)မှာ။ ။သဟာဇာဓိ-သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော....စသည်ကိုဆို။

(ကု-ကုဗျာ)မှာ။ ။ပစ္စယုပ္ပန်ကုပါနေ၍ (ကု-ကု) အတိုင်း အာဓိကိုကောက်။သဟာဇာဓိကိုလည်း သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော စသည်ဖြင့်ပဋ္ဌာဝါရအတိုင်း ကောက်။အကြွင်းရကိုလည်း နာမ်ပစ္စယုပ္ပန် ပါနေလျှင် အာဓိကိုပါကောက်။ပဋ္ဌာဝါရကဏ္ဍာကောက်ပင်။အထူးမရှိပြီ။ ။

ရုပ်သက်သက်။ ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော စသည်ဖြင့် ဟေတုသွားဆို။ ။

အထူးမှာထားချက်။ ။ပေးသောနည်းကိုမှတ်၊ သဘော ကျအောင်ကြံ ကြံမှမှာလည်းအထူးညာဏ်ပိုက်ခွယ်မလို။ပဋ္ဌာဝါရကဆိုခဲ့ပြီးသိခဲ့ပြီးကိုပင် ပြန်၍ နှလုံးသွင်း။ အကျဉ်းပြခါမျှ ဖြင့် အကျယ်ကိုသိရန် ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အကျဉ်းမျှသာ ပြ၍ အကျယ်သိရန် နည်းပေးထားသည်။ ပို့ချရာ၌ ထို့ထက် ကျဉ်း၏။

အနန္တရ-သမနန္တရ။ ။ပဋ္ဌာဝါရက ရေးခဲ့သော သချာ သတ္တကို ဤနိုင်တိုက်ဖြစ်အောင် ပစ္စယုပ္ပန် (ကု) နေသော (ကု ကု) (ဗျာ-ကု)ကို (ကု-ကု)၌ကောက်။ ။

(ကု-ကု)။ ။နောက်နောက်သော ကုသိုလ်ဇောဝီသအား တတ်သောပုဗ္ဗော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။အဆုံးဇောကြဉ်သောရှေး ရှေးသော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ ပစ္စည်းတရားတို့၏ အနန္တရသတ္တိရ၏။

တနည်းကား။ ။မဟာကုသိုလ် ပထမဇောအား တတ်သော ပုဗ္ဗော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဒုတိယဇောအား တတ်သော ပထမဇော... စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာဝါရ အနန္တရ တနည်းကား အတိုင်းကောက်။ ။

(အကု-အကု)။ ။(ကု)သဘောသွား အတိုင်း နောက် နောက်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသအားတတ်သော ပုဗ္ဗော,မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော အကုသိုလ် ဒွါဒသဟုတနည်းကားပါ ပဋ္ဌာဝါရအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ-ဗျာ)။ ။ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက် သောဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသ,လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ အဆုံးဇော၊ မဂ်လေးခု။ ရဟန္တာတို့ ရဝင်ကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။(ကု-ဗျာ) (အကု-ဗျာ) (ဗျာ-ဗျာ) သုံးချက်၏ အရ ကောက် ဖြစ်၏။ ။

တနည်းကား။ ။ပထမဘဝင် နာမက္ခန္ဓာ အား တတ်သော ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ စသည် ဖြင့် (ကု-ဗျာ) (အကု-ဗျာ) တွက် တို့ကိုပါရ၍ ပဋ္ဌာဝါရအနန္တရဇယား အတိုင်း မရှားသနှင့် အခါ ရဝင်တိုင်အောင် အလုံးကောက်ပါ။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ဇေကူနဝီသအား တတ်သော ရဝင်ဇေကူနဝီသ ပစ္စည်းတရားတို့၏ အနန္တရသတ္တိရ၏။

တနည်းကား။ ။ကာမပဋိသန္ဓေတဆယ် အား တတ်သော ... ဖြင့် ဇယားအတိုင်းကောက်။ ။

ကမ္ဘာ့ဒုဗ္ဗတ္တသိလ်
စာကြည့်တိုက်

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂပါဠိအနုလုံ ပဋိတ်ပါဠိ၌ကောက်နည်း

သဟဇာတ(ကု-ကု)။ ။ပဋ္ဌာဝါရကကပ္ပါးပါ၌အတိုင်း အချင်းချင်းအားတတ်သော ကု ၂၁။စေ ၃၀ အဂိပ်အစိပ်နာ မကျွန်္ခ္ခာစသည်ကို ကိုးချက်စလုံးဆိုပါ။ အထူးကား (ကု-ကု) (အကု-အကု) မှတပါး (ကု ဗျာ) စသောရုပ်ပဋ္ဌယုပ္ပန် နေနိုင်သည့် (၇)ချက်တွင် "အချင်းချင်းအားရင်း၊ဉပါဒါရုပ်အားရင်း၊ တတ်သောမဟာဘုတ်လေးပါး"ကိုလည်းဆိုပါ (ရုပ်ပဋ္ဌယုပ္ပန် နေရာ၌ မဟာဘုတ်နှင့် ၁ ဟဒယာတပစ္စည်း ပဋ္ဌယုပ္ပန်ဖြစ်နိုင်ခြင်းသျှင်အကြောင်းတည်း)။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ။ဘုတ်အပြင် အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုကိုပါ ဆိုပါ (ပဋ္ဌာဝါရ ဟဒယာတပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြည့်ပါ)။

ရုပ်သက်သက်။ ။စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အချုပ်ပိပါက်အထူးရ ဌေးပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ် ရဟန္တာတို့ ရုတ်ကြည့်သော ကု-အကု ဒ်-ကြိ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။မဟာဘုတ်ကိုပါအထက်က ပြခဲ့သည့်အတိုင်းဆိုပါ။ ။

(ကုဗျာ-ဗျာ)။ ။၎င်း၌လည်း မဟာဘုတ်ကိုပါဆိုပါ။

အညမည၊ ။(ကု-ကု) (အကု-အကု)ကို သဟဇာတ အတိုင်းဆို ။

(ဗျာ-ဗျာ)ပစ္စည်း၊ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော ဝိပါက် ကြိယာကိုဆိုပါ (ရုပ်ပဋ္ဌယုပ္ပန်မရှိ၍ ဘုတ်ကိုမဆိုရပြီ)။

ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ။ပဋ္ဌာဝါရကအတိုင်း အချင်းချင်းအား တတ်သောပဋိသန္ဓေနှင့်အချင်းချင်း အားတတ်သော ပဋ္ဌဝေါ ကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုပါ။ ။

ရုပ်သက်သက်။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သောမဟာဘုတ် လေးပါးဟုပဋ္ဌာဝါရအတိုင်းပင်ဆိုပါ။ ။

နိဿယ။ ။၎င်းတွင် သဟဇာတနိဿယ၊ ပုရေဇာတ နိဿယနှစ်မျိုးရှိ၍ နှစ်မျိုးစလုံး၏သတ္တိကိုကောက်ရမည်၊သဟ ဇာတနိဿယကို သဟဇာတနှင့်အတူကောက်ပါ။ ပုရေဇာတ နိဿယမှာ ပဋ္ဌယုပ္ပန်နာမ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ပဋ္ဌယုပ္ပန် နေ သော(ကု-ကု) (အကု-အကု) (ဗျာ-ဗျာ) ပဝတ္တိတွင်ကောက် ရမည်။ပုရေဇာတနိဿယမှာ ပဝတ္တိအခါသာဖြစ်၍ပဋိသန္ဓေ အတွက်မကောက်ရပြီ၊ ။

(ကု-ကု)။ ။ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ နောက် နောက်သော ကုသိုလ်ကေဝိသအားတတ်သော ရဠှော,မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊မရဏာသန္နကုသိုလ်ဇောငါးချက်အားတတ်သော ရုတိစိတ်မှပြန်၍မရေသော် (၁၇)ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့် အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း တရားတို့၏ ပုရေဇာတ နိဿယသတ္တိရ၏(မရဏာသန္နမှာပဌာတွက်)။ ။

(ကု-ကုဗျာ)။ ။သဟဇာ၊ပုရေနိ နှစ်ချက်စလုံးကောက်ပါ။

အကုသိုလ်။ ။ကုသိုလ်အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ ဗျာ)ပစ္စည်း၊ ။ကုသိုလ်ဝိညာဉ်ငွေ အားတတ်သော မနောဓာတု ... ဉပါဒ်နိုင်သော ... ဝတ္ထု၊ ... ဖြစ်သော အခါ အချုပ် ပိပါက် ... ရ ... ဝိညာဉ်တဆယ် ကြည်သော နောက် နောက်သောဝိပါက် ... သော ... ဝိသအား တတ်သောပဋိ ... စရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါရှေးစိတ္တက္ခဏာ ဘချက်ခန့်ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံတသဲငါးရ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊သွိုင်းဒွေ၊ သန္တိ ရဏာသုံးရ၊ဥဠှော၊ ကြိယာမရဏာသန္နဇောငါးချက်၊ တဒါရုံ၊ ဂုတိအား တတ်သော ရုတိစိတ်မှပြန်၍မရေသော် (၁၇)ချက် မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း တရားတို့၏ပုရေဇာတနိဿယသတ္တိရ၏(ပဋ္ဌာဝါရပုရေဇာတ နိဿယက ကပ္ပါးပါ၌အတိုင်းပင်၊ နိရောဓ သမာပတ်မှ ထ သောအခါ အနာဂါမိဖိုလ်,အရဟတ္တဖိုလ်တို့သည် ရှေးစိတ္တက္ခ ဏာဘချက်ခန့်ကာလက ဉပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြရမည် ဖြစ်၍ ဤနိရောဓ စသော အကောက်ကိုကောက်ရ၏၊ပဋ္ဌာဝါရ ၌လည်း ဤအကောက်ရသင့်ပေမည်၊နိရောဓသမာပတ်အတွင်း ကမ္မဇရုပ်တို့ တဖွါးဖွါးဖြစ်နေရာ အနာဂါမိဖိုလ်,အရဟတ္တဖိုလ် မှာ ပဝတ္တိသဘောအတိုင်း ရှေးစိတ္တက္ခဏာဘချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြ၏)။ ။

ဥပနိဿယ။ ။အာရမ္မဏူပနိဿယ,အနန္တရူပနိဿယ တို့ကို အဓိပတိ,အနန္တရကပြခဲ့သည့်အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

ပကတူပနိဿယ(ကု ကု)။ ။နောက်နောက်သော ကု ၂၁-အားတတ်သော ဗလဝဖြစ်သောအမှုဟတ္တမဂ်,အရဟတ္တ ဖိုလ်ကြဉ်သောစိတ် ၈၇၊ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၈၊ ပညတ်ပစ္စည်းတ ရားတို့၏ ပကတူပသတ္တိရ၏၊ ။

(အကု-အကု)။ ။နောက်နောက်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ အားတတ်သောဗလဝဖြစ်သော လောကီစိတ် ၈၁၊ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၈၊ပညတ်၊ ။

(ဗျာ-ဗျာ) ပစ္စည်း။ ။နောက်နောက်သော ဝိပါက် ၃၆၊ ကြိယာ ၂၀အားတတ်သော ဗလဝဖြစ်သောစိတ် ၈၉၊စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ ပညတ် ပစ္စည်းတရားတို့၏ ပကတူပ နိဿယသတ္တိ၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသအား တတ်သော အဘိတ်ဖြစ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိရ၏ဟုဆို။ ။

ဗလဝကမ္မ တနည်းကား။ ။ပဋ္ဌာကမ္မဒယားအတိုင်း ရုပ် ကိုချန်၍ဆို။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ပဋိသန္ဓေ(၁၉)ခုအားတတ်သောလော ကီစိတ် ၈၁၊ စေ ၅၂၊ရုပ် ၂၈။ ပညတ် ပစ္စည်း တရားတို့၏ ပကတူပနိဿယသတ္တိ၊ပဋိသန္ဓေစိတ် (၁၉) ခုအားတတ်သော ဥဒ္ဒစ္စစေတနာကြဉ်သော အကုသိုလ်စေတနာ(၁၁)ခု လောကီ ကုသိုလ်စေတနာ(၁၇)ခု ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဗလဝ နာနာက္ခဏိ က ကမ္မသတ္တိရ၏၊ တနည်းကားကိုလည်း ပဋ္ဌာဝါရ ဒယား အတိုင်းဆိုပါ။ ။

ပုရေဇာတ။ ။အာရမ္မဏပုရေဇာတကိုမဟော၍ ဝတ္ထု ပုရေဇာတသတ္တိကို နိဿယကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကောက်ပါ။

အာသေဝန။ ။ပဋ္ဌာဝါရက အတိုင်း တနည်းကားပါ ကောက်ပါ။ ။

ကမ္မ။ ။ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ,ဗလဝ ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခ ဏိက ကမ္မတို့၏ ပဋ္ဌယုပ္ပန်မှာ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်တို့ သာ ဖြစ်ကြ၍ (ဗျာ-ဗျာ)တွင်မှသာ ကောက်ရပေမည်၊ ထို ကြောင့်(ကု)သုံးချက် (အကု)သုံးချက်တို့ကို သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ အားတတ်သော ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ ရှိသော စေတနာစသည်ဖြင့် သဟဇာတ ကမ္မအတွက်ကို ပဋ္ဌာဝါရက အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ-ဗျာ)။ ။ပဝတ္တိတွင် သဟဇာတ ကမ္မ သတ္တိကို ကောက်ပါ။ ။

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂဝါရအနုလုံ ဟိတ်ပါဠိကောက်နည်း

နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိကိုလည်း ဥပနိဿယက ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ဝိပါက်နာမ်အားတက်သည်ကို တနည်းကားပါ ခွဲ၍ ကောက်ပါ။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။သဟဇာတကမ္မသတ္တိကောက်မြဲ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်(၁၉)ခုနာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်အားတက်သောဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော အကုသိုလ် စေတနာ(၁၁)ခု၊ လောကီ ကုသိုလ် စေတနာ(၁၇)ခု ပစ္စည်းတရားတို့၏ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိရ၏။ ။

တနည်းကား။ ။ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတက်သော ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော အကုသိုလ်စေတနာ(၁၁)ခု၊ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတက်သောဒွိဟိတ် ဩမကမဟာကုသိုလ် စေတနာ၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တက်သောတိဟိတ် ဩမက ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စေတနာ။ ကာမတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတက်သောတိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စေတနာ၊ ပထမဈာန်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတက်သော ပထမဈာန်ကုသိုလ်စေတနာ၊ပ။ပဉ္စမဈာန် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတက်သောပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်စေတနာ၊ အာကာသပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအားတက်သော အာကာသကုသိုလ် စေတနာ၊ပ။ နေဝ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာအား တက်သောနေဝ ကုသိုလ်စေတနာ ၄ ပစ္စည်းတရားတို့၏ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိ ရ၏။ ။

ရုပ်သက်သက်။ ။သဟဇာတ ကမ္မသတ္တိကောက်မြဲ။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတက်သော ဥဒ္ဓစ္စကြဉ်သော အကုသိုလ် စေတနာ (၁၁)ခု။ ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်စေတနာ (၁၃)ခု။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အားတက်သော အကုသိုလ်စေတနာ (၁၂)ခု၊ ပဉ္စဝေါကာရကုသိုလ်စေတနာ(၁၃)ခု၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်အားတက်သောရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်စေတနာပစ္စည်း တရားတို့၏ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိရ၏။ ။

ဝိပါက။ ။ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက်တို့ကို ပဉှာဝါရ ဝိပါက သဘောအတိုင်းကောက်ပါ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဟဒယဝတ္ထုအားတက်သောပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာကိုပါ ကောက်ပါ။ ။

အာဟာရ။ ။သဗ္ဗယုတ္တက္ခန္ဓာအားတက်သော နာမ်အာဟာရတရား ကိုယ်သုံးပါးစသည်ဖြင့် နာမ်အာဟာရကို ကိုးချက်စလုံးဆိုပါ။ ။

ရုပ်အာဟာရ။ ။(ဗျာ-ဗျာ) ရုပ်သက်သက်တွင် အာဟာရဇရုပ်အားတက်သော ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ရှိသော ဥတုဇဩဇာ ပစ္စည်း တရားတို့၏ရုပ်အာဟာရသတ္တိရ၏။ (အာဟာရဇ ရုပ်အားသာ ဇနကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ ဤသို့ကောက်ရ၏။)

ဣန္ဒြိယ။ ။သဟဇာတိန္ဒြိယကို ကိုးချက်စလုံးကောက်ပါ၊ ပဉှာဝါရအတိုင်း (ကု)သုံးချက်တွင် နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ရှစ်ပါး၊ (အကု)သုံးချက်တွင်ငါးပါး။(ဗျာ-ဗျာ)ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ရုပ်သက်သက်တွင် ရှစ်ပါးပင်ရ၏။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ။ ။(ဗျာ-ဗျာ) ပဝတ္တိ အခါတွင် ကောက်ပါ။ ။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ။ ။ရုပ်သက်သက်တွင် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သောကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအားတက်သောရူပဇီဝိတိန္ဒြေ ပစ္စည်းတရားတို့၏ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသတ္တိရ၏။(ပါလန သတ္တိသာ)။

ဈာန။ ။သဗ္ဗယုတ္တက္ခန္ဓာအားတက်သောစသည်ဖြင့် ကိုးချက်စလုံး ဈာန်အင်္ဂါတရားကိုယ်ငါးပါးကိုကောက်ပါ၊ ။

မဂ္ဂ။ ။(ကု)သုံးချက်တွင် မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ရှစ်ပါး၊ (အကု)သုံးချက်လေးပါး။ (ဗျာ-ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ ရှစ်ပါး၊ ပဋိသန္ဓေအခါ ငါးပါး၊ ရုပ်သက်သက် ကိုးပါးဟု ပဉှာဝါရသဘောအတိုင်းကောက်ပါ။

သမ္ပယုတ္တ။ ။အချင်းချင်းအား တက်သော စသည်ဖြင့် ပဉှာဝါရအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။(ကု-ကု)ပစ္စယုပ္ပန် နာမ်သက်သက်ဖြစ်၍ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသာဖြစ်ရာ၊ ထိုပုရေဇာတ နိဿယအတိုင်း ကောက်ပါ။ (ကု-ဗျာ) သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်းကောက်။ (ကု-ကုဗျာ)တွင်ကား နာမ်ရုပ်ရောနေ၍ ရုပ်အားတက်သော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိနှင့် နောက်နောက်သော ကုသိုလ် ဇောဝီထိအားတက်သော ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိကိုပါ နှစ်ချက်ကောက်ပါ။ ။

အကုသုံးချက်။ ။ကုသုံးချက် သဘောသွား အတိုင်း ကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ-ဗျာ)ပဝတ္တိ။ ။စိတ္တဇရုပ်အားတက်သောသဟဇာတ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်အားတက်သောပုရေဇာတကို နိဿယ အတိုင်းကောက်။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ကဋတ္တာရုပ်အားတက်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေပဉ္စတိံသ အဝိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ အချင်းချင်းအားတက်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟု သဟဝိပ်သာရ၏။ ။

ရုပ်သက်သက်။ ။သဟဝိပ်သာ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံမှာသာ ဖြစ်၍ ကိုးချက်စလုံး အမြဲဘုံသတ်၍ဆိုပါ။ ကဏ္ဍားနာမ်သက်သက်နေလျှင် ပုရေဝိပ်၊ ရုပ်သက်သက်နေလျှင် သဟဝိပ်၊ နာမ်ရုပ်ရောနေလျှင်နှစ်ချက်စလုံးဟု အကျဉ်းမှတ်၍ကောက်ပါ။ ။

အတ္ထိ အဝိဂတ။ ။နိဿယကပြခဲ့သည့်အတိုင်း သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိတို့ကို ကောက်ပါ။ ရုပ်သက်သက်တွင် ရုပ်အာဟာရတ္ထိနှင့် ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိတို့ကို ရုပ်အာဟာရ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

နတ္ထိ ဝိဂတ။ ။အနန္တရနှင့်အတူကောက်ပါ။ ။

အစိပ်အစိပ်၊ အစိပ်အပေါင်း။ ။ပဉှာဝါရ သဟဇာတ ပစ္စည်းကပြခဲ့သည့်အတိုင်း အစိပ်အစိပ် ခန္ဓာများကိုဟောရာ ဧကံခန္ဓံ စသည်ဖြင့် ၁-၃၂၊ဂဏန်းများကို ပြထားရာဟူသမျှ၌ ခန္ဓာ၄-စိပ်များကိုသာဟောရကား အစိပ်အစိပ်။ ခန္ဓေစသည်၌ ၁-၂-၃-ပါးသော အစိပ်အစိပ် ခန္ဓာတို့ကိုရင်း အပေါင်း ဖြစ်သော လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ကိုရင်းဟောရကား အစိပ်အပေါင်းဟု တထစ်ချယူဆပါ။ ။

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂဝါရအနုလုံကောက်ပုံအကျဉ်းချုပ်။

သုဒ္ဓသင်္ချာကို ဆိုင်ရာပစ္စည်းအားလျော်စွာ ကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတခွဲ၍ ကဏ္ဍားအရေကိုကောက်ပါ၊ ဟိတ်ပါဠိမှာ ပဉှာဝါရက ဝိဓိတို့၏ အသီးသီးသောသင်္ချာဖြစ်သော ကဏ္ဍား[illegible] ကောက်ပါ။ မျိုးကွဲရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်[illegible] တရားကိုကြည့်၍ဆိုင်ရာတွင် သွင်း၍ [illegible] ကောက်ပါ။ အာပုန္နင့် ပဋ္ဌာကို ဤသဝ[illegible] သတ္တိထူးခြားမှုတို့ကြောင့် မကောက်ရ[illegible] ကြေနပ်ခဲ့လျှင် ဤဟိတ်ပါဠိကောက်မှာဒိတ်[illegible]ဖြစ်၏။

ပစ္စယဝါရအနုလုံ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် ဟောပုံကောက်ပုံ

ပဋိစ္စဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောပြီးလျှင် သင်္ချာဝါရ။ ထို့နောင် ပစ္စနိက် ဝိဘင်္ဂဝါရ သင်္ချာဝါရ။ ထို့နောင် အနုလောမပစ္စနိက် ပစ္စနိယာနုလောမ သင်္ချာဝါရများကို ဒေသနာအစဉ် အားဖြင့် ဟောတော်မူလည်း ဤကျမ်း၌ အာသေဝနပစ္စည်း တတ်ခါ လွယ်ကူစိမ့်သောငှါ၊ အနုလုံချည်း သီးသန့်ပြပေအံ့။ ရေးပြ သည့်အတိုင်း ရုံလင်သောအခါ ဒေသနာက္ကမအတိုင်းသော်လည်း ဟောလိုတိုင်းသော်လည်း ဟောနိုင်လိမ့်မည်။ ။

ဤပစ္စယဝါရတွင် သဟဇာတ နိဿယနှင့် ပုရေဇာတ နိဿယ ရသော နိဿယ ပစ္စည်းကို ဟော၏၊ သဟဇာတ နိဿယအတွက်ကို ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း ပါဠိထုတ်။ ပဋိစ္စနေရာ တွင် ပစ္စယာဟုဆို။ ပုရေဇာတ နိဿယ အတွက်မှာလည်း ပဋ္ဌာဝါရက ဟောခဲ့သည့်အတိုင်း ကံကထား ပြင်ခါ ဒွေပဉ္စ ဝိညာဉ်တဆယ်ရသော သုဒ္ဓသင်္ချာဖြစ်လျှင် ဝတ္ထုကံနေရာတွင် “စက္ခာယတနံ ပစ္စသာ စက္ခုဝိညာဏံ”စသည်ကိုဆို။မရသော သုဒ္ဓသင်္ချာများတွင်ကား “ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ”ဟုသာဆို။ အာသေဝနတွင် ကြိယာ ဇောများသာရ၍“ဝတ္ထုံပစ္စယာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ”ဟုဆို၊ ဝိပါကတွင် ဝိပါက်သာရ၍“ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ”ဟုဆို။ ။

သင်္ချာ။ ။သင်္ချာ သတ္တရသရသော ပစ္စည်းများသည် ပဋိစ္စ ဝါရသက်(ဗျာ-ဗျာ)ပါ ကိုးချက်ပိုရာ ၅စ်ချက်မှာ ဇယားပြ ပါ ဠိအတိုင်းဖြစ်၏။ (ဗျာ-ဗျာ)တွင်သာ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ် ပါမပ်ကြည့်၍ အထက်ကနည်းပေးခဲ့သည့် အတိုင်းဆို။ (ဗျာ-ကု) (ဗျာ-အကု)မှာ ပုရေဇာတ သက်သက်။ (ဗျာ-ကုဗျာ)၌ (ဗျာ-ကု)ကိုပုရေဇာတ (ဗျာ-ဗျာ)ကို သဟဇာတဟု ခွဲ၍ယူ (ဗျာ-အကုဗျာ) နည်းတူ၍။ (ကုဗျာ-ကု)မှာ ပဋ္ဌာဝါရက အ တိုင်း သဟဇာတပုရေဇာတ မိဿကဖြစ်၏။(ကုဗျာ-ကုဗျာ)၌ (ကုဗျာ-ကု)မှာ သဟ ပုရေမိဿက (ကုဗျာ-ဗျာ) မှာ သဟ ဇာတသက်သက်ဟု ခွဲ၍ယူပါ။ ဤပုဒ်သွားများ အတင်းပင် ဟောက်မည်။ ။

သင်္ချာသတ္တ-ရသော ပစ္စည်းများမှာလည်း ပုရေဇာတ သ ဘောအတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန်နာခ်နေကြသော(ဗျာ-ကု၊ ဗျာ-အကု) (ကုဗျာ-ကု) (အကုဗျာ-အကု)ဟု ထေးချက်ပို၏။ ၎င်းဥကို ဇ ယားအတိုင်းဟော၊ ။

ပုရေဇာတတွင် “ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စသာ”ကိုရင်း ဝိပ္ပ ယုတ္တတွင်နာခ်ကထွားနေလျှင်ရုပ်ကထွားနေလျှင်မည်သို့ဟော ရမည် စသည်ကိုရင်းပဋိစ္စဝါရက ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင်ဟော အထူးမရှိ။

ပစ္စယဝါရ ကဏ္ဍာ ပါဠိကောက်ပုံ

ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူသောအကောက်များကို “နဲ့ရှိစ်သော”အ စား “သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော”ဟုဆို၊ ပုရေ ဇာတအတွက် “ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း ပြု၍ ဖြစ်သော” ဟု ဆိုပါ။ ။

စက္ခာယတနံပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ။ ။မဉ္ဇိမာယုကဖြစ် ၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပ်န်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဉ်ကြောင့်သဟဂုတ်ကွစေ(၇) ဇစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာသောတာယတနံ စသည်ကို နည်းတူ ဆိုပါ၊ ။

ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ။ ။ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ ရှေ့စိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့် ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု (ကထွားတွင်အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ် ပါလျှင် ဆိုရမည်) မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော်(၁၇)ချက်မြောက် သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ာန်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ပါက်ထေးရုံ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော ဝိပါက် စိတ် ဗာဝီသံ ကြိယာစိတ်ဝီသ-စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏၊ (သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ် ကြိ ယာများဖြစ်လျှင် သဟိတ်ဟုဆို၊ ဝိပါက်သာဖြစ်လျှင် ဝိပါက် သာဆို၊ကြိယာသာဖြစ်လျှင်ကြိယာဟုသာ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ပစ္စည်းအားလျော်စွာဆို)။ ။

(ဗျာ-ကု ။ ။ပဝတ္တေ,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေး ရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ ာန်သော ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္န အခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသည်ရှိသော် (၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁-စေ ၃၈ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဗျာ-အကု)နည်းတူဆိုပါ။ ။

(ဗျာ-ကုဗျာ)။ ။ပဝတ္တေ,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောရှေး ရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပ ာန်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာ သန္နအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသည်ရှိသော်(၁၇)ချက် မြောက် သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ ာန်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁။စေ ၃၈ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ (ဗျာ-ကု)သွားပင်၊ မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော စိတ္တ ဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဗျာ-ဗျာ)ထွက်တည်း။ ။

(ဗျာ-အကုဗျာ)။ ။အထက်နည်းသွားပင်ဆို။ ။

(ကုဗျာ-ကု)။ ။ကု ၂၁။စေ ၃၈ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ (ကု-ကု) ထွက်တည်း၊ပဝတ္တေ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ာန် သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေ သည်ရှိသော်(၁၇)ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ာန်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စ ဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈ အစိပ် အ စိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဗျာ-ကု)ထွက်ပင်၊

(ကုဗျာ-ဗျာ)။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သောဟုဆိုရုံသာထူး၏။ ။

(ကုဗျာ-ကုဗျာ)။ ။ကု ၂၁၊ စေ ၃၈ အစိပ်အစိပ် နာ မက္ခန္ဓာကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း၊ ပဝတ္တေ, မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ာန်သော ဟ ဒယ ဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် (၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ာန်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ် သောအခါ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ်ကို သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(အကုဗျာသုံးချက်)။ ။ကုဗျာသုံးချက်သွားအတိုင်းဆို။

ပဋိစ္စဝါရထက်ထူးရာ ပါဠိတော်များ၏ အကောက်များကို ပြအားခဲ့ရာ ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာ ရသင့်သော ကု သိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက်ကြိယာများကိုသရုပ်ခွဲ၍ နည်းမှီးခါ အားလုံးဆိုပါ။ ။

ပစ္စယာဝါရအနုလုံ ဝိဘင်္ဂပ်ိဋ္ဌဘော်ဗယား

ပဒ	ကံ = ပစ္စည်း		ပဒါ ဝသာန	ကတ္တား = ပစ္စယုပ္ပန်	
ကု	(ကု) သုံးချက်၊ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းဟော				
အကု	(အကု) ။				
ဗျာ	(ဗျာ၊ဗျာ)ပဝတ္တိ။ပဋိသန္ဓေ။ရုပ်သက်သက် ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းဟော				
ဗျာ ဝိတ္တိ	စက္ခာယတနံ (ပ) ကာယာယတနံ ဝတ္ထုံ		ဗျာ	စက္ခုဝိညာဏံ (ပ) ကာယဝိညာဏံ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ	
ဗျာ	ဝတ္ထုံ		ကု	ကုသလာ ခန္ဓာ	
။	။		အကု	အ ။	
။	ဝတ္ထုံ	မဟာဘူတော	ကု ဗျာ	ကုသလာ ခန္ဓာ	ဝိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပ်
။	။	။	အကုဗျာ	အ ။	။
ကုဗျာ	ကု ၁ စ,ဝတ္ထုံ စ ၃ စ,ဝတ္ထုံ စ. ၂ စ,ဝတ္ထုံ စ		ကု	၃ ၁ ၂	
။	(ကုဗျာ ။ဗျာ) ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းဟော				
။	။ ။	။ ကုစေ့ခွဲ‌မဟာဘူတေ	ကုဗျာ	။ ။ ။	။
အကုဗျာ	(အကုဗျာ)သုံးချက်ကို(ကုဗျာ)သုံးချက်ကဲ့သို့ဟော				

ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာဇောများမှာ၎င်းတို့၏ရှေ့ကရှိသော၃ဒွေါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြ၏။ဝိပါက် များမှာပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြ၏၊ အာ သေဝနမှာ ဒုတိယာဒိဇောများဖြစ်ကြ၍ ပထမဇောစသော ရှေး ရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုဟုဆို။ (အနန္တရဝိ ထိဇယားအတိုင်းကြည့်၍မှီရာ ဝတ္ထုကိုယူ)။ ။

ပစ္စယာဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂပါဠိတော် ဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ။

ဟိတ်ပါဠိများမှာ-သဘ္ဘိကိုသာ ကောက်သဖြင့် သချာပို၍လာ သော်လည်းကောက်ပုံများမှာပဋိစ္စနှင့်မထူးလှပြီ။(ဗျာ၊ကု)(ကုဗျာ၊ ကု)ကို(ကု။ကု)အတိုင်းကောက်။ (ကုဗျာ။ဗျာ) (အကုဗျာ။ဗျာ) ကို (ကု။ဗျာ)အတိုင်းကောက်၊(ဗျာ၊ကုဗျာ)(ကုဗျာ။ကုဗျာ)ကို(ကု၊ကု ဗျာ)အတိုင်းကောက်၊(အကု)ပဒ များလည်းနည်းတူပင်။ ။

အထူးမှာ။ ။ဟဒယဝတ္ထုကံနေသောပုရေဇာတသက်သက်၌ ၎င်း။သဟဇာတနှင့်ရော၍နေရာ၌၎င်း "ပဋ္ဌဝေါကာရကုံ၌ဖြစ်သော အခါ"ဟုဘုံသတ်၍ဆို။ (ပုရေ၏ပဋ္ဌဝေါကာရ ဘုံ၌သာ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်တည်း)။ ။

အာရမ္မဏစသည်၌လည်းနည်းတူ(ဗျာ။ကု)(ကုဗျာ။ကု)ကို(ကု။ ကု)အတိုင်း။(ဗျာ။အကု)(အကုဗျာ။အကု)ကို (အကု။အကု) အ တိုင်းကောက်။(ဗျာ၊ဗျာ) ဝတ္ထုကံကိုလည်း (ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိအ တိုင်းကောက်။ ။

ပုရေဇာတ၌။ ။ဘုံသတ်ရခြင်း အရူပဝိပါက် လေးခုကိုအ မြဲကြည့်ရခြင်းပဝတ္တိအခါသာဖြစ်ခြင်းတို့ကိုသတိပြု၍ကောက်။ ။

နိဿယဝါရ။ ။ပစ္စယဝါရနှင့်တူ၏၊"ပစ္စယာ"အစား"နိဿာ ယ" ဟုဆို။ ။

ပစ္စယဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂအကျဉ်းချုပ်။ ။သဟဇာတနိဿယ ကိုပဋိစ္စအတိုင်း၊ ပုရေဇာတနိဿယကို ပုရေဇာတ သဘောအ တိုင်း။သဟဇာတပုရေဇာတအရောကို ပါဠိတော်သွား အတိုင်း ကတ္တားပါဠိအရများကိုကောက်။ ဟိတ်ပါဠိမှာသဟဇာတနိဿ ယကိုပဋိစ္စအတိုင်း။ပုရေဇာတနိဿယကို အရူပဝိပါက်လေးခု ပါ လျှင်ကြည့်၍ ပဋိစ္စအတိုင်းပင် ပဝတ္တိအခါတွက်ကောက်ပါ။ ။

သံသဋ္ဌဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂ။

ဤသံသဋ္ဌ။သမ္ပယုတ္တဝါရ၌။ ။သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းကိုဟောသ ဖြင့် သုဒ္ဓသချာများကိုရုပ်ချ၍နာမ်သက်သက်သာဆို။ပဋိသန္ဓေ အ ခါမှာလည်းကတ္တားရုပ်မရှိ၍ "ခန္ဓေသံသဋ္ဌာဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုံသံသဋ္ဌာ ခန္ဓာ" ဟုမဆိုရပြီ။ပဋိသန္ဓေရလျှင်နာမ်သက်သက်သာဆို။ ။

ဝိပါကမှာဇော်,ကြွင်းရုတ်ိကဖြစ်ရာ အဓိပတိ၂ရေ၊ အာသေ မှာပဋိသန္ဓေမရှိ၍မဆိုရ။အာသေ(ဗျာ၊ဗျာ)ဘွင်ဝိပါက်မရှိ။ ။ ပုရေဇာတတွင် "ဝတ္ထုံပုရေဇာတပစ္စယာ" ဟူ၍၎င်း ဝိပ္ပယုတ္တ တွင်လည်းနာမ်ချည်းဖြစ်၍"ဝတ္ထုံဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ"ဟူ၍၎င်းဆို ။

ဝိပါကမှာဝိပါက်သာ၊အာသေမှာ(ဗျာ။ဗျာ)ဘွင် ကြိယာသာ ကြွင်းပစ္စည်းတို့၏ပါဠိများအားလုံးတူကြ၏၊ပဋိစ္စဝါရသွားအတိုင်း သုံးချက်စလုံးတွင်နာမ်သက်သက်ကိုသာရွေး၍ဆိုရမည်။ ။

ပါဠိတော်ဆောနည်း။(ကုကု)။ ။"ကုသလံဧကံခန္ဓံ သံသဋ္ဌာကု သလော ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ၊ကုသလံဧကံခန္ဓံ သံသဋ္ဌာဘ ယောခန္ဓာ။တယော ခန္ဓေ သံသဋ္ဌော ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ သံသဋ္ဌာ ဒွေ ခန္ဓာ"။ ။

(ကတ္တား၏ရုပ်ကိုကြည့်၍သံသဋ္ဌော,သံသဋ္ဌာများကိုဆိုပါ)။ ။

ကောက်ပုံ။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း နာမ်သက်သက်ကိုသာ ရွေး ၍"ဖွဲ့၍ဖြစ်သော" အစား နှီးနှော၍ဖြစ်သော" ဟုဆို။ ဟိတ်ပါဠိ လည်းပဋိစ္စနှင့်တူ၏၊(နာမ်ကိုသာရွေး၍ကောက်ရုံပင်)။ ။

သံသဋ္ဌဝါရအကျဉ်းချုပ်။ ။နာမ်သက်သက်ဟဒယဝတ္ထုနှင့်ဆိုင်ရာ သုဒ္ဓသချာအားလျော့စွာ ကောက်။ ဟိတ်ပါဠိ၌လည်း ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတို့၏သချာအားလျော့စွာနာမ်သက်သက် ကိုသာကောက်။ ။

သံသဋ္ဌဝါရအနုလုံအကျဉ်းချုပ်။ ။ပါဠိရအားလျော့စွာသုဒ္ဓသချာ ကိုကြည့်၍ ကတ္တားကိုကောက်။ ဟိတ်ပါဠိပုံ ပါဠိကတ္တားသ ဘောအတိုင်း ဆိုင်ရာသချာကိုကောက်၊ အလွယ်ကျဉ်းသွင်းပြသား သောနည်းဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အကျယ်ဝေဘန်၍ ပါဠိအကောက် များကိုဟောနိုင် ကောက်နိုင်ပါ၏၊ ပေးသားသောနည်း နိဿယ ဘောပါအောင်ကြည့်ပါ။ သုဒ္ဓသချာဖြင့်ပင် ဤသဝါရအနုလုံဝိဘင်္ဂ ကိုရှုပြီးအောင်ကြိုးစားပါ။ ။

ဆင့်ရေ ပစ္စနိက် သင်္ချာ

ပစ္စည်း	နာဒ	ဝေ	သင်္ချာ		
			[illegible]	[illegible]	[illegible]
နဟေတု	မောဟမူလစိတ်မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၂	၄	၂
နအာ။ နနံ။ နသနံ။ နဥ နသံ။ နေနတ်။ နေဝိဂ		စိတ္တဇရုပ်။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ၊ ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ်ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၅	၅	
နာဓိပတိ	အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ အဟိတ်ကြိယာ။ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ။ လောကီဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	နိရောဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဗာဟိရရုပ်။ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
နအညမည		နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အင်သောစိတ္တဇရုပ်။ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသောပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ မဟာဘုတ်မှထောက်အင်သောစိတ္တဇဥပါဒါ။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ။ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်	၅	၅	
နပုရေဇာတ	အရူပဝိပါက်လေးခု။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ။ မောဟမူ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာကုသိုလ်။ မဟာကြိယာ။ အရူပကုသိုလ်။ အရူပကြိယာ။ အထက်မဂ်သုံး။ ဖိုလ်လေးခု။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၇	၇	၃
နပစ္ဆာဇာတ	အရုပ်ရှိသေးပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
နအာသေဝန	အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ဟသိတုပ္ပါဒ်။ မဟာကုသိုလ်။ မဟာကြိယာပထမဇော။ အာဝဇ္ဇန်း။ ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	စိတ္တဇရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၁၇	၃
နကမ္မ	ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာစေတနာ	ဗာဟိရရုပ်။ အာဟာရဇရုပ်။ ဥတုဇရုပ်	၃	၇	၃
နဝိပါက	ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ	ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာပြုအပ်သောစိတ္တဇရုပ် ဗာဟိရရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၆	၇	၃
နအာဟာရ		ဗာဟိရရုပ်။ ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်။ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်			
နဣန္ဒြိယ		ဗာဟိရရုပ်။ အာဟာရဇရုပ်။ ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ။ ပဝတ္တိရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	၁	၁	
နဈာန	ပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ်နာမက္ခန္ဓာ	ဗာဟိရရုပ်။ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်		၁	၁
နမဂ္ဂ	အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး	အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၁		၁
နဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပဝိပါက်လေးခုပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါလောဘမူ။ မောဟမူ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာကုသိုလ်။ မဟာကြိယာ။ အရူပကုသိုလ်။ အရူပကြိယာ။ အထက်မဂ်သုံး။ ဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ	ဗာဟိရရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၃	၃	၃

ဆဝ ခပ္ပနိက်သင်္ချာသင်္ချာဆိုင်ရာ။ နဟေတုပစ္စည်း၏ သင်္ချာ ၁၀ ပါ။ မောဟမူလ၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါ။ အဟိတ်စိတ္တဇ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ [illegible] ဗာဟိရ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇ၊ အသညသတ်ကမ္မဇ [illegible] ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊ (ပေယျာလ များကို [illegible] ဆိုပါကြောင်း ပြည့်စုံ ကိုလည်း နည်းတူပေါ်၍ဆိုပါ) ဤတရားသည် နဟေတုပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤပစ္စနိက်၌ ယသိုယှက်၍ ရင်း(အားလုံးနည်းတူဆိုပါ) နဟေတုယောဂ၌ စတ္တာရီ၊ ဒွေ ဟူသည် သင်္ချာ တွက်၍ ဟေတုအင်ကုန် ၏။ ဒွေဟူသောကား၊ အဲ စတ္တာရိ ဟူသောကား.... ဆိုဘွယ်ကြောင်း သော အာဂုတ္တ စသည်တို့ကိုလည်း ထေ အကိုင်းဆိုပါ တော့။ ဆိုတတ်သောက်ပါပြီ။

ဆဝါရပစ္စနိက်သင်္ချာဇယား

	ကုပဒ ၃			အကုပဒ ၃			ဗျာပဒ ၅					ကုဗျာ ၃			အကုဗျာ ၃			သင်္ချာ	ဝါရ
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
	[illegible]	=	=	[illegible]	=	=	[illegible]	=	=	-	-	[illegible]	=	=	[illegible]	-	-		
																		၂	ပစ္စယုံသိသင့်
																		၄	ပစ္စယ
																		၃	ဆဝါရ
																		၅	ပဋိစ္စ၊ပစ္စယ
နပုရေ																		၇	ပဋိစ္စ၊ပစ္စယ
နုကမ္ဘ																		၇	ပစ္စယ
																		၆	ပဋိစ္စ
																		၁၇	ပစ္စယ
																		၁	ဆဝါရ

အင်ပတီတရားကိုယ်။ ။သာဓိပတိဓာ(၅၂)ခုနှိုသော အဓိပတိဘရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးသည် အဓိပတိဘရားကိုယ်မည်၏။ ။

နပုရေဇာတ-နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားများဖြစ်၍ ဝတ္ထုရုပ်ကို မှီဘွယ်မရှိရကား ပုရေဇာတ နိဿယအတွက် သင်္ချာထုးမထွက်ကြပြီ။ ထိုကြောင့် ပဋိစ္စနှင့် ပစ္စယဝါရတို့ သင်္ချာတူ အကောက်တူဖြစ်ကြ၏။

နာရမ္မဏသည်။ ။ရုပ်သက်သက်သာရကြသော နာမ္မေ ကာစသော ဆယ်ပစ္စည်းတို့သည်လည်း ဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီစရာ နာမ် တရားများပေါတ်ကြ၍ ပဋယဝါရအတွက် သင်္ချာထုးမထွက် ကြပြီ၊ ၎င်းဆယ်ပစ္စည်းတို့နှင့် နာမ်သက်သက်သာရသော သံ သဋ္ဌဝါရနှင့်သည်းခဆိုင်ပြီ၊ နာမ်များရကြသော နဟေတု စ သော ဆယ်ပစ္စည်းတို့ကိုသာ သံသဋ္ဌဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာအတွက် ဆိုရပေမည်။

နပုရေဇာတ(ကု-ဗျာ)စသည်။ ။နပုရေဇာတနှ(ကု-ဗျာ) စသော သင်္ချာများကို ဤပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာတရားအတွက် ရ သည်မဟုတ်။ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာအတွက်ရ၏။ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌ လည်းရကြောင်းကိုပြထားပြီ။

သဒ္ဒသင်္ချာသဘော။ ။အနုလုံမှကျန်သောတရားများ ပစ္စ ယုပ္ပန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားများသည် ပစ္စနိက် တရားများဖြစ်ကြ၏။ ကျန်ပုံကား။ အနုလုံ ဟေတု၌ မောဟ ကိုကြည့်၍ ဤ၌မောဟရ၏။ အနုလုံ၌ သဟိတ်နာမ်ရ၍ ဤ၌အ ဟိတ်နာမ်ရ၏။ အနုလုံ၌ အဟိတ်ရုပ်ရ၍ ဤ၌အဟိတ်ရုပ်များရ ၏။ ဤသို့အနုလုံ၌ပစ္စယုပ္ပန်မှကျန်သောတရားများ၏ပစ္စနိက် ဖြစ် လာကြောင်းကို ပစ္စည်းအားလုံးအတွက် ကြံဆပါ။ ပဉ္စဝါရ ပစ္စနိက်သဘောများကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်၊၎င်းတို့၏သဘောကို ပဉ္စဝါရပစ္စနိက်ခန်းမှာကြည့်ပါ။ ။

သင်္ချာထွက်ပုံ။ ။ဤပစ္စနိက်၌နဝ-သတ္တရသ-တိဏ်။ တိဏ် သတ္တ၊တ၊ကေါ် ဟုရသောသင်္ချာများကို အနုလုံသဘောအ တိုင်းယူဆပါ။ ။

ဒွေ။ ။မောဟအတွက်(အကု-အကု) အဟိတ် နာမ်ရုပ် အတွက်(ဗျာ-ဗျာ)ရ၏။ ။

စတ္တာရိ။ ။ကတ္တားအကုနေသော သင်္ချာနှစ်ချက်တိုးသာ ၏။ ။

ပဉ္စ။ ။ဝိပ္ပါကရုပ်၊ သဟိတ် ဝိပ္ပါကရုပ်၊ သာဓိပတိဝိပ္ပါက ရုပ်များသည် ကု-အကု-ဗျာတို့ ပြုအပ်သောရုပ်များ ဖြစ်ကြ၍ (ဗျာ)ငါးချက်ရ၏။ (ဗျာ-ကတ္တားနေသော ငါးချက်ကို အလွယ် နည်းဆိုသည်)။ ။

နပုရေဇာတ။ ။ဝိပ္ပါကရုပ်အတွက်(ဗျာ)ငါးချက်တွင် အ ရူပဘုံက နာမ်များအတွက် (ကု-ကု) (အကု-အကု)(ဗျာ-ဗျာ) သုံးချက်တို့၏(ဗျာ ဗျာ)မှာယူပြီးဖြစ်၍သင်္ချာသတ္တဖြစ်လာ၏။

နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။အရူပနာမ်များသာဖြစ်ခြင်း ဝိပ္ပါကရုပ်များ လည်း မရှိခြင်းကြောင့် တိဏ်သာရ၏။ ။

ဆဝါရအနုလုံပစ္စနိက်သင်္ချာထုတ်ပုံအကျဉ်းချုပ်

သဟိတ်နာမ် သဟိတ်ရုပ်ရှိလျှင် နဝ-သတ္တရသ-တိဏ်။ သ ဟိတ်နာမ် သက်သက်ရှိလျှင် ပဉ္စ-သတ္တ၊တိဏ်။ အရူပနာမ် သက်သက်ရှိလျှင် တိဏ်၊ဘိဏ်၊ဂိဏ်၊ အရူပနာမ်နှင့် ဝိပ္ပါက ရုပ်ရောနေလျှင် သတ္တ၊သတ္တ၊တိဏ်။ မောဟနှင့် အဟိတ်နာမ် ရုပ်ရှိလျှင် ဒွေ၊စတ္တာရိ၊ဒွေ။ မောဟသာရှိလျှင် ကေါ်၊တိဏ်၊ကေါ် သဟိတ်ရုပ်၊ သာဓိပတိရုပ်သက်သက်ရှိလျှင် ပဉ္စ၊ ပဉ္စ၊ ဧပါက်၊ အဟိတ်နာမ်ရုပ်၊ပဋိသန္ဓေဝိတ်၊ မောဟဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ်ရှိလျှင် ကေါ်၊ကော်၊ကေါ်။ အရူပဘုံ၌ မောဟဖြစ်လျှင် ကေါ်၊ကေါ်၊ကေါ် ဟုထုတ်။ပစ္စည်းတွန်းရာ၌ ဤသင်္ချာများကိန်းသေလတံ။ ။

အထူးမှာထားချက်။ ။အနုလုံကကဲ့သို့ ကြေညက်အောင် ရပါစေ။ ဆဝါရ ဝိဘင်္ဂ,သင်္ချာခန်း အားလုံးကို ဤအနုလုံ-ပစ္စ နိက် သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့်ပင် စခန်းသွားရပေမည်။ ၎င်းသုဒ္ဓ သင်္ချာကို ကြေညက်အောင် ကျက်မှတ်ပါ။ [illegible] လှပါ။အနုလုံ,ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့်၎င်းတို့၏[illegible]ဖြစ်၏။ အနုလုံကိုမှတည်၍ ပစ္စနိက်[illegible] အဝ[illegible]လျှင် အ နုလောမပစ္စနိက်။ပစ္စနိက်ကိုမှတည်၍ အနု[illegible]လျှင် ပစ္စနီယာနုလောမဖြစ်၏။ ။

ဆဝ်ရပစ္စနိက် ဝိဘင်ပါဠိတော်သုတ်ပုံ

အနုလုံကပြခဲ့သည့်အတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာတရားကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်များကို ထုတ်ရမည်၊ အနုလုံမှာလူးရာ ပါဠိများကိုသာ ပစ္စနိက်ဆဝ်ရစလုံးအတွက်ရော၍ပြထားသည်၊ ရုပ်သက်သက်သော်ငင်းစေဘာသိက်တရားများသော်ငင်းကဲ့ဖြစ်စေကဗ္ဗားဖြစ်စေနေလျှင်အစိပ်အပေါင်းဖြစ်၍"ဧကံခန္ဓံ" စသည်ကို မထုတ်ရဘဲ"ခန္ဓေ"ဟုထုတ်ရပေမည်။

ပဋိစ္စဝါရပစ္စနိက်

နဟေတု။(အကု-အကု) ။မောဟအတွက်ဤသင်္ချာထွက်၏။ ဇယားအတိုင်း အစိပ်အပေါင်း ပါဠိကိုထုတ်၊

ဗျာ-ဗျာ၊ ။ပဝတ္တိ၊ပဋိသန္ဓေ၊ရုပ်သုံးချက်စလုံးပင်ရ၏။ အာဟိတ်တရားများဖြစ်၍ ပဝတ္တိတွင်"အဟေတုကံဝိပါကာ ဗျာကတံကြိယာဗျာကတံ"စသည်ကိုဆို။ ပဋိသန္ဓေ၌လည်း"အဟေတုကပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာဗျာကတံ"စသည်ကိုဆို။ ရုပ်သက်သက်ကို အနုလုံအတိုင်းဆို။ ။

နာရမ္မဏသည်။ ။ရုပ်သက်သက်ရှိ၍(ဗျာ)ငါးချက်ရရာ(ဗျာ-ဗျာ)မှတပါးလေးချက်ကို အနုလုံအတိုင်းဆို၊ (ဗျာ-ဗျာ)တွင်ကား၊ ရုပ်သက်သက်ဖြစ်၍ အစိပ်အပေါင်းနေရမည့် သဘောအတိုင်း"ဝိပါကာဗျာကတေကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ"ဟု ပဝတ္တိအတွက်ကိုငင်း "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတေခန္ဓေပဋိစ္စကဋတ္တာရုပံ၊ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု" ဟု ပဋိသန္ဓေအတွက်ကိုငင်းဆို(အနုလုံတွင် "ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ" သာ ရခဲ့သည်)ရုပ်သက်သက်အတွက်အားလုံးဆို၊ ။

နာဓိပတိ။ အဓိပတိကြောင့်ဖြစ်သော အပ္ပနာဇောများသိ သန္တာနအဖြစ်ဖြင့်နေကြသော" ဥပါဒိန္နာ၊ သံကိလိဋ္ဌ၊ အာစယ၊ သေက္ခ ပရိတ္တ၊မဂ္ဂဟေတု"စသောတိက်များတွင် အဓိပတိတရားကိုယ်အတွက် "အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယေ ခန္ဓေပဋိစ္စ အနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယာဓိပတိ"စသည်ဖြင့် ပါဠိသီးသန့် ထွက်ကြသည်။ကြေနအနေကနရော၍နေကြသော ဤကုသလတိက် စသည်၌ကား ပါဠိသန့်မထုတ်ရပြီ။ထိုကြောင့် အနုလုံသဟဇာတပစ္စည်းအတိုင်းဆို။ ။

နအနန္တရ။ ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေတွင် ဟဒယဝတ္ထု မရှိ၍(အနုလုံကရခဲ့ပြီ) "ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထုကိုမဆိုရပြီ။ ရုပ်သက်သက်မှာသည်း ဥပါဒါရုပ်များသာရ၍ ဇယားပြအတိုင်းဆို။အကြွင်း [illegible]မှာ နာရမ္မဏာနှင့်တူ၏။ ။

[illegible]။ ။အာရုပ္ပဘုံမှာဖြစ်သောတရားများအတွက် (ကု-ကု) (အကု-အကု) (ဗျာ-ဗျာ) ပဝတ္တိတွင် "အရူပေ"ဟု [illegible] ဇယားအတိုင်းဆို။ ။ ထူးမှာ အနုလုံက ဤပုရေဇာတ [illegible] ရုပ်များ [illegible] "ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာ [illegible] ခန္ဓေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ"ဟုဝိဘင်းတဆင့်ထပ် [illegible] သုဒ္ဓသင်္ချာတွင်ပါသော စိတ္တဇရုပ်များမှာ အ [illegible] ပဋိသန္ဓေ [illegible] စ [illegible] သောတရားများဖြစ်ကြ၏။(ကု-ဗျာ) [illegible] (ဗျာ) ါးချက် [illegible] လည်း [illegible] ဖြစ်၏။ ။

[illegible] ။ [illegible] ကျန်ရ၍ အနု[illegible] သဟဇာတ

နာသေဝန။ ။အနုလုံ သဟဇာတအတိုင်းပင် ပါဠိထုတ်။ (ဤ၌လည်း နပုရေဇာတကဲ့သို့ အနုလုံက ပသမဇော ကြဉ်သော ဇောဧကပဉ္စာသဘို့ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် အတွက်ကျန်နေသည်၊ငင်းတို့နှင့် ဤပစ္စနိက်က ပထမဇောစသည် တို့ပြုအပ်သော ရုပ်များကိုရော၍ ဟောသဖြင့် နပုရေဇာတ ကဲ့သို့ သိခြားဝိဘင်းမထွက်ပြီ)။ ။

နကမ္မ။ ။စေတနာတရားများဖြစ်၍ ဇယားအတိုင်း အစိပ်အပေါင်းဆို၊ ။

နဝိပါက။ ။ပဋိသန္ဓေအခါမရ၍ ငင်းကိုချဆို၊ ရုပ်သက်သက်တွင်လည်း ဥပါဒါရုပ်အတွက် "မဟာဘူတေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ ဥပါဒါရုပံ"ဟုဆို၊ (သုဒ္ဓသင်္ချာရအတိုင်းပင်)၊ ။

နအာဟာရ။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာရအတိုင်းဆို။ ။

နဣန္ဒြိယ။ ။အသညသတ်, ပဝတ္တိရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ အတွက် ဇယားအတိုင်းဆို၊ ။

နဈာန။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်အတွက်ဇယားအတိုင်းဆို။ ။

နမဂ္ဂ။ ။မောဟမရ(ဗျာ-ဗျာ)ကို နဟေတုအတိုင်းဆို၊ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော နာမ်များသာဖြစ်၍ "အရူပေ"ဟု ဝိသေသနမ၍ နာမ်သက်သက်ဆို။ ။

ဤပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် အနုလုံကကျန်ခဲ့သော အရူပဝိပါက်လေးရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး စသည်ကို ဆိုရာ၌ အရူပဝိပါက်လေးရသည် ပဋိသန္ဓေ ကိစ္စတတ်ခါ ပါထပါလျက် "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ"ဟုပဋိသန္ဓေအခါကို မဟော၊ အကြောင်းကား ပဋ္ဌာန်း (၂၄)ကျမ်း ဆဝါရ အနုလုံ ပစ္စနိက်များ၏ ပဋိသန္ဓေအခါကို ဟောရာတွင် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် တွဲဘက်ခါသာ "ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ" ဟူ၍ငင်း(အနုလုံ အာရမ္မဏာကြည့်) "ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု"ဟူ၍ငင်း (ပစ္စနိက်နာရမ္မဏာကြည့်) ဝတ္ထုနှင့်တကွသာ ပဋိသန္ဓေကိုဟောတော်မူ၏။ ဤနဝိပ္ပယုတ္တ၌ "အရူပပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာဗျာကတံ ဧကံ ခန္ဓံ" စသည်ဖြင့် ဟောနိုင်သည်း "ဝတ္ထုံပဋိစ္စ"ဟု ဝတ္ထု ဝိမုတ် ဖြစ်သော ဤအရူပဝိပါက်ကို ဝတ္ထုနှင့်တွဲ၍မဟောနိုင်၊ ဝတ္ထုနှင့် တကွသာဟောသဖြင့် ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထုဟူ၍ငင်း "ဝတ္ထုံပဋိစ္စခန္ဓာ" ဟူ၍ငင်း နှစ်ချက်စလုံးကိုသော်ငင်း ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ ဟဒယဝတ္ထုနှင့် မတွဲနိုင်သော အရူပဝိပါက်လေးရကိုပဋိသန္ဓေ အခါမဟော-အကောက်ဘားကောက်ရပေမည်၊

ပဋိစ္စဝါရ၊ဝိဘင်ပစ္စနိက်ပါဠိသုတ်ပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာတရားရအတိုင်း အစိပ်အစိပ် အစိပ်အပေါင်း ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ပါဠိထုတ်၊အဟိတ်ဖြစ်လျှင် အဟေတုက သဒ္ဒါ၊ အရူပဘုံဖြစ်လျှင် အရူပသဒ္ဒါကိုထည့်၊ နပုရေဇာတတွင် အနုလုံပဉ္စဝေါကာရဘုံက တရားများအတွက် စိတ္တဇရုပ်ကိုထုတ်။

ပစ္စယဝါရပစ္စနိက်

ရုပ်သက်သက်ကဗ္ဗားနေကြသော နာရမ္မဏစသော ဆယ်ပစ္စည်းတို့၌ ပုရေဇာတနိဿယကိုမရနိုင်ပြီဖြစ်၍ ပဋိစ္စဝါရနှင့် အတူဘူးဟောပါ။သင်္ချာလည်း မထူးလာပြီ။

နဟေတု။ ။ဇယားတွင် ပြထားသည့်အတိုင်းသုတ်။

နာဓိပတိ။ ။ငင်းနှင့်တကွ နပစ္ဆာဇာတ၊နာသေဝနတို့က် အနုလုံသဟဇာတပါဠိအတိုင်း(၁၇)ချက်စီသုတ်။ ။

ဆဝါရပစ္စနိက်ဝိဘင် ထူးရာပါဠိတော်ဇယား

	ပဒ	ကံ=ပစ္စည်း	ပဒါဝသာန	ကတ္တား=ပစ္စယုပ္ပန်
		၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂
နပု-နဝိ	ကု	အရူပေကုသလံ ॥	ကု	॥
နကမ္မ		ကုသလေခန္ဓေ		ကုသလာစေတနာ
နဟေတု		ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေခန္ဓေ		ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော
နပု-နဝိ	အကု	အရူပေအကုသလံ ၁ ၃ ၂	အကု	၃ ၁ ၂
နကမ္မ		အကုသလေခန္ဓေ		အကုသလာစေတနာ
နဟေတု	ဗျာ	ဝတ္ထုံ	ဗျာ	အဟေတုကာဝိပါကာဗျာကတာကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ
နအာ		ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ		စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ
		ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတေခန္ဓေ		ကဋတ္တာရူပံ
		ခန္ဓေ		ဝတ္ထုံ
နအည		မဟာဘူတေ		ကဋတ္တာရူပံ ဥပါဒါရူပံ
		ဗါဟိရေ, အာဟာရသမုဋ္ဌာနေ, ဥတုသမုဋ္ဌာနေ ॥		॥
		အသညသတ္တာနံ ॥		॥ ॥
နပု-နဝိ		အရူပေဝိပါကာဗျာကတံ ကြိယာဗျာကတံ ၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂
နပု		ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာဗျာကတေခန္ဓေ		॥
နကမ္မ		ကြိယာဗျာကတေခန္ဓေ		ကြိယာစေတနာ
နဣ		အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတေ		ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ
နဈာ		ပဉ္စဝိညာဏသဟဂတံ ၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂
နကမ္မ	॥	ဝတ္ထုံ	ကု	ကုသလာစေတနာ
နဟေ	॥	॥	အကု	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော
နကမ္မ	ကုဗျာ	ကုသလေခန္ဓေ ဝတ္ထုံစ	ကု	ကုသလာစေတနာ
နဟေ	အကုဗျာ	အ ॥	အကု	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော

ပါဠိအတိုင်း(၁၇)ချက်စီထုတ်

နပုရေဇာတ၊နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်ကြသောနာမ်တရားများသာဖြစ်ကြ၍ဝတ္ထုရုပ်ကိုမမှီကြသောကြောင့်သချာများအထူးမထွက်လာပြီ။ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူ၏။ ။

နကမ္မ။ ။ဇယားတွင်ပြထားသည့်အတိုင်းပေါ။ ။

နဝိပါက၊ ။အနုလုံသဟဇာတအတိုင်းတွင် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်မရ၍၎င်းကိုချန်၍ပါဠိထုတ်၊ ။

နဈာန။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ရှိ၍ ၎င်း၏ သဘောအတိုင်း “စက္ခာယတနံ” စသည်ကိုထုတ်၊သချာကားမထူးပြီ။ ။

နမဂ္ဂ။ ။နဟေတု(ဗျာ၊ဗျာ)အတိုင်းထုတ်၊မောဟမရှိ၍သချာမှာ ဧကံသာ။ ။

သချာထူးသောပစ္စည်းများ။ ။နဟေတု၊နာဓိပတိ၊နပစ္ဆာဇာတ၊နာသေဝန၊နကမ္မ၊နဝိပါကပစ္စည်းများသာသချာထူးကြ၏။ ။

နဈာန၊နမဂ္ဂ။ ။၎င်းတို့မှာသချာမထူးလည်း တရား ထူးကြသည်၊

ရုပ်များ။ ။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းပေါပါ။ ။

ပစ္စယဝါရအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသချာအရဝတ္ထုရုပ်ကို မှီနိုင် မမှီနိုင်ကြည့်ခါ ပဒ,ပဒါဝသာန ထုတ်၍ ၎င်းတို့အား လျော်စွာ ပါဠိတော်များကိုထုတ်ပါ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ရလျှင် “စက္ခာယတနံပစ္စယာစက္ခုဝိညာဏံ”စသည်ကိုအနုလုံအတိုင်းထုတ်ပါ၊ ။

သံသဋ္ဌဝါရ ပစ္စနိက် ဝိဘင်ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ

သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းကို ဟောသော ဤဝါရ၌ ရုပ် သက်သက် ကတ္တားနေသောနာရမ္မဏအစရှိသောဆယ်ပစ္စည်းတို့ကို မဟောရပြီ။ နဟေတုစသောဆယ်ပစ္စည်းတို့ကိုသာဟောရ၏။ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းနာမ်သက်သက်ကိုသာရွေး၍ဟောပါ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ဤဝါရ၌ဝတ္ထုနှင့်တကွ ဖြစ်မှု မဖြစ်မှုကိုစိစစ်ဘွယ်မရှိလည်း ဝတ္ထုနှင့်တကွ ဖြစ်နိုင်သောသတ္တဝါရှိကြသော နဟေတု၊နာဓိပတိ၊ နပုရေဇာတ၊ နပစ္ဆာဇာတ၊ နာသေဝန၊နမဂ္ဂ [illegible]ပစ္စည်းတို့ကို “ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ” ဟု ပဋိသန္ဓေအခါပါ ဟောရ၏။နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ အရူပဝိပါက် သေးရမှာကား ထိုသို့ဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်နိုင်မှုသတ္တဝါမရှိ၍ ပဋိသန္ဓေအခါမဟော။ ။

ဆဝါရအနုလုံပစ္စနိက်ဝိဘင်ပါဠိတော် ထုတ်ပုံအကျဉ်းချုပ်

ဆိုင်ရာဆိုင်ရာဝါရများ၏သုဒ္ဓသချာများမှပါဠိတော်များ ထွက်လာရမည်ဖြစ်ရာ ပေးခဲ့သောနည်းအတိုင်း သုဒ္ဓသချာတရားများကိုကြည့်၍ ပဒ,ပဒါဝသာနများကိုအသီးသီးထုတ်ပါ။ပဒ,ပဒါဝသာနအားလျော်စွာ တရားကိုကြည့်၍ အစိပ်အစိပ်ဖြစ်သင့် အစိပ်အပေါင်းဖြစ်သင့်များကိုချိန်ဆ၍ပါဠိများကိုထုတ်ပါ။ ဤနည်းအတိုင်းသဘောပေါက်အောင်ကြိုးစားလျှင် ဤဆဝါရ ပါဠိတော်များသည် မိမိတို့၏ပါးစပ်မှအကျက်ရဘဲ အလိုအလျောက် ထွက်လာပါလိမ့်မည်။ ။

ပဋိစ္စဝါရပစ္စနိက် ကတ္တွားကောက်ပုံ

၅၊ပစ္စနိက်ကတ္တွားကောက်ပုံများကိုလည်း အနုလုံနည်းအတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြည့်၍ကောက်ရပေမည်။ ။

နဟေတုး(အကုၤအကု)။ ။အကုသလေန အကုသလံ၌ အကုသလေသမ္ဘောမှုသော ကတ္တွားပုဒ်၏ အရကား (အကျယ်ကို အနုလုံအတိုင်းဆို) ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေတနာသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသောမောဟပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏(ပါဠိတော်သွား အတိုင်းပင်)။ ။

(မျှားမျှာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။ကတ္တွားပုဒ်၏အရကား အဟိတ်စိတ် အင္ဂါရသ။ ဆန္ဒကြဉ်သောအညသမာန်စေဒ္ဒါဒသ၊ အစိပ် အစိပ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်စိတ်အင္ဂါရသ-ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်စေဒ္ဒါဒသ၊ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာ ပြုံအင်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ကတ္တွားပုဒ်၏အရကား အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နှစ်ခု။ဆန္ဒပီတိဝီရိယကြဉ်သော အညသမာန်စေတသိက်၊ အစိပ် အစိပ် အစိပ်ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု။ ဆန္ဒပီတိဝီရိယကြဉ်သော အညသမာန်စေတသိက်၊အစိပ်အစိပ် အစိပ်ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။

ရှင်းသက်သက်။ ။၎င်းကိုလည်းအနုလုံအတိုင်း ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ် ကြဉ်သော အဟိတ် ဝိပါက်အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ယထာရဟပြုအင်သော အဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုနှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သောအဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ် စသည်ကို ဆိုတော့။ ။

နာရမ္မဏစသည်။ ။(ကု။ဗျာ)(အကု။ဗျာ)(ကုဗျာ။ဗျာ)(အကုဗျာ။ဗျာ)၎င်းလေးချက်ကိုအနုလုံအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။ကတ္တွားပုဒ်၏အရကား (ရုပ်သက်သက် ကတ္တွားနေ၍ ဘုံသတ်ခါချင်ကို မဖြစ်စေသော စိတ်များကိုကြဉ်) ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ်၊ ရဟန္တာတို့၏စုတိကြဉ်သောဝိပါက်စိတ် ဗာဝီသ-ကြိယာ ဝိတ်ဝီသ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ကတ္တွားပုဒ်၏ အရကား ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ...ရသ၊ စေ ပဉ္စတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ရှင်သက်သက်။ ။ ရုပ်ကုန်ရသဖြင့် အနုလုံသဟဇာတရုပ်သက်သက်အကောက် အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

နာဓိပတိ(ကု။ကု)။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု ဉာဏ်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု။ မဂ်လေးခု။ စေအဋ္ဌတိံသ၊ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်... ...ရသောအခါ ...ကုသိုလ်ရှစ်ခု။ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ စေ အဋ္ဌ...သ အစိပ် အစိပ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏၊ (နာမ်သက် သက်...ကတ္တွားနေရာတို့၌ သာဒိဋ္ဌတိဒော(၅၂)ရှိ အဓိပတိတရား ကိုယ်...ပါဆိုင်ရာဆိုင်ရာကောက်ရ၏။) ။

(ကု...)(ကု။ကုဗျာ)။ ။ကတ္တွား...ရုပ်သက်သက်နှင့် နာမ်နှင့် ...မရသောအခါသာ(မဟာကုသိုလ်...) ...ရုပ်ပါက်...များသာဖြစ်ကြ၏။ (အဓိပတိ ...ကို...သင်္ခါတ်ကူဇရုပ်...ဖြစ်ရမည်...ကြောင့် မရသောအခါသာ)။ ။

(အကု။အကု) ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူ ရှစ်ခု။ ဒေါသမူနှစ်ခုဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေဆဒ္ဒသအစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေသတ္တဝီသ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စေသတ္တဝီသ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(အကု။ဗျာ)(အကု။အကုဗျာ)။ ။(ကု)နည်းတူမရသောအခါ ဆို။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကြိယာ ရှစ်ခု။ ဉာဏ်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု၊ ဖိုလ်လေးခု။ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိ တရားကိုယ်။ မရသောအခါ အဟိတ်ကြိယာ၊ မဟာကြိယာ၊ လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံသ။ စေ ပဉ္စတိံသ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်ကြိယာ၊ မဟာကြိယာ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသပေ ပဉ္စတိံသ အစိပ် အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအင်သော နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏၊ (အဓိပတိတရား ကိုယ်ရ-မရနှစ်ချက်စလုံးပင်ကောက်)။ ။

ပဋိသန္ဓေ၊ရှင်သက်သက်။ ။ပဋိသန္ဓေကို သဟဇာတအတိုင်း ဆို၊ ရုပ်သက်သက်၌နိရာဓိပတိကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ဝိပါက်ကြိယာ ပြုအင်သော နိရာဓိပတိစိတ္တဇမဟာဘုတ်စသည်ကိုဆို။ ။

(ကုဗျာ။ဗျာ)(အကုဗျာ။ဗျာ)။ ။မရသောအခါသာဆို။ ။

နအာသေဝန(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး ကဋတ္တာရုပ်ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ဟဒယဝတ္ထုကိုချန်၍ဆို၊ ရုပ်သက်သက်တွင်ဥပါဒါရုပ်များကိုသာဆို။အကြွင်းပ နာရမ္မဏာနှင့် အားလုံးတူ၏။ ။

နပုရေဇာတ(ကု။ကု)။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မဟာ ကုသိုလ်ရှစ်ခု၊ အရူပကုသိုလ်လေးခု။ အထက်မဂ်သုံးခု၊ စေ ဆတ္တိံသအစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် ရှစ်ခု။ အရူပကုသိုလ်လေးခု၊ အထက်မဂ်သုံးခု၊ စေဆတ္တိံသ အစိပ် အစိပ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ) (ကုဗျာ။ဗျာ) (အကုဗျာ။ဗျာ)။ ။ နာရမ္မဏာနှင့်တူပြီ။ ။

(အကု။အကု)။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော လောဘမူမောဟမူကို ဆို။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာရှစ်ခု။ အရူပကြိယာ လေးခု စေဆတ္တိံသ အစိပ်စိပ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော....အစိပ် အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ဝိပါက်ဗာဝီသ၊ ကြိယာဝီသ စေ အဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏၊ (ပိဘင်း အတိုင်းအရူပဘုံဘချက်၊ရှင်တချက်ဟုနှစ်ချက်ကောက်)။ ။

ပဋိသန္ဓေ၊ရှင်သက်သက်။ ။သဟဇာတအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

နပစ္ဆာဇာတ။ ။အနုလုံသဟဇာတနှင့်အားလုံးတူ၏။ ။

နအာသေဝန။ ။ကု။ အကုတို့ကို သုဒ္ဓသင်္ချာ သရုပ်ခွဲရှုကောက်ပါ တော့။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ်မဟာကြိယာပထမဒွေ အာဝဇ္ဇန်းနှစ်၊ ဝိပါက်...ဗတ္တိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော....အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာ ပြုအင်သော စိတ္တဇရုပ်၊ (သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း) ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ ဟသိတုပ္ပါဒ်မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇောမဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ကိုးခု၊ စေ ပဉ္စတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော

ပဋိစ္စဝါရပဋ္ဌာန် ကဘွားကောက်ပုံ

စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ (အနုလုံက ဒုတိယာဒိဓေဝစသည်တို့ ကျန်ခဲ့၍ နပုရေဇာတသွားအတိုင်းနှစ်ဆင့်ကောက်ရသည်)။ ။

ပဋိသန္ဓေ။ရုပ်သက်သက်။ သဟဇာတအတိုင်းကောက်။ ။

(ကုံ။ဗျာ)။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာရှိ ပထမဓေ အနုလုံကကျန်ခဲ့သော ဒုတိယာဒိ ဓေဝစသည်ကိုပေါင်း၍ အနုလုံ သဟဇာတ အတိုင်းကောက်။ ။

(အကုံ။ ဗျာ)(ကုံဗျာ။ဗျာ) (အကုံဗျာ။ဗျာ)။ ။သဟဇာတ အတိုင်းပင်။ ။

(ကုံ။ကုံဗျာ) (အကုံ။အကုံဗျာ)။ ။ရုပ်သက်သက် ပစ္စယုပ္ပန်နေ သလိုပေါင်း၍မရသဖြင့် သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ပထမဓေများကိုသာ ကောက်။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။၎င်း၌ကား တရားချင်းမတူကြရကားပေါင်း၍ မရသောကြောင့်ပြခဲ့ပြီးအတိုင်းနဲ၍ကောက်ရသည်။ ။

နကာရ္။ (ကုံ။ကုံ)။ ။ကုသိုလ်ဇောဝီသ၊ စေတနာကြဉ်သော စေသတ္တတိံသ နှစ်ဝင်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုသိုလ် ဇောဝီသ၌ ရှိသောစေတနာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ အကြွင်းရ သုဒ္ဓ သင်္ချာအရကောက်ပါ။ ။

နဝိပါက။ ။ဝိပါက်မပါ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့မပါ၍၎င်းတို့ကို ချ၍ဆို။ ။

နအာဟာရ။(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ဗာဟိရမဟာဘုတ် ဥတုဇမဟာ ဘုတ် အသညသတ်ကမ္မဇမဟာဘုတ် ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောဘုတ်နှင့်တကွသော ဗာဟိရဥပါဒါ....ဆို။ (သုဒ္ဓ သင်္ချာအတိုင်း)။ ။

နဣန္ဒြိယ။ ။ဗာဟိရမဟာဘုတ်, အာဟာရဇမဟာဘုတ်, ဥတုဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဘုတ်နှင့်ကွသော ဗာဟိရဥပါ ဒါ အာဟာရဇ ဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒါရုပ်။ အသညတ် ကမ္မဇမဟာ ဘုတ်, ပဝတ္တိ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအသညသတ်ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ ပဝတ္တိရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ပါဠိတော် အတိုင်းပင်)။ ။

နဈာန။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေ (၇)ခု အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော....အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ရုပ်သက်သက်။ ။ဆိုတော့။ ။

နမဂ္ဂ။ ။နဟေတု (ဗျ ။ဗျာ) အတိုင်းဆို။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ။ (ကုံ။ကုံ)(အကုံ။အကုံ)။ ။နပုရေဇာတနှင့်တူပြီ။ ။

(ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိအခါ။ ။ကဘွားဘားအရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း... (ပ) သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းကောက်ပါ၊ (အရူပဝိပါက် လေးခုသည် ပဋိသန္ဓေကိစ္စနှင့်ရနိုင်လည်း ပါဠိတော်၌၎င်းကို ပဋိ သန္ဓေအခါမဟောသောကြောင့် ဤပဝတ္တိအခါတွင်သွင်း၍ကောက် ရသည်။ မဟောပုံအကြောင်းကို ပါဠိတော်၌ပြခဲ့ပြီ)ရုပ်သက်သက် ကောက်တော့။ ။

ပဋိစ္စဝါရပဋ္ဌာန် ကဘွားကောက်ပုံအကျဉ်းချုပ်

သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း အစိပ်အစိပ်, အစိပ်အပေါင်းသဘောကို မှတ်ခါကောက်။ နာဓိပတိတွင် နာမ်သက်သက် ကဘွားနေလျှင် (ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိကိုပါ တရားကိုယ်ပါကောက်နပုရေဇာတ။နာသေ ဝန(ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိအခါတွင် နှစ်ချက်ဆင့်ကောက်။ ။

ပစ္စယဝါရပဋ္ဌာန် ကဘွားကောက်ပုံ

အနုလုံပစ္စယဝါရနှင့်ကောက်ပုံ သဘောများတူကြ၏။ ဒွေပဉ္စ ဝိညာဉ်တို့အတွက်စကြာယတန်စသည်ကို အနုလုံအတိုင်းကောက် ပါ။၎င်းတို့အတွက်အထူးမရေးပြပြီ။ ထူးရာမှသာပြပေအံ့။ ။

နဟေတု။(ဗျာ။ဗျာ)ဝတ္ထုကံ။ ။ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေး သောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု။ မရဏာသန္နအခါ.... (အနုလုံကဲ့သို့ဆိုပါ) ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း ပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြဉ်သော ပထမ ဘဝင်အစရှိသော အဟိတ်ဝိပါက်, အဟိတ်ကြိယာ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်း စေဒွါဒသအစိပ် အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(ဗျာ။ အကုံ)။ ။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသောမောဟပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။ ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း... ဆိုမြဲ၊ဝိစိကိစ္ဆာ

(အကုံဗျာ။အကုံ)။ ။သဟဇာတ, ပုရေဇာတ နှစ်ချက်ဆို တော့။ ။

နာဓိပတိ။ (ဗျာ။ဗျာ)။ ။ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ.... ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာကြိယာ၈စ်ခု၊ ကျန်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသောအဓိပတိ တရားကိုယ်၊ မရသောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်ကြဉ်သော လောကီဝိပါက် အဋ္ဌာရသ၊ အဟိတ်ကြိယာ သုံးခု၊ မဟာကြိယာ၈စ်ခု စေပဉ္စတိံသ....အစိပ်အပေါင်း နာ မက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏၊ (မရသော အခါပါရော၍ ပဋိသန္ဓေ စသောဆို၏၊ ရသောအခါသက်သက်ဖြစ်မူ ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စသည်နှင့် ဥပါဒ်သောဟုဆို။ နှစ်ချက်ကောက်ရ၏)။ ။

(ဗျာ။ကုံ)။ ။ဝုဋ္ဌော...ဟဒယဝတ္ထုကို ပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါမဟာကုသိုလ်၈စ်ခု၊ ကျန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု၊ မဂ်လေးခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်၊ မရသောအခါမဟာ ကုသိုလ်၈စ်ခု....အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာရ၏။ (မရအတွက် အစိပ်၊ ရအတွက်အပေါင်းဟုဆို။ နာမ်သက်သက် ကဘွားနေရာ၌ နှစ်ချက်စလုံးကောက်ရသည်ကို သတိပြုပါ)။ ။

(ဗျာ။အကုံ)။ ။နည်းတူနှစ်ချက်ဆို။(ဗျာ၊ကုံဗျာ) (ဗျာ။အကုံ ဗျာ)မှာရုပ်နှင့်တွဲနေ၍မရသောအခါသာ။ ။ (ကုံဗျာ။ကုံ)။ပဉ္စ ဝေါကာရဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်၈စ်ခု ကျန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု၊ မဂ်လေးခု၊ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်းနာက္ခန္ဓာကိုသဟဇာတနိဿယပစ္စည်း၊ ဝုဋ္ဌော... ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရ သောအခါ မဟာကုသိုလ်၈စ်ခု, စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ်နာ မက္ခန္ဓာကို သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း။ဝုဋ္ဌော....ပုရေဇာတနိဿ ယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်၈စ်ခု၊ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ် အစိပ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ရ။ မရနှစ်ချက် အပေါင်းနှင့် အစိပ်တည်း)။ ။

(ကုံဗျာ။ကုံဗျာ)။ ။ရုပ်တွဲ၍မရသောအခါသာဆို။ အကြွင်း ရနည်းမှီး၍ဆို။ ။

နာသေဝန။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းအနုလုံသဟဇာတကို နည်း မှီး၍ဆို။ ။

နကမ္မ။ (ဗျာ။ဗျာ)။ ။ကြိယာစေတနာဖြစ်၍ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ရှေ့ရှိဘဝင်ပစ္ဆေဒအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ် သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆို။ ။

နဝိပါက။ (ဗျာ။ဗျာ)။ ။ကြိယာဖြစ်၍ နကမ္မနည်းတူဘဝင် ပစ္ဆေဒစသောဆို။ ။

နဈာန။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်အတွက်ဆိုတော့။ ။

နမဂ္ဂ။(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ဝတ္ထုကံအတွက်နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

သံသဋ္ဌဝါရဒိဘက်ပဋ္ဌာန်ကောက်ပုံ။ ။နာမ်ရသောနဟေတု စသောဆယ်ပစ္စည်းကို ပဉ္စအတိုင်းရင်များကိုချ၍ကောက်ပါ။ ။

ဆဝါရပဋ္ဌာန် ကဘွားကောက်အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ တရားကိုကြည့်၍ဝါရအားလျော်စွာကောက် နာဓိပတိ နှစ်ချက်ခွဲ သင့်မခွဲသင့်စဉ်းစား။ ။

ပစ္စည်းအခေါ်	ဆဝါရပဋ္ဌနိက်ဘိတ်ပါဠိမျိုးဇယား															
	အာရမ္မဏာ-၈			သဟဇာတ-၁၅			အနန္တရူပနိဿယ-ရ			ပကတူ-၂		ဝဏ္ဏ-၆		ကံ	ဟာ	ဈာံ
	ဒု၁	အာဒိ အာရမ္မဏာ	ကြွင်း ၅	ငယ် ၇	လတ် ၄	ကြီး ၄	နံ ၅	သေ ၁	အင်္ဂါ	၁	၁	ဝဏ္ဏ ၅	ပုတိ ၁	၁	၃	၃
ကိဗိတ်စေရုပ်ပညတ်	ဥ		၅		၂	၄										
စေတနာ				ကံဟာ	။											
ဖဿ,စိတ်,ဝေ,ဝိဉ်,ဇ				ဆုံ	။											
ဘက်,စ,ဝေ,ဇ				ဈာ	။											
ဘက်,ဝိဉ်,ဇ				မဂ္ဂ	။		၅	၁		၁		၅				
	ဥ		၅	၄	၄	၄	၅	၁		၁	၁	၅	၁	၁		
	၁			၄	၄	၄	၅			၁	၁			၁		
				၄	၃	၄								၁		
				၇	၁	၄										
				၇	၂	၄										
				၆	၁	၄										
				၆	၂	၄										
	ဥ		၅	၇	၄	၄	၅	၁		၁	၁	၅	၁	၁		
	၁			၆	၄	၄	၅			၁	၁			၁		
				၆	၃	၄								၁		
				၆	၂	၄								၁		
					၁	၄								၁		
					၁	၄										
					၁	၄									၃	
				၇	၃	၄								၁		
					၁	၄										
					၁	၄								၁		၃
				၇	၂	၄								၁		
						၄										
						၄									၃	
				၆	၃	၄								၁		
						၄								၁		
	၁	၂		၇	၃	၄	၅	၁	၁	၁	၁					
	၁	၂	၅	၇	၃	၄	၅			၁		၅				
	၁	၂	၅	၇	၃	၄	၅	၁		၁		၅				
	၁	၂	၅	၆	၃	၄	၅	၁		၁		၅				
	၁	၂	၅	၇	၃	၄	၅	၁		၁		၅	၁	၁		
	၁			၃	၄	၄	၅			၁	၁	၅				
	၁			၅	၂	၄	၅	၁		၁						
	၁			၅	၂	၄	၅			၁						
	၃			၄	၂	၄	၅			၁						
	၁			၃	၂	၄	၅			၁						
	၁			၅	၃	၄	၅	၁		၁	၁			၁		

ဆဝါရပစ္စနိက်ဟိတ်ပါဠိ ၂၄ ပစ္စည်းဖေယား																								
ဟေ	အာ	ဓိ	နံ	နံ	သ	အည	နိ	ဥ	ပု	သေ	ကံ	ဝိ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိပ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ	ပေါင်း	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
																								မောဘဒွေမော၊ မရဏာသန္နအခါ
×		×										×											၂၀	ဝိဇိဥဒ္ဒိဿလဟုဂုတ်ဒ္ဒ ရှိသော မောဘ
×		×														×							၂၀	အဟိတ်ပဋိတ် ၁၀ အဟိတ်ဗိဇ္ဇကရုပ်
×		×							×	×						×							၁၀	အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၂ အဟိတ်ပဋိကမ္မဇရုပ်
×	×	×						×	×	×						×	×			×	×		၁၁	အဟိတ်ပိတ္တဇ အဟိတ်ပဋိကမ္မဇ
	×		×	×		×		×	×	×		×					×			×	×		၁၂	ကုအကု ကြိယာ ပိတ္တဇရုပ်
	×		×	×		×		×	×	×							×			×	×		၁၃	ဝိကြိယာ ပိတ္တဇရုပ်
	×	×	×	×		×		×	×	×		×					×			×	×		၁၁	ကုအကုကြိယာ နီရောဓိပဋ်ပိတ္တဇရုပ်
	×	×	×	×		×		×	×	×							×			×	×		၁၂	ဝိကြိယာ
		×																					၂၂	မိရတရားကိုယ်၊ မရ၊ ကု အကုဝိကြိ
		×							×	×													၂၀	ပဋိသန္ဓေ ၁၉ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
။					။	။	။				။	။	။	။	။	။		။	။			။	၁၃	ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
။					။		။				။	။	။	။	။	။		။	။			။	၁၂	ဟဒယဝတ္ထုမှာဘပါးပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
×					။	။	။				။	×	×		×	×		×	။			။	၆	ရုပ်ဇီဝိတဖြေကြည်အသညပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်
					။	။	။												။			။	၅	ဗာဟိရရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်
					။	။	။						။						။			။	၆	အာဟာရဇရုပ်
။		။			။	။	။				။	။	။	။	။	။		။	။			။	၁၄	ပိတ္တဇမဟာဘုတ်ပဋိကမ္မဇမဟာဘုတ်
					။	။	။												။			။	၅	ဗာဟိရမဟာဘုတ်ဥတုဇမဟာဘုတ်
					။	။	။				။			။					။			။	၇	အသညသတ် ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်
။		။			။		။				။	။	။	။	။	။		။	။			။	၁၃	ပိတ္တဇဥပါဒါ ပဋိကမ္မဇဥပါဒါ
					။		။												။			။	၄	ဗာဟိရဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒါ
					။		။						။						။			။	၅	အာဟာရဇဥပါဒါ
။					။	။	။				။	။	။	။	။	။		။	။			။	၁၃	ဟဒယဝတ္ထု
					။		။				။								။			။	၅	အသညသတ် ပဝတ္တိရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ
									×									×					၂၁	အရူပဘုံ ကု အကုဝိကြိ
									×			×						×					၂၀	ကု အကု ကြိယာပထမဇော
												×											၂၂	။ ဒုတိယာဒိဇော ။
											×	×											၂၁	ကုအကု ကြိစေတနာ
												×											၂၂	ကု အကု ကြိနာမက္ခန္ဓာ
×		×													×	×							၁၉	ဒွေ ပဉ္စ ဝိညာဉ် တဆယ်
×		×							×			×						×					၁၀	အရူပဘုံမောဟမူ ဒုတိယဇော၌ရှိသော မောဟ
×		×							×	×		×						×					၁၇	။ သမာဒိဇော
×		×							×	×		×				×		×					၁၆	။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ
×		×							×	×	×	×				×		×					၁၅	။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသော စေတနာ
×		×							×									×					၁၆	။ မေါဂ္ဂဒေ့ါမါ၊ ... ၌ရှိသည့်နာမက္ခန္ဓ

ဆဝါရဝိဘင်္ဂ ပစ္စနိကံဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ

အနုလုံဟိတ်ပါဠိကောက်များမှာ မိမိတို့၏ဆိုင်ရာဆိုင်ရာသတ္တိကိုသာကောက်ရ၏။ ဤပစ္စနိက်၌ကား "နဟေတုပစ္စယာ" ဟုဆိုသဖြင့် ဟေတုသတ္တိမှတပါးသော အာရမ္မဏာအစရှိသော(၂၂) ပစ္စည်းတို့၏သတ္တိကိုရသင့်သလိုကောက်ရမည်။ (ပစ္စာဇာတမပါ)

ကောက်နည်း။ ။မျိုးအားဖြင့် ကောက်နည်း၊ (၂၃)ပစ္စည်းအားဖြင့် ကောက်နည်းဟု နှစ်နည်းရှိရာ ၎င်းနှစ်နည်းစလုံးကိုပင်ဇယားဖြင့် ပြထား၏။ ။သဘောမှာကား ဇယား၌ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သမျှသောပစ္စည်းတို့၏သတ္တိကို သုဒ္ဓသင်္ချာကြည့်၍ကောက်ရမည်၊ သုဒ္ဓသင်္ချာကို ကြေညက်ခြင်း ပဋ္ဌာဝါရကကဏ္ဍသွားကောက် ဆဝါရာအနုလုံဟိတ်ပါဠိကောက်များကိုကြိဆနှလုံးသွင်းလျှင် အလွယ်ပင်ဖြစ်၍ဤသဘောကိုမိပါစေ။ ။

နဟေတု(အကျဉ်းအကျ)။ ။နဟေတုပစ္စယာဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏အရကား ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါးသော ပစ္စည်းတရားတို့၏ယထာရဟာသတ္တိရ၏။ အနည်းကား။ (ယထာရဟာကိုဖေါ်ရမည်) ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟအားတတ်သောလောကီစိတ် ကောသိဘိ စေတ္တ ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ ပညတ် ဟုဆိုအပ်သောအာရုံခြောက်ပါးပစ္စည်း တရားတို့၏အာရမ္မဏ သတ္တိ။(မောဟ အာရုံပြုသောတရားပင်ရှေ့ကိုလည်း ဤသဘောသွားသိမ့်မည်)မရဏာသန္နအခါ ဝိဝိ ဥဒ္ဓစ်မောဟအားတတ်သော ရုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရသော် (၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုရဏာဖြစ်အံ့။ အာ။ နိ။ ပု။ ဝိပ်။ အတ်။ အဝိ ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိ။ (အာမျိုးဖြစ်၍ အာရမ္မဏာအမြဲလိုက်ပါ။ ထိုသို့လိုက်ရမည့်အရာ၌ မျဉ်းသား၍ ပြထားသည်၊ အာဓိ။ အာရမ္မဏာပ မရပုံကိုသုဒ္ဓသင်္ချာကြည့်ပါ။ ဤကား အာရမ္မဏာမျိုးအတွက်တည်း) ဝိစိ ဥဒ္ဓစ် မောဟအားတတ်သော သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိဝိ ဥဒ္ဓစ်သဟဂုတ် အဗိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတရားတို့၏ သ။ ည။ နိ။ သံ။ အာသ်။ အဝိ ဤခြောက်ပစ္စယသတ္တိ၊ (မောဟမှာစေတသိက်သာဖြစ်၍ အချင်းချင်းဟုမဆိုရ။ စေတသိက်ဖြစ်၍အဗိပ်အပေါင်း ဇယားတွင် အထော်၂။ အကြီး ၄ဟုရေးထားရာဤခြောက်ပစ္စည်းသည့်အငယ်များတွင် အမြဲလိုက်မည်။ သုဒ္ဓသင်္ချာကြည့်) သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစိ ဥဒ္ဓစ် မောဟအားတတ်သော စေတနာပစ္စည်းတရားတို့၏(ကံ။ဟာဘိုး) ၅စ်ပစ္စယသတ္တိ၊....ဆို။အားတတ်သော ဖ။ ဝိတ်။ ဝေ။ ဝီရိယ။ ဇ။ (ဆုံတိုး)၇-ပစ္စယသတ္တိ။....ဆို။ အားတတ်သော တက်။ စာ။ ဝေ။ဇ (ဈာတိုး)၇-ပစ္စယသတ္တိ။....ဆို။ အားတတ်သော တက်။ဝီရိယ။ဇ။ (မဂ္ဂတိုး)၇-ပစ္စယသတ္တိ။ (ဤကားသဟဇာတမျိုး အတွက်တည်း။ မောဟပစ္စယုပ္ပန်နေ၍ ဟေတုနှင့် အဓိပတိမရမှုကို သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့်သိပါ)။ ဝိစိ ဥဒ္ဓစ် ပထမဇောဉ်၌ရှိသော မောဟအား တတ်သော ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ပစ္စည်းတရားတို့၏ နံ။ သနံ။ ဥ။ နတ်။ဝိဂတ ဤငါးပစ္စယသတ္တိ၊ နောက်နောက်သော ဝိဝိ ဥဒ္ဓစ်သဟဂုတ်ဒုတိယာဒိဇောဉ်၌ရှိသော မောဟအားတတ်သော ရှေးရှေးသောဝိဝိ ဥဒ္ဓစ် ပထမဇောဉ်၌ရှိသောမောဟ(အာသေဝိုး)၆-ပစ္စယသတ္တိ၊ (အနန္တရုပမျိုးအတွက်တည်း) ဝိဝိ ဥဒ္ဓစ်မောဟအားတတ်သော ဇလဝဖြစ်သော လောကီစိတ် ၈၁။ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၈၊ ပညတ်ပစ္စည်းတရားတို့၏ ပကတူပနိဿယသတ္တိ၊ (ပကတူပမျိုးတည်း) ပစ္စဝေက္ခဏာနုံဒိဖြစ်သောအခါ နောက်နောက်သော ဝိဝိဥဒ္ဓစ်မောဟ အားတတ်သော ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နမောဟမူဇော ငါးချက်၌ရှိသော မောဟအားတတ်သော ရုတိစိတ်မှပြန်၍ရသော် (၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားတို့၏ နိ။ ပု။ ဝိပ်။ အတ် အဝိ ဤငါးပစ္စယသတ္တိရ၏။ (ဝတ္ထုမျိုးတည်း) ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အရကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကဏ္ဍားသာဘည်း။ (ကဏ္ဍားကောက်ပြီးလျှင် ဤဟိတ်ပါဠိကို ကောက်ပါ)။ ။

(ဗျာ။ဗျာခ)ပဝတ္တိအခါ။ ။"နဟေတုပစ္စယာဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏အရကား "စက္ခုဝိညာဉ် ၎င်း အားတတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။ ပ။ ကာယဝိညာဉ် ၎င်း အားတတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ မနောဓာတ်သုံးခုအားတတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ။ သန္တီရဏသုံးခု ဟသိတုပ္ပါဒ် အားတတ်သော ကာမစိတ် ၅၄၊ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၈ ဟုဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အားတတ်သော စိတ် ၈၉ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈ နိဗ္ဗာန်ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါးဖြစ်အံ့၊ အာ။ နိ။ ပု။ ဝိပ်။ အတ်။ အဝိပစ္စည်းတရားတို့၏ယထာရဟာသတ္တိ။ (အာရမ္မဏဇယားတွင် အဟိတ်စိတ်များကို ရွေး၍ဆိုခြင်းပင်) အချင်းချင်းအားဖြင့်း အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာဓိဋ္ဌာနရုပ်အားရင်းတတ်သော အဟိတ်ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာဖြစ်အံ့။ သ။ ည။ နိ။ ကမ္မ။ ဝိပါ။ ဟာ။ ဣံ။ ဈာ။ သံ။ ဝိပ်။ အတ်။ အဝိပစ္စည်းတရားတို့၏ ယထာရဟာသတ္တိ၊ (အဟိတ်အား တတ်နိုင်သော သဟာမျိုးတည်း။ အငယ်များအတွက် သစ္စယုတ္တကန္ဓာ အားရင်း စသည်ဆို၊ ရေး၍ပြထားသည်။)

အဟိတ်ပထမဘဝင် နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ၊ ဒုတိယအစရှိသော နောက်နောက်သောဘဝင်နာမက္ခန္ဓာအားဘတ်သော ပထမအစရှိသော ရှေးရှေးသောဘဝင်နာမက္ခန္ဓာ (အနန္တရဇယားတွင် အဟိတ်စိတ် ပစ္စယုပ္ပန်နေသောတရားကိုရွေး၍ဆိုရမည်) အာဝဇ္ဇန်း ၎င်း အားတတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဘဝင်ပဉ္စဒွါရ(၁၅)ခု။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအားတတ်သော အရူပဘဝင် ပဉ္စဒွါရလေးခု၊ ပဉ္စဝိညာဉ်အားတတ်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၎င်းအားတတ်သောပဉ္စဝိညာဉ် သန္တီရဏ အားတတ်သော သမ္ပိုင်း၊ ဝုဋ္ဌော အားတတ်သော သန္တီရဏ။ ပရိတ္တာရုံဝီထိဖြစ်အံ့၊ ဒုတိယဝုဋ္ဌော အားတတ်သော ပထမဝုဋ္ဌော၊ အဟိတ်ဘဝင်နှစ်ခု အားတတ်သော ဒုတိယဝုဋ္ဌော။ အတိမဟန္တာရုံ၊ မဟန္တာရုံ၊ ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံဝီထိဖြစ်အံ့။ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော အားတတ်သော ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဒုတိယဇော အားတတ်သော ပထမဇော၊ ပ၊ သတ္တမဇောအားတတ်သော ဆဋ္ဌဇော၊ လောဘမူ မောဟမူ မဟာကုသိုလ်ဇောနောင် ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ သန္တီရဏရုံသုံးခု၊ မကျသည်ဖြစ်အံ့ အဟိတ်ဘဝင်နှစ်ခု အားတတ်သောလောဘမူမောဟမူ မဟာကုသိုလ် အဆုံးဇော ဒေါသမူဇော နောင် ရုံ ဘဝင်ကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ဥပေက္ခာသန္တီရဏ ရုံဘဝင်အားဘတ်သော ဒေါသမူအဆုံးဇော (ရုံဘဝင်အရတွင်၍ ပေါင်းရေးထားသည်) ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ်ဇော နောင်ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊ သောမနဿ သန္တီရဏ ရုံအားတတ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ်အဆုံးဇော(အဟိတ်ဘဝင်မကျပြီ)မဟာကြိယာဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဇော နောင်ရုံကျသည် ဖြစ်အံ့၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏရုံအားတတ်သော မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်အဆုံးဇော၊ သန္တီရဏဒုတိယရုံအားတတ်သော ပထမရုံအဟိတ်

ဆဝ်ါရဝိဘင် ပစ္စနိက်ဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ

ဘွင်နှစ်ခုအားတတ်သောဒုတိယရှုံ၊ မရဏာသန္နအခါရုံနောင် ဓုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊ အဟိတ်ဓုတိနှစ်ခု အားတတ်သော သန္တီရဏ ဒုတိယရှုံသုံးခု၊ ဇောနောင်ဓုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊ အဟိတ်ဓုတိအား တတ်သော အကုသိုလ် မဟာကုသိုလ် ပဉ္စမဇော (ကြိယာဇော နောင်အဟိတ်ဓုတိမကျပြီ)ဘွင်နောင်ဓုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊အဟိတ် ဓုတိနှစ်ခုအားတတ်သောအဟိတ်ဘွင်နှစ်ခုဖြစ်အံ့၊နံ၊သနံ၊ဥပ၊သော၊ နတ်၊ဝိဂပဉ္စည်းတရားတို့၏ ယထာရဟာသတ္တိ။ ။

အဟိတ်စိတ်အဇ္ဈာရှသအားတတ်သော ဗလဝဖြစ်သောစိတ် ၁၉၊ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၀၊ ပညတ်ပစ္စည်းတရားတို့၏ပကတူနိဿယ သတ္တိ၊ အကုသလဝိပါက်(၇)ခု အားတတ်သော ဗလဝဖြစ်သော အကုသိုလ် ဒွါဒသစေတနာ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ၈ခုအား တတ်သော ဗလဝဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် စေတနာပစ္စည်းတရား တို့၏ ပကတူပနာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိ။ ။

ခဘ်ဒွေအားဘတ်သော မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိဘဘွင်နှင့် ဥပ်ဒြိုင်သော ဇက္ခုဝတ္ထု(သောတစသည်ဆို) ပဉ္စဝေါကာရဘုံ ၌ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော နောက်နောက် သောအဟိတ်ဝိပါက်အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာအားဘတ်သော ပဋိသန္ဓေအစရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သောဟဒယ ဝတ္ထုဖြစ်အံ့၊ နိ၊ပု၊ ဏုံ၊ဝိပ်၊ အတ်၊ အဝိပစ္စည်းတရားတို့၏ယထာရ ဟာသတ္တိ။ ။အကုသလဝိပါက်(၇)ခု၊ အဟိဘ်ကုသလဝိပါက်၈ခု အားတတ်သောဒုဗ္ဗလဖြစ်သော အကုသိုလ်မဟာကုသိုလ်စေတနာ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိရ၏။ (အဟိတ် စိတ်ပစ္စုပ္ပန်အားကျေးဇူးပြုနိုင်သောတရားများပင်)၊ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကားပေါတုပစ္စည်းမှာဘ ပါးသောပစ္စည်းတရားတို့၏ယထာရဟာသတ္တိရ၏၊ တနည်းကား။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုအားဘတ်သော မရဏာသန္နဇော သည်ဒွါရ ခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ယူအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတိတ် ဖြစ်သောကာမစိတ် ၅၄၊ စေ ၅၂။ ရုပ် ၂၀ ဟုဆိုအပ်သောကံ ကမ္မနိမိတ်ဂတိနိမိတ်ဟုသမုတ်အပ်သော အာရုံခြောက်ပါ ပစ္စည်း တရားတို့၏အာရမ္မဏာသတ္တိ၊

အချင်းချင်းအားငင်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အားငင်းတတ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာဖြစ်အံ့။ သ။ ည၊ နိ။ ကံ၊ဝိ။ ဟာ၊ ဣ၊ဈာ။ သံ၊ဝိပ်၊အတ်၊အဝိ၏တဆဲ့နှစ်ပစ္စည်းတို့၏၊ ယထာရဟာသတ္တိ။ (အငယ်များအတွက် သဗ္ဗသုဏ္ဏက္ခန္ဓာစသည် ကိုသိပါ)၊

အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခုအား တတ်သော ကာမဓုတိ တဆယ် ပစ္စည်းတရားတို့၏ နံ၊သနံ၊ဥ၊နတ်၊ ဝိဂ ၅ါးပစ္စယသတ္တိ။

ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေအားတတ် သောဥဒ္ဓစ္စ စေတနာကြဉ် သော အကုသိုလ်ကောဒသစေတနာ၊ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အားတတ်သော ဉာဏ်ဟိတ်ကြဲမက မဟာကုသိုလ်စေတနာပစ္စည်း တရားတို့၏ ပကတူပနာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိ။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပဋိ သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ ကြဉ်သောအကုသိုလ်စေတနာ(၁၁)ခု။ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဉာဏ်ဟိတ်ကြဲမက မဟာကုသိုလ်စေတနာပစ္စည်းတရားတို့၏ ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိ က ကမ္မသတ္တိရ၏။

မှာထားချက်။ ။ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌ကောက်ပုံ ယူဆပုံများကို သဘောအားဖြင့် သာကြံဆပါ၊ သဘောဟူသည်လည်း အထူ အထွေ အခြားမှာရှာကြံ၍မနေဘဲ သုဒ္ဓသဲ့ျာထဲမှာသာ ကြံဆပါ။

ပြဆိုခဲ့သမျှသည် သုဒ္ဓသဲ့ျာမှ ထွက်လာသောဆိုင်ရာဆိုင်ရာတရား များသာတည်း။ ။

မျိုးဇယားယူ ဆပုံကို အနည်းငယ်ပြဦးအံ့။ ။အဟိတ်စိတ္တ ဇရုပ်,အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်နေရာတွင် အာရမ္မဏ မျိုးမှာ ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်မရှိ၍မရ၊ သဟဇာမျိုး၌ အငယ်ဘွင်ဟော၊ ဝိ၊ မင်မှာအဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်မရှိ၊ အလတ်တွင်သဗ္ဗယုတ္တမှာ နာမ်ချင်းချင်းသာ၊ အနန္တရူပ၊ ပကတူပ၊ ပုရေဇာတတို့၌ ရုပ်ပစ္စ ယုပ္ပန်မရှိ၊ ။အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အတွက် ကမ္မရ၏ ရုပ် ~ာဟာရမျိုးမှာ အာဟာရဇရုပ်၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးမှာ ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော အသည သတ်ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်တို့ ပစ္စယုပ္ပန်နေမှုရကြသည်။ ။

ကုုအကုကြိုပြု စိတ္တဇရုပ်။ ။ရုပ်ဖြစ်၍ အာရမ္မဏမျိုးမရ၊သဟ ဇာတမျိုးတွင်လည်း စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်၍ည၊ သံမရ၊ ဝိပါက်ပြုအပ် သော ရုပ်မဟုတ်၍ဝိပါကမရ။ (ဤသဘောသွားအတိုင်းအကြွင်း ရကြံဆပါ)၊ ။

ဗာဟိရရုပ်၊ဥတုဇရုပ်။ ။အငယ်ပစ္စယုပ္ပန်တွင်မရှိ၊ အလတ် အညမညမှာဘုတ်အချင်းချင်းအတွက်သာရ၏၊ ။

အရူပဘုံ ကု,အကု,ဝိ ကြိ။ ။အာရမ္မဏမျိုးတွင် အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတကိုမဟော၍မရ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏငါးမျိုး၌လည်း အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော တရားဖြစ်၍မရ။ ။သဟဇာမျိုးအလတ်မှဒိပ္ပယုတ္တမရ။ ။ ဝတ္ထုမျိုးမှာ အရူပဘုံဖြစ်၍မရ။ ။ဤပြဆိုခဲ့သောနည်းကိုယူဆ၍ စိတ် ၈၉-စေ ၅၂-ခုကိုဘခုစီတခုစီအားဖြင့်၎င်း၊ ရုပ် ၂၀-ခုကို လည်းတခုစီ တခုစီအားဖြင့်၎င်း ပစ္စယုပ္ပန်ထား၍ မျိုးအားဖြင့်မည် မျှရသင့် ပစ္စည်းရေအားဖြင့် မည်မျှရသင့်သည် ကိုသုဒ္ဓသဲ့ျာကိုအမှီ ပြု၍သာကြံဆပါ။ သုဒ္ဓသဲ့ျာကြေညက်၍မည်သည့်နာမ်မည်သည့် ရုပ်ပါသည်ကို အမြင်သန်သထောက်လျှင်မြန်လွယ်ကူပါသိမ့်မည်။ ဤမျှသောနည်းပြဖြင့် ကြွင်းပစ္စည်းဘို့၏ ဟိတ်ပါဠိကို ဇယားပြ အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

(၂၃ပစ္စည်းအားဖြင့်ဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံ-ပဋိစ္စဝါရ၊နဟေတု။ (အကု၊အကု)။ ။နဟေတုပစ္စယာဟူသောဟိတ်ပါဠိ၏အရကား ဟေတုပစ္စည်းမှတပါးသောအာရမ္မဏ။နံ၊သနံ၊ သ။ ည၊ နိ။ဥ၊ပု။သော၊ ကံ၊ဟာ။ ဣ။ ဈာ။မဂ်။ သံ။ဝိပ်။အတ်၊နတ်။ ဝိဂ ဘ။အဝိဂဘပစ္စည်း တရားတို့၏ ယထာရဟာသတ္တိရ၏။ မေဟာပစ္စယုပ္ပန်အားကျေးဇူး ပြုနိုင်ကြသော ပစ္စည်းများပင်တည်း။ ဤနည်းဖြင့် အကြွင်းရကို ဇယားအတိုင်းကောက်ပါ။ (သဇ္ဇာဝါရပစ္စည်းဘွန်းရာတွင်ထွက်၍ လာသောတရားသူများအတွက်ပါ ဟိတ်ပါဠိကောက်နည်းရနိုင်ရန် ထည့်သွင်း၍ပြထားသဖြင့် စိတ်,စေရုပ်တရားများကို တပါးစီ တပါးစီလိုချင်သည့်တရားကိုထုတ်ရာ၌ ဤဇယားချားကိုပင် နည်း မှီး၍ ထုတ်နိုင်၏)

ပစ္စယဝါရဟိတ်ပါဠိကောက်။ ။သဟဇာတနိဿယကို ပဋိစ္စ ဝါရအတိုင်းကောက်၊ ပုရေဇာတနိဿယကို ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် အရူပ ဝိပါက်လေးခုချ၍နာမ်ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဋိစ္စဝါရသဘောပင်ကောက်။

သံသဋ္ဌဝါရဟိတ်ပါဠိကောက်။ ။နာမ်သက်သက်ရွေး၍ပဋိစ္စ ဝါရ သဘောသွားပင်ကောက်။ ။

ဆဝါရပစ္စနိက်ဟိတ်ပါဠိ ကောက်ပုံ အကျဉ်းချုပ်။ ။အနုလုံ ဟိတ်ပါဠိသဘောကဲ့သို့ရသင့်သော ပစ္စည်းဟူသမျှဘို့၏ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ သ တ္တိ ကိုမျိုးအားဖြင့်၎င်းပစ္စည်းအားဖြင့်၎င်းကောက်ပါ။

ထူးမှာထားချက်။ ။ဤဆဝါရ ဝိဘင် သဲ့ျာခဏ်းဘို့ကို သုဒ္ဓသဲ့ျာချက်မှုမှာပါး အားလုံးမကျက်ခဲ့ဘဲ ကိစ္စပြီးအောင် သဘောကိုကြံဆပါ။ ။

သဝါရ အနုလုံ ဒုကာဒိ သချာဝါရ

သုဒ္ဓသချာ ဒေယာ၌ "ဟေတုယာ နဝ၊ သတ္တရသ။ တီဏိ" စသည်ဖြင့် သုဒ္ဓသချာဝါရအတွက်ဆိုခဲ့ပြီ။ ဤဒုကာဒိ သချာဝါရ၌လည်း နည်းတူ ဆဝါရကိစ္စတချက်ထည်း ကိစ္စပြီးအောင်ပြအံ့။ ဆဝါရသုဒ္ဓ သချာများကို အကျဉ်းချုပ်ဇယားဖြင့်ပြထားသည့်အတိုင်း နာမ် မည်မျှ ရုပ်မည်မျှ ရကြသည်ကို အထူးပင်ကျေပြွန်စေရမည်။ ။

ဆဝါရသချာဟောနည်းအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသချာကို နာမ်နာမ်ချင်း ရုပ်ရုပ်ချင်း တိုက်ဆိုင်၍အတူ(နှစ်ဘက်ရ)ရှာပြီးထွက်လာသောတရားကို အဆပ်ထပ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နာမ်ရုပ်ရလျှင် သချာနဝ၊ သတ္တရသ၊ တီဏိစသည်ဖြင့် သချာထုတ်တတ်လျှင် ဤသချာဝါရအတွက်ကိစ္စပြီး၏။ သဘောပေါက်အောင်စဉ်းစားကြံဆပါ။ သဘောပေါက်လျှင်ရေးသတ့်စာများကိုပင်ကြည့်ဘွယ်မလိုပြီ။ ။

အဘူနှစ်ဘက်ရ။ ။တရားချင်းတိုက်ဆိုင်ရာတွင် နည်းသော တရားသည်နှစ်ဘက်ရဖြစ်၏၊ ဟေတုနှင့်အာရမ္မဏအတူရှာလျှင် ဟေတုနာမ်မှာနည်း၍ ၎င်းသည်နှစ်ဘက်ရဖြစ်၏။ ။

ဟေတုပစ္စည်းဒုက

ဟေတုမူအာရမ္မဏ။ နံ၊ သနံ၊ ဥ၊ သံ၊ နတ္ထိဝိဂတဒုက၌။ ။(ပြီးလွယ်အောင် အတူပေါင်းဆို) သဟိတ်စိတ် စေသက္ကတိ။ မောဟမူ၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု အာရမ္မဏ အနန္တရ စသောပစ္စည်းနှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဖြစ်သောတရားတို့မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍ရင်း၊ ဝါရသို့လိုက်၍ရင်း၊ တိုက်ပုဒ်၏အရသို့လိုက်၍ရင်း၊ ကံတတ္တားနေဟန်သို့လိုက်၍ရင်း၊ "ဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ သတ္တ။ တီဏိ အနန္တရေ တီဏိ။ သတ္တ။ တီဏိ" (ကျန်မူလီပစ္စည်းများဆိုပါ) ဟု သချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (နာမ်သက်သက်ဖြစ်၍ ဤသို့သချာထွက်၏)။ ။

တီအီဟူသော်ကား။ ။ကုသလေ နကုသလံ။ အကုသလေန အကုသလံ။ အဗျာကတေန အဗျာကတံ ဟူသည်ဘည်း။

(ကု။ကု)၌။ ။ကုသလသော မေ့ ဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ဟေတုအတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏ဟု ကောက်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဓိဘင်းကို "ကုသလံမ္ပေ ပဋိစ္စကုသလော မေ့ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ။" (အနန္တရစသည်ကိုလည်းဆိုပါ) ကုသလံကော်နွဲ့ ပဋိစ္စဘယောခန္ဓာ စသောပါဠိကို ဆိုပါဘော့။ ။

(အကု။အကု)။ ။(ကု၊ကု)သွားအတိုင်းကောက်၊ဝိဘင်းထုတ်ပါ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။၎င်းကိုလည်းပဝတ္တိပဋိသန္ဓေကိုပါ နာမ်သက်သက် ဟေတုသွားကောက်၍ဝိဘင်းထုတ်။ ။

ပစ္စယဝါရအတွက် သချာသတ္တကိုရင်း သံသဋ္ဌဝါရအတွက် သချာတီဏိကိုရင်း နည်းတူကောက်၍ ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ အလုံးစုံသော ကောက်ပုံ ဝိဘင်းထုတ်ပုံများကို အနုလုံဝိဘင်ပါဠိတော်က ကောက်ခဲ့ ဟောခဲ့သည့် အတိုင်းပင် ထွက်ထသောတရားအရကို ကြည့်၍ကောက်ရ ဝိဘင်းထုတ်ရသည်။ အထူးအကွေ့မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤဆိုခဲ့သော နည်းကိုမှီး၍ နှစ်ဘက်ရဆိုင်ရာဆိုင်ရာထွက်လာသောတရားများကိုကြည့်၍ကောက်ပါ။ပါဠိထုတ်ပါ။ဤအကျယ် ဆိုရိုးကဲ့မှတ်ပါ။ ဤမှနောက်အကျဉ်းမျှသာရေးတော့အံ့။ ။

ဟေတုမူအဓိပတိဒုက၌။ ။အဓိပတိကနာမ်ရောရုပ်ပါ နည်း၍ အဓိပတိသုဒ္ဓသချာအတိုင်း သချာပါဆို။ "ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ နဝ။ သတ္တရသ။ တီဏိ" (သံသဋ္ဌဝါရအတွက် ရုပ်တရားများ မပါဟု ဆိုရင်းစိတ်ထဲကသိထားပါ)။ ။

ဟေတုမူသဟဇာတနိဿယ။ အညမညရ။ ဣန္ဒြိယ၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ၊ အတ္ထိ။ အဝိဂတဒုက၌။ ။ဟေတုကနည်း၍ ဟေတုအတိုင်းဆို။ ။

ဟေတုမူအညမညဒုက၌။ ။အညမညမှာနာမ်ကုန်ရ၍ ဟေတုနာမ်အတိုင်းဆို။ ရုပ်ချင်းချင်းတိုက်လျှင် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သောဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှထောက်အပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ မဟာဘုတ် 'ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တီဏိ၊ သတ္တ။တီဏိ' ဟူသည်တည်း။

ဟေတုမူပုရေဇာတဒုက၌။ ။(ပုရေမှာပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ အခါဖြစ်ခြင်း အရူပဝိပါက်လေးရ ကြဉ်ခြင်းတို့ကြောင့်) ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးရ၊ မောဟမူ၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာလေးပါး သချာ "တီဏိ၊သတ္တ၊တီဏိ" ဟု အကျဉ်းပြီးလွယ်အောင်ဆို။ ။

သချာထွက်လာပုံများကိုလည်း အထပ်ထပ်ပြခဲ့ပြီ။ တနည်း အဓ္ဓတသာ အလိုအားဖြင့် ဤအနုလုံ၌ သချာချင်း တိုက်ကြည့်၊ နည်းရာသချာအရဆို။ နောက်၌ပြသင့်သောသချာများကိုသာပြအံ့။

ဟေတုမူအာသေဝနဒုက၌။ ။(အာသေဝနတွင် ဟေတုမရသောတရားကိုချန်) မောဟမူ၌မောဟကြဉ်သောအကုသိုလ် ဇောဒသ။ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ။ သချာ "တီဏိ သတ္တ၊ တီဏိ"။ ။

ဟေတုမူကမ္မဒုက၌။ ။(ကမ္မမှာ စေတနာကြဉ်၍ ဟေတုအတိုင်းတွင် စေတနာကြဉ်ဆို) မောဟမူ၌မောဟ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်သဟိတ်ကြိယာစေတနာကြဉ်သော သဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။

ဟေတုမူဝိပါကဒုက၌။ ။(ဝိပါက်ရွေးဆို) သဟိတ် ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်ဝိပါက် ပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် သချာ "ကော်၊ ကော် ကော်"။ ။

ဟေတုမူဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။(ဘုံသတ်အရူပဝိပါက်လေးရကြဉ်ဆို) ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်သေးရ၊ မောဟမူ၌မောဟကြဉ်သောသဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ သချာကား နဝ။ သတ္တရသ။ တီဏိဟူသည်တည်း။ (မူတရမူသီတရဖြစ်လျှင် ဒုက၊ မူနှစ်ရမူလီတရဖြစ်လျှင်တိက၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် စတုက စသည်တို့ကိုပါ သိပါ)

တိက။ ။မူတရားမှာဟေတုနှင့်အာရမ္မဏကို တွဲထားသဖြင့် ဟေတုမူ အာရမ္မဏဒုကက ဆိုခဲ့သော ဟေတုနာမ်ပင် ဖြစ်၏။ ၎င်းတရားကိုကြည့်၍ မူလီများသွတ်ရမည်၊ သချာမှာနာမ်သက်သက်သာဖြစ်၍ "တီဏိ သတ္တ၊ တီဏိ" သာ၊ ရုပ်မရ၍ရုပ်ဇသား ဘွက်ကိုမကြည့်ရပြီ။ ။

ဟေတုအာရမ္မဏမူအဓိပတိတိက၌။ ။အဓိပတိနာမ်အတိုင်းဆို။

ဆဝိရအနုလုံ သုဒ္ဓ သင်္ချာဇယားအကျဉ်း

ပစ္စည်း	နာမ်	ရုပ်	သင်္ချာ		
ဟေတု	မောကြွဉ်သဟိတ်	သဟိတ်ရုပ် နှစ်မျိုး	၉	၁၇	၃
အာ။နံ။သနံ။ဉ။သံ။နတ်။ ဝိဂ	နာမ်ကုန်		၃	၇	၃
အဓိပတိ	တရားကိုယ်ကြွဉ်သောဓိပတိနာမ်	သာဓိပတိရုပ်	၉	၁၇	၃
သဟ။နိ။အတ်။ အဝိ	နာမ်ကုန်	ရုပ်ကုန်	၉	၁၇	၃
အညမည	နာမ်ကုန်	ဟဒယ နှင့် ဘုတ်ကုန်	၃	၇	၃
ပုရေဇာတ	အရူပ်လေးကြွဉ် ပဋိသန္ဓေပဉ္စဝေါကာရနာမ်		၃	၇	၃
အာသေဝန	ဇောနာမ်		၃	၇	၃
ကမ္မ	ကုအကုကြိဳစေကြွဉ်နာမ်	ရုပ် လေးမျိုး	၉	၁၇	၃
ဝိပါက	ဝိပါတ် နာမ်	ဝိပါက်ပြုအပ် ရုပ်နှစ်မျိုး	၁	၁	၁
အာဟာရ	နာမ်ကုန်	ရုပ်သုံးမျိုး	၉	၁၇	၃
ဣန္ဒြိယ	နာမ်ကုန်	ရုပ် လေးမျိုး	၉	၁၇	၃
ဈာန	ဒွေ ပဉ္စကြွဉ် နာမ်	ရုပ်နှစ်မျိုး	၉	၁၇	၃
မဂ္ဂ	သဟိတ် နာမ်	သဟိတ်ရုပ် နှစ်မျိုး	၉	၁၇	၃
ဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပ်လေးကြွဉ် ပဉ္စဝေါနာမ်	ရုပ်နှစ်မျိုး	၉	၁၇	၃

"ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ တိဏိ၊ သတ္တ၊ တိဏိ။"

ညွှန်ကြားချက်။ ။ကြွင်းမူလီများကိုလည်း ဟေတု ဒုက အတိုင်း နာမ်သက်သက်ကိုသာဆိုပါ။ ဝိပါကတွင် ဧကံ၊ ဧကံ၊ ဧကံ ကြွင်းမူလီတို့တွင် "တိဏိ သတ္တ၊ တိဏိ" ချည်းသင်္ချာထုတ်ပါ။

စတုက။ ။တိကကျရခဲ့သော ဟေတုနာမ်နှင့် အဓိပတိနာမ်ကို ထပ်၍တွဲလျှင်မူ ဟရုးမှာ အဓိပတိနာမ်အတိုင်းဖြစ်လာ၏။ ။

ဟေတုအာရမ္မဏအဓိပတိမှနံ။သနံ။သ။ညာ။နိ။ဥ။ဟာ။ဣ။ ဈာ။ မဂ်။သံ။အတ်။နတ်။ဝိဂ။အဝိဂတ စတုကဉ္စ။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြွဉ်သော သာဓိပတိဇော (၅၂)ခု နာမက္ခန္ဓာ။ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရေတိဏိ။သတ္တ။တိဏိ။ပ။ အဝိဂတေတိဏိ။ သတ္တ၊ တိဏိ"(မူများနှင့်ပါဠိသင်္ချာများကိုဆိုပါတော့နောက်ကိုရေး၍မပြပြီ)

ပုရေဇာတ၊ဝိပ္ပယုတ္တစတုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြွဉ်သော သာဓိပတိဇော(၅၂)ခု နာမက္ခန္ဓာ။ (ဘုံသတ်ရှိသာထူး၏)။ ။

အာသေဝနစတုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြွဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော၊ ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ (အာသေဝနတွင် သာဓိပတိဇောကိုရွေး၍ဆိုရ၏)။ ၊

ကမ္မစတုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်၊သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာ ကြွဉ်သော သာဓိပတိဇော(၅၂)ခု နာမက္ခန္ဓာ။

ဝိပါကစတုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြွဉ်သော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ (ဖိုလ်သာ ဝိပါက်မှ ဇောထိုက်သည်)။

ပဉ္စက။ဆက္က။သတ္တက။အဋ္ဌက။နဝက။ဒသက။ ။နာမ်ကုန် ရကြသော နံ၊သနံ၊သ၊ညာ၊နိ၊ဥပတ္ထိနှင့်တွဲသဖြင့် စတုက အတိုင်းမူ ပစ္စည်းတခုစီတခုစီတိုး၍သာ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရပစ္စယာသမနန္တရေတိဏိ။သတ္တ။တိဏိ" စသည်ဖြင့်ဆိုပါ။စတုကအတိုင်းပင်မထူးပြီ။

ဧကာဒသက။ ။ပုရေဇာတပစ္စည်းမှုဝင်လာ၍ ဘုံသတ်၍ဆိုရုံသာထူး၏။ ။

ဟေတု(ပ)ပုရေဇာတမှ အာသေဝန ဧကာဒသကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြွဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ မဂ်လေးခု။ နာမက္ခန္ဓာ။ (ကြွင်းမူလီတို့ကိုလည်း စတုကအတိုင်း ဘုံသတ်၍ဆိုပါတော့)။ ။

ဒွါဒသက။ ။မူတရားမှာ ဧကာဒသက အာသေဝန မူလီက တွဲခဲ့သောတရားပင်ဖြစ်၏။မူတရားမှာဖိုလ်မပါရကား ဝိပါကပစ္စည်းကို မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "အာသေဝန မူလ် ကေဝိပါကံနတ္ထိ"ဟု ဟောတော်မူ၏။ ၎င်းကိုပင် သာသေဝနဟု ဆိုရ၏။ ။

ဟေတု(ပ)အာသေဝနမှကမ္မဒွါဒသကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်၊သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာကြွဉ်သောလောဘမူဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ဧကန်ရသောမဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာများ "တိဏိ။သတ္တ၊တိဏိ"ချည်းသာဖြစ်ကြ၏။ ။

ဟာ။ဣ။ဈာ။မဂ်။သံ။ဝိပ်။အတ်။နတ်။ဝိဂ။အဝိဂတဒွါဒသကဉ္စ။ ။မူတရားအတိုင်းပင်ဆို၍ပြီးလွယ်အောင်ပေါင်းပြသည်။

တေရသက။ ။ကမ္မမှုဝင်လာ၍ ဒွါဒသကတွင် စေတနာကို တိုး၍ကြွဉ်ရမည်။

ဟေတု(ပ)ကမ္မမှအာဟာရ(ပ)အဝိဂတတေရသကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါအဓိပတိတရားကိုယ်၊

ဆဝါရ အနုလုံ သင်္ချာဝါရ

သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစေတနာကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ ကေန်ရသော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်, မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ၊ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ ။

ရုဒ္ဒသကမှမာဒီသက။ ။မူပဒ္ဓည်း တခုတခုစီ တိုး၍ လာရုံမှ တပါး တရားရကား မထူးပြီ၊ တေရသက အတိုင်းပင်။ ။

ဖေ.တု။ (ပ)၊ ဝိဂတမှ အဝိဂတ မာဒီသကာန္တ။ ။ဘေရသက ဘရားကိုပင်ဆို၊ "ဟေတုပစ္စယာ၊ (ပ) ဝိဂတပစ္စယာ အဝိဂတေ တိ ဘီ၊ သတ္တ တိဘီ"။ ။

သဒိပါကာ။ ။အာသေဝနမှတည်ရာ ဝိပါကမှ မဝင်နိုင်မှုလိမ္မသွတ်နိုင်ဘဲကျန် စ်ခဲ့၍ဝိပါကကို မှုဖြစ်အောင်ဆိုရဦးမည်။ထိုသို့ဆိုရာ၌ပုရေဇာတတိုင်အောင် တရားခု သင်္ချာရဲ့များ မထူးပြီ။ ကမ္မမှာကား သင်္ချာမထူးလည်း တရားအနည်းငယ်ထူး၍ ၎င်းကစ၍ဆိုပါ၊ မူတရားမှာ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ် သာဓိပတိကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာကြဉ်သော သာဓိပတိဇော (၅၂)ခု နာမက္ခန္ဓာရ၏။ "ဝိပါကမှုလကေ အာသေဝနံ နတ္ထိ" ဟူသော ပါဠိတော်အတိုင်း ဝိပါကမှုဝင်လျှင် အာသေဝနကို မှုမသွတ်ရပြီ။၎င်းကိုသဝိပါကဟုဆိုခ၏။ ။

ဟေတု။ (ပ) အဓိပတိ ဝိပါကဒွါဒသကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော မိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာကား ကော်၊ ကော် ကော် ဟူ သည် တည်း။ ။

အာဟာရ။ (ပ)အဝိဂတဒွါဒသကဉ္စ။ ။မူတရားအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ တိဘီ။ သတ္တ၊ တိဘီ၊ ။

တေရသက။ ဟေတု(ပ)ဝိပါကမှအာဟာရ(ပ)အဝိဂတတေရသကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသော အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောမိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာကော်၊ ကော်၊ကော်(ဝိပါကမှုဝင်လာ၍သင်္ချာမှာကော်ချည်းသာ)။ ။

ရုဒ္ဒသကမှမာဒီသက။ ။တေရသကနှင့်တူပြီ ဆိုတော့။ ။

မှတ်ထားရန်၊ ။ပို့ချရာ၌ 'အနုလုံသင်္ချာဒေသနာကျဉ်း" အခန်းဘက်ရ ဧတဒွါရ၌ထွက်လာသော တရားအားလျော်စွာ သင်္ချာ ထုတ်ဟု တခွန်းတည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးသော်လည်း စာရေးရာ၌ကား အများကိုငဲ့၍ အလွန်ကျယ်ပြန့်စွာရေးနေရ၏၊ စိတ်ပိုင်း သရုပ်နှင့် အနည်းငယ်မျှသော ပ်ကို သုဒ္ဓသင်္ချာအရအာဘူရှာတတ်လျှင် ကိစ္စပြီး၏၊ကျပ်ဝန်းစွာနည်းပေးခဲ့ပြီဖြစ်၍ကျန်ပစ္စည်းများကိုအကျဉ်းမျှပြတော့အံ့။ ။

အာရမ္မဏ ပစ္စည်း

ဒုက။ အာရမ္မဏမူ ဟေတုဒုကဉ္စ။ ။အာရမ္မဏမှာ နာမ်ကုန်ချ၍ စဉ်းစားဘွယ်မရှိပြီ မှုလိ ည် တို့၏ နာမ်တရားအတိုင်းဆိုရုံပင်၊ မှုသင်္ချာမှာ တိဘီ၊ သတ္တ၊တိဘီ ဖြစ်၍ ဝိပါကမှုဝင်၍ ကော်၊ကော်၊ကော် မှတ်ပါ၊ ကြွင်းမှုလိ ဟူသမျှ တိဘီ၊ သတ္တ၊ တိဘီဟု ဆိုပါ။ ။

တိကာဒီ။ အာရမ္မဏ ဟေတုမှ အဓိပတိဒိကဉ္စ။ ။ဟေတု နာမ်သည် မူတရား ဖြစ်လာ၍ ဟေတုတိကနှင့်တူပြီ၊ စတုက္က မှစ၍ ကတိုင် အာသေဝန, သဝိပါကများပါ အားလုံး ဟေတုအတိုင်း ဆိုတော့။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း

ဒုက။ အဓိပတိမှုဟေတုဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိအတိုင်းဆို၊ ။

အာ။ နံ။ သနံ။ ဥ။ သံ၊ နတ်။ ဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိနာမ် အတိုင်းဆို၊ ။

သံ။နိ။ဟာ။ဈာ။ မ။ ဘော။ အဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိ အတိုင်းဆို၊ ။

အညမညဒုကဉ္စ။ ။နာမ်ကို အဓိပတိအတိုင်းဆို၊ အချင်းချင်း မှ ထောက်အပ်သော သာဓိပတိ ·စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ သင်္ချာများ သိသာပြီ၊ ။

ပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။ဘုံသတ်၍အဓိပတိနာမ်အတိုင်းဆို၊ ။

အာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ ဒေါသမူမဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ ကေန်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ မဂ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ သင်္ချာ တိဘီ၊ သတ္တ၊ တိဘီ၊ (သင်္ချာများသိသာသဖြင့်မပြပြီ)။ ။

ကမ္မဒုကဉ္စ။ ။စေတနာကြဉ်၍အဓိပတိအတိုင်းဆို၊ ။

ဝိပါကဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊ ဖိုလ်လေးခု ဖြစ်အပ်သော သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ။ ။ဘုံသတ်၍အဓိပတိအတိုင်းဆို၊ ။

တိက။ ။ဟေတုနှင့်မူတွဲချ၍ဒုကနှင့်တူပြီ၊ ဆိုတော့။ ။

စတုက္ကာဒီ။ ။ဟေတုနှင့်လုံ ဝဟူပြီဖြစ်၍ ဟေတုအတိုင်း ဆိုတော့။ ။

အနန္တရ၊ သမနန္တရပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏနှင့်တူပြီ။ ။

သဟဇာတပစ္စည်း။ ဒုက။ ။မူတရားမှာ နာမ်ကုန်ရုပ်ကုန်ရ၍ မှုလိ ပစ္စည်းများအတိုင်းဆို၊ ။

တိကာဒီ။ ။ဟေတုဒုကာဒိနှင့်တူပြီ။ ။

အညမညပစ္စည်း

ဒုက။ အညမညမှုဟေတုဒုကဉ္စ။ ။အပြန်အလှန် ဟောမှုသော ထု ရကားဟေတုမှုအညမညဒုကအတိုင်းဆိုရုံပင်၊ ဤသို့ ရှေးရှေး ပစ္စည်းတို့ ၎င်းပြန်၍မှုလိသွတ်ရာ၌ ဤသဘောသွားချည်းဖြစ်၏။ ။

အာ။နံ။သနံ။ဥ။သံ၊ နတ်။ ဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။နည်းတူ အာရမ္မဏစသည့်ဘို့အတိုင်းဆို၊ ။

အဓိပတိဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိမှုအညမညဒုကအတိုင်း ဆို၊ ။

သဟ။နိ။ဒေဝ။ အဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။အညမည အတိုင်းဆို၊ ။

ပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။ပုရေဇာတအတိုင်းဆို၊ ။

အာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။အာသေဝန အတိုင်းဆို၊ ။

ကမ္မဒုကဉ္စ။ ။နာမ်ကို ကမ္မ အတိုင်းဆို၊ ၎င်းမှာ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်း မှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်ရ၏၊ သင်္ချာမှာ မှုအတိုင်းပင်၊ ။

ဝိပါကဒုကဉ္စ။ ။ဝိပါက နာမ် အတိုင်းဆို (အညမညမှာ နာမ်ကုန်ချ၍ မှုလိအတွက် နာမ်များမှာ စဉ်းစားဘွယ်မလိုပြီ၊ မှုလိနာမ် အတိုင်းဆိုရုံသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ ရုပ်များ ကိုသာ ဖိစစ်၍ ပြအံ့။) ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော ဟဒယ ဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော ဖိုလ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ် (ဝိပါကမှုသော်၎င်း မှုလိသော် ၎င်းနေရာ၌ သင်္ချာမှာ ကော် ချည်းသာ)။

ဆဝါရ အနုလုံ သချာဝါရ

အာဟာရဒုကာ၌။ ။ဟာဒယဝတ္ထုနှင့်ဘုတ်သုံးမျိုးကိုဆို၊ ။

ဣန္ဒြိယဒုကာ၌။ ။ဟာဒယဝတ္ထုနှင့် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ကြဉ်သော ဘုတ်လေးမျိုးကိုဆို။ ။

ဈာနမဂ္ဂ။ဒိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဟာဒယဝတ္ထုနှင့် ဘုတ်နှစ်မျိုးကို ဆို။ ။

တိကာ။ ။မူနာမ်တရားမှာ ဟေတုအတိုင်း၊ ရုပ်မှာ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော ဟာဒယဝတ္ထု။ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ဘည်း။ နာမ်တရားများကို ဟေတု ဒုကာသဘောသွား,ရုပ်တရားများကိုအညမည ဒုကာသဘောသွာ ဟာဒယနှင့် သဟိတ်ဘုတ်နှစ်မျိုးကို ရသလိုရွေး၍ ဆိုပါ။ ဆိုတတ်လောက်ပါပြီ။ ။

စတုကာဒိ။ ။အာရမ္မဏာမူဝင်ထာ၍ ဟေတုနာမ် အတိုင်းသာဖြစ်လာ့ခကား ဟေတုတိကစသည်နှင့်တူပြီ။ဆိုတော့။ ။

နိဿယပစ္စည်း။ ။သဟဇာတနှင့်တူပြီ။ ။

ဥပနိဿယပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏာနှင့်တူပြီ။ ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း-ဒုကာ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဝတ္တိ၌နာမ်သက်သက်ဖြစ်၍ ဘုံသတ်ခါ နာမ်များကို သာရွေး၍ဆိုပါ။ဟေတုမှဥပတိုင်အောင် အသစ်မရှိ။အပြန်အလှန် ဆိုရုံသာ။၎င်းသဘောသွားကို အားလုံးယူဆပါ။ကြွင်းမူလီများ ဆိုပါတော့။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တွဲလျှင် ဟေတုနာမ်အတိုင်းတွင် ဘုံသတ်ခါ အရူပဝိပါက်လေးခုထပ်ကြဉ်၊ အာရမ္မဏာနှင့်တွဲလျှင် ၎င်းအတိုင်း။အဓိပတိနှင့်တွဲလျှင် အဓိပတိနာမ်အတိုင်းတွင် ဘုံသတ်ရုံထူး၏။အကြွင်းတူပြီ၊ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။ ။ဟေတုစသော နောက်နောက် မူလီများမှာ အပြန်အလှန်ဆိုမှုသာထူး၍ ၎င်းမှနောက်၌ ရှေ့မူလီများသာ ပြဒ့်။ ။

အာသေဝနမူလ ဒုကာ၌။ ။အာသေ အတိုင်း စေတနာကို ကြဉ်၍ဆို။ (ဝိပါကကုမူလီ မသွင်းမပြီ။၎င်းပစ္စည်း၌သာသေဝန။သဝိပါကဟုမပြီ။ဝိပါက ပစ္စည်း၌လည်းနည်းတူမရှိပြီ။ကြွင်းရရှိကြ၏။)

ဟာ။ဣန္ဒြိယ။ဈာ။သံ။အဓိ။နတ်။ဝိ။ဝိဂ။အဝိဂတဒုကာ၌။ ။အာသေ အတိုင်းဆို။ ။

မဂ္ဂဒုကာ၌။ ။ဟာသိတုပ္ပါဒ်ကြဉ်၍ အာသေအတိုင်းဆို၊ ။

ဒိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်၍ အာသေအတိုင်းဆို။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တွဲလျှင် မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော အကုသိုလ်၁၀ါဒသ။မဟာကုသိုလ်။မဟာကြိယာ ဒုတိယသာဒိဇော။မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်။မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာ။မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာရ၏။ အာရမ္မဏာနှင့်ထပ်တွဲလျှင် ၎င်းအတိုင်း။အဓိပတိနှင့် တွဲလျှင် အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားဘိုယ် ကြဉ်သော လောဘမူ,ဒေါသမူ,မဟာကုသိုလ်,မဟာကြိယာ ဒုတိယသာဒိဇော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာရ၏။ အာနံမှ ဥပတိုင် ၎င်းတရားပင်။ပုရေနှင့်တွဲလျှင် ဘုံသတ်ရုံသာ၊ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ဆိုပါ။ အကြွင်းတူပြီ။ ။

ကမ္မပစ္စည်း။ဝိပါကဒုကာ၌။ ။ဝိပါကအတိုင်းဆို။ ။

အာဟာရဒုကာ၌။ ။နာမ်ကိုကမ္မအတိုင်း၊ ရုပ်ကိုနှစ်မျိုးသာဆို။

ဣန္ဒြိယဒုကာ၌၊ ။နာမ်ကို ကမ္မအတိုင်း၊ ရုပ်ကိုဣန္ဒြိယအတိုင်းဆို။

ဈာန။ မဂ္ဂဒုကာ၌။ ။နာမ်ကို စေတနာကြဉ်၍ ဈာန,မဂ္ဂ, အတိုင်းဆို။ရုပ်ကို ဈာန,မဂ္ဂအတိုင်းဆို။ ။

ဒိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်းတွင် စေတနာကြဉ်ဆို။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုအတိုင်းတွင် စေတနာကြဉ်မှုသာထူးသဖြင့် စေတနာကိုကြဉ်ခါ ဟေတုသွားအတိုင်းအားလုံးဆိုပါ။ ။

ဝိပါကပစ္စည်း။ ။ဟာ။ဣန္ဒြိ။အဓိ။အဝိဂတဒုကာ၌။ ။ဝိပါက အတိုင်းဆို၊ ။

ဈာနဒုကာ၌။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်ကြဉ်၍ ဝိပါကအတိုင်းဆို။ ။

မဂ္ဂဒုကာ၌။ ။သဟိတ်ဝိပါက်နာမ်ရုပ်ကိုဆို၊ ။

ဒိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်၍ အရူပဝိပါက်ကိုကြဉ်ခါ ဝိပါကအတိုင်းဆို(ဝိပါကမူဖြစ်၍သချာမှာအားလုံးကော်ချည်းရလတံ့)။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တွဲလျှင် သဟိတ်ဝိပါက်နာမ်ရုပ်သာ။ အာရမ္မဏာနှင့်တွဲလျှင် သဟိတ်ဝိပါက်၊အဓိပတိနှင့်တွဲလျှင် အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာရ၏၊ ကြွင်းပစ္စည်းရနှင့်တွဲလျှင်လည်း ၎င်းတရားပင်။ ပုရေဝိပ္ပယုတ္တတို့၌ကား ဘုံသတ်ခရုံသာ၊ ကျန်စင်အောင် အားလုံး ဆိုပါတော့။

အာဟာရပစ္စည်းဒုကာ။ ။နာမ်ကုန်ရ၍ မူလီနာမ် အတိုင်း ဆိုရမည်။ ။

ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ဒိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ရုပ်နှစ်မျိုးကိုဆိုင်ရာဆိုပါ။

သံ။နတ္ထိ။ဝိဂတဒုကာ၌။ ။နာမ်ကုန်ဆို။ ။

အတ္ထိ။အဝိဂတဒုကာ၌။ ။အာဟာရအတိုင်းဆို။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တွဲလျှင် ဟေတုအတိုင်းဖြစ်၍ ဟေတုနှင့်တူပြီ၊ ။

ဣန္ဒြိယ(ပ)အဝိဂတပစ္စည်း။ ။ဈာနမှာ ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ်ကြဉ် မဂ္ဂမှာ သဟိတ်ကြွင်းမှာ နာမ်ကုန်ရကြ၍ ဆိုတတ်လောက်ပါပြီ ဆိုတော့။ဝိပ္ပယုတ္တမှာအရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်ခါ ဘုံသတ်ရုံထူး၏။

သချာချင်းတိုက်ဆိုင်၍အတူနှစ်ဘက်ရရှာနည်း။ ။သချာချင်းတိုက်ကြည့်။ တူလျှင် အတူကိုယူ။ နည်းလျှင်အနည်းကိုယူ။ ဟေတုကား ၉၊အာရမ္မဏာကတိက်ရှိရာ နည်းသော အာရမ္မဏာအတိုင်းဆို။ဟေတုနှင့် အဓိပတိဘူ၍အတူ၉ကိုဆို။ဝိပါကမှာ အနည်းဆုံးဖြစ်၍ ၎င်းကုသလတိက်အတွက် ကော်ဟုတထစ်ယူပါ။ပစ္စယဝါရစသည်လည်း တူကြ၏။ (၎င်းနည်းသည် ၎င်းဆဝါရအနုလုံအတွက်မှုသာပြသောနည်းဖြစ်၏။ပစ္စနိက်စသည်မှာ ထိုသို့ကောနံမယူရ။ ထိုကြောင့် အားလုံးတိက်ဒုက်စသည်နှင့်သက်ဆိုင်အောင် ထွက်လာသော တရားအပေါ်မှာ သချာထုတ်ပါ)။

ပါဠိတော်အာဂုဏ်ပေးနည်း။ ။သုဒ္ဓသချာအတိုင်း ဟေတုယာနဝ။အာရမ္မဏေ ဘိက်စသည်ဆို၊ ဒုကာ၌ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဘိက်။အဓိပတိယာနဝ စသည်ဆို၊တိကစတုကစသည်ကိုလည်း မူ ပစ္စည်းတခုစီဘိုးခါ သာသေဝန သဝိပါကများကို၍ ကျန်စင်အောင်ဆို၊ အာရမ္မဏစသော ပစ္စည်းများကိုလည်း ပေ ညွှာထုကုန်အောင်ပေါ် ၍ဆို ပါ။ ။

ပေယျာလပေါ်နည်း။ ။မူနဝရှိလျှင် မူလီများကို သုဒ္ဓသချာအတိုင်းဆို။ မူတိက်ရှိလျှင် ဝိပါက ကော်မှတပါး အားလုံးတိက်ချည်းဆို၊ အာရမ္မဏာမူဝင်လာလျှင် တိကစတုက စသည်တို့မှာ တိက်ချည်းသာ၊ ပစ္စယဝါရ၊သံသဋ္ဌဝါရတို့၌လည်း ၎င်းသဘောသွားအတိုင်း သတ္တရသ၊ သတ္တ၊ ကော်နှင့်တိက် ကော်ဘုံကိုသိပါ၊ဆဝါရ အနုလုံအားလုံး ဗာဝီသကတိုင်အောင် သာသေဝန သဝိပါကဘို သဘောနှံ့ဆိုပါ၊ချားပြားလှပါ၏၊

ဆဝါရအနုလုံသချာဝါရအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသချာချင်း နှစ်ဘက်ရရှာ၍ထွက်လာသောဟာများကိုကြည့်ခါ သင်္ချာကုက်။ ။

စတုဝါရပစ္စနိက် သင်္ချာဝါရ

နာရမ္မဏစသော ဆယ်ပစ္စည်းတို့မှာ ရုပ်သက်သက်သာဖြစ်ကြ၍ သံသဋ္ဌ,သမ္ပယုတ္တဝါရတို့ကိုမရသောကြောင့် အနုလုံကဲ့သို့ ဆဝါရလုံးကိုဘာဝါဘည်းမဆိုရ၊စတုဝါရကိုသာဆိုရမည်။ ဤပစ္စနိက် သင်္ချာများကိုလည်း အနုလုံကဲ့သို့ သုဒ္ဓသင်္ချာအချင်းချင်းအတူ နှစ်ဘက်ချ၍ရမည်။အနုလုံသဘောသွားအတိုင်း ယူလေ။ ။

နဟေတုပစ္စည်း။ ။နဟေတုမူ။ နာရမ္မဏ၊နာနံ(မ)နောဝိဂတ ဒုကဉ်း။ ။(အနုလုံနည်းတူပေါင်း၍ဆိုပါ) နာရမ္မဏ စသည်မှာ ရုပ်ကုန်ရ၍ နဟေတုရုပ်အတိုင်းဆို) အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်(ပ) ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်။ဤတရားတို့သည် နဟေတု၊နာရမ္မဏ(ပ)နောဝိဂတ နှစ်ပစ္စည်းစီ၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည်းတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက်၌ နယသို့လိုက်၍ငင်း(ပ) နောဟန်သို့လိုက်၍ ငင်း "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ကော်၊ကော်(ပ)နောဝိဂတေ ကော် ကော် ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။(အဟိတ်ရုပ်များသာ ဖြစ်၍(ဗျာ၊ဗျာ)ဟု ကော်သာ။နဟေတုရုပ်သက်သက်အတိုင်း ကောက်၍ ဝိဘင်းကိုလည်း ဝိဘင်ဝါရသွားအတိုင်းထုတ်ပါ။ နောက် အကျဉ်းမျှပြအံ့)။ ။

နာဓိပတိဒုကဉ်း။ ။နဟေတု တရားများသည် နာဓိပတိတွင် အားလုံးဝင်၍ နဟေတုအတိုင်းဆို၊ (သုဒ္ဓသင်္ချာကိုစင်းစားကြည့်) သင်္ချာငွေ၊စတ္တာရီ။ ။

နအညမညဒုကဉ်း။ ။အဟိတ်နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော အဟိတ် ပဝတ္တဇရုပ်၊ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊မဟာဘုတ်မှထောက် အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇ ဥပါဒါ (ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်၊ (နအညမည သွားတွင် အဟိတ် ရုပ်များကိုရွေးဆို) သင်္ချာ ကော်၊ကော်။ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ်း။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊သင်္ချာငွေ၊ငွေ၊ (နပုရေဇာတမှာ ရုပ်ကုန်ရ၍ ရုပ်ကို နဟေတုအတိုင်းဆို နပုရေဇာတ၊နဝိပ္ပယုတ္တ တို့မှာ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောနာမ်များဖြစ်၍ ပဋိဃနှင့် ပစ္စယသင်္ချာယူ၏)၊

နပစ္ဆာဇာတဒုကဉ်း။ ။နဟေတုအတိုင်းဆို၊သင်္ချာငွေ၊စတ္တာရိ။

နာသေဝနဒုကဉ်း။ ။မောဟမူ ပထမဇောဝဇ္ဇ၌ရှိသော မောဟ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော၊အာဝဇ္ဇန်းငွေ၊အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်(ပ) ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာငွေ၊စတ္တာရိ၊ ။

နကမ္မဒုကဉ်း။ ။အဟိတ်ကြိယာစေတနာ၊နကမ္မရုပ်ကိုဆို၊ သင်္ချာ ကော်၊ကော်။ ။

နဝိပါကဒုကဉ်း။ ။မောဟမူဒွေ၌မောဟ၊အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ၊အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ဗာဟိရရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ သင်္ချာငွေ၊စတ္တာရိ၊ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ၊နဈာန၊နမဂ္ဂ ဒုကဉ်း။ ။မူလဝိ တရားများ အတိုင်းဆို၊သင်္ချာ ကော်၊ကော်(မူလိများကအရနည်းကြသည်)၊ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ်း။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ရုပ်ကို မူလိအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ ငွေ၊ငွေ၊ ။

နဟေတုမူနည်းဝိဘင်း။ ။နဟေတုနှင့်နာရမ္မဏတွဲရာ နဟေတု ရုပ်များသာ ဘာဝမည်၊ မူလ အတိုင်းတွင် နာမ်ကိုချ၍ရုပ်များကို သာဆိုပါ သင်္ချာများမှာ အားလုံး ကော်၊ကော်ချည်းသာဖြစ်၏၊ ။

ဧတေနာပါယေန။ ။နာဓိပတိ၊နာနန္တရ၊နသမနန္တရတို့နှင့် တွဲရာ ဘာဝပင်ရ၍ အားလုံးတိကနှင့်တူ၏၊ ။

သဟဇာတ။ ။နအညမညနှင့်တွဲလျှင် မူတရားမှာ အဟိတ် နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ၊(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်ရ၏။ ။ ဤမူတရားအတိုင်း မူလိများကို အရတူရှာ၍ဆိုပါတော့၊ ဆိုတတ် ထောက်ပါပြီ။ ။

နဣန္ဒြိယသဉ္ဇာကဉ်း။ ။မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ဥတုဇဥပါဒါ၊ အသညသတ်ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ပဝတ္တိရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေဟုဆို၊(သင်္ချာများမှာ တိကကစ၍ အားလုံး ကော်၊ကော်ချည်းသာ)၊ ။

အခွား။နဝကား၊ဒသကား၊ဒကာဒသကား။ ။နဥပ၊နပုရေ၊နပစ္ဆာ၊ နအာသေဝတို့မှာ ရုပ်ကုန်ရကြ၍မထူးပြီ၊အားလုံးသတ္တကနှင့် တူကြ၏။

ဒွါဒသကား။ ။နကမ္မနှင့် တွဲရာ၌ မူတရားမှာ "မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊အာဟာရဇဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒါ ရ၏ဆိုပါ။ ။

တေရသကား။ ။နဝိပါကနှင့်တွဲရာ ငင်းတရားပင်ရ၏။ ။

စုဒ္ဒသကား။ ။နအာဟာရနှင့်တွဲရာ၌မူတရားမှာ "မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ၊ဥတုဇ ပါဒါရုပ်သာ ရတော့၏၊ ဤမူတရားများကို မူလိများကအကုန်ရနိုင်၍ ,မူတရားအတိုင်းဆို၊

ပန္နရသကား၊သောဠသကား၊သတ္တရသကား၊အဋ္ဌာရသကား၊ဧကူနဝီသကား၊ဝီသကား။ငင်းတို့သည်းစုဒ္ဒသကနှင့်တူပြီ၊ဝီသက၌နဟေတု(မ)နောနတ္ထိမူနောဝိဂတဝီသကဉ်း။"မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သောဗာဟိရဥပါဒါ၊ဥတုဇဥပါဒါရုပ်၊ "နဟေတုပစ္စယာ(ပ) နောနတ္ထိပစ္စယာ နောဝိဂတေ ကော်၊ကော်"ဟုရှေ့ပစ္စည်းများကိုလည်းဆိုပါ။ ။

နာရမ္မဏပစ္စည်း။ ။နာရမ္မဏမူ နဟေတုဒုကဉ်း၊ (မူတရားမှာ ရုပ်ကုန်ရ၍မူလိပစ္စည်းများရှိရုပ်တရားများအတိုင်းဆို၊ အဟိတ်ရုပ် များဖြစ်လျှင် သင်္ချာ ကော်၊ ကော်၊ သဟိတ်ရုပ်များ ဖြစ်လျှင် သင်္ချာ ပဋ္ဌ၊ပဋ္ဌ ဟု ဆိုပါ)။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တွဲရာ အဟိတ်ရုပ်များသာရ၍ ဝီသ ကတိုင်အောင် နဟေတု အတိုင်းဆိုတော့။ ။

နာဓိပတိပစ္စည်း။ ။နဟေတု၊နာရမ္မဏ မူလိဒုကတို့ကို အပြန် အလှန်ဆိုတော့၊ သင်္ချာဝါရအားလုံး ဤသဘောမျိုးဖြစ်၍ အထူးမ ရေးလျှင် အပြန်အလှန်ဆိုရမည်ဟု သတိပြုပါ၊ ။

နအညမညဒုကဉ်း။ ။နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော နိရာဓိပတိစိတ္တဇဥပါဒါ(ပ)ပဝတ္တိ ကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။ သင်္ချာ ပဋ္ဌ၊ပဋ္ဌ။ ။

နာနန္တရာဒိဒုကစသည်ဉ်း။ ။နာရမ္မဏနှင့် တူခကား မူရုပ်တရား အတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ ပဋ္ဌ၊ပဋ္ဌ။ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ်း။ ။အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသော အခါ လောဘမူ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ၊ ကြန်ရသောအရူပ ကုသိုလ်၊ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသောအဓိပတိတရားကိုယ်။မရသောအခါ အရူပ ဝိပါက်လေးခု၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာ ကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ရုပ်ကိုနာဓိပတိအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ သတ္တ၊ သတ္တ၊

(မူတရားတွင် အဓိပတိတရားကိုယ်ဟူသည်၊

စတုဝါရ ပစ္စနိက်သင်္ချာဇယားအကျဉ်း

ပစ္စည်း	နာမ်	ရုပ်	သင်္ချာ	
န ဟေတု	မောဠ္ဌမော။ အဟိတ်နာမ်	အဟိတ်ရုပ်ကုန်	၂	၄
နအာ။ နံ။ သနံ။ ဉ။ သံ။ နတ်။ နောဝိဂတ		ရုပ်ကုန်	၅	၅
နာဓိပတိ	အဓိပတိတရားကိုယ်။ နာဓိပတိနာမ်	နာဓိပတိရုပ်ကုန်	၉	၁၇
န အညမည		ဟာဒယနှင့်ဘုတ်ကြဲဉ် ကြွင်းရုပ်	၅	၅
န ပုရေဇာတ	အရူပဘုံနာမ်။ ပဋ္ဌဝေါပဋိသန္ဓေ	ရုပ်ကုန်	၇	၇
န ပစ္ဆာဇာတ	နာမ်ကုန်	ရုပ်ကုန်	၉	၁၇
နာသေဝန	ကာမပထမဇော။ဝုဋ္ဌာန်းဠ္ဌေ။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ	ရုပ်ကုန်	၉	၁၇
န ကမ္မ	ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကြိယာစေတနာ	ရုပ်သုံးမျိုး	၃	၇
န ဝိပါက	။ နာမက္ခန္ဓာ	ပဋိသန္ဓေကမ္မဇကြဉ် ရုပ်ကုန်	၉	၁၇
န အာဟာရ		ရုပ်လေးမျိုး	၁	၁
န ဣန္ဒြိယ		ရုပ်သုံးမျိုး။ ဇီဝိတနှစ်မျိုး	၁	၁
န ဈာန	ဒွေ ပဉ္စ ဝိညာဉ်တဆယ်	ရုပ်ငါးမျိုး	၁	၁
န မဂ္ဂ	အဟိတ်နာမ်	အဟိတ်ရုပ်ကုန်	၁	၁
န ဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပဘုံနာမ်	ရုပ်ငါးမျိုး	၃	၃

သာဓိပတိဇော(၅၂)ခု၌ ဆန္ဒ,ဝီရိယ။ တိဟိတ်ဇော(၃၄)မှ၌ဝီမံသ, သာဓိပတိဇော(၅၂)ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိတို့ ဖြစ်ရကား ဆိုင်ရာ သာဓိပတိဇော၌ အဓိပတိတရားကိုယ်များကို ရွေး၍ဆိုရမည်)။ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုက၌။ ။မူနာဓိပတိအတိုင်းဆို။သင်္ချာနဝ။သတ္တရသ။

နာသေဝနဒုက၌။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါလောဘမူ။ ဒေါသမူ။မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဇော။ ကြွင်းရသော ဖိုလ်လေးချပ်၌ ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။ မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ဟသိတုပ္ပါဒ်၊မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊ လောကီဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ရုပ်ကိုမူ နာဓိပတိအတိုင်းဆို။သင်္ချာနဝ။သတ္တရသ။ ။

နကမ္မဒုက၌။ ။(နကမ္မမှာစေတနာဖြစ်၍အဓိပတိတရားကိုယ်မရပြီ)။အဓိပတိပစ္စည်းကိုမရသော အခါအကုသိုလ်ဒွါဒသ၊အဟိတ်ကြိယာ၊မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ၌ ရှိသောစေတနာ ရုပ်ကိုနကမ္မအတိုင်းဆို၊သင်္ချာတီဏိ၊သတ္တ။ ။

နဝိပါကဒုက၌။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်(ပေါ်၍ဆိုပါ)မရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အဟိတ်ကြိယာ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ၊ နိရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ဗာဟိရရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊သင်္ချာနဝ၊သတ္တရသ။ ။

နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။ နဈာန။နမဂ္ဂဒုက၌။ ။မူလီသုဒ္ဓသင်္ချာများအတိုင်း အသီးသီးဆိုပါ။သင်္ချာဧကံ၊ဧကံ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်(နပုရေဇာတအတိုင်းပေါ်ဆို)မရသောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ။ ရုပ်ကိုမူလီအတိုင်းဆိုပါ။ သင်္ချာ၊ တီဏိ၊ တီဏိ၊

တိကာဒိ။ ။မူလာရာမှာ နဟေတုအတိုင်းရ၍ နဟေတုတိကာနှင့်တူပြီ၊ ကုန်ငင်အောင်ဆိုပါ၊ ။

နာနန္တရ၊နသမနန္တရ၊ ။နာရမ္မဏာနှင့်တူပြီ။ ။

နအညမညပစ္စည်း ဒုက၊ ။ဟာဒယနှင့်ဘုတ်များမရ၍ ၎င်းတို့ကိုမူလီများတွင်ပါလျှင်ကြဉ်၍ဆို၊ သင်္ချာမှာ ပဉ္စ၊ ပဉ္စ၊ အဟိတ်ရုပ်များဖြစ်လျှင် ဧကံ၊ဧကံဟုဆို။ ။

တိက။ ။နဟေတုနှင့်တွဲရာ နဟေတု,နအညမညဒုက ကရခဲ့သောတရားများပင်ဖြစ်၍။ ဆိုတော့။ စတုကာဒိလည်း မသူးဖွံပြီ။ ဆိုတော့၊ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း ဒုက။ ။နဟေတုစသောမူလီများကို နောက်ကဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းဆိုပါ၊အပြန်အလှန်ဆိုရုံသာ၊ရှေ့ကိုသာပြအံ့၊

နပုရေဇာတမူနပစ္ဆာဇာတဒုက၌၊ ။နပုရေဇာတအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ။ သတ္တ၊သတ္တ။ (အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောနာမ်များဖြစ်၍ ပစ္စယ အတွက်သင်္ချာမထူးပြီ။မူမှာ ရုပ်ကုန်ရ၍ ရုပ်များကိုမူလီအတိုင်း ဆိုရပေမည်)။ ။

နာသေဝနဒုက၌၊ ။အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ လောဘမူ၊မောဟမူ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာပထမဇော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ဖိုလ်လေးခု၊ပဋ္ဌဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ရုပ်ကိုအကုန်ဆိုပါ၊သင်္ချာ သတ္တ။သတ္တ၊ ။

နကမ္မဒုက၌ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါလောဘမူ၊မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ၊ အရူပကုသိုလ်၊ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု၌ရှိသောစေတနာ၊ ရုပ်ကိုမူလီအတိုင်းဆို။ သင်္ချာ တီဏိ၊တီဏိ။(ရုပ်များကိုမူလီအတိုင်းဆိုပါ။ ရုပ်အတွက်မပြပြီ)။ ။

နဝိပါကဒုက၌။ ။နကမ္မသွားအတိုင်းတွင် စေတနာအစား နာမက္ခန္ဓာဟုဆိုပါ။သင်္ချာသတ္တ။သတ္တ။ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယဒုက၌၊ ။မူလီအတိုင်းဆို။ သင်္ချာ ဧကံ။ ဧကံ။ ။

နဈာနဒုက၌။ ။နပုရေဇာတ၌ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်မရှိ၍ နာမ်ကို မဆိုရပြီ။မူလီရုပ်အတိုင်းဆို၊သင်္ချာဧကံ။ဧကံ၊ ။

နမဂ္ဂဒုက၌၊ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊သင်္ချာဧကံ၊ဧကံ၊ ။

နသမ္ပယုတ္တ၊နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတဒုက၌၊ ။နာရမ္မဏာ အတိုင်း ရုပ်များကိုမူလီအတိုင်းဆိုပါ၊သင်္ချာပဉ္စ၊ပဉ္စ၊ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌၊ ။နဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာတီဏိ၊တီဏိ။ ။

စတုတ္ထဝါရပစ္စနိက် သင်္ချာဝါရ

နပုရေဇာတပစ္စည်းတိက။ ။(နဟေတုနှင့် တွဲရာ မူတရားမှာ နဟေတု နပုရေဇာတဒုကအတိုင်းဖြစ်၏)။ ။

နပုရေဇာတ နဟေတုမူ နာဓိပတိ နပစ္ဆာဇာတတိကကြ၌။ ။မူတရားအတိုင်းဆို သင်္ချာ ငွေ။ငွေ။ ။

နာရမ္မဏ(ပ)နောဝိဂတတိကကြ၌။ ။မူရုပ်အတိုင်းဆို။ သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

နအညမညတိကကြ၌။ ။(နဟေတု နအညမညဒုကအတိုင်းဆို)။ နာသေဝနတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇော၌ရှိသောမောဟ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ထေးပါး ရုပ်ကိုနဟေတုအတိုင်းဆို သင်္ချာငွေ။ငွေ။ ။

နကမ္မတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသောစေတနာ ရုပ်ကိုနကမ္မအတိုင်းဆို သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

နဝိပါကတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဇော၌ရှိသော မောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ အဟိတ်ဝိပ္ပယုတ္တရုပ်။ ဗာဟိရရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊သင်္ချာငွေ။ငွေ။ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယတိကကြ၌။ ။မူလိအတိုင်းဆို။ ။

နဈာနတိကကြ၌။ ။မူလိရုပ်အတိုင်းဆို(နာမ်မရပြီ)။ ။

နမဂ္ဂတိကကြ၌။ ။မူတရားတွင်မောဟချ၍ဆို ကော်ချည်းသာ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဇော၌ မောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ။ရုပ်ကိုမူလိအတိုင်းဆို။ သင်္ချာ ငွေ။ငွေ။ ။

စတုက္ကဒုကာဒိ။ ။အဟိတ်ရုပ်များသာရ၍ နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းဒုက။ ။(မူမှာနာမ်ကုန်ရုပ်ကုန်ရ၍ မူလိ အတိုင်းဆို)။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုအတိုင်းဖြစ်၍ နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နာသေဝနပစ္စည်းဒုက။ နာသေဝနမူ နကမ္မဒုကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော၊ဟသိတုပ္ပါဒ်။မဟာကြိယာ၊ မဟာကြိယာပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၌ရှိသောစေတနာ ရုပ်မှာမူကရုပ်ကုန်ရ၍ မူလိရုပ်များ အတိုင်းဆို၊ ကြွင်းပစ္စည်းများ ရုပ်ကိုနည်းတူဆို။မပြပြီ၊နဟေတု စသည်ကိုမူလိသွတ်နည်းပြပြီ၊ သင်္ချာ တိကာ။သမ္မာ။

နဝိပါကဒုကကြ၌။ ။နည်းတူ ပေတနာအစား နာမက္ခန္ဓာဟုဆို။ သင်္ချာ တိကာ။သမ္မာ။ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ၊နဈာနဒုကကြ၌။ ။မူလိအတိုင်းဆို။ ။

နမဂ္ဂဒုကကြ၌။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ်ပထမဇော။အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာထေးပါး။သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကကြ၌။ ။အရူပဝိပါက်လေးခုပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာထေးပါး။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ ပထမဇော၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊သင်္ချာတိကာ၊တိကာ။ ။

တိကာ။ ။(နဟေတုနာသေဝန ဒုကအတိုင်း မောဟမူပထမဇော၌ရှိသောမောဟ။ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော၊အာဝဇ္ဇန်းဒွေ။ အဟိတ် ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာထေးပါးနှင့်အဟိတ်ရုပ်ကုန်ဟု မှုရသည်)။ ။

နာသေဝန နဟေတုမူ နာရမ္မဏ(ပ)နောဝိဂတတိကကြ၌။ ။နဟေတုရုပ်အတိုင်းဆို သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

နာဝိပ္ပယုတ္တ နပစ္ဆာဇာတတိကကြ၌။ ။မူအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ ငွေ။ စတ္တာရီ။ ။

နအညမညတိကကြ၌။ ။နဟေတု၊နအညမညဒုကအတိုင်းဆို။

နပုရေဇာတတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇော၌ရှိသောမောဟ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ထေးပါး။ရုပ်ကိုနဟေတုအတိုင်းဆို၊သင်္ချာငွေ။ငွေ။ ။

နကမ္မတိကကြ၌။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၌ရှိ သောစေတနာ၊ရုပ်ကိုနကမ္မအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာကော်။ကော်။ ။

နဝိပါကတိကကြ၌။ ။မောဟမူပထမဇော၌ရှိသော မောဟ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော၊အာဝဇ္ဇန်းဒွေ နာမက္ခန္ဓာ။ရုပ်ကိုဆိုတော့။သင်္ချာ ငွေ။စတ္တာရီ။ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ၊နဈာနတိကကြ၌။ ။မူလိအတိုင်းဆို။ ။

နမဂ္ဂတိကကြ၌။ ။မောဟချ၍မူအတိုင်းဆို၊သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တတိကကြ၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါမောဟမူပထမဇော၌ရှိသောမောဟ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ။ ရုပ်ကို မူလိအတိုင်းဆို။ သင်္ချာ ငွေ။ငွေ။

စတုက္ကာဒိ။ ။နာရမ္မဏနှင့်တွဲရာ အဟိတ်ရုပ်များသာရ၍ နဟေတုနည်းအတိုင်းဆိုတော့။ ။

နကမ္မပစ္စည်းဒုက။ ။(ဤမှာကျယ်ဝန်းစွာ နည်းပေးခဲ့ပြီဖြစ်ခြင်း ကိုယ်မိုင်ဘက်မှ ဆိုနိုင်စေလို ခြင်း တို့ကြောင့်မှူ့သာ တွဲ၍ပြတော့အံ့၊ ဒုက၌သုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်း ကုသိုလ်အကုသိုလ် ဝိပါကိယာ စေတနာနှင့်ရုပ်သုံးမျိုးသာရှိ၏။၎င်းနှင့်တူရာမူလိများကို ဆိုပါ)။ ။

တိကာ။ ။နဟေတုနှင့်တွဲလျှင်အဟိတ်ကြိယာစေတနာ၊ ရုပ်မှာ နကမ္မအတိုင်း၊သင်္ချာ ကော်။ကော်သာ။ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။မူအတိုင်းရုပ်သုံးမျိုးသာရ၏။ အကြွင်းများတွဲပါတော့။ ။

နဝိပါကပစ္စည်း ဒုက။ ။မူနှင့်တူရာ ရွေး၍ဆိုပါတော့။ ။

တိကာ။ ။(မောဟမူမောဟအဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ။ အဟိတ် ဝိပ္ပယုတ်ရုပ်၊ဗာဟိရရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ဟုမူရ၏။သင်္ချာငွေ။ စတ္တာရီ)ဆိုပါ။ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။အဟိတ်ရုပ်များသာရ၍ ဂျေ့ကိုတွဲ၍ဆိုပါ။ ။

နအာဟာရပစ္စည်း။ ။ရုပ်သေးမျိုးသာရှိ၏၊ဆိုတော့။ ။

နဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။အဟိတ်ရုပ်ငါးမျိုးပင်၊ဆိုတော့။

နဈာနပစ္စည်း။ ။ငွေပဉ္စနှင့်ရုပ်ငါးမျိုးရှိ၏။ ။

နမဂ္ဂပစ္စည်း။ ။နဟေတုသဘော မောဟချ၍ဆိုတော့။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ဒုက။ ။နောက် ဂဆိုခဲ့ပြီးကိုပင်ပြန်၍ဆို။

တိကာ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူမောဟ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ၊ဗာဟိရရုပ်(ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ဟု မူရ၏။ သင်္ချာ ငွေ။ငွေ။ ။

စတုက္ကပဉ္စက၊ဆက္က၊သတ္တက။ ။ဗာဟိရစသော ရုပ်သာ ရတော့၏၊ သင်္ချာ တိကာ။တိကာ။ ဆိုပါတော့။ ။

အဋ္ဌက၊နဝက၊ဒသက၊ဧကာဒသက၊ဒွါဒသက။ ။မဟာဘုတ်မှထွက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်ရ၏၊ဆိုပါ။

တေရသက၊စုဒ္ဒသက။ ။မဟာဘုတ်မှထွက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ၊ အာဟာရဇဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒါရုပ်ရ၏။

ပဉ္စဒသက၊သောဠသက။ ။မဟာဘုတ်မှထွက်အပ်သောဗာဟိရ ဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒါရုပ်ရ၏။ဆိုတော့၊လွယ်ပါပြီ။ ။

ဒွေဝါရပစ္စနိက် သချာဝါရ

နဟေတုပစ္စည်း။ ။နာမ်ရသော ဆယ်ပစ္စည်းကိုသာ ဟောရမည်။ ။

နဟေတုမူနာဓိပတိ။ နပစ္ဆာဇာတ၊ နမဂ္ဂဒုကာ၌။ ။နဟေတု နာမ်အတိုင်းဆို။ သချာငွေ။ ။

နပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။အာရုပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောငွေမော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါ။ သချာငွေ။ ။

နာသေဝနဒုကာ၌။ ။မောဟမူ ပထမဇောဝ၌ ရှိသော မောဟ။ ဟသိတုပ္ပါဒ် ပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းငွေ၊ အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါ။ သချာငွေ။ ။

နကမ္မဒုကာ၌။ ။အဟိတ်ကြိယာဝ၌ ရှိသော စေတနာ။ သချာကော်။ ။

နဝိပါကဒုကာ၌။ ။မောငွေမော၊ အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ၊ သချာငွေ။ ။

နဈာနဒုကာ၌။ ။ငွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ။ သချာကော်။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။အာရုပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောငွေမော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ။ သချာငွေ။ ။

ဝီကား ။ဒုကနှင့်တူ၍၊မူမျှသာတွဲ၍ပြတော့အံ့၊အားလုံးဆိုပါ။ ။

စဘုက္က။ ။နဟေတု နပုရေဇာတဒုကာအတိုင်း မူရ၍။ ။

ပဥ္စကား ။စတုက္ကတရားနှင့်တူ၍။ ။

ဆက္က။ ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇောဝ၌ ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ၊ သချာငွေ။ ။

သတ္တကား ။အာရုပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသောစေတနာ။ ။

အဋ္ဌကား၊ နဝကာ။ ။သတ္တကနှင့် တူ၍၊နဈာနနှင့် မူမတွဲ နိုင်ပြီ။ ကော်သာ၊ ။

နာဓိပတိပစ္စည်းဒုကာ။ ။စတုဝါရကပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊နာမ်ရသောပစ္စည်းတို့ကို မူလီသွတ်၍နာမ်သက်သက်ရွေးဆို မူသချာတိကဘိ တည်း။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုအတိုင်း မူတရားရ၍ နဟေတုနှင့်တူပြီ။ နဝကတိုင်အောင်ဆို ၇။ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ဒုကာ။ ။စတုဝါရသွား အတိုင်း နာမ်ကို ဆိုပါ။ ။

တိကာ။ ။နဟေတု နပုရေဇာတ အတိုင်း မူဘရားရ၍။ ။

စဘုက္က။ ။တိကတရားပင်၊ အကြွင်းရ နဟေတုနှင့်တူ၏။ ။

နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၊ဒုကာ။ ။မူလီသံသရုသုဒ္ဓသချာအတိုင်းဆို။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နာသေဝနပစ္စည်း။ ဒုကာ။ ။စတုဝါရအတိုင်း နာမ်များကို ရွေးဆို။ ။

တိကာ၊ စတုက္က။ ။နဟေတု နာသေဝန ဒုကာအတိုင်း မူတရားရ၍။ ။

ပဥ္စကား ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇော၌ ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါ။ သချာငွေ။ (အကြွင်းရနဟေတုနှင့်တူပြီ)။ ။

နကမ္မပစ္စည်း။ ဒုကာ။ ။ဟောမြဲ။ ။

တိကာ။ စဘုက္က။ ။အဟိတ်ကြိယာ၌ရှိသော စေတနာ၊ သချာကော်။ ။

ပဥ္စကား ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသော စေတနာ၊ သချာကော် (အကြွင်းမူများရင်းတရားပင်ရ၏။) ။

နဝိပါကပစ္စည်း။ ဒုကာ။ ။ဟောမြဲ။ ။

တိကား စတုက္က။ ။နဟေတု နဝိပါကဒုကာတရားပင်ရ၏၊ ။

ပဥ္စကား ဆက္က။ ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူငွေ၌မောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ၊ သချာငွေ။ ။

သတ္တကား ။အာရုပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၌ရှိသောစေတနာ၊ သချာကော်။ ။အကြွင်းတူပြီ။ ဆိုတော့။ ။

နဈာနပစ္စည်း။ ။ငွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်သာ၊ပဉ္စကတိုင်အောင် ရ၏၊ နပုရေဇာတ၊ နကမ္မ၊ နဝိပါက၊ နဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ။ ။

နမဂ္ဂပစ္စည်း။ ။မောငွေမောကိုချ၍နဟေတုသဘောအတိုင်းဆို။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ဒုကာ။ ။နာမ်ကိုသာဟောမြဲ။

တိကား စတုက္က၊ ပဥ္စကား ဆက္က။ ။အာရုပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောငွေမော၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ။ သချာငွေ။ ။

သတ္တကား ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇော၌ ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာ၊ သချာငွေ။ ။

အဋ္ဌကား နဝကား ။အာရုပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသောစေတနာ။ သချာကော်။ ။

ဆဝါရပစ္စနိက် သချာ အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသချာများကို နှစ်ဘက်ရှာ၍ထွက်လာသော တရားအားလျော်စွာ သချာသုတ်။ ။

ဆဝါရပစ္စနိက် ဝါရ၌ဒေတိဒေယျာလဖေဒိနည်း။

ပဋိစ္စဝါရ။ ။သုဒ္ဓသချာအတိုင်း'နဟေတုယာငွေ၊နာချမ္မတော ပဋ္ဌ"စသည်ဖြင့် သုဒ္ဓ ကိုဟော၊ ဒုကများကို နှစ်ဘက်ရှာပြီးလျှင် ထွက်လာသောတရားကိုကြည့်၍ "နဟေတုပစ္စယာ နာချမ္မတောကော် နာဓိပတိယာငွေ၊နာနန္တရေကော်"စသည်ဖြင့်ဟော၊ ။(သုဒ္ဓသချာကို ကြေညက် စေပြီး သုဒ္ဓသချာအချင်းချင်းနှစ်ဘက်ရှာတတ်လျှင် ဤဆဝါရ သချာခဏ်းနှင့်ပြီးကြောင်း အထပ်ထပ်ပြောခဲ့ပြီ)တိက စသည်များကိုလည်း မူတွဲခါတွဲခါ "နဟေတုပစ္စယာ နာချမ္မတာပစ္စယာ(ဤအခါဖြင့် အဟိတ်ရုပ်များသာရကြောင်းသချာမှာ ကော်သာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိထားပါ) နာဓိပတိယာကော်၊ နာနန္တရေကော်" စသည်ဖြင့် ဝိသက တိုင်အောင်ဟော။ ထိုနည်းတူစွာ နာချမ္မတာ စသည်ကိုလည်းဟော။ သဟဇာတဝါရသည်ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူ၍နည်းတူဟော။ ။

ပစ္စယဝါရ။ ဤဝါရ၌လည်း သုဒ္ဓသချာကို "နဟေတုယာ စတ္တာရိ နာချမ္မတောပဋ္ဌ။ နာဓိပတိယာသတ္တရသ" စသည်ဖြင့်ဟော။ ဒု ၌လည်း"နဟေတု ပစ္စယာနာချမ္မတောကော်၊နာဓိပတိယာစတ္တာရိ၊ နာနန္တရေကော်" စသည်ဖြင့်ဟော၊ နိဿယဝါရကိုလည်း နည်းတူဟော။ ။

သံသဋ္ဌဝါရ။ ။နာမ်သက် သက် သာ ရသော ပစ္စည်း တို့ကို "နဟေတုယာ ငွေ နာဓိပတိယာတိ ကိ" စသည်ဖြင့် သုဒ္ဓကိုဟောပြီး ဒုကစသည်ကို "နဟေတုပစ္စယာနာဓိပတိယာငွေ၊နပုရေဇာတေ ငွေ နပစ္ဆာဇာတေငွေ" စသည်ဖြင့်ဟော၊သမ္ပယုတ္တဝါရကိုလည်း နည်းတူဟောပါ။ ။

သချာကစားနည်း။ ။ပါဠိတော်တွင် ဟော၍ အာရမ္မဏစသည် ဖြင့်မူများကိုကြည့်အစဉ်အတိုင်း တွဲခါတွဲခါ နည်းပေး၍ဟောတော်မူ၏ (အာရမ္မဏဒုကကိုဟောပြီး တိကစသည် ကိုဟောတုနှင့်အသားတူစွာ ဟော မူကို ဟောတုကနည်းပေးတော်မူ၏)၊ ။

ဟေတု အဓိပတိမူအာရမ္မဏတိက။ ဟေတု အညမညမူအာရမ္မဏတိက စသည်ဖြင့် တွဲလိုရာ ပစ္စည်းများကို မူတွဲပြီး မူလီများကိုလည်းသွတ်လိုရာသွတ်၍ အနုလုံပစ္စနိက် နှစ်မျိုးစလုံး ကစားပေး၊ ထွက်လာသော တရားကိုကြည့်၍ သချာသုတ်၊ အကောက်ကောက်၍ ပါဠိတော်များကိုသုတ်။ ပေးနိုင်သော နည်း မှ မထွက်ပြီ။ ။

ဆဝါရအနုလောမပစ္စနီက် ပစ္စည်းတွန်း

ဇယားတွင်နာမ်ရုပ်ဟုပြထားရာ မည်သည့်နာမ်မည်သည့်ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းကိုသိခဲ့ကြပြီ။ ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ အနုလုံကို မှုဘည့်၍ ပစ္စနိက်ကိုမှုလိသွတ်ခါဟောသဖြင့် အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာနှင့်ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာကိုနှစ်ဘက်ရအာတူရှာ၍ ထွက်လာသော တရားအားလျော်စွာ သင်္ချာထုတ်ရ၏။ ။

အကျဉ်းချုပ်မှာ။ ။အနုလုံနှင့်ပစ္စနိက်အရတူရှာမှုပင်။ ။

ပို့ချရာ၌ကား အနုလုံနှင့် ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာချင်း နှစ်ဘက်ရှာ၍ ဆိုဟုတခွန်းတည်းဖြင့်ပင်ကိစ္စပြီးတော့၏။ သင်္ချာရပုံကိုရှေးကပြောခဲ့သည့်အတိုင်းမှတ်ပါ။ ။

ဟေတုမူ နာရမ္မဏေနာနန္တရ(ပ)နောဝိဂတေဒုကာဒ္ဒိ။ ။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်,သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်(မူလိရုပ်ကုန်ရှိ၍ မူရှပ်အတိုင်းဆိုပါ) ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မသာဖြစ်၍ အာရမ္မဏာအစရှိသောပစ္စည်းတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် အာရမ္မဏာအစရှိသော ပစ္စည်းတို့တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌၊ နယသို့လိုက်၍ငင်း(ပ) နေဟန်သို့လိုက်၍ငင်း"ဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏေပဉ္စ၊ပဉ္စ။ နာနန္တရေ ပဉ္စ၊ပဉ္စ။ နသမနန္တရေပဉ္စ၊ပဉ္စ။ နဥပနိဿယေ ပဉ္စ၊ပဉ္စ။နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ၊ပဉ္စ။ နောနတ္ထိယာ ပဉ္စ၊ပဉ္စ။ နောဝိဂတေ ပဉ္စ။ ပဉ္စ"ဟု သင်္ချာတစ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (အကြွင်းတို့ကို ဤနည်းဆို။အကျဉ်းသားရေးအံ့)။ ။

ဟေတုမူနာဓိပတိဒုကာဒ္ဒိ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်(အားလုံးပင်ရသည်) မရသောအခါ မောဠေမောကြဉ် အကုသိုလ်၁၀သ၊မဟာကုသိုလ်။မဟာကြိယာ၊သဟိတ်လောကီဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။နိရောဓိပတိသဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။သင်္ချာ န၀။သတ္တရသ။တိကာ။(ဆဝါရစလုံးပင်ပစ္စည်းတွန်းနိုင်ပါ၏)။ ။

နအညမညဒုကာဒ္ဒိ။ ။သဟိတ်နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါ၊ ဝ်၊ သင်္ချာ ပဉ္စ၊ပဉ္စ။ ။

နပုရေဇာတဒုကာဒ္ဒိ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဠေမောကြဉ်သော လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊အရူပကုသိုလ်၊အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ်လေးခု၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေဝိပါကာရုပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ရုပ်ကိုဟေတုအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာသတ္တ။သတ္တ။တိကာ၊ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုကာဒ္ဒိ။ ။ဟေတုအတိုင်းဆို။ ။

နာသေဝနဒုကာဒ္ဒိ။ ။မောဠေမောကြဉ်သော အကုသိုလ်၁၀သ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဇော၊ သဟိတ်ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ရုပ်ဟေတုအတိုင်းဆို၊သင်္ချာန၀၊သတ္တရသ။တိကာ။(စိတ်ပိုင်းကြေပြွန်လျှင် အဘူရှာတတ်၏။ရုပ်များမှာ အဘူရှာမခက်လှ)။ ။

နကမ္မဒုကာဒ္ဒိ။ ။ကုသိုလ်အကုသိုလ်သဟိတ် ကြိယာစေတနာ ရုပ်ချင်းအတူမရှိ၍မဆိုရပြီ။ သင်္ချာတိကာ၊သတ္တ၊တိကာ။ ။

နဝိပါကဒုကာဒ္ဒိ။ ။မောဠေမောကြဉ် ကုသိုလ်အကုသိုလ်သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သဟိတ်ကြိယာဖြစ်အပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သင်္ချာ န၀သတ္တ၊ရသ။တိကာ။ ။

နအာဟာရ နဣန္ဒြိယ၊ နဈာန၊ နမဂ္ဂ။ ။ရှင်းတို့ကို မှုလိမသွတ်နိုင်ပြီ။(ပဉ္စသင်္ချာချင်း ကိုက်ကြည့်။ အတူမရှိ)။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကာဒ္ဒိ။ ။အရူပ ဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ မောဠေမောကြဉ် လောဘမူ၊ မောဟမူမဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊အရူပကုသိုလ်၊အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု၊ ဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ၊သင်္ချာတိကာ၊ တိကာ။တိကာ။တိကာ။ ။

ဟေတုပစ္စည်း၊ ဘိဘား။ ။(မူအနုလုံဘက်ကတွဲ၍ မူလိပစ္စနိက်တရားကိုတပစ္စည်းစီသွင်းရမည်) မူမှာဟေတုနာမ်ဖြစ်၍ မူလိဘက်ကနာမ်ရသော နာဓိပတိ၊ နပုရေဇာတ၊ နပစ္ဆာဇာတ၊နာသေဝန၊နကမ္မ နဝိပါက။ နဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို ဒုကအတိုင်း နာမ်ကို ရွေး၍ဆို၊ မူသင်္ချာမှာတိကာ။သတ္တ၊တိကာဖြစ်ရာ၊ နပုရေဇာတနှင့် နဝိပ္ပယုတ္တတွင် တိကာ။တိကာ။တိကာဆို။အကြွင်းပစ္စည်းတို့ကို တိကာ၊ သတ္တ၊ တိကာ ဟုဆို၊ ။

စတုက္က။ ဟေတုအာရမ္မဏာဓိပတိမူနပုရေဇာတ။ နဝိပ္ပယုတ္တစတုကာဒ္ဒိ။ ။အရူပဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောလောဘမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ ကြွင်းရသောအရူပကုသိုလ်၊ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု ဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာတိကာ၊ တိကာ၊ တိကာ၊ ။

နပစ္ဆာဇာတစတုက္က။ ။မူအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာတိကာ၊ သတ္တ၊ တိကာ။ ။

နာသေဝနစတုက္ကဒ္ဒိ။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ် ကြဉ်သော လောဘမူ၊ ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဇော၊ ဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာ၊သင်္ချာတိကာ၊သတ္တ၊ တိကာ၊ ။

နကမ္မစတုက္ကဒ္ဒိ။ ။သာဓိပတိကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာ၊ (ပြီးလွယ်အောင်ဆိုသည်၊ အကျယ်ဆိုလိုလျှင်) အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ၊ ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ ကြွင်းရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ်လေးခု၌ရှိသောစေတနာ။ သင်္ချာတိကာ၊သတ္တ၊တိကာ။ ။

နဝိပါကစတုက္ကဒ္ဒိ။ ။သာဓိပတိကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ။(အကျယ်အထက်နည်းဆို)၊သင်္ချာတိကာ၊ သတ္တ၊တိကာ။

နအာဟာရစသောစတုက္က။ ။ရှင်းတို့မရတော့ပြီ။ ။

ပဉ္စက၊ဆက္က၊သတ္တက၊အဋ္ဌက၊ နဝက၊ ဒသက၊ ။ စတုက္ကနည်းဆိုပါ။ ။

ဧကာဒသက။ ။ဘုံသတ်မှုသာ ထူး၏။ ဒသက အတိုင်းဆို၊ (ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်၍ နဝိပ္ပယုတ္တကိုမူလိမသွတ်ရပြီ)၊ ။

ဟေတု (ပ) အာသေဝနမူနပစ္ဆာဇာတဒွါဒသကဒ္ဒိ။ ။မူအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

နကမ္မဒွါဒသကဒ္ဒိ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ၊ ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ ကြွင်းရသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ်လေးခု၌ရှိသော စေတနာ၊ သင်္ချာတိကာ၊ သတ္တ၊တိကာ၊ ။

နဝိပါကဒွါဒသကဒ္ဒိ။ ။အထက်နည်း အတိုင်း စေတနာအစား နာမက္ခန္ဓာဟုဆို၊ သင်္ချာတိကာ၊ သတ္တ၊တိကာ၊ ။

ဟေတု(ပ)ကမ္မမူနပစ္ဆာဇာတ၊နဝိပါကတေရသကဒ္ဒိ။ ။မူတရားအတိုင်းဆို၊သင်္ချာတိကာ၊ သတ္တ၊ တိကာ၊ (မူမှာအနုလုံကတွဲသည့်အတိုင်းပင်)၊ ။

သာသေဝန။ ။ဟာ၊ဣန္ဒြိ၊ဈာ၊မဂ်၊သံ၊ဝိပ်၊အတ် နတ်၊ ဝိဂတတို့ကိုမူတွဲရာ၌လည်းမူတရားမှာဘောရသကနှင့်တူ၍ ရှင်းအတိုင်းဆို၊ ။

ဆဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် ။ ပစ္စနီယာနုလောမ သင်္ချာ ဇယား

အနုလုံ သုဒ္ဓ သင်္ချာ			ပစ္စနိက် သုဒ္ဓ သင်္ချာ		
ပစ္စည်း	နဝမ်	ရုပ်	ပစ္စည်း	နဝမ်	ရုပ်
ဟေတု	နဝမ်	ရုပ်	နဟေတု	နဝမ်	ရုပ်
အာ။နံ။သနံ။ ဥပ။သံ။နတ်။ဝိဂတ	နဝမ်ကုန်		နအာ။နံ။သနံ။ဥပ။သံ။နတ်။နဝိဂတ		ရုပ်ကုန်
အဓိပတိ	နဝမ်	ရုပ်	နဓိပတိ	နဝမ်	ရုပ်
သဟဇာတ ကြီး	နဝမ်ကုန်	ရုပ်ကုန်			
အညမည	နဝမ်ကုန်	ရုပ်	နအညမည		ရုပ်
ပုရေဇာတ	နဝမ်		နပုရေဇာတ	နဝမ်	ရုပ်ကုန်
ပစ္ဆာဇာတ			နပစ္ဆာဇာတ	နဝမ်ကုန်	ရုပ်ကုန်
အာသေဝန	နဝမ်		နာသေဝန	နဝမ်	ရုပ်ကုန်
ကမ္မ	နဝမ်	ရုပ်	နကမ္မ	နဝမ်	ရုပ်
ဝိပါက	နဝမ်	ရုပ်	နဝိပါက	နဝမ်	ရုပ်
အာဟာရ	နဝမ်ကုန်	ရုပ်	နအာဟာရ		ရုပ်
ဣန္ဒြိယ	နဝမ်ကုန်	ရုပ်	နဣန္ဒြိယ		ရုပ်
ဈာန	နဝမ်	ရုပ်	နဈာန	နဝမ်	ရုပ်
မဂ္ဂ	နဝမ်	ရုပ်	နမဂ္ဂ	နဝမ်	ရုပ်
ဝိပ္ပယုတ္တ	နဝမ်	ရုပ်	နဝိပ္ပယုတ္တ	နဝမ်	ရုပ်

ဟေတု(ပ)အဝိဂတမူနပစ္ဆာဇာတ၊နဝိပါကတေဒီသကဉ္စ။ ။ ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်၊ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ စေတနာကြဉ်သော လောဘမူ၊ ဒေါသမူ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ကေန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။ သင်္ချာ တိက်။သတ္တ။တိက်။ ၊သင်္ချိပ်ကာ။ ။ဖိုလ်ရသော မူလီများကို သွတ်ပါ။ကေ်ချည်း၊ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း ဒုက။ ။မူမှာနဝမ်ကုန်ရ၍ မူလီနဝမ်ရသော ဆယ်ပစ္စည်းတို့ကို နဝမ်သက်သက်ရွေး၍ဆို။ ။

တိကာဒီ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ဒုက။ အဓိပတိမူနာရမ္မဏ(ပ) နောဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ သင်္ချာ ပဋ္ဌ။ပဋ္ဌ။ (နဟေတုမူလီ မရပြီ။ သုဒ္ဓသင်္ချာကြည့်)။ ။

နအညမညဒုကဉ္စ။ ။သာဓိပတိနာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော သာဓိပတ် စိတ္တဇဥပါဒါရုပ်။ သင်္ချာ ပဋ္ဌ။ပဋ္ဌ။ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသော အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ကေန်ရသောအရူပကုသိုလ်၊အရူပကြိယာ၊ အထက် မဂ်သုံးခု၊ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ သင်္ချာ သတ္တ။ သတ္တ။တိက်၊ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။ ။

နာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ၊ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာ ကြိယာ ပထမဇော၊ကေန်ရသော ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်။သင်္ချာ နဝ။သတ္တရသ။တိက်၊ ။

နကမ္မဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ သာဓိပတိ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာစေတနာ။သင်္ချာ တိက်။သတ္တ။တိက်။ ။

နဝိပါကဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်ကြဉ်သော သာဓိပတိကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာ မက္ခန္ဓာ။သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။သင်္ချာ နဝ။သတ္တရသ။တိက်။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအ ခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မ ဟာကြိယာ၊ကေန်ရသောအရူပကုသိုလ်၊အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ် သုံးခု၊ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊ သင်္ချာ တိက်။တိက်။တိက်၊ ။

တိကာ။ ။ဒုကနှင့်တူပြီ။ ။

စတုက္ကာဒီ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

အနန္တရ။သမနန္တရပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏနှင့်တူပြီ။ ။

သဟဇာတပစ္စည်း။ဒုက။ ။မူလီပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆို။

တိကာဒီ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

အညမညပစ္စည်း။ဒုကဉ္စ။ ။မူကနဝမ်ကုန်ရ၍ မူလီရှိနဝမ်များ အတိုင်းဆို။ ရုပ်မျှကိုသာအတူရှာရဘောမည်။ ။

အညမညမူ နဟေတုဒုကဉ္စ။ ။နဝမ်ကို နဟေတုအတိုင်းဆို၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု။အာ ချင်းချင်းမှထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်(ပ)ပဝတ္တိ ကမ္မဇမဟာဘုတ်။သင်္ချာဧ။စတ္တာရိ၊ဧ။ ။ကြွင်းဒုကနှင့် တိကာဒီ များကိုဆိုတော့။ ။

နိဿယ၊ အတ္ထိ။အဝိဂတပစ္စည်း။ ။သဟဇာတနှင့်တူပြီ၊ ။

ဥပနိဿယ။သံ။နတ္ထိ။ဝိဂတပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏနှင့်တူပြီ။ ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း။ဒုက။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပဉ္စ ဝေါကာရပဝတ္တိနာမ် ကုန်ရ၍ မူလီနာမ်ရသော ပစ္စည်းတို့တွင်အရူပ ဝိပါက်လေးခုပါလျှင် ကြဉ်၍ဆိုရမည်။ ။

ပုရေဇာတမူ နဟေတုဒုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ မောဟမူဒွေ၌မောဟ၊အဟိတ်ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာ [illegible]။သင်္ချာ ဧ။[illegible]။ဧ။ ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါ အဓိပတိတရားကိုယ်၊မရသော [illegible]ခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ အ ဟိတ်ကြိယာ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော လောကီဝိပါက်ပဝတ္တိနာမက္ခန္ဓာ [illegible]ပါး သင်္ချာ တိက်၊ သပ္ပ။တိက်။ ။

ဆဝါရ   အနုလောမပစ္စနိက်   ပစ္စည်းဘွန်း

နပစ္ဆာဇာတဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။

နာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ခွါဒသ၊ဟသိတုပ္ပါဒ်၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ ပဌမဇော အာဝဇ္ဇန်းဒွေ၊ အရူပဝိပါက်လေးချကြဉ်သော ဝိပါက်စိတ် ဗာတ္တိံသ ပဝတ္တ်နာမက္ခန္ဓာလေးပါး သချာ တိဏ္ဏိ။ သတ္တ၊တိဏ္ဏိ။(သချာမှာ ရင်းချည်းသာ။ထူးရပြအံ့)။ ။

နကမ္မ။နဝိပါက။နမဂ္ဂဒုကဉ္စ။ ။ဘုံသတ်၍ နကမ္မစသော နာမ် အတိုင်းဆို။ (နမဂ္ဂ၌သချာ ကော်။ကော်။ကော်ဟုဆို)။ ။

နဈာနဒုကဉ္စ။ ။နဈာန အတိုင်းဆို။(ဒွေပဉ္စဖြစ်၍ဘုံသတ်ဘွယ်မလို)။ ။

တိကစတုက္က။ ။ဟေတုနာမ်အတိုင်းတွင် ဘုံသတ်၍ အရူပဝိပါက်ထေးချကြဉ်သောဘာရေးရ၏။မူလိများကိုအတူ ရှာ၍ဆိုတော့၊

ပဉ္စက။ ။အဓိပတိနာမ် အတိုင်းမူရ၏။ ဘုံသတ်၍ဆိုပါ။ အကြွင်းဆက္ကစသည်ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။အာသေဝနမူ နဟေတုဒုကဉ္စ။ ။မောဟမူ ဒုတိယာဒိဇော၌ရှိသော မောဟ ဟသိတုပ္ပါဒ်ဒုတိယာဒိဇော၊သချာ ဒွေ။စတ္တာရိ။ဒွေ။ ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူ ဒေါသမူ၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ကြွင်းရသော မဟာကုသိုလ်၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ်လေးချ၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်၊ မရသောအခါ အကုသိုလ်ခွါဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။သချာတိဏ္ဏိ။သတ္တ၊တိဏ္ဏိ။ (အဓိပတိတရားကိုယ် ပေါ်သားသည်)။ ။

နပုရေဇာတ။နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော၊ အရူပကုသိုလ် အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ်သုံးခု နာမက္ခန္ဓာ။ သချာ တိဏ္ဏိ။တိဏ္ဏိ။တိဏ္ဏိ ။

နပစ္ဆာဇာတ။နဝိပါကဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။ ။

နကမ္မဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းတွင် စေတနာကိုဆို။ ။

နဈာနဒုကဉ္စ။ ။ရင်းကိုမူလိမသွတ်ရပြီ။အတူမရှိ။ ။

နမဂ္ဂဒုကဉ္စ။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ်ဒုတိယာဒိဇော၊သချာ ကော်။ ကော်။ ကော်။ ။

တိကစတုက္က။ ။မူဘာရေးကို အနုလုံအတိုင်းတွဲ။ မူလိသွတ်၍ ဆိုတော့။ ။

ပဉ္စကာဒိ။ ။နည်းတူမူတွဲ၍ မူလိသွတ်ခါ ဆိုဘတ်လောက်ပြီ။

ကမ္မပစ္စည်း။ဒုက။ ။စေတနာကြဉ်သောနာမ်ကုန်နှင့် ရုပ်လေးမျိုးဟုမူရှိရာ မူလိများကိုအတူ ရှာ၍ဆိုတော့။ ။

တိကာဒိ။ ။အနုလုံအတိုင်းမူတွဲခါ မူလိသွတ်၍ဆိုတော့။ ။

ဝိပါကပစ္စည်း။ဒုက။ဝိပါကမူ နဟေတု။နမဂ္ဂဒုကဉ္စ။ ။အဟိတ်ဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ်ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ သချာ ကော်။ ကော်။ကော်။(ဝိပါကမူဖြစ်၍ သချာမှာ အားလုံး ကော်ချည်းရလတံ့)။

နသမ္ပယုတ္တ(ပ)နောဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။ဝိပါက်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ သချာများဆိုတော့။မရေးပြီ၊ ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ ဖိုလ်လေးချ၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်။မရသောအခါ လောကီဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဝိပါက်ပြုအပ်သော နိဿရဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ ။

နအညမညဒုကဉ္စ။ ။ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါးသော ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော စိတ္တဇဥပါဒါ၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ်။

နပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဖိုလ်လေးခု၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဝိပါက်ပြုအပ်သောစိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ ။

နပစ္ဆာဇာတ။နာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။ ။

နကမ္မ။နအာဟာရ။နဣန္ဒြိယ။ ။မူလိရပြီ။(ဤမှနောက်၌ အရတူမရှိ၍ မူလိမသွတ်ရသောပစ္စည်းတို့ကိုမပြပြီ။ဤသဘောယူဆပါ)

နဈာနဒုကဉ္စ။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်ဘဆယ် နာမက္ခန္ဓာ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ။ ။အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာ၊

တိက။ ။ဟေတုနှင့်တွဲရာသဟိတ်ဝိပါက်နှင့်ရင်းပြုအပ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဟုမူရ၏၊ မူလိသွတ်၍ဆိုတော့၊ ။

စတုက္က။ ။သဟိတ်ဝိပါက်နာမ်သာမူရတော့၏။ဆိုပါ၊ ။

ပဉ္စကာဒိ။ ။အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာဟုမူရ၏။ မူလိ၌ ရင်းတရားရသော နပုရေဇာတ။နပစ္ဆာဇာတ။နာသေဝန။နဝိပ္ပယုတ္တတို့ကိုဆို။ နပုရေ။နဝိပ်၌ ဘုံသတ်၍ဆို၊ ။

အာဟာရပစ္စည်း။ဒုက။ ။မူဘာရေးမှာ နာမ်ကုန်ရ၍ မူလိနာမ်အတိုင်းဆိုပါ။ စင်းစားဘွယ်မလိုပြီ။မူမှာရုပ်သုံးမျိုးမရှိ မူလိရုပ်များကို ရင်းမူနှင့်အတူရှာဆို။သချာကိုမူလိသချာအတိုင်းဆိုပါ။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ဒုက။ ။မူဘာရေးမှာနာမ်ကုန်နှင့်ရုပ်လေးမျိုးရှိရာ အာဟာရသဘောသွားအတိုင်း သချာများကိုပါဆိုပါ။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

ဈာနပစ္စည်း။ဒုက။ ။မူမှာဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်မှု၊ ရုပ်နှစ်မျိုးဟုရှိရာ အာဟာရသဘောသွားပင်ဆိုပါတော့။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

မဂ္ဂပစ္စည်း။ ။မောဒွေမောမကြဉ်မှုသာ ဟေတုနှင့်ထူး၏။ ။

မဂ္ဂမူနဟေတုဒုကဉ္စ။ ။မောဟမူဒွေ၌မောဟ။သချာ ကော်။ တိဏ္ဏိ။ ကော်။ (အကြွင်းပုအားလုံးဟေတုသွားပင်ဆိုတော့)။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ဒုက။ ။အရူပဝိပါက်လေးချကြဉ်၍ ဘုံသတ်မှုသာထူး၏။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တမူ နဟေတုဒုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါမောဟမူဒွေ၌မောဟ၊အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ သချာ ဒွေ။စတ္တာရိ။ ဒွေ။ ။

နသမ္ပယုတ္တ(ပ)နောဝိဂတဒုကဉ္စ။ ။စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ သချာ ပဉ္စ။ပဉ္စ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ။ ။ဘုံသတ်အရူပဝိပါက်လေးချကြဉ်၍ နာဓိပတိ အတိုင်းဆို။ရုပ်ကို နိဿရဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဟုဆို၊

နအညမညဒုကဉ္စ။ ။ရုပ်နှစ်မျိုးဆိုပါ၊ သချာ ပဉ္စ၊ပဉ္စ၊ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။စိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။သချာပဉ္စ။ပဉ္စ။ (ဝိပ္ပယုတ္တက ပဉ္စဝေါကာရဘုံ နပုရေဇာတကအရူပဘုံ၌ဖြစ်သော နာမ်တရားများဖြစ်၍ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော နာမ်တရားတို့ကိုဘုံသတ်၍မရပြီ)။ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။ ။

နာသေဝနဒုကဉ္စ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးချကြဉ်၍မူလိနာမ်အတိုင်းဆို။ရုပ်ကိုမူအတိုင်းဆို။သချာ နဝ၊သတ္တရသ၊တိဏ္ဏိ၊ ။

စတုဝါရ ပစ္စနိယာနုလောမ ပစ္စည်းဘွန်း

နကမ္မဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်မူလီနာမ်အတိုင်းဆို။ရုပ်မရ။သင်္ချာဆို။

နဝိပါကဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်မူလီနာမ်အတိုင်းဆို။ ရုပ်မှာဗိဇ္ဇာဇ ရုပ်သာ။ ။

နရှာနဒုကာ၌။ ။ဌေ ပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ် နာမက္ခန္ဓာ။ သင်္ချာ ကော် ချည်း။ ။

နမဂ္ဂဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်။မူလီနာမ်အတိုင်းဆို။ ရုပ်မှာ အဟိတ် ရုပ်နှစ်ရသာ။ ။

တိက။ ။ဟေတုနှင့် တွဲရာဟေတု အတိုင်းတွင် အရူပဝိပါက် လေးခုကြဉ်သည့်သာထူး၏။ဟေတုသွားအတိုင်းအားလုံးဆို၊နပုရေဇာဘဒ္ဒကား။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဟေတုမူနပုရေဇာတတိက၌။ ။သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာ ရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ သင်္ချာ ပဉ္စ။ ပဉ္စ။ ။

စဘုဇ္ဇ။ ။အာရမ္မဏနှင့်တွဲ၍ရုပ်ပြုတ်ပြီ။ဆို။ ။

နပုရေဇာတစဘုဇ္ဇ၌။ ။သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ သင်္ချာ ကော်။ ကော်။ ကော်သာ။ ။

ပစ္ဆာကာဒိ။ ။အဓိပတိနှင့်တွဲရာ အဓိပတိနာမ်အတိုင်းတွင် ဘုံသတ်၍ဆိုရုံသာ။ ထို့ကြောင့် နပုရေဇာတကို မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ၊ ဆိုဘော့။ ။

အကြွင်းဆက္ကစသည့်တို့ကို "သာသေဝန၊သဝိပါက" နှစ်မျိုး စလုံးမူတည်၍မူလီသွတ်ခါသွတ်ခါဆိုတော့။ အာသေဝနနှင့် ဝိပါက မူများတင်ကားနှစ်မျိုးမရပြီ၊တမျိုးစီသာရကြ၏၊အားလုံးဆိုပါ။ ။

ဆဝါရအနုလောမပစ္စနိက်။ အကျဉ်းချုပ်။ ။အနုလုံကဲ့သို့ အနုလုံဘက်ကမူတည်ပြီး၊ ပစ္စနိက်တရားများကိုတပစ္စည်းစီ အတူ ရှာ၍မူလီသွတ်ခါထွက်လာသောတရားကိုကြည့်၍သင်္ချာထုတ်ပါ။ ။

စတုဝါရ၊ ပစ္စနိယာနုလောမ ပစ္စည်းဘွန်း

ပစ္စနိက်ကဲ့သို့ဝါရခွဲ၍ဆိုပါ။ ပစ္စနိက်တရားများကိုမူဘည်၍အနုလုံတရားများကို မူလီသွတ်ခါ ပောရမည်။ ဒုကများကို အနုလောမ ပစ္စနိက်အတိုင်းအပြန်အလှန်ပောရရုံမူ့သာထူး၏။ ။

ဖြဉ်ဩ့ခန့်။ ။အနုလောမပစ္စနိက်၌"ဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏေ" ဟုဆိုသော တရား နှင့် ပစ္စနိယာနုလောမ၌ "နာရမ္မဏပစ္စယာဟေတုယာ"ဟု ဆိုသောတရားကို ယှဉ်ကြည့်လျှင် အပြန်အလှန်ပော မှုမှတပါးအထူးမရှိပြီ၊ဒုကအားလုံး၌သဘောအတိုင်းယူဆပါ။ ။

နဟေတုပစ္စည်း။ဒုက။ နဟေတုမူအာရမ္မဏ(ပ)ဝိဂတဒုကာ၌။ ။မူ အတိုင်းနာမ်ကိုဆို။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏအစရှိသောပစ္စည်း သာဘတို၍ ဟေတုပစ္စည်းမတတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွင်း ၌စင်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ နယသို့ လိုက်၍ ၎င်း (ပ) နေဟန်သို့ လိုက်၍၎င်း "နဟေတုပစ္စယာအာ ရမ္မဏေဌေ။ စတ္တာရိ။(ပ)။ ဝိဂတေ ဌေ။ စတ္တာရိ" ဟု သင်္ချာတတ်၍ ပောအင်ကုန်၏ (နဟေတုနှင့်အဓိပတိတို့အတူမရှိ၍အပြန်အလှန် မူလီမသွတ်နိုင်ကြပြီ)။ ။

သမနန္တရ၊နိဿယ၊အာသေ၀န၊အဝိဂတဒုကာ၌။ ။မူအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာဌေ။စတ္တာရိ။ ။

အညမညဒုကာ၌။ ။နာမ်ကို မူအတိုင်းဆို၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သောဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှထောက် အပ်သော အဟိတ်ဝိတ္တဇမဟာဘုတ်(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ သင်္ချာ ဌေ။ စတ္တာရိ။ ။

ပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်-မူအတိုင်းနာမ်ကိုပဝတ္တိသာဆို။ ။

အာသေဝနဒုကာ၌။ ။မောဟမူဒုတိယဒိဇော၌ရှိသောမောဟ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် ဒုတိယဇော။ သင်္ချာဌေ။စတ္တာရိ။(မောဟပါလျှင်ဌေ- မပါလျှင်ကော်ဟုမှတ်)။ ။

ကမ္မဒုကာ၌။ ။မောဟမူဌေ၌ မောဟ၊ အဟိတ်ကြိယာ စေတ နာကြဉ်သောအဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ် ရုပ်လေးမျိုးဆို။ ။

ဝိပါကဒုကာ၌။ ။အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ၊အဟိတ်ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ သင်္ချာ ကော်။ ကော်။ ။

အာဟာရဒုကာ၌၊ ။မူအတိုင်းနာမ်ဆို၊ အဟိတ်ရုပ်သုံးမျိုးဆို။ ဌေ။စတ္တာရိ။ ။

ဣန္ဒြိယဒုကာ၌။ ။မူအတိုင်းနာမ်ဆို၊ ဇီဝိတကြဉ်ရုပ်သေးမျိုးဆို၊ဌေ၊ စတ္တာရိ။ ။

ဈာနဒုကာ၌။ ။မောဌေမော၊ဌေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော အဟိတ်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အဟိတ်ရုပ်နှစ်မျိုးဆို။ သင်္ချာဌေ။ စတ္တာရိ၊ ။

မဂ္ဂဒုကာ၌၊ ။မောဌေမော၊သင်္ချာကော့၊တိဏိ၊(တိဏိမှာအကုသ အကု) (ဗျာ၊အကု)(အကုဗျာ၊အကု)ဟုမောဟရသောပဒါဝသာ နကိုထုတ်)။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဘုံသတ်၍မူနာမ်ကိုဆို၊ အဟိတ်ရုပ်နှစ်မျိုး။ ဌေး စတ္တာရိ။ ။

တိက။ ။အဟိတ်ရုပ်များသာမူရ၍ သင်္ချာ ကော်သာ။ နာမ် သက်သက်သာရသောမူလီများကိုမသွတ်ရပြီ၊အတူရှာ၍ဆိုဘော့။ ။

စတုတ္ထ၊ပဉ္စက၊ဆဋ္ဌ။ ။ဘိကနှင့်တူပြီ၊ ဆိုတော့။ ။

သတ္တက။ ။ပစ္စနိက်နည်းအတိုင်း နအညမညနှင့်မူတွဲ၊မူလီများ ကိုလည်းမူရုပ်များနှင့်အတူရှာ၍ဆိုတော့၊ဆိုတတ်လေကြပြီ၊ ။

အဋ္ဌက၊နဝက၊ဒသက၊ဧကာဒသက။ ။သတ္တကနှင့်တူပြီ၊ ။

ဒွါဒသက၊ တေရသက၊ ။နကမ္မ နှင့် မူတွဲရာ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ၊ အာဟာရဇ ဥပါဒါ၊ဥတုဇ ဥပါဒါရုပ်ဟု မူတရားရ၏။ မူလီကိုရှာလျှင် သဟာကြီးနှင့်အာဟာရ သာရ၍၎င်းကိုသွတ်။ ။

စုဒ္ဒသက။ ။နအာဟာရ နှင့် မူတွဲလျှင် မဟာဘုတ်မှ ထောက် အပ်သောဗာဟိရဥပါဒါ၊ဥတုဇဥပါဒါရုပ်သာရ၍သဟာကြီးမျှကိုသာ မူလီသွတ်။ ။

ပန္နရသက၊ ဿောဠသက၊ နဟေတု(ပ) နောဝိဂတမူသဟာဇာ တ၊ နိဿယ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ကေဝလသက၌။ ။မဟာ ဘုတ် မှ ထောက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒါရုပ်၊ "နဟေတုပစ္စ ယာ(ပ)နောဝိဂတပစ္စယာ သဟဇာတေ ကော်။ ကော်။ နိဿယေ ကော်၊ ကော်။ အတ္ထိယာ ကော်၊ ကော်။ အဝိဂတေ ကော်၊ကော်၊" ကော် ချည်းသာ။ ။

နာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဒုက။ ။မူမှာ ရုပ်ကုန်ရ၍ မူလီရုပ်ရသော ပစ္စည်းများအတိုင်းဆို၊ သင်္ချာ ပဉ္စ။ ပဉ္စ။ (အညဝိပါကတွင်ကော်၊ ကော်သာ)။ ။

တိကာဒိ၊ ။နဟေတုနှင့်တွဲရာ နဟေတု ရုပ်ပင်ရ၍ အားလုံး နဟေတုနှင့်တူပြီ၊ ဘောဝိသက ကိုင်အောင်ဆို၊ ။

နာဓိပတိပစ္စည်း၊ ဒုက။ နာဓိပတိမူဟေတုဒုကာ၌။ ။အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်၊ မရသောအခါ မော ဌေမောကြဉ်သောအာကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ၊ သဟိတ်လောကီဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နိဒ္ဒပဝတ္တိသဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ နဝ၊ သတ္တရသ။ ။

နာဓိပတိမူအာရမ္မဏ(ပ)ဝိဂတဒုကာ၌။ ။မူနာမ်အတိုင်းဆို၊ တိဏိ သတ္တ။ ။

သမနန္တရ၊နိဿယ၊အဝိဂတ ဒုကာ၌။ ။မူအတိုင်းဆို။

အညမညဒုကာ၌၊ ။မူနာမ် အတိုင်းဆို။ ရုပ်မှာ နာမက္ခန္ဓာမှ

စတုဝါရ၊ ပစ္စနီယာ နုလောမ ပစ္စည်းတွင်း

ထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော နိဿယပစ္စယ်ဖြစ်သော ကိရိယာမဟာဘုတ်(ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ သင်္ချာ တိတ်၊သတ္တ၊ ။

ပုရေဇာတစ်သော ဒုက။ ။၎င်းတို့ကိုလည်းအနုလောမပစ္စနိက်ကိုပြန်လှန်၍ဆိုရရုံသာတည်း၏၊ ဆိုတော့။ ။

တိက-ဒီ။ ။နဟေတုနှင့်တွဲလျှင် နဟေတုအတိုင်းရ၍နဟေတုနှင့်တူပြီ၊ ။

နာနန္တရ၊ နသမနန္တရပစ္စည်း။ ။နာရမ္မဏနှင့်တူပြီ။ ။

နအညမညပစ္စည်းဒုက။ ။မူမှာရုပ်တရား သင်္ချာ ပဉ္စဖြစ်၏။ ရုပ်ရသောမူလီတို့ကိုသွတ်၍ပြောတော့။ ။

ဒ္ဓိက။ ။မူတရားမှာ အဟိတ်နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော အဟိတ်ဝိပါကဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သောအဟိတ်စိတ္တဇ ဥပါဒါ(ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်ရ၏၊ မူလီသွတ်၍ပြောတော့၊ ။

စတုက္က၊ပဉ္စက၊ဆက္က၊သတ္တက။ ။တိကနှင့်တူ၏၊ အဋ္ဌက စသည် နဟေတုနှင့်တူပြီ၊ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း ဒုက။ ။ဒုကများကို အနုလောမ ပစ္စနိက်အတိုင်း အပြန်အလှန်ဆို၊နောက် ဒုကမရေးပြီ၊မှာလည်းမမှာပြီ၊

တိက။ ။မူတရားမှာ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဒွေမော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့် အဟိတ်ရုပ်များအကုန်ရသည်၊ သင်္ချာမှာ နပုရေမှုဖြစ်၍ ပစ္စယတွက် မတိုး၊ ခွဲ၊ခွဲသာ၊ ။

နပစ္ဆာဇာတ နဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ) ဝိဂတတိက၌။ ။မူတရား အတိုင်း နာမ်သက်သက်ကိုသာဆိုပါ၊ ။

သဟဇာတ၊နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတတိက၌။ ။မူအတိုင်းဆို၊ ခွဲ၊ခွဲ၊ ။

အညမညတိက၌။ ။နာမ်ကိုမူအတိုင်းဆို၊ ရုပ်မှာ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော အဟိတ် စိတ္တဇမဟာဘုတ် (ပ)ပဝတ္တိ ကမ္မဇ မဟာဘုတ်၊ခွဲ၊ခွဲ၊ ။

အာသေဝနတိက၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ဒုတိယာဒိဇောသ္ဓရှိသောမောဟ၊သင်္ချာ ဇော်၊ဇော်၊ ။

ကမ္မတိက၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေ၌ရှိသော မောဟ၊ စေတနာကြဉ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ရုပ်ကိုအဟိတ်ရုပ်လေးပါးဆို၊သင်္ချာ ခွဲ၊ခွဲ၊ ။

ဝိပါကတိက၌။ ။အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဇော်၊ဇော်၊ ။

အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ၊ဈာနတိက၌။ ။မူနာမ်အတိုင်းဆို၊ ရုပ်များကို ဆိုင်ရာအသီးသီးအဟိတ်ရုပ် ၃-၄-၂ ပါးကိုဆို၊ သင်္ချာခွဲ၊ခွဲ၊ ။

မဂ္ဂတိက၌။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဒွေမော၊ သင်္ချာ ဇော်၊ဇော် ။

ဝိပ္ပယုတ္တတိက၌။ ။အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဇော်၊ဇော်၊ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။နာရမ္မဏနှင့်တွဲရာ အဟိတ်ရုပ်များသာရသဖြင့် နဟေတုသာနှင့်တူပြီ၊ဆိုတော့၊ ။

နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း ။ဒုကများကိုမူလီအတိုင်းဆို။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တူပြီဖြစ်၍ နဟေတုအတိုင်းဆို၊ ။

နအာသေဝနပစ္စည်း၊ တိက၊ မူတရားမှာမောဟမူပဌမဇော၌ရှိသောမောဟ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ပဌမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းနှစ်ပါး၊ အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊အဟိတ်ရုပ်အကုန်၊သင်္ချာ ငွေ၊ စတ္တာရိ၏၊ ။

နာသေဝန နဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ)ဝိဂတတိက၌။ ။မူနာမ် အတိုင်းဆို။ ။

သဟဇာတ၊နိဿယ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတတိက၌။ ။မူအတိုင်းဆို။ ။

အညမညတိက၌။ ။မူအတိုင်း နာမ်ကိုဆို၊ ရုပ်ကိုလည်း ဆိုတော့။ ။

ပုရေဇာတတိက၌။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဟဒယဝတ္ထု နာမ်မူတရားအတိုင်း ပဝတ္တိကိုဆို၊ ။

ကမ္မတိက၌။ ။စေတနာကြဉ်၍ နာမ်ကိုမူအတိုင်းဆို၊အဟိတ်ရုပ်လေးမျိုးကိုဆို။ ။

ဝိပါကတိက၌။ ။အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ သင်္ချာ ဇော်၊ဇော်၊ ။

အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယတိက၌။ ။မူနာမ်နှင့် ရုပ်သုံးမျိုး လေးမျိုးကို ဆို။ ။

ဈာနတိက၌။ ။မူအတိုင်းခွဲပဉ္စကြဉ်ဆို၊ အဟိတ်ရုပ်နှစ်မျိုး ဆို။ ။

မဂ္ဂတိက၌၊ ။မောဟမူ ပဌမဇော၌ရှိသော မောဟ။ သင်္ချာ ဇော်၊တိတ်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တတိက၌။ ။မူအတိုင်း နာမ်ကို ဘုံသတ်ဆို။ အဟိတ်ရုပ်နှစ်မျိုးဆို၊ ။

စတုက္ကာဒိ၊ ။အဟိတ်ရုပ်များသာရ၍ နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ဆိုတော့၊ ။

နကမ္မပစ္စည်း၊ တိက။ ။မူတရားမှာအဟိတ်ကြိယာစေတနာနှင့် ဗာဟိရရုပ်,အာဟာရဇရုပ်,ဥတုဇရုပ်သာရ၏၊ သင်္ချာအားလုံး ဇော် ချည်းသာ၊ ။

နကမ္မနဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ) ဝိဂတတိက၌။ ။မူနာမ် အတိုင်းဆို၊ ။

သဟဇာတ၊နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတတိက၌။ ။မူအတိုင်း ဆို၊ ။

အညမညတိက၌။ ။မူနာမ်နှင့် ဘုတ်သုံးမျိုးကိုဆို။ ။

ပုရေဇာတတိက၌။ ။ဘုံသတ်၍ မူနာမ်အတိုင်းဆို၊ ။

အာသေဝနတိက၌။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ်၌ရှိသောစေတနာ။ ။

ဝိပါက၊ မဂ္ဂ၊ ။၎င်းကိုမူလီမသွတ်နိုင်ပြီ။ ။

အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ၊ဈာနတိက၌။ ။မူနာမ်အတိုင်းဆို၊ ရုပ်မှာ အာဟာရတပစ္စည်းသာ အာဟာရဇရုပ်ရ၏၊ ဣန္ဒြိယ, ဈာနတို့ ရုပ် မရပြီ။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တတိက၌။ ။ဘုံသတ်၍မူနာမ်အတိုင်းဆို၊ ရုပ်မရပြီ။ ။

စတုက္က၊ ။နာရမ္မဏနှင့်မူတွဲရာ နကမ္မရုပ်သုံးမျိုးသာ ရဘော့ သဖြင့်သဟကြီး၊ အညမည၊ အာဟာရတို့ကို ရသင့်သလိုမူလီသွတ်၍ပြော။ ။

ပဉ္စကာဒိ။ ။စတုက္ကနှင့်တူ၏။ အဋ္ဌက နအညမည မူဝင်ရာ၌ ဥပါဒါရုပ်သုံးမျိုးသာရ၏၊အကြွင်းရဆိုတော့။ ။

နဝိပါကပစ္စည်း၊တိက။ ။မူတရားမှာမောဒွေမော၊အဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ၊ အဟိတ်စိတ္တဇ၊ ဗာဟိရ(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ရ၏။ ငွေ၊ စတ္တာရိ။ ။

နဝိပါကနဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ)ဝိဂတတိက၌။ ။မူနာမ် အတိုင်းဆို။ သင်္ချာ ငွေ၊ စတ္တာရိ။ ။

သဟဇာတ၊နိဿယ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတတိက၌။ ။မူအတိုင်းဆို၊ ။

အညမညတိက၌။ ။နာမ်ကိုမူအတိုင်းဆို၊ရုပ်မှာအချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ဗာဟိရမဟာဘုတ်၊ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ သင်္ချာ ငွေ၊ စတ္တာရိ၊ ။

စတုဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ ပစ္စည်းတွန်း

ပုရေဇာတ။ဝိပ္ပယုတ္တတိကဉ္စ။ ။ထုံသတ်၍မူနာမ်အတိုင်းဆို။ ။

အာသေဝနတိကဉ္စ။ ။မောဟမူဒုတိယာဒိဇော၌ ရှိသော မော ဟ၊ဟသိတုပ္ပါဒ်ဒုတိယာဒိဇော၊သင်္ချာ ငွေ။စက္ကာရီ။ ။

ကမ္မတိကဉ္စ။ ။မောဠွေမော၊ အဟိတ်ကြိယာ စေတနာကြဉ် သော အဟိတ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ။ရုပ်သုံးမျိုးဆိုတော့။ ။

အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာနတိကဉ္စ။ ။နာမ်ကိုမူအတိုင်းဆို။ ရုပ် ကို ပစ္စည်းအားလျော်စွာ အတူရှာဆို။ ။

မဂ္ဂတိကဉ္စ။ ။မောဠွေမော။သင်္ချာ ကော်။တိကော်။ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။မူတရားမှာ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်မှတပါး သောကြွင်းအဟိတ်ရုပ်များအားလုံးရ၏၊နဟေတုကိုမှီး၍ဆိုတော့။

န အာဟာရပစ္စည်း။ဒုက။ ။မူမှာရုပ်လေးမျိုးရရာ ၎င်းတို့ကို ရနိုင်သောသဟဇာတ၊အညမည၊ကမ္မ၊ဣန္ဒြိယတို့ကို မူလီသွတ်၍ဆို။ ။

တိက။စတုက္က။ပဉ္စက။ဆက္က။သတ္တက။ ။ဒုကနှင့်တူ၏။ ။

အဋ္ဌက။ ။နအညမညနှင့်တွဲရာ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ် သော ယခင်လေးမျိုးသော ဥပါဒါရုပ်တို့ကိုရ၏။ အညမညမှ တပါး ယခင်(၇)ပစ္စည်းကိုပင် မူလီသွတ်၍ ဥပါဒါရုပ်ကိုဆို။ ။

နဝက။ဒသက။ဧကာဒသက။ဒွါဒသက။ ။အဋ္ဌကနှင့်တူ၏။ ။

တေရသက။ ။နကမ္မနှင့်တွဲရာမဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ ဥတုဇ ဥပါဒါရုပ်သာရတော့၏။ သဟဇာတ်ကိုသာ မူလီသွတ်နိုင်တော့မည်။ ။

စုဒ္ဒသကမှ ဧကဝီသက။ ။တေရသကနှင့်တူပြီ။ ။

နဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။ရုပ်များသာ မူရှိ၍ ရုပ်တရား ရနိုင်သော ပစ္စည်းတို့ကို မူလီသွတ်၍ ဧကဝီသကတိုင်အောင်ဟောပါ။(ဗာဟိရ စသောရုပ်များကို သဟဇာတ၊ အညမည၊ကမ္မ၊ အာဟာရတို့သာ ရမည်)။ ။

နဈာနပစ္စည်း။ ။နာမ်ကဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ရုပ်ကငါးမျိုး ဟု မူတရားရှိ၏၊ မူလီသွတ်၍ဟောပါတော့။ ။

နမဂ္ဂပစ္စည်း။ ။မောဟမပါသည်သာထူး၏၊နဟေတုသဘော သွားအတိုင်းဟောပါ။ နအာဟာရမှ နမဂ္ဂတိုင် သင်္ချာများ ကော် ချည်းသာ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။တိက။ ။မူမှာ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ မောဠွေမော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာ၊ရုပ်မှာ နဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်း ရ၏။(အနုလောမ ပစ္စနိက်က ဝိပ္ပယုတ္တကိုမှုတည်သောအခါနပုရေ ဇာတကို ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝိပ္ပါကဇရုပ် စသည်တို့ ကြောင့် မူလီသွတ်နိုင်ခဲ့လည်း ဤပစ္စနီယာနုလောမ၌ နဝိပ္ပယုတ္တကို မူတည်လျှင် ဘုံချင်းမတူကြ၍ ပုရေဇာတကို မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ)။ ငွေ။ငွေ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ နဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ)ဝိဂတတိကဉ္စ။ ။မူနာမ် အတိုင်းဆို၊သင်္ချာငွေ၊ငွေ (အရူပဘုံနာမ်ဖြစ်၍ပဋိစ္စနှင့် ပစ္စယတူ၏)၊

သဟဇာတ၊နိဿယ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတတိကဉ္စ။ ။မူအတိုင်းဆို။

အညမညဘိကဉ္စ။ ။နာမ်ကို မူအတိုင်းဆို၊ရုပ်ကိုလည်း မူအ တိုင်း ဘုတ်ကိုဆို(မောဟရလျှင်ငွေ။ မရလျှင် ကော်ချည်းနေလတံ့)။

အာသေဝနဘိကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ဒု တိယာဒိဇော၌ရှိသောမောဟ။ သင်္ချာ ကော်။ကော်။ ။

ကမ္မဘိကဉ္စ။ ။စေတနာကြဉ်၍ နာမ်ကို မူအတိုင်းဆို၊ ရုပ်မှာ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်ရ၏။ ။

ဒွေဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ ပစ္စည်းတွန်း

ဝိပါက။ ။၎င်းကိုမူလီမသွတ်နိုင်ပြီ။ ။

အာဟာရ။ဣန္ဒြိယဘိကဉ္စ။ ။နာမ်ကိုမူအတိုင်း၊ ရုပ်ကို အာ ဟာရဇရုပ်နှင့် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော အသညသတ်ကမ္မဇ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်ကိုဆို။ ။

ဈာနတိကဉ္စ။ ။နာမ်ကိုမူအတိုင်းဆို၊ရုပ်မရပြီ။ ။

မဂ္ဂတိကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဠွေမော။ သင်္ချာ ကော်၊ကော်။ ။

စတုက္က။ ။နဝိပ္ပယုတ္တရုပ်အတိုင်းသာရတော့မည်၊ ၎င်းတို့ရနိုင် သော သဟဇာတ၊ အညမည၊ ကမ္မ၊ အာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယတို့ကို မူလီ သွတ်ခါ ဆိုပါတော့။ ။

ပဉ္စက။ဆက္က။သတ္တက။ ။စတုက္ကနှင့်တူ၏။ ။

အဋ္ဌက။ ။မူတရားမှာ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ်သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ(ပ)ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်ရ၏၊မူလီ(၇)ပစ္စည်းကိုသွတ်၍ဆို။

နဝက။ဒသက။ဧကာဒသက။ဒွါဒသက။ ။အဋ္ဌကနှင့်တူ၏။ ။

တေရသက။ ။နကမ္မနှင့်တွဲရာမူတရားမှာ မဟာဘုတ်မှထောက် အပ်သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ အာဟာရဇဥပါဒါ၊ဥတုဇ ဥပါဒါရုပ်သာ ရတော့၍ သဟဇာတ်နှင့် အာဟာရကိုသာ မူလီသွတ်၍ဆို၊ ။

စုဒ္ဒသက။ ။တေရသကနှင့်တူ၏။ ။

ပန္နရသက။ ။နအာဟာရနှင့်တွဲရာ မဟာဘုတ်မှထောက်အပ် သော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ဥတုဇ ဥပါဒါရုပ်သာ ကျန်ရကား သဟဇာတ်ကို သာ မူလီသွတ်၍ဟောပါတော့။ ။

သောဠသကမှ ဧကဝီသက။ ။ပန္နရသကနှင့်တူပြီ။ ။

ဒွေဝါရ၊ပစ္စနီယာနုလောမ ပစ္စည်းတွန်း

နဟေတုပစ္စည်း။ဒုက။ ။စတုဝါရသဘောသွားအတိုင်း နာမ် သက်သက်ကိုသာရွေး၍ဆိုရမည်။အဓိပတိမူလီမှတပါး ကြွင်း(၂၁) ပစ္စည်းကို မူလီသွတ်နိုင်ရကား ဝိပါက၌ ကော်၊မဂ္ဂ၌ မောဟသာရ၍ ကော်ဟုဆို၊ကျန်ပစ္စည်းအားလုံးသင်္ချာငွေချည်းရကြ၏။ ။

တိက။ ။နာဓိပတိတွင် နဟေတုဝင်ရကားဒုကနှင့်အားလုံးတူပြီ။ ။

စတုက္က။ ။နပုရေဇာတမှုဝင်၍ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မော ဠွေမော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးရ၏၊ သင်္ချာမှာ ငွေပင်ရသေး၏၊ မူလီများသွတ်ခါဆိုတော့။ ။

ပဉ္စက။ ။နပစ္ဆာဇာတမှုဝင်ရာ၌ မထူး၊စတုက္ကနှင့်တူပြီ ။

ဆက္က။ ။ပစ္စနိက်ကတွဲပြခဲ့သည့်အတိုင်း အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော အခါမောဟမူပထမဇော၌ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး ဟု မူတရားရ၏၊ပစ္စနိက်ကတွဲခဲ့သည့် အတိုင်း မူများကိုတွဲပါ၊မူလီများကိုပြီးလွယ်အောင်နာမ်ကျန်ရသော ပစ္စည်းများကို အားလုံးမူလီသွတ်၍ဆိုပါ၊ဆိုပုံနည်းပြပြီးအံ့။ ။

နဟေတု နာဓိပတိ နပုရေဇာတ နပစ္ဆာဇာတ နာသေဝန မူ အာရမ္မဏ။နံ၊သနံ၊သဟ။ည၊နိ၊ဥပ၊ကာ၊[illegible]၊ဈာ၊[illegible]၊အတ်၊[illegible]၊ဝိ [illegible]။အဝိဂတ ဆက္က၌။ ။မူတရားအတိုင်းဆို။ သင်္ချာငွေ။ ။

ကမ္မ ဆက္က၌။ ။စေတနာကြဉ်၍ မူအတိုင်းဆို။ သင်္ချာငွေ။ ။

ဒွေဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ ပစ္စည်းဘွန်း

ဒိပါကဆဋ္ဌကၡီ။ ။အာပဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။သင်္ချာ ကော်။

· မဂ္ဂဆဋ္ဌကၡီ။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူပဌမဇော၌ရှိသောမောဟ။ကော်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဆဋ္ဌကၡီ။ ။အာပဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ သင်္ချာကော်။ ။

သဟဇာတ။ ။နကမ္မနှင့်တွဲလျှင်အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသောစေတနာဟု မူဘာရေးရ၏။ သင်္ချာ ကော်ချည်းဆိုပါ။ ။

နပေတု(ပ)နကမ္မမူအာ။နံ။ သနံ။ သာ။ ညာ။နိ။ဥ။ မာ။ ဈာ။ ဈာ။ သံ။အတ်။နတ်။ဝိဂ။အဝိဂတာသဋ္ဌကၡီ။ ။မူအတိုင်းဆို။(ဤမှာသာ မူလိရ၏)။ ။

အဓိပ္ပာ။နဝကာ။ဒသက။ ။သတ္တက နှင့် တူ၍ သတ္တကပစ္စည်းများကိုပင်မူလိသွတ်၍ဆိုပါ။နဈာနနှင့်မူမတွဲရပြီ။ ။

နာဓိပတိပစ္စည်း။ ဒုက။ ။စတုဝါရအတိုင်း နာမ်သက်သက်ကိုရွေးဆို။ ။

တိကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တူပြီဖြစ်၍ နဟေတုအာတိုင်းဆိုပါ။ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း။ဒုက။ ။စတုဝါရအတိုင်းနာမ်သက်သက်ကိုသာရွေး၍ဆို။ဤသဘောများသာဖြစ်၍နောက်ဒုကာကိုမရေးပြီ။ ။

တိက။ ။မူဘာရေးမှာ နဟေတုစတုက္ကနှင့်တူ၍၎င်းသဘောအာတိုင်းဆို။ ။

နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။တိကာဒိ။ ။နဟေတုအာတိုင်းမူဘာရေးရ၍နဟေတုအာတိုင်းအားလုံးဆိုပါ။ ။

နာသေဝနပစ္စည်း။တိက။စတုက္က။ ။မောဟမူ ပထမဇော၌ရှိသောမောဟ။ဟသိတုပ္ပါဒ်ပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းခွေ၊အာပဟိတ်ဒိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဟု မူရ၏။ သင်္ချာမှာခွေတည်း။ ။

နာသေဝန နမောဘုမူ အာရမ္မဏ(ပ)အဝိဂကတိကၡီ။ ။နာမ်ကုန်ရသောပစ္စည်းများကိုမူလိသွတ်၍မူဘာရေးအတိုင်းဆိုပါ။သင်္ချာခွေ။ ။

ပုရေဇာတတိကၡီ။ ။ဘုံသတ်၍ မူအာဘိုင်းပဝတ္တိကိုဆို။ ။

ကမ္မတိကၡီ။ ။စေတနာကြဉ်၍ မူအာတိုင်းဆို။ ။

ဝိပါကာဘိကၡီ။ ။အာပဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ သင်္ချာ ကော်။ ။

ဈာနဘိကၡီ။ ။မူအတိုင်းတွင် ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်ဆို။ ။

မဂ္ဂတိကၡီ။ ။မောဟမူ ပထမဇော၌ရှိသော မောဟ။ သင်္ချာကော်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တတိကၡီ။ ။ဘုံသတ်၍ မူအာတိုင်းဆို။ ။

ပဥ္စကာဒိ။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ပထမဇော၌ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ အာပဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟု မူရရာ မူလိများကို အထက်နည်းမှီး၍ ဆိုတော့။ အကြွင်း နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နကမ္မပစ္စည်း။တိက။စတုက္က။ ။မူဘာရေးမှာ အာပဟိတ် ကြိယာစေတနာသာရ၏၊ သင်္ချာကော်ချည်းသာ။မူလိများသွတ်ခါဆိုတော့။ ။

ပဥ္စက။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသောစေတနာဟု မူဘာရေးရ၏၊မူလိများအကုန်သွတ်၍ဆိုပါ။ ။

ဆဋ္ဌကာဒိ။ ။ပဉ္စက နှင့် တူပြီ။ ။

နဝိပါကပစ္စည်း။ တိက။ စတုက္က။ ။မောဟမူ၌ခွေ၌မောဟ၊ အာပဟိတ်ကြိယာဟု မူရ၏၊ မူသင်္ချာခွေ။ မူလိသွတ်၍ဆိုပါ။ ။

ပဥ္စက။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူ ခွေ၌ မောဟ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း နာမ[illegible]ဟု မူရ၏၊ မူလိသွတ်ပါ၊ မူသင်္ချာခွေပင်။ ။

ဆဋ္ဌကာဒိ။ ။ပဉ္စက် သဘော အတိုင်း မူတွဲ၍ မူလိသွတ်ခါဆိုပါ။ ။

န[illegible]ပစ္စည်း။ ။ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်တဆယ်သာရှိရာ ၎င်းရသော မူလိများကိုအားလုံးသွတ်၍တခါတည်းဆိုပါ။ ။

တိကမူသဋ္ဌကာ။ ။နပုရေဇာတ၊ နကမ္မ၊ နဝိပါက၊နဝိပ္ပယုတ္တ တို့၌ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်မရှိ၍၎င်းတို့မှုအဖြစ်မဝင်နိုင်ရကား နဈာနပစ္စည်းသည် သတ္တကဘိုင်ရှိသာရ၏၊ ထိုရေးကား ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်ချည်းပင်။ ။

နမဂ္ဂပစ္စည်း။ ။နဟေတု၌မောဟပါသည်၊ ဤပစ္စည်း၌ မပါ၍ သင်္ချာမှာကော်ချည်းသာ၊ နဟေတုသွားကိုနည်းမှီး၍ဆိုပါတော့။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။တိက။စတုက္က။ပဥ္စက။ဆဋ္ဌ။ ။အရူပ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောခွေမော၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း နာမက္ခန္ဓာဟု မူရ၏။ သင်္ချာခွေ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ နဟေတုမူ အာရမ္မဏ(ပ) အဝိဂတ ဘိကၡီ။ ။မူအတိုင်းဆို။ (ပုရေဇာတ။ ဝိပါကဘို့ကို မူလိမသွတ်နိုင်ပြီ)။ ။

အာသေဝနတိကၡီ။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒုတိယာဒိဇော၌ရှိသောမောဟ။ သင်္ချာ ကော်။ ။

ကမ္မတိကၡီ။ ။ဘုံသတ်-စေတနာကြဉ်၍ မူအာတိုင်းဆို။ ။

မဂ္ဂတိကၡီ။ ။ဘုံသတ်-မောခွေမော။ သင်္ချာ ကော်။ ။

သဋ္ဌက။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါမောဟမူပထမဇော၌ရှိသောမောဟ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနာမက္ခန္ဓာဟု မူရ၏၊ ဆိုတော့၊ သင်္ချာခွေ။ ။

အဋ္ဌကာ။နဝကာ။ဒသက။ ။အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ရှိသောစေတနာ၊မူလိအကုန်သွတ်၍ဆို၊သင်္ချာကော်ချည်းသာ။

ဆဝါရ သင်္ချာ အကျဉ်းချုပ်

ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးအတွက်ရည်ရွယ်ခါ အတော်ကျယ်ဝန်းစွာဖြဲသည်း အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် အနုလုံ ဟောလိုလျှင် အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာအချင်းချင်းနှစ်ဘက်ရအတူရှာ။ပစ္စနိက်ဟောလိုလျှင်ထိုနည်းတူပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာအချင်းချင်း နှစ်ဘက်ရအတူရှာ။ အနုလောမပစ္စနိက်ကိုဟောလိုလျှင် အနုလုံကိုမူတည်၍ပစ္စနိက်ကိုမူလိသွတ်ခါ သုဒ္ဓသင်္ချာအချင်းချင်းအတူရှာ၊ပစ္စနီယာနုလောမကိုဟောလိုလျှင် ပစ္စနိက်ကိုမူတည်၍ အနုလုံကိုမူလိသွတ်ခါ သုဒ္ဓသင်္ချာအချင်းချင်း အတူရှာခြင်းမျှသာဖြစ်၏။ ။

ဂဏ်နံသော တဆင့်ချ သင်္ချာ မှတ်နည်း။ ။သဟိတ်နာမ်၊သဟိတ်ဝိပ္ပယုတ်ရုပ်။သာဓိပတိနာမ်၊သာဓိပတိဝိပ္ပယုတ်ရုပ်ဖြစ်လျှင် "နဝ။သတ္တ ရသ။တိဏ်"။ သဟိတ်နာမ်၊ သာဓိပတိနာမ် သက်သက် ဖြစ်လျှင် 'တိဏ်။ သတ္တ။ တိဏ်" ဝိပါက်တရား၊ အာဟိတ်နာမ်၊ အာဟိတ်ရုပ်၊ ဘုတ်တရားတို့ဖြစ်လျှင် "ကော်။ကော်။ကော်။"သဟိတ်ဝိပ္ပယုတ်ရုပ်၊ သာဓိပတိဝိပ္ပယုတ်ရုပ် သက်သက်ဖြစ်လျှင် "ပဉ္စ။ပဉ္စ။" အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော နာမ်ဖြစ်လျှင် "တိဏ်။တိဏ်။တိဏ်။" ၎င်းအရူပ နာမ် နှင့် သဟိတ်ဝိပ္ပယုတ်ရုပ်တို့ရောနေလျှင် "သတ္တ။သတ္တ။တိဏ်။" မောဟနှင့်အာဟိတ်နာမ်ရောနေလျှင် "ခွေ။ စတ္တာရီ။ ခွေ။ မောဟသက်သက်ဖြစ်လျှင် "ကော်။တိဏ်။ကော်။"အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောမောဟဖြစ်လျှင် "ကော်။ကော်။ကော်။" ဟု တရားရ အတိုင်း ဤဆဝါရ၌ ဂဏ်နံသော မှတ်ပါ။ ။

ဥာဏ်ကစားနည်း။ ။ဤပါဠိတော်သွားကိုသဘောကြ၍ ဥာဏ်ကစားလိုလျှင် မည်သည့်ဝါရ၌မဆိုဒုက,တိကစသည်ကိုလေးချက်သေတ္တာချင်သလိုဖွဲ့(ဒုကထေးချက်ဘဲ့ပုံကိုဇယားဖြင့်ပြသားသည်) ပါဠိတော်သွားမဟုတ်ဘဲ မိမိဘို့စိတ်ထင်ရာပစ္စည်းကို မူတွဲချင်သလိုရန်သွား၍တွဲ၊ မူလိ ကိုလည်း သွတ်ချင်သလိုသွတ်၍ဟော၊ ဥာဏ်ကစားခါ ဟောတိုင်း ဟောတိုင်း ထွက်လာသော တရားများကိုကြည့်၍သင်္ချာထုတ်၊ အကောက်ကောက်၊ ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ ပေးခဲ့သောနည်းကိုကြေနပ်လျှင် ဟုတ်မှန်လာကြောင်း ဝန်ခံကြ ါလိမ့်မည်။ (ဆဝါရသင်္ချာခဏ်း၌ နှစ်ဘက်ရ အတူရှာဘတ်မှုလျှင် အကြောင်းတည်း)။ပါဠိတော်အာဂုမ်ပေယျာလနှင့်ဘကွဖေါ် နည်းများကိုလည်း နည်းပေးခဲ့ပြီ။ ။

သင်္ချာဝါရ ကောက်ပုံ ဝိဘင်းထုတ်ပုံ နည်းကိုပြခြင်း

အနုလုံ။ဟေတုဗာဝိသဇ္ဇနာ။သာသသေဝနည်း။ ။ပစ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာ စေတနာကြဉ်သော လောဘမူ၊ ဒေါသမူ၊ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာဒုတိယာဒိဇော၊ ကေန်ရသောမဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်မဟာ ဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ မဂ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာဘု နာမ်သက်သက်ကိုသာရ၍ သင်္ချာမှာတိဏ်၊ သတ္တ။တိဏ် ဟုရကြောင်းနောက်ကအထပ်ထပ်ပြခဲ့ပြီ။ ။

(ကုသ။ကု)။ ။၎င်းကိုကောက်လျှင် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ၊မဟာကုသိုလ်ဒုတိယာဒိဇော၊ကေန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊မဂ်လေးခု စေအင်္ဂုတ်သ။အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုကြဉ်သော မဟာကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဇော။မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် မဂ်လေးခု၊ စေတနာကြဉ်သော စေသတ္တတိံသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဝိဘင်းကို "ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ၊ အာရမ္မဏပစ္စယာ(ပ)အဝိဂတပစ္စယာ၊ ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စတယော ခန္ဓာ၊ တယောခန္ဓေ ပဋိစ္စဧကောခန္ဓော၊ ဒွေခန္ဓေပဋိစ္စ ဒွေခန္ဓာ"ဟု ဟောအပ်၏။ ။

(အကု။ အကု) (ဗျာ။ ဗျာ)။ ။နည်းတူ တရားရွေးကောက်၊ (ဗျာ။ဗျာ)တွင် ဝိပါက်မပါပဝတ္တိသာဖြစ်၍ "ကြိယာဗျာကတံ ဧကံ ခန္ဓံ"စသည်ကိုဆို။ ။

ပစ္စယအဘွက် (ဗျာ။ကု)၌ ကဉ္ဇွားကား။ ။ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပ်ဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။မရဏာသန္နအခါ....(ပ)ဆို-ဟဒယဝတ္ထုကိုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော မဟာကုသိုလ်ဒုတိယာဒိဇော၊ ကေန်ရသောမဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ မဂ်လေးခု စေတနာကြဉ်သော စေသတ္တတိံသအစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ဝိဝိဘင်းကို "အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပစ္စယာ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ၊ (ပ)။ အဝိဂတပစ္စယာ။ ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ကုသလာ ခန္ဓာ"ဟု ဟောအပ်၏။ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။နည်းတူကောက်၍ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ ။

(ကုဗျာ။ကု)။ ။ဝိဘင်္ဂသွားအတိုင်းသဟဇာတချက်,ပုရေဇာတချက်ကောက်၍ "ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓဉ္စ ဝတ္ထုံ စ ပစ္စယာ တယောခန္ဓာ" စသည်ဖြင့် ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ ဤသဘောသွားအတိုင်း အားလုံးကို ထွက်လာသောတရားကိုကြည့်၍သင်္ချာထုတ်။သင်္ချာအရတရားအားလျော်စွာကောက်၍ အနုလုံဝိဘင်္ဂက ပြခဲ့သည့်နည်းအတိုင်းဝိဘင်းထုတ်ပါ။ . .

(အကုဗျာ။အကု)။ ။နည်းတူဆို။ ဤနည်းပြဖြင့်အနုလုံအားလုံးဆိုပါ။ ။

ပစ္စနိက်။နဟေတုမူနပုရေဇာတဒုကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဒွေမော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်အဟိတ်ရုပ်များရ၏။ သင်္ချာမှာ(အကု။အကု)(ဗျာ။ဗျာ) ဟု နှစ်ချည်းရကြ၏။ ။

(အကု။အကု)။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေ၊ ဗုဒ္ဓသ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ ရှိသော မောဟပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ဝိဘင်းထုတ်လျှင် "အကုသလံ ဓမ္မံပဋိစ္စ အကုသလော ဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိနဟေတုပစ္စယာ။ နပုရေဇာတပစ္စယာ၊အရူပေ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟာ တော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော"ဟု ထုတ်။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိ။ကဉ္ဇွား။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစေကောဒသအစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစေကောဒသအစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သောအဟိတ်ဝိပါက်၊အဟိတ်ကြိယာ၊စေဒွါဒသ၊ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ ကဉ္ဇွားကား။ ။အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ စေတသိက်- အစိပ်အစိပ်၊ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယ ဝတ္ထုကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ စေတသိက်၊ အစိပ်အစိပ်-အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်ရ၏။ ။:

ရုပ်သက်သက်ကဉ္ဇွားကား။ ။နဟေတု ဝိဘင်္ဂ အတိုင်းကောက်ပါ။ဝိဘင်းကို "အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စအဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ၊ နပုရေဇာတပစ္စယာ။ အရူပေ အဟေတုကကြိယာဗျာကတံ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ။ (ပ)အဟေတုကဝိပါကာ ဗျာကတေ ကြိယာ ဗျာကတေ ခန္ဓေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ။ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာ ဗျာကတံဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယောခန္ဓာကဋတ္တာစရူပံ ...အကြွင်းကို နဟေတု အတိုင်းဆိုပါ။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော ဗာဟိရဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒရုပ်ရ၏။ ၎င်းကိုကောက်လျှင် ဗာဟိရမဟာဘုတ်ဥတုဇမဟာဘုတ် ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဗာဟိရဥပါဒါ ဥတုဇဥပါဒ ရုပ်ရ၏။ ဝိဘင်းထုတ်လျှင် "အဗျာကတံဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏပစ္စယာ(ပ)နောဝိဂတပစ္စယာ။ ဗာဟိရေ ဥတုသမုဋ္ဌာနေ မဟာဘူတေ ပဋိစ္စဥပါဒါရူပံ"ဟုထုတ်။ (ဤနည်းပြဖြင့်ပစ္စနိက်သင်္ချာခဏ်း ဟူသမျှတို့၏ ကဉ္ဇွား ကောက်နှင့် ပါဠိဆိုဝိဘင်္ဂသဘောသွားကောက်၍ ဝိဘင်းများကို ထုတ်ပါ။ဟိတ်ပါဌ်များကိုပစ္စနိက်ဟိတ်ပါဌ်သဘောသွားအတိုင်းယူဆပါ)။ ။

အနုလောမပစ္စနိက်

ဟေတု(ပ)ဝိပါက(ပ)အဝိဂတမူနပစ္ဆာဇာတအာသေဝနသဇ္ဇနာ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သောဖိုလ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာရ၏။ ။

ကဉ္ဇွားကောက်ပုံ။ ။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါဖိုလ်လေးခုစေဆတ္တိံသအစိပ်စိပ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော ဖိုလ်လေးခု၊စေဆတ္တိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာရ၏။ ။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ။ ။အဗျာကတံ ဓမ္မံပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ(ပ)အဝိဂတပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတ ပစ္စယာ။ ဝိပါကာဗျာကတံ ဧကံခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ"စသည်ကိုထုတ်။ ။

ပစ္စနိယာနုလောမ

သံသဋ္ဌဝါရ။နဟေတု(ပ)နဝိပ္ပယုတ္တမူ အာရမ္မဏဒုကဉ္စ။ ။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန် ၌ရှိသော စေတနာရ၏။ ကဉ္ဇွားကား။အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစေ(၁၁) အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၌ ရှိသော စေတနာရ၏။ ။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ။ ။"အဗျာကတံ ဓမ္မံ သံသဋ္ဌော အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ(ပ) နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အာရမ္မဏ ပစ္စယာ။အရူပေအဟေတုက ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေသံသဋ္ဌာ အဟေတုကကြိယာစေတနာ"ဟုထုတ်။ ။

သင်္ချာဝါရကောက်ပုံ။ဝိဘင်းထုတ်ပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။နှစ်ဘက်ရအတူ၍ထွက်လာသော တရားအားလျော်စွာ နည်းပေးခဲ့သည့် အတိုင်းရသင့်သော သင်္ချာကိုထုတ်။ (ကု။ကု)စသော သင်္ချာအားလျော်စွာ တရားကိုကြည့်၍ ဝိဘင်္ဂဝါရ ပုံစံခါအကောက်ကောက်ပါဠိထုတ်ပါ။ဤသင်္ချာဝါရ ဝိဘင်းများမှာ ဝိဘင်္ဂဝါရနှင့် အချို့တူဝတူ၏။ အချို့နည်း၏ အပိုဟူ၍မရှိနိုင်၊ ဝိဘင်္ဂဝါရ၏ အစိပ်တရားများသာဖြစ်၍ ဝိဘင်္ဂဝါရမှ မထွက်ပြီ။ ။

ဆဝါရ အနုလုံ ခန္ဓာဝါရ ဆိုရိုး

ဆဝါရအနုလုံနှင့် ပစ္စနိက်ဘရားတို့၏ကဏ္ဍနှင့် ဟိတ်ပါဌ်များကို ကောက်ပြီးလျှင် ဤခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံများကို ပဋိစ္စဝါရ အနုလုံ၌ အကောက်ဆရာတော်သည် ကျယ်ဝန်းစွာပြတော်မူ၏။ ။

ခန္ဓာဝါရအကျဉ်း။ ။ခန္ဓာဝါရ ဖွဲ့နည်းကို ပြခြင်းဖြင့် ပဋ္ဌာန်း(၂၄)ကျမ်းစလုံး၏ ဆဝါရ ပါဠိတော်ဖြစ်လာပုံကို တိက်ဒုက်တရားအာ လျော်စွာထုတ်၍ များစွာ အထောက်အပံ့ ရပေလိမ့်မည်။ ။

ခန္ဓာဝါရ ဖွဲ့ပုံသဘော။ ။ကဏ္ဍပါဌ်ကို ကောက်စဉ်က အစိပ်အပိုင်ဖြစ်သင့် အမိပ်အပေါင်း ဖြစ်သင့်ကို နည်းပေးခဲ့သည့် အတိုင်း သဘောမိပါလျှင် တကြိမ်တည်းဖြင့် ဆဝါရ ခန္ဓာဝါရ ကိစ္စပြီးပါ၏။ ။

အနုလုံ ခန္ဓာဝါရ ဆိုရိုး

ကုသလေန ကုသလံ၌။ ။ခန္ဓာဝါရတဆဲ့လေးဝါရဖြစ်သတည်း တဆဲ့လေးဝါရ ဟူသော်ကား ကေကလေးဝါရ၊တိကလေးဝါရ၊ ဒုကခြောက်ဝါရအားဖြင့် တဆဲ့လေးဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ။

ကေကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ဝေဒနာ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ (ဝေဒနာ ခန္ဓံ ဟူသော ကံပုန်ကို ညွှန်ပြယ်၍ ကေကဟုဆို၏) ဝေဒနာ ခန္ဓာ၏ အရကို ဝေဒနာယူ၍ တယောခန္ဓာ၏အရကို သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ။ (ဇယားအောက်နားကဖြထားသော ခန္ဓာထေးပါးကိုတပါး စီလှည့်၍ ကံတွက်ယူ၍ အကျန်သုံးပါးကို ကဏ္ဍာတွက်ယူပါ)၊ဝေဒနာ ခန္ဓာ၏အရကို သညာယူ၍ တယောခန္ဓာ၏အရကို သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ၊ ဝေဒနာ ခန္ဓာ၏အရကို သင်္ခါရယူ၍ တယောခန္ဓာ၏အရကို ဝိညာဉ် ဝေဒနာသညာယူ၍ တဝါရ၊ ဝေဒနာ ခန္ဓာ၏အရကို ဝိညာဉ်ယူ၍ တယောခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ယူ၍ တဝါရ။ ဤသို့လျှင် ကေကလေးဝါရဖြစ်သတည်း။ ။

တိကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"တယော ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဧကော ခန္ဓော"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ တယောခန္ဓေ၏ အရကို ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရယူ၍ ဧကော ခန္ဓော၏ အရကို ဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ၊တယောခန္ဓေ၏အရကို သညာသင်္ခါရ ဝိညာဉ်ယူ၍ ဧကောခန္ဓော၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ။ တယော ခန္ဓေ၏အရကို သင်္ခါရဝိညာဉ် ဝေဒနာယူ၍ ဧကော ခန္ဓော၏ အရကို သညာယူ၍ တဝါရ။ တယောခန္ဓေ၏ အရကို ဝိညာဉ် ဝေဒနာ သညာယူ၍ ဧကောခန္ဓော၏အရကို သင်္ခါရယူ၍ တဝါရ။ဤသို့လျှင် တိက လေးဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ။

ဒုကခြောက်ဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ဒွေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဒွေ ခန္ဓာ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ ဒွေခန္ဓေ၏ အရကို ဝေဒနာသညာယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏အရကို သင်္ခါရဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ။ ဒွေခန္ဓေ၏အရကို ဝေဒနာသင်္ခါရယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏ အရကို သညာဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ၊ဒွေခန္ဓေ၏အရကို ဝေဒနာဝိညာဉ်ယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏အရကို သညာသင်္ခါရယူ၍ တဝါရ၊(ဝေဒနာကိုမှတည်၍ လှည့်ကိုလှည့်သွတ်လျှင် သုံးဝါရရမည်) ဒွေခန္ဓေ၏အရကို သညာ သင်္ခါရယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ၊ဒွေခန္ဓေ၏အရကို သညာဝိညာဉ်ယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာ သင်္ခါရယူ၍ တဝါရ(သညာကိုမှတည်၍ နှစ်ဝါရရ၏) ဒွေခန္ဓေ၏အရကို သင်္ခါရဝိညာဉ်ယူ၍ ဒွေခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာသညာယူ၍ တဝါရ(သင်္ခါရ တဝါရသာ)ဤသို့လျှင် ဒုကခြောက်ဝါရဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် ဧကကလေးဝါရ၊ တိကလေးဝါရ၊ ဒုကခြောက်ဝါရအားဖြင့် ခန္ဓာဝါရ တဆဲ့လေးဝါရဖြစ်သတည်း။ ။

ဇယားပြ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးကိုကြည့်၍ တပါးကံထားလျှင် သုံးပါးကဏ္ဍ။ သုံးပါးကံထားလျှင် တပါးကဏ္ဍ။ နှစ်ပါးကံထားလျှင် နှစ်ပါး ကဏ္ဍဟုရသင့်သလောက်လှည့်၍ ယူလိုက်သောအခါ အစိပ်အစိပ်ဖြစ်၍(၁၄)ဝါရသာရ၏။ ဝိပါကမှတပါး အာရမ္မဏ အစရှိသော ကုန်(၂၀)ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စနိက်ဇယား၌(၁၄)တို့ကိုပါ ဤသဘောသွားအတိုင်းဖွဲ့ပါ။ ။

(ကုံးဇူ)၌။ ။ခန္ဓာဝါရ(၂၂၅)ဝါရ ဖြစ်သတည်း။ (၂၂၅)ဝါရဟူသော်ကား။ ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ တဆဲ့ငါးဝါရ။ (ဇယား၌ ဘုတ်လေးပါးကိုပြထားရာ ဧကကာ၊တိကာ၊ဒုက လှည့်နည်းအတိုင်းဆိုရမည်)၊အာပေါ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ တဆဲ့ငါးဝါရ။ (ဤသဘောသွားဆိုပါ။အကျဉ်းမျှပြတော့အံ့)။တေဇော ၁၅-ဝါရ။ ဝါယော ၁၅-ဝါရ။ (ဧကကသွားတည်း) ပ,အာ,တေ ၁၅-ဝါရ။ အာ,တေ,ဝါ-၁၅-ဝါရ။ တေ,ဝါ,ပ-၁၅-ဝါရ။ ဝါ,ပ,အာ ၁၅-ဝါရ။ (တိကသွားတည်း) ပ,အာ-၁၅-ဝါရ။ ပ,တေ-၁၅-ဝါရ။ပ,ဝါ ၁၅-ဝါရ။ အာ,တေ ၁၅-ဝါရ။အာ,ဝါ-၁၅-ဝါရ။ တေ,ဝါ-၁၅-ဝါရ။(ဒုကသွားတည်း)ပထဝီ,အာပေါ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ ၁၅-ဝါရ။ ဤသို့လျှင် (၂၂၅)ဝါရဖြစ်သတည်း။ ။

ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ တဆဲ့ငါးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။ဧကကလေးဝါရ။တိကလေးဝါရ။ဒုကခြောက်ဝါရ။ စတုက္ကတဝါရအားဖြင့်(၁၅)ဝါရဖြစ်သတည်း။ (အစိပ်အပေါင်းဖြစ်၍ ခန္ဓာလေးပါးစလုံး ကံထားနိုင်ရကား စတုက္ကတဝါရတိုး၍ လာသည်။ အစိပ်အစိပ်၌ကား ထိုသို့လေးပါးစလုံး ကံမထားနိုင်)။ ။

ဧကကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ကုသလေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော် ပါဌ်၌၊ ကုသလေ ခန္ဓေ၏ အရကို ဝေဒနာယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရုပ်၏အရကို ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ။ ကုသလေ ခန္ဓေ အရကို သညာယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရုပ်၏အရကို ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ။ (ကုံးကူ)သွားအတိုင်းကံပုန်ကို ခန္ဓာယူ။ကဏ္ဍပုန်ကို ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ချည်းယူ၍ ဧကက၊ တိက၊ ဒုက များကိုကုန်အောင် ဤသဘောသွားအတိုင်းဆို)။ ။

စတုက္ကတဝါရ ဟူသော်ကား။ ။ကုသလေ ခန္ဓေ၏ အရကို ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်ယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏ အရကို ပထဝီ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ။ဤသို့လျှင် စတုက္က တဝါရဖြစ်သတည်း။ ။ဤသို့လျှင်ဧကကလေးဝါရ၊ တိကလေးဝါရ၊ ဒုကခြောက်ဝါရ၊စတုက္ကတဝါရအားဖြင့် ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ တဆဲ့ငါးဝါရဖြစ်သတည်း။ ။(ကဏ္ဍကောက်တွင် အစိပ်အပေါင်းဟုဆိုရာ အစိပ်အတွက်(၁၄)ဝါရ။အပေါင်းအတွက် တဝါရ ရ၏။ အစိပ်အပေါင်းဟူသမျှ ဤသဘောအတိုင်းချည်းယူဆပါ)။

အာပေါ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ် (၁၅)ဝါရစီ တို့ကိုလည်းနည်းတူအာပေါ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်စသည်ကိုဆိုပါ။

ပထဝီ,အာပေါ,တေဇော မဟာဘုတ် စသော တိကတွင် ဒုက ဘုတ်။ ။ကုသလေ ခန္ဓေ၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရုပ်၏အရကို ပထဝီ,အာပေါ,တေဇော မဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် (၂၂၅)ဝါရ ကုန်အောင်ဆို။ ခန္ဓာသဘော သွားအတိုင်းတွင် ဘုတ်များကို ကဏ္ဍဘက်က ဆိုရုံသာ။ ။

(ဇယားပြအတိုင်း ၊ (ကုံးဇူ)ရသော အဓိပတိစသော ပစ္စည်းများ ကိုလည်း ဤသဘောသွားအတိုင်းဆိုပါ)။ ။

ဆဝါရ အနုလုံ ခန္ဓာဝါရ ဇယား

	ကုပဒ=၃			အကုပဒ=၃			ဗျာပဒ=၅ (ဗျာ။ဗျာ)											ကုဗျာ=၃			အကုဗျာ=၃		
ပစ္စည်း	[illegible]	=	=	[illegible]	=	=	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	=	=	=	[illegible]	=	=	[illegible]	=	=
ဟေ။ဗျာ။ခဂ်	၁၄	၂၂၅	၂၀၀	၁၄	၂၂၅	၂၀၀	၂၀၀	၂၀၀	၁၅	၁၅	၃၀		၁၈	၁၅	၁၅	၃၀	၃၀	၁၄	၂၂၅	၂၃၆	၁၄	၂၂၅	၂၃၆
အာရ။နန္တ။သမ။ဥ။ သိ။နတ်။ဝိဂ	။			။			၁၄	၁၄		။		၇၅	။	။	။			။			။		
အဓိပတိ	။	။	။	။	။	။	၂၀၀				၁၅		။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
သဟဇာတ	။	။	။	။	။	။	၂၀၀	၂၀၀	။	။	၁၀၅	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
အညမည	။			။			၁၄	၁၄	။	။	၆၀	။	။	။	။			။			။		
ပုရေဇာတ	။			။			။					။	။	။	။			။			။		
အာသေဝန	။			။			။						။	။	။			။			။		
ကမ္မ၊ဣန္ဒြိယ	။	။	။	။	။	။	၂၀၀	၂၀၀	။	။	၆၀	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
ဝိပါက							။	။	။	။	၃၀	။	။										
အာဟာရ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၄၅	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
ဝိပ္ပယုတ္တ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၃၀	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။

ဆဝါရ ပစ္စနိက် ခန္ဓာဝါရ ဇယား

နဟေတု				၁၅			၂၀၀	၂၀၀	၁၅	၁၅	၁၀၅	၇၅	၁၅		၁						၁၅		
နအာရ။နန္တ။သမ။ဥ။ သိ။နတ်။နေ။ဝိဂ		၂၂၅			၂၂၅		၂၂၅	၂၂၅	။		။								၂၂၅			၂၂၅	
နအဓိပတိ	၁၄	။	၂၀၀	၁၄	။	၂၀၀	၂၀၀	၂၀၀	။	။	။	။	။	၁၅	၁၅	၃၀	၃၀	၁၄	။	၂၃၆	၁၄	။	၂၃၆
နအညမည		။			။		၂၂၅	၂၂၅			၇								။			။	
နပုရေဇာတ	။	။		။	။		၂၃၆	၂၀၀	။	။	၁၀၅								။			။	
နပစ္ဆာဇာတ	။	။	။	။	။	။	၂၀၀	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
နအာသေဝန	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
နကမ္မ	၁၅			၁၅			၁၅				၄၅		၁	၁	၁			၁၅			၁၅		
နဝိပါက	၁၄	။	။	၁၄	။	။	၂၀၀				၆၀		၁၅	၁၅	၁၅	။	။	၁၄	။	။	၁၄	။	။
နအာဟာရ											၆၀												
နဣန္ဒြိယ											၄၇												
နဈာန							၁၄				၇၅	။											
နမဂ္ဂ							၂၀၀	။	။	။	၁၀၅	။	။										
နဝိပ္ပယုတ္တ	၁၄			၁၄			၁၄				၇၅												
ခန္ဓာဝါရရန်ဖွဲ့နည်းပြ	ဝေဒနာ / ပထဝီ			သညာ / အာပေါ			သင်္ခါ / တေဇော				ဝိညာဉ် / ဝါယော		ခန္ဓာ / ဘတဲ										

(ကု။ကုဗျာ)။ ။ဤ၌ အစိပ်အစိပ်သာဖြစ်၍ အပေါင်းစတုက္ကကို မရဘဲ (၁၄)ဝါရစီသာရ၍ ခန္ဓာဝါရ (၂၁၀)ဖြစ်သတည်း။(၂၁၀)ဟူ သော်ကား။ ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်၌ (၁၄)ဝါရ။(ကု။ဗျာ)နည်း ဆို။ ပ,အာ,တေ,ဝါ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်၌ (၁၄)ဝါရ။ဤသို့လျှင် (၂၁၀)ဖြစ်သတည်း။ ၁၄×၁၅=၂၁၀ တည်း။ ။

ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်၌(၁၄)ဝါရ ဟူသော်ကား။ ။ဧက က ထေးဝါရ။တိကလေးဝါရ။ဒုကခြောက်ဝါရတည်း။ ။

ဧကကလေးဝါရဟူသော်ကား။ ။"ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိ တော်ပါဌ်၌ ဧကံခန္ဓံ၏အရကိုဝေဒနာယူ၍ တယောခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာ နဉ္စရူပံ၏အရကို သညာသင်္ခါရဝိညာဉ်၊ ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ် ယူ၍ တဝါရ။ (ဤသဘောသွားအတိုင်း(၂၁၀)လုံး ကုန်အောင်သို ပါ။ (ကု။ ကုဗျာ)ရကြသော အဓိပတိစသော ပစ္စည်းများကိုလည်း နည်းတူသိပါ။ ။

အကုသိုးဆုံး။ ။ကု သုံးချက်နှင့်ဟူပြီ။ ။

ဆဝါရအနုလုံ ခန္ဓာဝါရဆင့်ရိုး

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝဒ္ဓန်း ။အဗိဝ်အဗိဝ်ပင်ဖြစ်၍ (ကု။ကုဗျာ) သဘောသွားအတိုင်း ခန္ဓာဝါရ (၂၁၀)ပင်ရ၏။ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ကို ရှုတ်၍ဖွဲ့တော့။ ။ပါဠိဘော်ဇယား၌ (၁။၃။၂) ဂဏန်းတို့ဖြင့် ပြသမျှ အဗိဝ်အဗိဝ်တို့တည်း။ ။

အားရမ္မဏ စသည်နှင့် အညမည။ ။ဝိပါက်ကြိယာ နာမ်သက်သက် အဗိဝ်အဗိဝ်သာဖြစ်ရကား(၁၄)ဝါရစီရ၏၊(ကု။ကု)သဘောအတိုင်းဆို၊ ။

ပဋိသန္ဓေ။ ။ရုပ်နှင့်တွဲသော အဗိဝ်အဗိဝ် တရားပင်ဖြစ်၍ ပဝတ္တိနည်းတူ ဟေတု စသည်၌(၂၁၀)ပင်ရ၏။ ပဌမမဟာဘုတ်ကဠုက္ကာရုပ်၌(၁၄)ဝါရ စသည်ကိုဆို၊ ။

အာရမ္မဏ စသည်၌။ ။ပဋိသန္ဓေ နာမ်သက်သက် အဗိဝ် အဗိဝ်ဖြစ်၍(၁၄)ဝါရ ရ၏။(ကု။ကု)သဘောအတိုင်းဆို၊ ။

အညမည။ ။ကဏ္ဍားပုဒ်မှာ "ဝတ္ထုစ" ဟု ပါသော်လည်း ၎င်းအတွက် ခန္ဓာဝါရမတိုးပြီ။ "တယောခန္ဓာဝတ္ထုစ" စသည်ဖြင့်ဟောပုံကိုကြည့်ပါ။

ဧကဉ္စ။ ။ဖေကံခန္ဓ၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ တယောခန္ဓာဝတ္ထုစ၏အရကို သညာသင်္ခါရဝိညာဉ် ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်(၁၄)ဝါရကုန်အောင်ဆိုပါ။ ။

ခန္ဓ ပဋိစ္စ ဝတ္ထု။ ။၎င်းကို အဗိဝ်အပေါင်းဆိုရသဖြင့်(ခန္ဓဟု ဟောသည်ကိုထောက်) အဗိဝ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၌(၁၅)ဝါရဟူသော်ကား။ ဧကကလေးဝါရ။ တိကလေးဝါရ။ ဒုကခြောက်ဝါရ။ စတုက္ကဝါရအားဖြင့်(၁၅)ဝါရဖြစ်သတည်း။ ။

ဧကကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝတ္ထု" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌ ခန္ဓေ၏ အရကို ဝေဒနာယူ၍ ဝတ္ထု၏ အရကို ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် စတုက္ကပါ(၁၅)ဝါရကုန်အောင်ဆို၊ ရသင့်သော ပစ္စည်းများကိုနည်းတူဆို၊(၁၅)ဝါရ ရသောတရားများကို ဤသဘောသွားအတိုင်း အားလုံးပင်ရေတွက်ပါ။ ။

ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စခန္ဓာ။ ။ဟဒယဝတ္ထု၌ တဆဲ့ငါးဝါရဟူသော်ကား ဧကက၊တိက၊ဒုက၊စတုက္ကတို့ကိုဆိုပါ။ ။

ဧကကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ ဝတ္ထု၏အရကို ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ ခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အပြန်အလှန်ဆိုရရုံသာထူး၏။ ဆိုပါတော့၊ (ပဋိသန္ဓေအခါအတွက် သုံးချက်စလုံးကို ပေါင်းလျှင် ၂၁၀+၁၅+၁၅=ခန္ဓာဝါရ (၂၄၀)ဖြစ်သတည်းဟုဆို) ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ပါဠိတော်အတိုင်း ဘုတ်ရုပ်မျိုးရှိရာ ဟေတုမှာ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဟု နှစ်ပါးသာရှိ၏၊ တပါးလျှင်(၁၅)ဝါရစီဖြစ်ရကား(၃၀)ရ၏။ ။

အဓိပတိ။ ။သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်သာရှိ၍(၁၅)ဝါရသာ။ ။

သဟဇာတ။ ။ခုနစ်ပါးလုံးရှိ၍ ၁၅×၇ လီ=(၁၀၅)ဝါရရ၏၊

အညမည။ ။ဘုတ်ကုန်ခုလည်း ဥပါဒါရုပ်မရ၍ အားပေါင်း စတုက္ကမရ၊ ဘုတ်တပါးလျှင်(၁၄)ဝါရစီသာရ၍ ၁၄×၇ လီ=(၉၈)ဝါရဖြစ်၏၊ အကြွင်းပစ္စည်းများကိုလည်း ဇယားပြအတိုင်းဆိုပါ။ ။

ဟေတုပစ္စည်း၊ ရှင်းလင်းချက်။ ။ခန္ဓာဝါရ သုံးဆယ်ဖြစ်သတည်း။ ။

သုံးသပ်ချက်။ ။ စိတ္တဇမဟာဘုတ်၌(၁၅)ဝါရ၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်၌ (၁၅)ဝါရတည်း၊ စိတ္တဇ မဟာဘုတ်၌ (၁၅)ဝါရဟူသော်ကား ဧကကလေးဝါရစသည်ကိုဆိုပါ။ ။

ဧကက လေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ဧကံ မဟာဘူတံ ပဋိစ္စ တယော မဟာဘူတာ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌ ဧကံမဟာဘုတ်၏အရကို ပထဝီမဟာဘုတ်ယူ၍ တယောမဟာဘုတာ၏အရကိုအာပေါ်,တေဇော,ဝါယောမဟာဘုတ်ယူ၍ တဝါရ။ ဤသို့စသည်ဖြင့်(ကု။ကု)က ခန္ဓာကိုလှည့်၍ ယူသလို ဤ၌လည်း ဘုတ်များကိုလှည့်ခါ မိကာဒုကများကိုပါ ကုန်အောင်ဆိုပါ။ ။

စတုက္ကတဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ ဥပါဒါရုပံ"ဟူ၍....၌ မဟာဘူတေ၏ အရကို မဟာဘုတ်လေးပါးယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပံ ဥပါဒါရုပံ၏ အရကို စိတ္တဇဥပါဒါရုပ်ယူ၍ တဝါရ။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ မဟာဘုတ်,ဗာဟိရမဟာဘုတ် စသည်တို့ကို(၁၅)ဝါရ(၁၄)ဝါမှဟု ရသင့်သလိုဆိုတော့၊ အပေါင်းစတုက္ကအတွက် ကဏ္ဍားကို ဆိုင်ရာဥပါဒါရုပ်များကိုဆိုပါ)၊ ။

ပစ္စဝတ္ထု။ဟဒယဝတ္ထု။ ။၎င်းတို့မှာ ပစ္စယဝါရအတွက်ဖြစ်၏။ ပစ္စဝတ္ထုကိုတပါးစီဆိုရပေမည့်၊ရုပ်ကံနေ၍ အဗိဝ်အပေါင်းပင် ဖြစ်ရကား ပသာဒတပါးလျှင် (၁၅)ဝါရစီရ၍ (၇၅)ဝါရဖြစ်၏။ သုဒ္ဓသဗ္ဗာတွင် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ရသော အာရမ္မဏစသည်၌ ဆိုရပေမည်။ ။

စက္ခာယတနံပစ္စယာစက္ခုဝိညာဏံ။ ။စက္ခာယတန၌ (၁၅) ဝါရဟူသော်ကား ဧကကလေးဝါရ....ဆိုပါ၊ ။

ဧကကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌ စက္ခာယတန၏ အရကို စက္ခုပသာဒယူ၍ စက္ခုဝိညာဏ၏ အရကို ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ၊(ဤနည်း ဘိုမြိုး၍(၁၅)ဝါရကုန်အောင် ဆိုပါ။သောတာယတနစသည်ပါဆိုပါ)။ ။

ဝတ္ထုံကံ။ဟဒယဝတ္ထု။ ။၎င်း၌လည်းနည်းတူ (၁၅)ဝါရပင်ရ၏။ ။

ဧကကလေးဝါရ ဟူသော်ကား။ ။"ဝတ္ထုံပစ္စယာ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ဝတ္ထု၏အရကို ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ။ အကြွင်းရဆိုပါတော့။ ။

(ဗျာ။ကု)။ ။"ဝတ္ထုံပစ္စယာကုသလာခန္ဓာ"ဟုဟော၍(၁၅)ဝါရပင်ဖွဲ့ပါ။ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။နည်းတူ(၁၅)ဝါရပင်။ ။

(ဗျာ။ကုဗျာ)။ ။"ဝတ္ထုံပစ္စယာကုသလာခန္ဓာ"အတွက်(၁၅)ဝါရ၊ ၎င်းသည့် (ဗျာ။ကု)နှင့်တူ၏။ ။"မဟာဘူတေပစ္စယာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံ"အတွက်(၁၅)ဝါရဟု ခန္ဓာဝါရ(၃၀)ဖြစ်၏။ ။

ဧကကလေးဝါရဟူသော်ကား။ ။"မဟာဘူတေပစ္စယာစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပံဟူ၍....၌။ မဟာဘူတေ၏ အရကို ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပံ၏အရကို အာပေါ်,တေဇော, ဝါယော မဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ၊ တိက စသည်ကိုပါ ဆိုတော့၊ ။

စတုက္ကတဝါရ ဟူသော်ကား။ ။မဟာဘူတေ၏အရကို ပထဝီ,အာပေါ်,တေဇော ဝါယော စိတ္တဇမဟာဘုတ်ယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပ်၏အရကို စိတ္တဇ ဥပါဒါရုပ်ယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့လျှင် စတုက္က တဝါရဖြစ်သတည်းဆို၊ ။

(ဗျာ။အကုဗျာ)။ ။(ဗျာ။ကုဗျာ)နှင့်တူပြီ၊ ။

(ကုဗျာ။ကု)။ ။အဗိဝ်အဗိဝ်ဖြစ်၍ (၁၄)ဝါရသာ၊ "ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓဉ္စ ဝတ္ထုံစ ပစ္စယာ တယောခန္ဓာ"ဟူ၍....၌ ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓဉ္စ ဝတ္ထုံစ၏ အရကို ဝေဒနာ,ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ တယောခန္ဓာ၏ အရကို သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုတော့။ ။

ဆဝါရပဋ္ဌာနိက် ခန္ဓာဝါရနည်းနိုး

(ကုဗျား၊ဗျာ)။ ။(ကု၊ဗျာ)နည်းတူ(၂၂၅)ဝါရဖြစ်၏။ ။

ဧကကလေးဝါရ ပုစ္ဆာသင်္ကား။ ။"ကုသလေခန္ဓေ စ မဟာဘူတေစ ပဋ္ဌယာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ"ဟူ၍… ၌။ ကုသလေခန္ဓေ စ မဟာဘူတေစ ၏အရကို ဝေဒနာ,ပထဝီ မဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ၏အရကို အာပေါ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ တဝါရ၊ ကုသလေခန္ဓေစ မဟာ ဘူတေစ၏ အရကို သညာ,ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ၏အရကို အာပေါ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍တဝါရ။ (ဤသို့ကံပုဒ်က ခန္ဓာကိုသဲ၍ ပထဝီ မဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်၌ (၁၅)ဝါရ။ ထိုနည်းတူ အာပေါမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်၌ (၁၅ ဝါရ စသည်တို့ကို(ကု၊ဗျာ)သဘောသွားဆိုပ်။ကံဘက်ကဘုတ်တိုးလာမှုသာ ထူး၏)။ ။

(ကုဗျား၊ကုဗျာ)။ ။(ကုဗျား၊ကု)အတွက် အစိပ်အစိပ်(၁၄)ဝါရ။ (ကုဗျား၊ဗျာ)အတွက်အစိပ်အပေါင်း(၂၂၅)ဝါရဖြစ်၍ ၁၄+၂၂၅=(၂၃၉)ဝါရဖြစ်၏။ ပါဠိတော်အတိုင်း အသီးသီးခွဲ၍ ခန္ဓာဝါရ ဖွဲ့ပါတော့။ ။

(အကုဗျာ)။ ။သုံးချက်စလုံးသည်(ကုဗျာ)သုံးချက်နှင့်တူပြီ။ ။

သံသန္ဒဝါရ

သံသန္ဒဝါရ၌ နာမ်သက်သက်သာဖြစ်၍ ဤအနုလုံ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေဟု သမျှတ်၍ အစိပ်အစိပ်သာဖြစ်ရကား (၁၄)ဝါရစီသာ အသီးသီးရကြ၏။(ကု၊ကု)သဘောအတိုင်းဖွဲ့တော့။ ။

ဆဝါရပဋ္ဌာနိက် ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံ

ဤပဋ္ဌာနိက်ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံမှာလည်း အနုလုံသဘောပင် ဖြစ်ရကား အနုလုံနှင့်တူသောဇယားပြသချာများကို အနုလုံအတိုင်းဆိုပါ။ ထူးခြားမျှကိုသာရေးပြတော့အံ့။ ။

နကာဒွ(ကုး၊ကု)။ ။စေတနာကကျွားနေ၍ အစိပ်အပေါင်း ဖြစ်ရကား (၁၅)ဝါရဖြစ်၏။ "ကုသလေခန္ဓေ ပဋ္ဌယာ ကုသလာ စေတနာ"….၌ ကုသလေခန္ဓေ၏အရကို ဝေဒနာယူ၍ ကုသလာစေတနာ၏အရကို ကုသိုလ်စေတနာယူ၍ တဝါရ။ အကြွင်းဆိုတော့။ ။

နဟေတုး(အကုး၊အကု)။ ။ဝေဒနာယူ၍ မောဟယူ၍ စသည်ဆို။ ။

နအာရမ္မဏ၊နအဓိပတိ(ဗျား၊ဗျာ)ပစ္စနီး။ ။အစိပ်အပေါင်းဖြစ်၍ (ကု၊ဗျာ)သဘောသွားကဲ့သို့ (၂၂၅)ဝါရစီရကြ၏။ဆိုတော့။ ။

နပုရေဇာတ(ဗျား၊ဗျာ)ပစ္စနီး။ ။"အရူပေဝိပါကာဗျာကတံ ကြိယာဗျာကတံ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ" စသည်အတွက် အစိပ်အစိပ်ဖြစ်၍ (၁၄)ဝါရ။ "ဝိပါကာဗျာကတေကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ"အတွက် အစိပ်အပေါင်းဖြစ်၍ (ကု၊ဗျာ)ကဲ့သို့ (၂၂၅)ဝါရ ရ၍(၂၃၉)ဝါရဖြစ်၏။ ။

နကမ္မ(ဗျား၊ဗျာ)ပစ္စနီး။ ။(၁၅)ဝါရကို (ကု၊ကု)သွား အတိုင်းဆို။ ။

ရှင်သက်သက်။ ။ဘုတ်အပါးလျှင်(၁၅)ဝါရစီ ဖြစ်၍ရသော ဘုတ်အရေအတွက်အားလျော်စွာဆို။ ။

နအညမညးရှင်သက်သက်။ ။ဥ [illegible] ရုပ်များသာ ကျွားနေ၍ အသီးသီးတစ်ရာ့ကျွတ်ဝါရစီသာရကြမည်။ "မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ဥပါဒါရူပံ"…၌။ မဟာဘူတေ၏အရကို စိတ္တဇ မဟာဘုတ်လေးပါးယူ၍ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ ဥပါဒါရူပံ၏အရကို စိတ္တဇ ဥပါဒါရုပ်ယူ၍ တဝါရ။ (အကြွင်းပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ် စသည်တို့ကိုလည်း အထက်နည်းသွားအတိုင်းပါဠိထုတ်၍ဖွဲ့ပါတော့)။ ။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ၊ရှင်သက်သက်။ ။ဗာဟိရ,အာဟာရဇ,ဥတုဇရုပ်တို့အတွက် ၁၅×၃ လီ=(၄၅)ဝါရဖြစ်၏။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေအတွက် နှစ်ဝါရသာရ၍(၄၇)ဝါရဖြစ်၏။ ။

ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၌နှစ်ဝါရပုစ္ဆာသင်္ကား။ ။အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ"….၌။ အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတေ၏အရကို အသညသတ် ကမ္မဇမဟာဘုတ်ယူ၍ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၏အရကို အသညသတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေယူ၍တဝါရ၊အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတေ၏အရကို ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်ယူ၍ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၏အရကို ပဝတ္တိရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေယူ၍တဝါရဟုဆို။ ။

နကမ္မ(ဗျား၊ဗျာ)ဟာဒယဝတ္ထု။ ။"ဝတ္ထုံပဋ္ဌယာ ကြိယာဗျာကတာ စေတနာ"….၌။ ဝတ္ထုံ၏အရကို ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ ကြိယာဗျာကတာ စေတနာ၏အရကို ကြိယာစေတနာယူ၍ တဝါရသာဟုဆို။ ။

နကမ္မ(ဗျား၊ကု) (ဗျား၊အကု)။ ။နည်းတူ ကု,အကုစေတနာဟုဆို။ ။

နဟေတု(ဗျား၊အကု)။ ။နကမ္မနည်းတူမောဟဟုဆို။ ။

နကာဒွ(ကုဗျား၊ကု)။ ။စေတနာကကျွားနေ၍အစိပ်အပေါင်းဖြစ်ရကား စတုက္ကတဝါရတိုးလာ၍ (၁၅)ဝါရဖြစ်၏။ ဆဝါရအနုလုံ ပဋ္ဌာနိက်ဘွင်(ကုဗျား၊ကု)၌ ဤသို့စည်းမှတပါး အားလုံး (၁၄) ဝါရစီ သာရကြ၏။ ။

စတုက္ကတဝါရ ပုစ္ဆာသင်္ကား။ ။"ကုသလေခန္ဓေစ ဝတ္ထုံစ ပဋ္ဌယာ ကုသလာ စေတနာ"… ၌။ ကုသလေခန္ဓေစဝတ္ထုံစ၏ အရကို ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်၊ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ ကုသလာ စေတနာ၏အရကို ကုသိုလ်စေတနာယူ၍ တဝါရ ဟုဆို။ ။

နဟေတုး၊နကာဒွ(အကုဗျား၊အကု)။ ။အထက်သွား အတိုင်း နဟေတုကို မောဟ၊နကာဒွကို စေတနာဟု(၁၅)ဝါရစီဆို။ ။

သံသန္ဒဝါရ

ဤသံသန္ဒဝါရပဋ္ဌာနိက်၌ စေတသိက်များကျွားနေကြသော နဟေတု၊နကမ္မ၌(၁၅)ဝါရစီ။ကြွင်းပစ္စည်းတို့၌ အနုလုံ သဘော အတိုင်း(၁၄)ဝါရစီတို့ကိုဖွဲ့ပါတော့။ ။

ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံ အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာမှထွက်ထားသော ပါဠိတော်ဖြစ်ပေါ်လာသည်အားလျော်စွာ [illegible] အစိပ်အပေါင်း ရသင့်သလိုကြည့်၍ ခန္ဓာဝါရများ [illegible]

အစိပ်အစိပ် အစိပ်အပေါင်း အကျဉ်းချုပ်။ ။ရုပ်သက်သက် သော်ရင်း စေတသိက်သက် [illegible] ဖြစ် [illegible] နေလျှင် အစိပ်အပေါင်း [illegible] ကုသလေ ခန္ဓေ စသည်ကဲ့သို့ခန္ဓာ [illegible] အစိပ်ဖြစ်သော ဧကံခန္ဓံ (၁၊၃၊၂)စသည်ကိုဟောလျှင် အစိပ်အစိပ်ဟု [illegible] ၎င်းကိုလည်း အထပ်ထပ်ပြခဲ့ပြီ။ ။

ဆဝ်ခေသေနာဏ္ဍမဟောဘုံ	ဆဝါဒပါဠိဒေဘိများကို အနက်ပေးပုံ

ဤဆဝါရ၌ အနုလုံပ်ဋ္ဌဲထုတ်ပုံတသန့်၊ ကတ္တားကောက်ပုံတသန့်၊ ဟိတ်ပါဠ်ကောက်ပုံတသန့်၊ ခန္ဓာဝါမှဖွဲ့ပုံတသန့်၊ သင်္ချာခဏ်းတသန့် ဟု တသန့်စီတသန့်စီ အာသေဝနပဋ္ဌည်းတတ်၍ လွယ်ကူရှင်းလင်း စိမ့်သောငှါ ရေးသားပေ၏။ ပ်ဋ္ဌဲဘော်၌ကား ပဋ္ဌ္စအနုလုံဝိဘင်ပါဠိတော်,သင်္ချာခဏ်း,ပစ္စနိက်ဝိဘင်ပါဠိတော်သင်္ချာခဏ်းဟု ဟောအ်။ ။

ထို့အတူ သဟဇာတဝါရဝိဘင်ပ်ဋ္ဌဲတော် သင်္ချာခဏ်း၊ ပစ္စယဝိဘင်ပါဠိတော်သင်္ချာခဏ်း၊ နိဿယဝိဘင်ပါဠိတော် သင်္ချာခဏ်း၊ သံသဋ္ဌဝိဘင်ပ်ဋ္ဌဲတော်သင်္ချာခဏ်း၊ သမ္ပယုတ္တဝိဘင်ပါဠိတော်သင်္ချာခဏ်းဟု အနုလုံပစ္စနိက်,အနုလောမပစ္စနိက်,ပစ္စနိယာနုလောမတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းနည်းရပြီးသောအခါ ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်းဟောဆိုမှု၌ သာမဏေငယ်များပင် ခက်ခဲမှု မရှိပြီ ဖြစ်၍ ဒေသနာက္ကမအစဉ်အတိုင်း ပါဠိတော်ကို အာဂုမ်ဆောင်ရန် အနည်းငယ်ပြဦးအံ့။ ။

ပဋိစ္စဝါရ၊ အနုလုံဟောနည်း။ ။ပုစ္ဆာဝါရ သဘောသွား အတိုင်း ဝိဘင်္ဂနာဝါရကိုဟောရိုးဆက်.ဟောတုစသော (၂၃)ပစ္စည်းတို့တွင် ဟောတုပစ္စည်း၌ သင်္ချာနဝရှိရာ ရှေးဦးစွာ(ကု။ကု)၏ ပါဠိတော်ကိုရွတ်၊အနက်ပေး၊ကတ္တားပါဠ်အရကောက်ပြီး ဟိတ်ပါဠ် အရကောက်။ထို့နောင် ခန္ဓာဝါရဖွဲ့၍ဆို၊ အဗျာကတ ပဒါဝသာနစသည်များကိုလည်းနည်းတူဆို။ ထို့နောင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၊ ဒုကာဒိ သင်္ချာဝါရများကိုဆို၊ ဤသဘောသွားအတိုင်း ဆဝါရကုန်အောင် အစဉ်အတိုင်းဆို။(ကောက်နည်းပါပြလိုက်သည်။ ပ်ဋ္ဌဲတော် သက်သက်မူ အထက်နည်းအတိုင်းသွားပါ)။ ။

(ကု။ကု)တခုဥ်အံ့။ ။(၆၆)ကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ.(အနုဝါဒ)ကုသလံ ဧကံခန္ဓံ....ခန္ဓာ။ ။

အနက်ပေး။ ။ကုသလံ၊ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍....

ကတ္တားကောက်။ ။ကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စ ကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိဓိပါဠိတော်ပါဌ်၌။ ကုသလော ဓမ္မော ဟူသော....

ကတ္တားပုဒ်၏အရကား။ ။ဆို၊ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ဟေတုပစ္စယာဟူသော ဟိတ်ပါဠ်၏ အရကား။ ။သမ္ပယုတ္တ ကန္ဓာအားတတ်သော....ဆို။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အရကား ပဌာန အားဖြင့် ကတ္တားသာတည်း။ ။

ခန္ဓာဝါရကား။ ။တဆဲ့လေးပါရဖြစ်သတည်း။ တဆဲ့လေးပါ ရဟူသော်ကား ဧကကလေးပါရ....ဆို။ဤသဘောအတိုင်းအကုန် သွား(နောက်က အစီအစဉ်ကိုပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ သ်ာလောက်ပြီ ဖြင်ပျော် ထည်း လွန်စွာညက်နုသောပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပေမ်း၍ ပြလိုက်ပါ သည်။ ။

သဒ္ဒိပြဒ္ဒသင်။ ။"ဒိဿတောပဏ္ဍယေယာသွာ ပဋိစ္စဋ္ဌော နာ... ဟာဇာတာ...ဒွာ တ...ာ ယာဟေဒွာ ပဋ္ဌာ ဝိဘင်္ဂ ...ရ ဇက္ခာယတ နာဇိနံ နိဿ...ပဋ္ဌ...ာ ...ာ...ာ၊သာ...နဂဟိတာ ...ဇက္ခာယတာ... ဒ္ဒိနိဟိပုနရေဇာဘာဒို ...တွာ ပစ္စယာဟောန္တိ။ဇူသေဟဇာဘာ... ထဇ္ဇတ်။တေ...နု ...ဋ္ဌွံ ...သသပဏ္ဍ...ာ သဟဇာဘ ပစ္စယ သ... သော..."။ ။သော ပ်ဋ္ဌဲအားလျော်စွာ ပဋိစ္စ...ါရ၌ သဟဇာတ ပစ္စည်း၊ ...ဌ ...ပည်...သံသဋ္ဌဝါရ၌ သမ္ပ...ပစ္စည်းများ... ...ကြောင်း အစကပေါ်ပြခဲ့ရာ ကတ္တားပါဌ်များ... ရင်းပါဠိတော်...ရှင်း သဟဇာတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် စသည် ဖြစ် ...ပိဋ္ဌအ...များ...သော သုဒ္ဓသင်္ချာပြအတိုင်း ကောက်

ရပေမည်။ ဟိတ်ပါဠ်များကားဆိုင်ရာသတ္တိများကို ရသင့်သည်အား လျော်စွာကောက်ပါ။ ။

ပုစ္ဆာဝါရ။ ။ယောယာဒိသော၊အကြင်သို့သဘောရှိသော၊

ကုသလေ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ဓမ္မော၊တရားသည်၊

ကုသလံ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ဓမ္မံ တရားကို၊

ပဋိစ္စ။ပဋိစ္စတော။ ။တကွဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော တူသောအ ဖြစ်ဖြင့်ရောက်၍၊သိယာ၊ဖြစ်ရာသလော။ ။

သောတာဒိသော။ ။ထိုသို့သဘောရှိသော၊

ကုသလော။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ဓမ္မော၊တရားသည်၊

ဟေတုပစ္စယာ။ ။ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊

ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ။ ။ဖြစ်ရာသလော၊("သိယာ ကုသလံဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတု ပစ္စယာ"ကို အနက်ပေးပုံ တည်း၊ အကြွင်းပုဒ်များကိုလည်း ဤနည်းသဘောပေးပါ)၊

ဝိဘင်္ဂနာဝါရ။ ။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏၊ ။

ကုသလံ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ဧကံ၊တပါးသော။

ခန္ဓံ။ ။ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာကို၊ပဋိစ္စ၊စွဲ၍။

တယော။ ။သုံးပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာ၊ သညာ အစရှိကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။

ကုသလေ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ခန္ဓေ၊ခန္ဓာတို့ကို၊

ဓိဋ္ဌသမုဋ္ဌာနံ။ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ရူပံ၊ရုပ်သည်၊

ကုသလော။ ဖြစ်သော။ ဓမ္မောစ၊တရားသည်ရင်း။

အဗျာကတော။ ဖြစ်သော။ဓမ္မောစ၊တရားသည်ရင်း။ဇုတိ၊ဤသို့

ဒေသာခန္ဓာ။ ထိုတရာ တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏၊

ဝိပါကာဗျာကတံ။ ဝိပါက် အဗျာကတဖြစ်သော၊

ကြိယာဗျာကတံ။ ကြိယာအဗျာကတဖြစ်သော၊

ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ ပဋိသန္ဓေခဏ၌၊ ကဋတ္တာစရုပ်၊ ကဋတ္တာရုပ် သည်ရင်း၊

ခန္ဓေပဋိစ္စ ဝတ္ထု။ ။ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ တို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ ဝတ္ထု၊ဟဒယဝတ္ထုသည်၊ ။

ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စခန္ဓာ၊ ။ဝတ္ထုံ၊ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ။

ဧကံ။ တပါးသော၊ မဟာဘူတံ၊ ပထဝီစသော မဟာဘုတ်ကို၊

မဟာဘူတေ။ စိတ္တဇပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်တို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ဥပါဒါရုပ်၊ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပ်၊စိတ္တဇရုပ်သည် ရင်း၊ကဋတ္တာရုပ်၊ကဋတ္တာရုပ်သည်ရင်း။ ။

ကုသလေ။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ခန္ဓေစ၊ခန္ဓာတို့ကိုရင်း၊

မဟာဘူတေစ၊ စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့ကိုရင်း။ ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း။(ကု။ကု)ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတပစ္စယာ။ ။ဝတ္ထုံ၊ ဟဒယဝတ္ထုကို၊ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ- ဝတ္ထုနှာ ပုရေဇာတ ပစ္စယာတံ သာသဘောနှင့်၊ဟဒယဝတ္ထုဖြင့် ပုရေဇာတ သတ္တိကိုပြီးစေ တတ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတပစ္စယာ။ ။ဝတ္ထုံ၊ဆဝတ္ထုကို၊ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာပုရေဇာတပစ္စယာတံသာသဘောနှင့်၊ ဆဝတ္ထုဖြင့် ပုရေဇာတသတ္တိကိုပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ပဉ္စဝေါကာရ ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။(ကု။ဗျာ) ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ။ ။ခန္ဓေ၊ ပဉ္စဝေါကာရကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-

ဆဝါရ ပါဠိတော်များကို အနက်ပေးပုံ

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာတံ သာဓေန္တေဟိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊အာစိဝ်အပေါင်းကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ဖိဘ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရုပ်၊ရုပ်သည်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကတ္တားမပါ၍သည့်ပေးရသည်)။

(ကုံ၊ကုဗျာ)ခန္ဓာဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ။ ။ဝတ္ထုံ၊ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာတံ သာဓေန္တေန၊ကြောင့်။ခန္ဓာ၊ပဋိသန္ဓေ ကာလ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏ ။ခန္ဓေ၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာတံ သာဓေန္တေဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ သော၊ ရုပ်၊သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏၊ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ။ ။ဝတ္ထုံ ကိုဆဝတ္ထုဟု အနက်ဆို၊ခန္ဓာမှာ ပဋိသန္ဓေကာလရဒိပါက်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတည်း။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ။ ။ဝတ္ထုံကို၊ဟဒယဝတ္ထုဟုအနက်ဆို။ခန္ဓာမှာ ပဋိသန္ဓေကာလပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတည်း။ ။

ခန္ဓာဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ။ဝတ္ထုခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ။ ။ခန္ဓာဝတ္ထုံ၌ ဝတ္ထုံကို ဟဒယ ခန္ဓာကို ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဟုဆို။ ဝတ္ထုခန္ဓေ၌၊ ခန္ဓေ ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့ကို ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာတံသာဓေန္တေဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ပဋိသန္ဓေကာလပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်၊ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ။

ရုပ်သက်သက်၊ ခန္ဓာဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊

ခန္ဓေ၊ပဋိသန္ဓေကာလ ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ပဋိသန္ဓေကာလ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊သော၊ ရုပ်၊ရုပ်သည်ဇင်း၊ကဋတ္တာရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်သည်ဇင်း၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖြစ်၏

သဟဇာတဘာဝါရ။ ။ကုသလံဓမ္မံ၊ကို။ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ တေန၊ထိုကုသိုလ်ဓမ္မနှင့်၊ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်သော။ ကုသလောဓမ္မော၊ သည်၊ဟေတုပစ္စယာ၊ကြောင့်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏၊ ။

ကုသလံ။ ဖြစ်သော။ဧကံ၊သော၊ခန္ဓံ၊ခန္ဓာကို။ပဋိစ္စ၊စွဲ၍၊ တေန၊ ထိုကုသိုလ်ခန္ဓာနှင့်။ သဟဇာတာ၊ကုန်သော၊ တယော၊ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊တို့သည်။ ။

ပစ္စယဝါရ။ ။ပစ္စယာ၊နိဿယဝတ္ထုန ပစ္စယံ ကတွာ၊ မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်းပြုကုန်၍။ ။

ဧကန္တာယတနံ။ ။ဧကာယတနကို။စက္ခုဝိညာဏ်၊စက္ခုဝိညာဉ်သည်၊ ။

ဝတ္ထုံ၊ဟဒယဝတ္ထုကို။ ။

ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ဧကံ ၊ဘပါးသော၊ ခန္ဓံ၊ ခန္ဓာကိုဇင်း။ ဝတ္ထုံ၊စ၊ဟဒယဝတ္ထုကိုဇင်း။ ။

သံသဋ္ဌဝါရ။ ။သံသဋ္ဌော၊ကေဝုပ္ပါဒါဒိသံကွဏာဟူသော သမ္ပယောဂ သဘောအားဖြင့် ပစ္စည်းကိုပြု၍။ ။

တနည်း။ ။ကုသလံခန္ဓံ၊ကို။ ပဋိစ္စ၊စွဲ၍။ တေန၊ထိုကုသိုလ် ခန္ဓာနှင့်။ သံသဋ္ဌော ကေဝုပ္ပါဒ အစရှိသော လက္ခဏာလေးပါးနှင့် နှီးနှောသော၊ ။

ပစ္စနိက်သုံးရာ

နဟေတုပစ္စယာ။ ။ဟေတုပစ္စယံ ဝိနာ အညေန ပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စည်းကို ကြဉ်၍ တပါးသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ (တနည်း) နဟေတုပစ္စယာ-ထပေတွာ ဟေတုပစ္စယံ အညေဟိ အတ္တနော အနုရူပ ပစ္စယေဟိ၊ ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါးကုန်သော မိမိအား လျောက်ပတ်သောပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ ။

ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ။ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။

ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော။ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ မောဟော၊မောဟသည်။ ။

အဟေတုကံ။ အဟိတ်ဖြစ်သော။ ။

အဟေတုကပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ။

အရူပေ။ အရူပဘုံ၌။ ။

သင်္ချာခဏ်၊ အနက်ပေးပုံ အနုလုံ

သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ဟေတုယာ နဝ။ ။ဟေတုယာ၊ ဟေတုပစ္စည်း၌။ နဝ၊ကိုးပါးကုန်သော။ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊အဖြေတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ (ကြွင်းသော အာရမ္မဏာစသည်တို့ကိုလည်း ဤသဘောသွား အတိုင်း အနက်ဆိုပါ)။ ။

ဒုကာ၊ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။ ။ဟေတုပစ္စယာ၊ ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ပဝတ္တေ ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၌။တီဏိ၊သုံးပါး ကုန်သော။ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊အဖြေတို့ကို။လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ။

တနည်း။ ။ဟေတုပစ္စယာ၊ ဟေတုပစ္စည်းနှင့်၊ သဟ၊ဘကွ။ ပဝတ္တေ၊ ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ တီဏိ၊ကုန်သော။ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ (ကြွင်းသော ဒုက ဟူသမျှတို့ကို ဤနည်းတူ အနက်ဆိုပါ)၊ ။

တိကာ၊ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ တီဏိ။ ။ဟေတု ပစ္စယာ၊ ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်ဇင်း၊ အာရမ္မဏပစ္စယာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းကြောင့်ဇင်း၊ ပဝတ္တေ၊ဖြစ်သော။ အဓိပတိယာ၊ အဓိပတိ ပစ္စည်း၌။ တီဏိ၊သုံးပါးကုန်သော။ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

ပစ္စနိက်

သုဒ္ဓသင်္ချာ၊နဟေတုယာ ဒွေ။ ။နဟေတုယာ၊ ဟေတုပစ္စည်း ကို ကြဉ်၍ တပါးသောပစ္စည်း၌၊ ဒွေ၊ နှစ်ပါး ကုန်သော၊ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊ အဖြေတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ။

ဒုကာ၊နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ ဒွေ။ ။နဟေတုပစ္စယာ၊ နဟေတု ပစ္စည်းကြောင့်။ ပဝတ္တေ၊ ဖြစ်သော၊ နအာရမ္မဏေ၊ နအာရမ္မဏ ပစ္စည်း၌။ ဧကံ၊ဘပါးသော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို၊ လဗ္ဘတိ၊ရအပ်၏။ ။

တိကာဒီ။ ။ဒုက သဘောသွားအတိုင်း အနက်ဆိုပါလေ။ ။

အနုလောမပစ္စနိက်

ဒုကာ၊ဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ ပဉ္စ။ ။ဟေတုပစ္စယာ၊ကြောင့်။ ပဝတ္တေ ဖြစ်သော၊နအာရမ္မဏေ၌။ ပဉ္စ၊ကုန်သော၊ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏၊တိကာဒီ ဆိုဘော့၊ ။

ပစ္စနိယာနုလောမ

ဒုကာ၊နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ ဒွေ။ ။နဟေတုပစ္စယာ၊ နဟေတု ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဟေတုပစ္စည်းကို ကြဉ်၍ တပါးသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ပဝတ္တေ၊ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌၊ ဒွေ၊ကုန်သော။ ဝိဿဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ တိကာဒီ ဆိုဘော့။ ။

ဆဝါရပြီးပြီ၊ သင်္ချာခဏ်၊ အာဂုဏ်ဒီးသား ရှုကြည့်ပါ

ဆဝါရ အနုလုံ သင်္ချာပါဠိတော်ဖော်သား ဟေတုပစ္စည်း

မူပစ္စည်း		မူ သင်္ချာ	ဌ္ဌ	ဋ္ဌ	အ	ဏ	ဏ	ဂ	ဿ	ဏ	လ	ဂ	ဒ္ဒ	ဧ	ဿ	ဒ္ဓ	ဣ	ဓ္ဓ	ဇ္ဇ	ဂ	ဿ	ဗ္ဗ	ဗ္ဗ	ဿ	ဏ္ဏ	ဝါရ
ဒုက		၄	*	၃		၃	၃		၃		၃	၃	၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၂	*	၂		၂	၂		၂		၂	၂	၂		၁					၂			၂	၂		ပစ္စယ
		၃	*	၃		၃	၃		၃		၃	၃	၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
တိကမှ ကောဒသက		၃	*												၁											ပဋိစ္စ
		၂	*												၁											ပစ္စယ
		၃	*												၁											သံသဋ္ဌ
ဒွါဒသကမှ ဗာဝီသက	[illegible]	၃	*												×											ပဋိစ္စ
		၂	*												×											ပစ္စယ
		၃	*												×											သံသဋ္ဌ
တေရသကမှ ဗာဝီသက	[illegible]	၁	*										×													ဆဝါရ
		၁	*										×													
		၁	*										×													

အာရမ္မဏာ။အနန္တရ။သမနန္တရ။အညမည။ဥပနိဿယ။ပုရေဇာတပစ္စည်း

မူပစ္စည်း		မူ သင်္ချာ	ဌ္ဌ	ဋ္ဌ	အ	ဏ	ဏ	ဂ	ဿ	ဏ	လ	ဂ	ဒ္ဒ	ဧ	ဿ	ဒ္ဓ	ဣ	ဓ္ဓ	ဇ္ဇ	ဂ	ဿ	ဗ္ဗ	ဗ္ဗ	ဿ	ဏ္ဏ	ဝါရ
ဒုကမှ ကောဒသက		၃	*												၁											ပဋိစ္စ
		၂	*												၁											ပစ္စယ
		၃	*												၁											သံသဋ္ဌ
ဒွါဒသကမှ ဗာဝီသက	[illegible]	၃	*												×											ပဋိစ္စ
		၂	*												×											ပစ္စယ
		၃	*												×											သံသဋ္ဌ
တေရသကမှ ဗာဝီသက	[illegible]	၁	*										×													ဆဝါရ
		၁	*										×													
		၁	*										×													

အဓိပတိ။သဟဇာတ။နိဿယပစ္စည်း

မူပစ္စည်း	မူ သင်္ချာ	ဌ္ဌ	ဋ္ဌ	အ	ဏ	ဏ	ဂ	ဿ	ဏ	လ	ဂ	ဒ္ဒ	ဧ	ဿ	ဒ္ဓ	ဣ	ဓ္ဓ	ဇ္ဇ	ဂ	ဿ	ဗ္ဗ	ဗ္ဗ	ဿ	ဏ္ဏ	ဝါရ
ဒုက တိက	၄		၃	*	၃	၃		၃		၃	၃	၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
	၁၂		၂	*	၂	၂		၂		၂	၂	၂		၁					၂			၂	၂		ပစ္စယ
	၃		၃	*	၃	၃		၃		၃	၃	၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
စတုက္ကမှ ကောဒသက	၃			*										၁											ပဋိစ္စ
	၂			*										၁											ပစ္စယ
	၃			*										၁											သံသဋ္ဌ

အာသေဝနပစ္စည်း

မူပစ္စည်း	မူ သင်္ချာ	ဌ္ဌ	ဋ္ဌ	အ	ဏ	ဏ	ဂ	ဿ	ဏ	လ	ဂ	ဒ္ဒ	ဧ	ဿ	ဒ္ဓ	ဣ	ဓ္ဓ	ဇ္ဇ	ဂ	ဿ	ဗ္ဗ	ဗ္ဗ	ဿ	ဏ္ဏ	ဝါရ
ဒုကမှ ဗာဝီသက	၃											*		×											ပဋိစ္စ
	၂											*		×											ပစ္စယ
	၃											*		×											သံသဋ္ဌ

ပါဠိတော်အဘိုးအဆိုသား။ ။ဤဇယားဖြင့် ဆဝါရအနုလုံသင်္ချာ ပါဠိတော်များကို အပြည့်အစုံ ပေါ်လာလမ်းများကိုပါ ပေါ်၍ ဟော နိုင် ရုံမက ဟော်ပေါ်လာ မည်မှ ရနိုင်သည်ကိုပါ ခေတ္တွက်နိုင် ပါ၏။ ။

ကျောက် ၁ဒီချုံး။ ။ကွက်သစ်များ ကိုမူ သင်္ချာအတိုင်းဟောပါ။ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ။ သဟဇာတေ။ အဓိပတိယာ နဝ။ သတ္တရသ တိကေ။ အနန္တရေ ဝီသ။ သတ္တ တိကေ စသည်ဖြင့် ဇယား အတိုင်းဟောပါ။ တဝါရစီသာ သိုးသန့်၍ ဟောလိုလျှင်လည်း ဆိုင် ရာဟောလိုသောဝါရကိုဟောပါ။ ။

ဇီကာဒီ။ ။တိကစသည်တို့ကိုမှု ပစ္စည်းတပါးတပါးစီ ကိုးခါ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ တိဏိ" စသည် ဖြင့်ဟောပါ။ ။

ဒွါဒသကမှ ဗာဝီသက။ ။အာသေဝနပစ္စည်းမှ ဝင်ဆာရာ ၈ ပါက ပစ္စည်းကို မှုလိမသွတ်နိုင်၍ ကြက်ခြေပြထားသည်။ရင်းသည် ပင်သာသေဝနမည်၏။ ။

ဆဝါရအနုလုံပါဠိတော်ဖယား ကမ္မ၊ဟာ၊ဈာ၊ဈာ၊မဂ်၊ဝိပ်၊အတ်၊အဝိပစ္စည်း

မှုပစ္စည်း		မှုသချာ	ဖြ	ဏ္ဍ	ထ	[illegible]	[illegible]	ဂ	ဍ	[illegible]	ဃ	ဘ	ဖြ	ဋ	ဆ	ဠ	ဃ	ဥ	ဓ	ဂ	ဿ	ဓ္ဓ	ဍ္ဍ	ဌ	ဏ္ဍ	ဝါရ
ဒုက၊တိက		၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃	၃	*	၁					၃			၃	၃		ပဋိသ
		၁၂		၂		၂	၂		၂		၂	၂	၂	*	၁					၂			၂	၂		ပဝတ္တ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃	၃	*	၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
စတုကမှ ဒွါဒသက		၃												*	၁											ပဋိသ
		၂												*	၁											ပဝတ္တ
		၃												*	၁											သံသဋ္ဌ
တေရသကမှ ဘာဝီသက	ပဉ္စဝေါကာရ	၃												*	×											ပဋိသ
		၂												*	×											ပဝတ္တ
		၃												*	×											သံသဋ္ဌ

အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ၊ဈာန၊မဂ္ဂ၊ဝိပ္ပယုတ္တ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတပစ္စည်း

မှုပစ္စည်း		မှုသချာ	ဖြ	ဋ	ဆ	ဠ	ဝါရ
ဗုဒ္ဓသကမှ ဘာဝီသက	ဧကဝေါကာရ	၁	×			*	ဆဝါရ
		၁	×			*	
		၁	×			*	

ဝိပါကပစ္စည်း

မှုပစ္စည်း		မှုသချာ	ဖြ	ဋ	ဆ	ဝါရ
ဒုကမှ ဘာဝီသက		၁	×		*	ဆဝါရ
		၁	×		*	
		၁	×		*	

သမ္ပယုတ္တ၊နတ္ထိ၊ဝိဂတပစ္စည်း

မှုပစ္စည်း		မှုသချာ	ဖြ	ဆ	ဂ	ဝါရ
ဒုကမှ ဒွါဒသက		၃		၁	*	ပဋိသ
		၂		၁	*	ပဝတ္တ
		၃		၁	*	သံသဋ္ဌ
တေရသကမှ ဘာဝီသက	ပဉ္စဝေါကာရ	၃		×	*	ပဋိသ
		၂		×	*	ပဝတ္တ
		၃		×	*	သံသဋ္ဌ
ဗုဒ္ဓသကမှ ဘာဝီသက	ဧကဝေါကာရ	၁	×		*	ဆဝါရ
		၁	×		*	
		၁	×		*	

တေရသကမှ ဘာဝီသက။ ။အာသေဝနကိုချန်ခါ ဝိပါကကို မှုသွင်းရကား အာသေဝနကိုမှုလီမှသွတ်နိုင်။ သဝိပါကတည်း၊သချာများ အားလုံး ဖော်သာ။ ။

အဓိပတိပစ္စည်းစသည်။ ။၎င်းဘိုရှိ ဒုကနှင့် တိကတူ၍ ရောပြထားသည်။

စတုကမှ ကောဒသက။ ။သာသေဝန,သဝိပါကများပါ ဟောတုနှင့်တူ၏။ ။

အာသေဝန။ ။ဝိပါကမှုလီမရ၍ ကြွက်ခြေပြထားသည်။ ။

ကမ္မ စသည်။ ။ကမ္မ စသည်ဘို့မှာ မှုပစ္စည်းက နောက်ရောက်နေ၍ ပုရေဇာတကို မှုသွင်းရာ၌ ဒွါဒသကသာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အာသေဝနသည်၊တေရသကလာ၍ဖြစ်ရ၏၊ သဝိပါကမှာ ဟောတုနှင့် တူ၏။ ။

အာဟာရ စသည်။ ။အာဟာရ စသည်တို့၏ သဝိပါကမှာ ဗုဒ္ဓသကမှ စ၍ရ၏၊ သာသေဝနကား ကမ္မအတိုင်းပင်။ ။

အာရမ္မဏ စသည်။ ။အာရမ္မဏ စသည်၌ ဒုကမှ ကောဒသက၊ သမ္ပယုတ္တ စသည်၌ ဒုကမှ ဒွါဒသကဖြစ်မှုသည့်သည်း မှုဘားများ နောက်သို့ရောက်နေခြင်းလျှင် အကြောင်းတည်း။ လက်ချိုး၍ရေစမ်းပါ။ ။

အကျဉ်းချုပ်နည်း။ ။ထို့ထက် ကျဉ်းလှစွာ မှတ်လိုသေးလျှင် ဟေတု,အဓိပတိစသော နာမ်ရုပ်ရသော တဆဲ့နှစ်ပစ္စည်းတို့၏ သချာမှာ နဝ၊ သတ္တရသ၊တိကတိ"နာမ်သာရသော အာရမ္မဏ စသော ဆယ်ပစ္စည်းတို့မှာ "တိကတိ၊သတ္တ၊တိကတိ" ဝိပါကမှာ "ကော်၊ကော်၊ကော်"ဟု အကျဉ်းမှတ်ခါ အထက်ဖယားသွား အတိုင်း ကုန်စင်အောင် ဟောပေတော့၊ ။

ဝိဘင်းပေါင်း။ ။ဤဆဝါရအနုလုံ၌ ဝိဘင်းပေါင်း(၁၄၉၀၀ ရှိ၏၊တွက်အားရှိသူဘို့တွက်၍စမ်းကြည့်ပါ၊ ဒိုးကဲ့သို့ မြွှေနိုင်လတံ့၊

မူပစ္စည်း	ဓာတုဝါရ ပစ္စနိက် သင်္ချာပါဠိတော် ဇယား ဒုက																					ဝါရ
	သင်္ချာ	ဖိ	ဓိ	ထ	--	--	သ	ဂ	ဘ	ဖွ	ဗွ	ဧ	ထိ	ဒိ	ဇ	ဓိ	ဖွဲ့	ဂ	ဘ	နိ	ထိ	
နဟေတု	၂	*	၁		၁	၁	၁	၁				၁		၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပဋိစ္စ
	၄	*	၁		၁	၁	၁	၁	၂			၁		၁	၁	၁	၁	၁	၂	၁	၁	ပစ္စယ
နအာ၊ နနံ၊ နသနံ၊ နအည နဥ၊ နသံ၊ နေဝ၊ နဋ္ဌိ၊ နေဝိဂတ	၅	၁										၁		၁	၁	၁	၁		၁			ပဋိစ္စ၊ ပစ္စယ
နဒိပတိ၊ နပစ္ဆာဇာတ နအာသေဝန၊ နဝိပါက	၆	၂	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၇	၄	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၇		၁	၁	၁	၁	၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
နပုရေဇာတ	၇	၂	၅		၅	၅	၅	၅				၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၇	၂	၅		၅	၅	၅	၅				၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
နကမ္မ	၃	၁	၁		၁	၁	၁	၁	၃			*		၁	၁	၁	၁	၁	၃	၁	၁	ပဋိစ္စ
	၇	၁	၁		၁	၁	၁	၁	၃			*		၁	၁	၁	၁	၁	၃	၁	၁	ပစ္စယ
နအာဟာရ၊ နဣန္ဒြိယ နဈာန၊ နမဂ္ဂ	၁													*								ပဋိစ္စ
	၁													*								ပစ္စယ
နဝိပ္ပယုတ္တ	၃	၂	၁		၁	၁	၁	၁						၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပဋိစ္စ
	၃	၂	၁		၁	၁	၁	၁						၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပစ္စယ
တိက																						
နဒိပတိ၊ နပစ္ဆာဇာတ နအာသေဝန၊ နဝိပါက	၂	*	၁		၁	၁	၁	၁				၁		၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပဋိစ္စ
	၄	*	၁		၁	၁	၁	၁	၂			၁		၁	၁	၁	၁	၁	၂	၁	၁	ပစ္စယ
နပုရေဇာတ နဝိပ္ပယုတ္တ	၂	*	၁		၁	၁	၁	၁	*			၁		၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပဋိစ္စ
	၂	*	၁		၁	၁	၁	၁	*			၁		၁	၁	၁	၁	၁		၁	၁	ပစ္စယ
ကြွင်း ၁၄ ပစ္စည်း	၁	*																				ပဋိစ္စ
	၁	*																				ပစ္စယ
ဓာတုကထာ ဝိဿဇ္ဇ																						
ပစ္စည်း ၂၀	၁	*																				ပဋိစ္စ
	၁	*																				ပစ္စယ

ဇယား သဘော။ ။ဇယားကျဉ်း၍ အမှတ်ရ သက်သာ လွယ်ကူစိမ့်သောငှါ ဒုက, တိက စသည်ဖြင့် ခွဲခြားခါပြထားသည်။ အနုလုံကပြခဲ့သော သဘောသွားအတိုင်း ကွက်လပ်များကို မူသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။ ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း ဝါရတပါးစီ သီးခြား၍ ဟောသိုသျှင် ဒုက, တိက စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတို့ကို ကုန်စင်အောင် ဟောရပေမည်။ ။

ဥပမာ။ ။နဟေတုကို ဟောလိုလျှင် ဒုကအတွက် ဒုကဇယားတွင် တိကအတွက် တိကဇယားရှိ ကြွင်း(၁၄)ပစ္စည်း ကွက်တွင် ဓာတုက စသည်တို့အတွက် ဓာတုက ဇယားတွင်ကြည့်၍ဟောပါ။ ။

တိက။ နဒိပတိ၊ နပစ္ဆာဇာတ၊ နအာသေဝန၊ နဝိပါက။ ။၎င်းတို့ကို နဟေတုနှင့် တွဲလျှင် မူသင်္ချာ ဒွေ စတ္တာရိ ရကြ၏။ နပုရေဇာတ နဝိပ္ပယုတ္တတို့ကိုလည်း နဟေတုနှင့် တွဲလျှင် ဒွေဗီရကြ၏။ ကြွင်းသော နဟေတုသော တဆဲ့လေးပစ္စည်းတို့၏မူကို တွဲချင့်သော နဟေတုသည် မူဝင်လာ၍သင်္ချာမှာ ဧကံသာ ရတော့သည်။ ။

ဓာတုကမ္မ ဝိဿဇ္ဇ။ ။၎င်းရမှာ နာရမ္မဏ အမြဲမှုဝင်နေ၍ သင်္ချာဧကံစီသာရကြ၏၊ "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ဧကံ" စသည်ဖြင့်၎င်း "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏ ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ဧကံ" စသည်ဖြင့်၎င်း မူတွဲသော ပစ္စည်းတို့ကိုချန်လှပ်၍ မူလီပစ္စည်းများကို ဝိဿဇ္ဇတိုင်အောင် အသီးသီးဟောပါ ။

အာချုပ်။ ။ဤဆဝါရ သင်္ချာဇယားများကို နောက်ကအပြည့်အင့်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်လည်း၊ ပါဠိတော် သက်သက်ကို ပေယျာလများပါ အကုန်ပေါ်၍ အာဂုမ်ဆောင်လိုသူများအား မပင်ပန်းချဘဲ သက်သက်သာသာ အာဂုမ်ဆောင်နိုင်ကြရန် ဘာဝတိသာနှုတ်ပြည့်၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ပြန်သိုခါ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်နိုင်ချန် ရည်ရွယ်၍ ပြလိုက်ပါသည်။ ။

ဧွဝါရ

ဤပစ္စနိက် သံသဋ္ဌဝါရ, သမ္ပယုတ္တဝါရတို့၌ နာမ်များသာ ရနိုင်သော ဆယ်ပစ္စည်းကိုသာဟောသဖြင့် အနုလုံ, အနုလောမ ပစ္စနိက်ကဲ့သို့ ဆဝါရအားလုံးကိုမနိုင်၍ သီးခြားခွဲခါ ဧွဝါရဟု ပြထားပေသည်။ ။

ဒွေဝါရ ပစ္စနိက် သင်္ချာပါဠိတော်ဇယား ဒုက

မူပစ္စည်း	မူသင်္ချာ	ဟေ	ဓိ	ပု	ပစ်	သေ	ကံ	ဝိ	ဈာ	မဂ်	ဝိပ်
နဟေတု	၂	*					၁		၁	၁	
နအဓိပတိ။ နပစ္ဆာဇာတ။ နအာသေဝန။	၃	၂	*						၁	၁	
နပုရေဇာတ။ နဝိပါက။ နဝိပ္ပယုတ္တ	၃	၂		*					×	၁	
နကမ္မ	၃	၁					*		×	၁	
နဈာန	၁			×			×	×	*		×
နမဂ္ဂ	၁									*	
တိက											
နဟေတု။ နအဓိပတိ။ နပစ္ဆာ။ နအာသေ။	၂	*	*				၁		၁	၁	
နပုရေဇာတ။ နဝိပါက။ နဝိပ္ပယုတ္တ	၂	*		*			၁		×	၁	
နကမ္မ	၁	*					*		×		
နဈာန	၁	*		×			×		*		×
နမဂ္ဂ	၁	*								*	
စတုက											
နဟေတု။နအဓိပတိ။နပုရေဇာတ။နဝိပါက။နဝိပ္ပယုတ္တ	၂	*	*	*			၁		×	၁	
နပစ္ဆာဇာတ။ နအာသေဝန။	၂	*	*		*		၁		၁	၁	
နကမ္မ	၁	*	*				*		×		
နဈာန	၁	*	*	×			×	×	*		×
နမဂ္ဂ	၁	*	*							*	
ပဉ္စက။ ဆက္က											
နဟေ။နအဓိ။နပုရေ။ နပစ္ဆာ။နအာသေ။နဝိ။နဝိပ်	၂	*	*	*	*		၁		×	၁	
နကမ္မ	၁	*	*	*	*		*		×		
နဈာန	၁	*	*	×	*		×	×	*		×
နမဂ္ဂ	၁	*	*	*	*				×	*	
သတ္တက											
နဟေ။နအဓိ။နပုရေ။နပစ္ဆာ နအာသေ။နကံ။နမဂ္ဂ	၁	*	*	*	*	*	*		×		
နဝိပါက။နဝိပ္ပယုတ္တ	၂	*	*	*	*	*	၁	*	×	၁	
အဋ္ဌက။နဝက											
ဈာနမှ တပါး၊ ကိုးပစ္စည်း	၁	*	*	*	*	*	*	*	×	၁	

ဒုကစသည်။ ။စတုဝါရသဘောသွားအတိုင်း ဤဒွေဝါရ၌လည်း ဒုက,တိကစသည်ဖြင့်ခွဲခြားခါပြထား ပေ၏။

နပုရေဇာတ။ နကမ္မ။ နဝိပါက။နဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ဤပစ္စည်းများ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်ဘဆယ်မရှိရကား ၎င်းတို့မူဝင်သာလျှင် နဈာနကို မူလီမသွတ်နိုင်၍ ကြက်ခြေများ ပြထားသည်။

နဈာန။ ။နဈာနကို မူဘည်ရာ၌လည်း အသက်က သဘောသွားအတိုင်း နပုရေဇာတ။နကမ္မ။နဝိပါက။ နဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို မူလီမသွတ်နိုင်၊ မူအဖြစ်လည်း သွင်း၍မယူနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤဒွေဝါရ၌ဆယ်ပစ္စည်းပင် ရှိငြားသော်လည်း နဟေတု စသောကိုးပစ္စည်းတို့မှာ နဈာန မူမဝင်နိုင်၍ နဝကတိုင်အောင်သာရကြ၏။ နဈာနကား လေးပစ္စည်းမူမဝင်နိုင်၍ ဆက္ကတိုင်ရှိသာ ရ၏။

မှာထားချက်။ ။မည်မျှပင် လွယ်ကူအောင် ပြထားငြားသော်လည်း ဤဂဏန်းများကို မှတ်သားသား၍ ...ကြံနိုင်သင့်ပေ၊ မှတ်နိုင်တုံးမျှသာ တည်ဘန့်ပေမည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဘပြဲသောနည်းအတိုင်း ဤဂဏန်းတို့ကား မည်သည့် တရားအရဖြစ်သာသောဂဏန်း။အကောက်ကောက်,ဗိဘင်းထုတ်လျှင် မည်သို့ဟု တရားနှင့်တကွ သိပါစေ။

မူပစ္စည်း	မူသချာ	ဥဗ	ဇဇ	ထ	∽	∽	ဿ	လ	ဘ	ဗွ	ဗိ	ငိ	ထ	ငိ	ဇ	ဇဝ	ဗွ	ဒ	ထိ	ဗွ	ထိ	ဝါရ
		ဆဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် သချာပါဠိတော်ဇယား																				
ဟေတုပစ္စည်း နက	၉	*	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၃						၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၇	*	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၇			×			၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
	၃	*							၃			၃							၃			သံသဋ္ဌ
တိကမှ ဒသက	၃	*	*						၃										၃			ပဋိစ္စ
	၇	*	*			×			၃							×			၃	×		ပစ္စယ
	၃	*	*						၃										၃			သံသဋ္ဌ
ကော ဒသက	၃	*	*	*	*	*	*	*	*													ပဋိစ္စ
	၇	*	*	*	*	*	*	*	*								×					ပစ္စယ
	၃	*	*	*	*	*	*	*	*													သံသဋ္ဌ
ဥါဒသကမှ ဇောဒီသက [illegible]	၃	*	*	*	*	*	*	*	*		*											ပဋိစ္စ
	၇	*	*	*	*	*	*	*	*		*						×					ပစ္စယ
	၃	*	*	*	*	*	*	*	*		*											သံသဋ္ဌ
တေဒသကမှ တေဒီသက [illegible]	၁	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*									ဆဝါရ
	၁	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*				×					
	၁	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*									
အသနံ၊သနံ၊ဥပ၊သံ၊ နတ်၊ဝိဂ ပစ္စည်း၊နက	၃	၂	*						၃							၀	၀		၃			ပဋိစ္စ
	၇	၄	*			×			၃					×		၀	၀	×	၃	×		ပစ္စယ
	၃	၂	*						၃							၀	၀		၃			သံသဋ္ဌ
အဓိပတိ ပစ္စည်း နက၊တိက	၉		၅	*	၅	၅	၅	၅	၇			၃						၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၇	×	၅	*	၅	၅	၅	၅	၇			၇			×			၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
	၃			*					၃			၃							၃			သံသဋ္ဌ
သဟဇာတ၊နိဿယပစ္စည်း နက	၉	၂	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၃		၀	၀	၀	၀	၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၇	၄	၅		၅	၅	၅	၅	၇			၇		၀	၀	၀	၀	၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
	၃	၂							၃			၃				၀	၀		၃			သံသဋ္ဌ
အညမည ပစ္စည်း နက	၃	၂	၀		၀	၀	*	၀	၃					၀	၀	၀	၀	၀	၃	၀	၀	ပဋိစ္စ
	၇	၄	၀		၀	၀	*	၀	၃					၀	၀	၀	၀	၀	၃	၀	၀	ပစ္စယ
	၃	၂					*		၃							၀	၀		၃			သံသဋ္ဌ
တိက	၃	*	၀		၀	၀	*	၀	၃									၀	၃	၀	၀	ပဋိစ္စ
	၇	*	၀		၀	၀	*	၀	၃						×			၀	၃	၀	၀	ပစ္စယ
	၃	*					*		၃										၃			သံသဋ္ဌ
ပုရေဇာတ ပစ္စည်း နက	၃	၂							*							၀	၀					ပဋိစ္စ
	၇	၄	×			×			*					×		၀	၀		×			ပစ္စယ
	၃	၂							*							၀	၀					သံသဋ္ဌ
အာသေဝန ပစ္စည်း နက	၃	၂							၃							၀		၃				ပဋိစ္စ
	၇	၄	×			×			၃					×		၀	×	၃		×		ပစ္စယ
	'၃	၂							၃							၀		၃				သံသဋ္ဌ
ကမ္မ၊အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ၊အဝိဂတပစ္စည်း နက	၉	၂	၅		၅	၅	၅	၅	၇			*		၀	၀	၀	၀	၅	၃	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၇	၄	၅		၅	၅	၅	၅	၇			*		၀	၀	၀	၀	၅	၃	၅	၅	ပစ္စယ
	၃	၂							၃			*				၀	၀		၃			သံသဋ္ဌ

ဆဝါရ အနုလောမ ပစ္စနိက် သင်္ချာပါဠိတော်ဇယား

မူပစ္စည်း	မူသင်္ချာ	ဖ္ဒ	ဓ္ဓ	ထ	·ဖ	·ဖ	ဋ္ဌ	လ	ဂ	ဖ္ဒ	ဋ္ဋ	·ဋ	ထ	ဋ္ဌ	·ဪ	ဓ္ဓ	ဖ္ဒ	·ဂ	ဿ	ဋ္ဌ	ဿ	ဝါရ
ဝိပါကပစ္စည်း ဒုက	၁		၁		၁	၁	၁	၁					*					၁		၁	၁	ပဋိစ္စ
	၁		၁		၁	၁	၁	၁				×	*	×				၁		၁	၁	ပစ္စယ
	၁												*									သံသဋ္ဌ
ဈာန ပစ္စည်း ဒုက	၆	၂	၅		၅	၅	၅	၅	၃			၇				*	၁	၅	၇	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၃	၄	၅		၅	၅	၅	၅	၃			၃		×		*	၁	၅	၇	၅	၅	ပစ္စယ
	၇	၂							၇			၇				*	၁		၇			သံသဋ္ဌ
မဂ္ဂ ပစ္စည်း ဒုက	၆	၁	၅		၅	၅	၅	၅	၃			၇			•		*	၅	၇	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၃	၇	၅		၅	၅	၅	၅	၃			၃			×		*	၅	၇	၅	၅	ပစ္စယ
	၇	၁							၇			၇					*		၇			သံသဋ္ဌ
ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း ဒုက	၆	၂	၅		၅	၅	၅	၅	၅			၇				၁	၁	၅	*	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၃	၄	၅		၅	၅	၅	၅	၅			၃		×		၁	၁	၅	*	၅	၅	ပစ္စယ
	၇	၂							၁			၇				၁	၁		*			သံသဋ္ဌ
တိက	၆	*	၅		၅	၅	၅	၅	၅			၇						၅	*	၅	၅	ပဋိစ္စ
	၁၃	*	၅		၅	၅	၅	၅	၅			၃			×			၅	*	၅	၅	ပစ္စယ
	၇	*							၁			၇							*			သံသဋ္ဌ
စတုက္က	၇	*	*						၁										*			ပဋိစ္စ
	၃	*	*				×		၁							×			*	×		ပစ္စယ
	၇	*	*						၁										*			သံသဋ္ဌ
ပဋ္ဌကမှ တေဝီသက [illegible]	၇	*	*	*															*			ပဋိစ္စ
	၃	*	*	*			×									×			*	×		ပစ္စယ
	၇	*	*	*															*			သံသဋ္ဌ
ပဋ္ဌကမှ တေဝီသက [illegible]	၁	*	*	*															*			
	၁	*	*	*			*									×			*	×		ဆဝါရ
	၁	*	*	*															*			

အနုလုံက အကျယ်ပြခဲ့ပြီဖြစ်ခြင်း စဉ်းစားဉာဏ် တိုးပွါးစေလိုခြင်းစသည်ကိုရည်ရွယ်၍ ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အကျဉ်းမျှသာပြထားသော်လည်း အကျယ်ကို ကုန်စင်အောင်ပြောနိုင်ပါသည်။

အာရမ္မဏ။ ။ဒုကမျှသာပြထားရာ တိကစသည်မှာ ဟေတုနှင့်တူ၏။ ။

အဓိပတိ။ ။စတုက္ကစသည်သည် ဟေတုနှင့်တူ၏။ (ဟေတုကို အပြည့်အစုံပြထားသဖြင့် ဟေတုနှင့်တူရာများ၌ ဟေတုဇယားကွက်အတိုင်းပြောရပေမည်)။ ။

သမာဓာတ။ ။တိကစသည်သည် ဟေတုဒုကစသည်နှင့်တူ၏။

အညမည။ ။တိကကို အာရမ္မဏအတိုင်းပြောပါ၊ စတုက္ကစသည်သည် ဟေတုတိကစသည်နှင့်တူ၏။ ။

ပုရေဇာတ။ ။တိကစသည်သည်အာရမ္မဏတိကစသည်နှင့်တူ၏။ အထူးကား ပုရေဇာတမူဖြစ်၍ နဝိပ္ပယုတ္တကိုမူလိမသွတ်နိုင်ပြီ။

အာသေဝန။ ။တိကစသည်သည် အာရမ္မဏ တိက စသည်နှင့်တူ၏။ ။

ကမ္မစသည်။ ။တိကစသည်သည် ဟေတုဒုကစသည်နှင့်တူ၏။

ဝိပါက-ဒုက။ ။ဝိပါကမူဖြစ်၍ နကမ္မကို မူလိမသွတ်ရပြီ။ ။

တိကစသည်။ ။ဟေတုသွားအတိုင်း မူလိသွတ်ပါ။ သင်္ချာမှာ ကော်ချည်း။ ။

ဈာန။ ။တိကစသည်သည် ဟေတု ဒုကစသည်နှင့်တူ၏။

မဂ္ဂ-ဒုက။ ။နဟေတုကိုမူလိသွတ်ရာ၌မောဟ်ရ၍ သင်္ချာ ဤသို့နေ၏။တိက၁သည်မှာ ဟေတုဒုကစသည်နှင့်တူ၏။ ။

သမ္ပယုတ္တ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ ။အာရမ္မဏသဘောသွားပင်၊ အနုလုံကအတိုင်း တေရသကမှ တေဝီသကတိုင် သာသေဝန ၊ဧဒ္ဒသကမှတေဝီသကတိုင် သဝိပါကဟုခွဲခြားခါဆိုပါ။ကြွင်းပစ္စည်းရှလည်း ဤသဘောပင်။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ဒုက။ ။န ပုရေဇာတမူလိတွင် ပဋိသန္ဓေနှင့် စိတ္တဇရုပ်ရ၏။ ။

တိက။ ။ဟေတုမူဝင်ရာ၌ နဟာ,နဈာ,နမဂ္ဂတို့အမြဲမူလိမသွတ်ရ၊ ။

စတုက္က။ ။အာရမ္မဏမူဝင်ထာ၍ ရုပ်သက်သက်သာ ရကြသောမူလိတို့ ပြုတ်ကြ၏၊ နပုရေဇာတ မူလိ၌လည်း သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသာကျန်တော့သည်။(ဤသဘောသွားများသည် ပစ္စည်းအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်၏)။ ။

ပဋ္ဌကမှတေဝီသက။ ။အဓိပတိမူဝင်၍ နပုရေဇာတမူလိ မရပြီ။ နပစ္ဆာ၊နအာသေ၊နကမ္မ၊နဝိပါကတို့သာ ကျန်တော့၏။ အာသေဝန။ကမ္မတို့မူဝင်လာလျှင် သာသေဝနအတွက် နပစ္ဆာ၊ နဝိပါက။သဝိပါကအတွက် နပစ္ဆာ၊နာသေဝနတို့သာ မူလိအဖြစ် ကျန်တော့မည်(၂၃)ပစ္စည်းတို့ကို တေဝီသကတိုင်အောင် သာသေဝန သဝိပါက အသီးသီးခွဲ၍ပြောပါ။ ။

*။ ။ဤအမှတ်ဖြင့် မူပစ္စည်းများကိုပြသည်။ ။

ကြက်ခြေ။ ။မူလိမသွတ်နိုင်သောပစ္စည်းများအတွက်ပြသည်။

စတုဝါရ ပစ္စနိယာ နုလောမ သင်္ချာပါဠိတော်ဒယား

မူပစ္စည်း	မူသင်္ချာ	ဌ	ဏ	ထ	·ဖ·	·ဖ	ဥ	ည	ဖ	လ	ဘ	ဒ	·ဋ	ဆ	ဎ	·ဃ	ဍ	ဌ	·ဂ	ဟ	ဏ	ဍ	ဋ	ဏ	ဝါရ
နဟေတုပစ္စည်း ခုက	၂/၄	*/*		x										၁/၁				၁/၃							ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
တိကမှ ဧကာဒသက	၁/၁	*/*	*/*		x						x							x				x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
ဒွါဒသက တေရသက	၁/၁	*/*	*/*	*/*	*/*	*/*		*/*		*/*	*/*	*/*	*/*	x				x				x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
ဒွါဒသကမှ ဧကဝီသက	၁/၁	*/*	*/*	*/*	*/*	*/*		*/*		*/*	*/*	*/*	*/*	*/*	*/*			x				x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နအာ၊နံ၊သန်၊ညာ၊ဥ၊သိ၊ နဘ၊နေ၊ဝိ၊ဂတပစ္စည်း၊ခုက	၅/၅		*/*		x			၁/၁			x			၁/၁					x			x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နဘိ၊နပစ္ဆာ၊နအာသေ၊နဝိပါ ခုက	၆/၁၇		၃/၇	*/*	၃/၇	၃/၇		၃/၇		၃/၇	၃/၇	၃/၇		၁/၁					၃/၇			၃/၇	၃/၇		ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နပုရေဇာတပစ္စည်း ခုက	၇/၇		၃/၃		၃/၃	၃/၃		၃/၃		၃/၃	*/*	၃/၃		၁/၁					၃/၃	၅/၅		၃/၃	၃/၃		ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
တိက	၂/၂	*/*		x							*/*	၁/၁		၁/၁				၁/၁		၁/၁					ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နကမ္မပစ္စည်း ခုက	၃/၇												*/*	x											ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
တိက	၁/၁	*/*		x									*/*	x				x							ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
စတုက္ကမှ ဧကဝီသက	၁/၁	*/*	*/*		x						x		*/*					x				x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ ခုကမှ ဒွါဒသက	၁/၁	*/*			x						x			x	*/*			x				x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နဈာနပစ္စည်း ခုက။တိက	၁/၁	x		x													*/*	x							ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နမဂ္ဂပစ္စည်း ခုက။တိက	၁/၁	x		x														*/*							ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ခုက	၃/၃										x									*/*					ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
တိက	၂/၂	*/*		x								၁/၁		x				၁/၁		*/*					ပဋိစ္စ / ပစ္စယ
စတုက္ကမှ ဧကဝီသက	၁/-	*/*	*/*		x						x			x				x		*/*		x			ပဋိစ္စ / ပစ္စယ

စတုဝါရ၌ နဟေတုပစ္စည်း။ ။နဟေတုမူတည်လျှင် အဓိပတိကို အမြဲမူလိမ့်သွင်း၍ မူသင်္ချာမှ ထူးရာသင်္ချာများကိုသာ ပြထားသဖြင့် ကွက်လပ်များကို ပုံစံအတိုင်း မူသင်္ချာအရဆိုပါ၊ မူလိမ့်ရသည်ကို ကြက်ခြေပြထားသည်၊ ။

ဒိုက်ကးသင်္ချိုး။ ။ [illegible]သည့်ကွက်၌ မူပစ္စည်းများကိုပါ အချို့ ပြထားရာ ဖွင့်ရသည့်များ မူဝင်လျှင် အသီးသီးချဲ့ဆိုပါ၊ ။

နအာရမ္မဏာဒိပစ္စည်း။ ။တိကစသည်သည် နဟေတုတိက စသည်နှင့်တူ၏၊ ။

နဒိပတိပစ္စည်း။ ။တိကစသည်သည် နဟေတု ခုကစသည်နှင့်တူ၏၊ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း။ ။စတုက္ကစသည်သည် နဟေတု တိက စသည်နှင့်တူ၏၊ ။

နကမ္မပစ္စည်း။ ။အပြည့်အစုံပြထားသည်။ ။

နအာဟာရပစ္စည်း။ ။တေရသကစသည့်ကော်ပင်။ ခုကစသည်၌ သဟဇာတကြီး၊အညကမ္မဣန္ဒြိယဘိုကိုသာ မူလိမ့်သွင်းနိုင်၏။ ။

နဈာနပစ္စည်း။ ။စတုက္ကစသည်ထည်း ကော်ချည်းပင် ရသင့်

ဒွေဝါရ ပစ္စနိယာနုလောမ သင်္ချာပါဠိတော်ဇယား

မူပစ္စည်း	မူသင်္ချာ	ဌ	ဋ	ဏ	··	··	ဂ	ဣ	ဓ-	လ	၁-	ဥ	·ဥ	ထ	ဝိ	·ဃ	ဆ	ဟ	·ဂ	ဆ	ဗ	ဗ	ဥ	ထ
နဟောတု ဒုက။တိက	၂	*		×										၁				၁						
စတုက္က မှ ဆက္က	၂	*		*							*	၁		၁				၁		၁				
သတ္တက မှ ဒသက	၁	*		*							*	*	*	×				×		×				
နဝိ၊နဝိဂတ၊နသဟဇာတ၊နဝိပါကဒုက	၃			*										၁										
နပုရေဇာတ ဒုက	၃			·							*			၁						၁				
တိက။စတုက္က	၂	*		×							*	၁		၁				၁		၁				
နကမ္မ ဒုက	၃												*	×										
တိက။ စတုက္က	၁			×										×				×						
ပဉ္စက၊ဆက္က	၁	*		*							*		*	×				×		×				
နဗျာန ဒုက မှ သတ္တက	၁	×		×								×					*	×						
နမဂ္ဂ ဒုက။တိက	၁	×		×														*						
န ဝိပ္ပယုတ္တ ဒုက	၃										×			၁						*				
တိကမှ ဆက္က	၂	*		×							×	၁						၁		*				
သတ္တက	၂	*		*							*	*						၁		*				
အဋ္ဌကမှ ဒသက	၁	*		*							*	*	*	×				×		*				

ဆဝါရ နယလေးပါး တရားအားလျော်စွာ သင်္ချာထွက်လာပုံ ဇယား

တရား	ပဋိစ္စ သဟဇာတ	ပစ္စယ နိဿယ	သံသဋ္ဌ သမ္ပယုတ္တ
သာဓိပတိနာမ်။သာဓိပတိရုပ်	၆	၁၃	၃
အရူပဘုံဖြစ်သောနာမ်နှင့် စိတ္တဇရုပ်	၃	၃	၃
အကုသိုလ်၊ကုသိုလ်။ကြိယာ	၃	၃	၃
သာဓိပတိ။နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်	၅	၅	
အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော နာမ်	၃	၃	၃
မောဟမူလ်နှင့်အဟိတ်နာမ်၊ အဟိတ်ရုပ်	၂	၄	၂
မောဟမူလ်	၁	၃	၁
အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော မောဟမူလ်	၁	၁	၁
ဝိပါက်နာမ်။ဝိပါက်ရုပ်၊	၁	၁	၁
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်(ပ)ပဝတ္တိကဋ္တဇရုပ်	၁	၁	

သောမူလိကျန့်ကို သွတ်၍ဆို။ ။

နမဂ္ဂ ပစ္စည်း၊ ။စတုက စသည်ကို နည်းတူဆို။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌။ ။အပြည့်အစုံပြထားပြီ။ ။

ဒွေဝါရ

နဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ဤပစ္စည်းကို အပြည့်အစုံပြထားသဖြင့် နာဓိပတိ စသည်တို့၏တိကစသည်ကိုရင်း နပုရေဇာတ၏ပဥ္စကစသည်ကိုရင်း၊ နကမ္မ၏ သတ္တက စသည်ကိုရင်း နဟေတု သဘောသွားအတိုင်းဆိုပါ။ ။

နဈာနပစ္စည်း၌။ ။ရင်းမှာ သတ္တက သာရ၏။ ။

နမဂ္ဂပစ္စည်း၌။ ။စတုက္က စသည်သည်နဟေတုတိကစသည်နှင့်တူ၏၊ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌။ ။အပြည့်အစုံပြထားပြီ။ ။

သင်္ချာထွက်လာပုံဇယား။ ။ဤကုသလတိက် ဆဝါရ သင်္ချာခဏ်းများကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် စစ်၍ထုတ်လိုက်လျှင် အထက်ဇယားအရတရားများပင်ဖြစ်၏၊ သင်္ချာများမှာလည်း ဤသင်္ချာများပင်ဖြစ်၏၊ပစ္စည်းတွန်း၍ထွက်လာကြသော အစိပ် အစိပ် တရားသင်္ချာတို့သည်လည်း ဤဇယား၌သာ အဘွင်းဝင်ကြကုန်၏။ ။

မှာထားချက်။ ။ဒေးများကိုင်၍ နည်းအမျိုးမျိုး အဖုံဖုံပြခါရေးသားလည်းရင်းစုကို တလုံးမျှကျက်ရန်မဟုတ်ပါ။ ဘုက်ဒေးအရင်စေလိုမှုသိပြီးကိုစွဲမြဲစေလိုမှု လက်လွဲ၍ ရေးထားသျှင် ဒိစ်သုံးဖြတ်နိုင်စေလိုမှုသာရည်ရွယ်ပါသည်။ကျက်ရန်ကားသုဒ္ဓသင်္ချာမျှသာတည်း။

ဆဝါရ ဒုက လေးချက်ဇွဲနှင့်ပုံဇယား

		မူလသင်္ချာ	ဟေ	အာ	ဓိ	နံ	သနံ	သ	ည	နိ	ဥ	ပု	ပစ်	အာသေ	ကံ	ဝိ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိပ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ	ဝါရ
ဟေတု	လုံ	၉	*	၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိ။သဟ
		၁၇	*	၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ။နိ
		၃	*	၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ။သံ
	နိုက်	၂	*	၁		၁	၁		၁		၁	၂			၁		၁	၁	၁	၁	၁	၂		၁	၁		ပဋိစ္စ
		၄	*	၁		၁	၁	×	၁	×	၁	၂			၁		၁	၁	၁	၁	၁	၂	×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၂	*									၂			၁				၁	၁		၂					သံသဋ္ဌ
	နှ-ပစ်	၉	*	၅		၅	၅		၅		၅	၇			၃						၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	*	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၇			၇			×			၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	*									၃			၃							၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နှ	၂	*													၁				၁							ပဋိစ္စ
		၄	*		×								×			၁				၃							ပစ္စယ
		၂	*													၁				၁							သံသဋ္ဌ
အာ။နံ။သနံ။ဥ။သံ။နတ်။ဝိဂ	လုံ	၃		*												၁											ပဋိစ္စ
		၇		*									×			၁											ပစ္စယ
		၃		*												၁											သံသဋ္ဌ
	နိုက်	၅	၁	*				×		×					၁		၁	၁	၁	၁		၁	×			×	ပဋိစ္စ
		၅	၁	*											၁		၁	၁	၁	၁		၁					ပစ္စယ
	နှ-ပစ်	၃	၂	*								၃							၁	၁		၃					ပဋိစ္စ
		၇	၄	*				×				၃					×		၁	၁	×	၃		×			ပစ္စယ
		၃	၂	*								၃							၁	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နှ	၅		*		×			၁			×				၁					×			×			ပဋိစ္စ
		၅		*					၁							၁											ပစ္စယ
အဓိပတိ	လုံ	၉		၃	*	၃	၁		၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇	*	၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃	*	၃	၃		၃		၃	၁		၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
	နိုက်	၉	၂	၅	*	၅	၅		၅		၅	၇			၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၅	*	၅	၅	×	၅	×	၅	၇			၇		၁	၁	၁	၁	၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂		*							၃			၃				၅	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	နှ-ပစ်	၉		၅	*	၅	၅		၅		၅	၇			၃						၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	×	၅	*	၅	၅	×	၅	×	၅	၇			၇			×			၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃			*							၃			၃							၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နှ	၉		၃	*	၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇	*	၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃	*	၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
သဟာ။နိ။အတ်။အဝိ	လုံ	၉		၃		၃	၃	*	၃		•	၃		၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇	*	၇		၇	၇	×	၇		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃	*	၃		၃	၃		၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
	နှ-ပစ်	၉	၂	၅		၅	၅	*	၅		၅	၇			၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၅		၅	၅	*	၅	×	၅	၇			၇		၁	၁	၁	၃	၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၁	၂					*				၃			၁				၁	၁		၃					သံသဋ္ဌ
အညမည	လုံ	၃							*							၁											ပဋိစ္စ
		၇							*				×			၁											ပစ္စယ
		၃							*							၁											သံသဋ္ဌ

ဆဝါရ ဒုက လေးချက်လှည့်ပုံဇယား

		မူသင်္ချာ	ဟေ	အာ	ဓိ	နံ	နံ	သ	ည	နိ	ဥ	ပု	ပစ်	သေ	ကံ	ဝိ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိပ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ	ဝါရ
အညမည	နိုက်	၅	၁					×	*	×					၁		၁	၁	၁	၁		၁	×			×	ပဋိစ္စ
		၅	၁						*						၁		၁	၁	၁	၁		၁					ပစ္စယ
	နု-ပစ်	၃	၂	၁		၁	၁		*		၁	၃					၁	၁	၁	၁	၁	၃		၁	၁		ပဋိစ္စ
		၇	၄	၁		၁	၁	×	*	×	၁	၃					၁	၁	၁	၁	၁	၃	×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၃	၂						*			၃							၁	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နု	၅		×		×			*			×				၁					×			×			ပဋိစ္စ
		၅														၁											ပစ္စယ
ပုရေဇာတ	လုံ	၃										*				၁											ပဋိစ္စ
		၇										*	×			၁											ပစ္စယ
		၃										*				၁											သံသဋ္ဌ
	နိုက်	၇	၂	၅		၅	၅		၅		၅	*			၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၇	၂	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	*			၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂									*			၃		·			၁		၃					သံသဋ္ဌ
	နု-ပစ်	၃	၂									*							၁	၁							ပဋိစ္စ
		၇	၄	×				×				*					×		၁	၁				×			ပစ္စယ
		၃	၂									*							၁	၁							သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နု	၇		၃		၃	၃		၃		၃	*		၃		၁					၃	၅		၃	၃		ပဋိစ္စ
		၇		၃		၃	၃		၃		၃	*	×	၃		၁					၃	၅		၃	၃		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	*		၃		၁					၃	၁		၃	၃		သံသဋ္ဌ
ပစ္ဆာဇာတ	နိုက်	၆	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၇	*	—	၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၇	*		၇		၁	၁	၁	၁	၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၃	*		၃				၁	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နု	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃	*	၃		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	*	၇		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃	*	၃		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
အာသေဝန	လုံ	၃												*													ပဋိစ္စ
		၇											×	*		×											ပစ္စယ
		၃												*													သံသဋ္ဌ
	နိုက်	၆	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၇		*	၃		၁	၁	၁	၁	၅	၃		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၇		*	၇		၁	၁	၁	၁	၅	၃	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၃		*	၃				၁	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	နု-ပစ်	၃	၂									၃		*						၁		၃					ပဋိစ္စ
		၇	၄	×				×				၃		*				×		၁	×	၃			×		ပစ္စယ
		၃	၂									၃		*						၁		၃					သံသဋ္ဌ
	ပစ်-နု	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃		*		၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	*		၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃		*		၁					၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
ကမ္မ	လုံ	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃	*	၁					၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	၇	*	၁					၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃	*	၁					၃			၁	၃		သံသဋ္ဌ
	နိုက်	၃	၁	၁		၁	၁		၁		၁	၃			*		၁	၁	၁	၁	၁	၃		၁	၁		ပဋိစ္စ
		၇	၁	၁		၁	၁	×	၁	×	၁	၃			*		၁	၁	၁	၁	၁	၃	×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၃	၁									၃			*					၁		၃					သံသဋ္ဌ

ဆဝါရ ဒုက လေးချက်လှည့်ပုံ ဇယား

		မူသင်္ချာ	ဖဿ	ဇ္ဇ	ထ	·ဇာ	·ဇာ	ဒ	ဩ	ဇာ	လ	·ဟ	ဖွ	ငွ	·ဒ	ထ	ဠ	·ဇ	ဓ	ဖွ	·ဒ	ဟ	ဗွ	ဗွ	သ	ဇွ	ဝါရ
ကုသ	သဟေ	၉	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၃			*		၁	၁	၁	၁	၅	၇		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၃	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၃			*		၁	၁	၁	၁	၅	၇	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၇			*				၁	၁		၇					သံသဋ္ဌ
	အဟေ	၇													*												ပဋိစ္စ
		၃											×		*	×											ပစ္စယ
		၇													*												သံသဋ္ဌ
ဝိပါက	·ဝိ	၁														*											ပဋိစ္စ
		၁												×		*											ပစ္စယ
		၁														*											သံသဋ္ဌ
	သုဂ	၉	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၃			၇	*	၁	၁	၁	၁	၅	၇		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၃	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၃			၃	*	၁	၁	၁	၁	၅	၇	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၇			၇	*				၁		၇					သံသဋ္ဌ
	သဟေ	၁		၁		၁	၁		၁		၁					*					၁			၁	၁		ပဋိစ္စ
		၁		၁		၁	၁	×	၁	×	၁				×	*	×				၁		×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၁														*											သံသဋ္ဌ
	အဟေ	၉		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		*					၇			၇	၇		ပဋိစ္စ
		၁၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃	×	၃		*					၃			၃	၃		ပစ္စယ
		၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		*					၇			၇	၇		သံသဋ္ဌ
ကိရိယာ	·ဝိ	၉		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		၁	*				၇			၇	၇		ပဋိစ္စ
		၁၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃	×	၃		၁	*				၃			၃	၃		ပစ္စယ
		၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		၁	*				၇			၇	၇		သံသဋ္ဌ
	သုဂ	၁						×		×							*						×			×	ပဋိစ္စ
																	*										ပစ္စယ
	သဟေ	၉	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၃			၇		*	၁	၁	၁	၅	၇		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၁၃	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၃			၃		*	၁	၁	၁	၅	၇	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၇	၂									၇			၇		*		၁	၁		၇					သံသဋ္ဌ
	အဟေ			×								×				×	*			×				×			ပဋိစ္စ
																	*										ပစ္စယ
[illegible]	·ဝိ	၉		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		၁		*			၇			၇	၇		ပဋိစ္စ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃	×	၃		၁		*			၃			၃	၃		ပစ္စယ
		၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇		၇		၁		*			၇			၇	၇		သံသဋ္ဌ
	သုဂ							×		×								*					×			×	ပဋိစ္စ
																		*									ပစ္စယ
	သဟေ	၉	၂	၅		၅	၅		၅		၅	၃			၇		၁	*	၁	၁	၅	၇		၅	၅		ပဋိစ္စ
		၃	၄	၅		၅	၅	×	၅	×	၅	၃			၃		၁	*	၁	၁	၅	၇	×	၅	၅	×	ပစ္စယ
		၇	၂									၇			၇			*	၁	၁		၇					သံသဋ္ဌ
	အဟေ			×								×				×		*		×				×			ပဋိစ္စ
																		*									ပစ္စယ

အနုလုံ, ပစ္စနိက်, အနုလောမပစ္စနိက်, ပစ္စနိယာ နုလောမဟု ပါဠိတော် [illegible] အတိုင်း ဒုကလေးချက် သော လှည့်ပုံကို နည်းပြထား ရာ [illegible] များကိုမှီး၍ တိက စသည်တို့၏ လေးချက် သော များကို ခွာက်ကောင်းနိုင်ပါသည်။ ။

ကြက်ခြေ။ ။ကြက်ခြေခတ်မှတ်ဖြင့် မူလီများ မသွတ်ရသော ပစ္စည်းများကိုပြ၏ ။

ကြွက်လင်း။ ။ကြွက်လင်များကို မူသင်္ချာအတိုင်း သိရမည် ပြ ထားသည် ။

ဆဝါရ ဒုက လေးချက်လှည့်ပုံဇယား

		မှုသချာ	ငြ	ဍ္ဍ	ဏ	ဘ	ဘ	ဂ	ဿ	ဓာ	လ	၁	ဗ္ဘ	ဒ္ဒ	ငံ	ထ	ဋ္ဌ	ဏ	ၻ	ဗ္ဘ	ဒ	ဋ္ဌ	ဓ္ဓ	ဗ္ဗ	ဌ	ဏ္ဍ	ဝါရ
[illegible]	[illegible]	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁			*		၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁			*		၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁			*		၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၁		၁		၁	၁		၁		၁	၁			၁	၁	၁	၁	*		၁	၁		၁	၁		ပဋိစ္စ
		၁		၁		၁	၁	×	၁	×	၁	၁			၁	၁	၁	၁	*		၁	၁	×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၁																	*								သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၆	၂	၉		၉	၉		၉		၉	၇			၃				*	၁	၉	၃		၉	၉		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၉		၉	၉	×	၉	×	၉	၇			၇		×		*	၁	၉	၃	×	၉	၉	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၃			၃				*	၁		၃					သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၁																	*								ပဋိစ္စ
		၁	×		×								×	×					*	×							ပစ္စယ
		၁																	*								သံသဋ္ဌ
[illegible]	[illegible]	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁				*	၃			၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁				*	၇			၇	၇		ပစ္စယ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁				*	၃			၃	၃		သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၁		၁		၁	၁		၁		၁						၁	၁		*	၁			၁	၁		ပဋိစ္စ
		၁		၁		၁	၁	×	၁	×	၁						၁	၁		*	၁		×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၁																		*							သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၆	၁	၉		၉	၉		၉		၉	၇			၃					*	၉	၃		၉	၉		ပဋိစ္စ
		၁၇	၃	၉		၉	၉	×	၉	×	၉	၇			၇			×		*	၉	၃	×	၉	၉	×	ပစ္စယ
		၃	၁									၃			၃					*		၃					သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၁																		*							ပဋိစ္စ
		၁	×		×								×							*							ပစ္စယ
		၁																		*							သံသဋ္ဌ
[illegible]	[illegible]	၆		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃	*		၃	၃		ပဋိစ္စ
		၁၇		၇		၇	၇		၇		၇	၇	×	၇		၁					၇	*		၇	၇		ပစ္စသ
		၃		၃		၃	၃		၃		၃	၃		၃		၁					၃	*		၃	၃		သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၃	၂	၁		၁	၁		၁		၁						၁	၁	၁	၁	၁	*		၁	၁		ပဋိစ္စ
		၃	၂	၁		၁	၁	×	၁	×	၁						၁	၁	၁	၁	၁	*	×	၁	၁	×	ပစ္စယ
		၃	၂																	၁		*					သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၆	၂	၉		၉	၉		၉		၉	၉			၃				၁	၁	၉	*		၉	၉		ပဋိစ္စ
		၁၇	၄	၉		၉	၉	×	၉	×	၉	၉			၇		×		၁	၁	၉	*	×	၉	၉	×	ပစ္စယ
		၃	၂									၁			၃				၁	၁		*					သံသဋ္ဌ
	[illegible]	၃														၁						*					ပဋိစ္စ
		၃										×				၁						*					ပစ္စယ
		၃														၁						*					သံသဋ

ဆဝါရပြီးပြီ

ပဋ္ဌာဝါဠိရ အနှုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဇယား

မျိုး	ပစ္စည်း	ပစ္စည်းတရား	ပစ္စယုပ္ပန်
အာရမ္မဏ	အာရမ္မဏ	စိတ်အရယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်	ကာမဝိတ်စတုပညာသ၊ ဝိညာ ၃၊ နေ ၀ ၃
	အာရမ္မဏာဓိပတိ / အာရမ္မဏူပနိဿယ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရုပ်ဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ ဒေါသမူလ ဒွေ၊ မောမူလ ဒွေ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ် ကြဉ်ပြီး ၈၈ ခု၊ စေတသိက်၊ ဝိမိတ္တဉ် နေ ၅၊ နိဗ္ဗာန်	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူဝိတ် ရှစ်ခု၊ ကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု
	အာရမ္မဏပုရေဇာတ	ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ	ကာမဝိပ်စတုပညာသ၊ ဝိညာဉ်
	ဝတ္ထာရမ္မဏ	ရုဝ်းစိတ်မှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော (၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္နဇောဝါးချက်
	အာဓိပတိ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရုပ်ဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ
	ဝတ္ထာဓိ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရုပ်စိတ်မှပြန်၍ ရေသော (၁၇) ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဉပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ

မျိုး	ပစ္စည်း	ပစ္စည်းတရား	ပစ္စယုပ္ပန်	
သဟဇာတ	ဟေတု	ဟိတ်ခြောက်ပါး	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်
	သဟဇာတာဓိပတိ	အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါး	။	သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်
	သဟဇာတကမ္မ	စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာ	။	စိတ္တဇရုပ်
	နာမ်အာဟာရ	ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး	။	။
	သဟဇာတိန္ဒြိယ	ဇီ၊ ဇိတ်၊ စေ၊ သဒ္ဓါဝီရိယ၊ သတိ၊ ဧ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သော ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး	။	။
	ဈာန	ဝိတက်၊ စာ၊ ပီ၊ ဝေ၊ ဧ ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်တရားငါးပါး	။	။
	မဂ္ဂ	ပညာ၊ ဝိတက်၊ ဝိရတီ ၃၊ ဝီရိ၊ သတိ၊ ဧ၊ မိစ္ဆာဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါး	။	သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
	သဟဇာတနိဿယ / အတ္ထိ၊ အဝိဂတ	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ မဟာဘုတ် လေးပါး၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ဟဒယဝတ္ထု	တချင်းချင်း၊ အားလုံး၊ တချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်၊ အချင်းချင်း အားလုံး၊ အချင်းချင်း	
	အညမည	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ (ဝိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ) ကမ္မဇ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇမဟာဘုတ်အားဖြင့် မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း၊ ။၊ ။	
	ဝိပါက	အလုံးစုံသော ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ	တချင်းချင်း၊ အားလုံး၊ တချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်	
	သမ္ပယုတ္တ	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး	အချင်းချင်း	
	သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ	(ပဋိသန္ဓေကာလ ... အရူပဝိပါက် လေးခု ... ကြဉ်သော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး)၊ ပဋိသန္ဓေကာလ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	စိတ္တဇရုပ်၊ အချင်းချင်း	

ပဋ္ဌာဝါဠိ၏ သင်္ချာစဉ်ဟူသမှု၌ရင်း။ ဆဝါဠိ၏ ပဋ္ဌနိုက် ဟိတ်ပါဠိ ကောက်ရေးသားအပ်ပြီး ... ယှဉ်ဖက်သက်သော ရှင်းလင်းစေရန် ပစ္စယုဒ္ဓါ၏ တွင်ဟောတော်မူသော သင်္ချာ ... အကြွင်းမဲ့ဖြင့် ဤသုဒ္ဓသင်္ချာ များကိုရေးထားပေသည်။ ပြောပြဲ သက်ညက် ... ရနေ ၍ မည့်ကဲ့သို့ ... ဖော်ပြချက်ကိုင်း ချက်ခြင်း ဖြေရှိုင်ကြောင်း ... ထုတ်ပါ။ ဤ ... ဖြင့်သော ပဋ္ဌာန်းတကျမ်းလုံးကို ... ဖြစ် ၍ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် ... ကို ညာက်နိုင်သမျှ ... စေရန် အား ထုတ် ... ပါ။ ... ဖြစ်သော ... သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့် ဘင် ကိုရှုပြီးမှ ပါလိမ့်မည်။ ရေးသားသမျှ နည်းပေးသမျှကိုလည်း ဤ သုဒ္ဓသင်္ချာ ... ရမှသာ နားလည်ကြနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာ ခိုင်းအနုလုံ

အာရမ္မဏပစ္စည်း ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌။ ကာမဝိတ် စတုပညာသ ဝိညာဉ် ၃၊ နေ ၀ ၃၊ အဘိညာဉ်ဒွေး လောကုတ္တရာစိတ် ၄ ခု၊ အားဟတ်သော စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏ ထိုကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ နယထိုလိုက်၍ရင်း။ ဝါရည့်

တရား	သင်္ချာ	ကုမဝ-၄	အကုမဝ-၄	ဗျာမဝ-၃	ကုဗျာ-၂	အကုဗျာ-၂	သဘာဂ ပစ္စည်းရေ	ပေါင်း
အဘိညာဉ်ငွေ့ကုထံရှစ်	၆	‖ ‖ ‖	‖ ‖ ‖	‖ ‖ ‖			‖	၁
မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ မဟာထောကုဣရာစိတ်ရှစ်ခု	၇	‖ ‖ ‖	‖	‖ ‖ ‖			‖ ‖ ‖	၃
ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်	၃			‖ ‖ ‖			‖ ‖ ‖ ‖	၄
တဒါရုံ	၃			‖ ‖ ‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၆
စိတ်ရှစ်ခု	၁			‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၆
မရဏာသန္နဇောငါးချက်	၁			‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၈
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်							× × ×	၁၂
							× ×	၁၃
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၇	‖ ‖ ‖	‖ ‖ ‖	‖			× × × × ×	၁၀
‖							× × ×	၁၂
‖							×	၁၄
‖							× × × ×	၁၀
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်							× ×	၁၃
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားရင်း ဥပါဒ်ရုပ်အားရင်း	၆	‖ ‖ ‖	‖ ‖ ‖		‖	‖	‖ ‖ ‖	၄
	၃	‖	‖	‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၅
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားရင်း ဟဒယဝတ္ထု	၁						‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၅
	၃	‖	‖	‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၆
ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၃	‖	‖	‖			‖ ‖ ‖ ‖ ‖	၅

လိုက်၍ရင်း။ဟိတ်ပုဒ်၏အရသို့လိုက်၍ရင်း၊ ကတ္တားသမ္ဗန္ဓါနိနေ့ဟန်သို့လိုက်၍ရင်း။ 'အာရမ္မဏာနဝ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ပစ္စည်းရေတစ်ဟုသည်တည်း။

သင်္ချာနဝဟူသောင်ကား။ ။ကုသလော-ကုသလဿ။ ကုသလော-အကုသလဿ။ကုသလော-အဗျာကတဿ၊ အကုသလော-အကုသလဿ၊အကုသလော-ကုသလဿ။အကုသလော- အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော-အဗျာကတဿ။ အဗျာကတော-ကုသလဿ။အဗျာကတော-အကုသလဿ ဟုသည်တည်း။

ပစ္စည်းရေ(၁)ဟူသောင်ကား။ ။အာရမ္မဏဟုသည်တည်း။ ။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤပဋ္ဌာနဝါ၌ ပရမတ္ထတရား သက်သက်ကိုသာဟောတော်မူသဖြင့် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန်တွင် ပညတ်ကောန်(၂၁)မပါ. ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ကား မွေ့သဒ္ဒါနှင့်ဟော၍ ပညတ်ကောန်(၂၁)ပါရပေမည်၊ ထို့ကြောင့် ပစ္စယနိဒ္ဒေသအတွက် သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုလျှင်ဗိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်၊ လောကုတ္တရာသအားတတ်သော စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ် စသည်ကိုဆိုရပေမည်။ ။

ရှင်းအင်္ဂဝိုသး။ ။အနိပ္ဖန္နရုပ်များမှာပရမတ်အဖြစ်မဟုတ်၍ပရမတ္ထကိုသာ ဟောသော ပဋ္ဌာန်း(၂၄)ကျမ်းစလုံး၏ ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂါရများ၌ အနိပ္ဖန္နရုပ်မပါချေ။ နိပ္ဖန္နရုပ်သက်သက်ကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ အာပေါစသည်နှင့်တကွ နိပ္ဖန္နရုပ်(၁၈)၊ ပြည့်အရုံကို သုံးပဒလုံးတွင် ရုပ်ပါသော သန္နိဒဿနတိကတွင်သာ ဟောတော်မူသည်၊

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာဇယား

မျိုး	ပစ္စည်း	ပစ္စည်းတရား	ပစ္စယုပ္ပန်
အနန္တရ သမနန္တရ ၄-မျိုး	အနန္တရ	ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော အလုံးစုံသော စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက် ပစ္စတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး	ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော
	အာသေဝန	အဆုံးစောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တ စတ္တာလီသ	ပထမဇောမှိုက်ဇောကြဉ်သော နောင်နောင်သော
	အနန္တရ ကမ္မ	မဂ်လေးခု စေတနာ	မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်လေးခု
ပကတူပ ၂-မျိုး	ပကတူပ နိဿယ	ဗလဝဖြစ်သော စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ	စိတ်တရ ယုတ်ကိုးဆယ်
	ဗလဝနာနာက္ခဏိက ကမ္မ	ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်,အကုသိုလ် စေတနာ	ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ
ဝတ္ထု ၆-မျိုး	ဝတ္ထုပုရေဇာတ	ဆဝတ္ထု	ပဋ္ဌဝါကာရတုံ့ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်
	ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ	မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုက အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ပဋ္ဌာဝတ္ထု	ဋ္ဌ ပဋ္ဌဝိညာဉ်ကာဆယ်
ပစ္ဆာ ၃-မျိုး	ပစ္ဆာဇာတ	ပဋ္ဌဝါကာရတုံ့ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သော ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး	ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ကေဇကာယ, ဣဇကာယ, တိဇကာယ
အသညသတ် ၁-မျိုး	ဗလဝ, ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ	ကာမကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာဟုဆိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပဋ္ဌဝါကာရကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာဟုဆိုအပ်သော ဗလဝ, ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ	ကာမဝိပါက် တေဝီသ ကဋတ္တာရုပ်
ရုပ်အာဟာရ	ရုပ်အာဟာရ	စတုသမုဋ္ဌာနိက ဩဇာ	ကလာပ်တူ ကထာပ်ပြား ဖြစ်သော
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလာပ်တူ
သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဗိဿက ၄-မျိုး	သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက	ပဋ္ဌဝါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ စေတသိက်၊ အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း
ပစ္ဆာဇာတ ဟာရ မိဿက ၄-မျိုး	ပစ္ဆာဇာတ ဟာရ မိဿက	ပဋ္ဌဝါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ စေတသိက်ပညာသ, အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဩဇာ	ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောရှေးရှေး ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော တိဇကာယ ကာလ တူတပြိုင်နက်
ပစ္ဆာဇာတ ဣန္ဒြိယ မိဿက ၄-မျိုး	ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက	ပဋ္ဌဝါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ စေတသိက်ပညာသ, အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသောရှေးရှေး ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ကာလတူတပြိုင်နက်

ဤကျမ်း၌ကား အကျော်ဆရာတော်ကြီးများ၏ အလိုတော် အတိုင်း ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ဟူ၍ပင် ရေးထားပေသည်။ ။

အားထုတ်သော။ ။အားကျေးဇူးပြုတတ်သောပင် ဖြစ်၏။ ကျဉ်းမြောင်းသော၌ ဤသို့ဆို၏။ ။

နယသို့လိုက်၍ဥင်းစသည်။ ။ပစ္စည်းအနုလုံ၊ ပစ္စည်းပစ္စနိက်၊ ပစ္စည်းအနုလောမပစ္စနိက်။ ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမဟု နယလေးမျိုးရှိရာ ဤသုဒ္ဓသင်္ချာသည် ပစ္စည်းအနုလောမ နယ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ မည်၏။ ပဋိစ္စဝါရအစရှိသောအားဖြင့်(၇)ဝါရရှိရာတွင် ပဋ္ဌာဝါရ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဖြစ်၏။ ကုသလတိက်အစရှိသောအားဖြင့်(၂၂)တိက်ရှိရာ ကုသလတိက်၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဖြစ်၏။ ဆဝါရ၌ကံ,ကတ္တားဟိတ် ဟုဟောဘော်မူ၏။ ဤပဋ္ဌာဝါရ၌ ကတ္တားသဒ္ဒါနိကရိဏ်းဟုဟော တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် နယသို့လိုက်၍ စသောစကားကိုဆို၏။ ။

သင်္ချာနဝစသည်။ ။ပစ္စည်းတရား, ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ကုသိုလ် အကုသိုလ်စသည်ဖြင့် သပြိုပ်အာရမ္မဏ သင်္ဂဟအတိုင်း အကြမ်းအားဖြင့် သင်္ချာဖြစ်ထားပုံကို ထောထောဆယ် နားထည်ရန် သရုပ်ခွဲပါ။ပစ္စည်းအာရုံဘက်၌ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်, အဗျာကတ ဟု သုံးမျိုးရ၍ ပဒသုံးပါးဖြစ်၏။ အာရုံကုသိုလ် ပဒကို အာရုံပြုနိုင်ကြသော ပစ္စယုပ္ပန် အာရမ္မဏိကဘရားဘို့မှာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကဘဟု သုံးမျိုးရ၍ ပဒါဝသာန သုံးချက်ထွက်လာ၏။ ထိုနည်းတူ အကုသိုလ် ပဒကို အာရုံပြုသော ပဒါဝသာန သုံးချက် အဗျာကတ ပဒကို အာရုံပြုသောပဒါဝသာန သုံးချက်ဖြစ်၍ သင်္ချာ နဝဖြစ်ထား၏။ အစိပ်အစိပ် အကျယ်အာရုံပြုပုံများကို အာရမ္မဏ အကောက်ဇယားတွင် ပြထား၏။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ။အာရမ္မဏူပနိဿယ။ ။ကုသိုလ်, အဗျာကတ တရားတို့က အကုသိုလ်ကို အလေးအမြတ် အာရုံမပြုကြ၍ သင်္ချာသဥ္ဆဝီသာ ရကြ၏။(အာရမ္မဏာဓိပတိဇယား အာရုံပြုပုံကို ကြည့်ပါ)။ ။

အာသေ။ ။ပစ္စည်းမှာ ရုပ်တရားသာဖြစ်၍ အဗျာကတ ပဒတ ချက်သာရ၏။ ပစ္စယုပ္ပန်၌ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်,အဗျာကတဟုသုံး ချက်ရှိရကား အဗျာကတော-အဗျာကတဿ၊ အဗျာကတော.

တရား	သင်္ချာ	ကုပဒ=၄				အကုပဒ=၄				ဗျာပဒ=၃			ကုဗျာ-၂		အကုဗျာ-၂		သဘာဝပစ္စည်းရေ								ဝေါင်း
		ကု	အကု	ဗျာ	ကုဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	အကုဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ကု	ဗျာ	အကု	ဗျာ		နံ့	ဝိ	ညီ	ဓာတ္တ	ကဲ	ဆွဲ	ထေ	ဝေါင်းပုဒ်
	သင်္ချာ	ကု	=	=	=	အကု	=	=	=	ဗျာ	=	=	ကုဗျာ	=	အကုဗျာ	‖									
နာမက္ခန္ဓာ	၇	‖		‖		‖			‖	‖	‖	‖						‖	‖	‖			‖	‖	၅
ဓေတကေပညာသ	၃	‖				‖				‖								‖	‖	‖	‖		‖	‖	၆
	၁			‖														‖	‖	‖		‖	‖	‖	၆
စေတနပညာသ	၆	‖	‖	‖		‖	‖	‖		‖	‖	‖								‖					၁
နာမက္ခန္ဓာ	၂			‖				‖												‖		‖			၂
																	နံ့	ပု	ပစ်	ကံ	ဟာ	ဆွဲ	ဗိဒ်	ဓာတ်	ဓာဇ
ထေးနကြောင်းသောသဏ္ဌာန်ညာဏစေတ်	၃									‖	‖	‖					‖	‖				‖	‖	‖	၅
	၁									‖							‖	‖			‖	‖	‖	‖	၆
ဥပါဒ်ရှုပ်ဖော်ရ်သို့ရောက်သော စတုဇကာယ	၃			‖				‖		‖								‖				‖	‖	‖	၄
နာမက္ခန္ဓာ	၂			‖				‖											‖						၁
စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်	၁									‖										‖			‖	‖	၃
ကမ္မဇရုပ်ကိုး	၁									‖											‖		‖	‖	၃
	၂												‖	‖			‖						‖	‖	၃
သောမိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ စတုဇကာယအား တတ်ကောင်းသော	၂												‖	‖									‖	‖	၂
သောမိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ကမ္မဇကာယအား တတ်ကောင်းသော	၂												‖	‖									‖	‖	၂

ကုသလာ သာ။အဗျာကတော အကုသလ သ ဟု သုံးချက်ထွက် ၍။ဤ နည်းပြ ကိုမှီး၍ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏ သင်္ချာဖြစ်သော ပုံများကို မ ကျက်ရဘဲ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကို သရုပ်ခွဲခါမျှဖြင့် သဘောကြအောင် ကြံဆပါ။

သင်္ချာဇယား။ ။ရသင့်သောပစ္စည်းတို့၏ သင်္ချာများ ကို ပုဒ်မ အမှတ်ဖြင့် ပြထား ၍ အမှတ်အတိုင်း သင်္ချာများကိုဆိုရ၏၊ အမှတ် တွေ့ရာတိုင်း ဆိုတ ်အောင် ခေါင်းစဉ် သင်္ချာဇယားဆိုနည်းကို ပြ ဦးအံ့။

ကုပဒ=၄။ ။ကုသလော ကုသလသ။ ကုသလော-အကုသ လသ။ ကုသလော-အဗျာကတသ။ ကုသလော-ကုသလ ဗျာက တသ။

အကုပဒ=၄။ ။အသက်နည်းတူဆိုပါတော့။

ဗျာပဒ=၃။ ။အဗျာကတော-အဗျာကတသ။ အဗျာက တော-ကုသလသ။အဗျာကတော-အကုသလသ။

ကုဗျာပဒ=၂။ ။ကုသလ ဗျာကတော-ကုသလသ။ ကုသ လ ဗျာကတော-အဗျာကတသ။

အကုဗျာပဒ=၂။ ။ကုဗျာနည်းတူဆိုပါတော့။

သဘာဝပစ္စည်းရေ။ ။ခက်သည်ဟူ၍ ငြီးငြူခြင်းရသော ယဥ္ဇနာခက်များ၌ရင်း ဝိဘင်္ဂဝါရကိုးကောက်၍ သတ္တိဖြစ်သော ကရိုက်းပါ၌အရများ၌ရင်း အသူသဖြင့် လွယ်ကူသက်သာရန် ဤ ပစ္စည်းရေများကိုထည့်ထားပေသည်။ဤပစ္စည်းရေများသည်ပဋ္ဌာန်း အရကောက်ချမ်းကြီး၌မပါ၊

တပြိုင်နက်။ယထာရဟ။ ။တပြိုင်နက်မှာပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရား မှာ အားလုံး လုံးဝဘူ၍ယထာရဟမှာ တစိပ်တဒေသသာတည်း။

ရှင်းဦးအံ့။ ။ဟေတုပစ္စည်း၌ ပစ္စည်းရေ(၁၂)ရှိရာ ဟေတုနှင့် သဟဇာတ်ကြီးပေါင်းငါ ပစ္စည်းမှာ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်လုံးဝတည်း၏(ဟေတု ရသလို သဟဇာတ်ကြီးရနိုင်မုံကို သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ကြည့်ပါ) ကြွင်းသော အဓိပတိစသော ပစ္စည်းတို့မှာ တစိပ်တဒေသသာဘူကြ၍ သဟ ဇာတ်ကြီးအတွက် တပြိုင်နက် ကြွင်းပစ္စည်းအတွက် ယထာရဟဖြစ်၍ ယထာရဟအတွက်တွင် တပြိုင်နက် ယထာရဟဟုဆိုပါ။ တပြိုင် နက် ပစ္စည်းရေများမှာ ဟဥ္ဇနာအတွက် လုံးဝကိုက်ပြီးကြောင်း ရှု၍ ထင်ရှားလတ္တံ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုင်ရာ

အကျယ်ဆိုနည်းကို ပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ကျက်မှတ်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် အကျဉ်းဆိုနည်းကိုပြဦးအံ့။ ဤဆိုနည်းအတိုင်းကျက်ပါ။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရဒွိ။ ။ကာမဝိတ် စသည်ပညာသါပိညာ ၃၊ နေဝ ၃၊ အတိညာဉ်ဒွေ လောကုတ္တရာစိတ် ၄ စ်ခုအားတတ်သော စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ် ငွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်။ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်းဘတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ သင်္ချာနဝ။ပစ္စည်းရေ(၁)ဟူသည်တည်း၊ ။

သင်္ချာနယဟူသောစကား။ ။ဆို။ ပစ္စည်းရေ(၁)ဟူသောစကား။ ဆို။ (အာရမ္မဏ ၃ စ်မျိုးတွင် အာရမ္မဏနှင့် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ထူသော ပစ္စည်းမရှိ၍ ပစ္စည်းရေ(၁)သာရ၏။ ပစ္စည်းရေ(၁) ရသမျှ ဤသဘောပင်)။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ။ အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရဒွိ။ ။ဇယားအတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန်အများတွင် အားတတ်သောထည့်၍ဆိုပါ၊ ။သင်္ချာသတ္တ။ ပစ္စည်းရေ(၃)ဟူသည်တည်း၊ ။

သင်္ချာသတ္တဟူသောစကား။ ။ဆို။ ပစ္စည်းရေ (၃) ဟူသောစကား။ ။အာရမ္မဏ၊ အဓိပတိ၊ ဥပနိဿယ ဟူသည်တည်း။ (အာရမ္မဏမှာ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းဖြစ်ခါ ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား အများသုံးရသောကြောင့် အာရမ္မဏမျိုးဟူသမျှ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းအမြဲပါရသည်၊ အာရမ္မဏမျိုးဖြစ်၍ အာရမ္မဏ အသံထည့်ခါ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏူပနိဿယ ဟုပစ္စည်းရေများတွင် ဆိုရကြောင်းပိုင်ထဲတွင် သိထားပြီးဖြစ်ပါစေ။ ကျက်မှတ်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် အဓိပတိ၊ ဥပနိဿယဟု ရေးထားသည့်အတိုင်း ကျက်ပါ။ အကြွင်းပစ္စည်းများကိုလည်း နည်းတူမှတ်၍ ဇယားအတိုင်းဆိုပါတော့၊ ဤမှနောက်၌ အနည်းငယ်ဘူးရာ ပစ္စည်းများကိုသာပြတော့အံ့။ ။

အဓိပတိ။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတနှင့် အာရမ္မဏာဓိပတိ တို့၏ နှစ်ဘက်ရဖြစ်၏။ အာပုနှင့် အာဓိကို နှစ်ဘက်ရပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ချင်းတိုက်ဆိုင်၍ကြည့်လျှင် ပစ္စည်းဘက်က နိပ္ဖန္နရုပ်ရ၏၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က လောဘမူမဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်တို့ရ၏ သို့သော်လည်း ၎င်းတရားကို လောဘမူသာအလေးအမြင်အသုံးပြု၍ မဟာကုသိုလ်စသည်ကိုမရ၊ (အာရမ္မဏာဓိပတိဇယားကိုလှမ်း၍ကြည့်ပါ၊ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတာဓိပတိ ဟု အကျယ်ဆိုပါ)၊ ။

ဝိဂ္ဂဟ။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏရကြသော နိဿယ၊ ဝိပ္ပယုတ္တတို့နှင့် အဓိပတိ၊ ဥပနိဿယတို့၏ နှစ်ဘက်ရ တရားများဖြစ်ကြ၏၊ လောဘမူ မရဏာသန္နဇောသာရကြောင်း ရှေးနည်းကဲ့ပါ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတာဓိပတိဟု အကျယ်ဆိုပါ၊

သဟဇာတ ခွဲမျိုး။ ။ဟောခဲ့သော(၇)ပစ္စည်းတို့မှာ တရားကိုယ်သာရကြ၍ တရားရနည်းခြင်း ကဉ်းခြင်းကြောင့် သဟဇာတအပေ "ချုက သဟဇာတ"မည်၏၊ အညမည စသောလေးပစ္စည်းတို့မှာ အချို့နာမ်ကုန်ရသော်ထည်း ရုပ်ကုန်မရကြ၊ အပေါ်ကိုသောက်လျှင် တရားအများ၏၊ အကြိုးကိုထောက်လျှင် တရားရနည်းခြင်းတို့ကြောင့် သဟဇာတအလတ်"မဇ္ဈိမသဟဇာတ" မည်၏၊ သဟဇာတစသော လေးပစ္စည်းတို့သည်ကား သဟဇာတမျိုးတွင် တရားရ အများဆုံး အကျယ်ဆုံး ဖြစ်ခါ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်သောကြောင့် သဟဇာတအကြီး "မဟာသဟဇာတ"မည်၏၊ (အဋ္ဌကထာတွင် ၎င်းသဟဇာတ အကြီးကို မဟာစတုက္ကဟု အမည်ပေး၏)၊ ။

အနန္တရကမ္မ။ ။အနန္တရပစ္စည်းနှင့် ကမ္မပစ္စည်း နှစ်ဘက်ရတည်း၊ ။

သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဓိသယ။ ။နိဿယ၊ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်းတွင် သဟဇာတမျိုးနှင့် ဝတ္ထုမျိုးရော၍ ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါချ၌ "သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ"ဟု ဟော၏၊ ။

ပစ္ဆာဇာတာဟာရဓိသယ။ ။ပစ္ဆာဇာတမျိုးနှင့် ရုပ် အာဟာရမျိုးရော၍ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်းတွင် "ပစ္ဆာဇာတံ-အာဟာရံ"ဟု ဟော၏၊ ။

ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယဓိသယ။ ။ပစ္ဆာဇာတမျိုးနှင့်ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးရော၍ "ပစ္ဆာဇာတံ ရူပိန္ဒြိယံ"ဟု ဟော၏။ ။ဘုံသလ ဝိက်တွင် ဤမိဿကသုံးမျိုးကိုသာ ရသင့်သည့်အတိုင်း ဟောတော်မူသည်၊ အထက်တိက်များတွင်ကား ၄ မျိုးဟောတော်မူ၏၊ ၄ မျိုးကိုရှုကြည့်၊ ။ဇယားအတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုကို ကြေညက်အောင် ပေါ်ပေ။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာလေ့ကျင့်ခန်း

သုဒ္ဓသင်္ချာကို ကြေညက်အောင် ပြီးသောအခါ သမုဟာဏ္ဍအားဖြင့် ရေး၍ထားသော ဤသုဒ္ဓသင်္ချာကို ဒေသနက္ကမ၊ ပစ္စယက္ကမ ဖြစ်အောင်(၂၄)ပစ္စည်းအစဉ်အတိုင်းကုန်စင်အောင်လေ့ကျင့်ပါ၊

လေ့ကျင့်နည်း။ ဟေတု။ အာရမ္မဏ။ ။မျိုးကွဲမရှိ။ အသီးသီး သင်္ချာ၊ ပစ္စည်းရေနှင့်တကွ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ၊ ။

အဓိပတိ။ ။အာဓိ၊ သဟာဓိဟု နှစ်မျိုးရှိရာ သုဒ္ဓသင်္ချာများကို အသီးသီးဆိုပါ။ အာဓိသင်္ချာသတ္တနှင့် သဟာဓိ သင်္ချာသတ္တကို "အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏနည်း" (မယူသေးသည်ကို ယူသောနည်းဖြင့်)။ အာဓိသတ္တတွင် သဟာဓိသတ္တမှ ထူးသော (အာဓိတွင် မပါသေးသော) (ကု-ကုဗျာ)(အကု-ဘျာ)(အကု-အကုဗျာ)သုံးချက်ထည့်လျှင် အဓိပတိ၌ သင်္ချာဒသဖြစ်၏၊ ။

နံ၊ သနံ၊ သဟ၊ အညာ။ ။မျိုးကွဲမရှိ။ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။ ။

နိဿယ။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတနိဿယ၊ သဟဇာတနိဿယ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ၊ သဟဇာတပုရေဇာတမိဿက ဟု လေးမျိုးရှိ၏။ (ပစ္စည်းဇယားတွင် နိဿယဆိုင်ရာကိုကြည့်ပါ။ ဝတ္ထာမိမှာ ဝတ္ထာရမ္မဏမှ ထွက်လာ၍ သီးခြားမရေတွက်ရပြီ။ သဟနိ နဝတွင် ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတမှ (ဗျာ၊ကု) (ဗျာ၊ အကု) သဟဇာတပုရေဇာတ မိဿကမှ(ကုဗျာ၊ကု) (အကုဗျာ၊ အာကု)ထည့်၊ ဘေရသဖြစ်၏၊ ။

ဥပနိဿယ။ ။အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပနိဿယ၊ ပကတူပ နိဿယဟု သုံးမျိုးရှိရာ ပကတူပ နိဿယ နဝတွင်ဝင်ကြ၍ နဝပင်ဖြစ်၏၊ ။

ပုရေဇာတ။ ။အာ၂၊ ဝတ်၂ နှစ်မျိုးစလုံးပင် သင်္ချာဘူ တိကဖြစ်၏၊ ။

ပစ္ဆာဇာတ၊ အာသေဝန။ ။မျိုးကွဲမရှိ၊ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

ကမ္မ။ ။သဟဇာတကမ္မ၊ အနန္တရကမ္မ၊ ဗဟ္ဂနာနာက္ခဏိကကမ္မ၊ ဗဟ္ဂ ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မဟုလေးမျိုးရှိ၏။ သဟဇာတကမ္မတွင် ကြွင်းသုံးမျိုးတို့၏ သင်္ချာဝင်၍ သတ္တပင်ရ၏၊ အသီးသီးဆိုပါ၊ ။

ဝိပါက။ ။မျိုးကွဲမရှိ။ ဆိုပါ၊ ။

အာဟာရ။ ။နာမ်အာဟာရ၊ ရုပ်အာဟာရဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ နာမ်အာဟာရတွင် ရုပ်အာဟာရ သင်္ချာဝင်၍ သတ္တပင်ရ၏၊ ။

ဣန္ဒြိယ။ ။သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဟု သုံးမျိုးရှိရာ သဟဇာတိန္ဒြိယတွင် ကြွင်းနှစ်မျိုး ဝင်၍ သတ္တပင်ရ၏၊ ။

ဈာန၊ မဂ္ဂ၊ သမ္ပယုတ္တ။ ။မျိုးကွဲမရှိ၊ ဆိုပါ၊ ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသချာလေ့ကျင့်နည်း

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ဟု လေးမျိုးရှိရာ ဝတ္ထာနှင့် ဝတ္ထုသချာတို့၏၊ သဟနှင့် ပစ္ဆာ သချာတို့၏။ ၎င်းနှစ်ချက်ပေါင်းလျှင် သချာပစ္စရ၏ ပေါင်းကြည့်ပါ၊ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတ။ ။အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ၊သဟဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ၊သဟဇာတ၊ပုရေဇာတမိဿက၊ပစ္ဆာဇာတ၊အာဟာရမိဿက ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿကဟု ကိုးမျိုးရှိ၏။ သဟဇာတတ္ထိတွင် ပုရေဇာတတ္ထိနှစ်မျိုးရောလျှင်(ဗျာ။ကု) (ဗျာ။အကု)နှစ်ချက်တိုး၏၊ ပစ္ဆာ၊ ရုပ်ဟာ၊ ရုပတ် တို့အတွက် သချာမတိုးပြီ။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿကရောလျှင် (ကုဗျာ။ကု) (အကုဗျာ၊အကု)နှစ်ချက်တိုးပြန်၍ တော့သည်ဖြစ်၏၊ ပစ္ဆာဇာတ ဟာရ မိဿက၊ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက သချာတို့မှာ သဟဇာတတ္ထိတွင် ပါပြီးဖြစ်၍ မတိုးပြီ နိဿယနှင့် သချာတူ၏။ ။

နတ္ထိ၊ဝိဂတ။ ။မျိုးကွဲမရှိ။သုဒ္ဓသချာအတိုင်းဆိုပါ။ ။

၂၄-ပစ္စည်း အစဉ်အတိုင်း သုဒ္ဓသချာဆိုနည်း

ဤကဲ့သို့ သုဒ္ဓသချာကို ကြေညက်စေရန် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် လေ့ကျင့်ပြီးသောအခါ ၂၄-ပစ္စည်း အစဉ်အတိုင်း "ဟေတုယာ သတ္တ။ အာရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာဒသ။ အနန္တရေသတ္တ၊ သမနန္တရေသတ္တ၊သဟဇာတေနဝ၊အညမညေတီဏိ။ နိဿယေတေရသ၊ ဥပနိဿယေနဝ။ပုရေဇာတေတီဏိ။ ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ။ အာသေဝနေတီဏိ။ကမ္မေသတ္တ။ဝိပါကေဧကံ၊အာဟာရေသတ္တ။ ဣန္ဒြိယေသတ္တ။ ဈာနေသတ္တ။မဂ္ဂေသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တေတီဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ အတ္ထိယာတေရသ။ နတ္ထိယာသတ္တ။ဝိဂတေသတ္တ၊ အဝိဂတေ တေရသ"ဟု ဤသချာများ၏ဖြစ်သဘောကို သုဒ္ဓသချာအတိုင်း ကြေညက်အောင်လေ့ကျင့်ပါ။(သုဒ္ဓသချာမှာပါးမည်သည်ကိုမျှမကျက်ရ)၊ ။

ဂဏနပရိစ္ဆေဒနည်းအားဖြင့် သချာတူပေါင်းပုံ

သချာ ဧကံရသော ပစ္စည်း။ ။ဝိပါကတစ်ပစ္စည်းသာ။ ။

တီဏိရသော ပစ္စည်း။ ။အညမည၊ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊အာသေဝန၊ သမ္ပ ငါးပစ္စည်း။ ။

ပဉ္စရသော ပစ္စည်း။ ။ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းသာ။ ။

သတ္တရသော ပစ္စည်း။ ။ဟေတု၊အနန္တ၊သမနန္တ၊ကမ္မ၊အာဟာ၊ဣန္ဒြိ၊ဈာန၊မဂ္ဂ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ ဟု ဆယ်ပစ္စည်း။ ။

နဝရသော ပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏ၊သဟ၊ဥပဟု သုံးပစ္စည်း။ ။

ဒသရသော ပစ္စည်း။ ။အဓိပတိပစ္စည်းသာ၊ ။

တေရသရသော ပစ္စည်း။ ။နိဿယ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဟု သုံးပစ္စည်း။ ၊ဧကံ၊ တီဏိ၊ ပဉ္စ၊ သတ္တ၊နဝ၊ ဒသ၊ တေရသ ဟုဂဏန ပရိစ္ဆေဒ(၇)မျိုးရှိ၏။ ။

မျိုးအားဖြင့် သချာသက်သက်ကို လေ့ကျင့်နည်း

အာရမ္မဏ၊သဟဇာတ၊ဥပနိဿယ၊ပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတ၊ ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ၊ ရုပ်အာဟာရ၊ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ မိဿကသုံးမျိုးဟု တဆဲ့တမျိုး၏ အစဉ်ကိုမှတ်ပြီး အားလုံးကိုမတူ တူတွေ့ပေါင်းလျှင် သချာပစ္စရသရ၏။ ၎င်းတို့တွင် အာရမ္မဏနှင့် သချာနဝ။မည်သည့်သချာများ။သဟဇာတ၌လည်းနဝ။ မည်သည့် သချာများ ဤသို့စသည်ဖြင့် သချာများကို သွက်သွက် မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပြီးသောအခါ အာရမ္မဏကိုမူ၍၊ သဟဇာတစသည် တို့ကိုတပစ္စည်းစီ မူလီသွတ်ခါ မတူတာရော၊ သချာမည်မျှဟုသိပါစေ။ ။

ထိုနည်းတူ သဟဇာတစသည်ကိုမူတည်၍ကြွင်းမျိုးတို့ကိုရော။ တပစ္စည်းစီရော နှစ်ပစ္စည်းစီရော စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးဝင်လှည့်ခါ အမြင်သန်အောင် ရောပေါင်းကြည့်၊ဤတဆဲ့တမျိုးတွင် အာရမ္မဏ လျော့သွားလျှင် သချာမည်မျှကျန်သည်။ အာရမ္မဏ၊သဟဇာတ လျော့သွားလျှင် သချာမည်မျှကျန်သည်။ သုံးမျိုး လျော့သွားလျှင် သချာမည်မျှကျန်သည် စသည်ကိုလေ့ကျင့်ပါလျှင် ပဋ္ဌာန်းတွင် အခက်ဆုံး ပစ္စနိကသချာအတွက် အလွယ်ဆုံးဖြစ်သိမ့်လတံ့။ ။

ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အချင်းချင်းနှစ်ဘက်ရလေ့ကျင့်နည်း

အာရမ္မဏမျိုး။ ။အာရမ္မဏရှစ်မျိုးတွင် အာရမ္မဏ ပစ္စည်းနှင့် အာရမ္မဏာဓိပတိ စသောကျန် (၇)ပစ္စည်းတို့၏ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် အတူနှစ်ဘက်ရကိုရှာကြည့်၊ထိုနည်းတူအာရမ္မဏာဓိပတိနှင့် ကြွင်း ခြောက်ပစ္စည်းတို့၏နှစ်ဘက်ရကိုရှာ။ဤသဘောသွားအတိုင်းကြွင်း သော အာရမ္မဏမျိုးတို့၏ သုဒ္ဓသချာကို ပစ္စည်းအချင်းချင်း ပစ္စယုပ္ပန်အချင်းချင်း တိုက်ဆိုင်၍ရှာပါ။ ။

သဟဇာတမျိုး။ ။သဟဇာတ(၁၅)မျိုးတွင် အငယ်(၇)မျိုး၌ ဟေတုမှာ ဟိတ်ခြောက်ပါးရှိရာ ကြွင်းသော သဟာဓိစသည်တို့နှင့်အတူ နှစ်ဘက်ရရှာလျှင် သဟာဓိ၌ ဝိမံသာဓိပတိနှင့်အမောဟတူ၏၊ သဟဇာတကမ္မ,နာမ်အာဟာရ,ဈာနတို့၌ အတူမရှိ၊ သဟဇာတိန္ဒြိယမှ ပညိန္ဒြေ,မဂ္ဂမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့နှင့် အမောဟတူ၏။အကြီး အလတ်များကိုလည်း ထိုနည်းတူ လုံးတူ တစိတ်ဒေသတူ စသည်ဖြင့် ရှာကြည့်။ သဟဇာတ(၁၅)မျိုးစလုံးကို တမျိုးစီတမျိုးစီ မူတည်၍ ကျန်(၁၄)မျိုးတို့ကိုအသီးသီး လှန်၍ မူလီသွတ်စမ်းကြည့် ခါ အတူဘာရများကိုရှာကြည့်ပါ။ ။

အနန္တရူပမျိုးစသည်။ ။အနန္တရူပမျိုးစသည်ကိုလည်း ထိုနည်းတူပင် အတူများကိုရှာကြည့်။ ဤကဲ့သို့ အတူ ရှာတင်လျှင် ပဋ္ဌာဝါရ သချာခဏ်း၌ သဘောကျွပ်ပြီးလိမ့်လတံ့။ ။

သချာသက်သက်နှင့်ပစ္စည်းရောက်လေ့ကျင့်နည်း

ပစ္စည်းရေတရသာရသော အာရမ္မဏ၊ပကတူပနိဿယ၊ ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မများကိုလေ့ကျင့်ရန်မလို။ (၎င်းတို့နှင့် ဖြိုင်နိုင်သောပစ္စည်းများမရှိကြ) အနည်းဆုံး ပစ္စည်းရေ နှစ်ပစ္စည်း ရှိသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ လေ့ကျင့်ရမည်။ သို့မှသာ စနစ်ကျနအဖြစ်နိုင် ပေမည်။ ။

အဓိ။ ။သချာသတ္တ။ပစ္စည်းရေသုံးပုဒ်ရှိ၏။ ၎င်းကို "အာရမ္မဏ အဓိပတိ ဥပနိဿယန္တိ သတ္တ"။ "အဓိပတိအာရမ္မဏ ဥပနိဿယန္တိ သတ္တ" "ဥပနိဿယအာရမ္မဏအဓိပတီတိ သတ္တ"ဟုဇုတ်သုံးခါလည့်ခါလည့်ခါ ပစ္စည်းရေသုံးရပ်ရ၍သုံးခါလှည့်၍လှည့်၍ဆိုပါ။

အသု။ ။သချာတီဏိ။ ပစ္စည်းရေလေးရှိရာ"အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ"။"ပုရေဇာတ အာရမ္မဏအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ"။ "အတ္ထိ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတန္တိ တီဏိ"။ "အဝိဂတ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတအတ္ထီတိ တီဏိ"။ ဟု လှည့်ခါ လှည့်ခါဆို။ကြွင်း ပစ္စည်းရကိုနည်းတူဆိုပါ။ ။

သဟဇာတမျိုး။ ။အကြီးနှင့်အလတ်ကို နည်းတူဆို။ အငယ် ပစ္စည်းရေများမှာ ယထာရဟပစ္စည်းရေများဖြစ်၍ ဤကဲ့သို့ မဆိုပါ လင့်။ ။

အနန္တရူပမျိုးစသည်။ ။အနန္တရူပမျိုးမှ ပစ္ဆာဘိုင်အောင် ဤနည်းဆိုပါ။ ။

ရုပ်အာဟာရမျိုးစသည်။ ။ရုပ်အာဟာရမျိုး ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယ မျိုးနှင့် မိဿကသုံးမျိုးတို့ကို ဤသို့မဆိုနှင့်။ မဆိုရခြင်း အကြောင်း များကို စာဥနာခန်းတွင်ကြည့်၊ ခြွင်းချက်မှတပါး တပြိုင်နက် ပစ္စည်းရေနှင့် သချာများကို အပြန်အလှန် လေ့ကျင့်ပါ၊စာဥနာခန်း တွင် သွက်သွက်ကြီး သချာများနှင့်တကွ ကြေနပ်လောက်အောင် ကိုးပြီးလတံ့။ ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိ၏ အနုလုံတိကဘ် အာရမ္မဏပစ္စည်း အကောက်

သုဒ္ဓသင်္ချာမှပြခဲ့သော သမုဟတ္တမျိုးစဉ်အတိုင်း ပဋ္ဌာဝါရ ၀ိဘင်္ဂပါဠိတော် အကောက်များကို ပြသမည်ဖြစ်ရာ ဤဇယားသည် အာရမ္မဏမျိုး အားလုံးအတွက်ကောက်ရန် အကျယ်ပြသောဇယား ဖြစ်၏၊ အကျယ်ဘနည်းကားပါမကျန် ဤဇယားဖြင့်ပင် ကိစ္စပြီးရကား ဤဇယားကို ရအောင်ကျက်ထားပါ၊ ပချမတ်သက်သက်ကို ဟောသော ဤပဋ္ဌာဝါရ၌ ပညတ်ကိုမလိုလည်း ပစ္စယ နိဒ္ဒေသနှင့် ဆတ္တိရ ဟိတ်ပါဌ်များ၌ အသုံးပြုရန်ထည့်ထား၏။

အာရမ္မဏဇယားဆိုင်ရာ။ ။စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေအား တည်သော ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ(ပ)ကာယဝိညာဉ်ဒွေအားတည်သော ပစ္စုပ္ပန်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊မနောဓာတ်သုံးခုအားတည်သော ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ၊တဒါရုံ ကောဒသ ဟသိတုပ္ပါဒ်အားတည်သော ကာမစိတ် စေတသိက်၊စေ၍ ပညတ်ဟူ ရုပ်အမျိုးမျိုးဟုဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး၊အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဉာဏဝိပ္ပယုတ်ရှစ်ခုအားတည်သော လောကီစိတ် စေတသိက်၊စေ၍ပညတ် ရုပ်အမျိုး ပညတ် ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး၊ဤသို့စသည်ဖြင့် ဇယားအတိုင်း ဆိုပါ။ ၊ဒိဋ္ဌစက္ခုမှာ ရူပါရုံ,ဒိဋ္ဌသောတမှာ သဒ္ဒါရုံ ကို အာရုံပြုသဖြင့် ခွဲ၍ဆိုရန် မျဉ်းပြထားသည်၊ ထိုနည်းတူ ရူပ္ပိဘုံ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်မှာ ရူပကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်၊ကြိယာအဘိညာဉ်မှာ ကြိယာ ပဉ္စမဈာန်ကိုအာရုံပြု၍ ဒု မှတ်ပြသင်္ကေတတို့အတိုင်းဆိုပါ။သတ, သဟာသစသည်ကိုကား ကုသိုလ်,ကြိယာ အဘိညာဉ်နှစ်ပါးစလုံးပင် အာရုံပြုပေ၏၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်များ၌ အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ချန်၍ဆိုရန် ဇယား၌ အမှာပြထားပြီ။ ၊

အာရမ္မဏပစ္စည်းကောက်ပုံ

(ကု၊ကု)။ ။ပစ္စည်းကလည်း ကုသိုလ်,ပစ္စယုပ္ပန်ကလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်သည်ကို ဇယားတွင်ရှာရမည်။ မဆိုင်သော အကုသိုလ်များကိုမရှာရ။ ဇယားပြ အတိုင်း အာရမ္မဏ သဂ်ဟကိုမျှော်ခါ အစိပ်အစိပ်ရှာပြီး ပစ္စည်းဘက်က ကုသိုလ်များကိုအာ လုံးပေါင်းလျှင် အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိ သရ၏။ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က မဟာကုသိုလ်၊ဝိညာ,နေဝကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်အဘိညာဉ်ငါးမျိုးကို ရမည်၊(ဒိဋ္ဌဂက္ခု,ဒိဋ္ဌသောဘကုသိုလ်အဘိညာဉ်များမှာ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ကုသိုလ်ဖြစ်လည်း ပစ္စည်းဘက်က ကုသိုလ်မဟုတ်ကြ၊ ထိုနည်းတူ မဂ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန်ဘက် ကုသိုလ်ဖြစ်သည်း ပစ္စည်းဘက်က နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၍မရ။ ဤသဘောသွားအတိုင်း အားလုံးကို ယူဆပါ)။ ၊

အာရကောက်ဆိုင်ရာ(ကု၊ကု)။ ။"ကုသလေ ဓမ္မေ ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ပါဌ်၌ ကုသလေ ဓမ္မေဟူသောကဏ္ဍာပုဒ်၏ အရကား။ ။အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ၊စေ အာရုံတည်သ ပစ္စည်းတရားရ၏၊ ကုသလဿ ဓမ္မဿဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား၊ မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ ဝိညာကုသိုလ်၊ နေဝကုသိုလ် ရူပ္ပိဝိခ,ဒေဝေါပရိသ,ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ,ယထာကမ္မူပဂ,အနာဂတံသကုသိုလ် အဘိညာဉ် ဝိရတိအပ္ပမညာ ကြဉ်သော စေတသိက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ၊(အပ္ပမညာသည် ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ပရမတ်ကိုဟောသော ဤအာရမ္မဏပစ္စည်း၌ အပ္ပမညာ ကိုမရ၊ ဝိရတီကား အာရုံသည် ဝိရမိတဗ္ဗဖြစ်မှသာရပေမည်၊ ဤသဘော အတိုင်း ပစ္စယုပ္ပန်၌ စေတသိက်များကြဉ်ရပုံကိုသတိပြုပါ။ ဤဘာ အကျဉ်းကောက်မျှသာဘည်း)။ ။

တနည်းကား။ ။မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် လေးခုအား တတ်သော လောကီ ကုသိုလ် သတ္တရသ။ (လောကီစိတ်(၈၁)မှ အလိုရှိသော လောကီကုသိုလ်ကိုသာယူသည်။ ဤနည်းအတိုင်း အားလုံးယူဆပါ) မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအားတည်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သောကုသိုလ်ဝိသ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ် အားတည်သော ဤဘာ ရှေးဘဝ အာကာသာနဉ္စာယတနဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်၊ နေဝသညာနာသညာ ယတန ကုသိုလ်အားတည်သော ဤဘဝ,ရှေးဘဝ အာကာသာနဉ္စာယတနဖြစ်ဘူးသော အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်၊ရူပ္ပိဝိခကုသိုလ် အဘိညာဉ်အားတည်သော ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ် ပဉ္စမဈာန်။ (သတ,သဟာသစသည်နှင့်မဆိုင်) ဒေဝေါပရိသ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်အားတည်သော လွန်လေပြီးသော (၇)ရက်မှစ၍ ထာလတ်သော(၇)ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌တည်သော သူတပါးတို့၏ အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် အားတည်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သောကုသိုလ်ဝိသ၊ ယထာကမ္မူပဂကုသိုလ် အဘိညာဉ် အားတည်သော အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကာ၊အနာဂတံသကုသိုလ် အဘိညာဉ်အားတည်သော အရဟတ္တမဂ် ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

ကုသလဿ ဓမ္မဿဟူသောသမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား။ ။ယခင် သမ္ပဒါန်ပုဒ်ပင်ဆို၊ ၊

အာရမ္မဏပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဒ်၏အရကား။ ။တပြိုင်နက် ယထာခဟာဘက်ကောင်းသော အာရမ္မဏ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ ဤသုံး ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အာရမ္မဏသတ္တိ ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဒိသေသခြင်း၊ ၊

မှာထားချက်။ ။(ကု၊ကု)အကောက်ကို အပြည့်အစုံနည်းပြခဲ့ပြီ၊ နောင်၌လည်း အကောက်ဇယားများကို ရေးထားပြီဖြစ်၍ (ကု၊ အကု)စသော ကျန်ရှစ်ချက်ကို ဤနည်းကိုမှီး၍ တနည်းကား ပါမကျန် ကောက်ပါ၊ အာရမ္မဏဇယားကို ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အာဂုံရထားလျှင် တနည်းကားများကိုပါ အလွယ်ဆိုနိုင် ကောက်နိုင်ပါ၏။ ပစ္စည်းကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း ပစ္စယုပ္ပန်အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း စသည်ကို စီစစ်၍ကောက်ပါ၊ ၊

ကရိုဏ်းကောက်ပုံ။ ။သတ္တိဖြစ်သော ကရိုဏ်းကောက်များကို မိမိတို့ဆိုင်ရာမျိုးပစ္စည်းရေကိုရင်း,ဟေတုစသည်တို့၌ မိမိတို့၏ ပစ္စည်းရေကိုရင်းကြည့်၍ ရသင့်သည် အားလျော်စွာ ကောက်ရမည်၊ ၊

ဤအာရမ္မဏပစ္စည်းမှာ အာရမ္မဏမျိုးဖြစ်၍ အာရမ္မဏ ၄ မျိုးကိုသာကြည့်ပါ၊ ၎င်းတို့တွင် အာရမ္မဏ၊အာဓိပတိ,အာရမ္မဏူပ၊ အာပုရေဇာတ,အတ္ထိ,အဝိဂတ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏသော နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း လေးမျိုးစီစဉ်ထားပါ။အာရမ္မဏမှာ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းဖြစ်၍ ပါရမည်ချည်း ဖြစ်ရကား ၎င်းအတွက် စဉ်းစားရာမလိုပြီ၊ အသုန့်၌ ဝတ္ထာရမ္မဏမှာသည်း သင်္ချာတုဖြစ်၍ နှစ်မျိုးသာ စဉ်းစားရတော့မည်၊ ၎င်းတို့တွင် သုဒ္ဓသင်္ချာ အခု(ကု၊ ကု)ရနိုင်သော အာရမ္မဏမျိုးမှာ အာရမ္မဏ,အာဓိပတိ, ဥပနိဿယဟု သုံးပစ္စည်းသာရှိ၍ အကောက်ဇယားတွင် (၃)ဟု ရေးထား၏၊ ၎င်းတို့တွင် အဓိပတိနှင့် ဥပနိဿယ ယခုကောက်ထား

အာရုဗ္ဗအမျိုးပစ္စည်း အကောက်ဇယား

ပစ္စည်း	(အာရုံ)	ပစ္စယုပ္ပန် (အာရုဗ္ဗဏိက)
ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရုံ .. (ပ)....ပစ္စုပ္ပန်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ	ပုဒ်။ရုပ်	စက်ခွေ....(ပ)....ကာဒွေ
ပစ္စုပ္ပန် ပဉ္စာရုံ		မနောဓာတ် ၃
ကာမဝိတ်စေတုပညာသ၊ စေခွေပဉ္စာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊	၆	တဒါရုံ ကောဒသဟသိ
လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ॥ ॥ ပညတ်	၆	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊မဟာကု,ကြိယိဝိ ဂ
အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်စိတ်ဂ၇၊ ॥ ॥ နိဗ္ဗာန် ॥	၆	မဟာကုသိ ၄
စိတ်ဂ၉၊ ॥ ॥ ॥ ॥	၆	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊မဟာကြိသိ ၄
ဒုရ,ပနိဿန္န,သဏှ,သုခုမဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရုပါရုံ၊သဒ္ဒါရုံ		ဒိဗ္ဗစက္ခု။ဒိဗ္ဗသောတ ကု,ကြိ အဘိညာဉ်
ပါဒကဖြစ်သောရူပ(ကု) [ကြိ]ပဉ္စမရျာန်။သတ, သဟာသ စသောနိဗ္ဗိဘရုပ်	၆	ဆူဒ္ဓိဝိဓ (॥)[॥] ॥
လွန်လေပြီးသော ၇-ရက်မှစ၍ ထာသတံသော ၇-ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါးရှိ တည်သော သူ့ဘပါးတို့၏စိတ် ဂ၉။ စေ ၅၂-ဟုဆိုအပ်သော	ခမ္မာရုံ	စေတောပရိယ ကု,ကြိ ॥
ပုဗ္ဗေနိဝါသဖြစ်သော စိတ် ဂ၉။စေ ၅၂။ရုပ် ၂ဂ ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာ ငါးပါး ထိုခန္ဓာငါးပါးမှ အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန် အမည်အမျိုးစသော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော	၆	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကု,ကြိ ॥
အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကံဟု ဆိုအပ်သော	ခမ္မာရုံ	ယထာကမ္မုပဂ ကု,ကြိ ॥
အနာဂတ်ဖြစ်သော (ပုဗ္ဗ နည်းတူဆို)	၆	အနာဂတံသ ကု,ကြိ ॥
ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊အသုဘဆယ်ပါး၊ကာယဂတာသတိ၏အာရုံဖြစ်သောဆံ အစရှိသော ကာသအရပညတ်၊အာနာပါနဿတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက် ဝင်သက် ပညတ်၊ မေတ္တာ,ကရုဏာ,မုဒိတာဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရား သုံးပါး၏ အာရုံဖြစ်သောအကိုင်း မသိသော သတ္တဝါ ပညတ်၊ ဤ ၂၅-ပါးသော ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော	ဓမ္မာရုံ	ရူပါဝစရ ပထမဈာန်စိတ် ၃-ခု
ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အာနာပါနဿတိ၊ မေတ္တာ,ကရုဏာ,မုဒိတာ ၁၄	॥	ရူပဒုတိယဈာန် ၃၊တဈာန် ၃၊စဈာန် ၃
॥ ॥ ဥပေက္ခာ ၁၂	॥	ရူပ ပဉ္စမဈာန် ၃
အာကာသသည့် ကြဉ်အပ်သော ကသိုဏ်း ကိုးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို ခွါ၍ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော	॥	အာကာသာနဉ္စာယတန စိတ် ၃-ခု
ဤဘဝ,ရှေးဘဝ အာရုပ္ပသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုဟုဆိုအပ်သော	॥	ဝိညာ....ကု
ရှေးဘဝ ॥	॥	ဝိညာ....ဝိ
ဤဘဝ အာရုပ္ပ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာကြိယာ၊ ဤဘဝ,ရှေးဘဝ အာရုပ္ပသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုဟုဆိုအပ်သော	॥	ဝိညာ....ကြိ
အာ ကာ ကု,ကြိ ၏မရှိခြင်း နတ္ထိဘော ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော	॥	အာကိဉ္စညာယတနစိတ် ၃
ဝိညာ နည်းတူဆို (အာကာ အစား အာကိံ ဟုဆို)	॥	နေဝ....ကု၊ဝိ၊ကြိ
နိဗ္ဗာန်		လောကုတ်ရှစ်

ကုသိုလ်အဘိညာဉ်များကို အရဟတ္တမဂ်,အရဟတ္တဖိုလ်ချ၍ဆိုပါ

သည့်အတိုင်း ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို ကျပ်ပြည့်ရကြ၍ ယထာရဟာသာ။အာရမ္မဏာဘပစ္စည်းသာ ဘပြိုင်နက်ဖြစ်နိုင်၏ ထို့ကြောင့် တပြိုင်နက် ယထာရဟ ဟုဆိုရ၏။ ။

သုဒ္ဓ သင်္ချာခန်းမှာသည်း ဤဘပြိုင်နက်နှင့် ယထာရဟ အကြောင်းကိုပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ယခုပေးသောနည်းအတိုင်းပဋ္ဌာန်းဘကျမ်းလုံး၌ တပြိုင်နက်ဖြစ်သင့် တပြိုင်နက် ယထာရဟဖြစ်သင့်ကိုဆုံ ဖြစ်ပါ။ ကရိုဏ်းအတွက် ပစ္စည်းရေများကိုလည်း သင်္ချာအား လျော်စွာ ကြည့်၍ယူခြင်းသည် အလွယ်ဆုံးဖြစ်၏။ ။

၁။ ။အကောက်ဇယားရှိ (၁) များမှာ အာရမ္မဏ တပစ္စည်း နှင့်သာဆိုင်၏၊ ဤသင်္ချာကို အခြားသော အာရုဗ္ဗဏမျိုးများ ရနိုင်ကြောင်းကို သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ကြည့်ပါ။ ။

ဂ။ ။အာရုဗ္ဗဏရှစ်မျိုးစလုံး နှင့် ယထာရဟ ဆက်ဆံကြောင်း ကိုလည်း သုဒ္ဓသင်္ချာတွင်ပင်ကြည့်ပါ၊ အခြားမှာ ရှာဖွေဘွယ်မရှိ၊ ၎င်းတို့မှာ အာရုဗ္ဗဏ, အဓိပတိ,နိဿယ,ဥပနိဿယ, ပုရေဇာတ, ဝိပ္ပယုတ္တ,အတ္ထိ,အဝိဂတတို့ဖြစ်ကြ၏။(ဝဏ္ဏသိ၏ ပစ္စည်းရေအတိုင်း ပင်တည်း)။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်းအောက်ပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။အာရုဗ္ဗဏပစ္စည်း ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာကို ဇယားပြအတိုင်း သရုပ်အသီးသီး ခွဲ၍ လိုရာသိုရာ ကိုတနည်းကား ပါ မကျန်ရအောင် ကောက်ပါ၊ ကရိုဏ်များကို သင်္ချာအားလျော်စွာ တပြိုင်နက်, ယထာရဟ ခွေးပါ။ (အကောက် ဇယား၌ တနည်းကား ဟုသာရေးထားရာ အကျယ်ကို ဤဇယားဖြင့် ကောက်ပါ)။ ။

ပဋ္ဌာန်းဝိဘင်္ဂ ဝါရ		အာရမ္မဏပစ္စည်းအကောက်ဇယား			
ပဒ	ပစ္စည်း (အာရုံ) = ကတ္တား	ပဒါဝသာန	ပစ္စယုပ္ပန်(အာရမ္မဏိက)=သမ္ဗန္ဓ	ကရိုဏ်း=သင်္ချာ မြှင့်	ယထာ
ကုသိုလ်၊ ကု	အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိပါကဘေးခွတ်သ { (တနည်းကား)	ကု	မဟာကုသိုလ်၊ ဝိညာဏကု၊ နေဝကု၊ ရူပါဝစရ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသကုသိုလ် အာဝဇ္ဇနာဥဗိဂတိ၊ အပ္ပမညာကြဉ်စေ ၃၃		၃
ကု	လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ စေအာဋ္ဌတိ'သ	အကု	အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေသတ္တပတိသ		၃
ကု	ကုသိုလ်ဧကဝိသ၊ စေအာဋ္ဌတိံသ { (တနည်းကား)	ဗျာ	တဒါရုံကောဒသ၊ ပဋ္ဌာ'ရာဝဇ္ဇန်းကြဉ်သော ကာမကြိယာ တဆယ်၊ ဝိညာဏကြိ၊ နေဝကြိ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသ ကြိယာ အာဝဇ္ဇနာဥဗိဂတိ၊ အပ္ပမညာ ကြဉ် စေတေတ္တိံသ		၃
အကု	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေသတ္တဝီသ	အကု	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေသတ္တဝီသ		၃
အကု	။	ကု	မဟာကုသိုလ်၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသကုသိုလ် အာဝဇ္ဇနာဥဗိ၊ စေ၃၆	၁	
အကု	{ (တနည်းကား)	ဗျာ	တဒါရုံ ကောဒသ ပဋ္ဌာ'ရာဝဇ္ဇန်းကြဉ်သော ကာမကြိယာ တဆယ်၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသကြိယာ အာဝဇ္ဇနာဥဗိ စေ ၃၃	၁	
ဗျာ	ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသတိဝီသ၊ စေအာဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် { (တနည်းကား)	ဗျာ	ကာမဝိပါက်တေဝီသ ကာမကြိယာကောဒသ ဝိညာဏကြိယာ၊ နေဝကြိယာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ ရူပါဝစရ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ အနာဂတံသကြိယာ အာဝဇ္ဇနာဥဗိ၊ ဖိုဋ်လေးခု၊ စေ ၃၆		၈
ဗျာ	အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်ဝိပါက်စိတ်ပဉ္စတိံသ၊ ကြိယာဝီသ စေတေဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် { (တနည်းကား)	ကု	မဟာကု ဂဗ္ဗဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ ရူပါဝစရ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ အနာဂတံသကုသိုလ် အာဝဇ္ဇနာဥဗိ၊ မဂ်လေးခု၊ စေ၃၆		၈
ဗျာ	လောကီဝိပါက်ဒွတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသ၊ စေပဉ္စတိံသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ	အကု	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေသတ္တဝီသ		၈

မြှင့်၊ ယထာ။ ။မြှင့်မှာ တပြိုင်နက်၊ ယထာမှာ တပြိုင်နက် ယထာခုဟု ဟုဆိုပါ။ အကျဉ်းကောက်ပုံကို ဇယားဖြင့် ပြထားပြီးဖြစ်ရာ တနည်းကား အကျယ်ကောက်ကို ဇယားဖြင့် ကောက်ရန်ညွှန်ကြားခဲ့သည့်အတိုင်းကောက်ပါ။ ။

ပါဠိတော်ဇယားကိုပေးပုံ

ဥဒ္ဓိ။ ။ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။အနုလော။ ။ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က (၂)ဂဏန်းပြထားလျှင် ပစ္စည်းဘက်က ရှင်းပြထားသည့်အတိုင်း ၂-ကြိမ်ဆိုပါ။ (၃)ဂဏန်းပြလျှင် ၃-ကြိမ်ဆိုပါ။ ကြိယာပုဒ်ဖြစ်သော တိ၊ အဆုံး ဆိုလျှင် "ပစ္စယေန ပစ္စယော"ကို မဆိုရ၊ သမ္ဗန္ဓိဘတ်ဖြစ်သော 'သ'' "ယ"တို့ဆုံးလျှင် "ပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟုဆိုပါ။

နဝေဒွင်။ ။ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်၌ ခရေပွင့်ပြထားလျှင် ၎င်းကို အာရင် "စေတော ပရိယ ဉာဏေန ကုသလ စိတ္တ သမင်္ဂိဿ စိတ္တံ ဇာနန္တိ"ဤသို့စသည်ဖြင့် အလုံးနည်းယူ၍ဆိုပါ။ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ"ဟုဆို။ ။

အဘိညာဉ်။ ။စေတော ယထာ စသည်၌ စေတော ပရိယဉာဏဿ၊ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ စသည်ကိုဆိုပါ။ ။

အနေက်မျဉ်း။ ။အထက်ကပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ပုဒ်များကို ဇယားကျဉ်းစိမ့်သော၌ မြင်ထားသည်တို့ကို ပေါင်း၍ဆိုပါ။ ။

မှားထားရန်။ ။ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရ ပါဠိတော်များကို ဤသဘောသွားများအတိုင်း ရေးသားမည်ဖြစ်ရာ ဤသဘောချည်းဟုယူဆပါ။ ။

ပေယျာလ။ ။ပါယတန် နောက်ပေယျာလ ထိုးထားရာ "သဒ္ဒါယတနံ သောတဝိညာဏဿ။ ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဿ။ ရသာယတနံ ဇိဝှာဝိညာဏဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု အသီးသီးဆိုပါ။ ။

အနုဝါဒ။ ။အစိမ်းအစက်ပါဠိတော်များ၏ ပစ္စည်းအရ၊ ပစ္စယုပ္ပန်အရဖြစ်သော အနုဝါဒဆိုရိုးများကိုနောက်ပိုင်းတွင်ပြထား၏။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ။ အာရမ္မဏူပနိဿယပါဠိတော်

ဒိဒိ။ ။ကုသလော ဓမ္မော။ ကုသလဿ ဓမ္မဿ အဓိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ (အဓိပတိသည် အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ဤ၌ အာရမ္မဏာဓိပတိကို ဟောလို၍ ဤသို့ဆိုရ၏)။ အနုဝါဒ။ ။"ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ တံ ဂရုံ ကတွာ ပစ္စဝေက္ခတိ"။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အထေအမြွတ် အဆုံဖြစ်၍ "ဂရုံကတွာ"ကို အမြဲထည့်၍ အာရမ္မဏာသွားအတိုင်း ဇယားတွင် ပြထားသော (ကွင်း)များကိုသာ ရွေးချယ်၍ သင်္ချာသတ္တပြည့်အောင်ဆိုပါ။ "အာရဇ္ဇ" ၌ရာတွင်လည်း "ဂရုံကတွာ"ဟုဆိုပါ။ ။

အရေးမှား။ ။သုဉ္ဉသင်္ချာတွင် ပစ္စယုပ္ပန်မှာ ထောဘရှသာရ၍ "တံ ဂရုံကတွာ ရဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"တွင် ဆုံးပါစေ။ ၆၆

ပဥ္စဝိဘတ်ဝါရ အာချေနေ့ကာမျိုး ပါဠိတော်ဓာယား

ပဒ	ပစ္စည်း=အာချီ	ပဒါ ဝသာန	ပစ္စယုပ္ပန်=အာချေနေ့ကိက
ကု	(ဒါန်ဒတ္တာ,သီလံသမာဒိယိတွာ,ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာတံ ပုဗ္ဗေသုမိဏ္ဍာနိ | ရျာနဂုဠှယိတ္တာရျာန် သေကျွာဂေါ်ဇြဘုံ|ဝေါဒါန်| သေကျွာမဂ္ဂါဂုဠှဟိတွာမဂ္ဂ) သေကျွာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီသင်ခွာ အာကာသာနဥ္စာယတနကုသလံ|အာကိဥ္စညာယတနကုသလံ ကုသလာခွေ	ကု	ပဉ္စဝေကျွတိ ပဉ္စဝေကျွတိ ၂ ပဉ္စဝေကျွန္တိ ၃ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ * စေတောပရိယညာဏေန ဇာနန္တိ ဝိညာဏဥ္စာယတနကုသလဿ | နေဝ....ကုသလဿ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ,စေတောပရိယဉာဏဿ,ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ,ယထာကမ္မုပဂ,အနာဂတံသဉာဏဿ
ကု	(ဒါန်ဒတွာသီလံသမာဒိယိတွာဥပေါသထကမ္မံ ကတွာတံ| ပုဗ္ဗေသုမိဏ္ဍာနိ ရျာနာဂုဠှဟိတွာ ရျာန်) ရျာနေပရိဟီနေ ဝိပ္ပဋိသာရီဿ	အကု	အဿာဒေတိ၊အဘိနန္ဒတိ၊တံအာရဗ္ဘရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ၊) ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ ၂ အဿာဒေတိ....ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ကု	(အရဟာမဂ္ဂါဂုဠှဟိတွာမဂ္ဂံ|) ပုဗ္ဗေသုမိဏ္ဍာနိ | ကုသလံ ကုသလစိတ္တသသမင်္ဂီသင်ခွာ သေကျွာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ ကုသလံ အာကာ....ကုသလံ | အာကိဉ် ကုသလံ ကုသလာခွေ	ဗျာ	ပဉ္စဝေကျွတိ ၂|) အနိစ္စတော....အနတ္တတော ဝိပဿတိ* *စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ အနိစ္စတော.....ဝိပဿန္တိ။ကုသလေနိရုဒ္ဓေဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဿာဒေတိ.....ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ေ ။ ဝိညာ.....ဝိပါကဿစကြိယဿစ နေဝ.....ဝိပါကဿစ ကြိယဿစ စေတော,ပုဗ္ဗေ,ယထာ,အနာဂတံသဉာဏဿအာဝဇ္ဇနာယ
အကု	(ရာဂံ | ဒိဋ္ဌိံ) ဝိစိကိစ္ဆံအာရဗ္ဘ | ဥဒ္ဓစ္စံအာရဗ္ဘ | ဒေါမနဿံအာရဗ္ဘ	အကု	အဿာဒေတိ....)....ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ ၂ ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဒိဋ္ဌိ၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ ၃
အကု	သေကျွာပဟီနေ ကိလေသေ | ဝိက္ခမ္ဘိတေကိလေသေ ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဏေကိလေသေ သေကျွာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ အကုသလစိတ္တသမင်္ဂီဿ စိတ္တံ အကုသလာခွေ	ကု	ပဉ္စဝေကျွန္တိ ၂ ဇာနန္တိ အနိစ္စတော....အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ *စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနန္တိ စေတော,ပုဗ္ဗေ,ယထာ,အနာဂတံသဉာဏဿ
အကု	အရဟာပဟီနေကိလေသေ | ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဏေကိလေသေ အကုသလံ အကုသလစိတ္တသမင်္ဂီဿစိတ္တံ သေကျွာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ အကုသလံ အကုသလာခွေ	ဗျာ	ပဉ္စဝေကျွတိ ၂ | ဇာနာတိ အနိစ္စတော အနတ္တတော ဝိပဿတိ *စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ အနိစ္စတော.....ဝိပဿန္တိ။ကုသလေနိရုဒ္ဓေဝိပါကောတဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ အဿာဒေတိ.... ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ေ ။ စေတော,ပုဗ္ဗေ,ယထာ,အနာဂတံသဉာဏဿ,အာဝဇ္ဇနာယ

ကိစ္စာ ဥဒ္ဒစ္စ,ဒေါမနဿများနှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီ။ ။

အာချေနေ့ကာဥပနိဿယ။ ။နည်းတူ"ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ အာချေနေ့ကာဥပနိဿယော"ဟုဆိုရုံသာ၊ သင်္ချာသတ္တဝေလုံးပင် "အာချေနေ့ကာဓိပတိ၊အာချေနေ့ကာဥပနိဿယော"တို့ကိုထည့်ပါ။ ။

အာချေနေ့ကာ ပုရေဇာတ ပါဠိတော်

သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း (ဗျာ)သုံးချက်ကို ဖယား၌ (×)ဤအမှတ် ပြ ထားသည့်အတိုင်းဆိုပါ။ ပုရေဇာတ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတ သုံးပစ္စည်းတို့ တွင် ဟောအပ် ပုရေဇာတပစ္စည်းအတွက် အဓိပတိများကဲ့သို့"အာ ချေနေ့ကာ ပုရေဇာတ"ဟု ဆိုပါ။ အတ္ထိ,အဝိဂတန္ဒကား အာပု,ဝတ်ပု နှစ်မျိုးစလုံးကိုရော၍ "ပုရေဇာတ"ဟု ဆိုထား၏။ "ဝတ္ထုံ"တိုင်ရုံ ဆိုပါ။ ။

ဝတ္ထာချေနေ့ကာ ပါဠိတော်

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ပစ္စည်းမှာ ဟဒယဝတ္ထုသာဖြစ်၍ "အရဟာ ဝတ္ထုံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတောဝိပဿတိ"ဟု ဆိုပါ။ ။

(ဗျာ။ကု)။ ။နည်းတူပင်"သေကျွာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါဝတ္ထုံ အနိစ္စ တော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ"ဟုဆိုပါ။ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။"ဝတ္ထုံ"အဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ တံ အာ ရဗ္ဘရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ....ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ"ဟု ဆိုပါ။ ၎င်းပစ္စည်း သည် ပစ္စည်းရေခြောက်ပါးရှိ၍ ခုသေးပစ္စည်းများ၌ဆိုရပေမည်။

အာချေနေ့ကာပုရေဇာတာဓိပတိ ပါဠိတော်

(ဗျာ။အကု)။ ။"စက္ခုံဂရုံကတွာအဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ၊

တံ ဂရုံကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတံ….ဝတ္ထုံ ဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ ဂရုံကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”၊ ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ပါဠိထုတ်ပါ။ ။

ဝတ္ထုဂရုံကာ ပုရေဇာတာဓိပတိပါဠိတော်

(ဗျာ။ အကု)။ ။“ဝတ္ထုံ ဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ တံ ဂရုံကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု အဓိပတိသံပါ သလျှင် ဂရုံကတွာဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းထုတ်ပါ။ ။

ပါဠိတော်ထုတ်ပုံ အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာကို အသိသီး ရသင့်သော သင်္ချာအားလျော်စွာ သရုပ်ခွဲ၍ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အရာကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်ကိုထုတ်ပါ။ ထုတ်ပုံများကို အကျယ်ပြဦးအံ့။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း ပါဠိ ဟောတော်မူပုံ

(ကု။ ကု)။ ။ပစ္စည်းတရားမှာ အရဟတ္တမဂ် ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝိသဖြစ်ရာ မဟာကု၊ မဟဂ်ကု၊ မဂ်ကု ဟု သုံးမျိုး ခွဲလိုက်ပါ။ ပစ္စည်းဘက်က မဟာကုသိုလ်ကို ဒါနံ သီလံ ဥပေါသထကမ္မံ ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏံ ဟု ဟောတော်မူ၏။ မဟဂ်ကုအတွက် ဈာနာဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာန်ကို ဟော၏။ ။

မဂ္ဂဝိထိ၌ ဂေါတြဘုဝေါဒါန်တို့သည် ကာမကုသိုလ်ဖြစ်ကြသည့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကြ၍ ဈာန်နောက်၌ထား၍ ဂေါတြဘုံဝေါဒါန်ကို ဟော၏။ ၎င်းနောက် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အောက်မဂ်ကိုဟော၏။ ဤ ကား အသီးအသီး ဟောပုံဘည်း၊ တဖန် မဟာကုနှင့် မဟဂ်ကု ကို ပေါင်း၍ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကို ‘သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ ကုသလံ အနိစ္စတော” စသည်ကိုဟော၏။ ထိုနောင် ကုသိုလ်ဝိသစလုံးကို “စေတောပရိယဉာဏေန ကုသလ စိတ္တသမင်္ဂိဿ စိတ္တံ ဇာနာတိ” ဟုဟော၏။ ဤစေတောပရိယအဘိညာဉ်မှာ ပုဂ္ဂလမိဿာန်အဘိညာဉ်ဖြစ်၍ (မွေ့မိဿာန်အဘိညာဉ်များကို နောက်ဆုံးတွင်ဟောသည်) အဘိညာဉ်တွင်မရပ်ဘဲ ၎င်းနောက် ကာမကုသိုလ်ကို ကောက်ခဲ့မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ဇာနန္တိ ဖြင့်ပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိထိချုပ်၌ အဘိညာဉ် ဝီထိတွင် အဆုံး မသတ်ဘဲ ကာမဇောဝါရ တဝိထိဘိုး၍ ငါးဝိထိချရသည်။ ။

ဤမျှသော ပါဠိဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန် ပါဠိတော်များမှာ “ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ဝိပဿန္တိ။ ဇာနန္တိ”တို့သာဖြစ်ရကား မဟာကုသိုလ်သာရှိသေး၏၊ ထိုနောင် ဝိညာဏ၊ နေဝတို့၏ အာရုံဖြစ်သော အာကာ၊ အာကိ ကုသိုလ်။ နောက်ဆုံး၌ မွေ့မိဿာန် အဘိညာဉ်များကို ရပေါင်း၍ “ကုသလာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ”စသည်ကို ဟော၏၊ (အဘိညာဉ် (၇)ပါးရှိရာ မည်သည့်အဘိညာဉ်များသာ ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သင့်ပုံကို သေချာရန် အောက်ဇယားတွင်ကြည့်ပါ)။ ။

(ကု။ အကု)။ ။ပစ္စည်းမှာ လောကီကုသိုလ်ဖြစ်၍ (ကု။ ကု)သဘောအတိုင်း ဒါန စသည်နှင့် ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏကို မဟာကုသိုလ် အတွက် ထုတ်ပါ။ ပစ္စယုပ္ပန်မှာ (အကု)ဖြစ်၍ ၎င်းဒါန စသည်ကိုပြုပြီး သာယာသောအခါ လောဘမူ သောမနဿလေးခု၊ နှစ်သက်သော အခါ သဒ္ဓိတိက တဏှာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေး ခု၊ ၎င်းဒါနစသည်ကို အာရုံပြု၍ တပ်သောအခါ ရာဂ စ သည်ဖြစ်၍ အဿာဒေတိ စသောပါဠိကို ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ထုတ်ရ၏။ (အကုသိုလ် ပစ္စယုပ္ပန်နေလျှင် ဤပါဠိများကို အမြဲထုတ်ရပေမည်)။ ။ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်အတွက် ဈာန်ကို အာရုံပြု၍ သာယာမှုစသည် ဖြစ်နိုင်ထည်၊ ဒေါမနဿမဖြစ်နိုင်၍ “ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တွင် ဆုံး၏။

လျှောကျလေပြီးသော ဈာန်ကို အာရုံပြုသောအခါမှ ဒေါမနဿ ဖြစ်ရကား “ဈာနေ ပရိဟီနေ ဝိပ္ပဋိသာရိဿ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု သီးခြားဟောတော်မူ၏။ ။

(ကု။ ဗျာ)။ ။ရဟန္တာ။ သေက္ခ၊ ပုထုဇဉ်ဟု နှစ်မျိုးခွဲပြီး ရဟန္တာသက်သက်ဆိုင်ရာ ကာမကြိယာများကို ကုသိုလ် သဘော အတိုင်း”ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဝိပဿတိ၊ ဇာနာတိ ဟုဟော၏။ ၎င်း၏ ဆိုင်ရာပါဠိများကို ဇယားတွင်ကြည့်ပါ။ “စေတောပရိယဉာဏေန၊ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿ စိတ္တံ ဇာနာတိ”တိုင်အောင်သော ပါဠိများသည် ရဟန္တာသက်သက်ဆိုင်သော ပါဠိများဖြစ်၏။ ။

အောက်တွင် ကာမကြိယာ တဆယ်ရသည်း ဟသိတုပ္ပါဒ် အ တွက် သီးခြားဟောတော်မူသော ပါဠိတော်မရှိ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကို မွေ့မိဿာန် အဘိညာဉ်များ၏ နောက်ပိုင်းတွင် “အာဝဇ္ဇနာယ” ဟုဟောတော်မူ၏။ (ဗျာ)ပစ္စယုပ္ပန် နေရာတွင် ဤ“အာဝဇ္ဇနာယ” ပါဠိ အမြဲပါရမည်။ ဇယားကိုကြည့်ပါ။ ။

တဒါရုံ။ ။အကောက်အကိုင်း တဒါရုံရှိသေးရာ ၎င်းတဒါရုံမှာ ကုသိုလ်ဇော၊ အကုသိုလ်ဇော နှစ်မျိုးစလုံး နောင်ပင် ကျနိုင်ခွင့်ရှိ၍ ကုသိုလ်ဇော နောင်တဒါရုံကို “သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ ကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။ ကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟုဟောတော်မူ၏။ အကုသိုလ်ဇော နောင်တဒါရုံကို “ကုသလံ အဿာဒေတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူ၏။ (ကာမဇောနောင်သာ တဒါရုံကျနိုင်၍ အာရုံ ကုသိုလ်သည် ကား ကာမကုသိုလ်သာဖြစ်ရမည်)။ ။

ဝိညာ။ နေဝ ဝိ ကြိ။ ။၎င်းတို့သည် အာကာ၊ အာကိ ကုတို့ကို အစဉ်အတိုင်း အာရုံပြုကြ၍ ဟောတော်မူ၏။ ။

ခန္ဓာက အဘိညာဉ်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းတို့အား အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ် ပုံကို (ကု။ ကု) သဘောအတိုင်း နောက်ဆုံးဟောတော်မူ၏။ (ဣဒ္ဓိဝိဓ ကြိယာအဘိညာဉ်များမှာ ပါဒကပဥ္စမဈာန်ကြိယာနှင့် သတ၊ သ ဟဿ စသောနိမ္မိတချပ်ကိုသာ အာရုံပြု၍ ၎င်းမရပြီ။ ဆိုရိုးဇယား အတိုင်းပင်)။ ။

(အကု။ အကု)။ ။ပါဠိတော်ဇယားတွင်၊ “ဥဒ္ဓစ္စံ အာရဗ္ဘ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေါမနဿံ အာရဗ္ဘ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ’ဟု ၎င်းတို့အချင်းချင်း အရင်းဆိုပါ။ ။ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်မှာ အကုသိုလ် တရားချည်းဖြစ်၍ ရာဂစသည်ကိုဟောတော်မူ၏။ ရာဂ ဒိဋ္ဌိကို အဿာဒနံ၊ အဘိနန္ဒနသဘောအားဖြင့် သာယာနှစ်သက်မှု ရှိသည့်အတိုင်း အဿာဒေတိ သည်ကို ဟောတော်မူ၏။ မောဟ၊ ဒေါသတို့၌ ထိုသဘောမရှိ၍ အဿာဒနစသည်ကို မဟော။ (ဤပါဠိဖြင့် မောဟ၊ ဒေါသတို့သည် အကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခုအားသာ အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ်၏)။ ။

(အကု။ ကု)။ ။ပစ္စယုပ္ပန်မဟာကုသိုလ်ဆိုင်ရာ “ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဇာနန္တိ၊ ဝိပဿန္တိ”တို့ကိုထုတ်ရပေမည်။ ပစ္စည်းမှာ အကုသိုလ်ဖြစ်ပြားလည်း (အကု။ အကု) သဘောအတိုင်း “ရာဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ” စသည်မဖြစ်နိုင်ရကား ပစ္စည်းအကုသိုလ်ကို ပယ်ပြီးကိလေသာ၊ ကြွင်းကျန်သောကိလေသာ၊ ရှေးကလေ့ကျက်ဘူးသော ကိလေသာ ဟုပိုင်းခြား၍ “သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ” စသည်ကို ဟောတော်မူ၏။ ပုဂ္ဂလ၊ မွေ့မိဿာန် အဘိညာဉ်များနှင့် ကြွင်းပါဠိဟောပုံကို နည်းမှီ၍သိလော့ကပါပြီ။ ။

ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရ အာရမ္မဏမျိုး ပါဠိတော်နယ

ပဒ	ပစ္စည်း=အာရုံ	ပဒါဝသာန	ပစ္စယုပ္ပန်=အာရမ္မဏိက
ဗျာ	(အရဟာဖလံ | နိဗ္ဗာနံ | နိဗ္ဗာနံ) × အရဟာစက္ခု | သောတံ,ဃာနံ,ဇိဝှာ,ကာယံ,ရူပေ,သဒ္ဒေ,ဂန္ဓေ ရသေ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ,ဝတ္ထုံ × ဝိပါကာဗျာကတေ,ကြိယာဗျာကတေစခန္ဓေ ရူပံ | သဒ္ဒံ ဝိပါကာဗျာကတ,ကြိယာဗျာကတစိတ္တ သမင်္ဂီသစိတ္တံ အာကာ... ကြိယံ | အာကိံ...ကြိယံ × ရူပါယတနံ | (ပ)....ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ အဗျာကတာခန္ဓာ	ဗျာ	ပစ္စဝေက္ခတိ၂ | ဖလဿ,) အာဝဇ္ဇနာယ အနိစ္စတော....အနတ္တတော ဝိပဿတိ၂ *ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာပဿတိ|*ဒိဗ္ဗာယသောတဓာတုယာသုဏာတိ * စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ ဝိညာ....ကြိယဿ | နေဝ....ကြိယဿ စက္ခုဝိညာဏဿ | (ပ)....ကာယဝိညာဏဿ ဣဒ္ဓိ,စေတော,ပုဗ္ဗေ,အနာဂတံသဉာဏဿ,အာဝဇ္ဇနာယ
ဗျာ	(သေက္ခာဖလံ | နိဗ္ဗာနံ | နိဗ္ဗာနံ × သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါစက္ခုံသောတံ,ဃာနံ,ဇိဝှာ,ကာယံ,ရူပေ,သဒ္ဒေ, ဂန္ဓေ,ရသေ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ,ဝတ္ထုံ × ဝိပါကာဗျာကတေကြိယာဗျာကတေစခန္ဓေ ရူပံ | သဒ္ဒံ ဝိပါကာဗျာကတကြိယာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီသစိတ္တံ အဗျာကတာခန္ဓာ	ကု	ပစ္စဝေက္ခန္တိ ၂ | ဂေါတြဘုဿ,ဝေါဒါနဿ,မဂ္ဂဿ) အနိစ္စတော... အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ ၂ *ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာပဿန္တိ|*ဒိဗ္ဗာယသောတဓာတုယာသုဏန္တိ *စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနန္တိ ဣဒ္ဓိ,စေတော,ပုဗ္ဗေ,အနာဂတံသဉာဏဿ
ဗျာ	(×စက္ခုံ | သောတံ....ဝတ္ထုံ | ×....ကြိယာဗျာကတေခန္ဓေ)	အကု	အဿာဒေတိ....) ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ၂

(အကု။ဗျာ)။ ။ပစ္စယုပ္ပန်နေပုံမှာ (ကု။ဗျာ)သဘောနှင့်တူ၏။ ဝိညာနေဝဝိပါက်ကြိယာ မပါသည်သာ ထူး၏။ ပစ္စည်းမှာအကုသိုလ်ဖြစ်၍ (အကု။ကု) သဘောသွားအတိုင်း ရဟန္တာအတွက် "အရဟာပဟီနေကိလေသေ" စသည်ကိုဆိုပါ။ ရဟန္တာ ဖြစ်၍ ကြွင်းသော ကိလေသာမရှိရကား "ဝိက္ခမ္ဘိတေကိလေသေ"ကိုမရပြီ။ တဒါရုံအတွက် (ကု။ဗျာ)သဘော အတိုင်းဆို၍ အဘိညာဉ်များကိုထည်း ဆိုင်ရာအဘိညာဉ်များကိုဆိုပါ။ ။

မှတ်သားချက်။ ။ဤ(အကု။ဗျာ)၌ "အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။အကုသလေနိရုဒ္ဓေဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"ဟု စာမူတိုင်းလိုပင်"အ"သဒ္ဒါပါခါ ချွတ်ယွင်းချက်ရှိနေသည်။ ဝိပဿနာဇောနောင်ဖြစ်၍ "ကုသလေနိရုဒ္ဓေ" သာရှိသင့်ကြောင်း- ကျောက်စာတော်မူ၌ ဤ"အ"သဒ္ဒါ မပါကြောင်း နောက်ပိုင်းတွင် ရှင်းပြ၍ထား၏။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ပစ္စည်း၌ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ပါရာ ၎င်းကိုရှေးဦးစွာ "အရဟာဖလံပစ္စဝေက္ခတိ" စသည်ဖြင့်ဟော၏။နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုနိုင်သောဘရေးများမှာ ဂေါတြဘု,ဝေါဒါန်,မဂ်,ဖိုလ်, အာဝဇ္ဇန်း ပစ္စဝေက္ခဏာဇောဟုရှိရာ ၎င်းတို့ကိုဆိုင်ရာတွင်ဆိုရမည်ဖြစ်၍ ဤ၌ (ဗျာ)ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဖိုလ်နှင့်အာဝဇ္ဇန်းသာဆိုင်ပေ၏။ ။ရုပ်တရားနှင့်တကွ တေဘူမကဝိပါက်ကြိယာတို့ကိုဝိပဿနာပြုရာ၌ ရှေးသဘောသွားအတိုင်း ရုပ်တရားများကို ထည့်ခါ စက္ခုံ,သောတံစသည်ကိုဟော၏။ဒိဗ္ဗစက္ခု,ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ကိုမူ ဒေသနာက္ကမအစဉ်အတိုင်းစေတောပရိယရှေ့ကဟော၏။ ။

ဤရုပ်တရားများကိုနောက်ကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပဒတခုတည်း၌ ရုပ်ရ၍နေကြသော (သနိဒဿနတိက်ကဲ့သို့ သုခမရုပ် တပဒ၊ ဩဠာရိကရုပ်များက တပဒမနေဟုဆိုလိုသည်)။ ဤကုသလတိက်စသည်တို့၌ ရုပ်(၁၃)ပါးကိုသာဟောတော်မူသည်။ သနိဒဿနတိက်၌ကား "အာပေါဓာတု,ဣတ္ထိန္ဒြိယံ, ပုရိသိန္ဒြိယံ, ဇီဝိတိန္ဒြိယံ, ကဗဠီကာရာဟာရ"ဟု နိဗ္ဗန္နရုပ်(၁၈)ပါး စလုံးကို ပင်ဟောတော်မူ၏။ ။

အာကာ,အာကိံ ကြိယာတို့ဟောပုံ သိသာပြီ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်အတွက် ရူပါယတနံ စသည်ကိုဟော၏၊အကြွင်းအဘိညာဉ်ဟောပုံသိသာပြီ။ ။

သိမှတ်ဘွယ်။ ။ပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ ဓာတုဒေသနာဖြစ်၍မနောဓာတ်ကိုဟောလည်း ဤ၌ဝိညာဏကာယဒေသနာဖြစ်၍မဟော။ ။

တဒါရုံ။ ။တိကပဋ္ဌာန်းတကျမ်းလုံး၌ တဒါရုံများကို ကုသလတိက်, ဝိပါကတိက်, ဥပါဒိဏ္ဏတိက်, သံကိလိဋ္ဌတိက်, အာစယတိက်,ဟီနတိက်တို့၌ "ကုသလာကုသလေနိရုဒ္ဓေဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ"စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူ၏။ ကြွင်းသောတိက်တို့၌မဟော၊ မူလဋီကာဆရာကြီးကား(ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ)တို့၌ တဒါရုံကိုဟောသလို ဤ(ဗျာ။ဗျာ)၌ ကြိယာဇောနောင် တဒါရုံကျမှုကို မဟော၍ ကြိယာဇောနောင် တဒါရုံမကျဟု ဖက်ခွဲက် ဥပမာစသည်ဖြင့်အကြောင်းပြသည်ကား ဤအာရမ္မဏပစ္စည်းကို အထောက်အထားပြုပေသည်။ ထို့ကြောင့် "ကြိယံဝုဋ္ဌာနဿ။ မဟဂ္ဂတာ ခန္ဓာပရိတ္တဿဝုဋ္ဌာနဿ။ ဖလံပရိတ္တဿ ဝုဋ္ဌာနဿ" စသည်ဖြင့် ကုသလတိက် စသော အနန္တရပစ္စည်းများကိုဟောရာ ဝယ် ဝုဋ္ဌာနဿအရ ဘဝင်ကိုသာ ဋီကာဆရာတော်ကြီး ယူတော်မူလိုဟန်ရှိသည်ဟု ယူဆမိပေသည်။ ။

စဉ်းစားဘွယ်။ ။ကုသလတိက် စသည်တို့၌သာ တဒါရုံကို ဟော၍ အခြားတိက်များ၌ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မဟောသနည်းဟုစဉ်းစားလျှင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ပဒ သိးခြားနေမှု, ဝိပါက်သီးခြားနေမှုတို့၌သာ ဟောကြောင်း ပါဠိတော်အားလျော်စွာ တွေ့ရပေသိမ့်မည်။ ။

ကံအာရုံကိုမဟောပုံ။ ။ကံကိုအာရုံပြုခါ ပဋိသန္ဓေနေသူအား ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံအာရုံသည် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်စုတိ ဖြစ်သော ဝိပါက်အား အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ်နိုင်လည်း ဝိညာ,နေဝ ဝိပါက်တို့ကဲ့သို့ ကံကို အာရုံပြုမှု မမြဲခြင်း, သိခဲခြင်းတို့ကြောင့် မဟော။ ။

(ဗျာ။ကု)။ ။ဤ၌ ကုသိုလ်ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ သေက္ခသာဖြစ်ရကား "သေက္ခာဖလံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ"စသည်ကို ဟော၏။ သေက္ခ, ပုထုဇဉ်တို့ စက္ခုစသည်ကို ဝိပဿနာ ပြုနိုင်ကြ၍ "သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါစက္ခုံ" စသည်ကိုဟော၏။ အကြွင်းမှ အကောက်သဘောအတိုင်း သိလောက်ပြီ။ ။

(မျှားအကု)။ ။ပစ္စည်းရသဘောအတိုင်း ရုပ်တရားများကို ဖော်ပြထား၍။ကြွင်းသော ဝိပါက်ကြိယာတို့ကို အကုန်သိမ်းကြုံးတော်မူ၍ "စက္ခု(ပ) ဝိပါကာ ဗျာကတော ကြိယာဗျာကတော ခန္ဓေ"ဟု ဟောတော်မူ၏။ ပစ္စယုပ္ပန် အဗျာကတ်သိုလ် သဘောအတိုင်း "အာသာ ဒေတိ"စသည်ကို ဟောတော်မူ၏။ ။

အလွန် ကျယ်ဝန်းလှစွာ အကောက်တရားများကို မှတ်ထား၍ (ပဋ္ဌာန်း၌ အကောက်မှ ပါဠိကိုထုတ်မှုသည် အမြင်သန်၏။ သက်သာလွယ်ကူ၏။ ယမိုက်၌ကား ပါဠိမှ အကောက် ကောက်မှုသည် အမြင်သန်၏)။ ပါဠိတော်များကို ထုတ်တတ်စေလို၍။ အထက် အထက်ဖြစ်သော တိက်၊ ဒုက်တို့၌ ဤမှုနည်းယူ၍ မကျက်ရဘဲ ပါဠိများကို အာဂုဏ်ဆောင်နိုင်စေလို၍-ကျက်မှတ်သင့်သည်တို့ကို လွယ်လွယ်နှင့် ရစေလို၍တို့ကို ရည်ရွယ်၍ ရေးသားလိုက်ပါသည်။ သဘောမိအောင်ကြည့်ပါ။ ။

အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ပစ္စည်း။ ။ကာမကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်။ ။ ဒါနံ သီလံ ဥပေါသထကမ္မံ,ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ,ဂေါတြဘုံ, ဝေါဒါနံ,ကုသလံကိုထုတ်။ ။

မဟာဂ်ကုဖြစ်လျှင်၊ ။ဈာန်၊ဈာနေပရိဟိနေကိုထုတ်၊ ။

ဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်လျှင်။ ။ကုသလံ၊အကုသလံ၊ဝိပါကာဗျာကတော ကြိယာဗျာကတော ခန္ဓေတို့ကို ယထာရဟထုတ်။ ။

စေတော၏အာရုံဖြစ်လျှင်။ ။စိတ္တသမင်္ဂီသစိတ္တံကို ဆိုင်ရာတွင်ထုတ်၊ ။

မင်္ဂဖိုလ်ဖြစ်လျှင်။ ။မဂ္ဂ၊ဖလံကို ဆိုင်ရာတွင်ထုတ်။ ။

နိဗ္ဗာန်ဖြစ်လျှင်။ ။နိဗ္ဗာနံဟုထုတ်၊ ။

ရုပ်ဖြစ်လျှင်။ ။စက္ခုံ-(ပ)-ဝတ္ထုံကိုထုတ် ရူပံ,သဒ္ဒံ ကိုထုတ်။

အာကာသာနဉ္စာယတနကုဖြစ်လျှင်။ ။၎င်းအတိုင်းထုတ်၊ ။

အကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်။ ။ရာဂံ စသည်, အကုသလံ, ပဟီနေ စသည်ထုတ်။ ။

ပစ္စယုပ္ပန်ကာမကြိယာဖြစ်လျှင်။ ။ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဝိပဿတိ၊ ဇာနာတိ၊ ဂေါတြဘုဿ၊ဝေါဒါနဿ ဟု လိုရာထုတ်။ ။

အကုဖြစ်လျှင်။ ။အဿာဒေတိ စသည်ကိုထုတ်။ ။

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ဖြစ်လျှင်။ ။စက္ခုဝိညာဏဿ စသည်ထုတ်။ ။

တဒါရုံဖြစ်လျှင်။ ။ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိုထုတ်။ ။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြစ်လျှင်။ ။အာဝဇ္ဇနာယကိုထုတ်။ ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနကုဝိ,ကြိဖြစ်လျှင်။ ။၎င်းအတိုင်းထုတ်။ ။

မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်လျှင်။ ။မဂ္ဂဿ၊ ဖလဿ ဟုထုတ်။ ။

အဘိညာဉ်ဖြစ်လျှင်။ ။ဆိုင်ရာခန္ဓာကဆိုင်ရာ အဘိညာဉ်ကို ထုတ်၊စေတောကို ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်အမြဲထုတ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသောတကို ရ သင့်ရာတွင်ထုတ်။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်း

အာရမ္မဏဇယားက ပါဠိတော်များဆိုရပုံကို အပြည့်အစုံ ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤမှနောက်၌ ပါဠိတော်ဆိုပုံများကိုမရေးပြပြီ။ ။

သရုပ်ခွဲဇယား။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၏ သဒ္ဒသရုပ်ကို ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အလေးပြုပုံကို သရုပ်ခွဲ၍ပြထားသည်၊ ပစ္စည်းတရားတွင် ဒေါမနဿ,မောဟ ရက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ် ၎င်းတို့ဆိုင်ရာ စေတသိက်များမှာ ဣဋ္ဌတရားတို့မဟုတ်၍ ကြဉ်ရသည်။ ။

ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ပစ္စယုပ္ပန်တရားတွင် ဟောထားသော ပါဠိတော်ကို ကြည့်လျှင် "ပစ္စဝေက္ခတိ၊အဿာဒေတိ"သော ပါဠိများကိုသာ တွေ့ရလိမ့်မည်၊ ဆင်ခြင်မှု,သာယာမှုစသော ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ကြသောစိတ်များနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို အလေးအမြတ်အာရုံပြုကြသော စိတ်များသာရ၏။ ထောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုသည်သာ နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန်အလေးအမြတ် အာရုံပြု၏။ ကြွင်းကာမစိတ်တို့ကား အနေကန် သာ၊ ဆင်ခြင်မှု သာယာမှု ကိစ္စမျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင်ကြသော စိတ်များကို ပစ္စယုပ္ပန်၌ မရသဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန်မှာ စိတ်ပေါင်း(၂၈)ပါး သာရ၏။ ။

သရုပ်ခွဲဇယားဆိုင်ရာ။ ။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခုအားတတ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူ၊မောဟမူ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်သော လောကီစိတ် ၇၆။ဒေါစတုက်, ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေ ၄၇။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခုအားတတ်သောအလေးအမြတ်ပြုအပ်သော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဇယားအတိုင်း ဆိုပါ။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုကား နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန် အလေးအမြတ် အာရုံပြု၍(အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော စသည်ကို ဆိုဘွယ်မလို) လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအားတတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုပါ။ ။

ဤသရုပ်ခွဲဇယားဖြင့်ပင် အာရမ္မဏာဓိပတိ အကောက်ကိစ္စ ပြီးမည်ဖြစ်၍ ၎င်းဇယားကို အာဂုဏ်ရပါစေ။ ။

အကောက်ဇယား

သရုပ်ခွဲဇယားအတိုင်း အလိုရှိသော(ကုး၊ကု) စသော တရားများကိုရွေးရပေမည်၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားသို့ ရှေးဦးစွာ ကြည့်ခြင်းက ပိုရှိ၍လွယ်ကူလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန်ကုသိုလ်ကို ရှာလျှင် မဟာကု ဝိပ် ၄။ ပစ္စည်းဘက်က ထောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ တဖန်ရှာလျှင် ပစ္စယုပ္ပန်မှာ မဟာကုသံ ၄။ ပစ္စည်းဘက်က ထောကီကုသိုလ် သတ္တရသ။ အောက်မင်္ဂသုံးခုရ၏။ ၎င်းတို့ကို ပေါင်းလျှင် ပစ္စည်းဘက်က အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသ။ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခုရ၏။ ။

ဤနည်းပြအတိုင်း သရုပ်ခွဲဇယားကိုကြည့်၍ အကောက်ဇယားပြုလုပ်ပါ။ (အကု၊ကု)(အကု၊ဗျာ)တို့အတွက် ဇယားတွင် တရားရှာ၍ ရမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သချာသတ္တသာရသည်။ ။

အကောက်ဆိုရိုး

(ကု၊ကု) ကဋ္ဌာဒုဒ်၏အနကား။ ။အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသ။စေ ၃၈ ပစ္စည်းတရား ရ၏။ ။

သမ္ဗာဒ်ုဒ်၏အနကား။ ။အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာကု ၈၊ စေ ၃၃။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ တနည်းတာ။ ။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် လေးခုအားတတ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောသောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအားတတ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သော ကုသိုလ်ဝီသ။စေအဋ္ဌတိံသ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ဗာဒ်ုဒ်၏အကော။ ။အထက်နည်းတူသိုပါ။ ။

ကနိုဏ်းပါဠိ၏အနကား။ ။ဘုံပြိုင်နက် တက်ကောင်းသော အာရမ္မဏ,အဓိပတိ,ဥပနိဿယ ဤသုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင်အဓိပတိ သတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသရ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အမှ ကား ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ကဏ္ဍာသာတည်း။ ။

(ကု၊အကု)စသည်၊ ။(အကု၊အကု) တိုင် အထက်နည်း ကောက်ပါ။

ပဉ္စဝိဘင်္ဂဝါရ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယသရုပ်ခွဲဇယား

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
အလေးအမြတ်ပြုအပ်ရှုဖွယ်နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊ ဒေါ်မော့၊ နုကြည်ကီ ၇၉၊ ဒေါ်စတုက်၊ ဗိမိကြည်စေ ၄၇	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူ ၈
။ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ	။ မဟာကုဝိ ၄
။ ။ အောက်မဂ် ၃၊ အောက်ဖိုလ် ၃၊ နိဗ္ဗာန်	။ မဟာကုသိ ၄
။ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်	။ မဟာကြိသိ ၄
နိဗ္ဗာန်	လောကုတ် ၈

အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယ အကောက်ဇယား

ပဒ	ပစ္စည်း	ပဒါဝသာန	ပစ္စယုပ္ပန်	ကရိုက်းသတ္တိ ဖြိုင်	ကရိုက်းသတ္တိ သထာ
ကု	အလေးအမြတ်ပြုအပ်ဧရဟတ္တမဂ်ကြည်ကုသိုဆိဝိသးစေအစွဆိသ	ကု	အလေးအမြတ်ပြုတတ်မဟာကု ၈၊ စေတော္တိုသ	၃	
။	။ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ	အကု	။ လောဘမူ ၈၊ စေ ၂၂	၃	
။	။ အရဟတ္တမဂ်	ဗျာ	။ မဟာကြိသိ ၄၊ စေတော္တိုသ	၃	
အကု	။ လောဘမူဝိတ် ၈	အကု	။ လောဘမူ ၈၊ စေ ၂၂	၃	
ဗျာ	။ အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် | နိဗ္ဗာန်	ဗျာ	။ မဟာကြိသိ ၄ | ဖိုလ် ၄၊ စေ ၃၆	၃	
။	။ အောက်ဖိုလ်သုံး၊ နိဗ္ဗာန် | နိဗ္ဗာန်	ကု	။ မဟာကုသိ ၄ | မဂ် ၄	၃	
။	။ ရှုဖွယ်နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊ ဒုကြည်ကီဝိ ၃၁၊ ကြိယာဝိသ၊ စေပဉ္စတ်သ	အကု	။ လောဘမူ ၈၊ စေ ၂၂	၃	၈

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း		ပစ္စယုပ္ပန်	ဖြိုင်	ယထာ
ဗျာ	ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ....(ပ) ပစ္စုပ္ပန်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ။ ပဉ္စာရုံ ။ နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ နရ....ရူပါရုံ နရ....သဒ္ဒါရုံ	ဗျာ	စက်ခွေ....(ပ)....ကာခွေ မနောဓာတ်သုံးခု မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ကာမကြိယာဇောကိုးခု၊ တဒါရုံကောဒသ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ကြိယာအဘိညာဉ်၊ ဒိဗ္ဗသောတကြိယာအဘိညာဉ် စေ ၃၃	၄	၆
။	ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ နရ....ရူပါရုံ နရ....သဒ္ဒါရုံ	ကု	မဟာကု ၈ ဒိဗ္ဗစက္ခုကုသိုလ်အဘိညာဉ် ဒိဗ္ဗသောတကုသိုလ်အဘိညာဉ် စေ ၃၆	၄	၆
။	ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ	အကု	အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ စေသတ္တဝီသ	၄	၈

(ဗျာ။ဗျာ) ကဥ္စာနကာ။ ။အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခုအားတတ်သောအရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်။ ဖိုလ်လေးခုအားတတ်သော နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သန္နိဋ္ဌာန်။ ။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်လေးခု ဖိုလ်လေးခု၊ စေတသိက် ဆဲတ္တိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

(ဗျာ။ကု) စသည်။ ။အထက်နည်းအတိုင်းဆိုပါ။ ။

ကရိုက်းများ။ ။သုံးပစ္စည်းတို့မှာ တပြိုင်နက်သာ ဖြစ်ကြ၏။ အာရမ္မဏကိုဘောစဉ်ကမူ အာရမ္မဏနောက်သို့ အကျန်မလိုက်နိုင်ကြ၍ ယထာရဟာဆိုရ၏။ ဤ၌ကား အဓိပတိကိုဟောရာဖြစ်၍ တပြိုင်နက်။ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။ဤ၌ တပြိုင်နက်တတ်သျှင်သုံးပစ္စည်း။ ယထာရဟာတတ်သျှင် ဝတ္ထာဓိဝင်နိုင်၍ အာရမ္မဏ ၇ှစ်မျိုးစလုံး ရနိုင်၍ နှစ်မျိုးပြထားပေသည်။ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။ပါဠိတော်ထွက်လာပုံကို အာရမ္မဏဇယား၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်းယူဆ၍ အကောက်ဖြစ်သာပုံကိုသရုပ်ခွဲဇယားဖြင့် အားလုံးကိုရှုပြီးပါစေ။ ဤအာရမ္မဏာဓိပတိမှစ၍ ကြွင်းသော အာရမ္မဏမျိုးပါဠိအကောက်များကို လုံးဝမကျက်ရဘဲ သဘောကျရန် ကြံဆပါ။ ။

အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း

ပစ္စည်းတရားမှာ ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်ဖြစ်၍ အဗျာကတ တချက်သာ ရမည်။ ပစ္စယုပ္ပန်မှာ အဗျာကတအတွက် ကာမဝိပါက်၊ ကာမကြိယာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတကြိယာအဘိညာဉ်ရ၏။ ကုသိုလ်အတွက် မဟာကုသိုလ်နှင့် ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်ရ၏။ အကုသိုလ်အတွက် အကုသိုလ်ဟု ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကို သရုပ်ခွဲ၍ ပဒ-ပဒါဝသာနများထုတ်ရာ၌ နည်းယူပါ။ ဤသရုပ်များသည်ပင် အကောက်ဖြစ်လာ၏။ ။

အကောက်။(ဗျာ။ဗျာ)။ ။စက္ခုဝိညာဉ်ခွေအား တတ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ စသည်ဖြင့် ဇယားပြအတိုင်းကောက်ပါ။ သန္နိဋ္ဌာန်ကိုကား အားလုံးပေါင်း၍ ကာမဝိပါက်တေဝီသ၊ ကာမကြိယာ ဧကာဒသ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတကြိယာ အဘိညာဉ်၊ စေတော္တိသ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏ စသည်ဖြင့်ဆိုပါ။ ။

ကရိုက်းများ။ ။လောဘမူသာ ရုပ်တရားကို အလေးအမြတ် အာရုံပြု၍ (ဗျာ။ဗျာ) (ဗျာ။ကု)၌ ဓိပတိမရနိုင်ရကားခြောက်ပစ္စည်းသာရ၏။ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။ရင်း၌ကား လောဘပါလာ၍ ၇ှစ်ပစ္စည်းရ၏ (၄)ဂဏန်းများမှာ တပြိုင်နက်အား။ပုံအတင်။အဝိ တည်း။ (၆)မှာ နိဝိဝိတိုးသည်။ (၈)မှာ (၆)တွင် ဓိပတိတိုး၍ ၇ှစ်ပစ္စည်းဖြစ်လာ၏။

နိဒ္ဒေသရုပ်။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း၌ နိမ္မာနရုပ် ရဘိ သကဲ့သို့ ပဋ္ဌာန်ပါဠိ အာရမ္မဏပစ္စည်းများတွင်လည်း နိဒ္ဒေသရုပ်သာ ရနိုင်ကြောင်း အာဂမယုတ္တိကို အကြောင်းညီညွတ်သောအခါ အ ထက်တိက်များတွင်တွေ့လိမ့်ထတ်။ ။

ဓမ္မာဘိညာဉ်။ ။ငါ၏ကိုယ်သည် စိတ်၏အလား လျှင်မြန်စွာ သွားနိုင်စေသားဟု အဓိဋ္ဌာန်ရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ရှိ ပစ္စုပ္ပန် နိဒ္ဒေသရုပ် ထရ်ရသည့် ရုပ္ပိဝိဓာဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း တတ်နိုင်၏ဟု မိန့်ဆိုသော အနုဋီကာ ဆရာ၏စကားအရ အာဂမ ယုတ္တိကိုထည်း အထက်တိက်များ၌တွေ့ရလိမ့်ထတ်။ ။

ဝဏ္ဏာရမ္မဏ ပစ္စည်းအကောက်

အာပုန်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သုဒ္ဓသဗျာကို သရုပ်ခွဲလိုက်လျှင် ဇယားအတိုင်း အကောက်များထွက်လာမှု၊ ပဒ ပဒါဝသာနထွက် လာမှုများကို သုဒ္ဓသဗျာကိုသာကြည့်၍ ကောက်ယူပါ။ ပါဠိတော် များကိုထည်း ဤသုဒ္ဓသဗျာမှပင်လျှင် ထွက်လာပါစေ။ ။

ကရိုဏ်း။ ။ပစ္စည်းမှာ ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်၍(၆)ပစ္စည်းစလုံးပင် တပြိုင်နက်တတ်နိုင်ကြသည် (ဗျာ။အကျ) ပစ္စယုပ္ပန်၌ ထောဘမူ မရထာသနဲ့အောက်ရှိ၍ ဝိ၊ဥဝင်နိုင်ရကားယထာရဟာရှစ်ပစ္စည်းဖြစ်၏။

ဝဏ္ဏာရမ္မဏ ပါဠိတော်။ ။ဤဝဏ္ဏာရမ္မဏပစ္စည်းကို ပိဘင် ပါဠိတော်၌ သီးခြားဟောတော်မမူ၊ "အာရမ္မဏပစ္စယာနိဿယေ တီဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေတီဏိ၊ "နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေတီဏိ၊ ပုရေဇာတေတီဏိ" စသည်ဖြင့် သဘာဂခဏ်း၌ရင်း၊ "အာရမ္မဏ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ" စသည် ဖြင့် အနုလုံ၊အနုလောမ ပစ္စနိက် ဃဋနာခဏ်းများ၌ရင်း ဟောတော် မူသည်။ ။

မူလိပစ္စည်းများကို ပဓာနထား၍ ပါဠိထုတ်ရမည့်အကြောင်းကို သဘာဂ ဃဋနာ ပါဠိထုတ်ပုံ အခဏ်းတွင် ပြထားသည်။ ဤ၌ကား အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းများကိုပြရာ အခဏ်းဖြစ်၍ အာရမ္မဏသဘော သွားအတိုင်း ပါဠိထုတ်ပုံများကိုပြထားသည်။ ။

အဋ္ဌကထာလာပါဠိထုတ်နည်း

အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ တီဏိ။ ။ "နိဿယေတီဏီတိ ဝတ္ထုဝသေန အဗျာကတမူလာနိ"ဟု သဘာ ဂ ဃဋနာ၌ ဝဏ္ဏာရမ္မဏ၏ ပိဘင်းထုတ်နည်းကိုပြတော်မူ၏။ ။

နိဿယပစ္စည်း။ ။"နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တီဏီတိ ဝတ္ထုံအာရမ္မဏံကတွာ ပဝတ္တ ကုသလာဒိ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ"။

သုဒ္ဓပက်ဥက္က ဃဋနာ၌။ ။"ဒုတိယေဝတ္ထုမေဝ ကုသလာ ဒိနံ"။ ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ။"အာရမ္မဏေတီဏီတိ အဗျာကတော ကုသလာဒိနံ"။ ။

ဃဋနာ၌။ ။"စတုတ္ထံဝတ္ထုသာ အာရမ္မဏ ကာလဝသေန"။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။သဘာဂကို "ဒုမူလံကံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ" မိန့်ခါ၊ပြ။ ။

ဃဋနာ၌။ ။သတ္တမေ(ဝိပ္ပယုတ္တ၌ ဃဋနာ(၁၃)ချက်ရှိရာ ဤ ဝဏ္ဏာရမ္မဏသည်(၇)ချက်မြောက်၌ဖြစ်၏)"ကုသလာ ဗျာကတာနံ ဝိပသနာဝသေန၊အကုသလဿ အဿာဒနဝသေန ဝတ္ထုမေဝ"။

အတ္ထိပစ္စည်း။ ။သဘာဂ၌ ဝဏ္ဏာရမ္မဏကိုမရပြီ။ ။

ဃဋနာ၌။ ။"သောဠသမေဝတ္ထုမေဝ အာရမ္မဏံ"ဟုမိန့်၏။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိများကိုထောက်လျှင်မူလိပစ္စည်းကို ပဓာနထား ခါ ပါဠိများကိုထုတ်ရမည်ဟု ပြကြောင်း သိသာထင်ရှား၏။ ဝိပ္ပ ယုတ္တပစ္စည်း ဃဋနာခဏ်း၌ ပါဠိထုတ်ပုံကို အထူးထင်ရှားစွာ ပြ တော်မူ၏။ ။

ဤဝဏ္ဏာရမ္မဏပစ္စည်းသည်၊ သဘာဂ,ဃဋနာမှတပါး ပိဘင် ပါဠိတော် တိုက်ရိုက်မရှိသဖြင့် ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ရသင့်သည်ဟု သဘာဝယုတ္တိများကိုပြ၍ ဆရာတော်ကြီးများ ယူဆတော် မူကြ သည်၊ ဤဝဏ္ဏာရမ္မဏသည် နိဿယ,ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းတို့ဝယ် ပဝတ္တိအခါသာရသော ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုးမှ အစိပ်ထွက်လာသော တရားဖြစ်၏။ (သဘာဂခဏ်းတွင် ပြထားသည်) ဝတ္ထုမျိုး ရလျှင် ဝဏ္ဏာရမ္မဏ အမြဲရ၏။ ။

အဘိညာဉ်။ ။ပဒိဋ္ဌတိက်၌"အာရမ္မဏ ပစ္စယာ နိဿယေ ဧကံ"ဟု ဟောတော်မူလျှင် အဘိညာဉ်မပါ၊ ဒွေဟုဟောတော်မူ လျှင် အဘိညာဉ်ပါသည်ဟု ထက်ဆုတ်ထက်ကိုင် အာဂမယုတ္တိ ပြ ဘို့ရာလည်း ပေယျာသတွေဖြစ်၍ မပြနိုင်ပြီ။ ။

အာ ပု ဝိ၊ဝဏ္ဏာဝိအကောက်

သုဒ္ဓသဗျာအတိုင်း ဖြုံလုပ်ထားသောအကောက်ဇယားအတိုင်း ပင်ကောက်ပါတော့။ အာပုဝိတွင် ဝဏ္ဏာဝိသည် အစိပ်အားဖြင့် ဝင်နိုင်၍ ယထာရဟာရှစ်ပစ္စည်းဟု ပြထားပေသည်။ ။

အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းအကျဉ်းချုပ်။ ။အာရမ္မဏ သရုပ်ခွဲ ဇ ယားကို အာဂုမ်ရပါစေ၊သရုပ်အားလျော်စွာ အကောက်များ ဖြစ် လာပုံ အကောက်အားလျော်စွာ ပါဠိတော်များဖြစ်လာပုံကို ပေးခဲ့ သောနည်းအတိုင်း ကြေနပ်အောင် ကြံဆပါ။ (သို့မှသာ အထက် တိက်,ဒုက်တို့၌ရင်း မည်သည့်တရားတခုခု၌ရင်း အာရမ္မဏမျိုး အ တွက် ဤသို့သောပါဠိမျိုးသာထုတ်ရမည်ဟု ကိန်းသေစွာ ဆုံးဖြတ် နိုင်မည်၊ စာမပြန်နိုင်၍ မေ့ကျန်ပြီဟု မပြောရဘဲ အလိုရှိသောအခါ ဝယ် ပြန်ဆိုနိုင်ပေလိမ့်မည်)ကျက်ရမှုနည်းပါစေ၊ပါဠိမတတ်သည့် တိုင်အောင် ကျက်ရမှုသက်သာလွယ်ကူလှပါသည်။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ၌ သရုပ်ခွဲ ဇယားကို ရပါစေ။ ပါဠိအကောက်များကိုမကျက် ဘဲရပါစေ၊ ကြွင်းအာပုစသည်တို့ကိုလည်း ကျက်စရာ တလုံးမျှမရှိ ပါစေနှင့်။ အကောက်ကိုကြည့်၍ပါဠိအလိုလို မိမိတို့ ပါးစပ်ထဲမှ ထွက်ပါစေ။ ပေးခဲ့သောနည်းအတိုင်း ပဒ-ပဒါ ဝသာန ထုတ်တတ် ပါစေ။ဤသည်တို့ကား(၁၀)နှစ်(၁၂)နှစ် ကလေးငယ်များပင် စွမ်း နိုင်ကြသော လက်တွေ့နည်းများဖြစ်ပါသည်။ ။

အာရမ္မဏမျိုး အနုဝါဒဆိုရိုး

အာရမ္မဏမျိုး အနုဝါဒ၌ ဟောတော်မူအပ်သော အစိပ်အစိပ် ပါဠိတော်များ၏ ရသင့်သောပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရားရများကို အ ကောက်ဆရာတော်ကြီး၏ နည်းအတိုင်းပြဒိုးအံ့။ ဇယား၌ အပြည့် အစုံပြထားပြီဖြစ်၍ ဆိုနည်းတခုကို အကျယ်ပြ၍ ကြွင်းကျန်သည် တို့ကို အကျဉ်းမျှပြပေအံ့။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း(ကုး,ကု)။ဒါနံဒတွာ သီလံသမာဒိယိတွာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ ဒါန်၏အရကို အန္န ပါန,ဃရ,ဝတ္ထ အစရှိသော ဒါနဝတ္ထု ဒါနစေတနာကိုယူ၍ ဒတွာ ထံ၏ အရကို ပရိစ္စာဂစေတနာ,ဝိသောဓန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရ ဝဍ္ဍာရမ္မဏအကောက်ဇယား

ဗျာ	၁ ဧတိဝိတ်မှ·····ဟာဒယဝတ္ထု	ဗျာ	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊မရဏာသန္နကြိယာဇောငါးချက်၊တဒါရုံ	၆	
,,	,,	ကု	မရဏာသန္န ကုသိုလ်ဇောငါးချက်	၆	
,,	,,	အကု	,, အ ,,	၆	၁

အာပုမိ။ ဝတ္ထုဒိ အကောက်ဇယား

ဗျာ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ	အကု	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူစိတ်ရှစ်ခု	၆	၁
ဗျာ	,, ဧတိဝိတ်မှ····ဟာဒယဝတ္ထု	အကု	,, လောဘမူမရဏာသန္နဇောငါးချက်	၁	

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရ အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်း အနုဝါဒဆိုရိုးဇယား

ပဒ	ပစ္စည်း	တရား	ပဒါဝသာန	ပစ္စယုပ္ပန်	တရား
ကု	ဒါနံဒတွာ....တံ | ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ	ကာမကု	ကု	ပစ္စဝေက္ခတိ ၂	ကာမကု
	ဈာနာ ဝုဋ္ဌ ဟိတွာ ဈာနံ	မဟဂ်ကု		ပစ္စဝေက္ခတိ	
	သေက္ခာ ဂေါတြဘုံ | ဝေါဒါနံ	မဟာကု ပ,တခွေ		ပစ္စဝေက္ခန္တိ ၂	
	သေက္ခာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌ ဟိတွာ မဂ္ဂံ	အောက်မဂ် ၃၃		ပစ္စဝေက္ခတိ	မဟာကုသိ ၄
	သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ	ကာကု ၁၇		အနိစ္စတော.....အနတ္တတောဝိပဿန္တိ	ကာမကု
	ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿ စိတ္တံ	ကု-၂၀		*စေတောပရိယဉာဏေနဇာနန္တိ	စေတောနောင်ကာမကု
	အာကာ....ကုသလံ | အာကိံ.....ကုသလံ	အာကာ,အာကိံကု		ဝိညာ....ကုံသလသ | နေဝ.....ကုသလသ	ဝိညာ,နေဝကု
	ကုသလာ ခန္ဓာ	ကု-၂၀		ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏာဿ၊စေတော၊ပုဗ္ဗေ ယထာ၊အနာဂတံသဉာဏာဿ	ကုဘိ
ကု	ဒါနံဒတွာ....တံ | ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ	ကာမကု	အကု	အဿာဒေတိ.....ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ ၂	အကု-၁၂
	ဈာနာ ဝုဋ္ဌ ဟိတွာ ဈာနံ	မဟဂ်ကု		အဿာဒေတိ····ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	အကု-၁၀
	ဈာနေ ပရိဟီနေ	ပရိဟီနမဟဂ်ကု		ဝိပ္ပဋိသာရိဿဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ	ဒေါခွေ
ကု	အရဟာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌ ဟိတွာ မဂ္ဂံ	အရဟတ္တမဂ်	ဗျာ	ပစ္စဝေက္ခတိ	မဟာကြိသိ ၄
	ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ	ကာမကု		,,	မဟာကြိ
	ကုသလံ	ကာကု-၁၇		အနိစ္စတော.....အနတ္တတော ဝိပဿတိ ဥ	
	ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿ စိတ္တံ	ကု-၂၁		*စေတောပရိယဉာဏေနဇာနာတိ	စေတောနောင် ကာမကြိ
	သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ	ကာမ ကု		အနိစ္စတော.....တဒါရမ္မဏာဘာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ကုဇောနောင် တဒါရုံ
	ကုသလံ			အဿာဒေတိ.....တဒါရမ္မဏာဘာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	အကုဇောနောင် တဒါရုံ
	အာကာ....ကုသလံ	အာကာကု		ဝိညာ....ဝိပါကဿစ,ကြိယဿစ	ဝိညာ....ဝိ,ကြိ
	အာကိံ....ကုသလံ	အာကိံကု		နေဝ.... ,,	နေဝ....ဝိကြိ
	ကုသလာခန္ဓာ	ကု-၂၁		စေတောပရိယဉာဏဿ၊ပုဗ္ဗေ၊ယထာ၊ အနာဂတံသ ဉာဏဿ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိဘိ။အာဝဇ္ဇန်း
အကု	ရာဂံ | ဒိဋ္ဌိံ	လော ၈၊ ဒိဋ္ဌိသံ ၄	အကု	အဿာဒေတိ.....ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၂	အကု ၁၂
	ဝိစိကိစ္ဆံအာရဗ္ဘ | ဥဒ္ဓစ္စံ | ဒေါမနဿံအာရဗ္ဘ	ဝိစိ၊ ဥဒ္ဓစ္စ။ ဒေါခွေ:		ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ။ဒိဋ္ဌိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၃	အကု ၈
အကု	သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ	ဒိဋ္ဌိ,ဝိစိ,လောဘတစိတ်,ဒေါသ	ကု	ပစ္စဝေက္ခန္တိ	ကာမကု
	ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ	ကြွင်းကိလေသာ ၈။ ၇ပါး		,,	
	ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ	ကိလေသာ-၁၀ပါး		ဇာနန္တိ	
	သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ	[illegible]		အနိစ္စတော.....အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ	
	အကုသလစိတ္တ သမင်္ဂိဿ စိတ္တံ	အကု-၁၂		* စေတောပရိယ ဉာဏေန ဇာနန္တိ	စေတောနောင်ကာမကု
	အကုသလာ ခန္ဓာ			စေတော,ပုဗ္ဗေ,ယထာ၊အနာဂတံသဉာဏဿ	ကုဘိ

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ အာရုဏ္ဏောမျိုးပစ္စည်း အနုပါဒဆိုရိုး

ကာမကုသိုလ်ယူ၍ ပစ္စဝေက္ခတိ ၏ အရကို ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍ ပရိစ္စာဂစေတနာ ပိသောဒေ စေတနာ ဖြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သောကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်များကိုနောက်ပိုင်းတွင်ပြထားသည်၊ကြွင်းကျန်သော အနုပါဒဆိုရိုးတို့ကို ဤသဘောသွားအတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ၊ ပစ္စည်းပစ္စယုဋ္ဌနမှုကိုသာ အကျဉ်းပြအံ့၊ အထက်နည်းရှေ့ရှုပ် ဆိုတတ်ပါ၏။ ။

သီလံသမာဒိယိတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ။သီလံသမာဒိယိတွာ တံ ၏ အရကို ပဥ္စင်္ဂသီလ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ၍၊ ပစ္စဝေက္ခတိ၏ အရကိုဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍....ဆိုတော့၊ (ငါးပါးသီလ)၊ ။

သီလံအမာဒိယိတွာတံပစ္စဝေက္ခတိ။ ။သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ=ဒသင်္ဂသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်၊ ။ပစ္စဝေက္ခတိ၊ဆိုပြီ၊ ။

ဥပေါသထကမ္မံကတွာတံပစ္စဝေက္ခတိ။ ။ဥပေါသထ ကမ္မံကတွာတံ=အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခတိ။ဆိုပြီ၊ (ဤမှနောက်၌တူရာ လွယ်ရာကိုမပြပြီ၊ ဆိုပါတော့)။ ။

ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ=ရှေး၌အလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန, သီလ, အဋ္ဌင် ဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်၊ ။

ဈာနာဝုဋ္ဌဟိတွာဈာနံ=မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်ကိုးခု၊ ။

ဂေါတြဘုံ=သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေးဂေါတြဘုကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဋ္ဌ,တတိယဋ္ဌ၊ ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ=သောတာပန်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်၊ ။

ဝေါဒါနံ=သကဒါဂါမိမဂ်,အနာဂါမိမဂ်၏ ရှေးဝေါဒါန်ကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဋ္ဌ,တတိယဋ္ဌ၊ ။

မဂ္ဂံ = အောက်မဂ်သုံးခု။ ။

သေက္ခာပစ္စဝေက္ခန္တိ = သောတာပန်,သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်၊

ကုသလံ = တေဘူမကကုသိုလ်၊ ။

သေက္ခာဝါ... ဝိပဿန္တိ = သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော အနိစ္စ,ဒုက္ခ အနတ္တဟုဝိပဿနာပြုသော ကာမကုသိုလ်၊ ။

ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿစိတ္တံ = လွန်လေပြီးသော ခဏစ်ရက်မှ စ၍ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌ တည်သော သူတပါးတို့၏ အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သောကုသိုလ်စိတ်၊ ။

သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါစေတောပရိယညာဏေနအာနန္တိ=သေက္ခပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော စေတောပရိယကုသိုလ်အဘိညာဉ်၊ ထိုအဘိညာဉ်နောက်၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်၊ ။

အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံ = ဤဘဝ ရှေးဘဝ အစ္စတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်၊ ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသလဿ = ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ်၊ ။(အာကိဉ္စညာ ကိုလည်းနည်းတူဆို)၊ ။

ကုသလာခန္ဓာ = ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်၊

ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ = ဣဒ္ဓိဝိဓ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်၊ (ကြွင်း၊ အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်း အာရမ္မဏဖယ်အတိုင်းဆိုပါ)၊ ။

(ကုသလာဗျာကတ)။ ။ထူးရာမျှသာပြအံ့၊ အတူကို ရှေးနည်းအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

အသေက္ခဝ = လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် လေးခုတို့တွင် တခုခု၊ ။

အဘိနန္ဒတိ = လောဘမူ ဒိဋ္ဌိသဟဂုတ် လေးခုတို့တွင်တခုခု၊

အာရဗ္ဘရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = မိုဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူရှစ်ခုတို့တွင် တခုခု၊ ။

ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်လေးခုတို့တွင် တခုခု၊ ။

ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ။

ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၊ ။

ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဒေါမနဿ သဟဂုတ်ယူ၍ ပရိစ္စာဂစေတနာ ပိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်ဒွါဒသအား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ (ဖေါင်း၌ပြသည်)။ ။

ဈာနေပရိဟီနေ = ပရိဟီနဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ဈာန်ကိုးခု၊ ။

ဝိပ္ပဋိသာရိဿဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ငါ့အား မြတ်သော တရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟု နှစ်လုံးမသာရှိသောသူအား ဒေါမနဿ သဟဂုတ်၊ ။

(ကုသိုလ်)။ ။မဂ္ဂံ = အရဟတ္တမဂ်၊ ။

အာရဟာပစ္စဝေက္ခတိ = ရဟန္တာ သန္တာန်၌ဖြစ်သောဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာ၊ ။

ကုသလံ = ကာမကုသိုလ်၊ ။

သေက္ခာဝါ....တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ = အနိစ္စ,ဒုက္ခ, အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ပြုသော ကာမကုသိုလ်၏ နောင် တဒါရုံ ကောဒသ၊ ။

အဿာဒေတိ....တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်၏နောင် တဒါရုံ ကောဒသ၊ ။

အဘိနန္ဒတိ....တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = သဒ္ဒိဋ္ဌိကတည်ဗျာ ဖြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်၏နောင် တဒါရုံ ကောဒသ၊ ။

ရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ... တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ရာဂ ဖြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ၏နောင် တဒါရုံ ကောဒသ။ ။

ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ... တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်၏ နောင် တဒါရုံ ကောဒသ၊ ။

ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ...တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဝိစိနောင် တဒါရုံကောဒသ၊ ။

ဥဒ္ဓစ္စံဥပ္ပဇ္ဇတိ....တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဥဒ္ဓစ္စနောင်တဒါရုံ ကောဒသ၊ ။

ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ = ဒေါသမူ၏နောင် ဥပေက္ခာတဒါရုံခြောက်ခု၊ (တဒါရုံလျှော့ခွဲခြား၍ယူရုံ)၊ ။

အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသလံ = ရှေးဘဝ အစ္စတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာသကုသိုလ်၊ ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါကဿ = ဝိညာဏ ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်ရုတ်၊

အာကိဉ္စညာယတန ကုသလံ = ဤဘဝ ရှေးဘဝ အစ္စတ္တ သန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုသိုလ်၊ ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနကြိယဿ=ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏကြိယာ၊ ။

ကုသလာခန္ဓာ = ကုသိုလ် ဂေါဒသ၊ ။

အာခဉ္စနာယ = အမှတ်မဲ့ တပါးပါးသော မနောဒွါရဝီထိ၌ အကျုံးဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ။

(အကုသလအကုသလ)။ ။အထူးမရှိတော့ပြီ၊ ဆိုတော့၊ ။

(အကုသလကုသလ)။ ။ပဋ္ဌာန ကိုလေးသော = ဒိဋ္ဌိ,ဝိစိ ကိုထေသော နှစ်ပါး။ ။

သောတာပန္နာပစ္စဝေက္ခန္တိ = သောတာပန် သန္တာန်၌ ဖြစ်သောဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်၊ (သောတာပန်)၊ ။

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ အာရမ္မဏပစ္စည်း အနုဝါဒဆိုရိုးဇယား

ပဒ	ပစ္စည်း	တရား	ပ၁၊ ၀ သာ	ပစ္စယုပ္ပန်	တရား
အကု	အရဟာ ပဟီနေ ကိလေသေ	လောဘတစ်မျိုး၊ကြွင်းကိလေသာ	ဗျာ	ပစ္စဝေက္ခတိ	} ကာမကြိယာ
	ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ	ကိလေသာ ၁၀ ပါး		ဇာနာတိ	
	အကုသလံ	} အကု-၁၂		အနိစ္စတော...အနတ္တတော ဝိပဿတိ	
	အကုသလဗ္ဗဏ္ဍ သမ္မဂ်သိဗ္ဗဏ္ဍ			*စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ	စေတောနောင်ကာမကြိ
	သေက္ခာ ဂေါ်တြဘုနာဝါ အကုသလံ			အနိစ္စတော.....ဝေဒါရမ္မဏာဘဥပ္ပဇ္ဇတိ	ကုဇောနောင်တဒါရုံ
	အကုသလံ			အဿာဒေတိ...တဒါရမ္မဏာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	အကုဇောနောင်တဒါရုံ
	အကုသလာ ခန္ဓာ			စေတောပရိယ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိဘိ၊ ဝုဋ္ဌာန်း
ဗျာ	အရဟာဖလံ | နိဗ္ဗာနံ	အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်	ဗျာ	ပစ္စဝေက္ခတိ ၂	မဟာကြိယ်-၄
	နိဗ္ဗာနံ	နိဗ္ဗာန်		ဖလဿ အာဝဇ္ဇနာယ	ဖိုလ် ၄၊ အာဝဇ္ဇန်း
	အရဟာစက္ခုံ | သောတံ.....ဗျာကတေခန္ဓေ	လောကီဝိ၊ ကြိ၊ ရုပ်		အနိစ္စတော.....အနတ္တတော ဝိပဿတိ ၂	ကာမကြိယာ
	ရူပံ	ရူပ....ရူပါရုံ		*ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿတိ	ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိဘိ
	သဒ္ဒံ	ရုပ... သဒ္ဒါရုံ		*ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သုဏာတိ	ဒိဗ္ဗသောတ ကြိဘိ
	ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာဗျာကတေခန္ဓေ သမင်္ဂိ အဘိ ဝိဏ္ဏ	ဝိ-၃၆၊ကြိ-၂၀		*စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ	စေတောနောင် ကာမကြိ
	အာကာ...ကြိယံ | အာကိ...ကြိယံ	အာကာ ကြိ၊ အာကိ ကြိ		ဝိညာ....ကြိယဿ၊ နေဝ... ကြိယဿ	ဝိညာ၊ နေဝကြိယာ
	ရူပါယတနံ | (ပ)ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	ရူပါရုံ .. ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ		စက္ခုဝိညာဏဿ (ပ)ကာယဝိညာဏဿ	စက်ဒွေ .. ကာဒွေ
	အဗျာကတာခန္ဓာ	ဝိ-၃၆၊ကြိ-၂၀		ဣဒ္ဓိ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ အနာဂတံသ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိဘိ၊ အာဝဇ္ဇန်း
ဗျာ	သေက္ခာဖလံ | နိဗ္ဗာနံ	အောက်ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်	ကု	ပစ္စဝေက္ခန္တိ ၂	မဟာကုသိုလ် ၄
	နိဗ္ဗာနံ	နိဗ္ဗာန်		ဂေါတြဘုဿ၊ ဝေါဒါနဿ၊ မဂ္ဂဿ	မဟာကုသိုလ်၊ ဥဿ၊ မဂ် ၄
	သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ.... စက္ခုံ၊သောတံခန္ဓေ	လောကီဝိ၊ ကြိ၊ ရုပ်		အနိစ္စတော.....အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ ၂	ကာမကု
	ရူပံ	ရုပ... ရူပါရုံ		*ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿန္တိ	ဒိဗ္ဗစက္ခု ကုဘိ
	သဒ္ဒံ	ရုပ....သဒ္ဒါရုံ		*ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သုဏန္တိ	ဒိဗ္ဗသောတ ကုဘိ
	ဝိပါကာဗျာကတေ...သမင်္ဂိဿ ဝိဏ္ဏ	ဝိ-၃၆၊ ကြိ-၂၀		*စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနန္တိ	စေတောနောင် ကာမကု
	အဗျာကတာခန္ဓာ	ဝိ-၃၆၊ ကြိ-၂၀ ရုပ်		ဣဒ္ဓိ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ အနာဂတံသဉာဏဿ	ကုဘိ
ဗျာ	စက္ခုံ | သောတံ... ဗျာကတေခန္ဓေ	ကီဝိ ၃၂၊ ကြိ ၂၀၊ ရုပ်	အကု	အဿာဒေတိ.....ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၂	အကု-၁၂

ပဟီနေ ကိလေသေ = သက္ကာယဒိဋ္ဌိမဂ်သည် ခေါင်းပါးစေအပ်သော ရုန့်ရင်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ၊ (သက္ကဒါဂါမိ)။ ။

ပဟီနေ ကိလေသေ=အနာဂါမိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂဟုဆိုအပ်သော လောဘတစ်မျိုး။ဗျာပါဒဟုဆိုအပ်သော ဒေါသ၊ (အနာဂါမိ)။ ။

ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ၊ သောတာပန်=သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော လောဘ,ဒေါသ,မောဟ,မာန,ထိန,ဥဒ္ဓစ္စ,အဟိရိက,အနောတ္တပ္ပ။ ။

သကဒါဂါမိ – သကဒါဂါမိမဂ်သည် မခေါင်းပါးစေအပ်သော သိမ်မွေ့သော ရာဂ,ဒေါသ,မောဟ,မာန,ထိန,ဥဒ္ဓစ္စ,အဟိရိက,အနောတ္တပ္ပ။ ။

အနာဂါမိ = အနာဂါမိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော ရူပရာဂ,အရူပရာဂဟုဆို အပ်သောလောဘတစ်မျိုး။မောဟ,မာန,ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ,အဟိရိက,အနောတ္တပ္ပ။ ။

ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ = ရှေး၌အထပ်ထပ် အကျက်ပြုအပ်ကုန်သော ကိလေသာဆယ်ပါး။ ။

ဇာနန္တိ=သိသောကာမကုသိုလ်။ ။

(အကု၊ဗျာ) ပဟီနေကိလေသေ = အရဟတ္တမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ,အရူပရာဂဟုသော လောဘတစ်မျိုး၊ မောဟ, မာန,ထိန,ဥဒ္ဓစ္စ,အဟိရိက,အနောတ္တပ္ပ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ) ဖလံ=အရဟတ္တဖိုလ်။ ။

အရဟာ ပစ္စဝေက္ခတိ – ရဟန္တာ ဆင်ခြင်သော မဟာကြိယ် လေးခုတွင် တခုခု။ ။

နိဗ္ဗာနံ=နိဗ္ဗာန်။ ။

အာဝဇ္ဇနာယ=မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ။

စက္ခုံ=စက္ခုပသာဒ။ ။

ရူပေ=စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပါရုံ။ ။

သဒ္ဒေ=ဒွိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်၌ အကျုံးဝင်သောသဒ္ဒါရုံ။ ။

ဂန္ဓေ၊ရသေ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ=စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်၌ အကျုံးဝင်သော ဂန္ဓာရုံ၊ရသာရုံ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ ။

ဝတ္ထုံ=ကမ္မဇရုပ်၌ အကျုံးဝင်သောဟဒယဝတ္ထု။ ။

ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ = လောကီဝိ ၃၂၊ ကြိယာ၂၀။ ။

ရူပံ=ရုပ,ပရိတ္တ,သဏ္ဌာ,သုခုမ ဖြစ်သော ဝဏ္ဏရုပ်ရူပါရုံ။ ။

ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာပဿတိ–ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိယာအဘိညာဉ်။ ။

(ဗျာ၊ကု)(ဗျာ၊အကု)၊ မသွားပြီးနည်း၌ဆိုတော့။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အစိမ်တရားများသာဖြစ်၍၊အာရမ္မဏကိုနည်းဖို့ခါ အလေးပြုဟုဆိုပါ။ အာပု စသည်ကိုလည်းဆိုပါတော့။(ဤအနုဝါဒများကို အားလုံးရုပေါင်း ၌နောက်ပိုင်း၌သာပြတော့အံ့)။ ။

ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရ   သဟဇာတအသယ်   ပါဠိအကောက်

သဟဇာတအသယ်ပါဠိတော်ထုတ်နည်း။ ။သဟဇာတ(၇)မျိုးစလုံး၏သုဒ္ဓသင်္ချာ ပစ္စယုပ္ပန်၌ "သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ, စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်" ဟုရှိကြ၏။ ၎င်းကို ပါဠိစီလျှင် ဇယားပြအတိုင်း "သမ္ပယုတ္တကာနံ"စသည်ဖြစ်၏၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်များကို "ကဋတ္တာရူပါနံ"ဟု ဟောတော်မူ၏။ ။

ပစ္စည်းတရား။ ။ပစ္စည်းတရားများမှာ ဟိတ်ခြောက်ပါး, အဓိပတိတရား ကိုယ်သုံးပါး ထေးပါးတို့တွင်တပါးပါးစသည်ဖြစ်ရာ ဟိတ်ခြောက်ပါးကို "ဟေတု"အဓိပတိတရားကိုယ်ကို "အဓိပတိ"စေတနာကို "စေတနာ" နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါးကို "အာဟာရာ" ထို့အတူ ဈာနင်္ဂ မဂ္ဂင်္ဂ" ဟု ဖြစ်ကြ၏။ ။

ပဒ ပဒါဝသာနထုတ်နည်း။ ။အသယ်(၇)မျိုးလုံးပင် သဟဇာတမျိုးဖြစ်ခဲ့၍ တဥပါဒ်,တဌီတည်း၌သာ ကျေးဇူးပြုကြရကား ပစ္စည်းဘက်က ပဒထုတ်လျှင် ဟိတ်ခြောက်ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်,အဗျာကတဟိတ်တို့ရှိကြ၍ ကု။အကု။ဗျာ ဟု ပဒသုံးရ၏။

ပစ္စယုပ္ပန်ပဒါဝသာန။ ။၎င်း၌ ကုသိုလ်ဟိတ်သည် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်အား ဟေတုပစ္စည်းတတ်နိုင်၍(ကု။ကု)ရ၏။ ထိုနည်းတူ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်နိုင်၍ (ကု။ဗျာ) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတတ်နိုင်၍ (ကု၊ ကုဗျာ) ဟု (ကု)ပဒ၌ ပဒါဝသာနသုံးချက်ထွက်လာ၏။ ။

အကုပဒ။ ။နည်းတူ ပဒါဝသာန သုံးချက်ပင်ထွက်၏။ ။

ဗျာပဒ။ ။ဝိပါက်ကြိယာ အဗျာကတဟိတ်သည် ပဝတ္တိအခါ စတုဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်လျှင် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်လျှင် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား ဟေတုပစ္စည်းတတ်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဝိပါက်အဗျာကတဟိတ်သည် စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်လျှင် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်လျှင် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား ဟေတုပစ္စည်းတတ်၏။ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးစလုံးပင် အဗျာကတ တရားချည်းဖြစ်ရကား ကု,အကု ပဒကဲ့သို့ ပဒါဝသာန သုံးချက်မထွက်တော့ဘဲ (ဗျာ ဗျာ)ဟု ပဒါဝသာန တချက်သာထွက်လာ၏။ ။

(ကု၊ အကု) (အကု။ကု) (ကုဗျာ၊ ဗျာ)စသည်မရပုံ။ ။ကုသိုလ်ဟိတ်နှင့် အကုသိုလ်ဟိတ်,ကုသိုလ်ဟိတ်နှင့် အဗျာကတ ဟိတ်တို့သည် တဥပါဒ် တဌီတည်း၌ အတူတကွမဖြစ်နိုင်ကြ၍ ၎င်းတို့ကို မရကြ။(ဤနည်းပြဖြင့် ဆိုင်ရာမျိုးပစ္စည်းတို့၏ကျေးဇူးပြုပုံအားလျော်စွာ ပဒ,ပဒါဝသာနထွက်လာရပုံများကိုနည်းယူပါ။သို့မှသာ သင်္ချာထွက်လာပုံများကို ကိုယ်တိုင် သဘောကြေနပ်စွာနှင့်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပေမည်)။ ။

ပါဠိတောင်ဆိုနည်း။ဟေတုပစ္စည်း(ကု။ကု)။ ။ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကုသလာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

(ကု။ဗျာ)။ ။ကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ကုသလာ ဟေတူ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

(ကု။ကုဗျာ)။ ။ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ စ အဗျာကတဿ စ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ကုသလာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

အကုပဒ။ ။ကုနည်းတူသုံးချက်စလုံး၌ "အ"တိုး၍ဆိုပါတော့။ ။

(ဗျာ။ဗျာ ပဒ၌)။ ။အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

ပဋိသန္ဓေ။ ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။ဟေတုနေရာတွင် အဓိပတိကိုပြောင်း၍ "ကုသလာဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"စသော (၇)ချက်ကို ဆိုပါ။ အဓိပတိသုဒ္ဓသင်္ချာမှာ ၄ ခုများသာဖြစ်၍၊ပဋိသန္ဓေအခါမရ၍ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဟု မဆိုရကြောင်းကို "ဝိ"ဟုရေး၍ ကြက်ခြေပြထားသည်။ ။

အဓိပတိ၌ အာရမ္မဏာဓိပတိ,သဟဇာတာဓိပတိဟုနှစ်မျိုးရှိရာ ယခုသဟဇာတာဓိပတိကိုဟောနေသဖြင့် ဝိဓိပါဌ်၏အဆုံး၌ "ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။ သဟဇာတာဓိပတိ၊ကုသလာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ"စသည့်ကို (၇)ချက်စလုံး သဟဇာတာဓိပတိဟု အသီးသီးထည့်၍ ဆိုပါ။ ။

ကမ္မ။ ။ကုသလာ စေတနာ၊ အကုသလာ စေတနာ စသည်ဖြင့် ဆိုပါ။နောက်ဆုံးအဖျားသတ်တွင် "စေတနာ ဝတ္ထုဿ"ဟု ဆိုပါ။ ထို့ကြောင့် ကံဟု ကွင်းပြထားသည်၊ (စေတနာသည် မိမိ၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုအားလည်းကမ္မပစ္စည်းတတ်သောအဖြစ်ကိုသိစေလို၍ အထူးဟောတော်မူ၏)၊ (ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ)မှာ နာနာက္ခဏိက ကမ္မထည်းရ၍၊ ၎င်းနှစ်ချက်၌ "သဟဇာတာ"ဟု အဓိပတိကဲ့သို့ ထည့်၍ဆိုပါ။ အကြွင်းငါးချက်၌ကား လျှဉ်းပါးစရာမရှိ၍ မထည့်ရပြီ။ ။

ဟာ။ဈာ။ဈာ။မဂ်။ ။အာဟာရာ။ ဈာနင်္ဂါနိ။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဟု ဇယားအတိုင်း ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေအားလုံး ဆိုပါ။ (ဈာ၊မဂ်တို့မှာ နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ "နိ"ကိုထည့်ပေးရသည်။ကုသလာနိ ဈာနင်္ဂါနိ၊ ကုသလာနိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ စသည်ကိုဆိုပါ)။ ။

ဟေတုပစ္စည်းအကောက်ဆိုရိုး

သုဒ္ဓသင်္ချာပစ္စယုပ္ပန်၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာဆိုသည်ကား၊ သဟိတ်စိတ် ၇၁ မောဟမူစွဲ၌ မောဟကြဉ်သော စေ ၅၂ ဖြစ်၏။ ၎င်းကို ကုသိုလ်,အကုသိုလ်,အဗျာကတဟု သရုပ်ခွဲလိုက်လျှင် ဇယားအတိုင်းဖြစ်၏။ ။

(ကု။ ကု) ဝိဒ္ဓိ၌ ကုသလော ဓမ္မော ဟူသော ကဏ္ဍားပုဒ်၏အရကား။ ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တတ်သောကုသိုလ်စိတ် ၉ကေဝိသ၊ စေအဌတိ သမ္ပယုတ္တကတာဘာဝရှိသောဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ (မဟာကုဝိပ်ကိုရည်သည်)အလောဘ,အဒေါသ။တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘ, အဒေါသ,အမောဟ, ဤဟိတ်နှစ်ပါး,သုံးပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟူသော သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏ အရကား။ ။ကုသိုလ်စိတ် ၉ကေဝိသ၊ စေအဌတိသ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။(သမ္ပယုတ္တခန္ဓာဟူသည် ဤတရားပင်တည်းဟု သိအောင် ပေါင်း၍ဆိုပါ)။ ။

ဟေတုပစ္စယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်၏အရကား။ ။တပြိုင်နက် ယထာရဟတစ်ကောင်းသော ဟေ။ဓိ၊သ။ည၊ နိ၊ ဝိ။ မဂ်၊သံ၊ အတ်၊အဝိဂတ ဤဆယ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိဟုဆိုအပ်သောသတ္တိဝိသေသရ၏။ ။

ကရိုဏ်းကောက်နည်း။ ။ဟေတု၊ သဘာဂပစ္စည်းရေ(၁၂)တွင် (ကု။ကု)အဘက် ဝိပါက,ဝိပ္ပယုတ္တ မရနိုင်ကြောင်းကို သင်္ချာခဏ်းတွင် ကြည့်ပါ။ ။

တပြိုင်နက်,ယထာရဟ။ ။ဟေတုနှင့် သဟကြီးသော ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အကုန်ရ၍ တပြိုင်နက်၊ ကြွင်းငါးပစ္စည်းမှာ ရသင့်သည်ကိုသာရ၍ အကုန်မရသောကြောင့် ယထာရဟ၊ (၎င်းအတွက် အထပ်ထပ် ပြခဲ့ပြောခဲ့ပြီ)။ ။

ပဋ္ဌာနပါဠိဝါရ သဟဇာတအသယ် ပါဠိတော်ဇယား "ဟေတုဒီပနီဟာရ ဆူမြေသူမင်"

ပဒ	ပစ္စည်း	ပဒါဝသာနံ	ပစ္စယုပ္ပန် သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ	ဝိပ္ပယုတ္တာနံ ရူပါနံ	ကဋတ္တာစ ရူပါနံ
ကု	ကုသလော	ကု	။		
။	။	ဗျာ		။	
။	။	ကုဗျာ	။	ဋ္ဌ	
ဗျာ	ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ	ဗျာ	။	ဋ္ဌ	
(ဝိ x)	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ		။		။
(ကံ)	စေတနာ				ဝတ္ထုသော

ဟေတုပစ္စည်း အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း = ကတ္တား		ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ဗန္ဓ	မြိုင်	ယထာ
ကု	ကု ၂၁။စေ ၃၈။စိတ္တုပ္ပါဒတခုတခုနှင့်ရှိသော ဒွိ ၂။တိ ၃	ကု	(ကု ၂၁-စေ ၃၈) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ		၁၀
။	ပဌမဝေါ ။	ဗျာ	(ကုသိုလ်ဖြစ်အပ်သော) စိတ္တဇရုပ်		၉
။	။ ။	ကုဗျာ	(ကု ၂၁-စေ ၃၈) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်		၈
အကု	အကု ၁၂။စေ ၂၇။စိတ္တုပ္ပါဒတခုတခုနှင့်ရှိသော ၁။၂	အကု	(အကု ၁၂။မောဇွေမောကြဉ်စေ ၂၇) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	၇	
။	ပဌမဝေါ ။	ဗျာ	(အကုသိုလ်ဖြစ်အပ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၆	
။	။ ။	အကုဗျာ	(အကု၁၂ မောဇွေမောကြဉ်စေ ၂၇)သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်	၅	
ပဝတ္တိ ဗျာ	သဟိတ် ၂၁။သဟိတ်ကြိ ၁၇။စေ ၃၈ စိတ္တက္ခဏ ဒွိ ၂။တိ ၃	ဗျာ	(သဟိတ်ဝိ ၂၁။သဟိတ်ကြိ ၁၇။စေ ၃၈) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ-၎င်း,စိတ္တဇရုပ်-၎င်း		၁၂
ပဋိသန္ဓေ	သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၁၇-စေ ၃၅ ။		(သဟိတ်ပဋိ ၁၇။စေ ၃၅) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာတစေး၎င်း,ကဋတ္တာရုပ်အား၎င်း		၁၁

(ကု။ကုဗျာ)ဝိဂ်ဳကတ္တားပုဒ်၏အနက်ကား။ ။စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ပဌမဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ (ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်ဖြစ်၍ ဘုံသတ်ရသည်) ကုသိုလ်ဧကဝိသ....ဇယားအတိုင်းဆိုပါ။ အကျယ်ကို အထက်နည်းဆိုပါ၊ ။

သမ္ဗန္ဓပုဒ်၏အနက်ကား။ ။ကုသိုလ် ဖြစ်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်ဖြစ်၍ ဝိပ်သာရမည်။ သဟာဝိပ်၌ (ကု။ဗျာ)ရကြောင်း သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ကြည့်ပါ။ ည။ သံ။ ဝိပါတို့နှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီ။ ။

(ကု။ကုဗျာ)ဝိဂ်ဳ ကတ္တားပုဒ်၏အနက်ကား။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ပဌမဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါကုသိုလ် ဧကဝိသ....ဆိုပါ။ ။

သမ္ဗန္ဓပုဒ်၏အနက်ကား။ ။ကုသိုလ်ဧကဝိသ စေ အဋ္ဌတိံသ၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ပစ္စယုပ္ပန်ရှိ နာမ်ရုပ်အား တပြိုင်နက်ကျေးဇူးပြု၍ ဘုံသတ်ခါ ပဌမဝေါကာရဘုံ၌သာ ဟုဆိုရသည်)။ ။

ကရိုဏ်း။ ။အလတ်ထေးပစ္စည်းတို့၏သင်္ချာနှင့်မဆိုင်၍မရပြီ။ ။

အကု သုံးချက်။ ။ဤဟေတုပစ္စည်း၌ ဝိ။ဗျာ။မဂ် ရမှာ ပညာတရားကိုယ်ဆိုင်ရာ အမောဟ, ဝိမံသာ ဝိပတိတို့ကြောင့်သာ ရ၏။ အကုန်၌ ပညာမရှိ၍ ၎င်းသုံးပစ္စည်းနှင့် မဆိုင်ပြီ။ ကိုးပစ္စည်းကို ရှုတည်ခါ (ကုံ။ကု)သဘောသွားအတိုင်း ကရိုဏ်းများကိုကောက်ပါ တပြိုင်နက်သာ။ ။

(အကု။အကေ)ဝိဂ်ဳကတ္တားကား။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊စေသတ္တဝိသ၊စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော လောဘမူဖြစ်အံ့။ ထောဘ၊မောဟ၊ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ ဒေါသ,မောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့။ မောဟ ဧကဟိတ် တပါးနှစ်ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ဗန္ဓပုဒ်။ ။အကုသိုလ်ဝိတ် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ ကြဉ်သော စေသတ္တဝိသ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်းများ။ ။တပြိုင်နက် ၇။၆။၅ ပစ္စည်းတို့ကိုဆိုပါတော့။ ။

(အကု။ဗျာ) (အကု။အကုဗျာ)။ ။ဇယားအတိုင်း ဆိုတတ်ထောက်ပြီ။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိအခါ ကတ္တားကား။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား၎င်း (စတုဝေါကာရကိုရည်သည်) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား၎င်း တတ်သော (ပဌမဝေါကာရကိုရည်သည်) နှစ်မျိုးစလုံးရ၍ ဘုံသတ်ခါ မဆိုရ) သဟိတ်ဝိပါက် ဧကဝိသ၊ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၊ စေအဋ္ဌတိံသ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့....တိဟိတ်ဖြစ်အံ့....ဆိုတော့။ ။

သမ္ဗန္ဓပုဒ်။ ။သဟိတ်ဝိပါက် ဧကဝိသ၊သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၊ စေအဋ္ဌတိံသ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်းများ။ ။ပဝတ္တိအခါ ပစ္စည်းရေအတိုင်း(၁၂)ပင်ရ၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ အဓိပတိပစ္စည်းမှာ ပဝတ္တိအခါသာရ၍ ၎င်းကိုချန် (၁၁)ရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားကား။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား၎င်း, သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား၎င်း တတ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ၊ စေပဉ္စတိံသ၊ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော ဒွိဟိတ်-တိဟိတ် စသည်ကိုဆိုပါ။ ။

သမ္ဗန္ဓပုဒ်။ ။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ-စေပဉ္စတိံသ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ကရိုဏ်းပြခဲ့ပြီ)။ ။

ဟေတုပစ္စည်းအကောက်အကျဉ်းချုပ်။ ။ပစ္စည်းတရားအရ ဟိတ်ခြောက်ပါးကို လိုရာ(ကု)စသည်ကို သရုပ်ခွဲ၍ ကတ္တားအရကောက်ပါ၊ ပစ္စယုပ္ပန် နာမ်ရုပ်ကိုလည်းနည်းတူ လိုရာ သရုပ်ခွဲ၍ သမ္ဗန္ဓအရကောက်ပါ၊ ကရိုဏ်းများကို သုဒ္ဓသင်္ချာ၌(၇။ကု) စသော သင်္ချာအားလျော်စွာ ရသင့်သည်တို့ကိုတကြောနက်,တပြိုင်နက် ယထာရဟခွဲ၍ဆိုပါ၊ အကုသုံးချက်၌ ဝိ။ဗျာ။မဂ် မရ၍ ၎င်းတို့ကို ချခါဆိုပါ။ (ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိဟုသမှု (သဟာဝိမှတပါး) ပစ္စည်းရေ ရသမျှ အကုန်ဆိုပါ၊ပဋိအခါ၌ဓိပတိကိုချ၍ဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာနိဘက်ဝါရ သဟဇာတအငယ် အကောက်

သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း

ဟေတုပစ္စည်း၌ကောက်ပုံကို အပြည့်အစုံနည်းပေးခဲ့ပြီ။ ဤတန်ညီးရလျှင် သဟဇာတာဓိပတိစသော ကြွင်းကြောက်ပစ္စည်းဘို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာ သချပ်ခွဲ၍ကောက်နိုင်ကြလည်း အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံမိမှုသော၌ ရေးပြဦးအံ့။ ။

ပစ္စည်းတရား၌ သာဓိပတိဇော(၅၂)ခုကို ကုသိုလ်အတွက် သချပ်ခွဲလျှင် ကုသိုလ် ဇောဝီသပင်ရ၏။ ၎င်း၌ မဟာကုသိုလ်မှာ အနေကန်,အပ္ပနာကုသိုလ်ဇောများမှာ ကေန်ဖြစ်ရကား အနေကန်, ဧကန်ထင်ရှားအောင်ခွဲ၍ကောက်ရပေမည်။ ။

အကုသလပဒ၌ မောဟမူဇွေမှာ သာဓိပတိဇောမထိုက်၍ လောဘမူရှစ်ခု,ဒေါသမူနှစ်ခုသော အနေကန်ရသည်။ အဗျာကတပဒ၌လည်း ကာမကြိယာမှာ အနေကန်-အပ္ပနာအဗျာကတဇောများမှာ ဧကန်တည်း။အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ကာမဇောများ အနေကန်,အပ္ပနာဇောများ ဧကန်ဖြစ်ကြ၏။ ။

အဓိပတိတရားကိုယ်။ ။ကုသိုလ် အဗျာကတတို့တွင် ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ်ဇောများ၌ အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး။ (ဝီမံသာဓိမရပြီ) ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇောများ၌ အဓိပတိတရားကိုယ်လေးပါးရ၏။ အကုသိုလ်၌ကား ဝီမံသာဓိပတိမရ၍ တရားကိုယ် သုံးပါးသာရ၏။ ။ စကြာမင်းသဖွယ်ဖြစ်သော အဓိပတိ သဘောအတိုင်း ပြိုင်ဘက်ကင်း၍ တဦးတည်းသာရှိခြင်းကြောင့် တပါးတည်းသော အဓိပတိ ပစ္စည်းတဘ်နိုင်ရကား တပါးပါးဟုဆိုရသည်။ ။

ကရိုဏ်းကောက်ပုံ။ ။ကုသိုလ်စသော သုံးပဒလုံးမှာပင်တိုက် သဘောအတိုင်း အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးရှိနေရာ မည်သည့် အဓိပတိတရားကိုယ်ကိုမျှ အဓိပတိအနေအားဖြင့်မခွဲခြားနိုင်၍ ကရိုဏ်းကောက်ရာ၀ယ် " သဟဇာတာဓိပတိ သတ္တိရ၏"ဟု သာမညအားဖြင့်သာကောက်ရသည်။ (အဓိပတိတရားကိုယ်တပါးစီ သီးခြားဟောရာဖြစ်သော ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ကား ဗိုလ်လုပ်မှုကို တဝုံတရာကန့်ကွက်ဖွယ်မရှိ၍ ရသင့်သော သဘာဂပစ္စည်းရေအား လျော်စွာ ကောက်ရသည်)။ ။

သဟဇာတာဓိပတိအကောက်ဆိုရိုး

(ကု၊ကု) ပိနိ၌ ကတ္တားကား။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော အဓိပတိ ပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ ဧကန်ရသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု၊မဂ်လေးခုစေအဌတိ ° သစိတ္တကွဲ ထာ တခုတခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါ ပါး ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

အမွှန်းနိမိတ်အနေကား။ ။အဓိပတိ တရားကိုယ် ကြဉ်သော မဟာကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု၊ မဂ်လေးခု၊ စေတသိတ်သ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ (ပစ္စည်းဘက်က အဓိပတိတရားကိုယ်ယူသား၍ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်၌ ၎င်း တရားကိုယ်တို့ ကြဉ်ရသည်။ သို့သော်သည်း အဓိပတိတရားကိုယ် တပါးပါး ပစ္စည်းနေလျှင် ကျန်သုံးပါးသုံးပါးတို့ပစ္စယုပ္ပန်နေကြရာ၌ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်မှာညွှန်ခါနေနိုင်ကြ၍ စေတသိက်, စိတ်တို့တွင် အရေအတွက်မလျော့ကြ၊ ဟေတု၌ကည်းနည်းတူပင်)။ ။

ကရိုဏ်းပါဠိ၏ အနက်ကား။ ။သဟဇာတာဓိပတိ သတ္တိသာရ၏။ ။

ကွင်းများ။ ။ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုကောက်သောအခါ သချင်များပေါ်လွင်စွာကောက်နိုင်စေရန် ကွင်းများကိုပြထားရာ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ကောက်ပါ။ . ပစ္စည်းအရများကို ကောက်သောအခါ၌ကား ၎င်းကွင်းများကို မဆိုတော့ဘဲ "သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော,သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော" စသည်ဖြင့်ဆိုပါ။

(ကု၊ဗျာ)စသည်။ ။ဇယားတွင် ပေါ်လွင်စွာ ရေးထားပြီဖြစ်၍ (ကု၊ဗျာ)စသည်တို့၌လည်း ဇယားအတိုင်း"သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ဖြစ်သောအခါ" စသည်ကိုဆို၍ ကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား၎င်း,သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတတ်သော မဟာကြိယာ၇စ်ခု၊ ဧကန်ရသော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု၊ ဖိုလ်လေးခု စသည်ဖြင့် ဟေတုက မှာခဲ့သည့်အတိုင်း ကောက်ပါတော့၊ (ဤမှနောက်၌ ဇယားအတိုင်း ကောက်တတ်သင့်ရာကိုမပြတော့ဘဲ အနည်းငယ် ထူးရာမျှသိုသာ ပြတော့အံ့)။ ။

သဟဇာတ ကမ္မပစ္စည်း

ပစ္စည်းတရားက စေတနာရနေ၍ ပစ္စယုပ္ပန်တွင် စေတနာကို ကြဉ်ရ၏၊ တရားတပါးတည်းဖြစ်၍ ဟေတု,အဓိပတိ စသည်တို့ကဲ့သို့ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ဖွည့်၍ယူနိုင်ခွင့်မရှိပြီ။ ။

ကရိုဏ်းများ။ ။(ကု၊ကု)၌ သ၊ညာ၊နိ၊ကံ၊ဟာ၊သံ၊ဇတ်၊အဓိ ဟု ၅,စ်ပစ္စည်းတို့မှာ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် အကုန်ရကြ၍ တပြိုင်နက်ဖြစ်၏၊ ကုပဒ,အကုပဒတို့၌ တပြိုင်နက်သာဖြစ်ကြောင်းကို သုဒ္ဓသင်္ချာကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ကား ပဝတ္တိ,ပဋိသန္ဓေနှစ်ချက်စလုံးပင် တပြိုင်နက် ယသာရဟာရကြ၏။ (နာမ်ချင်းချင်း ဖြစ်လျှင် ဝိပါ၊ဝိပ်မရ၊ နာမ်ကရုပ်ဖြစ်လျှင် ညာ၊ဝိပါ၊သံမရ၊ နာမ်ကနာမ်ရုပ် ဖြစ်လျှင် သဟလတ်လေးပစ္စည်းမရဟု သဟဇာတမျိုး ကု၊ အကုပဒများအတွက် ကိန်းသေယူဆပါ။ဤယူဆနည်းကိုထည်း ဝိပါက၌ (ကု၊ကု) (ကု၊ဗျာ) စသည်မရှိကြောင်းကို သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ပါ)။ ။

ဟာ၊ဣန္ဒြိ၊ဈာ၊မဂ် ပစ္စည်း

ကိစ္စပြီးလွယ်အောင်၎င်းလေးပစ္စည်းကို တပေါင်းတည်း ဇယားပြုလုပ်၍ပြထားသည်၊အနည်းငယ်ထူးရာမျှသိုသာပြအံ့။ ။

ကုပဒ။ ။ကတ္တားအတွက် နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်၇စ်ပါး၊ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး၊ မဂ္ဂင်တရားကိုယ်၇စ်ပါးဟု တရားကိုယ်များကို သရုပ်ကြစေရန်ပေါ်၍ဆိုပါ၊

အကုပဒ။ ။သဒ္ဓါ,သတိ,ပညာမရ၍ ဇီဝိတ,စိတ်,ဝေဒနာ, ဝီရိယ, ဧကဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ငါးပါး၊ ပညာ,ဝိရတိ ၃,သတိမရ၍ ဝိတက်,ဝီရိယ,ဧကဂ္ဂတာ ,ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်လေးပါးဟုပေါ်၍ကောက်ပါ။ ။

ဗျာပဒ။ ။ပဝတ္တိအခါတွင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး (ဒိဋ္ဌိမရကြောင်း သရုပ်ဖြင့် သိပါ၊ ကုပဒ၌လည်းနည်းတူပင်) ပဋိသန္ဓေအခါ ဝိရတိနှင့် ဒိဋ္ဌိမရ၍ ပညာ,ဝိတက်,ဝီရိယ,သတိ, ဧကဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ငါးပါးဟုဆို၍ကောက်ပါ။ ။

ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ကု,အကုပဒ ပစ္စယုပ္ပန်များကို ဇယားအတိုင်း အားလုံးပင်ဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ သဟဇာတဝါရ အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း=ကဏ္ဍား		ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	
ကု	အဓိပတိပစ္စည်းရ.....ဂ၊၉၊၄စေ၃ဂ-စိတ္တကမ္ဘာ.... ၃၊၄	ကု	(ဝိတရားကိုယ်ကြည့်-ဂ၊၉၊၄) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	၉
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃 〃 〃	ဗျာ	(သာဓိပတိကုသိုလ်ဖြစ်သော) သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်	〃
〃	〃 〃 〃	ကုဗျာ	(ဝိ ကြည့် ဂ၊၉၊၄) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ,သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်	〃
အကု	ဝိရ....သော်ဂ,ဒေါ၂,ဝိစိကြည့်၂၆စိတ္တကမ္ဘာ ၃	အကု	(ဝိ....ကြည့်လော ဂ၊ဒေါ ၂၊စေ ၂၆) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	〃
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃 〃	ဗျာ	(သာဓိပတိအကုသိုလ်ဖြစ်သော) သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်	〃
〃	〃 〃 〃	အကုဗျာ	(ဝိကြည့်လော ဂ,ဒေါ ၂,စေ ၂၆)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ ၄င်း,သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၄င်း	〃
ဗျာ	ဝိရ.... ဂ၊၉၊၄၊စေ၃ဂ စိတ္တကမ္ဘာ ၃၊၄	ဗျာ	(ဝိကြည့် ဂ၊၉၊၄ စေ ၃ဂ)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ-၄င်း၊သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်-၄င်း	〃

သဟဇာတကဏ္ဍ အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း=ကဏ္ဍား		ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	ပြိုင်	ယထာ
ကု	ကု ၂၁,စေ ၃ဂ စိတ္တကမ္ဘာ....စေတနာ	က	(ကု ၂၁,စေတနာကြည့်စေ ၃၇) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	ဂ	
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃 〃	ဗျာ	(ကုသိုလ်ဖြစ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၇	
〃	〃 〃 〃	ကုဗျာ	(ကု ၂၁,စေတနာကြည့်စေ ၃၇)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်	၆	
အကု	အကု ၁၂၊စေ ၂၇ စိတ္တကမ္ဘာ ... 〃	အကု	(အကု ၁၂,စေတနာကြည့်စေ ၂၆) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	ဂ	
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃 〃	ဗျာ	(အကုသိုလ်ဖြစ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၇	
〃	〃 〃 〃	အကုဗျာ	(အကု၁၂,စေတနာကြည့်စေ၂၆)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်	၆	
ပဝတ္တိ ဗျာ	ဝိ ၃၆,ကြိ ၂ဂ,စေ ၃ဂ စိတ္တကမ္ဘာ.... 〃	ဗျာ	(ဝိ ၃၆,ကြိ ၂၁ စေကြည့်စေ ၃၇)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ-၄င်း,စိတ္တဇရုပ်-၄င်း		၁ဂ
ပဋိသန္ဓေ	ပဋိ ၁၉၊စေ ၃၅၊ စိတ္တကမ္ဘာ.... 〃	ဗျာ	(ပဋိ ၁၉ စေကြည့်စေ ၃၄)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ-၄င်း,ကဋတ္တာရုပ် ၄င်း		၁ဂ

နာမ်အာဟာရနှင့် သဟဇာတဝိပြိယနှာနှင့်မဂ္ဂ အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း=ကဏ္ဍား	ဟာ	ဈာ	ဗျာ	မဂ်		ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	ယထာ ဟာ	ဈာ	ဗျာ	မဂ်
ကု	ကု၂၁၊စေ၃ဂ စိတ္တကမ္ဘာ	၃	ဂ	၅	ဂ	ကု	(ကု၂၁၊စေ၃ဂ) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	၁ဂ	၁၂	၉	၁၁
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃	〃	〃	〃	〃	ဗျာ	(ကုသိုလ်ဖြစ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၉	၁၁	ဂ	၁ဂ
〃	〃 〃	〃	〃	〃	〃	ကုဗျာ	(ကု၂၁၊စေ၃ဂ) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်	ဂ	၁ဂ	၇	၉
အကု	အကု၁၂၊စေ၂၇ စိတ္တကမ္ဘာ	၃	၅	၅	၄	အကု	(အကု၁၂၊စေ၂၇) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ	၁ဂ	၁၁	၉	၁ဂ
〃	ပဋ္ဌဝေါ 〃	〃	〃	〃	〃	ဗျာ	(အကုသိုလ်ဖြစ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၉	၁ဂ	ဂ	၉
〃	〃 〃	〃	〃	〃	〃	အကုဗျာ	(အကု၁၂၊စေ၂၇) သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ,စိတ္တဇရုပ်	ဂ	၉	၇	ဂ
ပဝတ္တိ ဗျာ	ဝိ၃၆၊ကြိ၂ဂ၊စေ၃ဂ စိတ္တကမ္ဘာ.....	၃	ဂ	၅	ဂ	ဗျာ	(ဝိ၃၆၊ကြိ၂ဂ၊စေ၃ဂ)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ-၄င်း,စိတ္တဇရုပ်-၄င်း	၁၂	၁၄	၁၁	၁၃
ပဋိ	ပဋိ၁၉၊စေ၃၅ စိတ္တကမ္ဘာ	၃	ဂ	၅	၅	ဗျာ	(ပဋိ၁၉၊စေ၃၅)သမ္ပယုတ္တကက္ခန္ဓာ--၄င်း,ကဋတ္တာရုပ်-၄င်း	၁ဂ	၁၃	၁၁	၁၂

ဈာန်၊မဂ္ဂ ပစ္စည်း

(ဈာ၊ဗျာ)။ ။ဈာန်၌ ဌေပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ်ကိုနှုတ်၍ ဝိပါက် စိတ် ဆဠ်ဘြသဟုဆိုပါ။ မဂ္ဂ၌ ဟေတုကဲ့သို့ သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ် ကြိယာများကိုဆိုပါ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌လည်း သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ကောက်ပါ။ ဟာ၊ဈာ တို့ကား ဝိပါက်ကြိယာ အပြည့်အစုံ ဇယားအ တိုင်းပင်ရကြ၏။ ။

ကရိုက်းများ။ ။နောက်နားက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သဘာဂ ပစ္စည်းရေအားလျော်စွာ နှုတ်သင့်သည်ကိုနှုတ်၍ ကု၊အကု ပဒ ၌ ကောက်ပါ။ဗျာပဒ၌ပဋိအခါ ဓိပါ့လျှင် နှုတ်ပါ။ပဝတ္တိအခါမှာပစ္စည်း ရေအတိုင်းပင်။ ။

ဈာ ။ မဂ် ကရိုက်း။ ။အကုသလပဒတွင် ကုသလပဒကဲ့သို့ မရဘဲ တပစ္စည်းစီလျော့နေသည်ကား ဈာ ။မဂ်နှင့် ဟေတုမှာ အ မောဟကြောင့်သာ သဘာဂဖြစ်ရ၍ အမောဟမရှိသော အကုသိုလ် ၌ ဟေတုပြုတ်ခဲ့၏၊ ဈာ ။မဂ်တို့ အဓိပတိကိုရရာ၌ စိတ္တ,ဝီရိယ,ဝိမံသ နှင့် ဝီရိယ,ဝိမံသတို့ဖြစ်ရာ ဝိမံသအကုန်မရှိလည်း စိတ္တ,ဝီရိယ တို့ ကြောင့် မပြုတ်ကြောင်းကို သရုပ်ဖြင့်ယူဆပါ။ ။

သဟဇာတအင်္ဂယ်အကျဉ်းချုပ်

သုဒ္ဓသချ်ာ၏အသံအတိုင်း ပါဠိထုတ်ရမှု၊ သုဒ္ဓသချ်ာ၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ကို ကု၊အကု၊ဗျာ ဟု သရုပ်ခွဲခါကောက်ရမှုသုဒ္ဓသချ်ာ၏ ပစ္စည်းရေအားလျော်စွာ ကရိုက်းကောက်ရမှု များသာဖြစ်၍ သုဒ္ဓ သချ်ာကိုကြေညက်စွာရပါလျှင်အသွားအလာသရုပ်ကိုအနည်းငယ် မှတ်သားရုံမှတပါး ပါဠိအကောက်များကို တပုံတရာ ကျက်စရာမလို ပေ၊ ကျက်သင့်သည့်ကိုကြေပါစေ၊ မကျက်ဘဲ ကျွမ်းပြီးသင့်သည်ကို ပြီးပါစေ။ ။

သဟဇာတ ပစ္စယုဒ္ဒေသ ပါဠိတော်

(ကုသ)(အကုသ)။ ။သဟဇာတအတိုင်း ဆိုပါ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ။ ။အားလုံး နာမ်သက်သက်မျှဖြစ်၍ ရုပ်များကိုမပါစေဘဲ နာမ်သက်သက်သာဆိုပါ။ "ခန္ဓာဝတ္ထုသ" စသည်မချဲ့။ ။

သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ပါဠိတော်

သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ ပစ္စယုပ္ပန်မှာ ရုပ်နှင့် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရကား (ဗျာ)သာဖြစ်၏၊ ပစ္စည်းဘက်ကမူ ကု၊အကု၊ဗျာ ဟုသုံးချက်စလုံးရ၍ (ကု၊ဗျာ) (အကု၊ဗျာ) (ဗျာ၊ဗျာ)ဟု သုံးဝါရဖြစ်၏။ ။

(ကု၊ဗျာ)၊(အကု၊ဗျာ)။ ။ဇယားအတိုင်းဆိုပါ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ) ပဝတ္တိ။ ။"ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာ ဗျာကတာ ခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော"။ ။

ပဋိသန္ဓေ။ ။"ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ခန္ဓာ ကဋတ္တာ ရူပါနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဝတ္ထု ခန္ဓာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော"။ ။

သဟဇာတအကြီး အကောက်

သဟဇာတ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြည့်လျှင် ပစ္စည်းဘက်ကစိတ် ဂ၉။ စေ ၅၂။ မဟာဘုတ်လေးပါးရှိ၏။ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်ကစိတ် ဂ၉။ စေ ၅၂။ ရုပ် ၂ဂ ရှိ၏။ ၎င်းပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် တရားများကို လိုရာ ကု၊ အကု စသည်ဖြင့် သရုပ်ခွဲလိုက်လျှင် ကတ္တား သမ္ဘဒါန် အကောက်ကိုတွေ့ပြီးတော့၏။ ဇယား၌လည်း ကောက်ပုံအပြည့်အစုံပြထားပြီ။ ။

(ကု၊ကု)ကတ္တားပုဒ်၏အနက်။ ။အချင်းချင်းအား တတ်သော ကုသိုလ် ဧကဝီသ,စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ပဒါန်ပုဒ်၏အနက်။ ။ကုသိုလ်ဧကဝီသ။ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ဤသဘောသွားအတိုင်းကောက်ရပုံကိုဇယား၌ယူဆပါ။ ဤကတ္တားသမ္ပဒါန်အကောက်ကိုကြည့်လျှင် ကုသိုလ်ဧကဝီသချည်း ဖြစ်နေ၍ အရတူသယောင်ယောင်ရှိ၏။ မတူပေ၊ ပစ္စည်းက ခန္ဓာတပါးဖြစ်လျှင် ပစ္စယုပ္ပန်က သုံးပါး၊ ပစ္စည်းက သုံးပါးဖြစ်လျှင် ပစ္စယုပ္ပန်က တပါး။ ပစ္စည်းက နှစ်ပါးဖြစ်လျှင်ပစ္စယုပ္ပန်က နှစ်ပါးဟု ပါဠိတော်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ခဲ့သောအချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုကြ၍အချင်းချင်းဟုဆိုသည်။ ခန္ဓာတပါးစသည်က သုံးပါးစသည်အား ပစ္စည်းတတ်ရာ၌ ခန္ဓာလေးပါးစလုံးမရဘဲ တပါးသုံးပါးစသော အစိပ်ခန္ဓာများသာရ၍ အစိပ် အစိပ်ဟု ဆိုရ၏)။ ။

အစိပ်အစိပ်၊အစိပ်အပေါင်း။ ။ရုပ်သက်သက် ကတ္တားသော်၎င်း၊သမ္ပဒါန်သော်၎င်း နေလျှင် အစိပ်အပေါင်း၊ အကြွင်းဂုမှာ အစိပ်အစိပ်သာ။ အစိပ်အစိပ်ဖြစ်လျှင် ၁၊၃၊၂ ဂဏန်းပြ အတိုင်း "ဧကော ခန္ဓော ဒွိန္နံ ခန္ဓာနံ"စသည်ကိုဟော၏၊ အစိပ်အပေါင်း ဖြစ်လျှင် ခန္ဓာဟု ဟောတော်မူ၏။ ။

ကန်ရိုက်ပုဒ်၏အနက်။ ။တရားကိုယ်များသာရသော အပိုင်းများမှာ ခန္ဓသဒ္ဒါနှင့်ဟောသော ဤအကြီးအထက်တို့နှင့် လုံးဝ မဆိုင်ပြီဖြစ်၍ အကြီးအထက်၂၄ပစ္စည်းကိုသာကြည့်၍ ရွေးချယ်ရပေမည်၊ ၎င်းတို့တွင်ထည်း အကြီးသေးပစ္စည်းမှာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ တပြိုင်နက် အမြဲပါရကား အထက်လေးပစ္စည်းကိုသာစဉ်းစားရပေမည်၊ (ကု၊ကု)၌ နာမ်ချင်းချင်းဖြစ်၍ အယက ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ည၊သံ တို့ တပြိုင်နက်ပါကြ၍တပြိုင်နက်ခြောက်ပစ္စည်းရ၏။ ။

(ကု၊ဗျာ) ကတ္တား။ ။စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ (ခန္ဓာတပါးက စိတ္တဇရုပ်၊ နှစ်ပါးက စိတ္တဇရုပ်၊သုံးပါးက စိတ္တဇရုပ်အား သဟဇာတပစ္စည်းတတ်မှုကို အစိပ်အစိပ်။ခန္ဓာလေးပါးက စိတ္တဇရုပ်အားတတ်လျှင် အပေါင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အစိပ်အပေါင်းဟုကောက်ရသည်၊ အစိပ်အပေါင်း ဟူသမျှ "ခန္ဓာ"ဟုဟောတော်မူ၏။ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏၊ ။

ကန်ရိုက်။ ။အကြီးလေးတွင် ဝိပ်သည့် တပြိုင်နက်ဝင်လာ၍ ငါးပစ္စည်း(လွှယ်ကူအောင် သင်္ချာဇယားဖြင့် ယူဆပါ)။ ။

(ကု၊ကုဗျာ)ကတ္တား။ ။အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသအစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကန်ရိုက်။ ။သဟကြီးလေးပစ္စည်းသာ။ ။

အကုသိုလ်ချက်။ ။ကု သုံးချက် သဘောအတိုင်း အကု ကို ကောက်။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)ပဝတ္တိကတ္တား။ ။အချင်းချင်းအား၎င်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတတ်သောဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ၊ကြိယာစိတ်ဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသ၊အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ၊ကြိယာစိတ်ဝီသ၊ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကန်ရိုက်။ ။အချင်းချင်းအား၎င်းအတွက် ည။ သံ။ စိတ္တဇရုပ်အား၎င်းအတွက် ဝိပ်၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား၎င်း အတွက် ဝိပါကတို့ ယထာရဟဝင်ကြ၍ ယထာရဟ ၄၊၅ပစ္စည်းရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေကတ္တား။ ။အချင်းချင်းအား၎င်း၊ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား၎င်းတတ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ဧကူနဝီသ၊ စေပဉ္စတိံသ အစိပ်အစိပ် (ဧကော ခန္ဓော စသည်ကိုရည်သည်) အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ (ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿကိုရည်သည်)၊ ဟဒယဝတ္ထု(ဝတ္ထု ခန္ဓာနံကို ရည်သည်။ ၎င်းလည်းရုပ်ကတ္တားနေ၍ အစိပ်အပေါင်းပင်)ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ဧကူနဝီသ၊စေပဉ္စတိံသ၊ အစိပ်အစိပ် အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ (ဤ၌ထည်း အထက်နည်းယူပါ၊ ဟဒယဝတ္ထု ကဋတ္တာ ရုပ်တွင် ဝင်ပြီ)။ ။

ကန်ရိုက်။ ။၄၊၅ပစ္စည်းကို အထက်နည်းယူဆပါ၊ ဤ၌ကား ဝိ ပါကသည် တပြိုင်နက် အနေနှင့် ပါလာသည်။ ။

ရုပ်သက်သက်၌ကတ္တား။ ။အချင်းချင်းအား၎င်း၊ ဥပါဒါရုပ်အား၎င်း တတ်သော ပိတ္တဇမဟာဘုတ်...(ပ)... ပဝတ္တိ ကမ္မဇ မဟာဘုတ်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ဘုတ်နှင့်တကွသော စိတ္တဇ ဥပါဒါ...(ပ).... ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရ သဟဇာတအဖော် အကောက်

ကရိုဏ်း။ ။ဥပါဒါရုပ်ပါနေ၍ အညမညမှာ ယထာရပဟာသာ။ ။

(ကုဗျား။ဗျာ)ကဋ္ဌာ။ ။စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ်ဧကဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ အစိပ်အပေါင်း မဟာဘုတ်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ဘဒါနိ။ ။ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားမှ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။သဟကြီးလေးသာ။ ။

(အရေဗျား။ဗျာ)။ ။(ကုဗျား။ဗျာ)သဘောပင်ကောက်ပါ။ ။

သဟဇာတ အလတ် အကောက်

(ကု။ကု) (ကု။ဗျာ) စသည်ရကြသော အညမည, သဝ္ဂယုတ္တ, ဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို သဟဇာတအကြီးအတိုင်း ကောက်ပါ။ (ဗျာ။ဗျာ) ဘရမှုသာ အနည်းငယ်ထူး၍ ဇယားအထိုင်းပြပေအံ့။ ။

အညမညပစ္စည်း(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိ။ကဋ္ဌာ။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ်ဝီသ၊ စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သဒ္ဒါနိ။ ။ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ၊ကြိယာစိတ်ဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။နာမ်ချင်းချင်းဖြစ်၍ ဝိပ်မရ။ ဝိပါကမှာ ကြိယာပါနေ၍ ယထာရပဟာသာ ပါဝင်၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါကဋ္ဌာ။ ။အချင်းချင်းအားရင်း, ဟဒယဝတ္ထု အားရင်းတတ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝီသ၊စေပဉ္စတိံသ၊အစိပ် အစိပ်၊အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သဒ္ဒါနိ။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝီသ၊စေပဉ္စတိံသ၊ အစိပ်အစိပ်၊အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စယုပ္ပန် တရားရ၏။ (ဤအညမည သုဒ္ဓသင်္ချာ၌အချင်းချင်းဖြစ်၍ အပေါင်းကောက်ရာ၌ ကတ္တားသမ္ဘဒါနိအရတူကြ၏။အစိပ်အစိပ်ကား တခြားစီပင်)။

ကရိုဏ်း။ ။ခန္ဓာဝတ္ထုသာ စသည်အတွက်ဝိပ္ပယုတ္တဝင်လာ၍ ယထာရပဟာ ၅စ်ပစ္စည်းရ၏။ ။

ရုပ်သက်သက်ကဋ္ဌာ။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော စိတ္တဇ မဟာဘုတ်....(ပ)....ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်ပစ္စည်းတရားရ၏။

သမ္ဘဒါနိ။ ။စိတ္တဇမဟာဘုတ်... (ပ)....ပဝတ္တိကမ္မဇ မဟာဘုတ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (၎င်းရနစ်ပါးသောမဟာဘုတ်ဟူသော် ၎င်းဆို)။ ။

ကရိုဏ်း။ ။အညမညကယူ၍ တပြိုင်နက် ငါးပစ္စည်းရ၏။ ။

ဝိပါက ပစ္စည်း

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိ။ကဋ္ဌာ။ ။အချင်းချင်းအားရင်း, အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားရင်းတတ်သော ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ စေအဋ္ဌတိံသ၊အစိပ်အစိပ်နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ဘဒါနိ။ ။ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ၊စေအဋ္ဌတိံသ၊ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။ည၊သံ၊ဝိပ်တို့ ယထာရပဟာဝင်ကြ၍ ၅စ်ပစ္စည်းရ၏။

ပဋိသန္ဓေအခါကဋ္ဌာ။ ။အချင်းချင်းအားရင်း, အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားရင်းတတ်သောပဋိသန္ဓေစိတ်ကျေနဝီသ စေပဉ္စတိံသ၊အစိပ်အစိပ်,အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ (ခန္ဓာဝတ္ထုသာသာရှိ၍ ဟဒယဝတ္ထုမရပြီ)။ ။

သဒ္ဒါနိ။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ် ကျေနဝီသ၊စေပဉ္စတိံသ၊ အစိပ်အစိပ် နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ခန္ဓာဝတ္ထုသာ၌ ဟဒယဝတ္ထုသည် ခန္ဓာဟူသောကတ္တားကိုထောက်လျှင် အပေါင်းဖြစ်သင့်လည်း ကဋတ္တာရုပ်တွင် ဝင်ပြီးဖြစ်၍ အစိပ်အပေါင်းကိုမဆိုသင့်ပြီ။ သဟကြီးတွင် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က အစိပ်အပေါင်းဆိုသည်ကား "ဝတ္ထုခန္ဓာနံ"အတွက်ဖြစ်၏)။ ။

ကရိုဏ်း။ ။ပဝတ္တိနည်းတူ ယထာရပဟာ ၅စ်ပစ္စည်းပင်။ ။

သဝ္ဂယုတ္တ ပစ္စည်း

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနှစ်ချက်စလုံးကောက်ပါတော့။

ကရိုဏ်း။ ။သဝ္ဂယုတ္တနှင့် ဝိပ္ပယုတ္တတို့သည် မည်သည့်အခါမှ သဘာဂမဖြစ်နိုင်ကြ,(သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြည့်ပါ)။ ပဝတ္တိအခါ၌ ဝိပါကမှာ ယထာရပဟာ။ပဋိသန္ဓေအခါ၌မူ တပြိုင်နက်ပင်ရ၏။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း

(ဗျာ။ဗျာ)ပဝတ္တိ။ကဋ္ဌာ။ ။စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ရဟန္တာတို့ရုတိကြဉ်သော ဝိပါက်ဝိတ်ဗာဒီသ၊ကြိယာစိတ်ဝီသ၊စေအဋ္ဌတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္ဘဒါနိ။ ။ဝိပါက်ကြိယာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။အည၊ သံ နှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီဖြစ်၍ ယထာရပဟာ ခြောက်ပစ္စည်းသာရ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ ကဋ္ဌာ။ ။ကဋတ္တာရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊စေပဉ္စတိံသအစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေပန္နရသ၊ စေပဉ္စတိံသ အစိပ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်းတရားရ၏။ (သုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာ ကောက်သည်။ ပေါင်း၍ ကောက်လျှင် "အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ၊ စေပဉ္စတိံသ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု"ဖြစ်၏)။ ။

သမ္ဘဒါနိ။ ။ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ ပန္နရသ စေပဉ္စတိံသ၊ အစိပ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကရိုဏ်း။ ။"ခန္ဓာဝတ္ထုသာ"စသည့်အတွက် အညဝင်၍(၇)ပစ္စည်း။ ။

ကရိုဏ်းအကျဉ်းချုပ်။ ။သဟထပ်ထေးပစ္စည်းတွင်(ကု။ကု) စသည်ရသောသင်္ချာအတိုင်းကောက်ပါ။(ဗျာ။ဗျာ)၌သာ ကရိုဏ်းအား လျော်စွာ စဉ်းစားပါ။သဟကြီးအတွက် စဉ်းစားဘွယ်မရှိ။ ။

သဟကြီးထပ် အကျဉ်းချုပ်

ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာ ပဒ,ပဒါဝသာနထုတ်၊ပဒ,ပဒါဝသာနအားလျော်စွာ ပါဠိကိုဆို။ ပါဠိအတိုင်း အကောက်ကောက်၊ ရုပ်သက်သက်ကတ္တား သမ္ဘဒါနိဘရရနေလျှင် အစိပ်အပေါင်းဟုဆို၊ အကြွင်းကို အစိပ်အစိပ်ဟုဆို၊ ကရိုဏ်းအရ သဘာဂတို့ကို သုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာရင်း (ဗျာ။ဗျာ)၌ တရားအားလျော်စွာရင်း အလတ်မျှကိုသာ စဉ်းစား၍ကောက်ပါ။ (အားလုံးအတွက် ကျယ်ဝန်းလှစွာ ပြခဲ့ထည်း အကျဉ်းမှာ ဤသဘောပင်။ သဟဇာတမျိုးများကားပါဠိ အကောက်လွယ်ပါ၏)။ ။

ပဥ္စဝိဘင်္ဂဝါရ　　　အနန္တရူပမျိုးဇယားခင်းရိုး

နာမ်အခြားမရှိ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အနန္တရသဘောအတိုင်း အနန္တရဇယားမှပင် ပါဠိထုတ်ခြင်း ကောက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ ဇယားဆိုရိုးကိုရအောင်မှတ်။ ။

ဇယားခင်းရိုး။ ။ပထမဘွင် နာမက္ခန္ဓာအား တတ်သော ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ဒုတိယအစရှိသော နောက်နောက်သော ဘွင် နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ပထမအစရှိသော ရှေးရှေးသော ဘွင် နာမက္ခန္ဓာ၊အာဝဇ္ဇန်းဒွေအားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရဘဝင်ပဉ္စဒွ ၁၅-ခု၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား တတ်သော အရူပဘဝင် ပဉ္စဒွ-လေးခု။ပဥ္စဝိညာဉ်အားတတ်သော ပဥ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း။သိုင်းအားတတ်သော ပဥ္စဝိညာဉ်။တီအားတတ်သောသိုင်း။ဝုဋ္ဌောအားတတ်သော တီ၊ ပရိတ္တာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့။ ဒုတိယဝုဋ္ဌောအား တတ်သော ပထမ ဝုဋ္ဌော၊ ပဥ္စဝေါကာရဘွင် ၁၅-ခုအားတတ်သော ဒုဝုဋ္ဌော။ အတိ မဟန္တာရုံ, မဟန္တာရုံ ဝိဘူတာရုံ, အဝိဘူတာရုံ ဝီထိဖြစ်အံ့၊ ကာမ ဇောတခုယုတ်သုံးဆယ် ပထမဇောအားတတ်သော ဝုဋ္ဌော မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဒုဇောအား တတ်သော ပဇော၊ ပ၊ သတ္တမဇောအား တတ်သောဆဋ္ဌဇော။လောဘမူ,မောဟမူ,မဟာကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊ တဒါရုံ ကောဒသ။ မကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ဘွင် ကျေနပ်သအားတတ်သော လောဘမူ,မောဟမူ,မဟာကုသိုလ် အဆုံးဇော။ဒေါသမူဇောနောင်ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ဥပေက္ခာရုံခြောက်ခု၊ မကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ကာမဥပေက္ခာ ဘွင်ခြောက်ခုအား တတ်သော ဒေါသမူအဆုံးဇော၊ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇောနောင်ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊သောရုံငါးခု၊မကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ပဥ္စဝေါကာရ တိဟိတ်ဘွင်ကိုးခုအားတတ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ်အဆုံးဇော၊ မဟာကြိယာ သောမနဿ သဟဂုတ်ဇောနောင်ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊ သောရုံငါးခု၊မကျသည်ဖြစ်အံ့၊ တိဟိတ်ဘွင်တေရသအားတတ်သော မဟာကြိ,သောအဆုံးဇော၊ မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဇောနောင်ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ဥရုံခြောက်ခု၊မကျသည်ဖြစ်အံ့၊တိဟိတ်ဘွင် တေရသအား တတ်သော မဟာကြိ,ဥ အဆုံးဇော၊ (ဇောနောင်ရုံ,ဘွင်ကျပုံတည်း)ဒုတိယရုံအားတတ်သော ပထမရုံ၊ကာမဘွင်ဘဆယ်အားတတ်သော ဒုရုံ၊ ။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ်လေးခု၊ မဂ်သောမနဿ သဟဂုတ်တဆဲ့ခြောက်ခု၊အောက်ဖိုလ် သော,တဆဲ့နှစ်ခုအားတတ်သော ဂေါတြဘု,ဝေါဒါန်,အနုလုံ ကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဒွေ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခု၊မဂ်ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်လေးခု၊အောက်ဖိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သုံးခုအားတတ်သော ဂေါတြဘု,ဝေါဒါန်,အနုလုံကိစ္စ တတ်သော မဟာကုသိုလ် တတိယဒွေ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ်လေးခု၊ အရဟတ္တဖိုလ် သော,ထေးခုအားတတ်သော ဂေါတြဘု,အနုလုံ ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိယာ ပထမဒွေ။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ငါးခု၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တခုအားတတ်သော ဂေါတြဘု,အနုလုံကိစ္စတတ်သော မဟာကြိယာ တတိယဒွေ၊ (ဒွတ္တိံသ သုခုမညာဏ စသည်အရာတည်း။ ဇယားတွင် ကြည့်၍ ပေါင်းခါဆို) သမာပတ္တိဝီထိ၌ နောက်နောက်သော မဟဂ္ဂုတ်ကုကြိ အား တတ်သော ရှေးရှေးသော ဇောတူမဟဂ္ဂုတ်ကုကြိ။ ။

ပဥ္စဝေါကာရတိဟိတ်ဘွင်ကိုးခုအားတတ်သော ရူပကုကြိ အဆုံးဇော၊ပဥ္စဝေါကာရတိဟိတ်ဘွင်ကိုးခု၊ အာကာဘွင်အားတတ်သော အာကာကုကြိအဆုံးဇော၊ပဥ္စဝေါတိဘွင်ကိုးခု၊အာကာဘွင်၊ ဝိညာဘွင်အားတတ်သော ဝိညာ ကုကြိအဆုံးဇော၊ပဥ္စဝေါတိဘွင်ကိုးခု၊အာကာဘွင်,ဝိညာဘွင်,အာကိံဘွင်အားတတ်သော အာကိံ ကုကြိ အဆုံးဇော၊ တိဟိတ်ဘွင်တေရသ။ နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော အခါ အနာဂါမိဖိုလ်,အရဟတ္တဖိုလ်အားတတ်သော နေဝ ကုကြိအဆုံးဇော၊ (အတူကိုပေါင်း၍ဆို) သောတာပတ္တိဖိုလ်အား တတ်သော သောတာပတ္တိမဂ်။ ပ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အား တတ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ နောက်နောက်သော ဖိုလ်လေးခုအား တတ်သော ရှေးရှေးသော ဇောတူဖိုလ်လေးခု၊တိဟိတ်ဘွင် တေရသအားတတ်သော ဖိုလ်လေးခုအဆုံးဇော၊ ။မရဏာသန္နအခါ ရုံနောင်စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့။ကာမစုတိတဆယ်အားတတ်သောဒုရုံ။အကုသိုလ်ဇောနောင်စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ကာမစုတိတဆယ်အား တတ်သော အကုသိုလ်ပဥ္စမဇော။မဟာကုသိုလ်ဇောနောင်စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့။ စုတိကျေနပ်သအားတတ်သော မဟာကုသိုလ်ပဥ္စမဇော၊ မဟာကြိယာဇောနောင် စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့။ တိဟိတ်စုတိ တေရသအား တတ်သော မဟာကြိယာ ပဥ္စမဇော။(ပဝတ္တိအတွက်တည်း)ကာမ ပဋိသန္ဓေတဆယ်အားတတ်သော ဒွိဟိတ်,အဟိတ် စုတိ။ပဋိသန္ဓေ ကျေနပ်သအားတတ်သော ကာမတိဟိတ်စုတိ၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသအားတတ်သော ရူပစုတိ။ကာမတိဟိတ်ပဋိလေးခု၊ အရူပ ပဋိလေးခုအားတတ်သော အာကာစုတိ။ ကာမတိဟိတ် ပဋိထေးခု။ ဝိညာ,အာကိံ,နေဝ ပဋိ အားတတ်သော ဝိညာစုတိ၊ ကာမတိဟိတ် ပဋိလေးခု၊ အာကိံ နေဝ ပဋိအားတတ်သော အာကိံစုတိ၊ ကာမတိ ဟိတ်ပဋိလေးခု၊နေဝ ပဋိ အားတတ်သော နေဝ စုတိ၊ ။

ခင်းရိုးသဘောအကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်။ ။ဆိုရိုးကို အပြည့်အစုံ အကျယ်ပြထားသဖြင့် လွန်စွာ ရှည်လျားလှသည်ဟု မငြီးငွေ့ပါနှင့် ကျက်လည်းမကျက်ပါနှင့်၊ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ဝီထိစိတ်စဉ်များကိုသာ ကြည့်၍သွားပုံကိုမှတ်ပါ၊ ဝီထိချတတ်သျှင် အနန္တရအတွက် ခက်ဘွယ်မရှိ။ ။

ဇယားကို(ကု။ကု)စသည်ဖြင့် ခွဲနည်း။ ။ ဇယားကိုအပေါင်းအား ဖြင့်ပြထားရာ ၎င်း၌အလိုရှိသော(ကု။ကု)စသည်ကိုခွဲ၍ယူရမည်၊

ပဥ္စည်းကု။ပစ္စယုပ္ပန်ကု ကို ရှာသျှင် ကာမဇောဝါရတွင် ဇော အချက်တင်သော ပထမာဒိဇောပစ္စည်း၊ ဒုတိယာဒိဇော ပစ္စယုပ္ပန် တွေ့မည်။ ဈာနဝီထိတွင် ပရိကံစသည် စွည်း။ဥပစာ စသည် ပ္ပန်။ ၊ ဂေါတြဘု စွည်း၊မဟဂ်ကု ပ္ပန်ကိုရင်း။ သမာပတ္တိဝီထိတွင် ရှေးရှေး ဇောတူ မဟဂ်ကု စွည်း၊နောက်နောက်ဇောတူမဟဂ်ကု ပ္ပန်ကိုရင်း၊ မဂ္ဂဝီထိတွင် ပရိကံစသည် စွည်း ဥပစာစသည် ပ္ပန်ကိုရင်း။ အနုလုံ ပစ္စည်း ဂေါတြဘု,ဝေါဒါန် ပ္ပန်ကိုရင်း ဂေါ,ဝေါ စွည်း၊ မဂ်ပ္ပန်ကိုရင်း တွေ့မည်၊ ။ဇယားအတိုင်းဆက်ထက်၍ရှာကာမတွေ့ပြီ၊ရင်းတရား စုကို ပစ္စည်းဘက်က အားလုံးပေါင်းသျှင် အဆုံးဇော ကြဉ်သော (သတ္တမဇောမှာ ပစ္စည်းမဖြစ်နိုင်) လောကီကုသိုလ်သတ္တရသချ၏၊ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုပေါင်းသျှင် ပထမဇောကြဉ်သော (ပထမဇောမှာ ပစ္စယုပ္ပန်မဖြစ်)ကုသိုလ်ကေဝီသချ၏။ ။အစိပ်အကိပ် တနည်းကားကို မဟာကုဒုဇောအား တတ်သော ပဇောစသည်ဖြင့် ဆိုရိုးအတိုင်း လိုရာကိုခွဲ၍ဆိုရမည်။ ။

ပဌာဝါရဝိဘင်္ဂအနန္တရူပမျိုး၏ပါဠိတော်,အကောက်ဇယား

	ရှေးရှေးဖိတ် ပစ္စည်း								နောက်နောက်ဖိတ်ပစ္စယုပ္ပန်									
	/ ပရိတ္တာရုံ								အတိမဟန္တာရုံ၊မဟန္တာရုံ၊ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံ									
ဖိတ် များ	ပဋိ	ဘွင် ၁၅၊၁၆	[illegible]	[illegible]	[illegible]	သံ	ဏ	မ ၇	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ရုံ	ရုံ	ကာမဘွင်၊ ၁၀

ကာမဇောဝါရ						
ပဋ္ဌဝေါ၁၅	။		၇	လောဘမူ။မောဟမူ။ မဟာကုသိုလ်	၁၀	ဘွင်၊၁၉
အရူပ ၄	။	ပဋ္ဌဝေါဘွင်၁၅		ဒေါသမူ	ဥ	၆	ကာမဇော၊၆
				ဟသိတုပ္ပါဒ်	သော	၅	ပဋ္ဌဝေါဘိ၊၉
				မဟာကြိယာသောမနဿသဟဂုတ်	သော	၅	တိဟိတ်၊၁၃
				။ ဥပေက္ခာ ။	ဥ	၆	တိဟိတ်၊၁၃

ဈာနဖိတ်											
န	ဒ	မ	ပ	ဥ	နု	ဂေါ	မဟဂ်ကု (သော ဥ / ၄ ၅)	ကြိဈာန် (သော ဥ / ၄ ၅)	ဈာန်	ဈာန်	ဘွင်

သမာပဇ္ဇနဖိတ်									
ရှေးရှေးသောဇောတူ မဟဂ်ကု,ကြိ		နောက်နောက်သော မဟဂ်ကု,ကြိ			[illegible]	ဥ +	ထ +	ဗိုင် +	ဖိ +
ရူပကု,ကြိ	အာကာ	ဝိညာ	အာကိ	နေဝ	၉	၁၀	၁၀	၁၂	၁၃

မဂ္ဂဖိတ်											
န	ဒ	မ	ပ	ဥ	နု	ဂေါ / ဂေါ	မဂ် (သော ဥ / ၁၆ ၄)	ဖိုလ်	ဖိုလ်	ဖိုလ်	တိဘွင် ၁၃

ဖလသမာပတ္တိ										
န	ဒ	မ	နု	နု	နု	နု	ဖိုလ် (သော ဥ / ၁၂ ၄ ၃ ၁)	ဖိုလ် (ရှေးရှေးသောဇောတူ ဖိုလ်၄)	ဖိုလ် (နောက်နောက်သော ဖိုလ်၄)	တိဘွင် ၁၃

နိရောဓသမာပတ္တိ										
န	ဒ	မ	ပ	ဥ	နု	ဂေါ	နေဝ၊ ကု / နေဝ။ ကြိ	နိရောဓ	အနာဂါမိဖိုလ် / အရဟတ္တဖိုလ်	တိဘွင်

မရဏာသန္နဖိတ်				
နောင်	စုတိ	ကာမစု	ရ	တိဟိတ်စု
ရုံ		၁၀		
ဇော		၁၀	၁၉	၁၃
ဘွင်			၁၉	

ပဋိသန္ဓေ	စုတိနောင်	အဟိတ် ပဋိ၊ ၂	ဒွိဟိတ် ပဋိ၊၄	တိဟိတ် ပဋိ၊၄	ရူပ ပဋိ။ ၅	အာကာ ပဋိ။၁	ဝိညာ ပဋိ။၁	အာကိ ပဋိ။၁	နေဝ ပဋိ။၁	ပဋိ
	ဒွိဟိတ်အဟိတ်စုတိ	။	။							၁၀
	ကာမတိဟိတ် ။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၉
	ရူပ ။	×								၁၇
	အာကာ ။			။		။	။	။	။	၈
	ဝိညာ ။			။			။	။	။	၇
	အာကိ ။			။				။	။	၆
	နေဝ ။			။					။	၅

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ အနန္တရူပနိဿယမျိုး တနည်းကားကောက်ပုံ

ဝိထိဇယား၌ မျဉ်းသား၍ပြထားသည်ကား (ကု၊ကု) စသော ဆိုင်ရာပါဠိများကိုထုတ်ရန်ဖြစ်၏။ မျဉ်းမသားသော ဝိထိတို့သည် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပုရိမာစသောပါဠိတွင် ဝင်ကြကုန်၏။ ပြထားသော ပါဠိဇယားသည် ဝိထိဇယားမှ ထုတ်အပ်သော ပါဠိဖြစ်ကြောင်းကို တိုက်ဆိုင်၍ကြည့်ရှုပြီး ဝိထိဇယားမှပါဠိဖြစ်လာအောင်ကြံဆပါ။ ။

(ကု၊ကု)။ ။"အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ၊ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ"ကား ဘုံတူအာရုံပြား။"ဂေါတြဘုမဂ္ဂဿ၊ဝေါဒါနံမဂ္ဂဿ" ကား အာရုံတူဘုံပြား။ပုရိမာတို့ကား ဘုံတူဘုံပြားဖြစ်ကုန်၏။ ။

(ကု၊ဗျာ)။ ။ဖေဒမှထ၍ ဝုဋ္ဌာနခေါ်ရကား မရဏာသန္နဝိထိ၌ ဖောနောင် စုတိကိုပါ ယူရပေမည်။ဖိုလ်မှာဖောကိစ္စတတ်၍ ဝုဋ္ဌာ အမည်မရသေးကြောင့် သီးခြားဟောသည်၊ ကာမဖောနောင် ဖိုလ်ဖောကို "အနုလောမံ စသည်ဖြင့်မဟဂ္ဂုတ်ဖောနောင် ဖိုလ်ဖော ကို"နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ"စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူ၏။ ။

(အကု၊ဗျာ)။ ။မရဏာသန္န အကုသိုလ်ဖောနောင် စုတိကိုပါ ယူပါ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)။ ။ပုရိမာကို ဝိပါက်ကြိယာ ရောခါ ဟောသည်။ ဝိပါက်,ဝိပါက်ချင်း၊ ကြိယာ,ကြိယာချင်းကိုသာယူပါ။ "ဘဝင်္ဂံ အာဝဇ္ဇနာယ"ကား ဝိပါက်က ကြိယာကို "ကြိယံ ဝုဋ္ဌာနဿ" ကား ကြိယာက ဝိပါက်ကို ပစ္စည်းတတ်ပုံကိုဟောတော်မူ၏။ အကြွင်းပါဠိ (ကု၊ဗျာ)သဘောနှင့်တူပြီ။ ။

အာသေဝန။ ။(ကု၊ကု) (အကု၊အကု) အနန္တရနှင့်တူပြီ။ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ ကြိယာဇောမျှသာဖြစ်၍ "ပုရိမာပုရိမာ ကြိယာဗျာက တာနံ"စသည်ကိုဆိုရန် ကွင်းပြထားသည်။ ။

အနန္တရကမ္မ။ ။ကြက်ခြေပြအတိုင်းဆိုပါ။ ။

အနန္တရူပနိဿယမျိုး တနည်းကား အကောက်

အကောက်ဇယားတွင် တနည်းကားမှတပါး အပေါင်းကောက်ပုံများကို အကြွင်းအရံပြထားပြီ။တနည်းကား အကျယ်ကောက်များကို အကောက်ဆိုရိုးဇယားအတိုင်း လိုရာများကိုရွေး၍ ကောက်ရပေမည်၊ကောက်ပုံနည်းကို ပြဦးအံ့။ ။

(ကု၊ကု) တနည်းကား။ ။မဟာကုသိုလ်ဖောအား တတ်သော ပဌမဖော။ ဒုတိယဖောအားတတ်သော ဒုတိယဖော ...ပ....သတ္တမဖောအား တတ်သောဆဋ္ဌဖော။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်သောမနဿသဟဂုတ်လေး ခု၊မဂ်သောမနဿသဟဂုတ် ၁၆-ခုအားတတ်သောဂေါတြဘု,ဝေါ ဒါန်ကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ်ပဌမဒွေ။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးခု။ မဂ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေးခုအားတတ် သော ဂေါတြဘု,ဝေါဒါန်ကိစ္စတတ်သောမဟာကုသိုလ်တတိယဒွေ။ သမာပဇ္ဇနဝိထိ၌ နောက်နောက်သော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်အားတတ် သော ရှေးရှေးသောဖောတူမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္မုဒါန်။ ။မဟာကုသိုလ် ဒုတိယာဒိဖော,မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကိုးခု၊မဂ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ ။

ကနိုက်၊ကောက်နည်း။ ။အနန္တရူပ(၇)မျိုးတွင် အာသေဝနှင့် ဂ မှမှတပါး ကြွင်းငါးမျိုးမှာ တပြိုင်နက်အမြဲရ၏၊အာသေဝရသော (ကု၊ကု) (အကု၊အကု) နှင့် တပြိုင်နက်၊ (ဗျာ၊ဗျာ) နှင့် ဇောသာရ၍ ယထာရဟာခြောက်ပစ္စည်းစီ၊ အနန္တရ ကမ္မမှာ (ကု၊ဗျာ)၌သာ ယထာရဟာ ဝင်၍ ခြောက်ပစ္စည်း၊ကြွင်းအချက်တို့၌ ၎င်းတို့နှင့် မဆိုင်၍ တပြိုင်နက် ငါးပစ္စည်းစီဟု သိ၍ကြည့်ခါ ဇယားများ အားလုံး ကိုကောက်ပါ။ ။

(ကု၊ဗျာ)ကဏ္ဍား၊တနည်းကား။ ။မဟာကုဖောနောင်ရုံဘွင် ကိုဆိုပါ။အောက်ဖိုလ်သောမနဿ သဟဂုတ်တဆဲ့နှစ်ခုအား တတ် သော အနုလုံကိစ္စတတ်သော မဟာကုပဌွေ၊အောက်ဖိုလ် ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် သုံးခုအားတတ်သော အနုလုံကိစ္စတတ်သော မဟာကု တဒွေ။ ရူပအရူပဖောနောင်ဘွင်၊ နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါ နေဝကုဖောနောင် အနာဂါမိဖိုလ်၊မဂ်နောင်ဖိုလ်တို့ကို ဇယားဆိုရိုး အတိုင်း ပစ္စည်းကုကိုဆို၊ မရဏာသန္နအခါ မဟာကု ဖောနောင် စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့၊ စုတိကျေနှစ်သအားတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပဋ္ဌမဖော ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္မုဒါန်။ ။ဇယားအတိုင်းပင်ကောက်တော့။ ။

(အကု၊အကု)ကဏ္ဍား၊တနည်းကား။ ။အကုသိုလ် ဒုတိယ ဖောအားတတ်သော ပဌမဖော....ပ....သတ္တမဖော အားတတ် သော ဆဋ္ဌဖောပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္မုဒါန်။ ။အကုသိုလ်ဒွါဒသဒုတိယာဒိဖောပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ ။

(အကု၊ဗျာ)ကဏ္ဍား၊တနည်းကား။ ။အကုဖောနောင်ရုံဘွင်ကို ရွေး၍ဆို။ မရဏာသန္နအခါ အကုသိုလ်ဖောနောင် စုတိကျသည် ဖြစ်အံ့၊ ကာမစုတိတဆယ်အားတတ်သော အကုသိုလ် ပဋ္ဌမဖော ပစ္စည်းတရားရ၏။ ။

သမ္မုဒါန်။ ။ဇယားအတိုင်းပင်ကောက်တော့။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)ကဏ္ဍား၊တနည်းကား။ ။ဇယားဆိုရိုး အစဉ် အတိုင်းဆို၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ ပဌမဖော အားတတ်သော ဝုဋ္ဌော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဒုဖော အားတတ်သော ပဖော....ပ.... သတ္တမဖောအားတတ်သော ဆဋ္ဌဖော။ ဖောနောင်ရုံကို (ဗျာ)အ တွက်ရွေးဆို၊ ရုံချင်းချင်း ရုံကဘွင်ကိုဇယားအတိုင်းဆို။ မဟဂ္ဂုတ် ကြိယာသော....၄။ အရဟတ္တဖိုလ်သော... ၄ ခုအား တတ်သော ဂေါတြဘု အနုလုံ ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိပဌွေ၊မဟဂ္ဂုတ်ကြိဥ .. ၅ ခု၊အရဟတ္တဖိုလ် ဥ....တစ်ခုအားတတ်သော ဂေါတြဘုအနုလုံ ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိတဒွေ။ သမာပဇ္ဇနဝိထိ၌ နောက်နောက် သော မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာအားတတ်သော ရှေးရှေးသော ဖောတူ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ၊ ရူပအရူပကြိယာဖောနောင်ဘွင်၊ နိရောဓမှ ထ သောအခါ နေဝကြိဖောနောင် အရဟတ္တဖိုလ်။ ဖိုလ်ချင်းချင်း၊ ဖိုလ် နောင်ဘွင်၊မရဏာသန္နအခါများကို အားလုံးဇယားအတိုင်းဆိုပါ။ ဖောနောင်စုတိ၌ မဟာကြိဖောနောင် စုတိကျသည်ဖြစ်အံ့။ တိဟိတ် စုတိ၁၃ခုအားတတ်သော မဟာကြိပဋ္ဌမဖောဟုဆို၊ အကြွင်း အားလုံးဇယားဆိုရိုးအတိုင်းဆိုပါ။ ။

သမ္မုဒါန်။ ။ဇယားအတိုင်းပင်ကောက်ပါ။ ။

(ဗျာ၊ကု) (ဗျာ၊အကု)။ ။ဇယားအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း

(ဗျာ၊ဗျာ)ကဏ္ဍား၊တနည်းကား။ ။ဟသိ,မဟာကြိ ဒုဖော အားတတ်သော ပဖော....ပ....သတ္တမဖောအားတတ်သော ဆဋ္ဌ ဖော၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာသော....၄ ခုအားတတ်သော ဂေါတြဘု ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိပဌွေ မဟဂ္ဂုတ်ကြိ ဥ....၅ ခုအားတတ် သော ဂေါတြဘုကိစ္စတတ်သော မဟာကြိတဒွေ၊ သမာပဇ္ဇန ဝိထိ၌ နောက်နောက်သောမဟဂ္ဂုတ်ကြိယာအားတတ်သော ရှေးရှေးသော

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ၏ အနန္တရူပနိဿယမျိုး ပါဠိတော်ဇယား

	ပစ္စည်း ပါဠိ	ပစ္စည်းတရား		ပစ္စယုပ္ပန်ပါဠိ	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ကု	ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ခန္ဓာ	ဆုံးဖောကြွင်ကိကု၁၇	ကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ *	ပဖောကြွင် ကု ၂၀
	အနုလောမံ ၂	သင်္ခါရ၏အရုံ, မဟာကုပ, တခွေ		ဂေါတြဘုဿ | ဝေါဒါနဿ	နိဗ္ဗာန်အာရုံ, မဟာကုပ, တခွေ
	ဂေါတြဘု | ဝေါဒါနံ	နိဗ္ဗာန်အာရုံ ॥		မဂ္ဂဿ ၂ *	॥ သောတာ။ထက်မဂ်
ကု	ကုသလံ	ကိကု ၁၇ အဆုံးဖော	ဗျာ	ဝုဋ္ဌာနဿ	ရုံ ၁၁။မဟာဝိ ၆
	× မဂ္ဂေါ	မဂ် ၄		ဖလဿ	ဖိုလ် ၄
	အနုလောမံ	သင်္ခါရ၏အရုံ, မဟာကုပ, တခွေ		သေက္ခာယ ဖလသမာပတ္တိယာ	အောက်ဖိုလ် ၃
	နိရောဓာဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ.....ကုသလံ	နိရောဓမှထ, နေဝ.....ကု		ဖလသမာပတ္တိယာ *	အနာဂါမိဖိုလ်
အကု	ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ခန္ဓာ	ဆုံးဖောကြွင်အကု-၁၂	အကု	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ *	ပဖောကြွင် အကု ၁၂
အကု	အကုသလံ	အကု ၁၂ အဆုံးဖော	ဗျာ	·ဝုဋ္ဌာနဿ *	ရုံ ၁၁။မဟာဝိ ၆
ဗျာ	ပုရိမာ ပုရိမာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ	ရဟန္တာ၏, ဘဝင်, ကြွင်ဝိ ၃၆	ဗျာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ဝိပါကာဗျာကတာနံ	ရဟန္တာ၏စုတိနှင့်အကွ ဝိ ၃၆
	(ကြိယာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ	ဆုံးဖော်ဒွေ, မဇ္ဈိုကြွင်ကြိ ၁၉		ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ) *	ပဉ္စဖော, ပစ္စ, မဇ္ဈိုကြွင်ကြိ ၁၉
	ဘဝင်္ဂ	ဘဝင်ပစ္ဆေဒ ၁၉		အာဝဇ္ဇနာယ	အာဝဇ္ဇန်းနွေ
	ကြိယံ	ကြိဆုံးဖော, ဒွေ, ပဉ္စဒွါ		ဝုဋ္ဌာနဿ	ရုံ၁၁။မဟာဝိ၆။ဒွေပဉ္စ
	အနုလောမံ	သင်္ခါရ၏အရုံ, မဟာကြိပ, တခွေ		*အရဟတော ဖလသမာပတ္တိယာ	အရဟတ္တဖိုလ်
	နိရောဓာဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ....ကြိယံ	နိရောဓမှထ နေဝ.....ကြိ		ဖလသမာပတ္တိယာ *	အရဟတ္တဖိုလ်
ဗျာ	အာဝဇ္ဇနာ	ဝုဋ္ဌာန မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ကု	ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ *	မဟာကု ပ ဖော
ဗျာ	॥	॥	အကု	အ ॥ *	အကု ၁၂ ပဖော

အနန္တရူပနိဿယမျိုး အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း = ကတ္တား		ပစ္စယုပ္ပန် = သမ္ပဒါန်	ဖြိုင်	ယထာ
ကု	အဆုံးဖောကြွင်ရှေးရှေးသော လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ (တနည်းကား)	ကု	ပထမဖောကြွင်နောက်နောက်သောကုသိုလ်ဝေဘီသ	၆	
ကု	လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ အဆုံးဖော၊မဂ်လေးခု (တနည်းကား)	ဗျာ	တဒါရုံ ၁၁၊ မဟာဝိတ်ဝိပါက် ကိုးခု၊ ဖိုလ်လေးခု		၆
အကု	အဆုံးဖောကြွင်ရှေးရှေးသောအကုသိုလ်ဒွါဒသ (တနည်းကား)	အကု	ပထမဖောကြွင်နောက်နောက်သောအကုသိုလ်ဒွါဒသ	၆	
အကု	အကုသိုလ် ဒွါဒသ အဆုံးဖော (တနည်းကား)	ဗျာ	တဒါရုံ ၁၁။မဟာဝိတ် ဝိပါက် ကိုးခု	၅	
ဗျာ	ရဟန္တာ၏စုတိကြွင်ရှေးရှေးသောဝိပါက်၃၆၊ကြိယာ၂၀ (တနည်းကား)	ဗျာ	ရဟန္တာ၏စုတိနှင့်အကွ နောက်နောက်သောဝိပါက် ၃၆၊ ကြိယာ ၂၀		၆
ဗျာ	ဝုဋ္ဌော၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ကု	မဟာကုသိုလ် ပထမဖော	၅	
ဗျာ	॥	အကု	အကုသိုလ် ဒွါဒသ ပထမဖော	၅	

အာသေဝန(ဗျာ။ဗျာ)နှင့်အနန္တရကဗ္ဗအကောက်ဇယား

ဗျာ	အဆုံးဖောကြွင်သော ရှေးရှေးသော ကြိယာဇော အဋ္ဌာရသ (တနည်းကား)	ဗျာ	ပထမဖောကြွင်သော နောက်နောက်သော ကြိယာဇော အဋ္ဌာရသ	၆	
ကု	မဂ် လေးခု စေတနာ	ဗျာ	မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်လေးခု	၆	

ဇောတူမဟာဝိတ်ကြိယာပစ္စည်းတရားခု၏။ သမ္ပဒါန်။ ။ဟသိတုပ္ပါဒ် မဟာကြိယာ ဒုတိယာဒိဇော။ မဟာဝိတ်ကြိယာ ကိုးခု ပစ္စယုပ္ပန် တရားခု၏။ ။

အနန္တရကဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ။ဇယားအတိုင်းပင်ကောက်ပါ။ ။

အနန္တရူပနိဿယမျိုး အကောက်အကျဉ်းချုပ်။ ။ဒီထိဆိုရိုး ဇယားဘိုရစေပြီးလျှင် ၎င်းမှဆိုင်ရာ ပါဠိများကိုထုတ်ယူပါ။၎င်းမှ ပင်ဆိုင်ရာအကောက်များကို တနည်းကားပါ၍ကျန်ကောက်ပါ။ ။ ပါဠိတော် ခရေပွင့်အမှတ်ပြုများ၌သာ ပစ္စယေန ပစ္စယောကို ဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာန်းဘက်ဝါရ ပကတူပနိဿယမျိုး ပါဠိတော်အပြား

	ပစ္စည်း ပါဠိ	ပစ္စည်းတရား
ကု	သဒ္ဓံ ဥပနိဿာယ | သီလံ သုတံ စာဂံ ပညံ ဥပနိဿာယ }	မဟာကု
	သဒ္ဓါ သီလံ သုတံ စာဂေါ ပညာ	မဟာကု
	ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ | ဒု | တ | စ အာကာသာနဉ္စာယတနဿ ပရိကမ္မံ | ဝိညာ | အာကိံ | နေဝ	ပရိကံဇောကိစ္စ တတ်သော မဟာကု
	ပဌမံ ဈာနံ | ဒု | တ | စ အာကာသာနဉ္စာယတနံ | ဝိညာ | အာကိံ	ပဈာန်စသည်
	ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုဿ ပရိကမ္မံ | ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ.... ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ.... | စေတောပရိယဉာဏဿ..... ပုဗ္ဗေ.... | ယထာ.... | အနာဂတံသဉာဏဿ	ပရိကံဇောကိစ္စ တတ်သော မဟာကု
	ဒိဗ္ဗစက္ခု | ဒိဗ္ဗသောတ ဓာတု ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ | စေတော | ပုဗ္ဗေ | ယထာ	ဒိဗ္ဗစက္ခု စသော အဘိညာဉ်
	ပဌမဿ မဂ္ဂဿ ပရိကမ္မံ | ဒု | တ | စ	ပရိကံဇော..မဟာကု
	ပဌမော မဂ္ဂေါ | ဒု | တ	သောတာမဂ် စသည်
	သေက္ခာ မဂ္ဂံ ဥပနိဿာယ	အောက်မဂ် သုံးခု
	မဂ္ဂေါ	အောက်မဂ် သုံးခု
ကု	သဒ္ဓံ ဥပနိဿာယ|သီလံ....ပညံဥပနိဿာယ	မဟာကု
	သဒ္ဓါ.......ပညာ	လောကီကု
ကု	သဒ္ဓံဥပနိဿာယ|သီလံ....ပညံဥပနိဿာယ သဒ္ဓါ.......ပညာ	မဟာကု
	× ကုသလံ ကမ္မံ	ဗလဝကု ၂၁စေတနာ
	အရဟာ မဂ္ဂံ ဥပနိဿာယ	အရဟတ္တမဂ်
	မဂ္ဂေါ	အရဟတ္တမဂ်
	မဂ္ဂေါ	မဂ်လေးခု

	ပစ္စယုပ္ပန် ပါဠိ	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ကု	ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အဘိညံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ ၂	မဟာ,မဟဂ်ကု မဂ်,အဘိညာဉ် သမာပတ်
	သဒ္ဓါယ သီလဿ သုတဿ စာဂဿ ပညာယ	မဟာကု
	ပဌမဿ ဈာနဿ | ဒု | တ | စ အာကာသာနဉ္စာယတနဿ | ဝိညာ | အာကိံ | နေဝ	ရူပဈာန် အရူပဈာန်
	ဒုတိယဿ ဈာနဿ | တ | စ | အာကာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဿ | အာကိံ | နေဝ	ဒုဈာန် စသည်
	ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုဿ | ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ | စေတောပရိယဉာဏဿ ပုဗ္ဗေ | ယထာ | အနာဂတံသ ဉာဏဿ	ဒိဗ္ဗစက္ခု စသော အဘိညာဉ်
	ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ|ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ စေတော|ပုဗ္ဗေ|ယထာ|အနာဂတံသဉာဏဿ	ဒိဗ္ဗသောတစသော အဘိညာဉ်
	ပဌမဿ မဂ္ဂဿ | ဒု | တ | စ	သောတာမဂ် စသည်
	ဒုတိယဿ မဂ္ဂဿ | တ | စ	သကဒါမဂ် စသည်
	အနုပ္ပန္နံ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇန္တိ သင်္ခါရေ အနိစ္စတော...အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ	အနုပ္ပန္န,ဥပ္ပန္န သမာပတ် မဟာကု
	သေက္ခာနံ အတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါယ။ ဓမ္မ။ နိရုတ္တိ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ဌာနာဋ္ဌာနကောသလ္လဿ	ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး ဌာနာဋ္ဌာနကောသလ္လဉာဏ်
အကု	မာနံ ဇပ္ပေတိ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ ၂	ဒိဋ္ဌိဝိ ၄-ဒိဋ္ဌိသံ ၄
	ရာဂဿ,ဒေါသဿ,မောဟဿ,မာနဿ,ဒိဋ္ဌိယာ ပတ္ထနာယ	အကု-၁၂
ဗျာ	{ အတ္တာနံ အာတာပေတိ ပရိတာပေတိ { ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘောတိ ၂	ဒုက္ခ သဟဂုတ် ကာယ ဝိညာဉ်
	ကာယိကဿ သုခဿ,ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ, ဖလသမာပတ္တိယာ	ကာသု၊ကာဒု၊ဖိုလ် ၄
	ဝိပါကဿ	ကုဝိ ကျေ့နတ်သ
	အနုပ္ပန္နံ ကြိယာသမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇတိ သင်္ခါရေ အနိစ္စတော...အနတ္တတော ဝိပဿတိ	....ကြိယာသမာပတ် မဟာကြိ
	အရဟာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ။ ဓမ္မ။ နိရုတ္တိ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ဌာနာဋ္ဌာနကောသလ္လဿ	ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး ဌာနာဋ္ဌာနကောသလ္လဉာဏ်
	ဖလသမာပတ္တိယာ	ဖိုလ်လေးခု

ပါဠိတော်ဟောတော်မူပုံ

(ကု၊ကု)။ ။၎င်း၏ပါဠိတော် ဟောတော်မူပုံကို ကြည့်လျှင် ပစ္စည်းဘက်က သဒ္ဓါစသည် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က ဒါနံဒေတိစသည်ကို ၎င်း(အစိပ်အစိပ်ဘည်း) တဖန် သဒ္ဓါစသည်က သဒ္ဓါစသည်အား (အပေါင်းတည်း)ဟူ၍ပစ္စည်း၏သဘောအားလုံးဘို့တွင်အစိပ်တချက် အပေါင်းတချက်ကိုဟောမြဲမှတ်ပါ)ထို့ နောက်ဈာန် အဘိညာဉ် မဂ်ဟု သုံးချက်မှတ်၍ဈာန်ပရိကံက ဈာန်အား ဈာန်ချင်းချင်းအားကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။ အဘိညာဉ် မဂ်ဘို့ကိုလည်း နည်းတူ ဟောတော်မူ၏။ တဖန် မဂ်ကို အကြောင်းပြု၍ အနုပ္ပန္န သမာပတ်ကိုဖြစ်စေမှု၊ ဥပ္ပန္န သမာပတ်ကိုဝင်စားမှုနှင့် ဝိပဿနာပြုမှု ဘို့၎င်း မဂ်က ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးနှင့် ဌာနာဋ္ဌာန ကောသလ္လ ဉာဏ်အား ကျေးဇူးပြုမှုဘို့၎င်းဟောတော်မူ၏။ ဤဟောစဉ်ကိုမှတ်လျှင် ပါဠိလွယ်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးတရားကိုယ်။ ။"တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ကာမာဝစရ ကုသလတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကြိယတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဧတေသုစေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စတူသု မဂ္ဂေသုစ စတူသု ဖလေသုစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်း အဘိဓမ္မာဘာဇနီယ အတိုင်းကောက်ပါ။

(ကု၊အကု)။ ။ပစ္စည်း"ကု"ဖြစ်၍ သဒ္ဓါစသည်ကို ပစ္စယုပ္ပန် "အကု"ဖြစ်၍ မာနံဇပ္ပေတိ စသည် ရာဂ စသည်ဘို့မှတ်ပါ။

(ကု၊ဗျာ)။ ။ပစ္စည်းသဒ္ဓါစသည်၊ပစ္စယုပ္ပန်ဗျာအတွက်အတ္တာနံ အာတာပေတိ စသည်နှင့် အပေါင်းဘက် ကာယိကသုခစသည်ကို ဆိုပါ။

ဗလဝကုဘက်က ကမ္မံ။ ။"ကုသလံကမ္မံ ဝိပါကဿ"မှာ ၎င်းအတွက်ပင်၊ မဂ်က သမာပတ် စသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုပုံမှာ (ကု၊ကု)သဘောသွားပင်ဖြစ်၏၊ နောက်ဆုံး "မဂ္ဂေါ ဖလသမာပတ္တိယာမှာ အနန္တရကဒွါအတွက်ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌာနပါဠိတော်၏ ပကတူပနိဿယမျိုးပါဠိတော်ဇယား

	ပစ္စည်းပါဠိ	ပစ္စည်းတရား		ပစ္စယုပ္ပန်ပါဠိ	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
အကု	ရာဂံ ဥပနိဿာယ ၊ ဒေါသံ မောဟံ မာနံ ဒိဋ္ဌိံ ပတ္ထနံ ဥပနိဿာယ	လော၊ဒေါ၊အကု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ဒိဋ္ဌိသံ၊လော	အကု	ပါဏံဟနတိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ မုသာဘဏတိ၊ ပိသုဏံ၊ ဖရုသံ၊ သမ္ဖပ္ပလာပံ၊ သန္ဓိံ ဆိန္ဒတိ၊ နိလ္လောပံ ဟရတိ၊ ဧကာဂါရိကံ ကရောတိ၊ ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတိ၊ ပရဒါရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဂါမဃာတံ ကရောတိ၊ နိဂမဃာတံ ကရောတိ၊ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ ပိတရံ၊ အရဟန္တံ၊ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန တထာဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သံဃံ ဘိန္ဒတိ ၂	ဒေါ၊မော၊ အကု၊ အကု အကု၊ဒေါ၊မော၊ အကု အကု ထော၊မော၊အကု ဒေါ ဒေါ ဒေါ
	ရာဂေါ၊ဒေါသော၊မောဟော၊မာနော၊ဒိဋ္ဌိ၊ပတ္ထနာ	အကု ၁၂		ရာဂဿ....ပတ္ထနာယ	အကု-၁၂
	ပါဏာတိပါတော ၊ အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော ၊ မုသာဝါဒေါ ပိသုဏာဝါစာ ၊ ဖရုသာဝါစာ ၊ သမ္ဖပ္ပလာပေါ အဘိဇ္ဈာ ၊ ဗျာပါဒေါ ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	အကု ၁၂		ပါဏာတိပါတဿ ၊ အဒိန္နာဒါနဿ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ ၊ မုသာဝါဒဿ ပိသုဏာယဝါစာယ၊ဖရုသာယဝါစာယ၊သမ္ဖပ္ပလာပဿ အဘိဇ္ဈာယ ၊ ဗျာပါဒဿ ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ၁၀	အကု-၁၂
	မာတုဃာတိ ကမ္မံ ၊ ပိတုဃာတိ ကမ္မံ အရဟန္တဃာတိ ကမ္မံ ၊ ရုဟိရုပ္ပါဒ ကမ္မံ သံဃဘေဒ ကမ္မံ ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	ဒေါ ဒွေ သတ္တမ ဇော၊ဒိဋ္ဌိသံ		မာတုဃာတိကမ္မဿ ၊ ပိတုဃာတိကမ္မဿ အရဟန္တဃာတိကမ္မဿ၊ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မဿ သံဃဘေဒ ကမ္မဿ ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ၆	ဒေါဒွေ သတ္တမ ဇော၊ဒိဋ္ဌိသံ
အကု	ရာဂံဥပနိဿာယ၊ဒေါသံ.... ပတ္ထနံ ဥပနိဿာယ	အကု-၁၂	ကု	ဒါနံ ဒေတိ....သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ ၂	ကု-၂၁
	ရာဂေါ.......ပတ္ထနာ	အကု-၁၂		သဒ္ဓါယ....ပညာယ	မဟာကု
	ပါဏံ ဟန္တွာ တဿ ၊ အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ၊ မုသာဘဏိတွာ ပိသုဏံ၊ ဖရုသံ၊ သမ္ဖပ္ပလပိတွာ၊ သန္ဓိံ ဆိန္ဒိတွာ၊ နိလ္လောပံ ဟရိတွာ၊ ဧကာဂါရိကံ ကရိတွာ၊ ပရိပန္ထေ ဌတွာ၊ ပရဒါရံ ဂန္တွာ၊ ဂါမဃာတံ ကရိတွာ၊ နိဂမဃာတံ ကရိတွာ တဿ	အကု-၁၂		ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ.....သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ ၂	ကု-၂၁
	မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ တဿ ၊ ပိတရံ၊ အရဟန္တံ၊ ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန တထာဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ သံဃံ ဘိန္ဒိတွာ တဿ	ဒေါဒွေ သတ္တမဇော		ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ ၃	မဟာကု
အကု	ရာဂံဥပနိဿာယ ၊ ဒေါသံ....ပတ္ထနံ ဥပနိဿာယ	အကု-၁၂	ဗျာ	အတ္တာနံ အာတာပေတိ....ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘောတိ ၂	နု....ကာယဝိညာဉ်
	ရာဂေါ.......ပတ္ထနာ			ကာယိကဿ သုခဿ....ဖလသမာပတ္တိယာ	သု၊ဒု၊မိုလ် ၄
	× အကုသလံ ကမ္မံ	အကု၁၂ ရှိစေတနာ		ဝိပါကဿ	အကုဝိ ၇
ဗျာ	ကာယိကံ သုခံ၊ ကာယိကံ ဒုက္ခံ၊ ဥတု၊ ဘောဇနံ၊ သေနာသနံ	သု၊ဒု၊ဥတု၊ဘော၊သေ	ဗျာ	ကာယိကဿ သုခဿ ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ, ဖလသမာပတ္တိယာ ၅	သု၊ဒု၊မိုလ် ၄
	ကာယိကံ သုခံ .. ....သေနာသနံ	ဝိ ၃၆၊ ကြွံ ၂၀၊ ရုပ် ၂၈		ကာယိကဿ သုခဿ....ဖလသမာပတ္တိယာ	ဝိ ၃၆၊ ကြွံ ၂၀
	ဖလသမာပတ္တိ	မိုလ် ၄		ကာယိကဿ သုခဿ	သု....ကာယဝိညာဉ်
	အရဟာ ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ ၊ ကာယိကံ ဒုက္ခံ....သေနာသနံ ဥပနိဿာယ	ဝိ ၃၆၊ ကြွံ ၂၀၊ ရုပ် ၂၈		အနုပ္ပန္နံ ကြိယာသမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇတိ	...ကြိယာ သမာပတ်
				သင်္ခါရေ အနိစ္စတော....အနတ္တတော ဝိပဿတိ	မဟာကြိ
ဗျာ	ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ ၊....သေနာသနံ ဥပနိဿာယ	သု၊ဒု... စသည်	ကု	ဒါနံ ဒေတိ ...သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ ၂	ကု-၂၁
	ကာယိကံ သုခံ....သေနာသနံ	မိုလ်ကြဉ် ဝိ၊ ကြိ၊ ရုပ်		သဒ္ဓါယ....ပညာယ	မဟာကု
ဗျာ	ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ၊...သေနာသနံ ဥပနိဿာယ	သု၊ဒု....စသည်	အကု	ပါဏံ ဟနတိ....သံဃံ ဘိန္ဒတိ ၂	အကု-၁၂ ❘
	ကာယိကံ သုခံ....သေနာသနံ	ကိုဝိ၊ ကြိ၊ ရုပ်		ရာဂဿ....ပတ္ထနာယ	အကု-၁၂

(အကု၊အကု)။ ။အကုသိုလ်ချင်းဖြစ်၍ ရာဂစသည်က ပါဏံဟနတိ စသည်အားလည်း ရာဂစသည်က အချင်းချင်းအားလည်း၊ နှုတ်ရိုက်သယ်ပါး၊ ပဋ္ဌာန် နက်ရိုက်ယံ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို စက်ကာ၍ ဟောတော်မူ၏။ ။

(အကု၊ကု)။ ။ပစ္စည်းအကု၊ပစ္စယုပ္ပန် ကုသိုလ်တွေ အတိုင်းဆိုပါ။ အကုသိုလ်ကိုပြုပြီး နှင်းကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ဒါန စသည်ကိုပြု မှုကိုဆို။ ပဋ္ဌာန် နက်ရိုက်ယံများကိုပြုလျှင် ဖျာန်စသည့် မရနိုင်တော့၍ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိဘိုင်ရှိသာဆိုပါ။ ။

(အကု၊ဗျာ)။ ။သဘောသွားအတိုင်းဆို။ဗဟုဝကမ္မအတွက် လည်းဆိုပါ။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)စသောသုံးချက်။ ။အထက်နည်းကိုမှီး၍ဆိုတော့ မထူးတော့ပြီ။ ။

ပဋ္ဌာဒိဘင်ဝါရ ပကတူပနိဿယမျိုး အကောက်ဇယား

ပစ္စည်း=ကဏ္ဍား		ပစ္စယုပ္ပန်=သဋ္ဌဒါန်		ငြိမ်	ယထာ
ကု	ဗဿဝဖြစ်သောအရဟတ္တမဂ်ကြဉ် ကု၂၀။စေ၃၀	ကု	ကု၂၁။စေ၃၀	၁	
။	။ လောကီကု ၁၇။စေ၃၀	အကု	အကု၁၂။စေ၂၇	၁	
။	။ ကု၂၁။စေ၃၀	ဗျာ	ဝိပါက်၃၆။ကြိယာ၂၀။စေ၃၀		၆
အကု	။ အကု၁၂။စေ၂၇	အကု	အကု၁၂။စေ၂၇	၁	
။	။ ။	ကု	ကု၂၁။စေ၃၀	၁	
။	။ ။	ဗျာ	ဝိပါက်၃၆။ကြိယာ၂၀။စေ၃၀		၂
ဗျာ	။ ဝိ၃၆။ကြိ၂၀။စေ၃၀။ရုပ်၂၈	ဗျာ	။	၁	
။	။ အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်ဝိ၃၅ ။	ကု	ကု၂၁။စေ၃၀	၁	
။	။ လောကီဝိပါက်၃၂ ။	အကု	အကု၁၂။စေ၂၇	၁	
ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မအကောက်					
ကု	ဗလဝဖြစ်သော ကု၂၁ရှိ စေတနာ	ဗျာ	ကုသလဝိပါက် ၁ကျနတိသ		၆
အကု	။ အကု၁၂ ။	ဗျာ	အကုသလဝိပါက်၇	၂	

အနန္တရုပနိဿယမျိုး,ပကတူပနိဿယမျိုးပါဠိတော်ဇယားများ၌ ပါဠိတော်များ၏အစဉ်အစဉ် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားများကို ပါဠိတော်ကို ဆောင်ရာ၌ရင်း,အနုဝါဒကိုဆိုရာ၌ရင်း သက်သာလွယ်ကူစေရန် တပါတည်းပြထားပေသည်။အာရမ္မဏမျိုးက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၂၊၅၊၆။၁၀ စသောဘာဏန်းများရှိလျှင် နှစ်ကြိမ်စသည်ဆိုပါ၊ အနန္တရူပမျိုးတွင် ခရေပွင့်ပြထားရာများ၌သာ "ပစ္စယေနပစ္စယော"ဟုဆိုပါ၊ ပကတူပမျိုးတွင်ကား ကြိယာဆုံးသော ပုဒ်မှတပါး အားလုံး "ပစ္စယေနပစ္စယော"ဟုဆိုပါ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ပါဏာတိပါတော စသည်၌ "ပါဏာတိပါတော ပါဏာတိပါတဿ ဥပနိဿယပစ္စယေနပစ္စယော"။ ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနဿ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ"စသည်ဖြင့်တပါးကိုမူတည်ပြီး ဆယ်ပါးကို ဖွဲ့ခါဖွဲ့ခါ မူလီသွတ်၍ဆိုပါ၊ ကြွင်းရှ ဤသဘောယူဆပါ။ ။

ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မပါဠိတော်။ ။ကြက်ခြေ ပြထားရာ(ကု။ဗျာ)(အကု။ဗျာ)၌ဆိုပါ၊ ။

ပကတူပနိဿယမျိုးအကောက်

ပါဠိတော်ရှည်လျားလှသော်လည်း အကောက်မှာ လွယ်ကူလှပါ၏။အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်မှာ ကုသိုလ်ပစ္စယုပ္ပန်နေလျှင် အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်ကို ပစ္စည်းဘက်ကကြဉ်ပါ။ အကုသိုလ်ပစ္စယုပ္ပန်နေလျှင် လောကီကို ပစ္စည်းဘက်က ကောက်ပါ၊ပစ္စယုပ္ပန်များမှာ နာမ်ကုန်ရကြ၏။ ။

ကံနိကာယ်ကောက်။ ။(ကု။ဗျာ)တွင် အနန္တရကမ္မဝင်၍ခြောက်ပစ္စည်း၊(အကု။ဗျာ)တွင် ဗဿဝကမ္မသာဝင်၍ နှစ်ပစ္စည်းသာ၊ တစ်တို့မှာ ပကတူပနိဿယ တပစ္စည်းအတွက်သာဖြစ်၏။ ။

ပကတူပသဘော။ ။ဤပကတူပသည် အကြောင်း အကျိုးဝန်၍ ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဇုံးကပြုဘူးသော ကုသိုလ်ကြောင့် ဗျာန်တရား,မဂ်တရားတို့ ရသောအခါ ဝေးသောအကြောင်း,သဒ္ဓါသည်ကြောင့် ဒါနစသည်ကိုပြုရာ၌ နီးသောအကြောင်း,မဂ်စေတနာက ဖိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ အလွန်နီးသောအကြောင်းဟု အကြောင်းဝေး အကြောင်းနီးရှိ၏။ ။

ပကာသ။ ။ကောင်းမြတ်အကျိုးတရားဖြစ်စေအောင် ကောင်းစွာပြုအပ် ဖြစ်စေအပ် မှီဝဲအပ်သော အားကြီးသော အကြောင်းသည် ပကာသမည်၏။ဤပကတသည် သဒ္ဓါစသော မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်စေအပ်သော ဥပ္ပါဒိတ၊ဥတုဘောဇနသေနာသနစသော ဗဟိဒ္ဓ၌ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံစားသောက်တွေ့ထိခြင်းတို့ဖြင့် မှီဝဲဆည်းကပ်အပ်သော ဥပသေဝိတဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ။

ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်မရပုံ။ ။ရုပ်တရားတို့မှာ တစုံတရာပြုလုပ်ဆောင်ရွက်စေ ဆော်နိုင်မှုမရှိသော အစေတန,အဗျာပါရ သဘောများသာဖြစ်၍ အထက်ကပြခဲ့သော ပကတသဘောမျိုးမရှိ၍ပစ္စယုပ္ပန်တွင် မပါ။ ။

နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း၌လည်းမရပုံ။ ။နာမ်တရားတို့သည် နိဗ္ဗာန်ဒိတ, ဥပသေဝနအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ပစ္စည်းဘက်က ရကြလည်း နိဗ္ဗာန်မှာ ထိုအကြောင်းနှစ်ပါးမရှိ၍ ပစ္စည်းပင်မရ။ ။

ပကတူပသုံးမျိုး။ ။(၁)အာရမ္မဏာဓိပတိ, အနန္တရူပမျိုးနှင့် မရောဘဲ ပကတိ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်သာ အားကြီးသော ပကတူပ (၂)မဂ္ဂါရမ္မဏတိက်တွင် အာရုံမျိုးနှင့်ရောခါဟောတော်မူသော ပကတာရမ္မဏ၊ (၃)ဤကုသလတိက်၌ပင် အနန္တရူပမျိုးနှင့်ရောခါဟောသော ပကတူပဟု သုံးမျိုးရှိ၏၊ မရောဘဲ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်ပင် အားကြီးလှသော ဤပကတူပသည် ရောသောအခါ သာ၍လွန်၍အားကြီးကြ၏၊ ။

ကာယိကသုခစသည်တို့၏တရားကိုယ်။ ။ပါဠိတော်၌ရှိ သုခ,ဒုက္ခ,ဥတု,ဘောဇန,သေနာသန ဟူသော အဗျာကတတရားတို့၏ တရားကိုယ်မှာ နိဗ္ဗာန်ကြဉ်အပ်သော အလုံးစုံသော စတုဘူမက အဗျာကတတရားတို့ဖြစ်ကြ၏၊ ပါဠိတော်ဇယား တရားကိုယ်အကောက်များတွင် ရသင့်သလိုပြထားသည်၊ ။

ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ။ပကတူပနိဿယမှ ထွက်လာသော ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မဖြစ်၍ ပကတူပ ပါဠိအားလျော်စွာ ပါဠိကိုထုတ်ရပေမည်၊ကမ္မမှထွက်လာသော ပကတူပကမ္မဖြစ်ပါမူကား ကမ္မသဘောအတိုင်း "ကုသလာစေတနာဝိပါကာနံခန္ဓာနံ" စသည်ကို ထုတ်ရထတံ့၊ ဤသို့ မူလီအားလျော်စွာ ထုတ်ရပုံကို သာဘာဂခဏ်း၌ အပြည့်အစုံပြထားပေ၏၊ ။

ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မတနည်းကား။ ။ဗဿဝဖြစ်လ နာနာက္ခဏိကကမ္မတနည်းကား အကောက်ဇယားတွင် အလိုရှိရာ နာမ်သက်သက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကိုရွေး၍ဆိုပါ၊ ။

ပဉ္စာဝိဘင်္ဂဝါရ ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး ပါဠိတော်ဇယား

	ပစ္စည်း ပါဠိ	ပစ္စည်းတရား		ပစ္စယုပ္ပန်ပါဠိ	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ဗျာ	စက္ခာယတနံ... (ပ)..... ကာယာယတနံ ဝတ္ထု	စက္ခုဝတ္ထု(ပ)ကာယဝတ္ထု ဟဒယဝတ္ထု	ဗျာ	စက္ခုဝိညာဏဿ .....(ပ).....ကာယဝိညာဏဿ ဝိပါကာဗျာကတာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ	စက်ခွေ(ပ)ကာခွေ ဝိ၂၂၊ကြိ၂၀၊စေ၃၈
။	။	။	ကု	ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ	ကု၂၁၊စေ၃၈
။	။	။	အကု	အ ။	အကု၁၂၊စေ၂၇

ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုးအကောက်ဇယား

	ပစ္စည်း=ကဏ္ဍား		ပစ္စယုပ္ပန်=သန္တာန်	မြိုင်	ယထာ
ဗျာ	မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍....စက္ခုဝတ္ထု (ပ) ကာယဝတ္ထု ဝုတ္တိစိတ်မှပြန်၍ရေသော်.... ။ ။	ဗျာ	· စက်ခွေ · · (ပ)....ကာခွေ မရဏာသန္နအခါ စက်ခွေ....(ပ).... ကာခွေ	(၄)	
	ပဋိသန္ဓေအစရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု		ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိ၄၊ ခွေပဉ္စကြဉ် ပထမဘဝင်အစရှိသော နောက်နောက်သော ဝိပါက်၂၂၊ကြိ၂၀		၇
	ဝုတ္တိစိတ်မှပြန်၍ရေသော်(၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု		မရဏာသန္နအခါပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော ခွေ၊ ကြိုး၊ ခွေ၊ ယိ၊ ဥ၊ ဝုဋ္ဌော မရဏာသန္နကြိယာဇောငါးချက်တဒါရုံစုတိ		
ဗျာ	ဝုဋ္ဌော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု ဝုတ္တိစိတ်မှပြန်၍ရေသော်....ဟဒယဝတ္ထု	ကု	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ....နောက်နောက်သောကုသိုလ်ဇောဝီသ မရဏာသန္နကုသိုလ်ဇောငါးချက်		၄
ဗျာ	ဝုဋ္ဌော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း....ဟဒယဝတ္ထု ဝုတ္တိစိတ်မှပြန်၍ရေသော်....ဟဒယဝတ္ထု	အကု	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ....နောက်နောက်သောအကုသိုလ်ဇောဝီသ · မရဏာသန္နအကုသိုလ်ဇောငါးချက်		၈

ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပါဠိတော်ထုတ်နည်း။ ။သုဒ္ဓ သချာတွင် ပစ္စည်းမှာဆဝတ္ထုဖြစ်၍"စက္ခာယတနံ(ပ)ကာယာယတနံဝတ္ထု" ဟု ထုတ်ရ၏၊စက္ခုဝိညာဉ်ခွေသည် စက္ခုဝတ္ထု၌ မှီရကား "စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဿ"ဟုဆို၊ ကြွင်းသော သောတဝတ္ထု စသည်ကိုလည်းဆို၊ ကြွင်းသော ဝိပါက်ကြိယာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့သည် ဟဒယဝတ္ထု၌မှီကြ၍ "ဝတ္ထု ဝိပါကာဗျာကတာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ၊ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ" စသည်တို့ကို ဆိုရ၏။ (သချာထွက်လာပုံလွယ်ပါပြီ)။ ။

အကောက်(ဗျာ၊ဗျာ)ကဏ္ဍား။ ။စက်ခွေအားတတ်သောမဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု စသည်ဖြင့် အကောက်ဇယားအတိုင်းကောက်ပါ၊မရဏာသန္နအခါ စက်ခွေအားတတ်သော ဝုတ္တိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် (၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော စက္ခုဝတ္ထုစသည်ဆိုပါ၊အကြွင်းဇယား အတိုင်းကောက်ပါ၊ ။

မရဏာသန္နအခါ။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတရလျှင် ဝတ္ထာရမ္မဏ အမြဲရနိုင်သော်လည်း ၎င်းဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကိုသာ ရနိုင်သည်။ ။

ရှင်းဦးအံ့။ မရဏာသန္နအခါ ပဉ္စဝိညာဉ်အားတတ်သော ပဉ္စဝတ္ထုသည် ဝတ္ထာရမ္မဏနှင့် လုံးဝမဆိုင်၊ ထို့ပြင်(ဗျာ၊ဗျာ) ၌ မရဏာသန္နအခါ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝင်ပဉ္စဒွါရ(၁၅)ရ အာဝဇ္ဇန်းခွေ စသည်တို့အားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထု၌ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝင်ပဉ္စဒွါရ စသည်တို့သည် ပုရေဇာတ၏ သဘောအတိုင်း မရဏာသန္နအခါမှာ ရှေ့ကဖြစ်နှင့်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြ၏၊ ၎င်းတို့ မှီရာဝတ္ထုကို အာရုံပြုကြရမည်ဟုမဆိုလို၊ ၎င်းမှ မှီရာဝတ္ထုကိုပင် အာရုံပြုရမည့် ဝတ္ထာရမ္မဏကဲ့သို့ အလိုမရှိရကား အာရမ္မဏ ချက်တွင် ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၎င်းနှင့်သာဆိုင်သော "မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္နကြိယာဇောငါးချက်,တဒါရုံကိုသာလျှင်ဆွဲ၍ထုတ်ခါ ကောက်ရပေမည်။ ဤ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ ဝတ္ထာရမ္မဏသည် အစိပ်အားဖြင့်ဝင်၏၊ (ဗျာ၊ကု)(ဗျာ၊အကု)၌ သီးခြားပြထားသည်။ ။

သန္တာန်။ ။ပစ္စယုပ္ပန်များကို ရသင့်သလို အားလုံး ပေါင်းခါ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်သော ဝိပါက် ၃၂၊ကြိ ၂၀၊ တိုက်ကောက်ပါ။ ။

ကနိုဏ်းများ။ ။(ဗျာ၊ဗျာ)၌ ဝတ္ထုခြောက်မျိုးတွင် အာရမ္မဏ ဝင်၍(၇)ဖြစ်၏၊ (ဗျာ၊ကု)၌ ဣန္ဒြိယပြုတ်၍(၄)ဖြစ်၏၊(ဗျာ၊အကု)၌ ဝတ္ထာရမ္မဏနိုင်၍ အာရမ္မဏ ရှစ်မျိုးစလုံးရနိုင်၏။ ။

(ဗျာ၊ကု)(ဗျာ၊အကု)။ ။ဇယားအတိုင်းကောက်ပါတော့။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတဣန္ဒြိယ။ ။သုဒ္ဓသချာအတိုင်း ဣန္ဒြိယအသံပါအောင် "စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုဝိညာဏဿ"စသည်ဖြင့် အာယတနကို ဣန္ဒြေပြင်ခါ ဇယားအထက်ကွက်အတိုင်းပါဠိထုတ်ပါ ကောက်ပါ။

ကနိုဏ်း။ ။ပစ္စည်းရေအတိုင်း တပြိုင်နက် ခြောက်ပစ္စည်း တည်း။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတသဘော။ ။ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် မချုပ်သေး သော ပဉ္စဝတ္ထုကိုမှီကြ မချုပ်သေးသော ပဉ္စာရုံကို အာရုံပြုကြသဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌သာဖြစ်ကြကုန်၏။ မနောဓာတ်,မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်ကား ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီကြကုန်၏၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် မိမိနှင့် အတူ ဥပါဒ်ပြိုင်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီရသော်လည်း ပုရေဇာတ လက္ခဏာမဟုတ်၊ သဟဇာတ လက္ခဏာသာဖြစ်၍ သဟဇာတ နိဿယသာဖြစ်၏၊ မိမိ၏ရှေ့မှီစရာ ဝတ္ထုရုပ်မရှိ၍ အတူတကွဖြစ် သော သဟဇာတ ဟဒယဝတ္ထုကိုသာမှီရ၏။ ။

ဂုဏ်တရားတို့သည် ဥပါဒ်ဆဲခဏ၌ အားနည်းကြ[illegible]ခဏ၌သာ အားရှိကြကုန်သဖြင့် ဥပါဒ်ဆဲခဏ၌ [illegible] ဌီ ခဏကျမှသာ အနိုက်ခံနိုင်ကြ၏ဟု မိန့်ဆိုကြကုန်၏။ ။

ပစ္စယဝိဘင်္ဂဝါရ ပစ္ဆာဇာတမျိုး ပါဠိတော်နှင့်အကောက်ဇယား

	ပစ္စည်းပါဠိ	ပစ္စည်းတရား		ပစ္စယုပ္ပန်ပါဠိ	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ကု	ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာခန္ဓာ	နောက်ဖြစ်သောကု ၂၁	ဗျာ	ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ	တိဇကာယ, စတုဇကာယ
အကု	" အ "	" အကု ၁၂	ဗျာ	"	"
ဗျာ	" ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ	" ဝိ ၃၂၊ ကြိ ၂၀	ဗျာ	"	ကေဇ, ဥဇ, တိဇ, စတုဇ

ပစ္ဆာဇာတမျိုးအကောက်

	ပစ္စည်း=ကတ္တား		ပစ္စယုပ္ပန်=သမ္ပဒါန်	ဖြိုင်
ကု	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ နောက်ဖြစ်သော ကု၂၁၊ စေ၃၈	ဗျာ	ဥပ္ပါဒမနောဘင်္ဂါဝဋ္ဋန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သောတိဇကာယစတုဇကာယ	၄
အကု	" အကု၁၂၊ စေ၂၇	ဗျာ	"	၄
ဗျာ	ပဉ္စဝေါ....အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သော ပထမဘဝင် အစရှိသောနောက်ဖြစ်သောဝိပါက်၃၂၊ ကြိယာ၂၀၊ စေ၃၈	ဗျာ	ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ကေဇကာယ, ဥဇကာယ, တိဇကာယ, စတုဇကာယ	၄

ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မမျိုးပါဠိတော်

ကု	ကုသလာစေတနာ	ကာမကုစေ၊ ပဉ္စဝေါကုစေ	ဗျာ	ဝိပါကာနံခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစရူပါနံ	ကာမကုဝိ၁၆	ကဋတ္တာရုပ်
အကု	အ "	အကု၁၂၊ စေ	ဗျာ	"	အကုဝိ-၇	"

ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မမျိုးအကောက်

ကု	ကာမကုသိုလ်စေတနာဟုဆိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မ ပဉ္စဝေါကာရကုသိုလ်စေတနာဟုဆိုအပ်သော ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာ.....ကမ္မ	ဗျာ	ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆ ကဋတ္တာရုပ်	၁
အကု	အကုသိုလ်ပွါးသော စေတနာဟုဆိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မ " ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာ...ကမ္မ	ဗျာ	အကုသလဝိပါက် ၇ ကဋတ္တာရုပ်	၁

ရုပ်အာဟာရမျိုး ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးပါဠိတော်

ဗျာ	ကဗဠီကာရော အာဟာရော	ဗျာ	ဣမဿ ကာယဿ	၃
ဗျာ	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ	ဗျာ	ကဋတ္တာရူပါနံ	၃

သဟဇာတ-ပုရေဇာတမိဿကပါဠိတော်

ကုဗျာ	ကုသလော ဧကော ခန္ဓော ဝတ္ထုစ	တယော ခန္ဓာ ဝတ္ထုစ	ဒွေ ခန္ဓာ ဝတ္ထုစ	ကု	တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ	ဧကဿ ခန္ဓဿ	ဒွိန္နံ ခန္ဓာနံ	၃
အကုဗျာ	အ	"		အကု		"		၃

ပစ္ဆာဇာတ-အာဟာရမိဿကပါဠိတော်

ကုဗျာ	ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာခန္ဓာစ, ကဗဠီကာရော အာဟာရောစ	ဗျာ	ဣမဿ ကာယဿ	၂
အကုဗျာ	" အ "	ဗျာ	"	၂

ပစ္ဆာဇာတ-ဣန္ဒြိယမိဿကပါဠိတော်

ကုဗျာ	ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာခန္ဓာစ, ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ	ဗျာ	ကဋတ္တာရူပါနံ	၂
အကုဗျာ	" အ "	ဗျာ	"	၂

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းသင်္ကေတ။ ။ပစ္စည်းနာမ် ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်ဖြစ်၍ ပစ္စည်းကို ကု၊အကု၊ ဗျာဟု သုံးချက်ခွဲပါ၊ပစ္စယုပ္ပန်မှာ ရုပ်ဖြစ်၍ (ဗျာ)သာ ဖြစ်ရကား သဘာဝတိတ် ဖြစ်လာ၏။ ၎င်းအရ ပါဠိ ထုတ်ပါ။ ။

အကောက်။ ။ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ရှေ့၌ ဥပ္ပါဒ,မနောဘင်္ဂါ ဝဋ္ဋန်းရှိ၍ ၎င်းနှင့်ဥပါဒ်သော ရုပ်အား,ဗျာမှာ ပဋိသန္ဓေစသည်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သောရုပ်အစ: ကျေးဇူးပြု၏ဟု,အကုမှာ တိဇ,စတုဇကာယ, ဗျာမှာ ကေဇ,ဥဇ,တိဇ,စတုဇကာယတည်း။ ။

ကရိုက်းကောက်။ ။သုဒ္ဓသဉ်ဖြာ ပစ္စည်းရေအတိုင်း တဖြိုင်နှက် ထေးပစ္စည်းတည်း၊ အကောက်ဇယားသည်း ပြဒါးပြဖြစ်၍ ၎င်းအတိုင်းပင် ကောက်ပါ။ ။

စေတနာ		ပဋိသန္ဓိကာလ နာနာက္ခဏိကကမ္မတနည်းကား အကောက်ဇယား																			
		အကုဝိ ၈	အဟိတ်ကုဝိ ၈	ဉာဏဝိပ်ဝိ ၄	ဉာဏသံဝိ ၄	ပဈာန် ဝိ	ဒု ။	တ ။	စ ။	ပဉ္စ ။	အာကာ ဝိ	ဝိညာ ။	အာကိံ ။	နေဝ ။	သောတာ ဖိုလ်	သကဒါဂါမိ ။	အနာဂါမိ ။	အရဟတ္တ ။	ပဋိကမ္မဇရုပ်	ပဝတ္တိ ။	အသညာ ။
အကု	၁၂	။																	။	။	
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကု	၄		။	။															။	။	
တိဩ, ဒွိဥက္ကဋ္ဌ ။	၄		။	။															။	။	
ဒွိဟိတ်ဩမက ။	၄		။																။	။	
ရူပ ပထမဈာန်ကုသိုလ်	၁					။													။	။	
။ ဒု ။	၁						။												။	။	
။ တ ။	၁							။											။	။	
။ စ ။	၁								။										။	။	
။ ပဉ္စ ။	၁									။									။	။	။
အာကာ....ကုသိုလ်	၁										။										
ဝိညာ.... ။	၁											။									
အာကိံ.... ။	၁												။								
နေဝ.... ။	၁																				
သောတာပတ္တိ မဂ်	၁														။						
သကဒါဂါမိ ။	၁															။					
အနာဂါမိ ။	၁																။				
အရဟတ္တ ။	၁																	။			

ဇလဝဒုဗ္ဗသနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာကို သရုပ်ခွဲ၍ ဇယားပြအတိုင်းကောက်ပါ။ ဤကမ္မသည် မျိုးကမ္မဖြစ်၍ မည်သည့်ပစ္စည်းနှင့်မျှမပြိုင်နိုင်ဘဲ တပစ္စည်းသာရ၏။ ကာမနာမ်ကို တတ်လျှင် ဒုဗ္ဗလသာတည်း (ဗလဝအတွက် ဗဿဝကမ္မကယူခဲ့ပြီ) ရုပ်ကိုတတ်လျှင် ကာမစေတနာဖြစ်မှု ဗထဝ,ဒုဗ္ဗလဟု နှစ်ချက်ပင်သင့်၏။ ရူပစေ့ဘနာဖြစ်လျှင် ဗလဝသာဟု ယထာရဟာခွဲ၍ယူပါ။

ကြံဆဘွယ်။ ။ပရိတ္တတိက်ပဋ္ဌာယုဒ္ဓါချ၌ "မဟဂ္ဂတော။မဟဂ္ဂတဿ။အာရမ္မဏာသဟဇာတာပုဗ္ဗ၊ ဥပနိဿယပစ္စ"ဟုဟော၍ဥပနိဿယ၌ဝင်သော ဗလဝကမ္မသာဖြစ်၏။(ဒု၊ပ)၌ကမ္မ ပစ္စည်းကို ဟော၍ ဤမျိုးကမ္မဖြစ်၏။(ဒု၊ပဒ)၌ "မဟဂ္ဂတော ပရိတ္တဿစ မဟဂ္ဂတဿစ သဟဇာတ။ ကမ္မပစ္စယေနပစ္စယော"ဟူ၍၎င်း "နာနာက္ခဏိကာ မဟဂ္ဂတာစေတနာ ဝိပါကာနံ မဟဂ္ဂတာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စ."ဟူ၍ ကမ္မပစ္စည်း၌ ဟောတော်မူ၍၎င်း ဤမျိုးကမ္မ၌ ဗလဝဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်စေတနာသည် နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးစလုံးအား ကမ္မပစ္စည်းတတ်နိုင်ပေ၏၊ ။(မဟဂ္ဂုတ် စေတနာ ဆိုသော်လည်း ရူပ်ပါနေ၍ ရူပစေတနာသာ)။ ။

တနည်းကားအကောက်။(ကုဋ်ဖျာ)။ ။ဇယားပြ အတိုင်း အဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရှစ်ခု၊မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်စေတနာစသည်ဖြင့် ကာမစေတနာအတွက် နာမ်ရုပ်ကို ကောက်။ရူပစေတနာအတွက် ပဋိယုပ္ပန်ရုပ်သက်သက်ကို ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်,ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် အားတတ်သော ပထမဈာန် ကုသိုလ်စေတနာစသည်ဖြင့်ကောက်၊ (ဤကားအကောက်ဆရာတော်ကြီး၏ အလိုအတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာကောက်ပုံတည်း)။ ။

(အကုဋ်ဖျာ)။ ။အကောက်ဇယားအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

ရုပ်အာဟာရ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြေ။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းပါဠိထုတ် အကောက်ကောက်ပါ။ကရိုက်းထည့်တပြိုင်နက်သုံးပစ္စည်းပင်၊ ။

သဟဇာတပုရေဇာတဓိသော။ ။သဟဇာတမျိုး ပုရေဇာတမျိုးချားကိုရနိုင်သော နိဿယ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ ပစ္စည်းတို့ထွင် သဟဇာတအတွက် ကော ခန္ဓာစသည်, ပုရေဇာတ အတွက် ဝတ္ထုဟု ၎င်းနှစ်မျိုးကိုရောခါ "ကုသလောကောခန္ဓာစ ဝတ္ထုစ တိဏ္ဏန္နံခန္ဓာနံ နိဿယပစ္စယေနပစ္စယော၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော"စသည်ဖြင့်ဟော၏။ ။

အကောက်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းပင်လိုရာကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကိုသရုပ်ခွဲ၍ကောက်ပါ။ ။

သမ္ဘဒါနီ။ ။ကုသိုလ်ကေဝိသာ'စေအဋ္ဌတိ'သ အဝိပ်အဝိပ် နာမက္ခန္ဓာ ပဋ္ဌယုပ္ပန်တရားရ၏ဟုဆိုပါ၊ ကရိုက်းသုံးပစ္စည်း ကောက်ပါတော့။ ။

ပစ္ဆာဇာတအာဟာရဓိသော။ ။နည်းတူပင် ပစ္ဆာဇာတမျိုး ရုပ်အာဟာရမျိုးရသော အတ္ထိ,အဝိဂတတွင်ဟောရာဇယားအတိုင်း ဆိုပါ။အကောက်ကိုလည်းနည်းတူကုသိုလ်အရသိုလ်ခွဲ၍ကရိုဏ်း ကိုပါကောက်ပါ။ ။

ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယဓိသော။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်းကောက်ပါတော့။

မှာထားချက်။ ။မျိုးအားဖြင့် စီစဉ်ခဲ့သော သုဒ္ဓသင်္ချာအား လျော်စွာ မျိုးစဉ်အတိုင်း ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂါရအတွက် ပါဠိထုတ်ဖုံ ကောက်ပုံများကိုပေးခဲ့သောနည်းအတိုင်း ကျက်သင့်သည်ကို ကြေညက်အောင်ရပါစေ။သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့် ကိစ္စပြီးသင့်သည်ကိုမကျက်ဘဲ ပြီးပါစေ။ ဤပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂကိုကြေနပ်လျှင် ပဋ္ဌာ နိဒ္ဒေသ,ဆဝါရ ဝိဘင်္ဂတို့ လွယ်ကူစွာ ကိစ္စပြီးသတဲ့။ မျိုးဖြင့် ဒေသနာကျ စဉ်ချန် မကျက်ထည်း ဇယားဖြင့် တပန်ပြဦးအံ့။ ။

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ ဒေသနာက္ကမ ဟောနည်း

ဖုသယုဒ္ဒါရဟောနည်းအတိုင်း သမ္မုဟက္ကမဟောပုံကို နားထည် ပြီးဖြစ်သူတို့အား ဤဒေသနာက္ကမ ဟောပုံအတွက် ပစ္စည်းစဉ်ခါ ဟောနိုင်ကြလည်း မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကြေညက်စေလိုမှုကို အာခံ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် တပန်ထပ်မံ၍ပြခြင်းဖြစ်၏။ ။

ဟေတုးအာရမ္မဏ။ ။ဇယားအတိုင်းဆိုပါ။ ။

အဓိပတိ။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိဟု နှစ်မျိုး ရှိရာ (ကုကု) ၌ ၎င်းနှစ်မျိုးစလုံးပင်ရ၍ "ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အဓိပတိပစ္စယေနပစ္စယော။ အာရမ္မဏာဓိပတိ။ သဟဇာတာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ။ ဒါနံဒတွာ စသည်ကိုဆိုပါ။

သဟဇာတာဓိပတိ။ ကုသလာဓိပတိ စသည်ကိုဆိုပါ။ အာကောက်ကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာကောက်ပါ။ ဤသို့နှစ်မျိုးရလျှင် နှစ်မျိုး၊ တမျိုးသာရလျှင် တမျိုးသာဆိုရန်လက်ျာဘက်က ကွင်းပြထား သည်၊ လက်ျာဘက်က ကွင်းပြဟူသမျှ ဤသဘောချည်းယူဆပါ။ ။

အနန္တရ၊သမနန္တရ၊သဟဇာတ၊အညမည။ ။မျိုးကွဲမရှိကြ ဇယားအတိုင်းဆိုပါ၊ နဿိ၊ဝိဂတလည်းနည်းတူပင်။ ။

နိဿယ။ ။ဤနိဿယ(ဗျာ၊ဗျာ)၌ သဟဇာတ နိဿယ အတွက် သဟဇာတံ၊ ပုရေဇာတနိဿယအတွက် ပုရေဇာတံ ဟု မျိုး ကွဲအတွက် ဆိုသင့်လည်း သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿကနှင့် ရောထွေး၍နေမည်ဖြစ်သောကြောင့်မဆိုရပြီ။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက၌လည်း အတ္ထိပစ္စည်းကဲ့သို့ ပစ္ဆာဇာတာဟာရစသော မိဿကများမရှိ၍မဆိုရပြီ။ မျိုးကွဲရှိလျက် မဆိုရသော ပစ္စည်းများ ကို အမှတ်မပြဘဲထားသည်၊ ရှုတ်ထွေးမှုပသက်ရှိရာများတွင်သာ ဆိုရ၏။ ။

ဥပနိဿယ။ ။ကွင်းပြထား၍ အဓိပတိသဘောအတိုင်း သုံး မျိုးရလျှင် သုံးမျိုး၊နှစ်မျိုး၊တမျိုးရလျှင် နှစ်မျိုး၊တမျိုးပင်ဆိုပါ။ ။

ပုရေဇာတ။ ။အာရမ္မဏ ပုရေဇာတံ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတံ ဟု သုံးချက်စလုံးဆိုပါ။ ။

ပစ္ဆာဇာတ၊အာသေဝန။ ။မျိုးကွဲမရှိ၊ဇယားအတိုင်းဆိုပါ။

ကမ္မ။ ။သဟဇာတကမ္မ၊နာနာက္ခဏိက ကမ္မဟု နှစ်မျိုးရှိရာ (ကု၊ဗျာ)(အကု၊ဗျာ)၌သာ နာနာက္ခဏိကကမ္မရှိ၍ လျဉ်းပါးသင့် ရကား ၎င်းနှစ်ချက်၌သာ "သဟဇာတာ၊ နာနာက္ခဏိကာဟု"ဆိုရန် ပုဒ်မများတွင် ခရေပွင့်များပြထားသည်၊ခရေပွင့်ပြရာဟူသမျှ ဤသ ဘောချည်းယူဆပါ၊ (အနန္တရကမ္မ၊ ဗလဝကမ္မ၊ ဗလဝဒုဗ္ဗလကမ္မ သုံးမျိုးစလုံးကိုပေါင်းလျှင် နာနာက္ခဏိက ကမ္မဖြစ်၍ "ကုသလာ စေ တနာဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ"စသောပါဠိကိုဆိုပါ)။ ။

ဝိပါက။ ။မျိုးကွဲမရှိ၊ ။

အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ။ ။မျိုးကွဲရှိလည်းလျဉ်းပါးဘွယ်မရှိ။ ။

ဈာန၊မဂ္ဂ၊သမ္ပယုတ္တ။ ။မျိုးကွဲမရှိ။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ကွင်းပြသဘောအတိုင်းအားလုံးဆိုပါ။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတ။ ။ပုဒ်မများ၌ ခရေပွင့် ပြထားရာ (ကု၊ဗျာ) (အကု၊ဗျာ)စသည်တို့၌ဆိုပါ၊ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ သဟဇာတံ၊ပုရေဇာတံ၊ ပစ္ဆာဇာတံ၊အာဟာရံ၊ဣန္ဒြိယံ ဟုဆိုပါ၊ (အာပု,ဝတ်ပု နှစ်ချက်စ လုံးကို ပုရေဇာတံဟုဟော၏၊နှစ်ချက်စလုံး၏ ဝိဘင်းကိုဆိုရမည်)၊ (ကုဗျာ၊ကု) (အကုဗျာ၊အကု)၌ သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ၊(ကုဗျာ၊ ဗျာ) (အကုဗျာ၊ဗျာ)၌ "သဟဇာတံ၊ပစ္ဆာဇာတံ-အာဟာရံ-ဣန္ဒြိ ယံ"ဟုဆိုပါ၊ ။(ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿကအတွက် ပစ္ဆာဇာတာ ဟာရမိဿကမှ ပစ္ဆာဇာတံမျှပြီးဖြစ်၍ဣန္ဒြိယံဟုသာဆိုရ၏)။ ။

သင်္ချာသူနည်း။ ။အဓိပတိစသော မျိုးကွဲပစ္စည်းဘို့ကို အဝ ဟိတဂဟဏနည်းအားဖြင့် ပေါင်း၍ယူလျှင် အဓိပတိယာဒသ စ သည်ဖြစ်၍ထား၏၊ပေါင်းကြည့်ပါ။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာ။ ။မျိုးကွဲ ပစ္စည်းတို့ကို ပေါင်း၍ ပြီးသောအခါ လက်ျာဘက်အစွန်က သင်္ချာများအတိုင်း "ဟေတုယာသတ္တ။ အာ ရမ္မဏေနဝ။ အဓိပတိယာဒသ၊ အနန္တရေသတ္တ" စသည်တို့ကို ဆိုပါ၊ ။

အကောက်။ ။မျိုးအားဖြင့်ပြခဲ့သော နည်းအတိုင်း ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာမျိုးများကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာပစ္စည်းတွင် သွင်း၍ကောက်ပါ။ ။

နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ။၎င်း၌ အနန္တရကမ္မ၊ ဗလဝကမ္မ၊ ဗလဝဒုဗ္ဗလကမ္မတို့ကိုရောထားသည့်အတိုင်းကောက်ရပေမည်၊ ။

(ကု၊ဗျာ)ကစ္စာ။ ။ကုသိုလ် ၂၁-ရှိစေတနာ၊ ။

သမ္ပဒါန်။ ။ကုသလဝိပါက် ဧကူနတိံသ၊ကဋတ္တာရုပ်။ ။

ကရိုဏ်း။ ။တပြိုင်နက် ယထာရဟခြောက်ပစ္စည်း။ ။

(အကု၊ဗျာ) ကစ္စာ။ ။အကု ၁၂-ရှိစေတနာ၊ ။

သမ္ပဒါန်။ ။အကုသလ ဝိပါက် ခုနစ်ခု၊ကဋတ္တာရုပ်၊ ။

ကရိုဏ်း။ ။တပြိုင်နက်,ယထာရဟနှစ်ပစ္စည်းတည်း။ ။

တနည်းကားအကောက်။ ။ဇယားအတိုင်းကောက်ပါ။ ။

မျိုးပစ္စည်းရေ၊ ၂၄ ပစ္စည်းရေ။ ။ဇယားကို ထက်အောက် (ဒေါင်လိုက်) ကြည့်လိုက်လျှင် ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်အား မျိုး အားဖြင့် ပစ္စယသတ္တိပေါင်း မည်မျှ ၂၄-ပစ္စည်းအရေအတွက်အား ဖြင့် မည်မျှကျေးဇူးပြုနိုင်သည်ကိုပြထား၏၊ ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိ ဇယား ဖြစ်၍ ဝိဘင်္ဂသဘောအတိုင်းပင်ပြထား၏၊ ပစ္စယုဒ္ဒါရ သဘော သွားကို ပစ္စယုဒ္ဒါရ ဇယားတွင် ကြည့်ပါ။ ။

ပါဠိတော်ချေနည်း။ ။အလျားလိုက် ဟေတု စသော (၂၄) ပစ္စည်းတို့၏ ပါဠိတော်အကောက်များကိုဆိုပြီးလျှင် ထက်အောက် ဒေါင်လိုက်အားဖြင့်ကုသိုလ်ကကုသိုလ်အား "ဟေတု၊အာရမ္မဏ၊ အဓိပတိ၊အနန္တရ၊သမနန္တရ၊သဟဇာတ၊အညမည၊ နိဿယ၊ ဥပ နိဿယ၊အာသေဝန၊ကမ္မ၊အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ၊ဈာန၊မဂ္ဂ၊သမ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ နတ္ထိ ဝိဂတ၊ အဝိဂတ" ဟု ပစ္စည်းပေါင်း နှစ်ဆယ်တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ကိုယ်အားရှိ၍ ရွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဆိုနိုင်ကြ ပါသေး၏၊ (ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ဝိပါ၊ဝိပ္ပယုတ္တမှတပါး ပစ္စည်းပေါင်း နှစ် ဆယ်ရ၏ဟူ၍လည်း အကျဉ်းချုပ် သဘောများကို အားလုံး ယူဆ ပါ)။ ။

(ကု၊အကု)မှ(အကုဗျာ၊ဗျာ)တိုင်အောင်သော ဝါရတို့ကိုလည်း နည်းတူ ပါဠိတော်နှင့်တကွ အကောက်များကိုပါ ဆိုပါ၊ ။မျိုး ပစ္စည်းရေအားဖြင့် အဓိပတိ၌ တမျိုး ဥပနိဿယ၌ နှစ်မျိုးတိုး၍ (၂၃)ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဇယားပြအမှတ်အတိုင်းယူပါ၊

အကျဉ်းချုပ်။ ။မျိုးစဉ်အတိုင်း ဆိုခဲ့သည်ကို ပစ္စည်းစဉ်ခါ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတွင်သွင်း၍ ပါဠိတော်ကို ထုတ်ရုံ ကောက်နံ့ပင်ဖြစ်၏ ထိုနည်းတူ မျိုးသုဒ္ဓသင်္ချာများကိုသည်း ပစ္စည်းစဉ် သုဒ္ဓသင်္ချာပြုလုပ်နိုင်ပါ၏၊ သုဒ္ဓသင်္ချာကြေမှုသာ ပဓာန တည်း။ ။

				ကု	အကု	ဗျာ	ကုဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	အကုဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ကု	ဗျာ	အကု	ဗျာ		
မျိုး		ပစ္စည်း	၂၄	ကု	॥	॥	॥	အကု	॥	॥	॥	ဗျာ	॥	॥	ကုဗျာ	॥	အကုဗျာ	-	သင်္ချာ	
၁		ဟေတု	၁	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥								၇
၂		အာရမ္မဏ	၂	॥	॥	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥						၉
၃	အဓိပတိ	အာရမ္မဏာဓိပတိ	၃	॥	॥	॥		॥				॥	॥	॥					၇	၁၀
၄		သဟဇာတာဓိပတိ		॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥							၇	
၅		အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ နတ္ထိ ဝိဂတ	၇	॥		॥		॥		॥		॥	॥	॥						၇
၉		သဟဇာတ	၈	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥				॥		॥		၉
၁၀		အညမည	၉	॥				॥				॥								၃
၁၁	နိဿယ	သဟဇာတနိဿယ		॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥				॥		॥	၉	၁၃
၁၂		ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ	၁၀									॥	॥	॥					၃	
၁၃		သဟဇာတ-ပုရေဇာတနိဿယ													॥		॥		၂	
၁၄	ဥပနိဿယ	အာရမ္မဏူပနိဿယ		॥	॥	॥		॥				॥	॥	॥					၇	၉
၁၅		အနန္တရူပနိဿယ	၁၁	॥		॥		॥		॥		॥	॥	॥					၇	
၁၆		ပကတူပနိဿယ		॥	॥	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥					၉	
၁၇	ပုရေဇာတ	အာရမ္မဏပုရေဇာတ	၁၂									॥	॥	॥					၃	၃
၁၈		ဝတ္ထုပုရေဇာတ										॥	॥	॥					၃	
၁၉		ပစ္ဆာဇာတ	၁၃			॥				॥		॥								၃
၂၀		အာသေဝန	၁၄	॥				॥				॥								၃
၂၁	ကမ္မ	သဟဇာတ	၁၅	॥		*॥	॥	॥		*॥	॥	॥							၇	၇
၂၂		နာနာက္ခဏိက				*॥				*॥									၂	
၂၃		ဝိပါက	၁၆									॥								၁
၂၄	အာဟာရ	နာမ်အာဟာရ	၁၇	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥							၇	၇
၂၅		ရုပ်အာဟာရ										॥							၁	
၂၆	ဣန္ဒြိယ	သဟဇာတိန္ဒြိယ	၁၈	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥							၇	၇
၂၇		ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ										॥							၁	
၂၈		ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ										॥							၁	
၂၉		ဈာန	၁၉	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥								၇
၃၀		မဂ္ဂ	၂၀	॥		॥	॥	॥		॥	॥	॥								၇
၃၁		သမ္ပယုတ္တ	၂၁	॥				॥				॥								၃
၃၂	ဝိပ္ပယုတ္တ	သဟဇာတ	၂၂			॥				॥		॥							၃	၅
၃၃		ပုရေဇာတ										॥	॥	॥					၃	
၃၄		ပစ္ဆာဇာတ				॥				॥		॥							၃	
၃၅	အတ္ထိ အဝိဂတ	သဟဇာတ	၂၄	॥		*॥	॥	॥		*॥	॥	*॥				*॥		*॥	၉	၁၃
		{အာရမ္မဏ / ဝတ္ထု} ပုရေဇာတ										*॥	*॥	*॥					၃ / ၃	
		ပစ္ဆာဇာတ				*॥				*॥		*॥							၃	
		အာဟာရ										*॥							၁	
		ဣန္ဒြိယ										*॥							၁	
		သဟဇာတ-ပုရေဇာတ													*॥		*॥		၂	
		ပစ္ဆာဇာတ-အာဟာရ														*॥		*॥	၂	
		॥ ဣန္ဒြိယ														*॥		*॥	၂	
		မျိုးပစ္စည်းရေ		၂၃	၄	၂၆	၁၁	၂၃	၂	၂၄	၁၁	၄၄	၁၇	၁၇	၃	၈	၃	၈		
		၂၄ ပစ္စည်းရေ		၂၀	၃	၁၉	၁၀	၂၀	၂	၁၉	၁၀	၂၄	၁၂	၁၂	၃	၄	၃	၄		

ပဋ္ဌာဝါရ ဝိဘင်္ဂအနက်ပေးပုံ

မောဟော။ကုသလေသခန္ဓော။ ကုသိုလ်တရားသည်
ကုသလာသခန္ဓသ။ ကုသိုလ်တရားအား
သမ္ပယုတ္တကာနံ။ သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာနံ။ ခန္ဓာတို့အား (ဤခန္ဓာ အရသဂုပ်များကိုအကောက်အတိုင်းပေါ်ဆို)
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ။ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့အား

ကုသလာသစအဗျာကတာသစခန္ဓသ။ ကုသိုလ်အဗျာကတတရားအား

အာရမ္မဏော(ကျ။ကု)ဒါနံ။ လှူအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို။ ဒတွာ။ စွန့်၍
ဒါနံ။ လှူကြောင်းဖြစ်သော ဒါနစေတနာကို။ ဒတွာ။ စင်ကြယ်ခြင်းကိုပြု၍၊
တံ။ ထိုပရိစာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဆင်ခြင်၏။

သီလံ။ ပဥ္စင် ဒသင်္ဂသီလစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။သမာဒိယိတွာ။ ကောင်းစွာယူပြီးဆောက်တည်ပြီး၍။
တံ။ ထို ပဥ္စင် ဒသင် သီလ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။
ဥပေါသထကမ္မံ။ ဥပုသ်နေ့၌ကျင့်သုံးအပ်သောအဋ္ဌင်ဥပုသ်ကို ကတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍။
တံ။ ထိုအဋ္ဌင်ဥပေါသထစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ကို
ပုဗ္ဗေ။ ရှေး၌၊ သုစိဏ္ဏာနိ။ ကောင်းစွာအလေ့အကျက်ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော ဒါနသီလ အဋ္ဌင် ဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ရှုနား၊ ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ။ ထ၍။

သေက္ခာ။ သေက္ခဟုဆိုအပ်သောသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဂေါတြဘုံ။ သောတာပတ္တိမဂ်၏ရှေးဂေါတြဘူကို၊
သေက္ခာ။ သေက္ခဟုဆိုအပ်ကုန်သော သကဒါဂါမိ အနာဂါမိတို့သည်။
ဝေါဒါနံ။ သကဒါဂါမိမဂ် အနာဂါမိမဂ်၏ရှေးဝေါဒါန်ကို။
ကုသလံ။တေဘူမကကုသိုလ်ကို။အနိစ္စတော။အနိစ္စဟူ၍ရင်း။
ဝိပဿန္တိ။ ဝိပဿနာပြုကုန်၏၊
စေတောပရိယဉာဏေန။ သူတပါးစိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော စေတောပရိယအဘိညာဉ်ဖြင့်၊

ကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿ။ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
အာကာသာနဉ္စာယတနံ ကုသလံ။ ဤဘဝ ရှေးဘဝ အစွဲသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်သည်၊
ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသလဿ။ ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာဏကုသိုလ်အား။

ကုသလာ ခန္ဓာ။ ကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်။
ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်အားရင်း၊
(ကျ။အကု)။တံ။ ထိုပရိစာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို(နောက်တံများဆိုင်ရာဆွဲယူ)
အဿာဒေတိ။ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ။ နှစ်သက်၏။
ရာဂေါ။ ရာဂသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဖြစ်၏။
ဒိဋ္ဌိ။ မှားသောအယူ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ယုံမှားခြင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ ဒောမနဿံ။ နှလုံးမသာခြင်းသည်။

(ကျ။ဗျာ)။ကုသလံ။ ကုသိုလ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဝိပါကော။ ကာမာဝစရဝိပါက်သည်။
တဒါရမ္မဏတာ။ တဒါရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်
အာဝဇ္ဇနာယ။ တပါးပါးသော မနောဒွါရ ဝီထိ၌ အကြိုးဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား။

(အကု။အတု)ရာဂံ။ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသောလောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို၊

(အကု။ကု)။ပဟီနေ။ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသော
ဝိက္ခမ္ဘိတေ။ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်[illegible]အပ်ကုန်သော၊
သမုဒါစိဏ္ဏေ။ အလေ့အက[illegible]ကုန်ပြီးသော။
(ဗျာ။ဗျာ)။ဖလံ။ အရဟတ္တဖိုလ်ကို
စက္ခုံ။ စက္ခုပသာဒကို၊ ရူပေ။ ရူပါရုံတို့ကို၊
ဒိဗ္ဗေန။နတ်၌ဖြစ်သော၊စက္ခုနာ။အဘိညာဉ်ဟူသောမျက်စိဖြင့်
ပဿတိ။ ရှုကာတွာ။ အလေးအမြတ်ပြု၍၊
အနန္တရ။ ပုရိမာစသည့်ကို အကောက်အတိုင်းသရုပ်ပေါ်ဆို၊

အနုလောမံ။ သင်္ခါရတရားလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံဇော စွတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဇော ဒုတိယဇောသည်၊
ဂေါတြဘုဿ။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဂေါတြဘူကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဇော ဒုတိယဇောအား။
မဂ္ဂဿ။ သောတာပတ္တိမဂ်အား။မဂ္ဂဿ။အထက်မဂ်သုံးခုအား

(ကု။ဗျာ)။ကုသလံ။ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသအဆုံးဇောသည်
ဝုဋ္ဌာနဿ။ တဒါရုံ ဘဝင်စုတိအား
သေက္ခာယ ဖလသမာပတ္တိယာ။ သေက္ခဖလသမာပတ်အား

နိရောဓာဝုဋ္ဌဟန္တဿ။ နိရောဓသမာပတ်မှထသော အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏
ဖလသမာပတ္တိယာ။ အနာဂါမိဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သောဖလသမာပတ်အား
(ဗျာ။ဗျာ)။ဘဝင်္ဂ။ ဘဝင်သည်၊ အာဝဇ္ဇနာယ။ အာဝဇ္ဇန်းဒွေးအား
ကြိယံ။ ကြိယာအဗျာကတ အဆုံးဇော ဒုတိယဇောသည်။
(ဗျာ။ကု) အာဝဇ္ဇနာ။ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်
ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ။ မဟာကုသိုလ်ပထမဇော နာမက္ခန္ဓာ တို့အား။
သဟဇာတ။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်ကုန်သော၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ။ စိတ္တဇရုပ်တို့အားရင်း။ ကဋတ္တာရူပါနံ။ ကဋတ္တာရုပ်တို့အားရင်း။
နိဿယ၊ ခေါဓန္ဓော။ ဝေဒနက္ခန္ဓာ စသော တပါးသော ခန္ဓာသည်ရင်း။ ဝတ္ထု။ ဟဒယဝတ္ထုသည်ရင်း။

ဥပနိဿယ။(ကု၊ကု)သဒ္ဓံ။ ကံ ကံ ၏အကျိုး ဤပစ္စုပ္ပန် လောက တမလွန်လောကစသည်တို့၌ ယုံကြည်ခြင်းကို
ဥပနိဿာယ။ အမှီပြု၍
သုတံ၊ အကြားအမြင်ကို။ စာဂံ။ စွန့်ကြဲခြင်းကို၊
ပဌမဿဈာနဿ။ ပထမဈာန်၏၊
ပရိကမ္မံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂ ပရိကံသည်။
အနုရူပံ။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သေးသော၊
ဥပ္ပါဒေန္တိ။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်စေကုန်၏၊
ဥပ္ပန္နံ။ ဖြစ်ပြီးသော သမာပတ်ကို။သမာပဇ္ဇန္တိ။ဝင်စားကုန်၏။

ပဋ္ဌာဝါရဝိဘင်္ဂအနက်ပေးပုံ

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ။ ပါဠိတော်၏ အနက်ကိုသိသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အားရင်း။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ။ မာဂဓဘာသာ ပါဠိဟူသော သဒ္ဒါကို သိသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အားရင်း။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ။ အရပ်သူတို့၏ဘာသာဟူသောသဒ္ဒါကို သိသော နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အားရင်း။

ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ။ အနက်သဒ္ဒါ ဘာသာသုံးပါးကို သိသော ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အားရင်း။

ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏဿ။ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်အားရင်း။

(ကုံအကု)။ မာနံ။ မာနကို။ ဇပ္ပေတိ။ ဖြစ်စေ၏။

ဒိဋ္ဌိံ။ မှားသောအယူကို။ ဂဏှာတိ။ ယူ၏။

ပဋိသန္ဓာယ။ ဘဝသမ္ဗန္ဓိဘောဂသမ္ပတ္တိကို တောင့်တသော ဓေဘာအား။

(ကုံဗျာ)အဇ္ဈာနံ။ မိမိကိုယ်ကို။ အာတာပေတိ။ ပူပန်စေ၏။

ပရိတာပေတိ။ ထက်ဝန်းကြင်မှ ပူပန်စေ၏။ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ။ ရှာမှီးခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ။ ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနုဘောတိ။ ခံစား၏။

ကာယိကဿ။ ကာယ၌ရှိသော။ သုခဿ။ သုခဝေဒနာအား။

ဒုက္ခဿ။ ဒုက္ခဝေဒနာအား။

ဈာနင်္ဂကမ္မံ။ ကုသိုလ်ကံသည်။ဝိပါကဿ။ကုဝိ ၂၄-အား။

(အကုံအကု)။ပါဏံ။ သူ၏အသက်ကို။ ဟနတိ။ သတ်၏။

အဒိန္နံ။ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးသော သူတပါး၏ ဥစ္စာကို။ အာဒိယတိ။ ယူ၏။

မုသာ။ ချွတ်လွဲသောစကားကို။ ဘဏတိ။ ဆို၏။

ပိသုဏံ။ ချောပြစ်သောစကားကို။ ဖရုသံ။ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို။

သမ္ဖံ။ အကျိုးမရှိ ပိန်ဖြင်းသောစကားကို။ပလပတိ။ ပြောဟော၏။

သန္ဓိံ။ အိမ်ခြံစပ်ကို။ ဆိန္ဒတိ။ ဖြတ်၏။

နိလ္လောပံ။ ပုန်း၍။ ဟရတိ။ ဆောင်၏။

ဧကာဂါရိကံ။ တအိမ်တည်းကိုခြံရံသည်ကို။ ကရောတိ။ပြု၏။

ပရိပန္ထေ။ ခရီးလမ်းဆုံ၌။ တိဋ္ဌတိ။ ရပ်၏။

ပရဒါရံ။ သူ့မယားကို ဂစ္ဆတိ။ သွား၏။

ဂါမဃာတံ။ ရွာဖျက်ခြင်းကို။ နိဂမဃာတံ။နိဂုမ်းဖျက်ခြင်းကို။

မာတရံ။ အမိကို။ ဇီဝိတာ။ အသက်မှ။ ဝေါရောပေတိ။ချ၏။

ပိတရံ။ အဘကို။ အရဟန္တံ။ ရဟန္တာကို။

ဒုဋ္ဌေန။ ပြစ်မှားလိုသော။ စိတ္တေန။ စိတ်ဖြင့်။ တထာဂတဿ။ မြတ်စွာဘုရား၏။ လောဟိတံ။ သွေးကို။ ဥပ္ပါဒေတိ။ဖြစ်စေ၏။

သံဃံ။ သံဃာကို။ ဘိန္ဒတိ။ ခွဲ၏။ –

ပါဏာတိပါတော။ ပါဏာတိပါတသည်။

မာတုဃာတကကမ္မံ။ မာတုဃာတကံသည်။

(အကုံကု)။ပါဏံ။ သူ၏အသက်ကို။ ဟန္တွာ။ သတ်ပြီးသော ကြောင့်။

တဿ။ ထိုပါဏာတိပါတစေတနာ၏။ ဖလဿ။ အပွမ်းကို။

ဝိပါကဿ။ အကျိုးကို။ပဋိဃာတာယ။ပယ်ဖျောက်ခြင်း၌။

(ဗျာံဗျာ)ဥတုံ။လျောက်ပတ် မလျောက်ပတ်သော ဥတုသည်။

ဘောဇနံ။ လျောက်ပတ်မလျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်သည်။

သေနာသနံ။ လျောက်ပတ်မလျောက်ပတ်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ စသည်သည်။

အာရမ္မဏာဓိပတိ။သဟဇာတာဓိပတိ။ ။အဓိပတိ။အဓိပတိသည်။ အာရမ္မဏာဓိပတိ။ အာရမ္မဏာဓိပတိရင်း။ သဟဇာတာဓိပတိ။ သဟဇာတာဓိပတိရင်း။ ဣတိ။ဤသို့။ ဒုဝိဓော။နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တေသု။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိကို။ ဝေံဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။မှတ်အပ်၏။ ။

သင်္ခါဝါရ၊သုဒ္ဓသင်္ခါ။ ။ဟေတုယာ၊ဟေတုပစ္စည်း၌။သတ္တ (၇)ပါးကုန်သော၊ဝိသဇ္ဇနာနို၊ အဖြေတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။

သဘာဂ။ ။ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ။ ။ဟေတုပစ္စယာ၊ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်။ ပစ္စယာ၊ ဖြစ်သော၊အဓိပတိယာ၊အဓိပတိပစ္စည်း၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊ အဖြေတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ ။

ဃဋနာ။ ။ဟေတုသဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ။ ဟေတုသဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ၊ အဝိဂတဟူ၍။ ဧတေသု၊ထိုငါးပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို။ ဃဋိတေသု၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟေတုပစ္စယေ၊ဟေတုပစ္စည်း၌။ပုစ္ဆာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊သတ္တဝေ၊(၇)ပါးကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊အဖြေတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒါရ။ ။(ကုံ-ကု)။ ။ကုသလော ဓမ္မော၊ ကုသိုလ်တရားသည်၊ ကုသလဿ ဓမ္မဿ၊ ကုသိုလ်တရားအား။ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊သဟဇာတပစ္စယေန၊ဖြင့်၊ပစ္စယောဟောတိ ကျေးဇူးပြု၏။ ဥပနိဿယေန၊ဖြင့်။ပစ္စယော ဟောတိ၊ကျေးဇူးပြု၏။ ။

ပစ္စနိက၊သုဒ္ဓသင်္ခါ။ ။နဟေတုယာ ပန္နရသ။ ။နဟေတုယာ၊ထပေတွာ ဟေတုပစ္စယံ အနုရူပ ပစ္စယေဟိ၊ဟေတုပစ္စည်းကို ထား၍ လျော်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါး ကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊အဖြေတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ ။

ဒုက။ ။နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ ပန္နရသ။ ။နဟေတုပစ္စယာ၊နဟေတု ပစ္စည်းကြောင့်။ ပဝတ္တေ၊ ဖြစ်သော။ နအာရမ္မဏေ၊ နအာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပန္နရသ ဝိသဇ္ဇနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ ။

အနုလောမပစ္စနိက၊ဒုက။ ။ဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ သတ္တ။ ဟေတုပစ္စယာ၊ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်။ ပဝတ္တေ၊ဖြစ်သော။ နအာရမ္မဏေ၊နအာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ သတ္တ ဝိသဇ္ဇနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ ။

ဃဋနာ။ ။ဟေတုသဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေ သတ္တ။ ။ဟေတုပ အဝိဂတန္တိ၊အဝိဂတ ဟူ၍။ ဧတေသု၊ ထိုငါးပါးသော ပစ္စည်းတို့ကို။ ဃဋိတေသု၊ ပေါင်းအပ်ကုန်သည် ရှိသော်၊ နအာရမ္မဏေ၊နအာရမ္မဏ ပစ္စည်း၌၊သတ္တ၊ကုန်သော။ ဝိသဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ ။

ပစ္စနီယာနုလောမ၊ဒုက။ ။နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ နဝ။ နဟေတုပစ္စယာ၊ နဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ပဝတ္တေ၊ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌၊နဝ၊ကိုးပါးကုန်သော၊ဝိသဇ္ဇနာနိ၊တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ရအပ်ကုန်၏။ ။

ဟောနိုးဆက်။ ။ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည့်၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ ဝုံသော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ မိဿက သင်္ချာဝါရအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ (သုဒ္ဓသင်္ချာများကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း "ဟေတုယာသတ္တ။အာရမ္မဏေနဝ၊အဓိပတိယာဒသ"စသည့်ဖြင့်ဆိုပါ)။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူသည့်၏ အခြားမဲ့၌ မိဿက သင်္ချာဝါရကိုဟောတော်မူ၏။ထို၌ဝုံသော်လည်း ဟေတုပစ္စည်း၏ မိဿက သင်္ချာဝါရ,အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ မိဿက သင်္ချာဝါရ အစ ရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဟေတုပစ္စည်း၏ မိဿက သင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ထို၌ဝုံသော်လည်း သဘာဂ,ဃဋနာအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သဘာဂကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ .. ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ သဘာဂပြီးလျှင် ဃဋနာများကို ဆက်၍ ဟောထားသည်။ ဤကျမ်း၌ကား မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ သက်သာလွယ်ကူစေရန် သဘာဂ သန့်သန့် ဃဋနာ သန့်သန့်ဖြစ်ပြီ မှ ဒေသနာက္ကမ အစဉ်အတိုင်း ဟောပုံကို ဇယားဖြင့် ပြပေအံ့။ ။

သဘာဂ

ဇယားသဘော။ ။ဒယားမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း အာရမ္မဏ ၅စ်မျိုး,သဟဇာတ တဆဲ့ငါးမျိုး စသည်ဖြင့် သမူဟဏ္ဍမျိုးစဉ်များကို သင်္ချာနှင့်တကွပြထား၏။ ရေ့ကွင်းများမှာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မျိုးတို့တွင် ဘာရုံးအများဆုံးရသောခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏။ နကခေါ် သဘာဂမှာ ယမိုက်သွားအတိုင်း မျိုးဘူတရေးများ၏ နှစ်ဘက်ရကိုရှာရ၏။ တအိမ်ဘည်း အတူနေသော်ထည့်သဘောချင်း မဘိုက်ဆိုင်လျှင် သဘာဂမဖြစ်နိုင်သလို အဓိပတိ၌ အာမိနှင့် သဟာဇိတ်သည် အဓိပတိနယ်တွင် အတူဘက္ခ တွဲဖက်၍နေကြသော်ထည်း မျိုးမတူ ဖြင့် သဘာဂမဖြစ်ကြ၊သဘာဂမျိုးတူချင်းပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အရာတူ နှစ်ဘက်ရှာ၍သည် သဘာဂမည့်၏၊ မျိုးတခုစီ တခုစီ သန့်ခါသန့်ခါပြပေအံ့။ ။

အာရမ္မဏမျိုး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ။ဆက်အောက် (ခေါင်လိုက်)ကြည့်ပါ၊ ဤ အာရမ္မဏမှာ ၅စ်မျိုးရှိ၍ ၂စ်ကွက်ရှိရာ အာရမ္မဏကို မှတည်လျှင် ကြွင်းရနစ်ပစ္စည်းမှာ သဘာဂဖြစ်သလိုကြွင်း ပစ္စည်းတို့လည်း အ... ...ရှိသော ခုနစ်ပစ္စည်းပင် သဘာဂဖြစ်ကြ၏။ (... ... ...နှတ်၍ ကျန်ခုနစ်ပစ္စည်းဟုဆိုလိုသည်၊ကွက်လပ်များကား ၆သဘာဂဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းတို့သည် အနန္တရပစ္စနိက်,ပစ္စနိယာနုလောမနှင့် အသုံးကျလတံ့)၊ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းမှာ ခေါင်းဆောင်သည်ဖြစ် ... ရုံးရထည်း အများဆုံးဖြစ်၍ ၎င်းကို မှတည်လျှင် ... ဘာရုံမစဉ်းစားရတော့ဘဲ မူလီပစ္စည်းတို့၏ ... ရသည့်အရအတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုလိုက်ရုံပင်။ ။

ဆိုနည်း ... အာရမ္မဏမှ အဓိပတိသဘာဂ၌။ ။အာဒိသုဒ္ဓ သင်္ချာအတိုင်း ...။ပြ... ...တ်သော ထေရဘမူ စိတ်၅စ်ရ မဟာကုသို ...တ်၅စ်ခု မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊ ဟောကုသိုလ်စိတ် ၅စ်ခု အာ...တဆ်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရုပ်ဖြစ်သော နိဋ္ဌနိပ်ဖန္ဓာရသာ၊ ဒေါနွေ,မောနွေ, ရှကွ သဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်သော ... ၈၄ ချုံးဒါစဟုက်,ဝိပ်ကိစ္စာကြဉ်

သော စေ ၄၇၊ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ အဓိပတိ နှစ်ပစ္စည်းတတ်သောတရားတို့မည်ကုန်၏၊သို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကိုအနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍၎င်း,ဝါရသို့လိုက်၍၎င်း,ဘိက်ပုန်၏အရသို့လိုက်၍၎င်း,ကတ္တားသမ္ပဒါန်နေဟန်သို့လိုက်၍၎င်း"အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ"ဟု သင်္ချာဘတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏၊(နောက်နောက် သဘာဂတို့၌ အကျယ်ဆိုလိုလျှင် ဤသဘောသွားဆိုပါ။ အကျဉ်းမျှသာပြတော့အံ့)၊ ။

အာရမ္မဏမှ နိဿယ,ဥပနိဿယ သဘာဂ၌။ ။(ပြီးလွယ်အောင် အတူကို ပေါင်းပြထားသည်) ဝဏ္ဏာရမ္မဏ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ။ "အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေတိဏိ၊ဥပနိဿယေသတ္တ"။ (ဇယားတွင်လည်းထင်ရှားရှိပြီ)။ ။

အာရမ္မဏမှ ဥပနိဿယသဘာဂ၌။ ။အာဒိသုဒ္ဓ သင်္ချာကိုဆိုပါ၊ "အာရမ္မဏပစ္စယာ ဥပနိဿယေသတ္တ"။

အာရမ္မဏမှ ပုရေဇာတ,အတ္ထိ,အဝိဂတ သဘာဂ၌။ ။အာပုသုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ။ "အာရမ္မဏပစ္စယာ ပုရေဇာတေတိဏိ၊ အတ္ထိယာတိဏိ၊အဝိဂတေတိဏိ"။ ။

ပါဠိတော်စဉ်ပုံ။ ။အာရမ္မဏ သဘာဂ ပြီးခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ပါဠိတော်ကိုပစ္စည်းစဉ်အတိုင်း"အာရမ္မဏပစ္စယာအဓိပတိယာသတ္တ။ နိဿယေတိဏိ၊ ဥပနိဿယေသတ္တ၊ ပုရေဇာတေတိဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ၊ အတ္ထိယာတိဏိ၊အဝိဂတေတိဏိ"ဟုစဉ်ပါ။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏမျိုး သက်သက်ကိုသာ ၅စ်မျိုးကုန်အောင် လှည့်၍ပြနေသဖြင့် ၎င်းသက်သက်ကိုသာ ကြည့်ပါ၊ ကြွင်းမျိုးများကိုလည်း တသန့်စီတသန့်စီပြပါမည်။ ။

အဓိပတိမှ အာရမ္မဏသဘာဂ၌။ ။အာဓိသုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ၊ (အပြန်အလှန်ယူမှုပင်)"အဓိပတိပစ္စယာ အာရမ္မဏေသတ္တ"။ ။

အဓိပတိမှ နိဿယ,ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ ။နိဿယကွက်မှ ဝဏ္ဏာနှင့် ဓိကွက်မှ ဓိကိုပေါင်းလျှင် ဝဏ္ဏာ+ဓိဖြစ်ရကား ဝဏ္ဏာဓိသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။ "အဓိပတိပစ္စယာ နိဿယေဧကံ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေဧကံ"(အလွယ်ကူ လျင်မြန်အောင် မျိုးသက်သက်မှုကိုသာပြနေသည့်အတိုင်းယူဆထားပါဦး နောင်ပြည့်ခုံပါလိမ့်မည်)။

အဓိပတိမှ ဥပနိဿယသဘာဂ၌။ ။အာဓိနှင့် အာရမ္မဏာပ အရတူ၍ အာဓိသုဒ္ဓသင်္ချာကိုပင်ဆိုပါ၊ "အဓိပတိပစ္စယာ ဥပနိဿယေသတ္တ"။ ။

အဓိပတိမှ ပုရေဇာတ,အတ္ထိ,အဝိဂတ သဘာဂ၌။ ။အာပု+ဓိသည် အာပုဓိဖြစ်၍ ၎င်းသုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ။ "အဓိပတိ ပစ္စယာ ပုရေဇာတေဧကံ၊ အတ္ထိယာဧကံ အဝိဂတေဧကံ။ ။

နိဿယပစ္စည်း။ ။အထက်မူလီများကို အပြန်အလှန် ဆိုရုံပင်။အတူများကိုရောပေါင်း၍ ပြမည်။ ။

နိဿယမှ အာရမ္မဏ၊ ပုရေဇာတ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ သဘာဂ၌။ ။ဝဏ္ဏာရမ္မဏကိုဆိုပါ။ "နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေတိဏိ၊ပုရေဇာတေတိဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ၊ အတ္ထိယာတိဏိ၊ အဝိဂတေတိဏိ"။ (မူဘရားကို မူလီပစ္စည်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အရနည်းခြင်း အရတူခြင်းတို့ကြောင့် မူအတိုင်းပင်ရ၏)။ ။

နိဿယမှ အဓိပတိ,ဥပနိဿယ သဘာဂ၌။ ။ပြခဲ့ပြီးနည်းအတိုင်း ဝဏ္ဏာ+ဒိ=ဝဏ္ဏာဓိအတိုင်းဆိုပါ၊"နိဿယပစ္စယာ အဓိပတိယာဧကံ၊ဥပနိဿယေဧကံ။ ။

ဥပနိဿယပစ္စည်း။ ။အာဓိပတိနှင့် လုံးဝတူပြီဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ သဘာဂဇယား

	အာ	သဟ	ဥပ		ပုရေ	ပစ္ဆာ	ကံ	ရုပ်ဟာ	ရူပဇီ	သဟ-ပုရေ မိဿက	ပစ္ဆာ-ဟာ မိဿက	ပစ္ဆာ-ဇီ မိဿက
			အနန္တရူပ	ပကတူပ								
ဟေ		ဟေ ၇										
အာ	* အာ ၉											
ဓိ	အာဓိ ၇	သဟာဓိ ၇										
နံ			* နံ ၇									
သနံ			* နံ ၇									
သ		*သဟ ၉										
ည		ည ၃										
နိ	ဝတ္ထု ၃	*သဟနိ၉			*ပုရေနိ၃					သဟပုရေ ၂		
ဥ	အာရမ္မဏူပ၇		*အနန္တရူပ ၇	* ပကတူပ ၉								
ပု	အာပု ၃				*ဝတ်ပု၃							
ပစ်						*ပစ္ဆာ ၃						
သေ			သေ ၃									
ကံ		သဟကမ္မ ၇	အနန်ကမ္မ ၁	ပကတကမ္မ ၂			* ကံ ၂					
ဝိပါ		ဝိပါ ၁										
ဟာ		နာမ်ဟာ ၇						*ရုပ်ဟာ ၁				
ဣ		သဟတိ ၇			ပုတိ ၁				*ရူပတိ ၁			
ဈာ		ဈာ ၇										
မဂ်		မဂ် ၇										
သံ		သံ ၃										
ဝိပ်	ဝတ္ထု ၃	သဟဝိပ် ၃			*ပုရေဝိပ် ၃	*ပစ္ဆာဝိပ ၃						
အတ်	အာပု ၃	*သဟ ၉			*ပုရေ ၃	*ပစ္ဆာ ၃		*ရုပ်ဟာ ၁	*ရူပတိ ၁	သဟပုရေ ၂	ပစ္ဆာဟာ ၂	ပစ္ဆာဇီ ၂
နတ်			* နတ် ၇									
ဝိဂ			* ဝိဂ ၇									
အဝိ	အာပု ၃	*သဟ ၉			*ပုရေ ၃	*ပစ္ဆာ ၃		*ရုပ်ဟာ ၁	*ရူပတိ ၁	သဟပုရေ ၂	ပစ္ဆာဟာ ၂	ပစ္ဆာဇီ ၂

ပုရေဇာတပစ္စည်း။ **ပုရေဇာတမှု အာရမ္မဏ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ သဘာဂဉ်း**။ ။အာရုတ္တ အာပုကိုဆိုပါ။ "ပုရေဇာတပစ္စယာ အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ အတ္ထိယာ တီဏိ၊ အဝိဂတေ တီဏိ"။ ။

ပုရေဇာတမှု အဓိပတိ၊ ဥပနိဿယ သဘာဂဉ်း။ ။ပြခဲ့ပြီးသ ဘောအတိုင်း အာပုမိကိုဆိုပါ။ "ပုရေဇာတပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဧကံ၊ ဥပနိဿယေ ဧကံ"။ ။

ပုရေဇာတမှ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဂဉ်း။ ။အခုနည်းသော ဝတ္ထုရမ္မဏကိုဆိုပါ။ "ပုရေဇာတပစ္စယာ နိဿယေ တီဏိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။ဝတ္ထုရှိ၍ နိဿယအတိုင်းဆိုပါတော့။ ။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်း။ ။အာပုရှိ၍ ပုရေဇာတအတိုင်း ဆိုပါ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။ပစ္စည်းရေ(၁)ရသော အာရမ္မဏသုဒ္ဓသင်္ချာမှတပါး ကျန်သော အာရမ္မဏမျိုး သုဒ္ဓသင်္ချာငါးပုဒ်ကိုပင် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ လှည့်၍ဆိုရုံသာ။ ၎င်းငါးပုဒ်ဖြင့် အာရမ္မဏမျိုး သဘာဂ ကိစ္စသာမဟုတ်၊ ဃဋနာကိစ္စလည်း ၎င်းဖြင့်ပင် ပြီးမည်ဖြစ်ရကား စိစဉ်ထားသော သုဒ္ဓသင်္ချာ၏အကျိုးဖွဲ့များပုံကို သိပါလိမ့်မည်။ ။

သဟဇာတမျိုးသဘာဂ

ဟေတုပစ္စည်း။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာပစ္စည်းရေ(၁၂)တွင် ဓိဓိ(ဟေတု)ကိုနုတ်၍ ကျန်(၁၁)ပစ္စည်းမှာ ဟေတုနှင့်သဘာဂဖြစ်၍ ၎င်းဂုဏ်ကိုဆိုရပေမည် (သဟဝေယ်များမှာ ယထာရဟပစ္စည်းရေများ ဖြစ်၍ ဆိုင်ရာကိုသာ ရှာရမည်)။ ။

ဟေတုမှ အဓိပတိသဘာဂဉ်း။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဝီမံသာဓိပတိ (၎င်းတရားတို့သည် စသည် ကိုဆိုလိုကဆိုပါ။) "ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ"။ (ဟေတုက အမောဟနှင့် သဟာဓိကဝီမံသာဓိပတိတို့ နှစ်ဘက်ရ ဖြစ်ရာတွင် ဝီမံသာဓိပတိက အရနည်း၍ ၎င်းကိုဆိုရ၏။ အမောဟ က (၄၇)တွင် ယှဉ်၍ ဝီမံသာဓိက (၃၄)တွင် ယှဉ်သည်။ ပညာ တရားကိုယ်ဖြစ်၍ အကုပဒ လုံးလုံးပြုတ်ရကား သင်္ချာစတ္တာရိ ဖြစ်၏)။ ။

ဟေတုမှ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ သဘာဂဉ်း။ ။ ဟေတုသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ဆိုပါ။ "ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ၊ နိဿယေ သတ္တ၊ အတ္ထိယာ သတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ"။ (သဟ ဇာတ စသည်တို့မှာ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၍ မူပစ္စည်း အတိုင်းဆိုရ၏)။ ။

ဟေတုမှ အညမညသဘာဂဉ်း။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေ။ "ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တီဏိ"။ (ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင် အညမညမှာ ဟဒယဝတ္ထုနှင့် သာ ဟေတုနှင့်သဘာဂဖြစ်သည်)။ ။

မျိုးပစ္စည်းများဖြင့် သဘာဂယူနည်း သဟဇာတချို့ ဟေတုမှ အညမည

ဟေတုမူ ဝိပါကသဘာဂ၌။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်ဝိတ္တ ဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါး၊ "ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ"(ဝိပါကမှာ ဝိပါက်ဟိတ်သာရသည်)။ ။

ဟေတုမူ ရုန္ဒြိယ မဂ္ဂသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော အမောဟ၊ "ဟေတုပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ စတ္တာရိ၊ မဂ္ဂေ စတ္တာရိ"။ (ဟေတုမှ အမောဟနှင့် ဣန္ဒြိယမှ ပညိန္ဒြေ၊ မဂ္ဂမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့သဘာဂတည်း။ ပညာဖြစ်၍ အကုသိုလ်ချက်ပြုတ်သည်)။ ။

ဟေတုမူ သမ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး၊ "ဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိဏိ"၊ (သမ္ပယုတ္တပစ္စယုပ္ပန်မှာနာမ်သာဖြစ်၍ ရုပ်မရ။ သုဒ္ဓသင်္ချာကြည့်ပါ)။ ။

ဟေတုမူဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး၊ 'ဟေတုပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ" (ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်အတွက်သာ သဘာဂဖြစ်၏)။ ။

ဟေတုပစ္စည်းသဘာဂ ပါဠိတော်။ ။"ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ။ သဟဇာတေ သတ္တ။ အညမညေ တိဏိ။ နိဿယေ သတ္တ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ ဣန္ဒြိယေ စတ္တာရိ။ မဂ္ဂေ စတ္တာရိ။ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ. ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ။ အတ္ထိယာ သတ္တ။ အဝိဂတေ သတ္တ"။ (ပါဠိဆိုသွားရင်း မည်သည့်တရားဟုစိတ်ထဲက သိပါစေ၊ ဇယားကွယ်ရေးလတ်ဖြစ်၍ နောက်ပါဠိများကိုရေးမပြပြီ။ ဆိုပါတော့)။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။သဟာဂဓိသုဒ္ဓသင်္ချာပစ္စည်းရေအတိုင်း ကံ ရှာမှတပါး သဘာဂ (၁၂) ရှိ၏။ အဓိပတိမူဟေတုသဘာဂ၌။ (ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာနှင့်အဓိပတိပစ္စယာဟေတုယာတို့မှာ အပြန်အလှန်ပေးသူမှတပါး အထူးမရှိပြီဖြစ်၍ ဤသို့အပြန်အလှန်ဟောသည်တို့ကို ဆိုပါတော့။ ရှေ့သို့သာ ဆက်၍ ရေးပြပါမည်။ ကျဉ်းကျဉ်းနှင့်သိစေလိုမှုတည်း)။ ။

အဓိပတိမူသဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတသဘာဂ၌။ သဟာဂဓိအတိုင်းဆို၊ "အဓိပတိပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ" စသည်ကိုဆို၊ (သဟမျိုးဆက်ဆက်ကိုသာ ပြနေသဖြင့် နိဿယေအဋ္ဌ၊ အတ္ထိယာ အဋ္ဌ စသည်ဖြင့် အပြစ်တင်မစေသင့်)။ ။

အညမည၊ သမ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါး။ "အညမညေ တိဏိ၊ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ"။ ။

ဝိပါကသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ဖိုလ်လေးချွန်ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် လေးပါးတို့တွင် တပါးပါး "ဝိပါကေ ဧကံ"။ (ဝိပါက်တွင် ဖိုလ်သာဇောထိုက်သည့်တရားကိုယ်လေးပါးရ၏)။ ။

အာဟာရသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော စိတ္တာဓိပတိ၊ "အာဟာရေ သတ္တ"(စိတ္တာဓိနှင့် ဝိညာဏာဟာရတို့ သဘာဂတည်း)။ ။

ဣန္ဒြိယသဘာဂ၌၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော စိတ္တ၊ ဝီရိယ၊ ဝီမံသာဓိပတိ၊ "ဣန္ဒြိယေ သတ္တ" (နာမ် ဣန္ဒြေတရားကိုယ် အာ ဘူတာကြည့်)။ ။

မဂ္ဂသဘာဂ၌၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အား တတ် သော ဝီရိယ ဝီမံသာဓိပတိ၊ "မဂ္ဂေ သတ္တ"(သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါယာမ နှင့်အတူ ဖြစ်၏ ဝီ သာဓိပတိသက်သက်အတွက် သတ္တစတ္တာရိ ရသင့်လည်း ဝီရိယာဓိပတိပါနေ၍ သတ္တလာဖြစ်၏။ အကြွင်းရ ဤ သဘောသိပါတော့)။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော အဓိပတိတရားကိုသုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါး၊ "ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ" (သဟာဂဓိဝိပ်ဟုလဲ့သတတ်)။ ။

သဟဇာတပစ္စည်း။ ။သဟဇာတမျိုးအားလုံး သဘာဂဖြစ်၍ (၁၄)ပစ္စည်းရ၏။ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်း ဖြစ်သည့်အတွက် မူလဖြစ်သော ဟေတုစသော သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုတော့၊ ဇယားကွင်လည်း သင်္ချာများကိုပြထားပြီ၊ "သဟဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ" စသော ပါဠိကိုဆို။ ။

ကြံဆဘွယ်။ ။သဘာဂခဏ်း၌ သဟဇာတမှာ (၁၄)ပစ္စည်းရ ၏၊ ပြသတဲ့ စာဝိနာခဏ်း၌ကား(၇)ပစ္စည်းသာ ကြီးထုတ်တို့ရလတံ့၊ စာဝိနာ၌ သဘာဂနည်းဘူ (၁၄)ပစ္စည်းပြိုင်သင့်လျှင် "သဟဇာတ ဟေတုနိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ" စသည်ဖြင့် သဟဇာတ အင်္ဂါဆိုင်ရာနာမ်တစိပ်တရားများကိုဟောရပေမည်၊ အင်္ဂါများ တွင်ဟောခဲ့ပြီးဖြစ်၍ မထူးခြင်းကြောင့် သဟဇာတ အကြီးအလတ် စာဝိနာတွင် (၇)ပစ္စည်းကိုသာ ယူ၍ ပစ္စည်းပြိုင်စာဝိနာကို ဟောတော်မူသည်၊ ။

အညမညပစ္စည်း။ ။သဘာဂ(၁၄)ပစ္စည်းပင်။ ဟေတုစသော မူလိများကို အပြန်အလှန်ဟောပါတော့။ ။

အညမညမူနိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတသဘာဂ၌။ အညမညအတိုင်းဆို၊ "အညမညပစ္စယာ နိဿယေ တိဏိ၊ အတ္ထိယာ တိဏိ၊ အဝိဂတေ တိဏိ"။ ။

အညမညမူကမ္မသဘာဂ၌။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သောစိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာ "ကမ္မေ တိဏိ"။ (အညမညမူတည်၍ ဝိမှတပါးသော သဟာဂယ်ကို မူလိသွတ်ရာ၌ရင်း။ သဟာဂယ်(၉)မျိုးကိုမူတည်၍အညကိုမူလိသွတ်ရာ၌ ရင်း ပစ္စယုပ္ပန်မှာ ဤအတိုင်းချည်းရမည်။ ပစ္စည်းမှာ ဆိုင်ရာအင်္ဂါ တရားကိုယ်များရမည်)။ ။

အညမညမူဝိပါကသဘာဂ၌။ အချင်းချင်းအားတတ်သောအလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး(ပဌမ အချက် သုဒ္ဓသင်္ချာချင်းတိုက်ကြည့်)ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေဝိပါက နာမက္ခန္ဓာ။ "ဝိပါကေ ဧကံ"။ "ဤသဘာဂသည် စာဝိနာတွင် အညဝိပါဟုလာလတံ့)။ ။

အာဟာရသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး၊ "အာဟာရေ တိဏိ"။ ။

ဣန္ဒြိယသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တတ်သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ၈ ပါး၊ "ဣန္ဒြိယေ တိဏိ"။ ။

ဈာနသဘာဂ၌။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး၊ "ဈာနေ တိဏိ"။ ။

မဂ္ဂသဘာဂ၌၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ကိုးပါး၊ "မဂ္ဂေ တိဏိ"။ ။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂ၌၊ သမ္ပယုတ္တအတိုင်းဆို။(စာဝိနာတွင်ညသံ ဟု လာလတံ့)၊ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ၌။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေဝိပါက နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ "ဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ"။ (သုဒ္ဓသင်္ချာချင်းတိုက်ဆိုင်ကြည့်၊ စာဝိနာတွင် ညဝိပ်ဟုလာလတံ့)။ ။

မျိုးပစ္စည်းများဖြင့် သဘာဂယူနည်း   သဟဇာတချိုး နိဿယမှ ဣန္ဒြိယ

နိဿယပစ္စည်း။ သဟဇာတနှင့်တူပြီ-သဟ သဘောအတိုင်း ဆိုတော့၊ ။

ကမ္မပစ္စည်း။ ။ပစ္စည်းရေတဆယ်ရှိရာ ကိုးပစ္စည်းမှာ သဘာဂဖြစ်၏၊ သဟဇာတ၊ အညမည၊ နိဿယ မူလိတို့ကိုဆိုတော့၊ ။

ကမ္မမူဝိပါကသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော စေတနာ "ကမ္မ ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဇော်"။

အာဟာရသဘာဂ။ သဟာကမ္မသုဒ္ဓသဗ္ဗာအတိုင်းဆို၊ "အာဟာရေသတ္တ"။ (ဤသဟာကမ္မနာမ်အာဟာရထဲ၌ ဝင်ကြောင်းကို သတိပြုခဲ့ပါ)ကံ ဟာဟု လာလတံ့။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော စိတ် တခု ယုတ်ကိုးဆယ်၌ရှိသောစေတနာ၊ "သမ္ပယုတ္တေတိကံ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ် သော စိတ်(၇၅)ခု၌ရှိသောစေတနာ၊ "ဝိပ္ပယုတ္တေတိကံ"။(အငယ် က သုံး၊ဒွိပဉ္စ်တို့ကို သဘာဂယူရာ နာမ်နှင့်ရုပ်အား အသီးသီးတတ် ကြသည်။ ရုပ်သက်သက် ပစ္စယုပ္ပန်နေ၍ ရုပ်ကို မဖြစ်စေသော ဒွေ ပဉ္စသည့်ကိုနုတ်၍ ၇၅-ကျန်သည်) ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတသဘာဂ။ သဟာကမ္မအတိုင်းဆို၊ "အတ္ထိယာ သတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ကမ္မပစ္စည်း၌သိစရာ။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏာ၌ ဟဒယဝတ္ထုသည်မှိရာ လည်းဖြစ် အာရုံလည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် "အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿ ယေတိကံ" နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေတိကံ"စသည်ကို ဟော သလို ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာသည် ကံကိုအာရုံပြုကြသော ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိတို့အား ကမ္မအာရမ္မဏ နှစ်ပစ္စည်း တတ်နိုင်၍ "ကမ္မပစ္စယာ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏပစ္စယာ ကမ္မေ"ဟု ဆို သင့်၏ဟုမေးဖွယ်ရှိ၏၊ ။

အဖြေ။ ။ဟဒယဝတ္ထုသည် မိမိ၏ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ မှီရာ,အာရုံဟု နှစ်ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင် လည်း ကံမှာဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်တို့အား ပြုအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ဆည်းပူးအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်သော ကျေးဇူးပြု၏၊အာရုံသ ဘောအားဖြင့် ကျေးဇူးမပြု၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းမှာသည်းကျက်စား ရာအာရုံ၏အဖြစ်မှုဖြင့် ကျေးဇူးပြုရကားအချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြခြင်း၊သတ္တိမတူကြခြင်းတို့ ကြောင့်မဖြစ်။ ဆက်ဦးအံ့၊အထက် တိက်များတွင် အာရမ္မဏပုရေဇာတ, ဝတ္ထုပုရေဇာတ မိဿက ဖော်၍ရင်း သဟဇာတ ပုရေဇာတ်ိန္ဒြိယမိဿကဟူ၍ရင်း ဤကဲ့သလ တိက်၌ သဟဇာတပုရေဇာတ မိဿကယူ၍ရင်း ကာလတူကြ၍ တွဲခါဟောနိုင်လည်း သဟာဇိနှင့် အာဓိကို ကာလကွဲမှုကြောင့်ရင်း ကမ္မနှင့် အာရမ္မဏကို သဘာဝ ကွဲမှုကြောင့်ရင်း တွဲဘက်ခါ မိဿကများကိုမဟောနိုင်၊ ။

ဝိပါကပစ္စည်း။ ။သဘာဂ ၁၄-ပင်ရ၏။ (သဟဂြိုဟ်,လတ်, သုဒ္ဓသဗ္ဗာ၌ပစ္စည်းရေများမှာ တပြိုင်နက်ရကြသော ပစ္စည်းရေများ ဖြစ်၏)၊ ။ဟောဟုစသောအထက် ၆-ပစ္စည်းတို့၏ မူလီမျိုးကိုဆို ပါတော့၊ ။

ဝိပါကမူအာဟာရသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပဋိ သန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော နာမ်အာဟာရတ ရားကိုယ်သုံးပါး၊ "ဝိပါကပစ္စယာအာဟာရေဇော်"(ဝိပါကမူနှင့်ဇော်ချည်းသာ)။ ။

ဣန္ဒြိယသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ ရုပ်အားတတ်သော ဝိပါက်၌ရှိသောနာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး၊ "ဇော်"။ ။

ဈာနသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အားတတ်သော ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သောဝိပါက်၌ရှိသော ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး၊ "ဈာနေဇော်"။ ။

မဂ္ဂသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော သဟိတ်ဝိပါက်၌ရှိသော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၊ "မဂ္ဂေဇော်"။ ။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂ။ အချင်းချင်းအား တတ်သော အလုံးစုံ သောဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး "သမ္ပယုတ္တေဇော်" (ဃဋနာ၌ ဝိပါ-သုံ ဟု လာလတံ့)။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ။ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တတ် သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စ ဝိညာဉ်တဆယ်၊ရဟန္တာ၏စုတိကြဉ်သောဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဟဒယဝတ္ထုအား တတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ"ဝိပ္ပယုတ္တေဇော်"။(ဝိပ္ပယုတ်သွားတွင် ဝိပါက ဆိုင်ရာကိုဆိုရ၏။ ဃဋနာ၌ ဝိပါ ဝိပ်ဟုလာလတံ့)။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတသဘာဂ။ ဝိပါကအတိုင်းဆို။ "အတ္ထိယာ ဇော်၊အဝိဂတေဇော်"။ ။

အာဟာရပစ္စည်း။ ။ပစ္စည်းရေအတိုင်း သဘာဂ ၁၁-ရ၏၊ ဓိ၊သ၊ည၊နိ၊ကံ၊ဝိပါတို့ကိုအပြန်အလှန်ဆိုပါတော့။

အာဟာရမူ ဣန္ဒြိယသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိညာဏာဟာရ၊ "အာဟာရ ပစ္စယာဣန္ဒြိယေသတ္တ"။ (ဝိညာဏာဟာရနှင့် မနိန္ဒြေတို့သဘာဂ ဖြစ်ကြသည် ဟာ၊ဣ၊ဟုလာလတံ့)။ ။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော နာမ် အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး။ "သမ္ပယုတ္တေတိကံ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ။ စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တတ် သော နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး၊ "ဝိပ္ပယုတ္တေတိကံ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတသဘာဂ။ နာမ်အာဟာရအတိုင်းဆို၊ "အတ္ထိ ယာသတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း။ သဘာဂ ၁၃-ရှိ၏၊အထက်ပစ္စည်းများဆိုပါ။

ဣန္ဒြိယမူ ဈာနသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝေဒနာ, ဧကဂ္ဂတာ။ "ဣန္ဒြိယပစ္စယာ ဈာနေသတ္တ" (ဃဋနာ၌ ဤတရားသည် ဣ၊ဈာ ဟုလာလတံ့)၊

မဂ္ဂသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝီရိယ,သတိ, ဧကဂ္ဂတာ,ပညာ၊ "မဂ္ဂေသတ္တ"။ (ဃဋနာ၌ ဣ၊မဂ်၊ဟု လာလတံ့)။ ။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂ။ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော နာမ် ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး၊ "သမ္ပယုတ္တေတိကံ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ် သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး။ "ဝိပ္ပယုတ္တေတိကံ"။ (သဟ တိဝိပ်ဟုလာလတံ့)။ ။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတသဘာဂ။ သဟဇာတိန္ဒြိယ အတိုင်းဆို၊ "အတ္ထိယာသတ္တ၊ အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ဈာနပစ္စည်း။ ။သဘာဂ ၁၀-ပစ္စည်း၊အထက်ပစ္စည်းများဆိုပါ၊

မျိုးပစ္စည်းများဖြင့်သဘာဝယူနည်း သဟဇာတချိုး ဈာနမှ အဓိဂတာ ကြွင်းမျိုးများ

ဈာနမှု မဂ္ဂသဘာဂဉ္ဖ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာ သဟိတ်ဝိတ္တဇရုပ်၊သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သောဝိတက်၊ကေဂ္ဂတာ။ "ဈာန ပစ္စယာမဂ္ဂေသတ္တ"။ (ဃဋနာ၌ ဈာနမဂ်ဟု သာလတံ)။ ။

သမ္ပယုတ္တသဘာဂဉ္ဖ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအားတတ်သောဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး။ "သမ္ပယုတ္တေတိဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂဉ္ဖ။ ဝိတ္တဇရုပ်၊ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား တတ်သော ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး၊ ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ"။ ။

အတ္ထိအဝိဂတသဘာဂဉ္ဖ။ အလုံးစုံသော ဈာနပစ္စည်း။"အတ္ထိ ယာသတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

မဂ္ဂပစ္စည်း။ ။သဘာဂ (၁၂)။ဟောတုစသည်ဆိုတော့၊ ။

မဂ္ဂမှုသမ္ပယုတ္တသဘာဂဉ္ဖ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအား တတ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါး။ "မဂ္ဂပစ္စယာသမ္ပယုတ္တေတိဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂဉ္ဖ။ သဟိတ် ဝိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါး။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတသဘာဂဉ္ဖ။ အလုံးစုံသော မဂ္ဂပစ္စည်း။"အတ္ထိ ယာသတ္တ။ အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။ဝိပ္ပယုတ္တကြဉ်သဘာဂ (၁၃) ပစ္စည်းရ၏။

သမ္ပယုတ္တမှု အတ္ထိအဝိဂတသဘာဂဉ္ဖ။ အလုံးစုံသောသမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း"သမ္ပယုတ္တပစ္စယာအတ္ထိယာတိဏိ အဝိဂတေတိဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။သမ္ပယုတ္တကြဉ်သဘာဂ (၁၃)ပစ္စည်းပင် ရ၏။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တမှု အတ္ထိ အဝိဂတသဘာဂဉ္ဖ။ အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း (အလုံးစုံဆိုရာ၌ မိမိတို့၏ သုဒ္ဓသချာအတိုင်း ဆိုပါ)။ "ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အတ္ထိယာတိဏိ အဝိဂတေတိဏိ"။ ။

အတ္ထိပစ္စည်း။ ။သဘာဂ(၁၄)ရ၏။အထက်ပစ္စည်းများဆိုပါ။

အတ္ထိမှု အဝိဂတသဘာဂဉ္ဖ။ အလုံးစုံသော သဟဇာတတ္ထိ ပစ္စည်း။ "အတ္ထိပစ္စယာ အဝိဂတေနဝ"။ ။

အဝိဂတပစ္စည်း။ ။အတ္ထိနည်းတူသဘာဂ(၁၄)ပင် ဆိုတော့။

သဟဇာတချိုးသဘာဂအကျဉ်းချုပ်။ ။မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်များ အာ တွက်ရေည်ရှယ်ခါ ကုယ်ပန်းလှစွာရေးပြလည်း အကျဉ်းချုပ်အား ဖြင့် သဟဇာတအာပေယ်ချင်းချင်းတရားကိုယ်အတူရှာခြင်း။အထတ် အချင်းချင်း သုဒ္ဓသချာချင်းတိုက်ခါ အတူရှာခြင်း။ ခေါင်းဆောင် သဟဇာတအကြီးများမှာ ခေပွင့် အမှတ်ပြအတိုင်း အလတ်၊ အ ငယ်တို့ရင်းတို့၌ အကုန်အတွင်းဝင်၍ အလတ်အငယ်တို့၏ သုဒ္ဓ သချာအတိုင် ဆိုခြင်း၊ အငယ်နှင့် အလတ်မှာ ပစ္စယုပ္ပန်အထတ် တို့၏ရင်နာမ်ကိုကြည့်၍ အငယ်တရားကိုယ်များကိုဆိုရခြင်း၊ ဝိပါ က အတွက် ဆိုင်ရာ ဝိပါက်တရားကိုယ်များကို ဆိုရခြင်းမှသာ ဖြစ် ၏။ ။

အနန္တရပမျိုးသဘာဂ

ခေပွင့်ပြ ခေါင်းဆောင် ငါးပစ္စည်းတို့မှာ အသီးသီးကျန်သော ခြောက်ပစ္စည်းနှင့် သဘာဂဖြစ်ကြ၏။ အာသေဝနနှင့် အနန္တရ ကမ္မတို့မှာ ... ချင်း သဘာဂမရ(သုဒ္ဓသချာကိုကြည့်ပါ) ၍ငါး ပစ္စည်း ... သဘာဂ ... ကြ၏။ ။

ခေါင်းဆောင်ငါးပစ္စည်း။ ။မူလပစ္စည်းအတိုင်း သုဒ္ဓသချာကို ဆိုပါ။ "အနန္တရပစ္စယာ သမနန္တရေသတ္တ။ ဥပနိဿယေ သတ္တ။ အာသေဝနေတိဏိ။ကမ္မေဧကံ။နတ္ထိယာသတ္တ၊ဝိဂတေသတ္တ"။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။ ။အာသေဝနအတိုင်းဆို၍ မူလငါးပစ္စည်း ကိုသွင်းပါ။ ။

အနန္တရကမ္မပစ္စည်း။ ။အနန္တရကမ္မ အတိုင်းဆို၍ မူလငါး ပစ္စည်းကိုသွင်းပါ။ အာသေဝနမှာ တိဏိချည်း၊ အနန္တရကမ္မမှာ ဧကံချည်းသာ။ ။

ပကတူပမျိုးသဘာဂ

နှစ်ပစ္စည်းသာရှိရာ "ဥပနိဿယပစ္စယာ ကမ္မေ ဒွေ၊ ကမ္မပစ္စယာ ဥပနိဿယေဒွေ"ဟု ဗုလဝဏ္ဏမှ သုဒ္ဓသချာကိုဆို၊ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုးသဘာဂ

ဝတ္ထုပုရေဇာတခြောက်မျိုးရှိရာ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းများကို မှု တည်ရာ၌ မူလသုဒ္ဓသချာအတိုင်းဆို။ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယကို မှု တည်ရာ၌ကား ပုတိ အတိုင်းပင် ဧကံဟုဆို။ သဘာဂ ငါးပစ္စည်းစီ ရကြ၏။ ။

ပစ္ဆာဇာတမျိုးသဘာဂ။ ။အသီးသီးမူလီ သုံးပစ္စည်းကို လှည့်၍ဆိုတော့။ ။

ဧလဝဒုဋ္ဌလနာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ။တမျိုးတည်းသာရှိ၍ သ ဘာဂမရှိ။ ဤမျိုးသည် မည်သည့်ပစ္စည်းနှင့်မျှမဆိုင်။ ပကတူပနှင့် လည်းမဆိုင်။ထို့ကြောင့် ပစ္စနိယာနုလောမ နောအတ္ထိပစ္စည်း သ ဥပနိဿယ၌ ဤကမ္မကျန်နေ၍ ကမ္မေဒွေဟု ဟောတော်မူ၏။ ။

ရူပ်အာဟာရ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး သဘာဂ။ ။သဘာဂ နှစ် ပစ္စည်းတို့ကို အသီးသီး မိမိတို့သုဒ္ဓသချာဆိုပါ။ ။

မိဿကမျာသဘာဂ။ ။သဟပုရေဇ္ဇ နှစ်ပစ္စည်း။ပစ္ဆာဟာ ပစ္ဆာဇာ၌ တပစ္စည်းစီတို့ကို မိမိတို့သုဒ္ဓသချာကိုဆိုပါ၊ သချာမှာ ဒွေချည်းသာတည်း။ ။

မိဿကများ။ ။သဘာဂ ဃဋနာယူရာ၌ သဟဇာတနှင့် ပု ရေဇာတပါလျှင် သဟပုရေမိဿကကို ပစ္ဆာနှင့်ရုပ်ဟာပါလျှင် ပစ္ဆာဟာမိဿကကိုပစ္ဆာနှင့်ရူပတိ ပါလျှင် ပစ္ဆာတိ မိဿကကို ရကြလည်း "နိဿယေတေရသ။အတ္ထိယာတေရသ။အဝိဂတေတေ ရသ"အခရကိုရေတွက်ရာ၌ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ မျက်ဝိလည်မှုကင်းစေရန် ငင်း၊ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ကြီးနှင့် ဤသဘာဂ ယူဆပုံတို့ ညီညွတ်စေ ရန်ငင်းပြထားသည်၊ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် အတ္ထိပစ္စည်း အဝိဂတပစ္စည်း ၌ အတ္ထိရှင်မျိုးကိုဟောထား၍၊ ပြန်ကြည့်ပါ၊ ပုရေဇာတအရ အာ ပု၀တ်ပုနှစ်မျိုးခဲ့လျှင် ငင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ။

မှာထားချက်။ ။ဃဋနာစသည်ကို ပြရာ၌ကား ဤသဘာဂမှ ပြောခဲ့ပြီဖြစ်၍ နားထည်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် မိဿကများကို သီး ခြားမပြပြားလည်း သဟနှင့်ပုရေပါလျှင် သဟပုရေ မိဿက စ သည်ရကြောင်းကိုမှတ်ခဲ့ပါ။ ။

မိဿကနှင်းမျိုး။ ။သဟပစ္ဆာ၊ သဟပုတိ။ ပစ္ဆာဟာဇာ။ အာဝတ်ပုရေ၊သဟအာဝတ်ပုရေနှင့် ဤကုသလတိက်ကဲ့သို့သုံးမျိုး ပေါင်းရှစ်မျိုးကို အာကတိက်များတွင် ဟော၏။ဗဟုသုတအလို့ ငှါ ထည့်ပေးလိုက်သည်၊ ။

ပဉ္စာဝါရအနုလုံ ဒေသနာက္ကမအားဖြင့် သဘာဂယူနည်း

သမုဟာက္ကမနည်းအားဖြင့်သဘာဂယူပုံကိုပြောလျှင်ဒေသနာက္ကမ၊ပဌယက္ကမနည်းအားဖြင့်ယူပုံကို ပို့ချရာ၌မပြောရတော့ဘဲကိစ္စပြီးခဲ့ထည်း မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်,လူပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ထပ်မံ၍ပြဦးအံ့။ရှေ့မျက်နှာတွင်လည်း သဘာဂများကို ကိစ္စပြီးသချာနှင့်တကွ ပြထား၏။ ဃဒုနာနှင့်တကွ ရှေ့သချာခက်းများကို ဤသဘာဂဖြင့်ပင် စခန်းသွားရမည့်ဖြစ်၍ အထပ်ထပ်အမျိုးမျိုးနားလည်အောင် ပြထားပေသည်။ ။

ပေတုအာခရဏ္ဏပစ္စည်း။ ။ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရွေးပါတော့။ မထူးပြီ။ ။

အဒိပတိပစ္စည်း။ ။ငင်းဆိုင်ရာ အာဝိ၊သဟာဝိဟု နှစ်ကွက်ရှိ၏။ ဤနှစ်ကွက်ဆိုင်ရာ အာမျိုး,သဟမျိုးကိုသာကြည့်။ အခြားအကွက်များကို မကြည့်ပါနှင့်-မဆိုင်၍ကြည့်ရောမလို။ငင်းကို မှတည်ထား။ ပေတုမူလီ၌ ဝိမံသာဒိပတိ။"အဓိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ စတ္တာရိ"။ ။

(အကျယ်ဆိုရိုးကို မျိုးကပြခဲ့သည့်အတိုင်းသို၊အကျဉ်း သိသာရုံသာပြအံ့)။ ။

အာခရဏ္ဏာမူလီ၌၊အာဝိအတိုင်း သချာသတ္တ၊သဟဇာတမူလီ၌ သဟာဝိအတိုင်း သချာသတ္တ၊အညမညမူလီ၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သောအဓိပတိဘရားကိုယ်၊သချာတိတ်၊နိဿယမူလီ၌၊ အာမျိုးက ဝတ္ထုဝိ သဟမျိုးက သဟာဝိရ၍ "နိဿယေအဋ္ဌ"ဟု ငင်းနှစ်မျိုး၏သချာကိုပေါင်း၍ဆို၊ဥပနိဿယမူလီ၌ အာဝိအတိုင်း၊ သချာသတ္တ၊ပုရေဇာတ၌ အာပုဝိ၊သချာဇေး၊ဝိပါက၌ ဖိုလ်လေးခုရှိ အဓိပတိတရားကိုယ်၊ သချာဇေး၊ အာဟာရ၌ ဝိတ္တာဓိပတိ၊ သချာသတ္တ၊ဣန္ဒြိယ၌ ဝိတ္တ,ဝီရိယ,ဝီမံသာဓိပတိ၊သချာသတ္တ၊မဂ္ဂ၌ ဝီရိယ,ဝီမံသာဓိပတိ။ သချာသတ္တ။ သမ္ပယုတ္တ၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သောအဓိပတိတရားကိုယ်၊သချာတိတ်၊ဝိပ္ပယုတ္တ၌ အာမျိုး၌ ဝတ္ထုဝိ၊သဟမျိုး၌ သာဓိပတိဝိတ္တဇရုပ်အား တတ်သောအဓိပတိတရားကိုယ် သချာစတ္တာရိ(နှစ်မျိုးပေါင်းကြည့်)အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌ အာမျိုး၌ အာပုဝိ၊သဟမျိုး၌ သဟာဝိ သချာအဋ္ဌ (သဟမျိုး သဘာဂ ၁၂ တွင်မပါသေးသော အာ ဥ။ပုကိုထည့်။ သဘာဂ ၁၅ ဖြစ်၏)၊ ။

အနန္တရ၊သမနန္တရ၊သဟဇာတ၊အညမည။ ။သမုဟာက္ကမအတိုင်းသို၊မျိုးကွဲမရှိသောပစ္စည်းများ၌ပြခဲ့ပြီးအတိုင်းပင်။ မထူးပြီ။ ။

နိဿယပစ္စည်း။ ။ဟေတုစသော အထက်ငါးပစ္စည်းကိုဆိုတော့။ ။

ဥပနိဿယသဘာဂ၌၊အာရမ္မဏူပမှာ အာဝိနှင့်တူ၍ ဝတ္ထုဝိသာ၊သချာဇေး (ဤနိဿယပစ္စည်း၌ လေးကွက်ရှိရာ ဥပမှာ အာမျိုးနှင့်သာဆိုင်သည်)။ ။

ပုရေဇာတ၌၊ဝတ္ထုနှင့်ပုရေနိ၊သချာတိတ်။ (ဝတ္ထုမှာ ပုရေနိတွင်ဝင်၍ ပုရေနိတခုတည်း ဆိုလျှင်လည်း ကိစ္စပြီးပါ၏။ သဘာဂဇယားတွင်ကား ပုရေနိဟုသာ ရေးပြမည်။သို့သော်သည်း ဤမျိုးဇယား၌ကား အာမျိုး၊ပုရေမျိုးကွဲနေသ ဖြင့် ဤသို့ရေးပြသည်)။ ။

ကမ္မ၌၊သဟာကမ္မကိုဆို၊သချာသတ္တ။ ဝိပါက၌၊ ဝိပါကပစ္စည်းကိုဆို။ သချာဇေး။ အာဟာရ၌၊ နာမ်အာဟာရကိုဆို။ သချာသတ္တ။ ဣန္ဒြိယ၌၊သဟာတိ၊ပုတိကိုဆို သချာသတ္တ(နှစ်ကွက် ဆိုင်သည်)။ဈာန၊မဂ္ဂ၊သမ္ပယုတ္တ၌၊ဈာ၊မဂ်၊သံကို အသီးသီးဆို၊ သချာသတ္တ၊သတ္တ၊တိတ်ဟု ယထာက္ကမဖြစ်၏။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ၌၊ဝတ္ထု၊သဟာဝိပ်၊ပုရေဝိပ်။ သုံးကွက်ကိုဆို၊ သချာပဉ္စ။(ငင်းသုံးကွက်ကို မတူရာပေါင်းလျှင် သချာပဉ္စရမည်။ ပေါင်းကြည့်)။ အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌၊ မှုနိဿယရှိ လေးကွက်စလုံးကိုဆို၊ "သချာတေရသ"။ ။

ဤနိဿယပစ္စည်း၌ သဟမျိုးသဘာဂ၊ (၁၄)အာမျိုးမှ မတူသော အာ၊ဥ၊ပုကိုထည့်လျှင် သဘာဂ(၁၇)ဖြစ်၏။ ။

ဥပနိဿယပစ္စည်း။ ။ဘရားသုံးကွက်ရှိ၍ သုံးမျိုးရသည်၊

ဥပနိဿယမူ အာရမ္မဏ၊အဓိပတိသဘာဂ၌၊ အာရမ္မဏူပကိုဆို၊သချာသတ္တ။ နံ၊သနံ၊နတ္ထိ၊ဝိဂတ၌၊ နံအတိုင်းဆို၊သချာသတ္တ။ နိဿယဝိပ္ပယုတ္တ၌၊ဝတ္ထုဝိဆို၊သချာဇေး၊ ပုရေ၌၊အာပုဝိ၊သချာဇေး၊အာသေ၌၊အာသေကိုပင်ဆို။ သချာတိတ်၊ ကမ္မ၌၊အနန္တရကမ္မ,ဗလဝကမ္မကိုဆို သချာဧကံ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌၊အာပုဝိကိုဆို၊ သချာဇေး၊သဘာဂ(၁၃)ပစ္စည်းရှိ၏၊ ။

ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ။အာပု၊ဝတ်ပုဟု နှစ်ကွက်ရှိ၏။ အသက်အာ၊ဝိ၊နိ၊ဥ၊တို့ကိုဆိုတော့ ဣန္ဒြိယ၌၊ပုတိကိုဆို၊သချာဇေး။ ဝိပ္ပယုတ္တ၌၊ ဝတ္ထုနှင့်ဝတ်ပုကိုဆို၊ သချာတိတ်၊အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌၊ အာပု၊ဝတ်ပုနှစ်မျိုးစလုံးကိုဆို။ သချာတိတ်၊ သဘာဂ(၈)ပစ္စည်းရှိ၏၊ ။

ပစ္ဆာဇာတ၊အာသေဝနပစ္စည်း။ ။မျိုးကွဲမရှိပြီ။ ဆိုတော့။ ပြခဲ့ပြီ။ ။

ကမ္မပစ္စည်း။ ။လေးကွက်ရသည်း၊ဗလဝဒုဗ္ဗလကမ္မမှာသဘာဂမရှိ၍ သုံးကွက်သာကြည့်ပါ၊ နံ၊ သနံ၊ သ၊ ည၊ နိ၊ ဥ၊တို့ကိုဆိုတော့။ ။

ဝိပါက၌၊ ဝိပါက်စေတနာ၊ဇေး။ အာဟာရ၌၊ သဟာကမ္မဆို၊သတ္တ။ သမ္ပယုတ္တ၌၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သော စေတနာ၊တိတ်၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၌၊ဝိတ္တဇရုပ်,ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သောစေတနာ၊တိတ်။ အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌၊သဟာကမ္မဆို၊သတ္တ၊ နတ္ထိ၊ဝိဂတ၌၊ အနန္တရကမ္မဆို၊ဇေး၊သဘာဂ(၁၄)ပစ္စည်း။

ဝိပါက၊အာဟာရ၊ဣန္ဒြိယ ဈာန၊မဂ္ဂ၊သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ဆိုပါတော့၊ဆိုတတ်လောက်ပါပြီ ဟာတွင် ရုပ်ဟာ၊ဣ တွင်ပုတိ ရူပတိ တို့ပါမှုသာထူး၏။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။ဟေ၊ အာ၊ ဝိ၊ သ၊ ည၊ နိ၊ ဥ၊ ပု၊ ပစ်၊ ကံ၊ ဝိပါ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ဈာ၊ မဂ်တို့ကိုဆိုတော့၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတသဘာဂ၌ ဝိပ္ပယုတ္တရှိ လေးကွက်စလုံးကိုဆို၊ သချာ ပဉ္စ၊ ။သဘာဂ(၁၇)ပစ္စည်းရှိ၏။ ။

အတ္ထိပစ္စည်း။ ။ဟေ၊ အာ၊ ဝိ၊ သ၊ ည၊ နိ၊ ဥ၊ ပု၊ ပစ်၊ သေ၊ ကံ၊ ဝိပါ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ဈာ၊ မဂ်၊ သံ၊ ဝိပ်တို့ကိုဆို၊အဝိဂတသဘာဂ၌၊အတ္ထိကွက်ရှိ ကိုးမျိုးစလုံးကိုဆို၊ အဝိဂတေ တေရသ၊သဘာဂ(၁၈)ပစ္စည်းရှိ၏။ ။

နတ္ထိ၊ဝိဂတပစ္စည်း။ ။အနန္တရနှင့်တူ၏၊ အဝိဂတပစ္စည်း။ ။အတ္ထိနှင့်တူ၏။

သဟဇာတ တဆဲ့ငါးမျိုးသဘာဂသံပေါက်။

(၁) ဟေ,ဟာ ဇေ၊ ဝိ,မဂ္ဂ၊ဈာဒ ကံ နဝ။

(၂) ဈာ,ဒသ် ဣ,သံ၊ဝိပ် ဘေရ၊ သေသံ ရုဒ္ဒသ။

၂၄-ပစ္စည်း သဘာဂ သံပေါက်။

(၁) ဟေ,ဟာ ဇေ၊ အာသတ္တ၊ ဒိဘ ပဉ္စ။

(၂) နံဆ,ပုဠတ်၊ ဣသုံးမှတ်၊ ဈာ သံ သေပဉ္စ။

(၃) သ,အဉ်,ပ်,ကံ၊ ဣ,ဘူ၊ ဥ,သံ တေရသ။

(၄) ဝိပ်,နိ,သတ္တရသ်၊ မင်္ဂါ သံ၊ ဈာရသ် အဝိ,အပိ

(နံ ဆိုသဖြင့် သမနန္တရ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတကိုပါယူ)

ပစ္စယ်ရေအနုလုံ ရွေးချယ်ပြီး သဘာဂဇယား

ပစ္စည်း	ဟေ	အာ	ဓိ	နံ	သနံ	သ	ည	နိ	ဥ	ပု	ပစ်	သေ
ဟေ	*		ဣံသာဓိ ၄			ဟေ ၇	ဟေည ၃	ဟေ ၇				
အာ		*	အာဓိ ၇					ဝတ္ထာ ၃	အာဓိ ၇	အာပု ၃		
ဓိ	ဣံသာဓိ ၄	အာဓိ ၇	*			သဟာဓိ ၇	ဓိည ၃	ဝတ္ထာဓိ ၈ သဟာဓိ	အာဓိ ၇	အာပုဓိ ၁		
နံ				*	နံ ၇				နံ ၇			သေ ၃
သနံ				နံ ၇	*				နံ ၇			သေ ၃
သ	ဟေ ၇		သဟာဓိ ၇			*	ည ၃	သဟ ၉				
ည	ဟေည ၃		ဓိည ၃			ည ၃	*	ည ၃				
နိ	ဟေ ၇	ဝတ္ထာ ၃	ဝတ္ထာဓိ ၈ သဟာဓိ			သဟ ၉	ည ၃	*	ဝတ္ထာဓိ ၁	ဝတ်ပု ၃		
ဥ		အာဓိ ၇	အာဓိ ၇	နံ ၇	နံ ၇			ဝတ္ထာဓိ ၁	*	အာပုဓိ ၁		သေ ၃
ပု		အာပု ၃	အာပုဓိ ၁					ဝတ်ပု ၃	အာပုဓိ ၁	*		
ပစ်											*	
သေ				သေ ၃	သေ ၃				သေ ၃			*
ကံ				အနံကမ္မ ၁	အနံကမ္မ ၁	သဟာကမ္မ ၇	ကံည ၃	သဟာကမ္မ ၇	ဗလဝကမ္မ ၂			
ဝိပါ	ဟေဝိ ၁		ဓိဝိ ၁			ဝိပါ ၁	ဝိပါည ၁	ဝိပါ ၁				
ဟာ			ဓိဟာဓိ ၇			နာမ်ဟာ ၇	ဟာည ၃	နာမ်ဟာ ၇				
ဣံ	အမောဟ ၄		ဓိဣံ၊ဣံယ ၇ ဣံသာဓိ			သဟာဣံ ၇	ဣံည ၃	သဟာဣံ ၇ ပုဣံ		ပုဣံ ၁		
ဈာ						ဈာ ၇	ဈာည ၃	ဈာ ၇				
မဂ်	အမောဟ ၄		ဝီရိယ ၇ ဣံသာဓိ			မဂ္ဂ ၇	မဂ်ည ၃	မဂ္ဂ ၇				
သံ	ဟေသံ ၃		ဓိသံ ၃			သံ ၃	သံ ၃	သံ ၃				
ဝိပ်	ဟေဝိပ် ၄	ပစ္ဆာ ၃	ဝတ္ထာဓိ ၄ သဟာဓိဝိပ်			သဟာဝိပ် ၃	ညဝိပ် ၁	သဟာဝိပ် ၅ ပုရေဝိပ်	ဝတ္ထာဓိ ၁	ဝတ်ပု ၃	ပစ္ဆာ ၃	
အတ်	ဟေ ၇	အာပု ၃	အာပုဓိ ၈ သဟာဓိ			သဟ ၉	ည ၃	သဟာနိ ၁၃ ပုရေနိ	အာပုဓိ ၁	အာပု ၃ ဝတ်ပု	ပစ္ဆာ ၃	
နတ်				၇	နံ ၇				နံ ၇			သေ ၃
ဝိဂ				နံ ၇	နံ ၇				နံ ၇			သေ ၃
အဝိ	ဟေ ၇	အာပု ၃	အာပုဓိ ၈ သဟာဓိ			သဟ ၉	ည ၃	သဟာနိ ၁၃ ပုရေနိ	အာပုဓိ ၁	အာပု ၃ ဝတ်ပု	ပစ္ဆာ ၃	

မှတ်ချက်။ ။ဟေည၊ ဟေဝိ၊ ဟေသံ၊ ဟေဝိပ် တို့မှာ ဟေတုနှင့်အညမည၊ ဟေတုနှင့်ဝိပါက၊ ဟေတုနှင့်သမ္ပယုတ္တ၊ ဟေတုနှင့်ဝိပ္ပယုတ္တတို့၏ သဘာဂ တရားများဖြစ်ကြ၍ ဖြစ်ပြီးအတိုင်း သမ္ပယုတ္တကျွဲ့ ပဉ္စဝေါကာရ ဖြစ်သော ဟိတ်ချက်ပါး စသည်ကိုဆို။ ဓိပတိစသော ကြွင်းသဟဇာတ အင်္ဂါများကို လည်း ဤသဘောအတိုင်းယူဆပါ။ ။

ဝိပါည၊ဝိပါသံ၊ဝိပ်ဝိ၊ညဝိ။ ။ဤတို့မှာလည်း ဝိပါကနှင့် ကြွင်းအလတ်သုံးပစ္စည်း အညမညနှင့် ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းတို့၏ သဘာဂများပင်ဖြစ်ကြ၏။ ယခုနောက်များတွင် ဤအသုံးမျိုးနှင့်လာလတ္တံ့။ သဟာဝိပ်၊ သဟာတိဝိ။ ။သဟဇာတ ဝိပတ်နှင့် သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တနှင့် သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တတို့၏ သဘာဂများပင်။ ။

ပဋ္ဌာပါဠိရအနုလုံ ရွေးချယ်ပြီး သဘာဂဇယား

ကံ	ဝိပါ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိဒ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ	သဘာဂ
	ဟေ။ ဝိ ၁		အမေ်ဟာ၄		အမေ်ဟာ၄	ဟေ။သံ ၃	ဟေ။ဝိဒ်။ ၃	ဟေ ၇			ဟေ ၇	၁၁
							ဝတ္ထာ ၃	အာပု ၃			အာပု ၃	၇
	ဝိ။ ဝိ။ ၁	ဝိဇ္ဇာဝိ ၇	ဝိဇ္ဇ။ ဝိရိယ ၇ ဝိမံသာဝိ		ဝိရိယ ၇ ဝိမံသာဝိ	ဝိ။ သံ။ ၃	ဝတ္ထာဝိ ၄ သဟာ၊ဝိဝိဒ်	အာပုဝိ ၈ သဟာဝိ			အာပုဝိ ၈ သဟာဝိ	၁၅
အနံကမ္မ ၁									နံ ၇	နံ ၇		၆
အနံကမ္မ ၁									နံ ၇	နံ ၇		၆
သဟာကမ္မ၇	ဝိပါ ၁	နာမ်ဟာ ၇	သဟာတိ ၇	ဈာ ၇	မဂ် ၇	သံ ၃	သဟာဝိဒ်၃	သဟာ ၉			သဟာ ၉	၁၄
ကံ။ ညာ။ ၃	ဝိပါ။ ညာ ၁	ဟာ။ညာ ၃	ဣ။ ညာ ၃	ဈာ။ ညာ ၃	မဂ်။ညာ ၃	သံ ၃	ညာ ဝိဒ်။ ၁	ညာ ၃			ညာ ၃	၁၄
သဟာကမ္မ၇	ဝိပါ ၁	နာမ်ဟာ ၇	သဟာတိ ၇ ပုတိ	ဈာ ၇	မဂ် ၇	သံ ၃	သဟာဝိဒ် ၅ ပုရေဝိဒ်	သဟာနိ ၁၃ ပုရေနိ			သဟာနိ ၁၃ ပုရေနိ	၁၇
ပစ္ဆာကမ္မ၂							ဝတ္ထာဝိ ၀	အာပုဝိ ၁	နံ ၇	နံ ၇	အာပုဝိ ၁	၁၃
			ပုတိ ၁				ဝတ်ပု ၃	အာပု ၃ ဝတ်ပု			အာပု ၃ ဝတ်ပု	၈
							ပစ္စာ ၃	ပစ္စာ ၃			ပစ္စာ ၃	၃
									ဒွိသ ၃	ဧသ ၁		၅
*	ကံ။ ဝိ။ ၁	သဟာကမ္မ၇				ကံ။သံ။ ၃	ကံ။ဝိဒ်။ ၃	သဟာကမ္မ၇	အနံကမ္မ၁	အနံကမ္မ၁	သဟာကမ္မ ၇	၁၄
ကံ။ ဝိ။ ၁	*	ဟာ။ဝိ။ ၁	ဣ။ဝိ။ ၁	ဈာ။ ဝိ။ ၁	မဂ်။ ဝိ။ ၁	ဝိပါသံ ၁	ဝိပါဝိဒ် ၁	ဝိပါ ၁			ဝိပါ ၁	၁၄
သဟာကမ္မ၇	ဟာ။ဝိ။ ၁	*	ဝိညာဏကာယဂိရ ၇			ဟာ။သံ။ ၃	ဟာ။ဝိဒ်။ ၃	နာမ်ဟာ ၇ ရုပ်ဟာ			နာမ်ဟာ ၇ ရုပ်ဟာ	၁၁
	ဣ။ ဝိ။ ၁	မနိန္ဒြေ ၇	*	ဝေ။ ဇေ။ ၇	ဝိရိယသတိ ၇ ဇေ။ပညာ	ဣ။သံ။ ၃	သဟာတိ ဝိဒ် ၃ ပုတိ	ဣ ၃ ၇			ဣ ၃ ၇	၁၆
	ဈာ။ဝိ။ ၁		ဝေ။ ဇေ။ ၇	*	တက်။ဇေ။ ၇	ဈာ။သံ။ ၃	ဈာ ဝိဒ်။ ၃	ဈာ ၇			ဈာ ၇	၁၀
	မဂ်။ ဝိ။ ၁		ဝိရိယသတိ ၇ ဇေ။ပညာ	တက်။ဇေ။ ၇	*	မဂ်။ သံ။ ၃	မဂ်။ဝိဒ်။ ၃	မဂ် ၇			မဂ် ၇	၁၂
ကံ။သံ ၃	ဝိပါသံ ၁	ဟာ။သံ ၃	ဣ။သံ။ ၃	ဈာ။ သံ။ ၃	မဂ်။သံ။ ၃	*		သံ ၃			သံ ၃	၁၃
ကံ။ဝိဒ်။ ၃	ဝိပါဝိဒ် ၁	ဟာ။ဝိဒ်။၃	သဟာတိ ဝိဒ် ၃ ပုတိ	ဈာ။ဝိဒ်။ ၃	မဂ်။ဝိဒ်။ ၃		*	ဝိဒ် ၃ ၅			ဝိဒ်၃ ၅	၁၇
သဟာကမ္မ၇	ဝိပါ ၁	နာမ်ဟာ ၇ ရုပ်ဟာ	ဣ ၃ ၇	ဈာ ၇	မဂ် ၇	သံ ၃	ဝိဒ် ၃ ၅	*			အတ္ထိ ၆ ၁၃	၁၀
အနံကမ္မ ၁									*	နံ ၇		၆
အနံကမ္မ ၁									နံ ၇	*		၆
သဟာကမ္မ၇	ဝိပါ ၁	နာမ်ဟာ ၇ ရုပ်ဟာ	ဣ ၃ ၇	ဈာ ၇	မဂ် ၇	သံ ၃	ဝိဒ်၃ ၅	အတ္ထိ ၆ ၁၃			*	၁၀

အညွှန်းခြေကော်မျိုး။ ။မိသတကများအတွင်း ဝင်ပြီဖြစ်၍ခြောက်မျိုးပြထားသည်၊ ပြခဲ့ပြီးအတိုင်း ကိုးမျိုးဆိုလိုကသိုပ်။ ။

သဘာဂအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာက နည်းပေးခါပြောပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မိမိတို့သဘာဂများကို ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်နှစ်ဘက်ချရွေးပါ။ ထွက်လာသောတရားများကိုကြည့်၍ ပဒါဝသာနထုတ်ခါ သင်္ချာကိုကတ်ပြပါ၊ ကျယ်ဝန့် ဖော်ပြခဲ့လည်း အချုပ်မှာ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုသာ နည်းပေးတော်မူပြီး အမျိုးမျိုးဝေဘန်ခါဟောထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသဘာဂကိုကျက်ရာ၌ သုဒ္ဓသင်္ချာဖြင့် ကိုက်ပြီးပါစေ၊ မကျက်ရမှ မနေနိုင်သည်တို့ သတိပြုပါ။ လက်တွေ့တည်း၊

ဤဃဋနာခဏ်း၌လည်း ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ဝိသဘ ပကိဏ္ဏက သုဒ္ဓ-ပကိဏ္ဏက သဟဇာတဟု တသန့်စီပြပေအံ့၊ပြည့်စုံသောအခါ ဒေသနာကြမအတိုင်းဟောနိုင်ပါသည်၊ ထိုသို့ဟောရန်လည်း နောက်နားတွင် ပြထားပေ၏

ခေါင်းစဉ်(၁၁)ချက်။ ။အဃ္ဃိခြောက်မျိုး သဟနိ,ပုရေနိ စသည့်ဖြင့် ခေါင်းစဉ်(၁၁)ချက်တွင် ဝိသဘကသုံးမျိုးသည် အဃ္ဃိခြောက်မျိုး၌ဝင်ကြောင်း။သဟပုရေဝိသဘကသည် သဟနိ,ပုရေနိ၌ ဝင်ကြောင်းကို သဘာဂကပြောခဲ့ပါပြီ။ ဤခေါင်းစဉ်(၁၁)ချက်ဖြင့် ပင်(၃၉)ချက်စလုံးကိုရှုပြီးသိမ့်မည်ဖြစ်၍ ခေါင်းစဉ်ကိုရေပါစေ၊ ။

အဃ္ဃိခြောက်မျိုး။ ။သဘာဂ သမုဟတ္ထမ ဖယားအတိုင်း "အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတဃ္ဃိ၊ သဟဇာတဃ္ဃိ ဝတ္ထုပုရေဇာတဃ္ဃိ၊ ပစ္ဆာဇာတဃ္ဃိ။ ရုပ်အာဟာရဃ္ဃိ၊ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယဃ္ဃိတည်း၊ အဓ္ဈ ကထာ၌ ပုရေဇာတဃ္ဃိ နှစ်မျိုးကို ပေါင်းခါ ဝိဘင်္ဂသွားအတိုင်း တမျိုးတည်းယူ၍ အဃ္ဃိငါးမျိုးဟုမိန့်၏၊

အမှာ။ ။ရှေးအခါက ဘုန်းကြီးများအား ပို့ချရာ၀ယ် 'သဟာဝိ,အာပုဝိ,သဟာဝိ,ဝတ္ထာဝိ၊ စသည့်ဖြင့် ခေါင်းစဉ်ခါ ပို့ချခဲ့ထည်း ဤကျမ်း၌ကား သဘာဂမှ ဃဋနာကိုယူနည်းကို ဒေသနာကြမ အစဉ်အတိုင်းပြသည်ဖြစ်၍ "အာပုဝိ,သဟာဝိ စသည်ကိုစဉ်ထားပေသည်။ (ရှေးက ဃဋနာမှ သဘာဂယူနည်းကိုသာပြခဲ့၏၊ နည်းပေးခဲ့၏)။ ။

မှခရုန်။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယတည်း (ဝတ္ထာရမ္မဏ ပုရေဇာတ နိဿယသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတတွင် အကျုံးဝင်ပြီဖြစ်၍ သီးခြားမဆိုလည်းပြီးပါ၏)။ ။

ဣန္ ၃။ ။သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတည်း။ ။

ဝိပ် ၃။ ။သဟဇာတ၊ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်တည်း။ ။

သဟာဓိပ်ပိန်။ ။သဟဇာတာဓိပတိနှင့် သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တတို့၏ နှစ်ဘက်ရတည်း။ သဘာဂကပြခဲ့သည့်အတိုင်း "သဒ္ဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း" ဟုဆို၊ ။

သဟာဣန်ဝိပ်။ ။၎င်းမှာသည်း သဟဇာတိန္ဒြိယနှင့် သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တတို့၏ သဘာဂဖြစ်ရာ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း "စိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်၂၈ပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း"ဟုဆို၊ အကြွင်းရှုအထူးမရှိ။ သိလောက်ပြီ၊ ။

သဘာဂမှ ဃဋနာဖြစ်သပုံနှင့် ခေါင်းစဉ် (၁၁)ချက် ဆိုင်ပုံ။ (၁)အချက်။ ။အဃ္ဃိမှ အဝိဂတ သဘာဂ၌၊ အာရမ္မဏာပုရေဇာတဃ္ဃိမှ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဃ္ဃိတိုင် အဃ္ဃိခြောက်မျိုးပင်ဖြစ်၍၊ "အဃ္ဃိပစ္စယာ အဝိဂတေ ဘေရသ" ဟု သဘာဂမှာဟောသည့်အတိုင်း ပင်၊ အထူးမဟုတ်ပြီ၊ ။

ဆိုင်ပုံမှာ။ ။ဘာဝမဝိဘ် စေတပညာသ၊ မိစ္ဆာဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိသောတ ခေဘ်ညာဥ်အားဘတ်သော ပဋိပြန် နိဗ္ဗာန်ရုပ် အဓ္ဈာရသဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာ ပုရေဇာတဃ္ဃိပစ္စည်း၊ ။အချင်းချင်းအားရင်း, အချင်းချင်းနာမ် ဥဒ္ဓာဝိဘဓရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားရင်း တတ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အချင်းချင်းအားရင်း, ဥပါဒါရုပ်အားရင်း တတ်သော အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေကာလရဝန်သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတဃ္ဃိပစ္စည်း၊ ။ ပဋိသန္ဓေကာလရဝန်၌ ဖြစ်သောအခါ သတ္တဝိညာဏဓာတ်အား တတ်သောဆဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သောဝတ္ထုပုရေဇာတဃ္ဃိပစ္စည်း၊ပစ္ဆာဇာတဃ္ဃိပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရဃ္ဃိပစ္စည်း၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဃ္ဃိပစ္စည်းတို့ကိုဆိုပါတော့။ ဤတရားတို့သည် အဃ္ဃိအဝိဂတ နှစ်ပစ္စည်းတတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏၊ (အဃ္ဃိခြောက်မျိုး အောက်ခေါင်းလိုက် အမှတ်ပုဒ်မကိုကြည့်၍ လက်ဝဲဘက်ကပစ္စည်းကိုဆို)။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ "အဃ္ဃိ အဝိဂတန္တိ တေရသ" ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (သဘာဂ အတိုင်းနှစ်ဘက်ရတည်း)။ ။

(၂)အချက်။ ။"နိဿယပစ္စယာ အဃ္ဃိယာ တေရသ၊ အဝိဂတေ တေရသ"ဟု ထားသောနိဿယ သဘာဂကို ဃဋနာပြု၍ ဟောတော်မမူပင်၊သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုးများကိုဆိုပါတော့ ပြီးသူင် "နိဿယ အဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ တေရသ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏၊ဟုဆိုပါ၊ (ဤနည်းအတိုင်း ကြွင်းကျန်သောအချက်များကို ဆိုရိုးနှင့် တကွဆိုပါ၊သိလောက်ပြီဖြစ်၍မမှာပြီ။ ဤအချက်၌ သုံးပစ္စည်းပြိုင်သဖြင့် ယဂိုက်သဘာအရ သုံးဘက်ရဖြစ်၏။ အနုလုံဃဋနာများ၌ (၁၁)ဘက်ရ အများဆုံးတည်း၊ ဆဇိရသင်္ချာ၌ (၂၃)ဘက်ရတိုင်အောင်ရှိ၏)။ ။

(၃)အချက်။ ။"အဓိပတိပစ္စယာ အဃ္ဃိယာ အဋ္ဌ၊ အဝိဂတေ အဋ္ဌ"ဟု ဟောသော အဓိပတိသဘာဂပင်၊ဆိုရိုးသုဒ္ဓသင်္ချာဆိုပါ။ "အဓိပတိအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ အဋ္ဌ"ဟုဆိုပါ။ ။

(၄)အချက်။ ။"အဓိပတိပစ္စယာ နိဿယေ အဋ္ဌ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်၊ အဃ္ဃိအဝိဂတမှာ အရာ အကျယ်သုံးဖြစ်၍ ၎င်းနှစ်ပစ္စည်းအမြဲပါရ၏၊ "အဓိပတိနိဿယအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ အဋ္ဌ"ဟုဆိုပါ၊ ။

(၅)အချက်။ ။"အာဟာရပစ္စယာ အဃ္ဃိယာ သတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်၊ "အာဟာရအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ သတ္တ"ဟုဆိုပါ၊ ။

(၆)အချက်။ ။ဣန္ဒြိယပစ္စယာ အဃ္ဃိယာ သတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်၊ "ဣန္ဒြိယအဃ္ဃိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ"ဟုဆိုပါ။ ။

(၇)အချက်။ ။"နိဿယပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေ သတ္တ"ဟု ဟောသောသဘာဂပင်။ "နိဿယဣန္ဒြိယအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ သတ္တ" ဟု ခေါင်းစဉ်သုဒ္ဓသင်္ချာများကိုထုတ်ဖော်၍ အသီးသီးဆိုပါ။ ။

(၈)အချက်။ ။"ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အဃ္ဃိယာ ပဉ္စ၊ အဝိဂတေ ပဉ္စ"ဟုဟောသောသဘာဂပင်။"ဝိပ္ပယုတ္တအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ ပဉ္စ" ဟုဆိုပါ၊ ။

(၉)အချက်။ ။"နိဿယပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။အဃ္ဃိ၊အဝိဂတပါရမည့်အကြောင်း ပြောခဲ့ပြီ၊ "နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အဃ္ဃိ အဝိဂတန္တိ ပဉ္စ"ဟုဆိုပါ။ ။

(၁၀)အချက်။ ။"အဓိပတိပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ဝတ္ထာဓိဘည် ပုရေနိတွင်ဝင်၍သဟာဓိဓိပ်သည် သဟနိတွင် ဝင်ရကား နိဿယပါ လိုက်နိုင်သည်၊ "အဓိပတိနိဿယဝိပ္ပယုတ္တအဃ္ဃိအဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ"ဟုဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလုံ မိဿက ပကိဏ္ဏကဃဋနာဇယား (၃၉)ချက်

ပစ္စည်း	၁ အတ္တိ ၆မျိုး	၂ သဟာနိ ပုရေနိ	၃ အာပုမိ သဟာဒမိ	၄ ဝတ္ထာဒမိ သဟာဒမိ	၅ နာမ်ပဟာ ရုပ်ဟာ	၆ ဆု ၃	၇ သဟာတိ ပုတိ	၈ ဝိပ် ၃	၉ သဟာဝိပ် ပုရေဝိပ်	၁၀ ဝတ္ထာဒမိ သဟာမိဝိပ်	၁၁ သဟာတိ ဝိပ် ပုတိ	အချက်
မိ			။	။						။		၃
နိ		။		။			။		။	။	။	၆
ဟာ					။							၁
ဆု						။	။				။	၃
ဝိပ်								။	။	။	။	၄
အတ်	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၁
အဝိ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၁
သင်္ချာ	၁၃	၁၃	၈	၈	၇	၇	၇	၅	၅	၄	၃	၃၉

(၁၁)အချက်။ ။"ဆုန္ဒြိယပစ္စယာဝိပ္ပယုတ္တေတိကိ'ဟုဟောသော သဘာဝပင်။(နိဿယဝင်နိုင်ကြောင်းပြောခဲ့ပြီ)။"နိဿယ ဆုန္ဒြိယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတန္တိတိကိ"ဟုဆိုပါ။ ။

ပစ္စည်းခေါင်းစဉ်အားဖြင့်ဆိုနည်း။ ။အဓိပတိပစ္စည်းတွင်အမှတ်ပြုအတိုင်း သုံးချက်ကို "အဓိပတိအတ္ထိအဝိဂတန္တိအဋ္ဌ" စသည်ဖြင့်ဆိုပါ။ ပစ္စည်းရေများကို ဒေါင်လိုက်ယူပါ။ နိဿယစသော ကျန်(၆)ချက်စသည်ကိုလည်း နည်းတူဟောလိုသော မိမိတို့ပစ္စည်းက စ၍ "နိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိတေရသ"စသည်ဆိုပါ။ ခေါင်းစဉ်(၁၁)ချက်မှမထွက်လတံ့။ ။

အချက်မှတ်နည်း။ ။ခေါင်းစဉ် (၁၁) ချက်တွင် 'မိ'အသံသုံးချက်ပါ၍ မိန္ဒသုံးချက်။ နိဿယမှာ ပုရေသံပါသော အချက်ကို၍။ (၆)ချက်ငဲ့တွေ့သတံ့။အာဟာရ၌ဟာသံတချက်သာ။ဆုန္ဒြိယ၌ဆုံသံ သုံးချက်။ဝိပ္ပယုတ္တ၌ ဝိပ်သံလေးချက်။အတ္ထိ၊အဝိဂတ၌(၁၁)ချက်စီ ဟု မိမိတို့အသံအားဖြင့်ရသောအချက်ပေါင်းကိုမှတ်ပါ။ ။

ပစ္စည်းရေမှတ်နည်း။ ။(၁၁)ချက်စလုံးနှင့် ဆိုင်သော အတ္ထိအဝိဂတအမြဲလိုက်ပါစေ။အတ္ထိ(၆)မျိုး၌၊နှစ်ပစ္စည်း၊ ၎င်းကိုမှတည်ထား။သဟာနိ-ပုရေနိ၌ နိသံပါ၍သုံးပစ္စည်း၊အာပုမိ၊သဟာဒမိ၌ မိသံပါ၍ မိဘိုး။ဝတ္ထာဒမိသဟာဒမိ၌ ပုသံ,မိသံပါ၍ နှစ်ပစ္စည်းတိုး။ ဤနည်းအတိုင်းယူဆပါတော့၊ ။

ဃဋနာအမည်ပေးနည်း။ ။အတ္ထိအဝိဂတဘို့အကုန်လိုက်နိုင်၍ ပစ္စည်းတိုင်း၏ ပဌမအချက်ကို အတ္ထိအဝိဂတ ဃဋနာဟု အမည်ပေ (အတ္ထိ၌မှ အဝိဂတ ဃဋနာဟုသာဆို) ဒုတိယစသော အချက်များကိုဖိုးလာသော ပစ္စည်းကိုကြည့်၍ "သ"တိုးခါ အမည်ပေးပါ။ပေးနည်းကိုပြဦးအံ့၊ ။

အဓိပတိ၌။ ။(၁) အတ္ထိအဝိဂတ ဃဋနာ(၂)သနိဿယဃဋနာ(၃)သနိဿယဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာဟုပစ္စည်းကို"သ"တိုး၍ပေးပါ။

နိဿယ၌။ ။(၁)အတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ (၂)သာဓိပတိဃဋနာ (၃)သဆုန္ဒြိယဃဋနာ (၄)သဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၅)သာဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ(၆)သဆုန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ။ ကြွင်းပစ္စည်းများပေးတတ်လောက်ပြီ။ပေးပါတော့။ ။

ဃဋနာ။ ။ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တူသော အစိပ်အစိပ် ဖွဲ့ဝင်၍ပေါင်းဆုံရပြိုင်ကြသော ပစ္စယသဘာဝတို့အပေါင်းသည် ဃဋနာမည်၏။ ထိုဃဋနာသည် သဟဇာတဃဋနာ,ပကိဏ္ဏက ဃဋနာဟုနှစ်မျိုးရှိ၏။ သဟဇာတမျိုး သက်သက်ကို ဟောသောဃဋနာသည် သဟဇာတ ဃဋနာမည်၏။ "ယံ့ဒိပနံ သဟဇာတံ လဗ္ဘန္တိ။ တာနိ သဟဇာတ ဃဋနာနိ နာမာတိ ဝုတ္တံ၊" ကိုထောက်။သဟဇာတမျိုးမှတပါး၊ အာရမ္မဏ အနန္တရစသော မျိုးတို့ကို ပြိုးပြွမ်း၍ဟောသောဃဋနာသည် ပကိဏ္ဏက ဃဋနာမည်၏။ ထို၌လည်း သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက,မိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် သဟဇာတမျိုးနှင့်လုံးဝမရောဘဲ အာရမ္မဏမျိုးအနန္တရမျိုးစသည်ကို ပြိုးပြွမ်း၍ဟောသော ဃဋနာသည် သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက ဃဋနာမည်၏။"ပကိဏ္ဏကဃဋနာနိနာမ သဟဇာတံအဂ္ဂဟေတွာ ဝုတ္တာနိ"ကိုထောက်၊ သဟဇာတမျိုးနှင့် အာရမ္မဏမျိုး, ဝတ္ထုမျိုး, စသည်ကိုရော၍ ပြိုးပြွမ်းခါဟောသော ပကိဏ္ဏက ဃဋနာသည် မိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာမည်၏။ "သဟဇာတ နိဿယ ဘာဝေ နပနေဘာနိပကိဏ္ဏကာနိတိဝုတ္တာနိ"ကိုရင်း။"ဥဘယံ မိဿကာနိ မိဿကတ္တာ"ကိုရင်း၊"တေသုပုရိမာနိ ဆဃဋနာနိပုရေဇာတ သဟဇာတဝသေနဝုတ္တာနိ"ကိုရင်း။ "တာနိပကိဏ္ဏကာနိတိဝုတ္တာနိတိ ဗွေ့ပုရေဇာတ ပစ္ဆာဇာတဟာရိန္ဒြိယာနံ သဟဇာတေနအညမညဝသေန ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိတာနိ"တို့ကိုထောက်(အညမည၌မှာ သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက)။ ။

မိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာ၌(၇)ပစ္စည်းသာဟောပုံ။ ။သဟမျိုးနှင့် ပုရေမျိုးစသည်ကိုရော၍ ပြိုးပြွမ်းခါဟောသော ပစ္စည်းများကို(၂၄)ပစ္စည်းတွင်ရှာကြည့်လျှင် မိ၊ နိ။ တံ။ ဟာ။ ဆု။ ဝိပ်။အတ်။ အဝိ ဟု ၇စ်ပစ္စည်းတွေ့မည်။ကမ္မ၌ သဟဇာတကမ္မ,နာနာက္ခဏိကကမ္မဟုနှစ်မျိုးရှိသော်လည်း၎င်းနှင့်နှစ်ဘက်ရ(ပြိုင်နိုင်သော)ပစ္စည်းဘာရမျှမရှိ၍ ၎င်းကိုဃဋနာမဖွဲ့နိုင်၊ (အနည်းဆုံးနှစ်ပစ္စည်း အများဆုံး ဆဲ့တပစ္စည်းပြိုင်နိုင်မှ ဃဋနာပြုလုပ်ရသည်) ထိုကြောင့် (၇) ပစ္စည်းကိုသာဟောရ၏၊သဟဇာတမျိုးမပါဘဲ မိဿကပကိဏ္ဏက ဃဋနာမဖွဲ့နိုင်ဟု တထစ်ချမှတ်ပါ)။ ။

ဒေသနာတွက်နည်းခေါင်းစဉ်။ ။သင်္ချာအများအနည်း၊ သင်္ချာချင်းတူလျှင် တရားအများအနည်း ပစ္စည်းစဉ်အတိုင်း စဉ်၍ဟောပုံကို ဇယားတွင်ကြည့်ပါ။ ။

မိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာဇကျဉ်းချုပ်။ ။ခေါင်းစဉ် (၁၁) ချက်မှတ်မိပါစေ။ ပစ္စည်းရေ,သင်္ချာများကို နည်းပေးသည့်အတိုင်းမှတ်၍ သုဒ္ဓသင်္ချာများကို သဘာဝအတိုင်းဆိုပါ၊ မကျက်ဘဲ ပြောင်ခါမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးပါစေ။ ။

ဤသုဒ္ဓ-ပကိဏ္ဏကဝိဘင်း ပါ ဗျည်းတို့အကြောင်း ဤသုဒ္ဓ-ပကိဏ္ဏက စာရင်းဇယားကိုကြည့်လျှင် သုဒ္ဓသဗ္ဗာမှ ဖြစ်ခဲ့သောသဗ္ဗာနှင့် ပဋ္ဌည်းရေများပင်ဖြစ်ကြ၏၊ ဒုတိယ ဖြစ်သော အာပုံ၊ဝတ်ပုံတချက်သာ ထူးသယောင်ရှိ၏။ ၎င်း၏ပဋ္ဌည်းရေကို စဉ်းစားကြရို့၊ အာပုမှာ ဧ.၁၊ပုံ၊အတ်၊အဝိဟု ပဋ္ဌည်းရေလေးခုရှိ၏။ ဝတ်ပုမှာ နိုး၊ပုံ၊ဝိပ်၊အတ်၊အဝိ ဟု ပဋ္ဌည်းရေငါးခုရှိ၏၊ ၎င်းနှစ်ခု တို့၏ပဋ္ဌည်းရေကိုနှစ်ဘက်ရှာလျှင် ပုံ၊အတ်၊အဝိ ဟု သုံးပဋ္ဌည်း ရ၏၊ သဗ္ဗာမှာကား တိကျချည်းဖြစ်ကြ၍ တိကပင်။ ။

ခေါင်းစဉ်(၁၃)ချက်။ ။ပဋ္ဌာ၊အာပုံ၊ဝတ်ပုံ၊ ဝတ်ပုံ၊အာဝိ၊ အာပုံ၊ဝတ္တာ။ စသော ခေါင်းစဉ်(၁၃)ချက်ကို မှတ်မိအောင်လေ့ ကျက်ပါ။ ဤ(၁၃)ချက်ဖြင့်ပင် စခန်းသွားရလိမ့်မည်။ ဒေသနာက္ကမ ခေါင်းစဉ်တည်း။ ။

သဘာဂမှုစာရင်းဖြစ်လာပုံနှင့်ခေါင်းစဉ်(၁၃)ချက်ဆိုင်ရာ။

(၁)အချက်။ ။ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်၍ ချုပ်၏၎င်းသို့ရောက်သော ကေဇကာယ၊ ဣန္ဒြိယကာယ၊ တိဇကာယ၊ စတုဇကာယ အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ် သောအခါ အရူပဗိပါက်လေးချက်ဥ်သော ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်ဖြစ်သောနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ပစ္ဆာဇာတ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတ။ ဤလေးပဋ္ဌည်းတတ်သောတရားတို့မည် ကုန်၏၊ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ ပစ္ဆာဇာတ၊ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊အဝိဂတနှိတိကဟု သဗ္ဗာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ "ပစ္ဆာ ဇာတပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေတိကဲ၊အတ္ထိယာတိကဲ၊အဝိဂတေတိကဲ" ဟုဟောသော သဘာဂပင်။ ။ဝိပ္ပယုတ္တကဟောလျှင် "ဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတန္တိ တိကံ"။ ။အတ္ထိက ဟောလျှင် "အတ္ထိပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တအဝိဂတန္တိတိကံ" ဟု ဟောလိုသော မိမိတို့၏ပဋ္ဌည်းကစ၍ ဆိုရန်ပင်။ပဋ္ဌည်းရေလေးခုရှိလျှင်လေးကြိမ်- မှ ရှစ်ခုရှိလျှင် ရှစ်ကြိမ်မှည့်ခါဆိုပါ။ ကြွင်းခေါင်းစဉ် တရားများ ကိုလည်း သုဒ္ဓသဗ္ဗာအတိုင်းဆိုပါတော့။ ခေါင်းစဉ် မြင်လိုက်လျှင် မည်သည့်တရားကိုဆိုရမည်ဟု သုဒ္ဓသဗ္ဗာကြေညက်သူတို့ သိပြီး ဖြစ်၍ ငြိုငွေ့ဘွယ်ကြီးဖြစ်တော့မည်။ ။

(၂)အချက်။ ။"ပုရေဇာတပစ္စယာ အတ္ထိယာတိကံ၊ အဝိ ဂတေတိကံ"ဟုဟောသော သဘာဂပင်။ "ပုရေဇာတအတ္ထိအဝိ ဂတန္တိတိကံ"ဟုဆိုပါ။ ။

(၃)အချက်။ ။နိဿယပစ္စယာပုရေဇာတေတိကံ"ဟုဟော သော သဘာဂပင်။(ဝိပ္ပယုတ္တ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတတို့၌ရှိသော အဝိပ် ဖြစ်သော ဝတ်ပုအတွက်၎င်းတို့ပါလာရ၏၊ ၎င်းတို့၏ သဘာဂကို မိဿက ကဖြခဲ့ပြီ၊နောက်၌ ဤသဘောချည်းယူဆပါ)။ "နိဿယ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတန္တိတိကံ"ဟုဆိုပါ။ ။

(၄)အချက်။ ။"အာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာသတ္တ၊ ဥပ နိဿယေသတ္တ"ဟုဟောသော သဘာဂပင်။ "အာရမ္မဏ အဓိပ တိဥပနိဿယန္တိ သတ္တ"ဟုဆိုပါ၊ ။

(၅)အချက်။ ။"အာရမ္မဏပစ္စယာပုရေဇာတေတိကံ၊အတ္ထိ ယာတိကံ၊အဝိဂတေတိကံ"ဟုဟောသော သဘာဂပင်။ ယင်းနှာ အတွက် "အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ၊ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိတိကံ" ဟု ဆိုပါ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ယင်းနှာဆိုနည်းများမှာ သုဒ္ဓသဗ္ဗာ ပဋ္ဌည်းရေနှင့် သဗ္ဗာကို အပြန်အလှန်ဆိုသော်၎င်း၊ ဇယားအတိုင်းအပြန် အလှန် ဆိုသော်၎င်း ဆိုနိုင်လောက်ပါပြီ၊ ကထေးငယ်များသော်မှဆိုတတ် ကြသည်ဖြစ်၍ ဤယင်းနှာဆိုနည်းကိုမပြပြီ၊ ရှိချေ၌ကားဇယားကို ကြည့်၍ အပြန်အလှန်ပဋ္ဌည်းရေအတိုင်းဆိုစေဘဲဟု တခွန်တည်း နှင့်ကိစ္စပြီးပါသည်၊ ။

(၆)အချက်။ ။"အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေတိကံ၊ ဝိပ္ပ ယုတ္တေတိကံ"ဟုဟောသော သဘာဂပင်၊ ဆိုတော့။ ။

(၇)အချက်။ ။"အဓိပတိပစ္စယာပုရေဇာတေကံ"ဟု ဟော သော သဘာဂပင်။ ။

(၈)အချက်။ ။"နိဿယပစ္စယာ ဥပနိဿယေကံ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ။

(၉)အချက်။ ။"ပုရေဇာတပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေကံ"ဟုဟော သော သဘာဂပင်။ ။

(၁၀)အချက်။ ။"အနန္တရပစ္စယာ သမနန္တရေသတ္တ၊ ဥပ နိဿယေ သတ္တ၊နတ္ထိယာသတ္တ၊ ဝိဂတေသတ္တ"ဟုဟောသော သ ဘာဂပင်။ ။

(၁၁)အချက်။ ။"အာသေဝနပစ္စယာ အနန္တရေတိကံ၊ သ မနန္တရေတိကံ ဥပနိဿယေတိကံ၊နတ္ထိယာတိကံ၊ ဝိဂတေတိကံ" ဟုဟောသောသဘာဂပင်။ ။

(၁၂)အချက်။ ။"ဥပနိဿယပစ္စယာ ကမ္မေဒွေ"ဟု ဟော သော သဘာဂပင်။ ။

(၁၃)အချက်။ ။"အနန္တရပစ္စယာကမ္မေကံ"ဟုဟောသော သဘာဂပင်။ ။

မဇ္ဈိမက္ကမ အချက်မှတ်နည်း။အာရမ္မဏ။ ။အာမျိုးသုဒ္ဓသဗ္ဗာ ခြောက်ပုဒ်ရှိရာ အာရမ္မဏမှာ ပဋ္ဌည်းရေတစ်သာရ၍ ၎င်းကိုချန်၊ ကြွင်းငါးချက်ယူ၊ ။

အဓိပတိ။ ။အာဓိသာဖြစ်၍ အာမျိုးမှ ဓိအာသံပါသော သုံး ချက်ကိုယူ၊ ။

နာနန္တ၊နတ္ထိ၊ဝိဂတ။ ။သုဒ္ဓသဗ္ဗာအတိုင်း သုံးချက်စီယူ။ ။

နိဿယ။ ။ဝတ္ထု၊ဝတ္ထာဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ဝတ္ထုအတွက် သုဒ္ဓ သဗ္ဗာနှစ်ချက်၊ဝတ္ထာအတွက် အာမျိုးမှ ဝတ္ထာသံပါသော နှစ်ချက် ကိုယူ။ ။

ဥပနိဿယ။ ။အာရမ္မဏူပနိဿယအတွက် အာဓိနှင့်အတူ သုံးချက်၊ အနန္တရူပနိဿယအတွက် အနန္တရနှင့်အတူ သုံးချက်၊ ပကတူပနိဿယအတွက် ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မတချက်ကိုယူ၊

ပုရေဇာတ။ ။အာပုအတွက် အာရမ္မဏမှ အာပုသံပါသော အာပုနှင့် အာပုဓိ၊ဝတ်ပုအတွက် နိဿယနည်းတူ လေးချက်၊အာ ပု ဝတ်ပု နှစ်မျိုးအတွက် တချက်၊ပေါင်း(၇)ချက်ကိုယူ။ ။

ပစ္ဆာဇာတ၊အာသေဝန။ ။တချက်စီသာ။ ။

ကမ္မ။ ။ဗလဝကမ္မ၊ အနံ ကမ္မ ဟု နှစ်ချက်ယူ (ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မမှာ ပဋ္ဌည်းရေတစ်သာရ၍ ယင်းနှာမဖွဲ့ရပြီ)။

ဣန္ဒြိယ။ ။ပုဘ် တချက်သာ။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။ပုရေဇာတ်မှာ နိဿယနည်းတူ လေးချက်၊ ပစ္ဆာ ဝိပ်တချက်ယူ။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတ။ ။ပုရေဇာတနည်းတူ(၇)ချက်။ ပစ္ဆာ တ ချက်တိုးယူ။ ။

သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကယင်းနှာ၌ (၁၆)ပဋ္ဌည်းကိုသာဖော်ပုံ။ ။ပြခဲ့ ပြီးအတိုင်း အာရမ္မဏ၊ အနန္တရစသောမျိုးတို့ကို သဟဇာတနှင့် မရောဘဲသီးသန့်ခါ ပြီးပြွမ်း၍ဟောရကား၊ သဟဇာတမျိုး သက် သက်နှင့်သာဆိုင်သော ဟေတု၊ သဟဇာတ၊ အညမည၊ ဝိပါက၊ ဈာန၊မဂ္ဂ ဤခြောက်ပဋ္ဌည်းကိုနှုတ်လျှင်(၁၈)ပဋ္ဌည်းကို ဟောသင့် သယောင်ယောင်ရှိ၏၊ ဟောသင့်၏ဟု ယူဆတတ်သည်။ ရုပ်အာ

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ   သုဒ္ဓ-ပကိဏ္ဏကဃဋနာဇယား   (၆၄)ချက်

ပစ္စည်း	၁ ပဋ္ဌာ	၂ အာပု ဝတ်ပု	၃ ဝတ်ပု	၄ အာဝိ	၅ အာပု	၆ ဝတ္ထာ	၇ အာပုဝိ	၈ ဝတ္ထာဝိ	၉ ပုတိ	၁၀ အနံ	၁၁ သေ	၁၂ နာနာ ကမ္မ	၁၃ အနံ ကမ္မ	အချက်
အာ				။	။	။	။	။						၅
ဝိ				။			။	။						၁
နံ										။	။		။	၃
သနံ										။	။		။	၃
နို			။			။		။	။					၄
ဥ				။			။	။		။	။	။	။	၇
ပု		။	။		။	။	။	။	။					၇
ပစ်	။													၁
သေ											။			၁
တံ												။	။	၂
ဆုံ									။					၁
ငံ	။		။			။		။	။					၅
အတ်	။	။	။		။	။	။	။	။					၈
နတ်										။	။		။	၃
ဝိဂ										။	။		။	၃
အဝိ	။	။	။		။	။	။	။	။					၈
သင်္ချာ	၃	၃	၃	၇	၃	၃	၁	၁	၁	၇	၃	၂	၁	၆၄

ဟာရမျိုး ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ မျိုးကို ပါဠိတော်၌မဟောဘဲကျန်နေ၏။ ၎င်းဘို့သည်သဟဇာတာမျိုးနှင့်မရောဘဲ သက်သက်သော ရုပ်အာဟာရ,ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးများဖြစ်ကြ၍ အာရမ္မဏစသော မျိုးများကဲ့သို့ သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကဃဋနာ ဖွဲ့နိုင်ခွင့်ရှိကြ၏။ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဖွဲ့၍မဟောသနည်း။ ။

အဖြေကား။ ။ဖွဲ့နိုင်ခွင့်ရှိ၍ဖွဲ့လျှင် ၎င်းတို့အတွက်"အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဗေကံ"ဟူ၍၎င်း "ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဗေကံ"ဟူ၍၎င်း ဖွဲ့ရပေမည်။ ထိုအခါ မိဿကပကိဏ္ဏက ဃဋနာ ပဌမအချက် နာမ်ဟာ,ရုပ်ဟာတွင် "အာဟာရ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ"ဟူ၍၎င်း အဋ္ဌမအချက်ရှုံသုံးတွင်"ဣန္ဒြိယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ"ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခဲ့ပြီ။ ၎င်းရကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ပစ္စည်းရေများမှာ အတူတူဖြစ်နေပြီး မိဿကတွင် သတ္တ။ သုဒ္ဓတွင် ဗေကံ ဟုံ သင်္ချာများမှာမတူကြ၍ ဒေသနာသံကိဏ္ဏဖြစ်လေရာ၏။ ထိုသို့ ဒေသနာသံကိဏ္ဏ အဖြစ်မှ ကင်းစိမ့်သော၄ါ ဤသုဒ္ဓ ပကိဏ္ဏက ဃဋနာ၌ ဤရုပ်အာဟာရ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတို့ကို သီးခြား ဃဋနာဖွဲ့၍မဟောဟုယူဆအပ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်မှု၎င်းမျိုးတို့အတွက် လုံးဝအသုံးမချပြီလော။ ဒေသနာ သံကိဏ္ဏဖြစ်မည့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းများ၌ ချန်လှပ်၍ ဒေသနာသံကိဏ္ဏမဖြစ်ရာများ၌ကား ဤရုပ်အာဟာရ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတို့ကို ဃဋနာဖွဲ့၍ဟောရပေမည်။ အဆက် အထက် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးများတွင် သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက ဃဋနာသာရ၍ မိဿကပကိဏ္ဏက ဃဋနာမရသော ကျမ်းပေါင်းများစွာရှိခဲ့၏။ ထိုကျမ်းများ၌ ဒေသနာသံကိဏ္ဏဖြစ်ဘွယ်မရှိ၍ ဟောရပေမည်။ ။

ဃဋနာအမည်မှည့်နည်း။ ။ဤဃဋနာ မှည့်ပုံနည်းများကို အာကောက်ဆရာတော်ကြီး၏ အာဘောဂအတိုင်း မှည့်ဘတ်စေရန် ပြပေ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ပထမ။ ဒုတိယေ"စသည်ဖြင့်မိန့်၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်းပါချက်။ ။(၁)အာဝိမှာ ပစ္စည်းရေသုံးခုရှိရာ မိမိတို့၏ပစ္စည်းအမည်ကိုချန်၍ အဓိပတိ ဥပနိဿယ ဃဋနာ (၂) ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဃဋနာ (ပထမအချက်က အဓိပတိ ဥပနိဿယတို့သည် ဒုတိယအချက်၌မပါသာ၍ပစ္စည်းများကို ပေါ၍အမည်ပေးရသည်။ပါလာလျှင် "သ"ထိုး၍ အမည်ပေးရသည်။ ဤသို့နောက် ဃဋနာများ၏ အမည့်တို့ကိုဆိုရာ၌ ပစ္စည်းများလိုက်နိုင် မလိုက်နိုင်ကိုသတိထားပါ) (၃) သနိဿယပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၄ ကသုံးပစ္စည်းလိုက်လာပြီ) (၄) သာဓိပတိဥပနိဿယ ဃဋနာ (၅) သာဓိပတိနိဿယဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ ဟု ပစ္စည်းတိုးများကို ပေါ၍ လိုက်သောပစ္စည်းများကို "သ"ထိုးခါ အမည်ပေးပါ။ ။

အဓိပ။ ။(၁)အာရမ္မဏ ဥပနိဿယဃဋနာ (မိမိပစ္စည်းကိုချန်ထား) (၂)သပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ(၃)သနိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတ ဃဋနာ (အာရုံနှင့် ဥသာလိုက်သည်)။ ။

အနန္တရ။ ။(၁) သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိဝိဂတ ဃဋနာ (၂) သာသေဝနဃဋနာ (၃)သကမ္မဃဋနာ၊ သမနန္တရဆိုတော့။

နိဿယ။ ။(၁) ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ (၂)သာရမ္မဏဃဋနာ(၄ ပစ္စည်းများလိုက်၍) (၃)သာရမ္မဏာ

သုဒ္ဓ·ပကိဏ္ဏကဃဋနာ အမည်မှည့်ပုံ

ဓိပတိ ဥပနိဿယဃဋနာ၊ (၄)သဗ္ဗဋ္ဌာနိယဃဋနာ(ပထမအချက်က ပစ္စည်းများနောက်ဃဋနာများသို့အားလုံးလိုက် ၏)။ ။

ဥပနိဿယ။ ။(၁) အာရမ္မဏာဓိပတိဃဋနာ (၂)သပုရေဇာတအတ္ထိ အဝိဂတဃဋနာ (၃)သနိဿယပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ၊(၄)အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတဃဋနာ (၎. ပစ္စည်းများနှင့်မဆိုင်ဘဲ စီးပြောင်းထား၍ပေါ်ဆိုရသည်) (၅) သာသေဝနဃဋနာ (၆)ကမ္မဃဋနာ (၎င်းမှာပစ္စည်းရေ နှစ်သာရှိသည်) (၇)သအနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတဃဋနာ (ကမ္မခြားသွား၍ပေါ်ရပြန်သည် "သ"မှာ ကမ္မသာ)။ ။

ပုရေဇာတ။ ။(၁)အတ္ထိ အဝိဂတဃဋနာ(၂)သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၃)သာရမ္မဏာဃဋနာ (၄)သာရမ္မဏာနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၅)သာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယဃဋနာ (၆)သာရမ္မဏာဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ(၇)သနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ(လိုက်ပုံများသိပါ)။ ။

ပစ္ဆာဇာတ။ ။ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတဃဋနာတချက်သာ။

အာသေဝန။ ။အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိဝိဂတ ဃဋနာ တချက်ပင်။ ။

ကမ္မ။ ။(၁) ဥပနိဿယဃဋနာ(၂) သ အနန္တရ သမနန္တရ နတ္ထိဝိဂတဃဋနာ ဟု နှစ်ချက်။ ။

အာဟာရ။ ။နိဿယပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ တချက်သာ၊ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ။ ။(၁) ပစ္ဆာဇာတအတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ(၂)နိဿယပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတဃဋနာ(၃)သာရမ္မဏာဃဋနာ (၄)သာရမ္မဏာဓိပတိဥပနိဿယဃဋနာ(၅)သဗ္ဗဋ္ဌာနိယဃဋနာ၊(၂)အချက် ပစ္စည်းအားလုံးလိုက်သည်)။ ။

အတ္ထိအဝိဂတ။ ။(၁)ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တ အဝိဂတဃဋနာ (၂)ပုရေဇာတ အဝိဂတဃဋနာ (၎င်းပစ္စည်းလိုက်သိမ့်မည်) (၃) သနိဿယဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၄) သာရမ္မဏာဃဋနာ(၅)သာရမ္မဏာနိဿယဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ(၆)သာရမ္မဏာဓိပတိဥပနိဿယဃဋနာ (၇) သာရမ္မဏာဓိပတိနိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ (၈) သနိဿယဣန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာဟု ရှစ်ချက်။ အဝိဂတ ပစ္စည်းကို လည်းနည်းတူဆိုပါလေ၊ ။

ဃဋနာမှည့်ပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။ပုဒ်ပြတ်တိုင်နှင့်ဆက်ဆံနိုင်ရန် အကျယ်ဝန်းလှည်လျှားလှစွာပေါ်ပြခဲ့လည်း အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဓိဓိတို့အမည်ပေးလိုသော ပစ္စည်းကိုချန်၍ ပစ္စည်းရေအားလျော်စွာ ပထမအချက်များကိုအမည်ပေး၊ နောက်နောက် အချက်များအတွက် ၎င်းက ပစ္စည်းအား လိုက်နိုင်မလိုက်နိုင်ကိုကြည့်၍ "သ"ထိုး၍ အမည်ပေးရသာတည်း။

သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကဃဋနာအကျဉ်းချုပ်။ ။ဒေသနာကမ္မခေါင်းစဉ်များကိုမှတ်မိ၍ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ပစ္စည်းရေနှင့် သင်္ချာကိုဟော လိုသော ပစ္စည်းကို ...ား၍ အပြန်အလှန်ပစ္စည်းရေကိုသမျှဟော ရုံပင် လွယ်၏။ ။

သဟဇာတ အကြီး အလတ် ဃဋနာ

သဟဇာတအုပ်သက်သက်ကိုသာဟောသော သဟဇာတ ဃဋနာကြီးအလတ်ဃဋနာတသည်၊ တရားလိုယ်များသာ ရသော

သဟဇာတအကြီး အလတ်ဃဋနာ

အငယ်ဃဋနာအသည်ဟု ရှင်းလင်းလွယ်ကူမိမ့်ဖေသဒ၍ ခွဲ၍ပြထား သည်၊

ဒေသနာကမ္မခေါင်းစဉ်ဆယ်ချက်။ (၁)အချက်။ ။"သဟဇာတပစ္စယာနိဿယေန၀၊အတ္ထိယာန၀၊အဝိဂတေန၀"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ဃဋနာအတွက် "အချင်းချင်းအားရင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ဝိတက္ကရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားရင်းတတ်သော အလုံးစုံသောဗပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အချင်းချင်းအား ရင်း ဥပါဒါရုပ်အားရင်း တတ်သော အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်လေး ပါး။အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ ဤတရားတို့သည် သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိ ဂတ လေးပစ္စည်းတတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ထို တရားတို့ကို အနုလုံ၌ "သဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နဝ" ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏ ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းသိပါ။ ။

(၂။၃။၄)အချက်။ ။"သဟဇာတပစ္စယာ အညမညေတိကဝိ။ သဟဇာတ ပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိကဝိ၊ သဟဇာတ ပစ္စယာ ဝိပ္ပ ယုတ္တေတိကဝိ"စသော သဘာဂများပင်ဖြစ်၏၊ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုသိ၍ ဃဋနာထုတ်ပါလေ။ ။

(၅)အချက်။ ။"အညမညပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေဧကံ" ဟု ပြခဲ့ သောသဘာဂပင် ၎င်းကိုသဘာဂအခန်းက"ညဝိပ်"ဟု အမည် ပေးခဲ့ပြီ။တရားမှာ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်၏။ (အဝိပါကငါးချက်ပြီးပြီ။အာ ဝိပါက,သဝိပါက အဓိပ္ပါယ်များကို နောက်အငယ်ဃဋနာခန်းတွင် ပြထားသည်)။ ။

သဝိပါကငါးချက်မှ (၁)အချက်။ ။"သဟဇာတပစ္စယာ ဝိပါ ကေဧကံ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်၊ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။

(၂)အချက်။ ဝိပါ,ည။ ။"ဝိပါကပစ္စယာ အညမညေ ဧကံ" ဟု ဟောသောသဘာဂပင်။ ဆိုရင်း တရားအရ အောက်နှင့်ပြထား သည်။ ။

(၃)အချက်၊ ဝိပါ,သံ။ ။"ဝိပါကပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေဧကံ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ။

(၄)အချက်၊ဝိပါ,ဝိပ်။ ။"ဝိပါကပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ။

(၅) အချက်။ဝိပါ,ည,ဝိပ်။ ။၎င်းသည် ဝိပါက၊ အညမည၊ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ သုံးပစ္စည်းတို့၏ သဘာဂဖြစ်၏။ ။

ဝိပါ။ည။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသောဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟု သဘာဂကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထုတ်ပါ။ ။

ဝိပါ။သံ။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသောဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတည်း။ ။

ဝိပါ။ဝိပ်။ ။ဝိတက္ကရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တတ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်သော၊ ၎င်းပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်၊ ...ပါကာတို့ရုတ်ကြဉ်သော ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာ မက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ တည်း။ ။

ဝိပါ။ည။ဝိပ်။ ။ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။ ။

ပဋ္ဌာနဝါရအနုလုံ   သဟဇာတအကြီးအလတ်ဃဋနာအဖွဲ့   (၅၇)ချက်

ပစ္စည်း	အဝိပါက (၅)ချက်					သဝိပါက (၅)ချက်					အချက်
	၁	၂	၃	၄	၅	၁	၂	၃	၄	၅	
	သဟ	ည	သံ	သဟဝိပ်	ည ဝိပ်	ဝိပါက	ဝိပါ ည	ဝိပါ သံ	ဝိပါ ဝိပ်	ဝိပါ ည ဝိပ်	
သဟဇာတ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၀
အညမည		။	။		။		။	။		။	၆
နိဿယ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၀
ဝိပါက						။	။	။	။	။	၅
သမ္ပယုတ္တ			။					။			၂
ဝိပ္ပယုတ္တ				။	။				။	။	၄
အတ္ထိ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၀
အဝိဂတ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၀
သင်္ချာ	၆	၃	၃	၃	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၅၇

အချက်ရှာနည်း။ ။ဘုရားအများဆုံးရသော ခေါင်းဆောင် သဟဇာတအကြီးလေးပစ္စည်းမှာ ဆယ်ချက်စလုံးရကြ၏။ ကြွင်းပစ္စည်းတို့ကို မိမိတို့အသံပါရာ အချက်များကိုယူပါ။ သမ္ပယုတ္တ ရလျှင် အညမည အမြဲပါရ၏။ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် အညမည၌ ၆ ချက်ရ၏။ကြွင်းဝိပါက စသော ပစ္စည်းတို့၏အချက်များကိုလည်းသိပါတော့။ ။

သဝိပါက။ ။အဝိပါကကဲ့သို့ အချက်တိုင်းတွင် ဝိပါက ပစ္စည်းတိုး၍ ပစ္စည်းရေကိုယူပါ။ပစ္စည်းစဉ်အတိုင်း(၅၇)ချက်ကုန် အောင်လှည့်၍သိပါ။ခေါင်းစဉ်ဆယ်ချက်တွင် အကျုံးဝင်ကြပြီ။ ။

ဃဋနာအမည်မှည့်နည်း။ ။ကြီးလတ် ရှစ်ပစ္စည်း စလုံးတို့၏ ပဌမအချက်ကို သဟဇာတနိကာယဃဋနာဟုအမည်ပေး။ဒုတိယစသော အချက်တို့ကို တိုးလာသောပစ္စည်းအတိုင်း အမည်ပေး။ အညတိုး လျှင်သအညမညဃဋနာ။သံတိုးလျှင်သအညမညသမ္ပယုတ္တဃဋနာ။ ဝိပ်တိုးလျှင် သဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ။ ညဝိပ်တိုးလျှင် သညအမည ဝိပ္ပ ယုတ္တဃဋနာဟု အမည်ပေး။သဝိပါကငါးချက်နှင့် ကြွင်းအညမည စသည်ကိုလည်း နည်းတူ အမည်ပေးပါ။ ။

သဟကြီးလတ်ဃဋနာအကျဉ်းချုပ်။ ။ခေါင်းစဉ်ဆယ်ချက် ကိုမှတ်၍ သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် နှစ်ဘက်ရ သုံးဘက်ရပစ္စည်းများကို ကြည့် ခါဆိုမှ အမည်မှည့်မှုများကိုပြုလုပ်ပါ။လွယ်ပါ၏။ ။

ဝိပါကရှင်းလင်းချက်။ ။သဟဇာတဃဋနာ (၃၁၂)ချက် ရှိရာတွင် အဝိပါကဃဋနာ(၁၄၃)ချက်။သဝိပါကဃဋနာ (၁၆၉) ချက်ရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိပါကဃဋနာဟူသမျှဝိပါက်တရား ဝိပါက် ဟိတ်စသည်မကင်းကြလည်း ဝိပါကပစ္စည်းကိုမယူဘဲမသုံးသဖ်ဘဲ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် အဝိပါက ခေါ်ရ၏။(ဗျာ။ဗျာ)တွင်ဝိပါက် တရား ဝိပါက်ဟိတ်စသည်တို့ရှိကြ၏ဟုမိန့်ဆိုကြ၏။ ။

ထင်ရှားစေဦးအံ့။ ။သဟကြီးလတ်ဃဋနာများ၏ (ဗျာ။ဗျာ) တွင် ဝိပါက်တရားများယထာရဟပါကြ၏။ အငယ်ဃဋနာများတွင် လည်း ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနှစ်ချက်စလုံးပါ၏။ (ပဋိသန္ဓေအခါ မရသော အဓိပတိကို ပဋိအခါချန်) သဟဇာတအငယ်ဃဋနာ (၂) အချက် တွင် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ကား ဟဒယဝတ္ထုပစ္ဆယုပ္ပန်နေ၍ ဟောဘု ပစ္စည်းအတွက် "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ဟေတုသမ္ပ ယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဝတ္ထုသော"ဟု ဝိဘင်းထုတ်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝိပါက်တရား ဝိပါက်ဟိတ်စသည်တို့ ယထာရဟပါကြသည်း ဝိပါ ကပစ္စည်းကို မသုံးသပ်ဘဲ ဟောတော်မူ၍ အဝိပါကခေါ်ရ၏။ ။

ကြံဆဘွယ်။ ။ဝိပါက်တရား ဝိပါက်ဟိတ် စသည်တို့ပါ ပါလျက် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် သုံးသင်တော်မမူဘဲဟော သနည်းဟု ကြံဆဘွယ်ပေါ်လာ၏။ အဖြေကား၊ တပြိုင်နက်ပစ္စည်း မတတ်နိုင် ပစ္စည်းမပြိုင်နိုင်ကြသောကြောင့်တည်း။ချဲ့ဦးအံ့။ ပစ္စသ နိဒ္ဒေသ။ပဋ္ဌာနဝါရဝိဘင်ပါဠိတော်များ၏သဘောကိုကောက်ရာကရိုက်း ပါဠိများတွင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ကြသည့်ပစ္စည်း များကိုရသင့်သလောက် တပြိုင်နက်အားဖြင့်ရင်း တပြိုင်နက်ယထာ ရဟအားဖြင့်ရင်း ကောက်ယူကြရ၏။ ။

သဘာဂဃဋနာခေါ်း၌ကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ် တပြိုင်နက် တတ် နိုင်ပြိုင်နိုင်သောပစ္စည်းတို့ကိုသာ ယူကြရ၏။ ယထာရဟနှင့်လုံးဝ မဆိုင် (သဘာဂဃဋနာတရားများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ) အထက် ကပြခဲ့သော အဋ္ဌကထာဋီကာဆရာများ၏ မိန့်ဆိုချက်သည်လည်း ထိုဝိပါက်တရား ဝိပါက်ဟိတ်စသည်တို့ ယထာရဟပါဝင်ရမည်ကို ရည်ရွယ်၍ "နဝိပါကပဟေတုရဟိတာနိ" (ဝိပါက်ဟိတ်မကင်း ကြ)ဟုဆို၏၊ စင်စစ် ဝိပါကပစ္စည်းရထိုက်၍ မိန့်ဆိုတော်မူသည် မဟုတ်။မှန်လှ၏။အဝိပါကဃဋနာဟူသမျှတွင် ဝိပါကပစ္စည်းသည် အခြားသောပစ္စည်းများကဲ့သို့ တပြိုင်နက်အနေအားဖြင့်မပါဝင်နိုင်။ (သဟကြီးလတ်ဃဋနာ ညဝိပ်နှင့်အငယ်များမှ ဒုတိယအချက်ကို ကြည့်ပါ)။ထို့ကြောင့် အဝိပါကဟူသည် ယထာရဟသာရသော ဝိပါကပစ္စည်းကို မယူဘဲဟောသောဃဋနာဟု ကြံဆဘွယ်ရှိ၏၊ ရသင့်ရထိုက် ပါသင့်ပါထိုက်လျက် မဟော၍ မရသည်မဟုတ်။ တ ပြိုင်နက်မရနိုင်၍မဟောခြင်းသာဖြစ် (ည) ဝိပ်၌ ပဋ္ဌဝေါကာ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအာ တက်သော [illegible] ကို ဝိပါကမရ အကြွင်းရနည်းယူပါ)။ ။

ပဉှာဝါရအနုလုံ သဟဇာတအငယ်ဃဋနာ

ဒေသနာ၌ဤမခေါင်းစဉ်။ ။သာမညဟေ,ဟာ,ဣ,ဈာ,မဂ်၊ ဝီရိယ,သတိ,ဧကဂ္ဂတာ,ပညာ။ဣ။မဂ်၊ ။ဝေဒနာ,ဧကဂ္ဂတာ။ဣ။ဈာ၊ ။ဝိတက်,ဧကဂ္ဂတာ။ဈာ။မဂ်၊ စသော ခေါင်းစဉ် တဆဲ့နှစ်ချက်ကိုရပါစေ။ ။

ခေါင်းစဉ်ဖြစ်လာပုံကိုကြံဆနည်း။ ။သာမည ဃဋနာတွင် ဟိတ်ခြောက်ပါး နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး, နာမ်ဣန္ဒြေ တရားကိုယ်ရှစ်ပါး, ဈာန်ငါးပါး,မဂ်ကိုးပါးစသည်ရှိကြ၏။ ၎င်းတို့သည် သဟဇာတ အငယ်ချင်းချင်း မည်သည့်ပစ္စည်းနှင့်မျှ တဖြိုင်နက် မ တူကြ။ မဖြိုင်ကြ။ (ဟိတ်ခြောက်ပါးစလုံးကိုကြွင်းသော အာဟာရ စသည်ကမရဟုဆိုလို၏) အဓိပတိလေးပါးတွင် ဆန္ဒာ ဓိပတိမှာ သာမညဃဋနာသဘောသက်ရောက်လည်း တပါးတည်းဖြစ်၍ သာ မည ဃဋနာဟုမခေါ်နိုင်။ ကမ္မပစ္စည်းလည်း အာဟာရ အမြဲပါ၍ တွဲနေရ၍ သာမညဃဋနာမခေါ်နိုင်။ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် အပြည့်အစုံ ရကြသော ဤငါးပစ္စည်းတို့သာ သာမည ဃဋနာ အမည်ကို ရကြ ကုန်၏။ (ဇယားတွင် ခရေပွင့်အမှတ်ကား ဃဋနာထုတ်သောအခါ ၎င်းတို့ကို တပစ္စည်းစီသာထုတ်ရန်ဖြစ်၏။ (၂) အချက် စသည်ကို ကား အမှတ်ပြအတိုင်း နှစ်ပစ္စည်း သုံးပစ္စည်းစီ ထုတ်ရ၏) ကြွင်း အချက်များကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကြည့်ပါ။ ။

(၁) အချက်။သာမည။ ။"ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ၊ နိဿယေသတ္တ၊ အတ္ထိယာသတ္တ၊ အဝိဂတေသတ္တ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ဃဋနာအတွက် "ဟေတုသဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ သတ္တ"ဟုဆို အာဟာရစသော ကြွင်း လေးပစ္စည်းမှာလည်း "အာဟာရပစ္စယာသဟဇာတေသတ္တ၊ နိဿ ယေသတ္တ။အတ္ထိယာသတ္တ။အဝိဂတေသတ္တ" စသော သဘာဂများ ပင်။ ဃဋနာအတွက်ဆိုပါတော့၊ အဋ္ဌကထာ၌ သာမညမှတပါး သာဓာရဏသုဒ္ဓိကဟုသုံးသေး၏။ ။

(၂)အချက်။ဝီရိယ,သတိ,ပညာ။ ။"ဣန္ဒြိယပစ္စယာမဂ္ဂေ သတ္တ"၊ "မဂ္ဂပစ္စယာဣန္ဒြိယေသတ္တ"ဟူသော သဘာဂပင်။ ။

(၃)အချက်။ဝေ။ဧ။ ။"ဣန္ဒြိယပစ္စယာဈာနေသတ္တ"ပင်။ အ ပြန်ဆိုပါ။ ။

(၄) အချက်။တက်။ဧ။ ။"ဈာနပစ္စယာမဂ္ဂေသတ္တ"ပင်။ ။

(၅)အချက်။ဧ။ ။ဣ,ဈာ,မဂ် သုံးဆက်ရတည်း။ ။

(၆)အချက်။စေတနာ။ ။"ကမ္မပစ္စယာ အာဟာရေ သတ္တ" ပင်။ ။

(၇)အချက်။ဝိညာဉ်။ ။"အာဟာရပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ" ပင်။ ။

(၈။၉။၁၀)အချက်။ ဆန္ဒာဓိ စသည်။ ။"အဓိပတိ ပစ္စယာ သဟဇာတေသတ္တ"စသည် အဓိပတိပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ၊ အဓိ ပတိပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ"ဟု အဓိပတိတရားကိုယ်နှစ်ပါးသုံးပါးလေး ပါးရကြသောတရားတို့ကို သဘာဂတွင်ရောပေါင်း၍ဟောခဲ့လည်း ဃဋနာ၌ကား အဓိပတိ၏ သဘောအတိုင်း တပါးစီခွဲခြား၍ဟော ထားပေသည်။ ။

(၁၁) အချက်။အမောဟ။ ။"ဟေတုပစ္စယာဣန္ဒြိယေစတ္တာရိ မဂ္ဂေစတ္တာရိ" ဟူသော သဘာဂပင်။ ။

(၁၂) အချက်။ဝီမံသာဓိပတိ။ ။"ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိ ယာ စတ္တာရိ"ပင်။ ။

ဃဋနာပစ္စည်း၌ သိမှတ်ဘွယ်။ ။ပစ္စယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်၌ ဝီရိယာဓိပတိ,စိတ္တာဓိပတိ ဟု အစဉ်ဟောလည်း ဤဃဋနာခဏ်း၌ အမောဟ, ဝီမံသာဓိပတိတို့နှင့် ပစ္စည်းတိုးပုံ တူမျှစေရန် ဝီရိယာ ဓိပတိကိုနောက်ထား၍ဟော၏။ ရှင်းပြချက်။ ဝီရိယာဓိမှာ ဓိ,ဣ, မဂ်။ အမောဟမှာ ဟေ,ဣ,မဂ်။ ဝီမံသာဓိမှာ ဟေ,ဓိ,ဣ,မဂ်ဟု ဤသို့စဉ်စေလိုသည် (ဇယားကိုကြည့်ပါ)ထိုသို့မဟုတ် ပစ္စယ နိဒ္ဒေ သအတိုင်းဝီရိယာဓိကိုရှေ့ထားလျှင်ဝီရိယာဓိမှာ ဓိ,ဣ,မဂ်။စိတ္တာ ဓိ မှာ ဓိ,ဟာ,ဣ။ အမောဟမှာ ဟေ,ဣ,မဂ်၊ ဝီမံသာဓိမှာ ဟေ, ဓိ,ဣ,မဂ် ဟု အလယ်က ဓိ,ဟာ,ဣ ဝင်နေ၍ ပစ္စည်းစဉ်ပုံ မ တောင်း။ ။

ကြံဆဘွယ်။ ။အဓိပတိနှင့် ဣန္ဒြိယတို့၏ ဝိဘင်္ဂမှာ စိတ္တ, ဝီရိယ ဝီမံသာဓိပတိရ၍ ၎င်းတရားကို ပစ္စည်းထား၍ "အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ"စသည်ဖြင့် ဃဋနာ(၆)ချက်ကိုရ၏။ ဓိမဂ်၏သဘာဂမှာ ဝီရိယ,ဝီမံသာဓိရ၍ ၎င်းကိုပစ္စည်းထား၍ "ဓိ။သ။နိ။ဣ။မဂ္ဂ၊ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ" စသည်ဖြင့် (၆)ချက်ကိုရ၍ဟောသင့်၏၊ အဘယ် ကြောင့်မဟော သနည်း။ အဖြေမှာ စိတ္တာဓိကဟော၊ ဝီရိယာဓိကမဂ်ဟုရှိရာ ဟာ, မဂ်ကင်း၍ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတတ်သောအဓိပတိမရှိ၊ ဟာ,မဂ်နှင့်သာ ဖြစ်ကြ၍ တပါးစီဇယားအတိုင်းဟောတော်မူ၏ဟုမူလဋီကာဆရာ ကြံဆနည်းပေးတော်မူ၏။ ။

ဃဋနာအမည်ပေးနည်း။ ။ဟေ။ဟာ။ဣ။ဈာ။မဂ် ငါးပစ္စည်း ကို သာမညဃဋနာဟုအမည်ပေးပါ။ (၎င်းတို့သည်တပစ္စည်းစီသာ ဖြစ်ကြ၍မည်သည့်ပစ္စည်းနှင့်မျှမရောအကြောင်းကိုပြခဲ့ပြီ)ဝီရိယ, သတိ,ဧ,ပညာ၌ ဣ။မဂ်ကိုရရာ အမည်ပေးလိုသော ပစ္စည်းကို "သဟအနက်ရှိသော သသဒ္ဒါ"ထိုး၍ကျန်သော ပစ္စည်းကိုဆိုရမည်။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယကအမည်ပေးလိုလျှင် "သမဂ္ဂဃဋနာ" မဂ္ဂက အမည်ပေးလိုလျှင် "သဣန္ဒြိယဃဋနာ"ဟုပေးပါ။ ။

ထိုနည်းအတူ ဣ။ဈာ၌လည်း ဣကအမည်ပေးလျှင် "သဈာန ဃဋနာ"။ဈာကအမည်ပေးလျှင် "သဣန္ဒြိယဃဋနာ"ဟု အမည် ပေး၍သဘောအတိုင်း အကုန်သွား။ နောက်ဆုံးဝီမံသာဓိ၌ဟေတု ကအမည်ပေးလျှင် "သာဓိပတိဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ"၊ ဓိကအမည် ပေးလျှင် "သဟေတုဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ"၊ ဣကအမည်ပေးလျှင် "သဟေတုအဓိပတိမဂ္ဂဃဋနာ"၊မဂ္ဂကအမည်ပေးလျှင် "သဟေ တုအဓိပတိဣန္ဒြိယဃဋနာ"ဟု မိမိ၏ပစ္စည်းကို သထိုး၍အပြန်အ လှန်ပေးရုံဖြစ်၏။ ။

ပစ္စည်းစဉ်အတိုင်းအမည်ပေးနည်း။ ။ဟေတု၌ "သာမည ဃဋနာ သဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာ။ သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ" ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။ဆန္ဒာဓိမှာ တပစ္စည်းသာရှိ၍ "ဆန္ဒာဓိပ တိ ဃဋနာ"ဟု အမည်ပေး။ ကြွင်းပစ္စည်းများကိုလည်း ပစ္စည်းရေ ကြည့်၍ပေးပါတော့၊ ကမ္မ၌ကား အာဟာရအမြဲပါ၍ "သအာ ဟာရဃဋနာ"ဟု အမည်ပေးပါ။ ။

အချက်မှတ်နည်း။ ။ဇယားကို ကြည့်လျှင် အဓိပတိ တရား ကိုယ်များမှတပါး အားလုံးသော တရားတို့မှာ ကိုးချက်စီရကြ၏။ (ဆိုရိုးဇယား၌ အဝိပါက ဃဋနာလေးချက်နှင့် သဝိပါက ဃဋနာ ငါးချက်တည်း) အဓိပတိတရားကိုယ်များမှာ ခြောက်ချက်စီသာ ရ၏ (ဆိုရိုးဇယား၌ အဝိပါကမှ ဒုတိယ အချက်နှင့် သဝိပါကမှ ဒုတိယနှင့် ပဌမ အချက်တို့ကိုမရ။မရကြောင်း ခရေပွင့်ပြထားသည့် အကြောင်းကား သုဒ္ဓသဘော ဝိဘင်္ဂတို့မှ ပြခဲ့သော အဓိပတိပစ္စည်း ၏ ပဝတ္တိ အခါ၌သာဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း)။ ။

	ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံသဟဇာတအငယ်ဃဋနာဇယား၂၅၅-ချက်									
	ပစ္စည်းတရား	ဃဋနာအမည်							ပေါင်း	ပေါင်း
		ဟေ	မိ	ကံ	ဟာ	ဆုံ	ဈာ	မဂ်		
၁	သာမည	*॥			*॥	*॥	*॥	*॥	၉ ပိ	
၂	ဝိရိယ॥သတိ॥ဧ॥ပညာ					॥		॥	၉ ॥	
၃	ဝေဒ ဧ					॥	॥		၉ ॥	
၄	တက်॥ဧ						॥	॥	၉ ॥	၇
၅	ဧ					॥	॥	॥	၉ ॥	၃
၆	စေတနာ			॥	॥				၉ ॥	၃
၇	ဝိညာဏ်				॥	॥			၉ ॥	၃
၈	ဆန္ဒာဓိ		॥						၉	
၉	ဝိရ္ယာဓိ		॥		॥	॥			၉ ပိ	
၁၀	ဝိရိယာဓိ		॥			॥		॥	၉ ॥	
၁၁	အမောဟ	॥				॥		॥	၉ ॥	၅ ၂
၁၂	ဝိမံသာဓိ	॥	॥			॥		॥	၉ ॥	၂
	အချက်ပေါင်း	၂၄	၂၄	၉	၃၃	၇၂	၃၉	၅၇	၂၅၅	

	သဟဇာတအငယ်ဆိုရိုးဇယား ပစ္စယုပ္ပန်တရား								
	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	ဝိပ္ပဓရုပ်	ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်	ပစ္စည်းတိုး			ဂုဏ်	ပေါင်းသင်္ချာ	ပေါင်းသင်္ချာ
၁	॥	॥	॥	ကြီး၄			၇		
*၂	॥		ဟဒယဝတ္ထု	॥	ညှ		၃	ပေါင်း-၁၅-၆	ပေါင်း ၈
၃	॥			॥	ညှ	သံ	၃		
၄		॥	ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်	॥		ဝိပ်	၃		
*၅			ဟဒယဝတ္ထု	॥	ညှ	ဝိပ်	၁		

အချက်ပေါင်းရေတွက်နည်း။ ။ဟေတု၌ သာမည ဃဋနာ ကိုးချက်၊သဗ္ဗာဓိပတိယမဂ္ဂဃဋနာကိုးချက်။ သာဓိပတိဗ္ဗာဓိယမဂ္ဂဃဋနာ ခြောက်ချက် (ဟေတုရှိရာကို ဒေါင်လိုက်ကြည့်၍ယူပါ) ရ၍ (၂၄) ချက်ဖြစ်၏၊ အဓိပတိ၌ခြောက်ချက်ဝီရ၍ (၂၄)ချက်ပင်ဖြစ်၏။ ဤ နည်းအတိုင်း အကြွင်းစုကို ပေါင်း၍ယူပါ။ပေါင်းပြီးလည်း ဇယား တွင် ပြထားပြီ။ ။

သင်္ချာ။ ။သာမညမှ ဝီရိယာဓိပတိ ပထမအချက်ကို သင်္ချာ သဗ္ဗ(ဆိုရိုးဇယားကိုကြည့်ပါ)ဒုတိယအချက်ကိုတိတိ၊ တတိယ အချက်ကို တိတိ၊ စတုတ္ထအချက်ကို တိတိဟု အဝိပါကဃဋနာ များအတွက် ကိန်းသေဖွဲ့နံ့ဒါးထစ်ဆိုပါ၊ အမောဟ၊ဝီမံသာဓိတို့ မှာ ပညာတရားကိုယ်ဖြစ်၍ (အကု)သုံးချက် မရသောကြောင့် စတ္တာရိသာ၌ရကား ပထမအချက်၌ စတ္တာရိ၊ ဒုတိယအချက်၌ဧ၊ တတိယအချက်၌ဧ၊စတုတ္ထအချက်၌ဧဟုဆိုပါ (အထက်ဇယား တွင်လည်းပြထားပြီ)၊သဝိပါကများကိုအားလုံးကျဉ်း တထစ် ချဆိုပါ၊ ။

(သဟဇာတ-၁၅-မျိုးတို့၏သဝိပါကများမှာ ဝိပါက်တရားများ သာဖြစ်၍ (ဗျာ။ဗျာ)သာရရကား ဤကုသလတိက်အတွက် စဉ်း စားဖွယ်မလို၊ဇကော်ချဉ်းသာ)

သဟဇာတအငယ်ဃဋနာဆိုရိုး။ ။သဟာငယ်-၇-မျိုး၏ သုဒ္ဓ သင်္ချာ၌ ပစ္စယုပ္ပန်တရားများမှာ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ဝိပ္ပဓရုပ်၊ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။(ဟေတု မဂ္ဂဖြစ်လျှင် သဟိတ်ဝိပ္ပဓ ရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အဓိပတိဖြစ်လျှင် သာဓိပတိဝိပ္ပ ဓရုပ်ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။) ပစ္စည်းတရားများမှာ အထက် ဇယားအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ ။

ဟေတုပစ္စည်း။သာမညဃဋနာကိုးချက်၊အဝိပါကလေးချက်

ပထမအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်ဝိပ္ပဓရုပ်သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားဘတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့ သည် ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ဤငါးပစ္စည်း တတ်သောတရားဘို့မည်ကုန်၏ ထို့ကြောင့် ထိုတရားဘို့ကို အနုလုံ ၌ "ဟေတုသဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတ ၅ သတ္တ"ဟု သင်္ချာ တတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (သာမညဃဋနာ ပထမအချက်များမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဖြစ်၏။ အငယ်ပစ္စည်း ... သုပ္ပန်ဟူသမျှ အကြီး လေးပစ္စည်းသွင်ဝင်ကြ၍ ၎င်း... အဝိပါရာည်၊ ပစ္စည်း တိုးကိုကြည့်ပါ။အလတ်များမှာ ယသော ... ကြမည်)။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည် "ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ အဝိဂတ ခြောက်ပစ္စည်းတင်သော တရားတို့မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ "ဟေတု သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ တိဏိ" ဟု သင်္ချာ တစ်၌ဟောအပ်ကုန်၏၊ "ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိဏိ" ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ (ပထမအချက်တွင် အညမညမှာ တပြိုင်နက်မလိုက်နိုင်ဘဲ ယထာရဟသာ လိုက်နိုင်၍ ချန်ခဲ့ရသည်။ ဤ၌ကား တပြိုင်နက်လိုက်နိုင်ရန် သဘာဂသွားအတိုင်း တရားကို ဤသို့ထားရ၏၊ အဓိပတိမှတပါး ကြွင်းပစ္စည်းတရားတို့၏ ဒုတိယအချက်မှာရင်းပစ္စယုပ္ပန်တရားပင်မြဲ၏၊ ပစ္စည်းများကိုသာ ဆိုင်ရာ ဆိုရ၏။ ဃဋနာ(၄၁၅)ချက်စလုံးတိုးလာသောပစ္စည်းများ အတွက် ဤသဘောချည်းသာဖြစ်ကြ၏။ အညမည သင်္ချာအတိုင်း တိဏိ တည်း)။ ။

တတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ (ည။သံ တိုး၍အကျယ်ဆိုပါတော့။ ဇယား၌လည်း ပြထားပြီ) "ဟေတုသဟဇာတ အညမည နိဿယသမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တိဏိ"။ (ပစ္စည်းရေများကို မည့်မျှဟု လက်ချိုး၍ ရေတွက်ပါ)။ "ဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေ တိဏိ" ဟူသော သဘာဂပင်။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ ရုပ်အားတစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ "ဟေတု သဟဇာတ ဝိပ္ပ ယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ တိဏိ"။ (ပစ္စည်းတိုးများကို ဇယားတွင် ကြည့်ပါ) "ဟေတုပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ။

အဓိပတိကင်းချက်။ ။ဇယား၌ ပြထားသည့်အတိုင်း အဓိပတိ ကလေးချက်နှင့်တကွ ငါးအချက်ကိုထည့်၍ ဝိပါက်ဟိတ်များကိုဆို ရပေမည်။ ။

ပထမအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတစ်သော ဝိပါက်၌ရှိသောဟိတ်သုံးပါး။ "ဟေတုသဟဇာတဝိပါကအတ္ထိအဝိဂတန္တိ ဧကံ"၊ "ဟေတု ပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ"ဟု ဟောသော သဘာဂပင်။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တစ်သော ဝိပါက်၌ရှိသောဟိတ်သုံးပါး။ "ဟေတုသဟဇာတ အညမည နိဿယဝိပါက အတ္ထိအဝိဂတန္တိ ဧကံ"။ (ဤဒုတိယ စသော အချက်များကို (ည၊သံ၊ဝိ၊ည၊ဝိ ပစ္စည်းတို့ကို အသီးသီး တပြိုင် နက်လိုက် နိုင်စေရန် ဟောတော်မူသဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် သီးခြား သဘာဂ နှိုင်ပြီ။ပထမအချက်က ယူခဲ့ပြီ။ ညစသည်ကိုထည့်၊ အဝိပါ က ကယူသွားပြီ)။ ။

တတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတစ်သောဝိပါက်၌ ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး၊ "ဟေ၊ သ၊ ည၊ နိ၊ ဝိ၊ သံ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတန္တိ ဧကံ"။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ ရုပ်အားတစ်သော ဝိပါက်၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး။ "ဟေ၊သ၊နိ၊ဝိ၊ သံ၊အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ ဧကံ"။ ။

ပဌမအချက်။ ။ဟဒယဝတ္ထုအားတစ်သော သဟိတ် ပဋိ သန္ဓေ၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး။ "ဟေ။ သ။ ည။ နိ။ဝိ။ဝိပ်။အတ္ထိ၊ အဝိ ဂတန္တိ ဧကံ"။ ။

ဤအဓိပါကလေးချက် သဝိပါကငါးချက်ဆိုရိုးကိုဇယားကိုကြည့်၍ နှုတ်တက်အောင်ဆိုထားပါ။ ထို့နောင် ပစ္စည်းဇယားကို ဒေါင်လိုက်အောက်ကိုတန်းကြည့်လျှင် အမောဟကိုတွေ့လိမ့်မည်၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးတွင် အမောဟသာ (ကြွင်းဟိတ်ငါးပါးမပါ) ဣန္ဒြိယမှ ပညိန္ဒြေ၊ မဂ္ဂမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တို့နှင့် သဘာဂက ဖြစ်ခဲ့သည့်အတိုင်း တရားကိုယ်အရတူကြ၍ သင်္ချာထုတ်ယူ၍ ဟောရ၏၊ ကြွင်းကျန်သောတရားဟူသမျှ ဤသဘောအတိုင်းကြံဆပါ)။ ။

ဟေတုပစ္စည်း၊သဒ္ဓိန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာကိုးချက်။အဓိပါကလေးချက်။

ပထမအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတစ်သော အမောဟ။ ဤတရားတို့သည် ဟေ။သ။နိ။ဣ။မဂ္ဂ။အတ္ထိ၊အဝိဂတ(၇)ပစ္စည်းတင်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလုံ၌ 'ဟေ။သ။နိ။ဣ။ မဂ္ဂ။အတ္ထိ။အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ"ဟု သင်္ချာတစ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာဟူသောအမည်အားလျော်စွာရင်း ဇယားအမှတ်ပြ အတိုင်း အချက်တိုင်းတွင် ဣ၊ မဂ် ကို အမြဲ ပါစေရမည်။ အကြွင်းဟူသမျှကို ဤသဘောအတိုင်းမှတ်ပါ။ ပညာတရားကိုယ်ဖြစ်၍ (က) ခ-ချက် (ဗျာ) တချက်သာရ၍ စတ္တာရိဖြစ်၏)။ ။

ဒုတိယ၊တတိယအချက်။ ။ဆိုရိုးနှင့်ပစ္စည်းတိုးများကို ဆိုပါတော့။ သာမညဃဋနာမှ နည်းပေးခဲ့ပါပြီ။ (က-က) (ဗျာ-ဗျာ)ဟု သင်္ချာခွဲစီရ၏။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။(က-ဗျာ) (ဗျာ-ဗျာ)ဟု သင်္ချာခွဲတို့ကို တရားကြည့်၍ထုတ်ပါ။ ဆိုရိုးဆိုပါ။ ။

သဝိပါကငါးချက်။ ။အမောဟဟု ပစ္စည်းတရားကို ဆိုပါ။ သင်္ချာဧကံချည်းသာ၊ ။

ဤသဒ္ဓိန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာကိုးချက်မှာ သာမည ဃဋနာအသွားနှင့် တသဘောတည်းပင်ဖြစ်၏၊ အချက်တိုင်းတွင် ဣ။မဂ် အမြဲပါရမှု၊ ပစ္စည်းတရားကို အမောဟဟု ဆိုရုံသာထူးပေ၏။ ။

ဟေတုပစ္စည်း၊ သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာခြောက်ချက်။

အဓိပါကသုံးချက်။ ပထမအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိ ပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတစ်သော ဝီမံသာဓိပတိ (အကျယ်ဆိုပါ) "ဟေ၊ဓိ၊သ၊ဣ၊မဂ္ဂ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတန္တိ စတ္တာရိ"၊(ဓိ၊ဣ၊မဂ်အမည် အားလျော်စွာ အမြဲပါပါစေ)။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတစ်သော ဝီမံသာ ဓိပတိ (သာဓိပတိဇောများသာဖြစ်၍ ပဝတ္တိအခါသာရရကား ဒုတိယ အချက်မရနိုင်ပြီ။ ခရေပွင့်ပြထား၏။ တတိယအချက်ကို ဒုတိယ အချက်ပြု၍ဆို) "ဟေ၊ဓိ၊သ၊ည၊နိ၊ဣ၊မဂ္ဂ၊သံ၊အတ္ထိ၊ အဝိ ဂတန္တိ ဒွေ"။ ဇယားအတိုင်း ည၊သံ တပြိုင်နက်တိုးပါ)။ ။

တတိယ အချက်။ ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတစ်သော ဝီမံသာဓိပတိ၊ "ဟေ၊ဓိ၊သ၊နိ၊ဣ၊မဂ္ဂ၊ဝိပ်၊အတ္ထိ၊အဝိဂတန္တိ ဒွေ"။ ။

သဝိပါက လုံးချက်။ ပထမ အချက်။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သာဓိ ပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတစ်သော ဖိုလ်ထေးခဲ့၌ရှိသော ဝီမံသာဓိပတိ၊ "ဟေ၊ဓိ၊သ၊နိ၊ဝိ၊ဣ၊မဂ္ဂ၊အတ္ထိ၊ အဝိဂတန္တိ ဧကံ"၊ (ဇောဆိုက်သော ဝိပါက်စိတ်မှာ ဖိုလ်သာဖြစ်၍ ဖိုလ်ဟုဆိုရ၏၊ သနည်းပင်)။ ။

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ သဟဇာတအငယ်ဿဒ္ဒနာဆိုရိုး

ဒုတိယအချက်။ ။ဿင္ဂယုတ္တကဣန္ဒြာအားတတ်သေဒ ဗိုလ်ထေး ချုံ့ရှိသော ဝိပ်သာဓိပတိ။ "ဟေ။ဓိ။သ။ည၊နိ။ဝိ။ဆု၊မဂ္ဂ။သံ။အတ္ထိ။ အဝိဂတနွဲ့ ဇော်"။ ။

တတိယအချက်။ ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ဗိုလ်လေးချုံ့ရှိသော ဝိပ်သာဓိပတိ၊ "ဟေ။ဓိ၊သ။နိ။ဝိ။ဆု။မဂ္ဂ။ဝိပ်။ အတ္ထိ။အဝိဂတနွဲ့ ဇော်"။ ။

ဝိ ချုံ့ရာ၌ ဟေတုပစ္စည်း သာမညဿဒ္ဒနာကိုးချက်ကို ပြောပြလျှင် ကြွင်းရအားလုံးက်စွပြီးခဲ့လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းနှင့် ဆက်ဆံမိမှသော ဤ ဟေတုပစ္စည်းကို အပြည့်အစုံလိုရေးပြလိုက်ပေ၏။ ကျန်သော ပစ္စည်းတို့ကို ဤသဘောသွားအတိုင်း ဿဒ္ဒနာများကို အမည်မှည့်ခါ မှည့်ခါ ဟောလိုသောပစ္စည်း၏အမည်ကိုစ၍ဆိုပါ။အဓိပတိပစ္စည်း ဝိပ်သာဓိပတိကိုဟောလိုလျှင် "ဓိ.ဟေ။သ။နိ။ဆု။မဂ္ဂ။အတ္ထိ၊ အဝိ ဂတနွဲ့ စတ္တာရိ"စသည်ကိုဆိုပါ။ နောက်ပစ္စည်းများကို အကျဉ်းမျှ သာပြတော့အံ့။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။အဓိပတိတရားကိုယ်တပါးလျှင်(၆)ချက် စီ (၂၄)ချက်ပြည့်အောင်ဆိုပါ။ဿဒ္ဒနာအမည်အားလျော်စွာ ပစ္စည်း များကိုတိုးပေး။ ။

ကမ္မပစ္စည်း။ ။ကိုးချက်ဟောပါတော့၊ စေတနာဟုဆို။ အာ ဟာရနှမြပ်ပါငေ။ ။

အာဟာရပစ္စည်း။ ။(၃၃)ချက်ဆိုပါတော့။ဝိညာဉ်ဟုပြထား ရာ အာဟာရပစ္စည်းဖြစ်၍ ဝိညာဏာဟာရဟုဆိုပါ။ သဝိပါက ငါးချက်စလုံး ဝိတ်တရားကိုယ်များဖြစ်ကြ၍ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဏာဟာရ၊ပဋိသန္ဓေဟုဆိုအပ်သောဝိညာဏာဟာရဟုဆိုပါ။ ဝိတ္တာဓိပတိ သဝိပါကကိုလည်း ဗိုလ်လေးရဟုဆိုအပ်သော ဝိတ္တာ ဓိပတိဟုဆိုပါ၊ (ဝိတ်ဖြစ်လျှင် "ဟုဆိုအပ်သော "စေတသိက်ဖြစ် လျှင်"ချုံ့ရှိသော" ဟုအကျဉ်းမှတ်ပါ)။ ။

ဈာန္ဒြိယပစ္စည်း။ ။(၇၂)ချက်ဆိုပါတော့။ ဟေတု။ မဂ္ဂတို့ပါ လျှင် အမြဲသဟိတ်တို့ကို သုဒ္ဓသချာအဝင်းဆိုပါ။ ဝိညာဉ် နေရာ၌ ဈာန္ဒြိယပစ္စည်းဖြစ်၍ မနိန္ဒြေဟုဆိုပါ။ ။

ဈာနပစ္စည်း။ ။(၃၆)ချက်ဆိုပါတော့၊ ။

မဂ္ဂပစ္စည်း။ ။(၅၇)ချက်ဆိုပါတော့။သဝိပါက ပဌမအချက်၌ ပဋိသန္ဓေသမဂ္ဂင်ငါးပါးဟုဆိုပါ။ ။

သဘင်္ဂဟမှုဿဒ္ဒနာယူနည်းအကျဉ်းချုပ်။ ။ဟေတု စသော သာမညဿဒ္ဒနာများ၏ ပထမအချက်မှာ "ဟေတုပစ္စယာ သဟ ဇာတေသတ္တ"စသည်ဖြစ်၏၊ (၂)အချက်အညမညေတိကာ။ (၃) အချက် သမ္ပယုတ္တေတိကာ (၄)အချက်ဝိပ္ပယုတ္တေတိကာ၊အာဟာရ စသည်ကိုလည်း နည်းတူယူပါ။ အဝိပါကအတွက်တည်း၊ သဝိပါ ကများမှာပထမအချက်သာ"ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေဇော်"စသည် ယူပါ။ကြွင်းသော ဝိရိယ၊သတိ၊ဧကဂ္ဂတာ၊ပညာစသည့်တို့မှာ သာ မည ဿဒ္ဒနာက အကြီးအလတ်တို့ကိုယူပြီးဖြစ်၍အငယ်အချင်းချင်း ပထမအချက်ကိုသာ "ဈာန္ဒြိယပစ္စယာမဂ္ဂေသတ္တ"စသည်ဖြင့် ယူ ပါ၊ ဒုတိယစသောအချက်များကိုယူပြီးဖြစ်၍ အထူးယူဖွယ် မလို ပြီ။ ။

သဟယေယ်ဿဒ္ဒနာဟူသမျှ အဝိပါကလေးချက်သာရခဲ့

သဟဇာတ အကြီးအလတ် ဿဒ္ဒနာများ၌ အဝိပါကငါးချက် ရ သလို(အဝိပါကပဉ္စမအချက်၌ ညဝိပ်ရှိ၏) ဤအငယ် ဿဒ္ဒနာများမှာ အဘယ့်ကြောင့် လေးချက်သာရသနည်း။ ။

အဖြေ။ ။သဟာကြီးလတ်၏ ပဉ္စမအချက် ည။ဝိပ်ကိုကြည့်ပါ။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒ ယဝတ္ထုဖြစ်၏၊ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဘိုသာ ဝိပါကရ၏၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ အားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို ဝိပါကမရ(ခန္ဓာဝတ္ထုသဟုသာ ဝိဘင်္ဂ၌ဟော၏) ဝိပါကသည့် ဤတရားအတွက် တပြိုင်နက် မရနိုင် ယထာရဟသာ ရမည်။ ယထာရဟ တရားများကို ဿ ဒ္ဒနာတွင် မဟော။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စမ အချက် ရ၏။ သဟ ဇာတအငယ်၌ အကြီးအလတ်ကဲ့သို့ ပဉ္စမအချက်ကိုယူလျှင် ၎င်း တရားမှာ သဝိပါက ပဉ္စမအချက်ကဲ့သို့ ဟဒယ ဝတ္ထုအား တတ် သောပဋိသန္ဓေဟိတ်စသည်ဖြစ်ရပေမည်၊ထိုသို့ဖြစ်ကဝိပါကပစ္စည်း မှာ တပြိုင်နက် အနေနှင့်ပါလာမည်ဖြစ်၍ ၎င်းကိုထွတ်၍ရတော့မည် မဟုတ်။ထို့ကြောင့် အဝိပါကလေးချက်သာရ၏။ ။

သဟဇာတအငယ်ဿဒ္ဒနာအကျဉ်းချုပ်။ ။ခေါင်းစဉ်(၁၂) ချက်ကိုရပ်စေ၊ဟေတုပစ္စည်းသာမညဿဒ္ဒနာကိုးချက်ဆိုရိုးကို မှတ် မိပါစေ၊ ခေါင်းစဉ်တွင် အဓိပတိတရားကိုယ်ဖြစ်လျှင် ခြောက်ချက်။ မဖြစ်လျှင် ကိုးချက်။သင်္ချာများမှာဇယားအတိုင်း (၁)အချက်သတ္တ။ ၂။၃။၄-အချက် တိကာ။ အမေးဟု ဝိပ်သာဓိဖြစ်လျှင် (၁)အချက် စတ္တာရိ။ ၂။၃။၄ အချက်ဒွေ၊ သဝိပါက ဟူသမျှ ဇော်ချည်းသာ၊ သဝိပါကများ၌ ဝိညာဉ်ဖြစ်လျှင် ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိတ္တာဓိ ဖြစ်လျှင် ဗိုလ်လေးရဟုဆိုအပ်သော၊ အကြွင်းရအတွက် ဝိပါက်၌ ရှိသော-ဗိုလ်လေးချုံ့ရှိသောဟု အကျဉ်းမှတ်ပါ။ အလွန် ကျယ်ဝန်း လှစွာပြခဲ့လည်း အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ခေါင်းစဉ် (၁၂) ချက်ကို မှတ်ပြီး ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကိုတိုး၍ဆိုလျှင် သဟယေယ် ဿ ဒ္ဒနာ(၃၁၂)ချက် ကိုစွပြီးလိမ့်မလတ့်။ ။

ဿဒ္ဒနာ(၄၁၉)ချက် အကျဉ်းချုပ် မှတ်နည်း။ ။ပြခဲ့ပြီး ဖြစ် သော မိဿက ပကိဏ္ဏကခေါင်းစဉ် (၁၁)ချက်။ သုဒ္ဓ-ပကိဏ္ဏက ခေါင်းစဉ်(၁၃)ချက်။ သဟကြီးလတ်ခေါင်းစဉ်(၁၀)ချက်။ သဟ ယေယ်ခေါင်းစဉ်(၁၂)ချက်ဟု ပေါင်းခေါင်းစဉ်(၄၆)ချက်ကို မှတ်၍ (၄၁၅)ချက်ကို ကုန်အောင်ဟောပါ။အားလုံးအတွင်းဝင်လတ့်။ ။

မှာသင်းချက်။ ။ပစ္စည်းပြိုင်၏ ဤဿဒ္ဒနာများသည် သာသ နာတော်၌ ဉာဏ်ထက်မြက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများပင် မျက်ရည် ကျလောက်အောင် ခက်ခဲသောတရားများဖြစ်ပေသည်ဟုမှန်လှ၏၊ ဤ ကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဤဿဒ္ဒနာများကိုကြံဆရာ၌ အဖန်ဖန် ဟီးချရ၏၊ ထိုသော်သည်း မတွန့်သောလုံ့လ မဖြစ်မနေ ဟူသော ဇွဲဖြင့် အားထုတ်လာခဲ့ရာ ဉာဏ်အလတ်စားပုဂ္ဂိုလ်များမှာသုံးရက် (သာမကောယ်ချာပါပါဝင်၏) ဉာဏ်ထက်မြက် သဘောပါသူ များမှာ တရက်တည်းနှင့် ဿဒ္ဒနာ(၄၁၅)ချက်စလုံး ထက်တွေ့ ကိုစွ ပြီးခဲ့ပါသည်၊ ဤနည်းရသူများမခက်ကြပြီ၊ ။

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ ဒေသနာက္ကမဃဋနာနှင့်ဥာဏ်ကစားနည်း

မိဿက,သုဒ္ဓ,သဟာဇာတ ဟု သုံးမျိုး အစဉ်အားဖြင့် ဖြဲ့ပြီး အတိုင်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာယူ၍ယူ၍ ဟောနိုင်ခဲ့လည်း အထူးသဖြင့် အမြင်သန်၍ ကြေညက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဤဒေသနာက္ကမ ဃဋနာ အစဉ်ကိုသပ်မံ၍ပြသပေသည်။ ။

ဘောတုပစ္စည်း။ ။သဟဇာတအငယ် ၂၄-ချက်ရှိရာ ၁-သာမညဃဋနာကိုးချက် ၂-သဓ္ဓာဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာကိုးချက် ၃-သာဒိပတိ ဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ ခြောက်ချက်ဟု ဟေတုပစ္စည်း၏ ဂဏန်းမှုကိုသာကြည့်၍ဟောပါ၊ ဆိုခဲ့ပြီး ဃဋနာဇယားများကို အာရုံ ပြု၍ မှတ်ပါး ပြန်၍မကြည့်ရ။ သို့မှ ကြမကြေသိမည်။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ။သုဒ္ဓ ပက်ဏ္ဏက ဃဋနာ ငါးချက်၊ မည်သည့်အချက်များဟု သိခါဆိုပါ။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း။ ။မိဿကသုံးချက်,သုဒ္ဓသုံးချက်ဟု ပက်ဏ္ဏကဃဋနာ၃မှခြောက်ချက်။ သဟငယ် ၂၄-ချက်။ပေါင်း ၃၀-ကိုဆိုပါ။ ဤသို့အားဖြင့် ပစ္စည်းကုန်အောင်ဟောပါ။ ။

ဃဋနာပေါင်း။ ။မိဿက ၃၉-ချက်၊ သုဒ္ဓ ၆၄-ချက်။ ၎င်းနှစ်ရပ်ကိုပေါင်းလျှင် ပက်ဏ္ဏက ဃဋနာ ၁၀၃-ချက်ဖြစ်၏၊ "သဗ္ဗာနိပိသတဋ္ဌဝတိကာနိ ဟောန္တိ"။ သဟဇာတကြီးလတ်ငယ်ဃဋနာများကိုပေါင်းလျှင် ၃၁၂-ချက်ဖြစ်၏၊ "သဗ္ဗာနိပိတိကာသတာနိ ဒွါဒသစဟောန္တိ"။ ၎င်းနှစ်ရပ်ကိုပေါင်းလျှင် ၄၁၅-ချက်ဖြစ်၏။ "ဣတိပုရိမာနိသတံတိကာနိ ဣမာနိစ ဒွါဒသုတ္တရာနိ တိကာသတာနိ တိသဗ္ဗာနိပိ ပဥ္စဒသာဓိကာနိ စတ္တာရိ ဃဋနသတာနိ ပဋ္ဌာဝါရေ အာဂတာနိ"။ ။

ဃဋနာဥာဏ်ကစားနည်း။သင်္ချာအားဖြင့် ခွဲဝေပုံ။ ။သုဒ္ဓ ပက်ဏ္ဏက ဃဋနာ၌ သင်္ချာဒင်္ကာရသော ပစ္စည်းပေါင်း ၂၆-ရှိ၏။အာပုဓိ ၆-ပစ္စည်း။ ဝတ္ထုဓိ ၈-ပစ္စည်း။ ပုတိ ၆-ပစ္စည်း။ အနံကမ္မ ၆-ပစ္စည်းဟု ၂၆-ပစ္စည်းဖြစ်၏။ ဤနည်းပြကိုယူ၍ သဟဇာတ ဃဋနာဘို့ကိုရင်း ကြွင်းသော သင်္ချာနွဲမှ တေရသတိုင် ရသော ပစ္စည်းတို့ကိုရင်းရေတွက်၍ ကြည့်ပါ အမြင်သန်ပါလိမ့်မည်။ ။

ဘေချသ။၅။ ။အဇ္ဈတ္တိခြောက်မျိုးမှ နှစ်ပစ္စည်း။ သဟာနိ,ပုရေနိမှ သုံးပစ္စည်းဖြစ်၏။ ။တွက်ပါတော့။ ။

ပစ္စည်းရေအားဖြင့် ခွဲဝေပုံ။ ။ပစ္စည်းရေနှစ်ခုရသောဃဋနာမည်မှ သုံးခုရသော ဃဋနာမည်မှ (ပ) တဆဲ့တခုရသော ဃဋနာမည်မှုရှိသည်ကို ဃဋနာများကြေညက်သောအခါ ဥာဏ်ကစားနိုင်ရန်ပြထားသည်။ ယခုကျမ်းများတွင် နှစ်ဘက်ရ နှစ်ဘက်လွတ်များကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ကား အနုလုံ အနုလောမပစ္စနိက်ဃဋနာများကိုနှစ်ဘက်ရသုံးဘက်ရစသည်ဖြင့်၁၁-ဘက်ရတိုင်အောင်ဟောတော်မူ၏၊ တိမူဏကာဒိဟု အဋ္ဌကထာသုံး၏။ ဆဝဲရများတွင်ကား ၂၂-ဘက်ရ ၂၃-ဘက်ရများပင်ရှိ၏၊ ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိယာနုလောမတွင် ၂၃-ဘက်လွတ်တိုင်ရှိ၏။ ။

ပစ္စည်းနှေ့နှစ်။ ။ဒိဿက ပက်ဏ္ဏက ဃဋနာ ပစ္စည်းနှေ့နှစ်မှာ အဇ္ဈတ္တိ အာဟိဂတဖြစ်၏။ သုဒ္ဓပက်ဏ္ဏကနှစ်မှာ ဥပနိဿယ ကမ္မဖြစ်၏။ ။

ပစ္စည်းရေသုံး။ ။ဒိဿက ပက်ဏ္ဏက ၁၅-မှာ ၁-နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ ၂-အဓိပတိ အတ္ထိ အဝိဂတ၊ ၃-အာဟာရ အတ္ထိ အဝိဂတ။ ၄-ဣန္ဒြိယအတ္ထိအဝိဂတ၊ ၅-ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတဟု သုံးငါးလီ ၁၅-ဖြစ်၏။ အကြွင်းအားလုံးကိုပင်ကြေညက်၍ အမြင်သန်အောင် ဥာဏ်ကစားပေးပါ။ ။

ဃဋနာဒေသနာက္ကမဟောပြီးလျှင် သဘာဂနှင့်တွဲ၍ သဘာဂဃဋနာဟု ၂၄-ပစ္စည်းကုန်အောင် ဥာဏ်တော်ကို ပူဇော်လိုသေးလျှင် ဟောပါ။ ။

ဃဋနာမှ သဘာဂယူနည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် သဘာဂခေါ် ဒုက ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် ၎င်းသဘာဂ၌ ပေးတော်မူခဲ့သောနည်းအတိုင်း ဃဋနာကို ဟောတော်မူ၏၊ သဘာဂကိုပင် ဃဋနာဖွဲ့၍ ဟောတော်မူသဖြင့် သဘာဂနှင့် ဃဋနာမှာ မထူးခြားလှ။ သဘာဂမှာ နှစ်ဘက်ရ။ ဃဋနာမှာ နှစ်ဘက်ရ သုံးဘက်ရ စသည်ယူရမှုသာထူး၏။ သဘာဂကို သဘောကျလျှင်ဃဋနာကို သဘောကျ၏။ ဃဋနာကိုသဘောကျလျှင် သဘာဂကိုသဘောကျနိုင်ရကား ဃဋနာမှ သဘာဂယူနည်းကို အနည်းငယ်ပြဦးအံ့။ ။

စာရွက်အလွတ်တခုတွင် အလျား ၂၆၊ အနံ ၂၅-ကွက်ရှိ ဇယားကိုချပြီး (သဘာဂဇယားမှ ပြသည့်အတိုင်း) ခေါင်းစဉ်နှင့် လက်ဝဲဘက်အကွက်များတို ၂၄ ပစ္စည်းအစဉ်ရေး၍ ထားပါ။ ။

ဟေတုပစ္စည်း။ ။ဟေတုပစ္စည်း၏ သဘာဂကို ယူလိုလျှင် ဟေတုပစ္စည်း၏ ဃဋနာကို ကြည့်ပါ၊ ဟေတုတွင် သာမညဃဋနာကိုးချက်ရှိရာ ပထမအချက်၌ "ဟေတု သဟဇာတနိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ သတ္တ"ကို နှစ်ပစ္စည်းစီ ခွဲလိုက်လျှင် "ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေသတ္တ၊ နိဿယေသတ္တ။ အတ္ထိယာသတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ"ဖြစ်၍ သဟဇာတ,နိဿယ,အတ္ထိ,အဝိဂတ အကွက်များ၌ ၇-ရေး။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။အညမည တိုးလာရာ "ဟေတု ပစ္စယာ အညမညေတိကာ"ဖြစ်ရကား အညမညကွက်တွင် ၃-ရေး။ ။

တတိယအချက်။ ။သမ္ပယုတ္တ တိုးလာရာ "ဟေတု ပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတိကာ"ဖြစ်ရကား သမ္ပယုတ္တအကွက်တွင် ၃-ရေး။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။ဝိပ္ပယုတ္တတိုးလာရာ "ဟေတုပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေဘိကာ"ဖြစ်ရကား ဝိပ္ပယုတ္တအကွက်တွင် ၃-ရေး။ ။

သဝိပါကပထမအချက်။ ။ဝိပါကတိုးလာရာ"ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေဧကံ"ဖြစ်ရကား ဝိပါကအကွက်တွင် ၁-ရေး။ ကြွင်းသော ဝိပါက အချက်များမှာ ပစ္စည်းတိုး အထူးမရှိပြီဖြစ်၍ မယူရပြီ။ သာမညဃဋနာကိုးချက်မှသဘာဂကိုရှာလျှင်သ။ည။နိ။ဝိ။သံ။ဝိပ်။အတ်။အဝိ ဟု ၄,စ်ပစ္စည်းရ၏။ အကြီးအလတ်များသဘာဘည်း။ ။

သဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ။ပထမအချက်။ ။ဣ။မဂ် တိုး၍လာရာ ဃဋနာသင်္ချာအတိုင်း "ဟေတုပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေစတ္တာရိ၊ မဂ္ဂေ စတ္တာရိ"ဖြစ်ရကား ဣန္ဒြိယ။ မဂ္ဂအကွက်တွင်-၄-ရေး။ သာမညဃဋနာ၌သာ ကြီးထပ်ရှစ်ပစ္စည်းကို ယူရသည်။ အကြွင်းဃဋနာများမှာ ယူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ပထမအချက်ကိုသာယူရ၏။ ။

ဒေသနာက္ကမယဒုနာဇယား (၄၁၅) ချက်

ပဒ္ဒည်း	မိဿက ပကိဏ္ဏက	သုဒ္ဓ ပကိဏ္ဏ	သဟာဇာတ			ပေါင်း
			ကြီး	လတ်	ငယ်	
ဟော					၂၄	၂၄
အာ		၅				၅
ဓိ	၃	၃			၂၄	၃၀
နံ		၃				၃
သနံ		၃				၃
သ			၁၀			၁၀
ညု				၆		၆
နို	၆	၄	၁၀			၂၀
ဥ		၇				၇
ပု		၇				၇
ပစ်		၁				၁
သော		၁				၁
ကံ		၂			၉	၁၁
ဝိပါ				၅		၅
ဟာ	၁				၃၃	၃၄
ဆုံ	၃	၁			၇၂	၇၆
ဈာ					၃၆	၃၆
မဂ်					၅၇	၅၇
သံ				၂		၂
ဝိဝ	၄	၅		၄		၁၃
အတ်	၁၁	၈	၁၀			၂၉
နတ်		၃				၃
ဝိဂ		၃				၃
အဝိ	၁၁	၈	၁၀			၂၉
ပေါင်း	၃၉	၆၄	၄၀	၁၇	၂၅၅	၄၁၅

ယဒုနာ(၄၁၅)ချက်ကိုသင်္ချာအားဖြင့်ခွဲဝေပုံ

သင်္ချာ	မိဿက ပကိဏ္ဏက	သုဒ္ဓ ပကိဏ္ဏက	သဟာဇာတ		ပေါင်း
			ကြီး လတ်	ငယ်	
ဇော		၂၆	၃၇	၁၃၈	၂၀၀
ဒွေ		၂		၁၇	၁၉
တိက်	၅	၂၈	၁၆	၆၈	၁၁၇
စတ္တာရိ	၅			၇	၁၂
ပဉ္စ	၇				၇
သတ္တ	၁၀	၈		၂၅	၄၃
အဋ္ဌ	၇				၇
နဝ			၄		၄
တေရသ	၅				၅
ပေါင်း	၃၉	၆၄	၅၇	၂၅၅	၄၁၅

ယဒုနာ (၄၁၅) ချက်ကို ပဒ္ဒည်းရေအားဖြင့် ခွဲဝေပုံ

ပဒ္ဒည်းရေ	မိဿက ပကိဏ္ဏက	သုဒ္ဓ ပကိဏ္ဏက	သဟာဇာတ		ပေါင်း
			ကြီး လတ်	ငယ်	
၂	၂	၂			၄
၃	၁၅	၆			၂၁
၄	၁၂	၈	၄		၂၄
၅	၁၀	၁၀	၁၅	၆	၄၁
၆		၃၀	၂၄	၂၇	၈၁
၇			၁၄	၅၉	၇၃
၈		၈		၇၅	၈၃
၉				၅၈	၅၈
၁၀				၂၆	၂၆
၁၁				၄	၄
ပေါင်း	၃၉	၆၄	၅၇	၂၅၅	၄၁၅

သာဓိပတိရှုကြီးသမဂ္ဂယဒုနာ။ ။ဓိတိုး၍ "ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ"ဖြစ်ရကား ဓိကွက်တွင်(၄)ရေး။ ။ယဒုနာလည်း ကုန်ပြီဖြစ်၍ ယူစရာမရှိတော့ရကား သဘာဂမှာ(၁၁)ဖြစ်၏။ငင်းခုကို "ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ၊ သဟဇာတေ သတ္တ"စသည်ဖြင့်အစဉ်သို။ ။ဤဟေတုယူနည်းကို ပြလိုက်လျှင် ကြွင်းပဒ္ဒည်းရအနုလိုလိုယူတတ်ကြ၏။ ။

အာရမ္မဏပဒ္ဒည်း။ ။ယဒုနာငါးချက်ရှိရာ ယဒုနာပဒ္ဒည်းရေအတိုင်း(၁)ဓိ။ဥကွက်၌(၇)ရေး။(၂)ပု။အတ်။အဝိကွက်၌(၃)ရေး။(၃)နို။ဝိပ်ကွက်၌ (၃)ရေး၊(အာပုဓိ။ဝဏ္ဏာဓိအတွက် အသုံးယူစရာပဒ္ဒည်းမရှိပြီ)။ ။

အဓိပတိပဒ္ဒည်း။မိဿကပကိဏ္ဏကယဒုနာ။ ။(၁)အတ်။အဝိကွက်၌(၈)ရေး။(၂)နိဿယကွက်၌ (၈)ရေး။(၃)ဝိပ္ပယုတ္တကွက်၌ (၄)ရေး။ ။

သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကယဒုနာ။ ။(၁)အာ။ ဥကွက်၌(၇)ရေး၊ (၂) ပုကွက်၌(၁)ရေး။(ဤတပဒ္ဒည်းသာသုံး၏ ဝဏ္ဏာဓိအတွက်ပဒ္ဒည်းထုံးမရပြီ။ယူပြီးခဲ့ပြီ)။ ။

သဟာဇာတယဒုနာ။ ။ယဒုနာသဘောအတိုင်း အဓိပတိ တရားကိုယ်များကို တခုစီ ခွဲယူလျှင် အထပ်ထပ် ဖြစ်နေမည်ဖြစ်၍ တရားကိုယ် လေးပါးစလုံးကို ပေါင်းလိုက်ပါ။ သဟကွက်တွင်

သဟာဓိရ၍ (၇)ရေး။ညကွက်တွင်(၃) ဝိပါကွက်တွင်(၁) သံကွက်တွင် (၃)ရေးပါ။ (ကြွင်းကြီးလတ်များမိဿကကယူသွားပြီ) အငယ်ချင်းချင်းမှာ ဟေကွက်တွင်(၄)ရေး၊ ဝီမံသာဓိတည်း။ ဟာကွက်တွင် (၇)ရေး။ဓိတ္တာဓိတည်း။ဈာကွက်တွင်(၇)ရေး။ ဓိတ္တ,ဝီရိယ,ဝီမံသာဓိတည်း။မဂ်ကွက်တွင်(၇)ရေး၊ ဝီရိယ,ဝီမံသာဓိတည်း၊

(ဤတရားကိုယ်များကို အငယ်ယဒုနာဇယားမှာ ကြည့်၍ အတူရှာယူပါ။ ။ကြွင်းအနန္တရ စသည်တို့ကို ဤနည်းပြအတိုင်းရှာ၍ အကွက်သွင်းပါ။ ။

သဘာဂယဒုနာအကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာကိုမျိုးပဒ္ဒည်းရေအတိုင်း အတူရှာခါ သဘာဂယဒုနာများကို ယူလာခဲ့သဖြင့်သုဒ္ဓသင်္ချာ၏သဘောကို ကြေညက်ခါပြီပါစေ.ယဒုနာ...ခါင်းစဉ်များကို ရပါစေ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရအနုလုံ သဘာဂဃဋနာတရားများကို ဝိဘင်းထုတ်နည်းကောက်နည်း

ပဋ္ဌာဝါရ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ကြီးကို သမ္မုဟဏ္ဍမအားဖြင့် ပြခဲ့ရာ ဝယ် ဆိပ်အဆိပ်အားဖြင့် ထွက်လာသော ဝဏ္ဏာဒျမ္မထာ။ အာဂုမိ၊ ဝဏ္ဏာဓိ၊ရထိ ၊အနံကမ္ဘ စသော တရားတို့၏ ဝိဘင်းထုတ်ပုံကောက် ပုံများကိုပြခဲ့ပြီ။ ကြွင်းကျန်နေသောတရားများ၏ သဘာဂ ဃဋနာ ဝိဘင်း ထုတ်နည်းကောက်နည်းများကို ဃဋနာအစဥ်အတိုင်း ပြပေ အံ့။ ။

မိဿက ဖက်ဍ္ဍက ဃဋနာ။ ။အဆွဲခြောက်မျိုးမှ သဟာဝိပ်။ ဝုရေဝိပ်တိုင် တရားများကို ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်အတိုင်း ပါဠိထုတ်ပါ၊ ကောက်ပါ။ ကရိုဏ်းများအတွက် သဘာဂဖြစ်လျှင် တပြိုင်နက် နှစ် ပစ္စည်း၊ ဃဋနာ ဖြစ်လျှင် တပြိုင်နက် ရသင့်သလောက် ပစ္စည်းကို ဆိုပါ၊ ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂ၌ကားရသင့်သလိုယူရ၍ တပြိုင်နက် ယထာရဟ ကောက်များကိုလည်းကောက်ရ၏၊ဤ၌ကား တပြိုင်နက်ချည်းသာ။ ။

ဝဏ္ဏာဓိ၊သဟာဇဝိဝိဝ်။ ။ဝဏ္ဏာဓိ အတွက် ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ ကောက်ပါ။ သဟာဇဝိဝိပ်မှာ (ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ) (ဗျာ။ဗျာ)ဟု သင်္ချာတိကဝ်ရ၏။ ။

(ကု။ဗျာ)။ ။ကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အဓိ ပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော(သဘာဂ အ တွက်တည်း။)။ အဓိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ နိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စ ယော။ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အဝိ ဂတပစ္စယေန ပစ္စယော (ဃဋနာ အတွက်တည်း) ကုသလာဓိပတိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စ ယေန ပစ္စယော၊(ဃဋနာတွက်ငါးပစ္စည်းဆို)။ ။

ကဍ္ဍာ။ ။သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားဘတ်သော ပဋ္ဌဝါကာ ရဘုံ၌ အဓိပတိ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ မဟာကုရှစ် စသည်ကို ကောက်ပါ။ ။

သမ္ဗုဒ္ဓါနိ၊ ။ကုသိုလ်ပြုအပ်သော သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်။ ။

ကနိဋ္ဌ။ ။တပြိုင်နက်တတ်ကောင်းသော အဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တ သတ္တိရ၏။ (သဘာဂအတွက်) တပြိုင်နက် တတ်ကောင်းသော မိ။ နိ။ဝိပ်။အတ် အဝိဂတ သတ္တိရ၏။ (ဃဋနာအတွက်)ဤနည်းကို မှီး၍ ၎င်း။ ဝိဘင်္ဂက ပြခဲ့သောအ ကျယ်ကိုမှီး၍၎င်း။ အကောက်များကို ကောက်ပါ၊မခက်ပြီ။ ။

(အကု။ဗျာ)။ ။(ကု။ဗျာ)သွားအတိုင်း အကု-ဟုဆိုပါ၊ ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။အဗျာကတောဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အဓိပတိ ပစ္စယေနပစ္စယော။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေနပစ္စယော။ ဝိပါကာ ဗျာကတာကြိယာဗျာကတာဓိပတိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ အဓိပတိ ပစ္စယေနပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော။ သာဓိပတိစိတ္တဇ ရုပ်အားဘတ်သော စသည်ဖြင့် အကောက်များကိုကောက်ပါ။ ဃဋ နာ အတွက် ပစ္စည်းများဆိုပါ၊နောက်မမှာပြီ။ ။

သဟာဘ်ိဝိဒိ၊ပုဝ်။ ။၎ဘ်ကို ဝိဘင်္ဂကပြခဲ့ပြီ။ သဟာတ်ဝိပ် မှာလည်း အထက်နည်းတူ သင်္ချာတိကဝ်ရ၏။ ။

(ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ)။ ။ကုသလာ ခန္ဓာ။ အကုသလာ ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ခန္ဓာပစ္စယေန ပစ္စယော။ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ဝိဓိကိုဆိုပါ။ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာက တာ ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ ခန္ဓာပစ္စယေန ပစ္စယော။ဝိပ္ပ ယုတ္တပစ္စယေနပစ္စယော၊ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာဗျာကတာခန္ဓာ ကဋတ္တာ ရူပါနံ ခန္ဓာပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယေန ပစ္စ ယော။ ။

သုဒ္ဓပက်ဍ္ဍက ဃဋနာ။ ။ပစ္ဆာ။အာပု၊ဝတ်ပု။ဝတ်ပု။အာဓိ၊ အာဂုများအတွက် ဝိဘင်္ဂကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိဘင်းထုတ်ကောက် ပါ။ ။

ဝဏ္ဏာရမ္မဏ။ ။၎င်းအတွက် အာရမ္မဏမျိုး ဝိဘင်္ဂ၌ အာရမ္မ ဏ သဘောအတိုင်း ဝိဘင်းထုတ်ပုံကောက်ပုံကိုပြခဲ့ပြီ၊ ဤ၌ကား အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေတိကဝ်။ ဝိပ္ပယုတ္တေတိကဝ်အတွက် မူလ ပစ္စည်းများသဘောအတိုင်း ဝိဘင်းထုတ်ပုံကိုပြပေအံ့။ ။

(ဗျာ။ဗျာ)။ ။ဝိဓိကိုဆိုပါ၊ဝတ္ထုဝိပါကာ ဗျာကတာနံ ကြိယာ ဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော၊ (ဃဋနာအတွက် သုဒ္ဓသင်္ချာကပြခဲ့သော ပစ္စည်းပေါင်း ခြောက်ခုကိုဆိုပါ)။ ။

(ဗျာ။ကု)။ ။ဝတ္ထုကုသလာနံ ခန္ဓာနံ၊ ။

(ဗျာ။အကု)။ ။ဝတ္ထုအကုသလာနံခန္ဓာနံ၊ "နိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေ၊ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အာရမ္မဏေ"၌ ဝိဘင်္ဂက ပြခဲ့သည့် အာရမ္မဏသဘောအတိုင်းပင်ထုတ်။အကောက်များဝိဘင်္ဂအတိုင်း ကောက်။ ။

အာပုရေ။ ။ဝိဘင်္ဂကပြခဲ့သည့်သဘောပင်။မထူးပြီ။ ။

ဝဏ္ဏာဓိ။ ။၎င်းမှာလည်း အာရမ္မဏမျိုးမူလိဖြစ်လျှင် "ဝတ္ထုံ ဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ"စသည်ကိုဆိုရမည်။ ဝတ္ထုမျိုး မူလိဖြစ် လျှင် ဝတ္ထုသဘောကိုဆိုရပေမည်။ "နိဿယပစ္စယာဥပနိဿယေ ကေ"၌ ဝတ္ထုံဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ"စသည်ကိုထုတ်။ "ဥပ နိဿယပစ္စယာ နိဿယေကေ"၌ "ဝတ္ထုအကုသလာနံ ခန္ဓာနံ"ကို ထုတ်၊ ။

ဗလဝနာနာက္ခဏ။ ။"ဥပနိဿယပစ္စယာ ကမ္မေဒွေ"၌ (ကု၊ ဗျာ)အတွက်"ကုသလာ စေတနာ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ"ကိုထုတ်(အကု၊ ဗျာ)တူပြီ၊ ။"ကမ္မပစ္စယာဥပနိဿယေဒွေ"၌ (ကု။ဗျာ) အတွက် "ကုသလံကမ္မံဝိပါကဿ"ကိုထုတ်။(အကု။ဗျာ)တူပြီ။ထုတ်တော့၊

အနန္တရကမ္မ။ ။"အနန္တရပစ္စယာကမ္မေကေ"စသည်၌ "ကု သလာ စေတနာ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ"ကိုထုတ်။ "ကမ္မပစ္စယာ အနန္တ ရေကေ"စသည်၌ "မဂ္ဂေါဖလဿ"ကိုထုတ်။ ကရိုဏ်းများမှာ သ ဘာဂအတွက် နှစ်ပစ္စည်း၊ဃဋနာအတွက် ပစ္စည်းရေအတိုင်း တပြိုင် နက်ဆို။ ။

သဟာဇာတဃဋနာ၊ကြီးလေး။ ။သဟာ။ ည၊ သံ၊ ဝိပ်တို့ကို ဝိ ဘင်္ဂအတိုင်းထုတ်ပါ။ ။

ညးဝိ၅။ ။ပဌမအချက် "အညမညပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေကေ"၌ (ဗျာ။ဗျာ) သာဖြစ်ရကား "အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အညမညပစ္စယေနပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေနပစ္စယော၊ (ဃဋနာ အတွက် ခြောက်ပစ္စည်းဆိုပါ) "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ အညမညပစ္စယေနပစ္စယော။ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဝတ္ထု ခန္ဓာနံ အညမည ပစ္စယေနပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယေန ပစ္စ ယော"၊ (ဤသဟာဇာတမျိုးများမှာ ပါဠိမကွဲပြားပြီဖြစ်၍မူ၊ မူလိစ သည် စိစစ်ဘွယ်မရှိ)။ ။

သနိဿိပါက ငါးချက်။ ။ပထမအချက်ကိုဝိဘင်္ဂအတိုင်းထုတ်။ ။

ဝိပါ။ည။ ။"ဝိပါက ပစ္စယာ အညမညေ ကေ" ဖြစ်ရကား

‘‘ဝိပါကဗျာကတော ကောခန္ဓာတိဿတ္တုံခန္ဓာနံဝိပါ။ ညႊပစ္စယေန ပစ္စယော စသည့်ဆို။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ကော ခန္ဓာ တိဿတ္တုံခန္ဓာနံဝတ္ထုဿစ စသည့်ဆို၊ ခန္ဓာဝတ္ထုဿ’’ဟု အများသတ်ဆို၊ ။

ဝိပါ။ သံ။ ။ဝတ္ထုဿကိုဖြုတ်၍ အထက်နည်းဟော။ ။

ဝိပါ။ ဗိဂ်။ ။‘‘ဝိပါကာဗျာကတာ ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ ကဋတ္တာရူပါနံ။ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ’’ဟုဆို။ ။

ဝိပါ။ ညႊ။ ဗိဂ်။ ။‘‘ခန္ဓာဝတ္ထုဿ’’ဟုထုတ်။ ။

သဟဇာတဃဋနာ၊ သာမညဃဋနာ၊ ပဌမအချက်။ ။သင်္ချာ သတ္တတို့ကို ဟောတုစသော မိမိတို့ပစ္စည်းအားလျော်စွာဆိုပါ၊ ။

ဒုတိယအချက်။ ။(ကု။ ကု) (အကု။ အကု)ဆိုပါ။ (ဗျာ။ ဗျာ) ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေ။ အညႊ။ ပစ္စယေနပစ္စယော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံဝတ္ထုဿစ ဟေ။ အညႊပစ္စယေနပစ္စယော။ (အာဟာရစသည်၌ အာဟာရာစသည်ကိုဆို)၊ ။

တတိယအချက်။ ။‘‘ဝတ္ထုဿစ’’ကိုဖြုတ်၍ ဒုတိယ အချက်အတိုင်းဆို။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။(ကု။ ဗျာ)ကုသလာဟေတူစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ (အကု။ ဗျာ)ဆိုတော့။ (ဗျာ။ ဗျာ)ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာဟေတူစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာဟေတူ ကဋတ္တာရူပါနံ။ ။

သဒိပါကင်္ဂါးချက်။ ပဌမအချက်။ ။ဝိပါကာ ဗျာကတာ ဟေတူသမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ... ။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။ဤဒုတိယအချက်မှစ၍ ပဌမအချက် တိုင်အောင်သဘာဂများနှင့်မဆိုင်ပြီ၊ ဃဋနာများအတွက်သာဖြစ်၏။ ‘‘ဝိပါကာဗျာကတာဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ ဝတ္ထုဿစ’’ဟုဆို။ ။

တတိယအချက်။ ။‘‘ဝတ္ထုဿစ’’ကိုဖြုတ်၍ ဒုတိယ အချက်အတိုင်းဆို။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ။ဝိပါကာဗျာကတာဟေတူစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာဟေတူကဋတ္တာရူပါနံ။ ။

ပဉ္စမအချက်။ ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ဟေတူ ဝတ္ထုဿ။ ။(ဟေတုပစ္စည်းကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်ပြလိုက်သဖြင့်အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့ကိုလည်း အာဟာရာ,ဣန္ဒြိယာ စသည်ဖြင့်ဆိုပါ)၊ ။

ဝိနိယ။ သဘာ။ ဒေ။ ပညာ။ ။ဈာန်မဂ်ဟုနှစ်ပစ္စည်းရရာ ဈာန်ကဟော လျှင် ဣန္ဒြိယာ၊ မဂ္ဂကဟောလျှင် မဂ္ဂင်္ဂါနိဒ္ဒေသကိုးချက်စလုံးဆိုတော့။ ။

စေတနာ။ ကေဂ္ဂတာ စသည်။ ။ရသော ပစ္စည်းရေအားလျော်စွာ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ပါဠိကိုထုတ်၍ဆိုပါ။ စေတနာတွင် ကံ က ဟော လျှင် စေတနာ။ ဟာ က ဟောလျှင် အာဟာရာဟုဆို၊ ကံက ဟော သောအခါ ဝိဘင်္ဂအတိုင်း အများသတ်တွင် ‘‘စေတနာဝတ္ထုဿ’’ ဟုဆို။ ။

ဆန္ဒာဒိ။ ။ဝိဘင်္ဂဝါရ သဟဇာတ ဓိပတိ၌ အဓိပတိ တရား ကိုယ်သုံးပါး လေးပါးစီရကြသဖြင့် ‘‘ကုသလာဓိပတိ။ အကုသလာ ဓိပတိ။ ဝိပါကာဗျာကတာကြိယာဗျာကတာဓိပတိ’’ဟုဟောတော် မူ၏၊ ဤဃဋနာခန်း၌ကား အဓိပတိတရားကိုယ်များကို ကပါး စီခွဲထားသည့်အတိုင်း ပစ္စယနိဒ္ဒေသကိုနည်းမှီး၍ဟောရပေမည်။ ။

ပဌမအချက်။ (ကု။ ကု)။ ။‘‘ကုသလာ ဆန္ဒာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဓိ။ သဟ။ နိ။ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော’’ဟုဆို၊ ဤ သဘောသွားအတိုင်း ကျန်ငါးချက်ကိုလည်း ဆို၊ ဝီမံသာဓိ၌အကျယ်ပြထားသည်။ ။

ဝီရိယာဓိ။ ။‘‘ကုသလာ ဝီရိယာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ’’စသည့်ဆို။ ။

စိတ္တာဓိ။ ။‘‘ကုသလာ စိတ္တာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ’’ စသည်ဆို။ ။

အမေးမှာ။ ။ဒုကပဋ္ဌာန်း ဟေတုဂေါစ္ဆက ဟေတုဒုက်သွားကို ပြခဲ့ပြီ။ အဓိပတိတပါးစီ ဟောထားပုံကိုရင်း ခန္ဓာဝါရ ၌ပြခဲ့ ကိုရင်းနည်းယူ၍ ပါဠိထုတ်လျှင် ‘‘ကုသလော အမောဟော သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ’’ စသည်ကို ထုတ်ရပေမည်၊ ကုသလတိက်ပါဠိ သဘော အတိုင်းကိုသာယူလိုက ကုသလာဟေတူ စသည်ကိုပင် ဆိုရပေမည်။ ။

ဝီမံသာဓိ။ ပဌမအချက်။ (ကု။ ကု)။ ။ကုသလာ ဝီမံသာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဓိ။ သ။ ညႊ။ နိ။ ဈာ။ မဂ္ဂ။ သံ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော’’ဟုဆို။ ။

(ကု။ ဗျာ)။ ။ကုသလာ ဝီမံသာဓိပတိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟေ။ ဓိ။ သ။ နိ။ ဈာ။ မဂ္ဂ။ ဝိပ်။ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

(ကု။ ကုဗျာ)။ ။ကုသလာ ဝီမံသာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေ။ ဓိ။ သ။ နိ။ ဈာ။ မဂ္ဂ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။

(ဗျာ။ ဗျာ)။ ။ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ဝီမံသာ ဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စရူပါနံ ဟေ။ ဓိ။ သ။ နိ။ ဈာ။ မဂ္ဂ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ (သဘာဂများနှစ်ပစ္စည်း ဃဋနာမှာ ပဌမအချက် သင်္ချာစတ္တာရိ။ ပစ္စည်းရေမှာ တဖြိုင်နက် ရသင့်သောပစ္စည်းများကိုယူပါ။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။(ကု။ ကု) (ဗျာ။ ဗျာ)ဟု သင်္ချာ ခွေ ရှိ၏။ (ကု။ ကု)ကို အထက်နည်းဟော၊ (ဗျာ။ ဗျာ) ကို ရုပ်ဖြုတ်ဟော။ ညႊ။ သံ တို့အမြဲပါပါစေ။ ။

တတိယအချက်။ ။(ကု။ ဗျာ) (ဗျာ။ ဗျာ)ဟုခွေ ရှိ၏။ (ကု။ ဗျာ) ကိုရှေးနည်းဟော၊ ။

(ဗျာ။ ဗျာ)။ ။ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာ ဗျာကတာ ဝီမံသာ ဓိပတိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရူပါနံ’’ဟုဆို။ ကရိုဏ်းပါ၌ပစ္စည်းရေရသည့် အတိုင်းဆို၊ ။

သဒိပါက။ ပဌမအချက်။ ။‘‘ဝိပါကာ ဝီမံသာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တ ကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ။ ။

ဒုတိယအချက်။ ။ရုပ်ဖြုတ်ဆို။ ကရိုဏ်း(၁၁)ပစ္စည်းဆို။ ။

တတိယအချက်။ ။ဝိပါကာ ဝီမံသာ ဓိပတိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဟေ ဓိ။ သ။ နိ။ ဝိ။ ဈာ။ မဂ္ဂ ဝိပ်။ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။ကျယ်ဝန်းသွင်ဆွာ သဘာဂ ဃဋနာများကို ဝိဘင်းထုတ်ပုံကောက်ပုံရေးပြခဲ့သည်း အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြခဲ့ပြီး ဝိဘင်္ဂပါဠိ၌တော်ကိုနည်းမှီ၍သဘာဂအတွက်နှစ်ပစ္စည်း။ ဃဋနာအတွက် ရသင့်သမျှပစ္စည်းများကိုထုတ်ရန်ဖြစ်၏။ ပြ သင်္ချာခန်းများကို ဤသဘာဂ စသည်ဖြင့် စခမ်းသွားရသည့်ဖြစ်၏။ သဘောဖြင့် မှတ်မှုမှတပါး ကျက်စရာမရှိ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စယုဒ္ဒါရ

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌ ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက်သင်္ချာခဏ်းများမှာ လွန်စွာ ခက်ခဲလှသဖြင့် ထောက်တည်ရာကို ရစိမ့်သောငှာ သင်္ဂါယနာ တင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဤပစ္စယုဒ္ဒါရကို သင်္ဂါယနာတင်ထား တော်မူကြကုန်၏။ ပစ္စယုဒ္ဒါရ၌ပေးတော်မူသောနည်းကိုယူ၍ ပစ္စ နိက်သင်္ချာများကို ဆုံးဖြတ်ရ၏။ဖြည့်ဖုံလုနီးပါးမျှ ဟောထားသော ဤကုသလတိက်၌ပင် စာမူများ ချွတ်ယွင်းမှုတို့ကြောင့် အခက်အ ခဲတွေ့တတ်ကြရာ ပေယျာလများလိုလိုသာရှိသော အထက်တိက် ဒုက်တို့၌ကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိတော့အံ့နည်း။ ဒသနပဟာတု တိက်ပစ္စယုဒ္ဒါရ ပါဠိတော်၌"ဂဏနာယ ဥပဓောရေတဗ္ဗာဂဏောတဗ္ဗံ။ ဂဏ္ဍေန ဥပဓာရေတဗ္ဗာဂဏောတဗ္ဗံ"စသည်ဖြင့်ရင်း"ဆုဓာပိ သ ဟဇာတံပုရေဇာတံအတ္ထိ။ ယေဝေပဋ္ဌာနလိခိတာ။ တေပါဠိယံ ဂ ဏေန္တာနံ ဗုဒ္ဓနေနန သမေန္တိ။ တေပါဠိယံ နလိခိတာ။ဂဏနာ ပါ ကဋဟောန္တိ။ယဒိသံသယောဥပ္ပဇ္ဇတိ။အနုလောမေအတ္ထိပစ္စယေ ပေက္ခိတဗ္ဗံ။"ဟု ပါဠိတော်၌ဖင် အမှာအထားများစွာ ပါရှိနေပေ သည်။ ။

ရှစ်ပစ္စည်းမှထွက်လာသောမျိုးပေါင်း။ ။အာရမ္မဏမျိုး(၇)မျိုး သဟဇာတ(၁၅)မျိုးစသည်ဖြင့် မိသကသုံးမျိုးမပါဘဲပေါင်းလျှင် (၄၉)မျိုးရှိ၏။ မိသကပါလျှင်(၅၆)မျိုးရှိ၏။ ။

အာပုဏ္ဏ ၅။ ။ရင်းမှာ နိဿယ။ ပုရေဇာတ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။အဝိဂတ ငါးပစ္စည်းတည်း။ အကြွင်းသိသာပြီ။ ။

သင်္ချာ။ ။ကုသလပဒ၌ ပဒါဝသာနလေးပါး။ အကုသလ ပဒ၌ ပဒါဝသာနလေးပါးစသည်ဖြင့် ပေါင်းလျှင် သင်္ချာတဆဲ့ငါးပါး ရှိ၏။ ဤကုသလတိက်၌ ဤတဆဲ့ငါးပါးထက်မပိုပြီ။ မွေပစ္စနိက် စသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းများ၌ ဝိသဇ္ဇနာ(၄၉)ချက်ရကြောင်း ပုစ္ဆာဝါရက ပြ ခဲ့ပြီ။ ။

သုဒ္ဓသင်္ချာ။ ။ဤဇယားကို အလျားလိုက်ကြည့်လျှင် အာရမ္မ ဏ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာများဖြစ်ကြ၏။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒါရ။ ။ထက်အောက်(ဒေါင်လိုက်)ကြည့်လျှင် ပစ္စယုဒ္ဒါ ရလာ၍ဖြစ်၏။ ဒေါင်းမိုက်ကြည့်နည်း၊ ပစ္စယုဒ္ဒါရတွင်"ပစ္စယုဒ္ဒါရ ပစ္စည်းရေပေါင်း"ဟု အောက်ဆုံးကရေးထားရာ (ကု၊ကု)အကွက် ၌ မျိုးပစ္စည်းရေသုံးခုရှိ၏၊ ပစ္စယုဒ္ဒါရအကွက်တွင် (ကု၊ကု)ရနိုင် သော အမှတ်ပုဒ်များကိုရှာလျှင် "အာရမ္မဏ။ သဟဇာတ။ ဥပ နိဿယ"ဟု သုံးကွက်တွေ့ရ၏ (ကု၊အကု)စသည်ကိုလည်း ဤသ ဘောယူပေ။ (ကု၊ဗျာ၊ကု)တွင် "သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ" ဟု သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိသကကိုဆို၍ အသံအားလျော်စွာ "ဒွါ ဒသမေတွေ"ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာနည်းအတိုင်း နှစ်ပစ္စည်းဟု ပြထားသည်။ (ကု၊ဗျာ၊ဗျာ)တွင်လည်း ထိုနည်းဟူ" သဟဇာတံ။ ပစ္ဆာဇာတံ၊ အာဟာရံ၊ ဣန္ဒြိယံ" ဟု ဟော၍ လေးပြထားသည်။ အဋ္ဌကထာပြနည်းဟူ.ဘည်း။ ။

ပစ္စယာဒိနဲ့အ။ ။ပစ္စယုဒ္ဒါရ ပစ္စည်းရေပေါင်းတွင် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဖြင့် "ဝေဒနာခန္ဓာဘလောစက္ခုရောဂသညာ" ဟု ဖြေပါ်ရှိ။ ။

၂၄။ပစ္စည်းပေါင်း။ ။ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်အား ပုရေ ပစ္စာ။ ဒိပါ။ နိ ပြ ည်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင် ၏။ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာဓိပတိ။ ဥပနိဿ ယ ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြောင်းစသည်ကို ဇယားပြ အ တိုင်း ရေတွက်ပါ။ ။

အဋ္ဌကထာ။ ။အဋ္ဌကထာတွင် (ကု၊ကု)၌ ဂဏနဝိသတိ။ (ကု၊ဗျာ)၌ အဋ္ဌာရသ။(ကု၊ကု၊ဗျာ)၌ ဒသ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ တေဝီသတိ ဟုရှိရာ ပစ္စနိက်"နဟေတုယာပန္နရသ"အရဟေတုပစ္စည်းပါသေး သင်္ချာတို့ကိုနှုတ်၍ပြထားခြင်းဖြစ်၏။ ။

မျိုးပစ္စည်းရေပေါင်း။ ။(ကု၊ကု)၌ မျိုးပစ္စည်းအားဖြင့် အာ ရမ္မဏမျိုးမှ ၃ ပစ္စည်း၊ (အာရမ္မဏကွက်အတွင်းရှိ လက်ဝဲဂဏန်း များနှင့် ပုဒ်များကို တိုက်ဆိုင်၍ကြည့်ပါ) သဟဇာတမျိုးမှ ၁၃-ပစ္စည်း အနန္တရူပမျိုးမှ ၆-ပစ္စည်း၊ ပကတူပမျိုးမှ ၁-ပစ္စည်းအား ဖြင့် အားလုံးပေါင်းလျှင် ၂၃-ပစ္စည်းရ၏။ ဤနည်းအတိုင်းအကြွင်းရ ကို ရေတွက်ပါ။ ။

ခရေပွင့်။ ။အာပုဏ်။ဝဏ္ဏာဝိတို့မှာ သီးခြားပစ္စည်းမရှိပြီ ဖြစ်၍ မျိုးပစ္စည်းကိုရေတွက်ရာ၌ မပါကြောင်းကို ခရေပွင့်အမှတ်ဖြင့် ပြ ထား၏။ ။

(ကု၊ဗျာ၊ကု)စသည်။ ။(ကု၊ဗျာ၊ကု)၌ နိဿယ။အတ္ထိ။ အဝိဂ တ ဟု ၃-ပစ္စည်း။(ကု၊ဗျာ၊ဗျာ)တွင် သဟဇာတ်ဗြီးလေးပစ္စည်းမိသက ရသော အတ္ထိ။အဝိဂတ နှစ်ပစ္စည်းဖြစ်၍ ၆-ဟုရေးထားသည်။ ။

မှာထားချက်။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "ဇေဝံသဗ္ဗပစ္စယသင်္ဂါဟိကာနံ ဆုမေသံ အဋ္ဌန္နံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ဇေကူန ပညာသာယံပဋ္ဌာသု...." စသည်ဖြင့် ပြသည်ကား မိသကသုံးမျိုးမှာ သီးခြားမဟုတ်ဘဲ အတ္ထိ အဝိဂတတွင် အကျုံးဝင်၍ ၄၉-မျိုးဟုဆိုတော်မူ၏။ပစ္စယုဒ္ဒါ ရ ထုတ်ရာတွင် ဤမိသကများကိုပါ ဆိုရမည်ဖြစ်၍ ဤ၌ ၅၆-မျိုး ပြထားပေ၏။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒါရ ဆိုရိုး

(ကု၊ကု)။ ။ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စ ယေန ပစ္စယော။ ကုသလော ကုသလဿ၌ အာရမ္မဏ၊ သဟဇာတ၊ ဥပနိဿယ ဤသုံးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ (အမှတ်ပြပုဒ်မရှိရာ ပစ္စ ယုဒ္ဒါရအကွက် အာရမ္မဏ၊သဟဇာတ စသည်ကိုကြည့်ရန်ပြောခဲ့ ပြီ)။ ။

အာရမ္မဏဖြင့် အာရမ္မဏ။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ဤသုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏၊ ။သဟဇာတဖြင့် ဟေတု။ သဟဇာတာဓိပတိ။သဟဇာတ အညမည၊ သဟဇာတ နိဿယ။ သဟဇာတကမ္မ၊ နာမ်အာဟာရ၊ သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ ဈာန၊မဂ္ဂ၊ သမ္ပ ယုတ္တ၊သဟဇာတတ္ထိ။သဟဇာတ အဝိဂတ။ဤတဆဲ့သုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ (သဟဇာတ ၁၅-မျိုးကိုရေ ပစ္စည်းစဉ်အတိုင်း အဆို လွယ်ရန်ပြပေ၏။ အဓိပတိတွင် အာဓိ သဟာဓိ နှစ်မျိုးရှိရာ အာဓိ ကို အာရမ္မဏဖြင့် ယူသွားကြောင်း မိတ်ထဲကသိထားပါ၊ အကြွင်း မျိုးကွဲရှိသောပစ္စည်းဟူသမျှ ဤသဘောချည်းယူပေ)။ ။

ဥပနိဿယဖြင့် အနန္တရူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ ဤနှစ် ပစ္စည်းကိုထုတ်အပ်၏။ (နှစ်မျိုးရသော ဝါရတို့ကို ထုတ်ပြီးမှပြပါ။ တမျိုးတည်းသာရသော (ကု၊အကု) စသည်၌ကား ထုတ်ရန် မလို ပြီ)။ ။

အနန္တရူပနိဿယဖြင့် အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ ဥပနိဿယ၊ အာ သေဝန၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ။ ဤခြောက်ပစ္စည်းကိုပြအပ်၏၊ ပကတူပနိဿယ ဖြင့် ပကတူပနိဿယ တပစ္စည်းသာပြအပ်၏။ (ဤနည်းပေး အ တိုင်း ကြွင်းသောဝါရတို့ကိုဆိုပါ။မကျယ်စေလိုခြင်း,ဇယား၌ထည့် သွင်းထားစွာပြထားခြင်းတို့ကြောင့် နည်းချခါ သိလောက်ရာဌာနများ ၌ လက်တွေ့ဆိုပါတော့၊ ထူးရာမျှပြအံ့)၊ ။

(ဗျာ၊ကု)။ ။ကုသလော စ အဗျာကတော စ ဓမ္မာ ကုသ လဿဓမ္မဿသဟဇာတံ ပုရေဇာတံ၊(ဇယားပြအတိုင်းပင်ဖြစ်၏)။

မျိုးပစ္စည်းများ		ပစ္စယုဒ္ဒါရ	ကုပဒ။ ၄				အကုပဒ။ ၄				ဗျာပဒ။ ၃			ကုဗျာ ၂		အကုဗျာ ၂		သင်္ချာ
			ကု	အကု	ဗျာ	ကုဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	အကုဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ကု	ဗျာ	အကု	ဗျာ	
			ကု	-	-	-	အကု	-	-	-	ဗျာ	-	-	ကုဗျာ	-	အကုဗျာ	-	
အာရမ္မဏ	၁	အာရမ္မဏ	။	။	။		။	။	။		။	။	။					၉
အာဓိ၊ အာရမ္မဏူပနိဿယ	၂		။	။	။		။				။	။	။					၇
အာပု၊ ဝတ္ထု	၃										။	။	။					၃
*အာပုဓိ၊ ဝတ္ထုဓိ													*။					၁
သဟငယ်	၇	သဟဇာတ	။		။	။	။		။	။	။							၇
သဟကြီး	၄		။		။	။	။		။	။	။				။		။	၉
အည။သံ	၂		။				။				။							၃
ဝိပါက	၁										။							၁
သဟဝိပ်	၁				။				။		။							၃
အနန္တရ	၅	ဥပနိဿယ (အနန္တရူပ)	။		။		။		။		။	။	။					၇
အာသေဝန	၁		။				။				။							၃
အနန္တရကမ္မ	၁				။													၁
ပကတူပနိဿယ	၁	ဥပနိဿယ (ပကတူပ)	။	။	။		။	။	။		။	။	။					၉
ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ	၁				။				။									၂
ဝတ္ထုပုရေဇာတ	၅	ပုရေဇာတ									။	။	။					၃
ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ	၁										။							၁
ပစ္ဆာဇာတ	၄	ပစ္ဆာဇာတ			။				။		။							၃
ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မ	၁	ကမ္မ			။				။									၂
ရူပ်အာဟာရ	၃	အာဟာရ									။							၁
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ	၃	ဣန္ဒြိယ									။							၁
သဟဇာတ-ပုရေဇာတမိဿက	၃	သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ												။		။		၂
ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿက	၂	ပစ္ဆာဇာတံ-အာဟာရံ													။		။	၂
ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿက	၂	။ ဣန္ဒြိယံ													။		။	၂
ပစ္စယုဒ္ဒါရပစ္စည်းရေပေါင်း			၃	၂	၅	၁	၃	၂	၅	၁	၇	၃	၃	၂	၄	၂	၄	
၂၄ ပစ္စည်းရေပေါင်း			၂၀	၃	၁၉	၁၁	၂၀	၂	၁၉	၁၁	၂၄	၁၂	၁၂	၃	၄	၃	၄	
မျိုးပစ္စည်းရေပေါင်း			၂၃	၄	၂၈	၁၁	၂၃	၂	၅	၁၁	၄၆	၁၉	၁၉	၃	၆	၃	၆	

ကုသလဗျာကတော ကုသလဿ၌ သဟဇာတပုရေဇာတမိဿကပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏၊ ထိုသဟဇာတပုရေဇာတမိဿကပစ္စည်းဖြင့် အရေဖြစ်သော နိဿယ, အတ္ထိ, အဝိဂတ ဤသုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ ။

(အကုဗျာ။ဗျာ)။ ။ကုသလော စ အဗျာကတော စ ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ သဟဇာတံ၊ ပစ္ဆာဇာတံ၊ အာဟာရံ၊ ဣန္ဒြိယံ၊ (ပစ္ဆာဇာတံကို နောက်ဣန္ဒြိယံသို့လိုက်စေ၍ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယဟု သိပါ)။ ။

ကုသလဗျာကတောအဗျာကတဿ၌ သဟဇာတ, ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿက, ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿက ဤလေးပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏။ ။

သဟဇာတဖြင့် သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ ။

ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿကဖြင့် အရေဖြစ်သော အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ ။

ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿကဖြင့်အရေဖြစ်သော အတ္ထိအဝိဂတ ဤနှစ်ပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ ။

(အကုဗျာ)။ ။(ကုဗျာ)ပဒအတိုင်းသိပါ။ ။

ဝိဘင်းဆုတ်ပုံကောက်ပုံ။ ။ပဥှာ ဝိဘင်္ဂဝါရက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း (ကု၊ကု)ရသော အာရမ္မဏစသည်တို့ကိုကောက်၍ ဝိဘင်းထုတ်ပါ။မထူးပြီ။ ။

သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ။ ။ဝတ္ထုရှေ့နေ၍ သဟဇာတသက်သက်လည်း မဟုတ်၊ ခန္ဓာရှေ့နေ၍ ပုရေဇာတ သက်သက်လည်း မဟုတ်၍ "သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု မဟောမူ၍ "သဟဇာတံ-ပုရေဇာတံ"ဟု ဟောအံ၏၊ ကြွင်းမိဿကများနည်းတူပင်။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒါရဇယားအကျဉ်းချုပ်။ ။ပစ္စယုဒ္ဒါရကိုနည်းယူ၍စီစဉ်ထားသော သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းပင်ဖြစ်ရာ သင်္ချာမျှကို ကြေညက်အောင် ဤပစ္စယုဒ္ဒါရကိုရွပြီးပါ၏။ ဤဇယားဖြင့် သုဒ္ဓသင်္ချာကိုအမျိုးမျိုးအသုံးချနိုင်အောင် စီစဉ်ထားမှုကို နားလည်၍ သုဒ္ဓသင်္ချာ၏တန်ဘိုးကို သိပါစေ။ ။

ရှေ့မျက်နှာ၌ ပြထားသော ပစ္စနိက်ဇယားမှာ ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော သဘာဂဇယားပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းဇယားကိုပင် အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ၎င်း ပစ္စနီယာ နုလောမ၌၎င်း အသုံးချ၍ ပြလတံ့။ ပစ္စနိက်စသော ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အခက်များ၌နှုတ်ပုံယူဆပုံများကိုအသီးသီးပြထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤနေရာမှပင်လျှင် ရှေ့သချာ်ခက်များကို နည်းယူခါ ကိစ္စပြီးစီးစေရန်ရှင်း၍မျိုးစဉ်အားဖြင့် ပြလိုက်အံ့။ ။

အာရမ္မဏမျိုး။ ။ခေါင်းစဉ်ရှစ်ပစ္စည်းကိုးမျိုးမှာခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏၊ (ဆိုင်ရာမျိုးဘို့တွင် တရားအရ အများဆုံး အကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်) အောက်က ခရေပွင့် အမှတ်ပြ ပစ္စည်းတို့မှာလည်း ခေါင်းဆောင်နှင့်အလားတူ ပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏။ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏစသောမျိုးတို့တွင် အာရမ္မဏစသော ခရေပွင့်ပြ ပစ္စည်းများကိုနှုတ်လျှင် သုညသာ ကျန်တော့မည်ဖြစ်၍ အထူးဘရေးတခုမျှမကျန်ရကား "ပြုတ်ပြီ"ဟု ရှေ့နားတွင် သုံးထား၏။ နှစ်ထဲတွင် နှစ်နှုတ်သကဲ့သို့ဘည်း။ ။

အာရမ္မဏသဲမှ အာဒိ။အာရမ္မဏူပကို နှုတ်ပုံ၊ ။အလေး အမြတ်မပြုတတ်သော ကာမဝိတ်စတုပဉ္စာသ၊ ဝိဥာဉ် ၃။ နေဝ ၃။ အဘိညာဉ်ငွေအားတတ်သော အလေးအမြတ် မပြုအပ်သော ဝိတ်ထရ ယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေဌွေပဥာသ၊ ရုပ်အဌ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကျန်၏။ (နှုတ်ဟူသည် သဘာဂက ပြခဲ့သော သဘာဂတရားများကို နှုတ်ရ၏။ အာဒိ စသည်တို့မှာ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော တရားများဖြစ်၍ အလေးအမြတ်မပြုတတ်သောတရားများကျန်၏။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုမှာ ဇကန်နိဗ္ဗာန်ကို အလေးအမြတ် အာရုံပြု၍ အလေး အမြတ်မပြုတတ်သောတရားတွင် မပါနိုင်ပြီ၊ အာရမ္မဏမှ အာဒိ စသော အာရမ္မဏမျိုးတို့ကိုနှုတ်သော်ငည်း သချာကား မလျော့ဘဲ "နဝ"ပင်ကျန်ရှိနိုင်၏။ တရားများသာလျော့သွားသည်)။ ။

အာရမ္မဏမှ ဝတ္ထုခရမ္မဏ နှုတ်ပုံ။ ။ဝတ္ထုခရမ္မဏမှာ ကြန်ရသောတရားများမဟုတ်၊ ပစ္စည်းဟာဒယဝတ္ထုကိုကြည့်လျှင် မရဏာသန္နအခါ စသည့်မှာပါးသောအခါ၌ ဟာဒယဝတ္ထုကို ရနိုင်သေးခြင်း။ ၎င်းဟာဒယဝတ္ထုကိုအာရုံပြုနိုင်ကြသော အာရမ္မဏိကတရားများစွာရှိသေးခြင်း ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏ၌ တရားအထူးလျော့ဘွယ်မရှိပြီ၊ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း။ မရဏာသန္နဇောငါးချက်၊ တဒါရုံ ဆားတတ်သော ရုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆဲ့ခုနစ်ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟာဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထုာရမ္မဏမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်းဟုဆိုပါ။ (ဝတ္ထုာရမ္မဏသည် ဇယားအတိုင်း နိဿယ။ ဝိပ္ပယုတ္တဆိုင်၏၊ အကြွင်းပ ဤသဘောယူဆပါ)။ ။

အာရမ္မဏမှ အာပု နှုတ်ပုံ။ ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကာမဇော တခု ယုတ်[illegible]ဆယ်၊ တဒါရုံ ကောဒ္ဒသ၊ ဝိဥာ ၃၊ နေဝ ၃။ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်မှတပါး အဘိညာဉ်ငွေ လောကုတ္တရာစိတ် [illegible] သော [illegible]တရ ယုတ်ကိုးဆယ်။ စေဌွေပဥာသ၊ [illegible] ရုပ်အဌ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကျန်၏။ (ငွေ

ပဥ္စ။ မနောဓာတ်သုံးခုသည် အာပု ပစ္စယုပ္ပန်ဇကန် ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်လည်း အာပု ပစ္စယုပ္ပန် ဇကန်ဖြစ်၍ ၎င်းရကို အာရမ္မဏ ပစ္စယုပ္ပန်တွင်နှုတ်ရ၏။ ပစ္စည်းဘက်တွင်လည်း ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗန္နရုပ်ကို အပါဒါန်ခံခါ နှုတ်ရသည်)။ ။

ကြွင်းပစ္စည်းများ၊ အချင်းချင်းနှုတ်နည်း။ ။အာဒိမှ ဝတ္ထာရမ္မဏကိုနှုတ်လျှင် သဘာဂမှာ ဝတ္ထာဒိဖြစ်၍ ၎င်းသဘာဂဝတ္ထာဒိကို အပါဒါန်ခံခါ ဝတ္ထု[illegible]တပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဟု ပြီးလွယ်အောင်ဆိုပါ။ အကျယ်ဆိုလိုက သုဒ္ဓသချာများကို အသီးသီးဖော်၍ဆိုပါ။ (တရားအထူးမလျော့ရာ၌ သဘာဂ တရားများကို အပါဒါန်ခံခါ"မှတပါး"ဟုဆိုပါ)။ ။

အာဒိမှ အာပု ကို နှုတ်ပုံ။ ။အာပုဒိ မှ တပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ သချာမလျော့။သတ္တပင်။ ဤနည်းဖြင့် ကြွင်းကျန်သော အာရမ္မဏမျိုးများကို ကုန်စင်အောင်နှုတ်ကြည့်ပါ။ ဆိုင်ရာအနုလောမပစ္စနိက်,ပစ္စနီယာနုလောမများ၌သည်း နှုတ်ပုံကို ပြထား၏။ အာဒိမှ အာရမ္မဏကို မနှုတ်နိုင်ကြောင်းကိုကား တစ်ထဲမှာ နှစ်မနှုတ်နိုင်သည့်သဘောအတိုင်းယူဆပါ။ ။

သဟဇာတမျိုးမှ သဟဇာတအငယ်များကို နှုတ်ပုံ။ ။သဟဇာတအငယ်များမှာ သဘောတူကြသဖြင့် ကိစ္စပြီးလွယ်ရန် တခါတည်းစုပေါင်း၍ပြမည်။ အချင်းချင်းအားရင်း အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ ဝိပ္ပဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားရင်းတတ်သော (ဟေ) ဟိတ် ခြောက်ပါး၊ (ဓိ)အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါးပါး၊ (ကံ)စေတနာ(ဟာ)နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါး။ (ဣ) နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး။ (ဈာ)ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါး၊(မဂ္ဂ) မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုယ်ကိုးပါးမှတပါး အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားရင်း ဥပါဒါရုပ်အားရင်း တတ်သော အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်လေးပါး၊(ဤအချက်သဟာငယ်များနှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီ) အချင်းချင်းအားတတ်သော (ဟေ) ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါး(ဓိ)မရှိပြီ။ (ကံ)ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော စေတနာ၊ (ဟာ)ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါး။ (ဣ)ပဋိသန္ဓေ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါး၊(ဈာ)ပဋိသန္ဓေ ဈာနင်တရားကိုယ်ငါး ပါး၊(မဂ္ဂ)ပဋိသန္ဓေ မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ငါးပါးမှ တပါး ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟာဒယဝတ္ထုကျန်၏။ အငယ်များမှာ တရား ကိုယ်များသာဖြစ်၍ သဟဇာတ၌ဆိုင်ရာတရားကိုယ်များသာလျော့ သွား၏။ သချာကား မလျော့ဘဲ နဝ ပင်။ ။

သဟဇာတမှ အညမညာ နှုတ်ပုံ။ ။ဝိပ္ပဇရုပ်၊ ဟာဒယဝတ္ထုမှ တပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရတ္တံ၌ ဖြစ် သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု။ငွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ ရုတိကြဉ်သော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ (အညမညာ၏ ပစ္စယုပ္ပန်မှာ နာမ်ကုန်နှင့် ဟာ ဒယဝတ္ထုဖြစ်၍ ဤသို့ ပထမအချက် အ တွက်ကျန်သည်) ဥပါဒါရုပ်အားတတ်သော အလုံးစုံသော မဟာ

ဘုတ်လေးပါး။(အညမညပစ္စယပုဒ်၌ မဟာဘုတ်ရသည့်)ကျန်သည်။ ၎င်းတရားကို သင်္ချာထုတ်လျှင် ပစ္စည်းတရားမှာ နာမ် နှင့် ဘုတ်။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားမှာ ရုပ်ဖြစ်၍ (ကုဒျာ) (အကုဒျာ) (ဗျာဒျာ) ဟု သုံးချက်။ထို့ပြင် ပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝါရ သဟဇာတပစ္စည်းကိုပြန်ကြည့်လျှင် ခန္ဓာမဟာဘုတ်ကို ကတ္တားထား၍ စိတ္တဇရုပ်ကို သမ္ပယုတ် ထားခါ ဟောသဖြင့် ဤ၌လည်း ကတ္တားကဘုတ်ကိုပါရနေ၍ (ကုဗျာဒျာ) (အကုဗျာဒျာ)ဟု ဤသင်္ချာနှစ်ခုပါ သင်္ချာပဋ္ဌကျန်၏။ ။

သဟဇာတမှ ဝိပါက နှုတ်ပုံ။ ။အချင်းချင်းအားရင်း အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားရင်းတတ်သောအလုံးရုံသောကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အချင်းချင်းအားရင်း ဥပါဒါ ရုပ်အားရင်းဘတ်သော အလုံးရုံသော မဟာဘုတ်လေးပါး။ပဋိသန္ဓေ ကာလ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထု ကျန်၏။ သင်္ချာမှာ ၁၀ ပင်။ (သုဒ္ဓသင်္ချာချင်းတိုက်ကြည့်ခါ နှုတ်ပါ)။ ။

သဟဇာတမှ သမ္ပယုတ္တနှုတ်ပုံ။ ။စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ရုပ်အားတတ်သော ပဋ္ဌဝါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခု၊ နွဲပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ်၊ ဟေတုက္ခာတ္တိရုတ်ကြဉ်သော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားရင်း ဥပါဒါရုပ်အား ၎င်းတတ်သော အလုံးရုံသော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအား တတ်သော ပဋ္ဌဝါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ကျန် သည်။ အညမညကဲ့သို့ သင်္ချာပဋ္ဌကျန်သည်။ တွက်ကြည့်။ ။

သဟဇာတမှ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တနှုတ်ပုံ။ ။အချင်းချင်းအား တတ်သော အလုံးရုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အ ချင်းချင်းအားရင်း ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတတ်သော အလုံးရုံသော မ ဟာဘုတ်လေးပါး။(ပထမအချက်၌ သမ္ပယုတ္တသဘောကျန်၍(ကုဒျာ ကု) (အကုဒျာအကု) (ဗျာဒျာ) ဟု သင်္ချာတိဂဝိရ၏။ ဒုတိယ အ ချက်၌ ရုပ်များသာဖြစ်ရကား (ဗျာဒျာ) ပင်ဖြစ်၍ သင်္ချာတိဂဝိပင်၊ မတိုးပြီ။ ဤ၌ အညမညကဲ့သို့ ကတ္တားအတွက် ခန္ဓာ,မဟာဘုတ် တရားများရသော်လည်း ပစ္စယုပ္ပန်မှာ မဟာဘုတ်မပါဘဲ ဥပါဒါ ရုပ်များသာဖြစ်နေ၍ "ကုသလာခန္ဓာစ မဟာဘူတာစ စိတ္တသမုဋ္ဌာ နာနံ ရူပါနံ ဟူသော (ကုဒျာဒျာ) စသော နှစ်ချက်ကိုမရ။ "စိတ္တ သမုဋ္ဌာနာနံ"မှာ မဟာဘုတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဥပါဒါရုပ်အတွက် ပင်ဖြစ်ကြောင်းကို ခန္ဓာဝါရ,ဖွဲ့ပြရာ၌ကြည့်ပါ)။ ။

သဟဇာတအလတ်အချင်းချင်းနှုတ်ပုံ။ အညမှဝိပါကနှုတ်ပုံ။ ။ အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးရုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ ပဋ္ဌဝါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဟဒယ ဝတ္ထု။ သင်္ချာတိဂဝိပင်ကျန်၏။ ။

အညမှသံနှုတ်ပုံ။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး၊ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋ္ဌဝါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာ မက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု။ သင်္ချာဧကံသာရတော့မည်။ တရားကိုကြည့် ပါ။ (ဗျာဒျာ)တည်း။ ။

အညမှ ဝိပ် နှုတ်ပုံ။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးရုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားတတ်သော မ ဟာဘုတ်လေးပါး၊ သင်္ချာတိဂဝိတည်း။ (သဘာဂ ညှိ၍ ပြုတ်၍ ပင်)။ ။

ဝိပါက။သဟဇာတဝိပ်ဝိ၌မှ နှုတ်ပုံ။ ။၎င်းတရားများကို အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ အကျယ်ပြထားပြီ။ ။

သမ္ပယုတ္တမှ ဝိပါက နှုတ်ပုံ။ ။အချင်းချင်းအားဘတ်သောအ လုံးရုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။သင်္ချာ တိဂဝိပင်။ ။သမ္ပယုတ္တမှ အညကို မနှုတ်နိုင်ပြီ။သဟဇိပ်ကိုလည်း ဝိသဘာဂ ဖြစ်၍ နှုတ်ဘွယ်မရှိပြီ။ ။

သဟဇာတအလတ်မှ အဝေယ်များကို နှုတ်ပုံ။ ။အလတ်သုဒ္ဓ သင်္ချာများထဲတွင်သဘာကြီးမှနှုတ်ဘိသကဲ့သို့ ဆိုင်ရာ အဝေယ်တရား ကိုယ်များကိုနှုတ်၍ဆိုပါ။ တရားကိုယ်များသာဖြစ်၍ သင်္ချာများ မ လျော့ကြပြီ။ ။

သဟဇာတ အဝေယ်အချင်းချင်း နှုတ်နည်း။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ သ ဘာဂ ပစ္စည်းရေအတိုင်း ဆိုင်ရာသဘာဂများကိုသာနှုတ်ရပေမည်။ မဆိုင်ရာ ဝိသဘာဂအတွက် စဉ်းစားဘွယ်မရှိ။ ။

ဟေတုမှ သဟဇာတ် နှုတ်ပုံ။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ် စိတ္တ ဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိမံသာဓိပတိမှ တပါး ဟိတ်ခြောက်ပါးကျန်၏။ သင်္ချာသတ္တပင်။(ဝိမံသာဓိပတိမှာ အမောဟ တစိတ်သာဖြစ်၍ ဝိပါက်တဆဲ့သုံးခုရှိ အမောဟကျန်၍ ဟိတ်ရေမလျော့)။ ။

ဟေတုမှ ဣန္ဒြိယနှုတ်ပုံ။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော အမောဟမှ တ ပါး ဟိတ်ငါးပါး။သတ္တပင်။ဤနည်းကိုမှီး၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သဘာဂ များကိုနှုတ်ပါ။ ။

အဝေယ်မှ အဝေယ် နှုတ်ပုံ။ ။ဆိုင်ရာ သဘာဂများကိုနှုတ်ပါ၊ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌လည်းပြထား၏။ ။

အနန္တရူပချီ။ အနန္တရမှ အာသေဝနနှုတ်ပုံ။ ။ကာမဇောတခု ယုတ်သုံးဆယ် ပထမဇော။ အာဝဇ္ဇန်းနွဲ။ ရဟန္တာတို့၏စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသ နာမက္ခန္ဓာအား တတ်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇောသတ္တစတ္တာလီသ အဆုံးဇော။မဂ်လေးခု။ အာဝဇ္ဇန်းနွဲ။ရဟန္တာတို့၏စုတိကြဉ်သောဝိပါက်ဆတ္တိံသ,နာမက္ခန္ဓာ (ကုဒျာကု) (အကုဒျာအကု)ပြုတ်၍ သင်္ချာပဋ္ဌကျန်၏။ ။

အနန္တရမှ အနန္တရ ကမ္မ နှုတ်ပုံ။ ။အနန္တရကမ္မကို အပါဒ်နှံခဲ့သို။ ။

ပကတူပနိဿယကမ္မကိုနှုတ်ပုံ။ ။အပါဒ်နှံခဲ့၍ ဆိုပါ။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး။ပုရေ ကိုနှုတ်ပုံ။ ။ပဋ္ဌဝတ္ထု ပြုတ်ပြီဖြစ်၍ ပဋ္ဌဝါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြဉ်သော မ နောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်အားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထု ကျန် ၏။ တိဂဝိပင်။ ။

ပစ္ဆာ။ ကံ။ ဟာ။ ဈာန် မျိုး။ ။နှုတ်ဘွယ်အထူးမရှိပြီ။ ။

သမူဟဏ္ဍမအားဖြင့် နှုတ်ပုံများကိုပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာ အလိုရှိရာတို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ နှုတ်၍ဆိုရုံသာရှိတော့၏။ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။မည်မျှပင်ကျယ်ပြန့်စွာပြခဲ့လည်း အကျဉ်း အားဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သဘာဂပစ္စည်းများ၏သုဒ္ဓသင်္ချာချင်းတိုက် ဆိုင်ခါ နှုတ်လိုက်လျှင် [illegible] ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က မည်မျှကျန်သည်ကို [illegible] သင်္ချာရေတွက်နိုင် ဖြစ် ၏။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စနိက်

ဤပစ္စနိက်ကို ပဋ္ဌယက္ကမအားဖြင့် မဟောမူ၍ သမုဟာက္ကမအား ဖြင့်သာ ဟောတော်မူ၏။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးတွင် ဤပစ္စနိက်၏ သင်္ချာ အယူအဆများသည်ခက်၏။ ဆဝါရန္ဒြကဲ့သို့ "အကုသလံဓမ္မံ ပဋိစ္စ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ" စသည်ဖြင့် ဟော တော်မမူဘဲ "နဟေတုယာပန္နရသ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ကြောင့် ဤပစ္စနိက်၏ လက္ခဏာကိုသိမိဖို့သော၄ါ သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည် ပစ္စယုဒ္ဓါရကိုဟောတော်မူကြကုန်၏။ ပစ္စယုဒ္ဓါ ရကို နောက်နားကပြခဲ့ပြီ။ ။

ဇယားသဘော။ ။မျိုးစဉ်သမုဟာက္ကမအားဖြင့် ဟောတော်မူ သည့်အတိုင်း အာရမ္မဏစသော မျိုးတို့ကိုခေါင်းစဉ်၍ ၎င်းတို့၌ အ သီးသီးပစ္စည်းပေါင်း မည်မျှစီသက်ဆိုင်သည်ကို ပြထားသည့် အ တိုင်းကြည့်လျှင် အာရမ္မဏ၌(၈)မျိုး သဟဇာတ၌ (၁၅)မျိုး စ သည်တို့ကို သုဒ္ဓသင်္ချာကပြခဲ့သည့်အတိုင်းတွေ့ရပေမည်။ ။

ကံ။ ။၎င်းမှာ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိကမျိုးကမ္မဖြစ်၏။ ။

ခရေပွင့်များ။ ။ခရေပွင့်များမှာ ခေါင်းဆောင် မျိုးပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြရာ ၎င်းတို့မှအဖြစ်အားဖြင့်ဝင်လာလျှင်၎င်းတို့ဆိုင်ရာပစ္စည်း ဟူသမျှပြုတ်ကြ၏။ ဥပမာ။ နအာရမ္မဏမှဝင်လာလျှင် အာရမ္မဏ မျိုးအားလုံးပြုတ်၏။ အကြွင်းစုကို နည်းတူယူဆပါ။ ။

ခေါင်းစဉ်မျိုး သင်္ချာလေ့ကျင့်နည်း။ ။ဤကုသလတိက် ပဋ္ဌာ ဝိဘင်္ဂဝါရတွင် ဟောတော်မူသော (၂၄)ပစ္စည်းစလုံး၏ သင်္ချာများ သည် ခေါင်းစဉ်(၈)မျိုးတွင် အကုန်ဝင်ကြ၏။ ၎င်း၈မျိုး၏ သင်္ချာ တို့ကို အဂ္ဂဟိတဂဟဏနည်းအားဖြင့်ပေါင်းလျှင် အများဆုံးပန္နရသ ရ၏။ ပေါင်း၍ကြည့်ပါ။ ၎င်းတို့မှ အာရမ္မဏပြုတ်သွားလျှင် သင်္ချာ မည်မျှကျန်သည်၊ သဟဇာတပြုတ်လျှင် မည်မျှကျန်သည်၊ နှစ်မျိုး ပြုတ်လျှင် သုံးမျိုးပြုတ်လျှင် မည်မျှကျန်သည်ကိုသုဒ္ဓသင်္ချာ၏သင်္ချာ များကို လေ့ကျင့်ပေးပါ၊ ။

မိဿကများ။ ။သဟာနှင့် ပုရေနှစ်မျိုးလုံး ကျန်သေးလျှင် သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက အမြဲရ၏၊ သဟသော်၎င်း ပုရေ သော်၎င်း တမျိုးမျိုးပြုတ်လျှင် သဟပုရေ မိဿကမရပြီ၊ ပစ္ဆာ။ ဟာ၊ ဣ တို့ကျန်သေးလျှင် ပစ္ဆာဇာတာဟာရ။ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿကများရကြ၏၊ ဟာသာပြုတ်၍ ပစ္ဆာနှင့် ဣ ကျန်သော်၎င်း, ဣသာပြုတ်၍ ပစ္ဆာ နှင့် ဟာ ကျန်သော်၎င်း မိဿက ရသေး၏။ ပစ္ဆာသော်၎င်း,ဟာ၊ဣ နှစ်မျိုးစလုံးသော်၎င်းပြုတ်လျှင် ဤမိဿက များမရပြီ၊ ။

သံပေါက်များ။ ။ဤပစ္စနိက်သင်္ချာခဏ်းသည် မည်မျှပင် ခက် ခဲသော်လည်း ဤကုသလတိက်အတွက် ဂဏန်းသေတာထစ်ချရေးသား ထားသောသံပေါက်များ၏သဘောကို နည်းပေးသည့်အတိုင်း ကျေ နပ်အောင်ကြံဆပါလျှင် အလွယ်ဆုံးဖြစ်ခါ သင်္ချာမှန်များကိုပါမိတို့ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်လတံ့၊ ပေယျာလများကိုပါ ကုန်စင်အောင် ကုနစ္စာပေါ်နိုင်လတံ့။ (စာမူများ ချွတ်ယွင်းချက် နောက်ပိုင်းမှာ ကြည့်)၊ ။

. သံပေါက်များကို ရှင်းလင်းပြခြင်း။ သုဒ္ဓသင်္ချာ ပန္နရသ။ ။ပစ္စ နိက် သုဒ္ဓသင်္ချာများကို အထူးမကျက်ရတော့ဘဲ ဇယားပြ အတိုင်း ဆိုင်ရာ သဘာဂမျိုးတွင်နှုတ်ခါနှုတ်ခါ ဆိုရ၏၊ ဝိသဘာဂမျိုးများ ဖြစ်မူကား တရုံတရုံနှုတ်ဘွယ်မလို။ ၎င်းတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုသာ ဆိုရ၏၊ ။

နဟေတုသည် သဟမျိုးဖြစ်၍ သဟထဲတွင်ဟိတ်ခြောက်ပါးကို နှုတ်၍လည်း တရေးကိုယ်သာလျှင်း သင်္ချာမလျော့၍ ပန္နရသပင် ဖြစ်၏၊ ။(အာရမ္မဏစသော မျိုးပစ္စည်းတွေထဲမှာလည်း ဟိတ် ခြောက်ပါးပါနေ၍နှုတ်ရလိမ့်ဦးမည်မှာ မယောင်လေနှင့်၊ ဇယားကို ကြည့်ပါ။ ဟေတုသည် သဟမျိုးနှင့်သာ သဘာဂဖြစ်၍ ၎င်းအ ကွက်မှာသာရှိနေသည်။ နှုတ်ဆိုသော်သည်း သဘာဂကိုသာ နှုတ် ရကြောင်းပြောခဲ့ပြီ၊ ပန္နရသရသော ပစ္စည်းစုသမျှ ဤသဘော ချည်းပင်ဖြစ်၏၊ ။

သ,အဉ်,နိ,သံ-ဂေဉ်ဒသံ၊ နသဟဇာတေကောဒသ။ ။နသဟ ဇာတေ ဖြစ်၍ သဟမျိုးပြုတ်ပြီ၊ ခေါင်းစဉ်ရှိ ကျန်မျိုးများကိုပေါင်း ကြည့်ပါ။ အာ၊ဥ သင်္ချာနဝ တွင် (အာနှင့်ဥ သင်္ချာတူသည်) ပစ္ဆာ ဟာ,ပစ္ဆာဣ မိဿကမှ (ကုဗျားဗျာ) (အကုဗျာ၊ဗျာ) နှစ်ချက် တိုးလာ၍ ဧကာဒသဖြစ်၏။ ပုရေ၊ ပစ္ဆာ။ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ တို့ သီးခြား သင်္ချာမတိုးပြီ၊ သဟပြုတ်၍ သဟဇာတ-ပုရေဇာတ မိဿက လည်းမရပြီ။ ။

နအညမညေ ဧကာဒသ။ နသမ္ပယုတ္တေ ဧကာဒသ။ ။သဟမျိုး မပြုတ်။ သဟထဲ အည၊သံ ကိုနှုတ်လျှင် (သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုးတွင် နှုတ် ကွင်းတရေးကို ပြထားသည်) (ကု၊ဗျာ) (အကု၊ဗျာ) (ဗျာ၊ဗျာ) (ကုဗျာ၊ဗျာ) (အကုဗျာ၊ဗျာ) ဟု (ဗျာ)ငါးချက်ကျန်၏၊ သဟက ပြခဲ့သော ဧကာဒသတွင် ဤ(ဗျာ) ငါးချက်ကို ရောလည်း သင်္ချာမတိုးပြီဖြစ်၍ ဧကာဒသပင်ရ၏၊ ။

နနိဿယေ ဧကာဒသ။ ။သဟာထက်တိုးခါ ပုရေမျိုး ပြုတ် သော်လည်း သင်္ချာမလျော့၍ ဧကာဒသပင်ရ၏၊ ။

နပုရေဇာတေ တေရသ။ နပုရေဇာတေ တေရသ။ ။သဟာ နှင့် ပုရေ နှစ် မျိုးစလုံးရှိမှသာ သဟ ပုရေမိဿကကိုရရာ ပုရေပြုတ်သဖြင့် ဤ မိဿကဆိုင်ရာ (ကုဗျာ၊ကု)(အကုဗျာ၊အကု)နှစ်ချက်မရ၍ တေရ သဖြစ်၏၊ ။

ဝိပ်,အဓိ,အဝိ-နဝန္ဒို၊ နဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ။ ။သဟာတွင် ဝိပ္ပယုတ္တ ကိုနှုတ်လျှင် (နှုတ်ပုံပြခဲ့ပြီ) နာမ်သက်သက်နှင့် ဘုတ်သာကျန်၍ (ကု၊ကု) (အကု၊အကု) (ဗျာ၊ဗျာ) ဟု သုံးချက်ရ၏၊ အာ၊ ဥ နဝ တွင် ဤသုံးချက် ပါပြီးဖြစ်၍ သင်္ချာမတိုး။ပုရေ၊ ပစ္ဆာတို့ပြုတ်ကြ၍ မိဿကသုံးမျိုးစလုံး မရနိုင်ရကား ဤနဝပင်ဖြစ်၏၊ ။

နောအတ္ထိယာ နဝ၊ နောအဝိဂတေ နဝ။ ။အာ၊ ဥနှင့် ကံသာ ကျန်၏၊မိဿကများလည်းမရ၊သင်္ချာတိုးလည်းမရှိ၍နဝပင်၊ ။

ဒုက။ အာဥ နှစ်ဝ၊ လျော့တိုက။ သင်္ချာ တေရသ။

နအာ၊နဥ။ ။(ကု၊အကု)(အကု၊ကု)ကို ၎င်းနှစ်ပစ္စည်းသာ ရကြောင်း ပစ္စယုဒ္ဓါရတွင်ကြည့်ပါ။ ယခု၎င်းနှစ်ပစ္စည်းစလုံးပြုတ်ပြီ ဖြစ်၍ ဤသင်္ချာနှစ်ချက်လျော့ခါ တေရသဖြစ်၏၊ ။

ပစ္ဆာသဟ။ လျော့ဘိုက။ သင်္ချာနဝသာ။

နပစ္ဆာ၊နသဟ။ ။ဤနှစ်ပစ္စည်းပြုတ်လျှင် မိဿကများ လုံးဝ မရတော့ပြီ၊အာ၊ဥနဝတွင် ပုရေ၊ကံ၊ဟာ၊ဣတို့ကိုရောလည်းသင်္ချာ မတိုးလာပြီ၊ ။

ဇိကာဒိ၊ အာဥပုရေ၊ လျော့တုံကား၊ သင်္ချာနဝသာ။

နအာ၊နဥ၊နပုရေ။ ။သဟ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ဣ ကျန်၏၊ သဟာ နဝတွင် ပစ္ဆာဟာ,ပစ္ဆာဣ မိဿကရောလည်း သင်္ချာမတိုးလာ ပြီ၊နဝပင်၊ ။

ဇဝဥသဟာ၊ လျော့တုံကား၊ ထင်ရှားသတ္တသာ။

နအာ၊နသဟာ၊နဥပ။ ။ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ဣ ကျန်၏၊ပုရေ နှင့်ပစ္ဆာပေါင်းပဥ္စ သကနှစ်ချက်တိုး၊သတ္တဖြစ်၏၊ ။

	ပဋ္ဌာဝါရ		ပစ္စနိက်ဇယား							နဟေတုပစ္စည်း နည်းပြသင်္ချာဇယား								
ပစ္စည်း	အာ ၉	သဟ ၉	ဥပ အနန္တရ ၇	ဥပ ပကတူ ၉	ပုရေ ၃	ပစ္ဆာ ၃	ကံ ၂	ဟာ ၁	ဣ ၁	သုဒ္ဓ ဒုက	၃။၄ ၅။၆	၇ ၈	၉	၁၀ ၁၁	၁၂ ၁၃	၁၄ ၁၅	၁၆။၂၁ (သဟ)	၁၆။၂၁ (သရှ)
ဟေ		ဟေ								၁၅								
အာ	*အာ									။								
ဓိ	အာဓိ	သဟာဓိ								။	၁၅							
နံ			*နံ							။	။							
သနံ			*သနံ							။	။							
သ		*သ								၁၁	၁၁							
ည		ည								၁၁	၁၁	၁၁						
နိ	ဝတ္ထာ	*သဟာနိ			*ပုရေနိ					၁၁	၁၁	၁၁						
ဥ	အာရမ္မဏူ		*အနန္တရ	*ပကတူ						၁၅	၁၃	၇	၅					
ပု	အာပု				*ဝတ်ပု					၁၃	၁၃	၁၁	၁၁	၅				
ပစ်						*ပစ္ဆာ				၁၅	၁၅	၉	၉	၃				
သေ			သေ							။	။	၁၁	၁၁	၅	၃			
ကံ		သဟာကံ	နံကံ	ဗထဝကံ			*ကံ			။	။	။	။	။	၁			
ဝိ		ဝိပါ								။	။	။	။	။	၃	၁		
ဟာ		နာမ်ဟာ						*ရုပ်ဟာ		။	။	။	။	။	။	။		
ဣ		သဟာဣ			ပုဣ				*ရုပဣ	။	။	။	။	။	။	။		
ဈာ		ဈာ								။	။	။	။	။	။	။	၁	၁
မဂ်		မဂ်								။	။	။	။	။	။	။	။	။
သံ		သံ								၁၁	၁၁	။	။	။	။	။	။	။
ဝိပ်	ဝတ္ထာ	သဟာဝိပ်			*ပုရေဝိပ်	*ပစ္ဆာဝိပ်				၉	၉	၉	၉	၃	။	။	။	။
အတ်	အာပု	*သဟ			*ပုရေ	*ပစ္ဆာ		*ရုပ်ဟာ	*ရုပဣ	၉	၉	၉	၉	၂	၂			
နတ်			*နတ်							၁၅	၁၅	၁၁	၁၁	၅	၃	၁	။	။
ဝိဂ			*ဝိဂ							၁၅	၁၅	၁၁	၁၁	၅	၃	၁	။	။
အဝိ	အာပု	*သဟ			*ပုရေ	*ပစ္ဆာ		*ရုပ်ဟာ	*ရုပဣ	၉	၉	၉	၉	၂	၂			

အာဥ အည၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ သတ္တသား။

နအာ။နအည။နဥပ။ ။အညသားလျှော့၍ (ဗျာ)ငါးချက်တိုး လာလည်း သင်္ချာမှာ မတိုးဘဲ "အာဥသဟ"ကဲ့သို့ သတ္တပင် ဖြစ်၏။သံလည်းတူ၏။ ။

အာဥသဟ၊ ပုရေဇ၊ လျှော့က ပဉ္စသား။

နအာ။နသဟ။နဥပ။နပုရေ။ ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဣ သာကျန်ရာ ပစ္ဆာတိကတွင် ပစ္ဆာဟာ, ပစ္ဆာဣ မိဿကနှစ်ချက်တိုး။ ပဉ္စ ဖြစ်၏။ ။

အာဥဝိပ္ပ၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ ပဉ္စသား။

နအာ။နဥပ။နဝိပ္ပ။ ။သဟတွင် ဝိပ်နှုတ်ရာ သင်္ချာတိက၊ ၎င်းတွင် ကံမှ (ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ)နှစ်ချက်တိုး၍ ပဉ္စဖြစ်၏။ ဝိပ္ပ ဆိုသဖြင့် ပုရေမျိုး ပစ္ဆာမျိုးလည်း ပြုတ်လေပြီ။ ။

အာဥသဟ၊ ပစ္ဆာဇ၊ လျှော့က ပဉ္စသား။

နအာ။နသဟ။နဥပ။နပစ္ဆာ။ ။ပုရေ။ကံ။ဟာ။ဣ သာကျန်၍ ပဉ္စ။ ။

ပစ္စနိက်အကျဉ်းချုပ်။ ။ဟေလိုသောပစ္စည်းများသည် မျိုးပါပြုတ်သောပစ္စည်းလော၊ တရားသာလျှော့၍ သင်္ချာမကျ လျှော့သောပစ္စည်းလော၊ တရားလည်းလျှော့ သင်္ချာလည်း လျှော့သော ပစ္စည်းလော့ဟု သဘောကိုထောက်ဆပြီး ကြွင်းကျန်သော သင်္ချာ ကြွင်းသော မျိုးသင်္ချာတို့ကို ပေါင်း၍သင်္ချာထုတ်၊ သံပေါက် သဘောမိလျှင် အားလုံးညီမှုပြီး၏။ ။

ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာသံပေါက်

၁	သ,အဉ်,နိ,သံ၊ ဧက်ဒသံ၊ ပုဂ် တေရသ
၂	ဝိပ်,အတ်,အဝိ၊ နဝဂ္ဂိ၊ ကြွင်းသိ ပန္နရသ

ဒုကသံပေါက်

၃	အာ,ဥနှစ်ဝ၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ တေရသာ
၄	ပစ္ဆာသဟ၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ နဝသာ

တိကာဒိသံပေါက်

၅	အာ,ဥ,ပုရေ၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ နဝသာ
၆	အာ,ဥ,သဟ၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ [illegible]သာ
၇	အာ,ဥ,အည၊ လျှော့တုံက၊ သင်္ချာ သတ္တသာ
၈	အာ,ဥ,သဟ [illegible]
၉	အာ,ဥ, [illegible]
၁၀	အာ,ဥ, [illegible]သာ
၁၁	အာဥသဟ၊ ပစ္ဆာဇ၊ လျှော့က ပဉ္စသာ

ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုင်း

ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာ။ ။မျိုးစဉ်သုဒ္ဓသင်္ချာများကို သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း အကျယ်ထုတ်ဖော်၍ဆိုပါ။ ဤကျမ်း၌ကား ကျဉ်းစိမ့်သော၌ အတိုသဘောအားဖြင့်သာရေးအံ့၊ သူးရာမျှကိုသာဖော်ပြအံ့။ ။

နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အချင်းချင်းအားရင်း, အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားရင်းတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါးအလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားရင်း, ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတတ်သော အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးမှ တပါးသော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ,ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။(သဟဇာတထဲမှ သဘာဂဖြစ်သော ဟေတုကိုနုတ်ပုံတည်း။ အကြွင်းစု ဤသဘောယူဆပါ)။ အလုံးစုံသော အနန္တရ ပ နိဿယပစ္စည်း။ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း (သုဒ္ဓ သင်္ချာများကို ကြေညက်ပြီးဖြစ်လျှင် ဖော်၍ဆိုရန်မလိုပြီ။ မကြေသေးမူဖော်ဆိုပါ) ဤပစ္စည်းတရားရှစ်ပါးတို့သည်နဟေတုပစ္စည်းတတ်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက်၌ နယသို့လိုက်၍ရင်း။ ဝါရသို့လိုက်၍ရင်း။ တိက်ပုဒ်၏ အရသို့ လိုက်၍ရင်း။ ကဏ္ဍားသမ္ဗန္ဓ နေဟန်သို့လိုက်၍ရင်း "နဟေတုယာပန္နရသ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ (ပန္နရသအရေရေတွက်လိုမူ ပစ္စယဥ္ဓါရ ဇယားအတိုင်းရေပါ)။ ဤနည်းပြကိုမှီး၍ အကျယ်ဆိုလိုလျှင် ဆိုပါ။ ဤမှနောက်၌ကား ကိစ္စပြီးလွယ်အောင် အကျဉ်းနည်းမျှသာ ရေးပြအံ့)။ ။

နာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌။ ။(နာရမ္မဏသို့၍ခေါင်းစဉ် အာရမ္မဏမျိုးပြုတ်ပြီ) အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရူ။ ပကတူ။ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဣ ပစ္စည်း။ "နာရမ္မဏေ ပန္နရသ"။ ။

နာဓိပတိသုဒ္ဓ၌။ ။အထေးအမြတ်မပြုတတ်သော ကာမစိတ် စတုပညာသ။ပိညာ ၃၊ နေဝ ၃၊ အဘိညာဉ်နှစ်အား တတ်သော အထေးအမြတ်မပြုအပ်သော စိတ် ဂ၉။ စေ ၅၂။ ရုပ် ၂၈၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ (အာရမ္မဏတွင် အာဓိနုတ်ကြွင်းတည်း။ လောကုတ်ရှစ်မှာ အာဓိကြန်ဖြစ်၍ပြုတ်သည်။ ကြန်ဟုသမျှပြုတ်မည်ဟုယူဆပါ) သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးစုံသောသဟဇာတပစ္စည်း(ဟေတုကဲ့သို့ အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးမှတပါးဟု အကျယ်နုတ်ပါ) ကြွင်းမျိုးများမှာအဓိပတိနှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီဖြစ်၍ ခေါင်းစဉ်အတိုင်းပြီးလွယ်အောင် အနန္တရူ။ ပကတူ။ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဣ ပစ္စည်းဟုဆိုပါ။ "နာဓိပတိယာပန္နရသ"။ ။

မှာထားချက်။ ။ဆိုတတ်လောက်ပြီဖြစ်၍ဤမှနောက်၌ပစ္စည်းများကိုမရေးပြတော့ဘဲခေါင်းစဉ်အတိုင်းဆိုဟုသာရေးတော့အံ့။ ။

နာနန္တရ။နသမနန္တရ။နာနန္တရူ။နောဒိဂတသုဒ္ဓ၌။ ။အနန္တရပြုတ်ပြီဖြစ်၍ရင်းကိုချ၍ ခေါင်းစဉ်အတိုင်းဆိုတော့။ "နာနန္တရေ ပန္နရသ။ နသမနန္တရေ ပန္နရသ။ နောနန္တရသာပန္နရသ။ နောဝိဂတေ ပန္နရသ"။ ။

နသဟဇာတသုဒ္ဓ၌။ ။သဟပြုတ်ပြီ။အကျန်ခေါင်းစဉ်အတိုင်းဆိုပါ။ "နသဟဇာတေ ကောဒသ"။(ကောဒသရကြောင်းပြခဲ့ပြီ)။ ။

နအညမညသုဒ္ဓ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ နေဝသညာနာသညာဝိညာဉ် တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အားတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း(သဟတွင် အညနုတ်ကြွင်းတည်း) ကြွင်းမျိုးများဆိုပါ။ "နအညမညေ ကောဒသ"။ ။

နနိဿယသုဒ္ဓ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ သဟနှင့်ပုရေမျိုးပြုတ်ပြီ။အကြွင်းဆိုပါ။ "နနိဿယေ ကောဒသ"။ ။

နဥပနိဿယသုဒ္ဓ၌။ ။(အာရမ္မဏတွင် အာရမ္မဏူပကို အာဓိ အတိုင်းနုတ်၍ဆိုပါ) အနန္တရူ။ပကတူထည်းပြုတ်ပြီ၊ဆိုပါ။ "နဥပနိဿယေ ပန္နရသ"။ ။

နပုရေဇာတသုဒ္ဓ၌။ ။မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း ကာမဇောတခဲ့ယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါရုံကောဒသ။ ဝိညာ ၃။ နေဝ ၃။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်မှတပါး အဘိညာဉ်နှစ် လောကုတ်ရှစ်ခုအား တတ်သော စိတ် ဂ၉။ စေ ၅၂။ ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသမှတပါး ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်း(ဒွေပဉ္စ။မနောဓာတ်မှာ အာပုကြန်ဖြစ်၍ လျော့သည်)ပုရေပြုတ်၏။ အကြွင်းမျိုးစုဆိုတော့။ "နပုရေဇာတေ တေရသ"။ ။

နပစ္ဆာဇာတသုဒ္ဓ၌။ ။ပစ္ဆာပြုတ်၏။ဆို။ "နပစ္ဆာဇာတေပန္နရသ"။

နာသေဝနသုဒ္ဓ၌။ ။အလုံးစုံသော အာ၊သဟပစ္စည်း။ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ဟသိတုပ္ပါဒ်၊မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာ ပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းနှစ်၊ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ ဝိပါက်ဆတ္တိံသအား တတ်သော လောကီဇော သတ္တစတ္တာလီသအဆုံးဇော၊ မဂ်လေးခု၊ အာဝဇ္ဇန်းနှစ်၊ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သောဝိပါက်ဆတ္တိံသဟုဆိုအပ်သော အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း။ (အနန္တရတွင် အာသေကိုနုတ်ခု(ကုဗ္ဗာ)စသော ကြွင်းငါးချက်တရားတို့၏ စွည်း,ပြန် ကို နှလုံး သွင်း၍ဆိုပါ) အကြွင်းစုဆိုပါ။ "နာသေဝနေပန္နရသ"။ ။

နကမ္မသုဒ္ဓ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ သဟဇာတကမ္မပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။အနန္တရကမ္မမှတပါး အနန္တရူပ ပစ္စည်း။ဗလဝကမ္မမှတပါး ပကတူပ ပစ္စည်း။ ကံပြုတ်၏။ ဆိုတော့။ "နကမ္မေ ပန္နရသ"။ ။

နဝိပါကသုဒ္ဓ၌။ ။အလုံးစုံသောအာရမ္မဏပစ္စည်း။အချင်းချင်းအားရင်း, အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားရင်းတတ်သော အလုံးစုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အချင်းချင်းအားရင်း, ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတတ်သော မဟာဘုတ် လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း (သဟကြွင်းတည်း) အကြွင်းဆိုပါ။ "နဝိပါကေ ပန္နရသ"။ ။

နအာဟာရသုဒ္ဓ၌။ ။သဟတွင် နာမ်အာဟာရကိုနုတ်။ရုပ်အာဟာရပြုတ်၏။ အကြွင်းဆိုပါ။ "နအာဟာရေ ပန္နရသ"။ ။

နဣန္ဒြိယသုဒ္ဓ၌။ ။သဟတွင် သဟဣကိုနုတ်။ပုရေတွင်ပုဣကိုနုတ်လျှင် မနောဓာတ်,အရူပဝိပါက်လေးခုကြဉ်သောမနောဝိညာဏဓာတ်အားတတ်သောပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကျန်၏၊ ရူပဇီ ပြုတ်၏၊အကြွင်းဆိုပါ။ "နဣန္ဒြိယေ ပန္နရသ"။ ။

နဈာန။နမဂ္ဂသုဒ္ဓ၌။ ။သဟတွင် ဈာန်,မဂ်ကိုနုတ်၍ အကြွင်းစုဆိုပါ၊ "နဈာနေ ပန္နရသ။ နမဂ္ဂေ ပန္နရသ"။ ။

နသမ္ပယုတ္တသုဒ္ဓ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သောပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ နေဝသညာနာသညာဝိညာဉ်တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့စုတိ

ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက် နဟေတု ပစ္စည်း ဒုကာဒိ

ကြည်သောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊အချင်းချင်းအားရင်း, ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး၊ အချင်းချင်း အားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း(သဟကြွင်းတည်း)အကြွင်း ဆိုပါ၊ "နသမ္ပယုတ္တေ ကောဒသ"။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ သုဒ္ဓံ။ ။ဝတ္ထုရူပါမှတပါး အလုံးစုံသော အာ ရမ္မဏ ပစ္စည်း၊ အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အချင်းချင်းအားရင်း,ဥပါဒါရုပ်အား ရင်းတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ပစ္စည်း၊(သဟကြွင်းတည်း) ပုရေ၊ပစ္ဆာပြတ်၍မိဿကများသည်း မရပြီ၊အနန္တရ၊ပကတူ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊"နဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ"။ ။

နောအတ္ထိ၊ နောအဝိဂတ သုဒ္ဓံ။ ။အာပုမှတပါး အလုံးစုံ သော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊(နတ်ကြွင်းကိုနပုရေကဲ့သို့ဖော်ပါ) အနန္တ ရ၊ပကတူ၊ကံ ပစ္စည်း၊ "နောအတ္ထိယာ နဝ၊နောအဝိဂတေနဝ"။ ။

ဒုကာဒိ

နဟေတုကိုမူတည်၍ နာရမ္မဏ စသည်တို့ကိုလှည့်ခါမူလီသွတ် ၍ဟောတော်မူ၏၊ နဟေတုမူဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဟဇာတထဲတွင် ဟေတုကိုအမြဲနုတ်ပါ၊ မူလီများကို သုဒ္ဓသချာကပြခဲ့သည့်အတိုင်း နုတ်သင့်ပြုတ်သင့်ကို ကြည့်၍ဆိုပါ၊ သချာများမှာ သုဒ္ဓနှင့်မထူး ကြောင်း ဇယားတွင်ပြထားပြီ။ ။

ဆိုရိုး၊ နဟေတုမူ နာရမ္မဏ ဒုကာ၌။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း (နုတ်ပုံများပြခဲ့ပြီ) အကြွင်း ဆို တော့၊ ဤဘရားတို့သည် နဟေတု၊နာရမ္မဏ ပစ္စည်းတတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်....ဆိုတော့၊ "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေပစ္စယာ"ဟု သချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ။

နဟေတုမူ နာဓိပတိ ဒုကာ၌။ ။အာရမ္မဏတွင် အာဒိကိုနုတ်၊ သဟဇာတတွင်ဟေတုနှင့် သဟာဓိကိုနုတ်ပြီးအကြွင်းတို့ကိုဆိုပါ၊ "နဟေတု ပစ္စယာ နာဓိပတိယာ ပစ္စယာ"၊(ရှေ့၌ ဤသဘော ဆို ပါ၊ သချာချသာပြအံ့)။ ။

နဟေတုမူ နာနန္တရ၊နသမနန္တရ၊နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတဒုကာ၌။ ။ သဟတွင် ဟေတုပိ၍ နုတ်ရမှုသာထူးသည်၊ အကြွင်းပအားလုံး သုဒ္ဓနှင့်တူ၏၊ သုဒ္ဓကပြခဲ့သောနည်းကိုမှီး၍ အားလုံးဆိုပါ၊ သချာ များမထူးသေး။ ။

တိကား၊နဟေတုနာရမ္မဏမူ နာဓိပတိ တိက၌။ ။(နာရမ္မဏမူ ဝင်၍ အာရမ္မဏမျိုးပြုတ်ပြီ၊ ၎င်းအကွက်ကိုမကြည့်နှင့်တော့) ဟေ တု၊သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ ပစ္စည်း၊ အကြွင်းဆိုတော့၊ "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏပစ္စယာ နာဓိပတိ ယာပစ္စယာ"။ ။

နဟေတု နာရမ္မဏမူ နာနန္တရ စသော တိက၊ ။၎င်း တို့ကို ထည်း နောအဝိဂတမူလီတိုင်အောင် အကုန်ဆိုပါ၊ နဥပနိဿယ မူလီ၌သာ "အာဂ္ဂနဓ၁၊လျော့ဘုံက-သချာတေရသာ" အရ ဘေရ သဖြစ်၏၊ အကြွင်းသချာများမှာ သုဒ္ဓသချာအတိုင်း ရှိသေး၏၊ အာရမ္မဏမျိုးလုံးဝပြုတ်မှုသာထူးသည်။ ။

စတုက္က၊ ။ဓိပတိမူဝင်သာ၍ သဟဇာတတွင် ဟေတုနှင့် သဟာဓိကို အမြဲနုတ်၍ဆိုရရုံသာ၊ သချာများအားလုံး တိကနှင့် တူ၏၊ ။

ပဉ္စကားစသည်၊ ။နာနန္တရ၊နသမနန္တရကို မူဝင်လာ၍ အနန္တ ရူပမျိုးပြုတ်ပြီ၊ သချာများကား မထူးသေးဆိုပါတော့၊ ။

သတ္တက၊ ။နသဟဇာတမူဝင်သာပြီ၊ အာမျိုး,သဟမျိုး, အ နန္တရူပမျိုးတို့ပြုတ်ကြပြီ၊ ပကတူ၊ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ ရူ သာ ကျန်တော့၍ မူသချာမှာ အများဆုံး ကောဒသသာရတော့မည်၊ ။

နဟေတု....ပ....နသဟဇာတမူ နအညမည သတ္တက၌၊ ။ အလုံးစုံသော ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ ...ပ...နသဟဇာတပစ္စယာ နအည မညေ ကောဒသ"။ ။

နနိဿယ သတ္တက၌။ ။ပကတူ၊ ပစ္ဆာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ရူ ပစ္စည်း၊ "န နိဿယေ ကောဒသ"။ ။

နဥပနိဿယ သတ္တက၌။ ။ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ ရူ ပစ္စည်း၊ "န ဥပနိဿယေ သတ္တ"၊ (အာဥသာပြုတ်ခဲ့ပြီ)၊ ။

နပုရေဇာတ သတ္တက၌။ ။ပကတူ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ "န ပုရေဇာတေ ကောဒသ"။ ။

နပစ္ဆာဇာတ သတ္တက၌။ ။သဟ,ပစ္ဆာပြုတ်၍ သချာ နဝ။ ။

နာသေဝန(ပ)နသမ္ပယုတ္တ၊နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတ သတ္တက၌။ ။ ဆိုင်ရာအနုတ် အပြုတ်တို့ကိုကြည့်၍ဆိုပါ၊သချာကောဒသ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ သတ္တက၌။ ။ပကတူ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ သချာ နဝ။ ။

နောအတ္ထိ၊ နောအဝိဂတ သတ္တက၌။ ။ပကတူ၊ကံ ပစ္စည်း၊ သချာနဝ။ ။

(ဤသတ္တက၌ ပကတူနှင့် ပစ္ဆာဘာ, ရူမိဿကကို သတိပြုရ မည်ဖြစ်ရာ ပကတူပြုတ်လျှင် သတ္တ၊မိဿကပြုတ်လျှင် နဝ၊ ၎င်း တို့ရလျှင် ကောဒသဟုမှတ်ပါ)။ ။

အဋ္ဌက၊ ။နအညမညမှာ နသဟဇာတမူ ဝင်ကတည်းက ပြုတ်ပြီးဖြစ်၍ ၎င်းမူဝင်သော်လည်း မထူးပြီ၊ သတ္တက အတိုင်း ဆိုပါ။ ။

နဝက၊ ။နနိဿယမူဝင်လာ၍ ပုရေမျိုးသိမ်၍ပြုတ်ပြန်ပြီ၊ ပ ကတူ၊ပစ္ဆာ ကံ၊ဟာ ရူမျိုးသာကျန်တော့၏။ ။

နဟေတု(ပ)နနိဿယမူ နဥပနိဿယ နဝက၌၊ ။ပစ္ဆာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ "န ဟေတု ပစ္စယာ(ပ)န နိဿယ ပစ္စယာ နဥပ နိဿယေ ပဉ္စ"။ (မိဿကရသည်)။ ။

နပုရေဇာတ နဝက၌။ ။ပကတူ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ "န ပုရေဇာတေ ကောဒသ"။ (ပကတူ နဝ တွင် မိဿက သချာ တိုး၏)။ ။

နပစ္ဆာဇာတ နဝက၌။ ။ပကတူ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ သချာ နဝ။ ။

နာသေဝန နဝက စသည်၌။ ။န ဝိပ္ပယုတ္တ၊ နော အတ္ထိ၊ နော အဝိဂတ၌ သချာ နဝ၊ ကြွင်းနဝကများအားလုံး၌ ကောဒသဘည်း ဆိုပါ။ ။

ဒသက၊ ။န ဥပ နိဿယမူဝင်လာ၍ ပကတူ ပြုတ်ပြန်ပြီ၊ ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ သာကျန်ရကား၊မူသချာမှာ ပဉ္စသာရှိတော့၏၊ ။

နဟေတု(ပ)နဥပနိဿယမူ နပုရေဇာတ ဒသက၌။ ။ပစ္ဆာ၊ ကံ၊ဟာ ရူ ပစ္စည်း၊ "န ဟေတု ပစ္စယာ(ပ) န ဥပနိဿယပစ္စယာ န ပုရေဇာတေ ပဉ္စ"။ ။

နပစ္ဆာဇာတ ဒသက၌။ ။ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊ "နပစ္ဆာဇာ တေ တိဏိ"။ ။

နာသေဝန(ပ)နသမ္ပယုတ္တ၊ နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတ ဒသက၌။ ။ ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ရူ ပစ္စည်း၊သချာပဉ္စ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ ဒသက၌။ ။ကံ၊ ဟာ၊ ရူ ပစ္စည်း၊ "နဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ"။ ။

ပဋ္ဌာဝါဠိပစ္စနိက် နဝါရုပ္ပကာ။နဝဓိပတိ။နဝါနန္တရ။နသမနန္တရ။နသဟဇာတပစ္စည်း

နောအဇ္ဈတ္တိ။နောအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါသကာ၌။ ။ကံပစ္စည်း။သင်္ချာငွေ။ ။

ကောဒသံကား။ ။နပုရေဇာတမှာ ပြုတ်ပြီးဖြစ်၍ မူဝင်လာလည်းမထူးပြီ။ဒသကအတိုင်းဆိုပါ။ ။

ဒွါဒသက။ ။နပစ္ဆာဇာတမူဝင်လာ၍ ကံ။ဟာ။ဈာ်သာ ကျန်တော့၍ မူသင်္ချာမှာ တီဏိသာရှိတော့မည်။ ။

နဟေတု-(ပ) နပစ္ဆာဇာတမူနာသေဝန ဒွါဒသကာ၌။ ။ကံ။ဟာ။ဈာ်ပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ (ပ)-နပစ္ဆာဇာတပစ္စယာ နာသေဝနေတီဏိ။ ။

နကမ္မဒွါဒသကာ၌။ ။ဟာ။ဈာ်ပစ္စည်း။"နကမ္မေ ဒွေ"။ ။

နဝိပါကဒွါဒသကစသည်၌။ ။နောအဇ္ဈတ္တိ။နောအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ ကံသာကျန်၍ ငွေ။ကြွင်းပစ္စည်းရှိ၍ ကံ။ဟာ။ဈာ်ကျန်၍ တီဏိတည်း။ ။

တေရသက။ ။နာသေဝနမူဝင်၍မထူးပြီ။ ဒွါဒသကအတိုင်းဆို။ ။

စုဒ္ဒသက။ ။နကမ္မမူဝင်လာ၍ ဟာ၊ ဈာ်သာကျန်တော့သည်။ နောအဇ္ဈတ္တိနောအဇ္ဈတ္တကိုထည်း မူလိမသွတ်နိုင်ပြီ၊ မူလိသွတ်နိုင်သော နဝိပါကစသည်ကိုဆိုတော့၊ သင်္ချာများအားလုံး ဧကံချည်းသာ။ ။

ပန္နရသက။ ။နဝိပါကမူဝင်၍ သင်္ချာမထူးပြီ၊ စုဒ္ဒသက အတိုင်း ဆိုပါ' ။

သောဠသက။ ။နအာဟာရမူဝင်လာ၍ ဈာ်သာ ကျန်တော့သဖြင့် ဈာ်ကိုလည်း မူလိမသွတ်နိုင်ပြီ။ဈာ်ကို မူလိသွတ်လိုက်လျှင် တရားကျန်တော့မည်မဟုတ်။ဤသို့ နအာဟာရသာမူဝင်၍နဈာန္ဒြိယ မူအဖြစ် မဝင်နိုင်ရကား "သအာဟာရ"ဟု ဆိုရ၏။ ၎င်းကို "သဟာ"ဟု ပြထားသည်။ ။

နဟေတု-(ပ)နအာဟာရမူ နရူပါနီ။နမဂ္ဂ။ နသမ္ပယုတ္တ။ နဝိပ္ပယုတ္တ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတ သောဠသကာ၌။ ။ဈာ်ပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ-(ပ) နအာဟာရပစ္စယာ နရူပေနေကံ၊ နမဂ္ဂေကံ။ ....နောဝိဂတေကံ"။ (ပြီးလွယ်အောင် အားလုံးဘပေါင်းတည်း မူလိသွတ်၍ဆိုပါ)။ ။

သတ္တရသကား၊အဋ္ဌာရသကား ဧကူနဝီသကား။ဝီသ။ ။မူပစ္စည်းတခုစီ ပိုးခါမူတည်၍ဆိုပါ။မထူးပြီ သင်္ချာဧကံ၊ ။

ဧကဝီသကား။ ။နဟေတု-(ပ) နောနတ္ထိမူနောဝိဂတဧကဝီသကာ၌။ ။ဈာ်ပစ္စည်း။"နဟေတုပစ္စယာ-(ပ) နောနတ္ထိပစ္စယာ နောဝိဂတေဧကံ"။ ။

သဈာန္ဒြိယ။ ။နအာဟာရမူဝင်၍ ဈာန္ဒြိယကိုချန်ထားခဲ့ရာယခုတဖန် နဈာန္ဒြိယကို မူသွင်းပြီး အာဟာရကိုချန်ခါ သဈာန္ဒြိယကို ဆိုရပေမည်။ဒုကစသည်တို့မှာ ထူးမည်မဟုတ်ဘဲ သောဠသကမှစ၍သာထူးမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းမှပင် စ၍ဆိုပါ။ ။

သဈာန္ဒြိယ၊ သောဠသကား နဟေတု-(ပ)-နဈာန္ဒြိယမူနရူပါနီ။နမဂ္ဂ။ နသမ္ပယုတ္တ။နဝိပ္ပယုတ္တ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတ သောဠသကာ၌။ ။ဟာပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ-(ပ)နဈာန္ဒြိယပစ္စယာ နရူပေနေကံ၊ နမဂ္ဂေ ကံ....နောဝိဂတေကံ"။ ။

သတ္တရသကစသည်။ ။ရှေးနည်းဆိုပါ။သင်္ချာဧကံ။ ။

ဧကဝီသကား နဟေတု-(ပ)နောနတ္ထိမူ နောဝိဂတ ဧကဝီသကာ၌။ ။ဟာပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ-(ပ)နောနတ္ထိပစ္စယာ နောဝိဂတေ ဧကံ"။ ။

နဟေတုမူပြီး၏

နာရမ္မဏပစ္စည်းဒုကာဒိ

နာရမ္မဏမူနဟေတုဒုကာ၌။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဘောကပစ္စည်း အနန္တရ ပကတူ။ပုရေ။ပစ္ဆာ၊ ကံ၊ ဟာ။ ဈာ်ပစ္စည်း။ "နာရမ္မဏပစ္စယာ နဟေတုယာ ပန္နရသ"။(နအာရမ္မဏမူဝင်၍ အာရမ္မဏမျိုးပြုတ်ခဲ့ပြီ)။ ။

နာဓိပတိဒုကာစသည်၌။ ။နဟေတုက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နာဓိပတိစသည်တို့ကို မူလိသွတ်၍ဆိုပါ။နဥပနိဿယ မူဝင်၍သာ သင်္ချာ တော့ရသရ၏။အကြွင်းရအားလုံး နဟေတုဒုကသင်္ချာနှင့်တူပြီ။ ။

ဝိကာဒိ။ ။"နာရမ္မဏနဟေတု"နှင့် "နဟေတုနာရမ္မဏ" တို့သည် အပြန်အလှန်ဟောမှုသာထူး၏။ တရားအရ သင်္ချာအရ တစုံတရာမထူးပြီဖြစ်၍ နဟေတုအတိုင်း သအာဟာရ,သဈာန္ဒြိယ တို့ကိုပါ ကေဝိသတိတိုင်အောင်ဆိုပါ။ ။

နာဓိပတိပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နာဓိပတိမူနဟေတုဒုကာ၌။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတု,သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသောသဟဇာတပစ္စည်း၊အနန္တရစသည်ဆိုပါ။ "နာဓိပတိ ပစ္စယာ နဟေတုယာ ပန္နရသ"။ ။

နာဓိပတိမူနာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။သဟဇာတာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရစသည် ဆိုပါ။ သင်္ချာ ပန္နရသ။ ။

(နာဓိပတိမူဖြစ်၍ အာရမ္မဏမျိုးဝယ် အာရမ္မဏာဓိပတိနှင့် သဟဇာတမျိုးဝယ် သဟဇာတာဓိပတိကို အမြဲနုတ်၍ဆိုပါ။ကြွင်း မူလိများကိုဆိုပါတော့၊ ခက်ပြီ၊ သင်္ချာများအားလုံး နဟေတုနှင့် တူ၏)။ ။

တိကာ။ ။နာဓိပတိနဟေတုမူဖြစ်၍ သဟဇာတမျိုးဝယ် ဟေတုကိုထပ်၍နုတ်ရမှုသာထူး၏၊သင်္ချာများမထူးသေး၊ဆိုပါ။ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။နဟေတုစတုက္ကာဒိနှင့်တူပြီ။အားလုံးဆိုပါ။

နာနန္တရ၊နသမနန္တရ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နာနန္တရမူနဟေတုဒုကာ၌။ ။အလုံးစုံသောအာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသောသဟဇာတပစ္စည်း၊ ပကတူ။ ပုရေ။ပစ္ဆာ ကံ။ ဟာ၊ ဈာ်ပစ္စည်း။ "နာနန္တရပစ္စယာ နဟေတုယာ ပန္နရသ"။ (နာနန္တရမူဝင်၍ အနန္တရပမျိုးပြုတ်ရုံသာ၊ နဟေတု သွားအတိုင်းဆိုပါ။ သင်္ချာများလည်း နဟေတုနှင့်တူ၏။ မထူးရာ သိသင့်ရာတို့၌ အကျဉ်းမျှပြသည်ကို အကျယ်ဝေဘန်၍ဆိုပါ)။ ။

နသဟဇာတပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နသဟဇာတမူ နဟေတုဒုကာ၌။ ။အာ။ အနန္တရ၊ ပကတူ၊ ပုရေ။ပစ္ဆာ၊ကံ။ဟာ။ဈာ်ပစ္စည်း။ "နသဟဇာတပစ္စယာ နဟေတုယာ ကေဒသ"၊ ။

နာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။အနန္တရ။ပကတူ ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ ကံ။ဟာ၊ ဈာ်ပစ္စည်း။"နာရမ္မဏေ ကေဒသ"၊ ။

နပစ္ဆာဇာတ၊နဝိပ္ပယုတ္တ။နောအဇ္ဈတ္တ။နောအဝိဂတဒုကာ၌။ ။ ရ[illegible]တို့၌ သင်္ချာနဝ၊ ကြွင်း[illegible] [illegible]သင်္ချာ[illegible]ဖြစ်၏၊ သိ ပေါက်သဘောနှင့်တကွ [illegible] ပြ[illegible]ဖြစ်၍ဆိုပါတော့။ ။

ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက် နအညမညပစ္စည်းမှ နပုရေဇာတပစ္စည်းအထိ

ဝိကာ။ ။နဟေတုမှုဝင်၍ ဒုကနှင့်မတူးပြီ။ ။

စတုက္က။ ။နဥပနိဿယမူလိ၌သာ "အာ၊ဥ။သဟ" လျော့၍ သင်္ချာသတ္တရ၏။ အကြွင်းရသင်္ချာများတိကနှင့်တူပြီ။ဆိုပါ၊ ။

ပဥ္စကာ။ ။အာရမ္မဏ။ သဟဇာတတို့မှာ ပြုတ်ပြီးဖြစ်၍ နဝိပတိမှုဝင်လာလည်း မတူးပြီ၊ စတုကအတိုင်းပင်ဆိုပါ။ ။

ဆက္က။ ။နာနန္တရမှုဝင်၍ အနန္တရူပ ပျိုးပြုတ်ရုံသာ၊မတူးပြီ။

သတ္တကာဒိ။ ။နဟေတု သတ္တကာဒိနှင့် လုံးဝတူပြီ။ ။

နအညမည ပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နအညမညမူ နဟေတု ဒုက၌။ ။အလုံးပုံသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ စိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား တတ်သော ပစ္ဆဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် လေးခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့စုတိ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး၊ ပဥ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ဥပါဒါရုပ်အား တတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟုဆိုအပ်သောသဟဇာတပစ္စည်း အနန္တရ။ ပကတူ။ ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ဈာ ပစ္စည်း။ "န အညမည ပစ္စယာ နဟေတုယာ ကောဒသ"။ ။(ကြွင်းမူလိတို့ကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ နှုတ်သင့် ပြုတ်သင့်တို့ကိုကြည့်၍ဆိုပါ၊သင်္ချာများမှာ နဝိပ္ပယုတ္တ။နောအတ္ထိ။နောအဝိဂတတို့၌ နဝ။ အကြွင်းရတို့၌ ကောဒသချည်းသာ။ နဝိပ္ပယုတ္တပြဒ်ိဳးအံ့)။ ။

နအညမညမူ နဝိပ္ပယုတ္တ ဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှ တပါး အလုံးပုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဥပါဒါရုပ်အားတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်း။ အနန္တရ။ ပကတူ။ကံ။ဟာ။ဈာ ပစ္စည်း။ "န အညမညပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ"။

ဝိကာ။ ။သဟဇာတတွင် ဟေတုအမြဲထပ်၍ နှုတ်ရသည်သာတူး၏။ သင်္ချာမတူးသေး။ဆိုပါ ။

စတုက္က။ ။နအာရမ္မဏမှုဝင်လာ၍ "အာ၊ဥ။အညာ"ဟူသော သံပေါက်အတိုင်း "နဥပနိဿယေသတ္တ"ဆိုပါ။ အကြွင်းရတိက နှင့်တူ၏။ ။

ပဥ္စကာ။ ။သဟာဓိကိုထပ်၍နှုတ်ရမှုသာတူးမည်။ ဆိုပါ။ ။

ဆက္က။သတ္တကာ။ ။အနန္တရူပမျိုးပြုတ်ပြီ။သင်္ချာများကား အားလုံးပင် စတုက္ကနှင့် တူကြ၏၊ ။

အဋ္ဌကာဒိ။ ။န ဟေတု အဋ္ဌကာဒိနှင့် တူပြီ။ ။

န နိဿယ ပစ္စည်း ဒုကာဒိ

သဟဇာတမျိုး,ပုရေဇာတမျိုးလုံးဝပြုတ်ပြီ။ အာရမ္မဏမျိုးတွင် ဝတ္ထာရမ္မဏကိုအမြဲနှုတ်ပါ။မူသင်္ချာမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာကပြခဲ့သည့် အတိုင်း ကောဒသ အများဆုံးရှိ၏။ ။

န နိဿယမူ နဟေတု ဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ အနန္တရ။ ပကတူ။ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ ဈာ ပစ္စည်း။ "န နိဿယ ပစ္စယာ နဟေတုယာ ကောဒသ"။ (နာရမ္မဏ စသော မူလိတို့ကိုလည်း ဆိုပါတော့။ သင်္ချာမှာ နသဟဇာတကဲ့သို့ "နပစ္ဆာဇာတ၊နဝိပ္ပယုတ္တ။နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတ"တို့၌ နဝ ကြွင်းရတို့၌ ကောဒသချည်းဖြစ်၏၊ ။

ဝိကာ။ ။နဟေတုမှုဝင်၍ ဒုကနှင့် မတူးပြီ၊ဆိုပါ၊ ။

စတုက္က။ ။နာဓိပတိ စသော မူလိများကိုဆိုပါ။ ။

န နိဿယမူ နဥပနိဿယ စတုက္က၌။ ။ပစ္ဆာ။ ကံ၊ ဟာ။ ဈာ ပစ္စည်း။ "န နိဿယ ပစ္စယာ(ပ) နာရမ္မဏပစ္စယာ နဥပနိဿယေ ပဥ္စ"။ အကြွင်းဒုကနှင့်တူ၏။ ။

ပဥ္စကာ။ ။စတုက္ကနှင့် သင်္ချာမတူး၊တူပြီ။ ။

ဆက္က။သတ္တကာ။အဋ္ဌကာ။ ။အနန္တရူပမျိုးသာ ပြုတ်၏၊ သင်္ချာ မတူးသေး။ ။

နဝကာဒိ။ ။နဟေတု နဝကာဒိနှင့်တူပြီ။

နဥပနိဿယ ပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နဥပနိဿယမူ နဟေတု ဒုက၌၊ ။အာရမ္မဏူပ နိဿယ ပစ္စည်းမှတပါး အလုံးပုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း၊ပုရေ။ပစ္ဆာ၊ကံ။ဟာ။ဈာ ပစ္စည်း။ "နဥပနိဿယပစ္စယာ နဟေတုယာ ပန္နရသ"။ ။

နာရမ္မဏ ဒုက၌။ ။သဟ။ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာ ပစ္စည်း။ "နဥပနိဿယ ပစ္စယာ နာရမ္မဏေ တေရသ"။ ။(ကြွင်းမူလိများကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာနှုတ်၍ဆိုပါ။ သင်္ချာများမှာ သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် လုံးဝတူပြီ)။ ။

ဝိကာ။ ။နဟေတုမှုဝင်မှုအတွက် သင်္ချာမတူးသေး။သဟဇာတတွင် ဟေတုကိုအမြဲနှုတ်ရမှုသာရှိ၏။ ဆိုတော့။ ။

စတုက္က။ ။နာရမ္မဏမှုဝင်လာ၍ မူသင်္ချာမှာတေရသသာ ရတော့မည်။ နသဟဇာတ၊ နအညမည၊ နသမ္ပယုတ္တမူလိတို့၌ သတ္တ (သံပေါက်အရပင်) နပုရေဇာတ၌ နဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တ၌ ပဥ္စ။ (သံပေါက်အတိုင်းပင်)နောအတ္ထိ။နောအဝိဂတတို့၌ ကံမျှသာကျန်တော့၍ ဧက။ အကြွင်းရတေရသတည်း။အားလုံးဆိုပါ၊ ။

ပဥ္စကာ။ဆက္က။သတ္တကာ။ ။ဆိုင်ရာကိုနှုတ်၍ စတုက္ကအတိုင်းဆိုပါ။

အဋ္ဌကာ။ ။န သဟဇာတမှုဝင်လာ၍ ပုရေ။ပစ္ဆာ၊ ကံ။ဟာ။ ဈာသာ ကျန်ရကား မူသင်္ချာမှာ သတ္တသာရှိ၏။ အပြုတ်အနှုတ်ကို ကြည့်၍ဆိုတော့။ ။

နဝကာ။ ။အဋ္ဌကနှင့်မတူးပြီ။ ။

ဒသကာဒိ။ ။နဟေတု ဒသကာဒိနှင့်တူပြီ။ ။

န ပုရေဇာတ ပစ္စည်း ဒုကာဒိ

မူသင်္ချာမှာ တေရသဖြစ်၍၊ နသဟ၊ နအညာ၊နနိဿယ၊ နသမ္ပယုတ္တတို့၌ ကောဒသ၊ နဝိပ္ပယုတ္တ။နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတတို့၌ နဝ၊ အကြွင်းရအားလုံး တေရသဖြစ်၍။ ဆိုရိုးအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

ဝိကာ။ ။ဒုကနှင့် သင်္ချာမတူးပြီ၊ ။

စတုက္က။ ။နဥပနိဿယ၌သာနဝ။ အကြွင်း သင်္ချာ ဒုကနှင့် တူပြီ။ ။

ပဥ္စကာ။ဆက္က။သတ္တကာ။ ။အပြုတ်အနှုတ်ကြည့်၍ စတုက္က အတူဆိုပါ၊ ။

အဋ္ဌကာ။ ။နသဟဇာတမှုဝင်တော့၍ ပစ္ဆာတူ ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ ဈာသာ ကျန်ရကား မူသင်္ချာကောဒသပြီ၊ နဥပနိဿယ ပဥ္စ၊ နပစ္ဆာဇာတ၊ နဝိပ္ပယုတ္တ၊နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတ၌ နဝ၊ အကြွင်းကောဒသတည်း။ ။

နဝကာ။ဒသကာ။ ။အဋ္ဌကနှင့်တူပြီ၊ ။

ကောဒသကာဒိ။ ။နဟေတု ကောဒသကာဒိနှင့်တူပြီ၊ ။

ပစ္စနီယပစ္စနိက် နပဋ္ဌာရမ္မဏပစ္စည်းမှ နောအဝိဂတပစ္စည်းအထိ

နပဋ္ဌာရမ္မဏပစ္စည်း ဒုကာဒိ

နသဟဇာတ။နနိဿယမူလိဘ်၌ သင်္ချာန၀။အကြွင်းမူလိများကို သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။ပဋ္ဌာပြုတ်နေသည်။ ။

တိကာ။ သင်္ချာမထူးပြီ၊ဒုကာသဘောသာဆိုပါ။ ။

စတုက္က။ ။နဥပနိဿယ၌ တေရသ၊ အကြွင်းရ တိကနှင့်တူပြီ။ ။

ပဉ္စက။ဆက္က။သတ္တက။ ။စတုက္ကနှင့် သင်္ချာမထူးပြီ၊ ဆိုင်ရာ အနှုတ်အပြုတ်များကိုသာ ကြည့်၍ဆိုပါ။ ။

အဋ္ဌက။ ။နသဟဇာတမူဝင်လာ၍ "ပဋ္ဌာသဟ၊ လျော့တုံက၊"အရ မူသင်္ချာမှာ န၀သာရှိ၏။နဥပနိဿယမူလိ၌ ပုရေ။ ကံ။ ဟာ။ဈာ သာကျန်ရကား သင်္ချာပဥ္စ။ကြွင်းမူလိတို့၌ ပကတူပ ကျန်နေသေး၍ အားလုံး န၀ချည်းဆိုပါ။ ။

နဝက။ ။အဋ္ဌကနှင့်တူပြီ။ ။

ဒသက။ ။ပုရေပြုတ်ပြန်၍ နဥပနိဿယမူလိ၌ ကံ။ဟာ။ဈာ သာကျန်၍ သင်္ချာတိက။အကြွင်းရအားလုံး န၀ပင်ရသေး၏။ ။

ဧကာဒသက။ ။နဥပမူဝင်၍ ကံ၊ဟာ၊ဈာ သာကျန်ရကား မူသင်္ချာမှာ တိကသာရှိတော့၏။နကမ္မ၌ ဧကံ။ နောအတ္ထိ။နောအဝိဂတ၌ ဒွေ။အကြွင်းရအားလုံး တိကချည်းတည်း။ ။

ဒွါဒသကစသည်။ ။နဟေတု၌ဒွါဒသကာဒိနှင့်တူပြီ။ ။

နာသေဝန။နကမ္မ။နဝိပါကပစ္စည်း

နာသေဝန။နဝိပါကပစ္စည်းတို့မှာ နဟေတုပစ္စည်းနှင့်သင်္ချာအရ မထူးသဖြင့်ဆိုင်ရာများကိုသာ နှုတ်၍ဆိုပါ။ နကမ္မပစ္စည်းသည်လည်း နနိဿယသမ္ပယုတ်ပစ္စည်းမူဝင်ရာသောကာတိုင်အောင် မထူးသေး။ နဥပနိဿယပစ္စည်းမူဝင်ရာ၌ကား ထူး၍သာမည်။ ။

ကောဒသက။ နကမ္မ ..(ပ)....နဥပနိဿယမူ နပုရေဇာတစသော ဧကာဒသက၌။ ။ပဋ္ဌာ။ဟာ။ဈာ သာကျန်ရကား နပဋ္ဌာဇာတ။နဝိပ္ပယုတ္တမူလိ၌ ဧကံ။ အကြွင်းပဥ္စချည်းဖြစ်၏။ နောအတ္ထိ။ နောအဝိဂတကို မူလိမသွတ်နိုင်ပြီ။ ။

ဒွါဒသက။ ။ဧကာဒသကနှင့်တူပြီ။ ။

တေရသကစသည်။ ။ဟာ။ဈာ သာကျန်တော့သည်။ဆိုပါ။ ။

နအာဟာရ။နဈာနိန္ဒြိယပစ္စည်း

သတ္တကတိုင်အောင် နဟေတုနှင့် သင်္ချာမထူးသေး၊ နသဟဇာတမူဝင်၍ အစကနဈာနိန္ဒြိယကို မူလိသွတ်သောအခါ မူကလည်း နအာဟာရဖြစ်နေ၍ ပဋ္ဌာဇာတိန္ဒြိယမိဿကကို မရနိုင်ပြီဖြစ်၍ "နဈာနိန္ဒြိယေ န၀"ဟု ... (မူဘာဂမှာ ပကတူ။ ပုရေ။ ပဋ္ဌာ။ကံ။ဈာ သာရှိသည်ကို ကြည့်ပါ)။ ။

နဝကာဒသက။ ။ ...ကြည့်၍ဆိုပါ၊ဒသက၌ကား ပုရေချိုးပြုတ်ပြီဖြစ်၍ ပကတူ။ပဋ္ဌာ။ကံ။ဈာ သာကျန်၏၊ ။

ကောဒသက။ ။နဥပမူဝင်၍ ပဋ္ဌာ၊ ကံ။ ဈာ သာ ကျန်ရာ နပဋ္ဌာဇာတ။နဝိပ္ပယုတ္တ၊ နဈာနိန္ဒြိယမူလိဘ်၌ တိက။နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတမူလိဘ်၌ ဒွေ။အကြွင်းရ ပဥ္စဖြစ်၏။ ။

ဒွါဒသက။ ။ဧကာဒသကနှင့်တူပြီ။ ။

တေရသကာဒိ။ ။ကံ။ဈာ သာကျန်မည်ဖြစ်၍ ဆိုပါတော့။ ။

နဈာန။နမဂ္ဂ။နသမ္ပယုတ္တပစ္စည်း

နဈာန။နမဂ္ဂတို့မှာ နဟေတုနှင့် သဘောသွား သင်္ချာတူကြ၍ နသမ္ပယုတ္တမှာ နအညမညနှင့်တူ၏။ဆိုပါ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း

ဒုကာ။တိကာ။ ။ဆိုင်ရာနှုတ်၍ဆိုပါ။ အားလုံး သင်္ချာနဝ ချည်းသာ။ ။

စတုက္က။ ။နအာရမ္မဏမူဝင်လာ၍ "အာဥဝိပ္ပ၊လျော့တုံက" အရ နဥပနိဿယ၌ ပဉ္စ၊အကြွင်းရ န၀ပင်ရှိသေး၏။ ။

ပဉ္စက။ဆက္က။သတ္တက။ ။ဆိုင်ရာ အနှုတ် အပြုတ်ကို ကြည့်၍ဆိုရုံပင်၊သင်္ချာမှာ စတုက္ကနှင့်တူ၏။ ။

အဋ္ဌက။နဝက။ဒသက။ ။နသဟဇာတမူဝင်၍ ပကတူ။ကံ။ဟာ။ဈာ သာကျန်ရကား နဥပနိဿယ၌ တိက၊အကြွင်းရ န၀ပင်ရှိသေး၏၊(ပကတူပကြီး ကျန်နေသေးသည်ကို သတိပြုပါ)။ ။

ကောဒသက။ ။ကံ။ဟာ။ဈာ သာကျန်တော့၍ နကမ္မ၌ ဧကံ၊ နောအတ္ထိ။နောအဝိဂတ၌ ဒွေ။ အကြွင်းရ တိကချည်းဆိုပါ။ ။

ဒွါဒသက။တေရသက။စုဒ္ဒသက။ ။ဧကာဒသကနှင့်တူပြီ။ ။

ပဉ္စရသက။သောဠသက။ ။နကမ္မမူဝင်၍ ဟာ။ဈာ သာကျန်၍ နောအတ္ထိ၊ နောအဝိဂတဘ်ကို မူလိမသွတ်ရပြီ၊ ဆိုပါ၊ ဧကံချည်းသာ။ ။

သတ္တရသကာဒိ။ ။နဟေတုက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သအာဟာရ။သဈာနိန္ဒြိယတို့ကို ခွဲခြား၍ ဧကံဝီသကတိုင်အောင်ဆိုပါ။ ။

နောအတ္ထိ။နောအဝိဂတပစ္စည်း

ဒုကာ။တိကာ။ ။သင်္ချာန၀ချည်းသာ။ဆိုပါ။ ။

စတုက္က။ပဉ္စက။ ။နအာရမ္မဏမူဝင်ထ၍ အနန္တရူပ။ပကတူ။ကံသာ ကျန်တော့သည်။ နဥပနိဿယမူလိ၌ ဒွေ၊ အကြွင်း န၀ချည်းသာ။ ။

ဆက္က။သတ္တက။ ။အနန္တရူပမျိုးပြုတ်ပြန်ပြီ၊ ပကတူ။ကံသာ ကျန်သည်၊ပဥ္စကနည်းတူဆိုပါ။ ။

အဋ္ဌက။နဝက။ဒသက၊ ။သတ္တကနှင့်တူပြီ။ ။

ဧကာဒသက။ ။နဥပမူဝင်သာရကား ကံသာ ကျန်တော့သည်။ကံကို မူလိမသွတ်နိုင်ပြီ။အားလုံး ဒွေချည်းဆိုပါ။ ။

ဒွါဒသကမှစတင်သက။သဥပနိဿယ၊ ။ကံပစ္စည်း။ သင်္ချာ ဒွေချည်းဆိုပါ။ ။

သဘာဂ။ ။ဥပနိဿယကိုချန်၍ ကံကိုမူသွင်းရမည်၊ ဒသက တိုင်အောင် အထက်နည်းဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက် ဝိဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း ဝိဘင်းထုတ်နည်းစသည်

ကောဒသကာဒ္ဓတေရသကား ။ဥပချန်၍အထက်နည်းဆိုပါ။ ။

ခုဒ္ဒသကမှ ဘောဝီဓကား ။နကမ္မမူ ဝင်လာ၍ ပကတူပသာ ကျန်ရကာ၊ အားလုံး နဝချည်းဆိုပါ။ ။

ကြံဆဘွယ် ။ဤပစ္စနိက်၌ရင်း ပစ္စနိယာနုလောမ၌ရင်း နေဝ အတ္ထိ နောအဝိဂတမှကြွင်းသော (၂၂)ပစ္စည်းတို့၌ သဒ္ဒအာဟာရ၊ သဇ္ဈန္ဒြိယဟု အသီးသီးရှိကြ၏။ ပစ္စနိယာနုလောမ နောအတ္ထိ၊ နော အဝိဂတ၌ နဥပနိဿယမူဝင်လျှင် ကမ္မကိုချန်၍ သဥပနိဿယ,န ကမ္မမူဝင်လျှင် ဥပနိဿယကိုချန်၍ သကမ္မဟုရှိသလို ဤပစ္စနိက်၌ လည်း သဥပနိဿယ,သကမ္မရှိသင့်၏ဟု ယူဆကာ ပြထားပေ သည်။ဤသို့ရှိမှုအတွက် တပုံတရာ အပြစ်မမြင်ပေ၊ ပါဠိတော်စာမူ များ၌ကားမရှိသဖြင့် ရှိသင့်မရှိသင့်ကိုကြံဆဘွယ်ရာပင်ဖြစ်၏။ ။

"**အဋ္ဌကထာ၌ကား** သဥပနိဿယအတွက်" ကမ္မ ပစ္စယော ပနေတ္ထနဂဟိတော။တသ္မိံဥဂဟိတေတတိယေဝါရဆဋ္ဌာန္တိ ဝိဿဇ္ဇ နမေဝ နလဗ္ဘတိ" ဟု နကမ္မကိုပါမူထားလျှင် အကြွင်းမရှိဘော့ မည်ကိုရင်း"ဖေ်ယေနယေနသဒ္ဓိံ ယဿယဿသံသန္ဒနေ ယံ လဗ္ဘ တိ ယဒ္ဓပရိဟာယတိ၊ တံသဗ္ဗံသာခုကံသလ္လက္ခေတွာသဗ္ဗပစ္စနိယေ သု ဂထာနာ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာတိ"ဟူ၍ရသင့်သော ဝိဿဇ္ဇနာကိုထုတ်ရန် ပစ္စနိက်၏ လက္ခဏာကိုပြ၏။ ။

မှာထားချက် ။အကျဉ်းအားဖြင့် ပြခဲ့ပြီးသော သံပေါက်သ ဘောဖြင့်ပင် ဤပစ္စနိက်ကို ဟောစွမ်းနိုင်ကြလည်း ပါဠိတော် ပေ ယျာလ အကောက်ပေယျာလများကိုပါဘုတ်ပေါ်၍ အတိ အကျ အ မှန်အကန်ဖြစ်သော သင်္ချာများကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင် စိမ့်သောငှါ အတော်ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးပြလိုက်ပေသည်၊ ။

ပစ္စနိက်အကျဉ်းချုပ် ။သုဒ္ဓသင်္ချာကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ခေါင်း စဉ်မျိုးတို့၏ သင်္ချာများကို ဉာဏ်ကစားပေးပါ ပြထားသည့် သံ ပေါက်အရ သဘောမိအောင် လေ့ကျင့်ပေးပါ။ အလွန် လွယ်ကူ လတ္တံ့။ ။

ဂါဠေဝေင်အရင်ရှာနည်း၊ ။နဟေတုပစ္စည်းနည်းပြခဲ့သား အတိုင်းသုဒ္ဓကို"နဟေတုသာပန္နရသ၊နာချမ္မဘောပန္နရသ"စသည် ဖြင့်ရင်း ဒုကများကို "နဟေတုပစ္စယာ နာချမ္မဘော ပန္နရသ။ နာဓိ ပတိယာပန္နရသ"စသည်ဖြင့်ရင်းတိကစသည်တို့ကိုလည်းမူပစ္စည်း တခုစီ တခုစီတိုး၍ "နဟေတုပစ္စယာ နာချမ္မဘာပစ္စယာ နာဓိပတိ ယာ ပန္နရသ၊ နာနန္တရေ ပန္နရသ"စသည်ဖြင့်ရင်း ရွတ်ဆိုပါ။ နာ ရမ္မဏာမူ စသည်တို့ကိုလည်း နည်းတူဆိုပါ။ အာရမ္မဏ်ရွတ်ဆိုသော အခါ၌ ခေါင်းစဉ်မျိုးပစ္စည်းဖြစ်သော အာ။သဟ။ အနန္တရ စသည် တို့ကို မျက်စိထဲ၌ မြင်၍နေစေပြီးလျှင် မည်သည့်ပစ္စည်းမူဝင်ထား လျှင် မည်သည့်မျိုးပြုတ်မပြုတ် သင်္ချာလျော့သွားမလျော့ကျန်သော မျိုးတို့၏ သင်္ချာမည်မျှရှိသေးသည် စသည်ကို အာရုံပြု၍ သံပေါက် ကို လက်မလွှတ်ဘဲသော်ရင်း သံပေါက်လုံးဝမပါသော်သည်းတရား ကျန်၏ သင်္ချာကိုသိ၍သော်ရင်း ရွတ်ဆိုပါ။ (ပို့ချရာ၌ကား ဤသံ ပေါက်များကို သက်သာရိခါ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်မသုံးမည်ပိုး၍ မပြော ပြပြီ)၊ ။

ဝိဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း။ **နဟေတုသာပန္နရသ**။ ။ပဋ္ဌာ ဝိဘင်္ဂဝါရ၌(၁၆၇)ဝိဘင်းကိုဟောတော်မူရာ "နဟေတုသာ ပန္နရ သ"၌ ဟေတုခုနစ်ဝိဘင်းပြုတ်၍ ဝိဘင်းပေါင်း(၁၆၀)သာကျန်၏။

နာရမ္မဏေပန္နရသ။ ။နာရမ္မဏေ ဆိုသဖြင့် အာရမ္မဏမျိုး များလုံးဝပြုတ်သည်ကိုသတိပြုပါ။အာရမ္မဏမှ ကိုးဝိဘင်း။အဓိပတိ ၄ အာဝိပြုတ်၍ သဟာဝိသာကျန်ရကား သုံးဝိဘင်းပေါင်း (၁၂) ဝိဘင်းလျော့၍ (၁၅၅)ဝိဘင်းသာကျန်မည်၊ (ကြွင်း ပစ္စည်းတို့၌ ဆိုင်ရာ အာရမ္မဏမျိုးများပြုတ်သော်သည်း ဝိဘင်း အရေအတွက် ကား မလျော့ကြ)၊ ။

နာဓိပတိယာပန္နရသ။ ။အဓိပတိဆယ်ဝိဘင်းလျော့၍(၁၅၇) ဝိဘင်းကျန်၏။ အာဓိနှင့်သဘာဂဖြစ်ကြသော တရားများ သဟာဓိ နှင့်သဘာဂဖြစ်ကြသောတရားများလျော့ထည်းဝိဘင်းမရော့ကြပြီ။

နာနန္တရေ ပန္နရသ။ ။အနန္တရူပမျိုးပြုတ်၍ ၎င်းနှင့် လုံးဝဆိုင် ရာ နံ၊သနံ၊နတ်၊ဝိဂ။အာသေ ပေါင်း(၃၁) ဝိဘင်းပြုတ်၍ (၁၃၆) ဝိဘင်းကျန်၏။ (အနန္တရူပ ပြုတ်သော်ထည်း ပကတူပ ရှိသေး ကြောင်း သတိပြုပါ)။ ။

ဒုကာဒိ။ ။၎င်းစုကိုသည်းသုဒ္ဓကိုနည်းမှီး၍"နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေပန္နရသ",ဆိုသဖြင့် ဟေတု(၇)ဝိဘင်း အာရမ္မဏဆိုင် ရာ(၁၂)ဝိဘင်းပေါင်း(၁၉) ဝိဘင်းလျော့၍ (၁၄၈)ဝိဘင်းသာ ကျန်၏။ ဤနည်းပြအတိုင်း ကြွင်းသော ဒုက၊ တိက စသည်တို့ကို ဉာဏ်ကစား၍ ရေတွက်ပါ၊ ဤရေတွက်မှုဖြင့်ပင် အကောက်၌ လွန်စွာ အမြင်သန်လိမ့်လတံ့။ ။

ဝိဘင်းထုတ်နည်း။ **နဟေတုယာပန္နရသ**။ ။(ကုံ။ကု)စသည် ဖြင့် သင်္ချာ(၁၅)ချက်ရရာ ပစ္စယုဒ္ဒါရက ထုတ်ခဲ့သည့်နည်းအတိုင်း (ကု။ကု)အတွက် အာ။သဟ။ဥပ ကိုထုတ်ပါ။ အာရမ္မဏ အတွက် ရသော အာရမ္မဏသုံးမျိုးကို ဝိဘင်အတိုင်း အသီးသီး ကောက်၍ ဝိဘင်းထုတ်ပါ၊ (ဤအာရမ္မဏမျိုးသည် ဟေတုနှင့် လုံးဝသဘာဂ မဟုတ်သောတရားဖြစ်၍ ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုနုတ်ခါ မကောက်ရ။ အာရမ္မဏပစ္စည်းထဲ၌လည်း ဟိတ်ခြောက်ပါးရှိသည်ဟု ယူဆခါ ယောင်တက်သည်၊သတိပြုပါ)။ ။

သဟဇာဘ တဆဲ့သုံးမျိုးရခဲ့ရာ နဟေတုဖြစ်၍ ဟေတုကြဉ် တဆဲ့နှစ်ပစ္စည်းရ၏။ သဘာဂတရားများကိုကြဉ်၍ ကောက်ရမည် ဖြစ်ရာ သဟာဓိ၌ ဝိမံသာဓိကိုကြဉ်ပါ။ သဟကြီး၊ ညသံ၊ ဝိပ်တို့၌ ပစ္စည်းဘက်က ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုကြဉ်ပါ။ ဈာ၊မဂ်တို့၌ အ မောဟကိုကြဉ်၍ ကောက်ပြီးလျှင် အသီးသီး ဝိကင်းထုတ်၍ဆိုပါ၊ သဟကမ္မ၊နာ၊အာဟာ၊ဈာ၊တို့၌ လုံးဝကြဉ်ဘွယ်မရှိ၊သဘာဂ မဟုတ်ကြ၊ ၊

(**ကု။အကု**)**စသည်**။ ။၎င်းတို့၌လည်း(ကု။ကု)ကဲ့သို့ ပစ္စယုဒ္ဒါ ရထုတ်ပြီးလျှင် အသီးသီးသဘာဂဖြစ်လျှင်နုတ်။မဖြစ်လျှင်မနုတ်ဘဲ အရကောက်များကိုကောက်၍ ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ အကျဉ်းချုပ်အား ဖြင့် ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂကဟောခဲ့သည့်အတိုင်း ဆိုင်ရာ သဘာဂကိုနုတ်၍ ဝိဘင်းပေါင်း(၁၆၀)ပြည့်အောင်ဆိုရပေမည်၊ ။

ဝိဘင်းနည်းပြ။ ။ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာ ရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ စသည် ကိုဆိုပါ။ ။

တနည်း။ **နဟေတုယာပန္နရသ**။ ။နဟေတုယာ ဆိုသဖြင့် ဟေတုခုနစ်ဝိဘင်း။၎င်းနှင့် သဘာဂဖြစ်သော ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ၌ သဘာဂဟိတ်များကို နုတ်၍ အာရမ္မဏ စသော ဝိဘင်းပေါင်း (၁၆၀) ကို ပစ္စည်းစဉ်အတိုင်းလည်း ဆိုနိုင်ပါ၏။ "ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ နဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ"...စသော(၂၃)ပစ္စည်းကိုဆိုပါ။ (ဤကား ပစ္စနိယာနုလောမအခွင့်ကထားနည်းပြကိုယူ၍ပြလိုက်၏)။ ။

နာရမ္မဏေစသည်။ ။"နာရမ္မဏေ ပန္နရသ" စသော သုဒ္ဓ။ ဒုက။တိက စသည်တို့ကိုလည်း ဤသဘောသွားအတိုင်း ကောက်ပါ၊ဝိဘင်းထုတ်ပါ။ ၊

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် ဒုကာဒယသား

မူပစ္စည်း	ဂဏန်း	ဟေ	အာ	ဓိ	နံ	သနံ	သ	ည	နိ	ဥ	ပု	ပစ်
ဟေတု	၇	*		ဓိမ်သာဓိ			×	ဟေည ၃	×			
အာရမ္မဏ	၆		*	အာဓိ					ဝဏ္ဏာ	အာရမ္မဏူပ	အာပု	
အဓိပတိ	၁၀	ဓိမ်သာဓိ	အာဓိ ၇	*		[illegible]	သဟာဓိ ၇	ဓိ၊ ည ၈	ဝဏ္ဏာဓိ သဟာဓိ ၇	အာရမ္မဏူပ ၇	အာပုဓိ	
အနန္တရ	၇				*	×				×		
သမနန္တရ	၇				×	*				×		
သဟဇာတ	၉	ဟေ		သဟာဓိ			*	ည။ ၅	×			
အညမည	၃	ဟေ။ည		ဓိ ည			×	*	×			
နိဿယ	၁၃	ဟေ	ဝဏ္ဏာ	ဝဏ္ဏာဓိ သဟာဓိ			သဟ ၃	ည ၇	*	ဝဏ္ဏာဓိ	ဝတ်ပု ၆	
ဥပနိဿယ	၉		အာရမ္မဏူပ	အာရမ္မဏူပ	အနန္တရူပ	အနန္တရူပ			ဝဏ္ဏာဓိ	*	အာပုဓိ	
ပုရေဇာတ	၃		အာပု	အာပုဓိ					ဝတ်ပု	အာပုဓိ	*	
ပစ္ဆာဇာတ	၃											*
အာသေဝန	၃				×	×				×		
ကမ္မ	၇				အနံကမ္မ	အနံကမ္မ	သဟာကမ္မ ၂	ကံ။ ည ၃	သဟာကမ္မ ၂	ဗလဝကမ္မ		
ဝိပါက	၁	ဟေ။ဓိ		ဓိ၊ဝိ			×	ဝိပါ။ ည	×			
အာဟာရ	၇			မဏ္ဏာဓိ			နာမ်ဟာ ၁	ဟာ။ ည ၃	နာမ်ဟာ ၁			
ဣန္ဒြိယ	၇	အမောဟ		မဂ္ဂ၊ဝီရိယ ဓိမ်သာဓိ			သဟ၊တိ ၁	ဣန္ဒြိ။ ည ၃	သဟာတိ ပုတိ ၁		ပုတိ	
ဈာန	၇						×	ဈာ ည ၃	×			
မဂ္ဂ	၇	အမောဟ		ဝီရိယ ဓိမ်သာဓိ			×	မဂ်။ည ၃	×			
သမ္ပယုတ္တ	၃	ဟေ။သံ		ဓိ။သံ			×	×	×			
ဝိပ္ပယုတ္တ	၅	ဟေ။ဝိပ်	ဝဏ္ဏာ	ဝဏ္ဏာဓိ သဟာဓိဝိပ်			သဟ၊ဝိပ်	ညဝိပ်	သဟာဝိပ် ပုရေဝိပ် ၃	ဝဏ္ဏာဓိ	ပုရေဝိပ် ၃	ပစ္ဆာ
အတ္ထိ	၁၃	ဟေ	အာပု	အာပုဓိ သဟာဓိ			သဟ ၇	ည ၇	သဟာနိ ပုရေနိ ၇	အာပုဓိ	အာပု ဝတ်ပု ၆	ပစ္ဆာ
နတ္ထိ	၇				×	×				×		
ဝိဂတ	၇				×	×				×		
အဝိဂတ	၁၃	ဟေ	အာပု	အာပုဓိ သဟာဓိ			သဟ ၇	ည ၇	သဟာနိ ပုရေနိ ၇	အာပုဓိ	အာပု ဝတ်ပု ၆	ပစ္ဆာ

တီကာသေည်ကိုးပေါင်းပုံ။ ။ဟေတုနှင့် အာရမ္မဏတို့သည် ဝိသဘာဂပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၍ မတွဲနိုင်ကြရကား အနုလုံ၌ရင်း ဤအနုလောမပစ္စနိက်၌ရင်း ပစ္စနိက်, ပစ္စနိယာနုလောမများကဲ့သို့တိက စသည်ကိုပေါင်းတော်မမူဘဲ ဒုကနှင့်ဃဋနာများကိုသာပေါင်းတော်မူ၏။ ဒုက၌ ယမိုက်သဘော အနုလောမ, ပဋိလောမတဘက်ရများကဲ့သို့ တဘက်ရကိုသာ ပေါင်းတော်မူ၏။ ဤတဘက်ရ၌ သဘာဂပစ္စည်းဖြစ်လျှင်သာ သဘာဂတရားများကိုရှုတ်ရ၏။ ဝိသဘာဂဖြစ်လျှင် တရုံတရာစဉ်းစားဖွယ်မရှိ၊ ပုတရားအတိုင်း သင်္ချာနှင့်တကွ ဆိုရုံပင်။

ဇယားသဘော။ ။ကွက်လပ်များမှာ ဝိသဘာဂ ပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏၊ ခရေပွင့်များမှာ မူပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏၊ ကြက်ခြေများမှာ မရှုတ်နိုင်မရှုတ်သေးပစ္စည်းများဖြစ်ကြ၏၊ ဖြည့်ထားသော တရားများမှာ သဘာဂတရားများဖြစ်ရာ သင်္ချာမပါလျှင် မူသင်္ချာအတိုင်း ဆိုရ၏၊ ပါလျှင်ပါသောသင်္ချာကျန်ကြောင်းပြထား၏။ ဤကျမ်း၌ ဒုကတသန့် ဃဋနာတသန့်ပြထားရာ ပြီးသောအခါ ပါဠိတော်အတိုင်း ဒုက,ဃဋနာများကိုတွဲ၍ဆိုရန် တရုံတရာဝန်ထေးဖွယ်မရှိပြီ။

အနုလောမပစ္စနိက်ဒုကဆိုပုံ

ဟေတုမူ နဟေတုအာရမ္မဏေ နဟေတုနအနန္တရေ နဟေတုနသမနန္တရေ နဟေတုနဥပနိဿယေ နဟေတုနပုရေဇာတေ နဟေတုနပစ္ဆာဇာတေ နဟေတုနအာသေဝနေ နဟေတုနကမ္မေ နဟေတုနဝိပါကေ နဟေတုနအာဟာရေ နဟေတုနဈာနေ နဟေတုနမဂ္ဂေ နဟေတုနဝိပ္ပယုတ္တေ သဟဇာတ တိက် ဝိပ္ပယုတ္တ ဖြစ်သော ဟိတ် ၆-ပါး၊ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာ၀င်၍အာရမ္မဏ အစရှိသောပစ္စည်းတို့ မတတ်

ပဋ္ဌာနပါဠိ အနုလောမ ပစ္စနီက် ဒုက ဇယား

ဟေ	ကံ	ဝိပါ	ဟာ	ဣန္ဒြိ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိပ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ
		ဟေ၊ဝိ		အမောဟ		အမောဟ	ဟေ၊သံ-၃	ဟေ၊ဝိပ် ၃	×			×
								ဝတ္ထု	အာပု			အာပု
		ဓိ၊ဝိ	စိတ္တာဓိ	စိတ္တ၊ ဝိရိယ ဝိမံသာဓိ		ဝိရိယ ဝိမံသာဓိ	ဓိ၊သံ ၈	ဝတ္ထာဓိ သဟာဓိ ဝိပ်-၇	အာပုဓိ သဟာဓိ ၇			အာပုဓိ သဟာဓိ ၇
ဟေ ၅	အနံကမ္မ									×	×	
ဟေ ၅	အနံကမ္မ									×	×	
	သဟကမ္မ	ဝိပါ	နာမ်ဟာ	သဟာတိ	ဈာ	မဂ်	သံ-၅	သဟဝိပ် ၃	×			×
	ကံ၊ည	ဝိပါ၊ည	ဟာ၊ည	ဣံ၊ည	ဈာ၊ည	မဂ်၊ည	သံ-၁	ည၊ဝိပ်	×			×
	သဟကမ္မ	ဝိပါ	နာမ်ဟာ	သဟာတိ ပုတိ	ဈာ	မဂ်	သံ-၇	သဟဝိပ် ပုရေဝိပ်-၃	×			×
ဟေ	ဗသဝကမ္မ							ဝတ္ထာဓိ	အာပုဓိ	နံ	နံ	အာပုဓိ
				ပုတိ				ဝတ္ထုပု	×			×
								×	×			×
*										×	×	
	*	ကံ၊ဝိ	သဟကမ္မ ၂				ကံ၊သံ-၃	ကံ၊ဝိပ်-၅	သဟကမ္မ ၂	နံ ကံ	နံ ကံ	သဟကမ္မ ၂
	ကံ၊ဝိ	*	ဟာ၊ဝိ	ဣံ၊ဝိ	ဈာ၊ဝိ	မဂ်၊ဝိ	ဝိပါ၊သံ	ဝိပါ၊ဝိပ်	×			×
	သဟကမ္မ	ဟာ၊ဝိ	*	ဣန္ဒြိယာဟာရ			ဟာ၊သံ-၃	ဟာဝိပ်-၅	×			×
		ဣံ၊ဝိ	မနိန္ဒြေ	*	ဝေ၊ဧ	ဝိရိယ၊သတိ ဧပညာ	ဣံ၊သံ ၃	သဟာတ်ဝိပ် ပုတိ-၃	×			×
		ဈာ၊ဝိ		ဝေ၊ဧ	*	တက်၊ဧ	ဈာ၊သံ-၃	ဈာ၊ဝိပ်-၃	×			×
		မဂ်၊ဝိ		ဝိရိယ၊သတိ ဧပညာ	တက် ဧ	*	မဂ်၊သံ ၃	မဂ်၊ဝိပ် ၃	×			×
	ကံ၊သံ	ဝိပါ၊သံ	ဟာ၊သံ	ဣံ၊သံ	ဈာ၊သံ	မဂ်၊သံ	*		×			×
	ကံ၊ဝိပ်	ဝိပါ၊ဝိပ်	ဟာ၊ဝိပ်	သဟာတိဝိပ် ပုတိ	ဈာ၊ဝိပ်	မဂ်၊ဝိပ်		*	×			×
	သဟကမ္မ	ဝိပါ	နာမ်ဟာ ရုပ်ဟာ	ဣံ သုံးမျိုး	ဈာ	မဂ်	သံ ၇	ဝိပ်သုံးမျိုး ၅	*			×
ဟေ ၅	အနံကမ္မ									*	×	
ဟေ ၅	အနံကမ္မ									×	*	
	သဟကမ္မ	ဝိပါ	နာမ်ဟာ ရုပ်ဟာ	ဣံ သုံးမျိုး	ဈာ	မဂ်	သံ ၇	ဝိပ်သုံးမျိုး ၅	×			*

သောကြောင့် အာရမ္မဏ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့တွင်နှံ၍စင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနီက်၌ "ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေသတ္တ၊ နာနန္တရေသတ္တ၊ နသမနန္တရေသတ္တ၊ နဥပနိဿယေသတ္တ၊ နပုရေဇာတေသတ္တ၊ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တ၊ နာသေဝနေသတ္တ၊ နကမ္မေသတ္တ၊ နအာဟာရေသတ္တ၊ နဈာနေသတ္တ၊ နောနတ္ထိယာသတ္တ၊ နောဝိဂတေသတ္တ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ (ပြီးလွယ်အောင်ကွက်လပ် ဝိဿဇ္ဇနမူလီများကို တပေါင်းတည်း မူလီသွတ်၍ဆိုပါ)။ ။

ဟေတုမူ နာဓိပတိ ဒုကာဉ်း။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ် ဝိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဤတရားတို့သည်ဟေတုပစ္စည်းသာတတ်၍ အဓိပတိပစ္စည်း မတတ်သောကြောင့် အဓိပတိပစ္စည်းတွင်နှံ၍ စင်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနီက်၌ "ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာသတ္တ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ နောက်မူလီများကို ဤနည်းဖြင့်အတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ။ အကျဉ်းမျှသာ ပြတော့အံ့။ ။

အကျဉ်းနည်း။ ။အကျဉ်းဆိုလိုလျှင် ဝိမံသာဓိပတိမှ တပါး အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း။ "ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ သတ္တ"။ ။

(ဟေတုပစ္စည်းသာတတ်၍ သဟာကြီးမတတ်နိုင်သော တရား မရှိပြီ)။ ။

နအညမညဒုကာဉ်း။ ။သဟိတ်ဝိပ္ပယုတ္တရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး "နအညမညေတိက"။ (ဇယားပြဟေ၊ည သဘာဝရွှတ်ကြွင်းကို ပေါ်လာအောင်ဖေါ်၍ဆိုပါ)။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် ဒုက ဆောက်ပုံ

နဝိပါကဒုကဉ်း ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာ သဟိတ် ဝိပ္ပဝေရုပ်အား တတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဟိတ်ကြီးယာဉ် ရှိသော ဟိတ်ခြောက်ပါး "နဝိပါကေသတ္တ"။ (သဘာဝ ဝိပါက်ဟိတ် ပြတ်ရာ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ပါပြတ်၏)။ ။

နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယနမဟဂ္ဂုတ္တဒုကဉ်း ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော အမောဟမှ တပါး ဟိတ်ငါးပါး။ "နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယေသတ္တ။ နမဟဂ္ဂတေသတ္တ။" (အတူကိုးပါး ဆိုပါ)။ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ "နသမ္ပယုတ္တေဟိတိ"။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအား တတ်သော ဟိတ် ခြောက်ပါး။ "နဝိပ္ပယုတ္တေဟိတိ"။ ။

မှာထားချက်။ ။ မူလိပစ္စည်းများကို နှုတ်ရာ၌မထုံးရာ တရားမလျော့သင့်ရာတို့၌ အပါဒ်နိခံ၍ ထုံးသင့်ရာတရား လျော့သွားရာတို့၌ နှုတ်ကြွင်းကိုပေါ်၍ဆိုပါ။ သို့မှသာ ကျန်သော တရားကို ကြည့်၍ သင်္ချာထုတ်ရန်လွယ်ကူမည်။ ။

အာရမ္မဏ ပစ္စည်း

ဝိသဘာဂမူလိကွက်လပ်များကို ဟေတုကဲ့သို့ တပါးပါးတည်း မူလိသွတ်ပြီးလျှင် အာရမ္မဏပစ္စည်း၌ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆိုပါ။ "အာရမ္မဏပစ္စယာနဟေတုယာနဝ" စသည်ဖြင့် အားလုံး မူသင်္ချာ အတိုင်းဆိုပါ။ နောက်ပစ္စည်းများ ဤသဘောချည်းယူဆပါ။ ။

အာရမ္မဏမှုနာဓိပတိ။ နဥပနိဿယ ဒုကဉ်း ။ အာလေးအမြတ် မပြုတတ်သော ကာမဝိတ် ဝတုပညာသ။ ဝိညာဉ် ၃၊ နေဝ ၃၊ အာကိဉ္စာဉ်ငွေ့အားတတ်သော အာလေး အမြတ် မပြု အပ်သော စိတ်ဘုံယုတ်ကိုးဆယ်။ စေဋ္ဌပညာသ၊ ရုပ်အဇ္ဈတ္တိသ၊ နိဗ္ဗာန်။ "အာရမ္မဏပစ္စယာနာဓိပတိယာနဝ။ နဥပနိဿယေနဝ"။ (ပစ္စနိက်ကဲ့သို့ပင် နှုတ်ရ၏)။ ။

နနိဿယ။ နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း။ "နနိဿယေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ"။ ။

နပုရေဇာတ။ နောအတ္ထိ။ နောအဝိဂတဒုကဉ်း ။ မနောဒွါရဝဇ္ဇနိုးကာမဇော တဒါရုံယုတ်သုံးဆယ်၊ တဒါရုံကောဒသ၊ ဝိညာဉ် ၃၊ နေဝ ၃၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်မှတပါး အဘိညာဉ်ငွေ့၊ လောကုတ်ရှစ်ခုအားတတ်သော စိတ် ၇၉။ စေ ၅၂။ ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗာန် ရုပ်အဇ္ဈတ္တိသမှတပါး ရုပ်အဇ္ဈတ္တိသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ "နပုရေဇာတေနဝ၊ နောအတ္ထိယာနဝ၊ နောအဝိဂတေနဝ"။ ။

အဓိပတိပစ္စည်း

ဝိသဘာဂမူလိကွက်လပ်များအတွက် အာဓိ။ သဟဇာဓိ နှစ်ချက်ကိုဆိုပါ၊ အားလုံးမူသင်္ချာအတိုင်း ဒွေချည်းတည်း။ ။

အဓိပတိမှု နဟေတုဒုကဉ်း ။ အလုံးစုံသော အာဓိ ပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ဝီရိယ ဝိ ပတိမှတပါး အဓိပတိ တရားကိုယ်နှစ်ပါး သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး ဟုဆိုအပ်သော သဟဇာတာ ဓိပတိပစ္စည်း။ "အဓိပတိပစ္စယာနဟေတုယာဒွေ"။ ။

နာရမ္မဏ။ နဥပနိဿယ ဒုကဉ်း ။ အလုံးစုံသော သဟဇာဓိ ပစ္စည်း။ "နာရမ္မဏေသတ္တ။ နဥပနိဿယေသတ္တ"။ ။

နသဟဇာတဒုကဉ်း ။ အလုံးစုံသော အာဓိ ပစ္စည်း၊ "နသဟဇာတေသတ္တ"။ ။

နအညမည။ နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ အလုံးစုံသောအာဓိပစ္စည်း သာဓိပတိ စိတ္တဇ ရုပ်အားတတ် သဟဇာဓိ ပစ္စည်း "နအညမညေဒွေ၊ နသမ္ပယုတ္တေဒွေ၊ (သဟဇာဓိမှ (အာ၊ ရု)ကို အာဓိသတ္တတွင် ထည့်၍ အဒွေဖြစ်၏)။ ။

နနိဿယဒုကဉ်း ။ ဝတ္ထာဓိမှတပါး အာဓိပစ္စည်း၊ "နနိဿယေသတ္တ"။ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ်း ။ အာရုဓိမှတပါး အလုံးစုံသော အာဓိပစ္စည်း။ သဟဇာဓိပစ္စည်း။ "နပုရေဇာတေဒွေ"။ ။

နဝိပါကဒုကဉ်း ။ အလုံးစုံသော အာဓိပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော သာဓိပတိဘုံသိုလ် အကုသိုလ် ကြီးယာဉ်ရှိသော အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါး တို့တွင် တပါးပါးဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာဓိ ပစ္စည်း။ "နဝိပါကေဒွေ"။ ။

နအာဟာရဒုကဉ်း ။ အာဓိ ပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဝိရိယာဓိပတိမှ တပါး အဓိပတိတရားကိုယ်နှစ်ပါး သုံးပါးတို့တွင်တပါးပါးဟုဆိုအပ်သော သဟဇာဓိပစ္စည်း။ "နအာဟာရေဒွေ"။ ။

နဣန္ဒြိယဒုကဉ်း ။ အာဓိပစ္စည်း။ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဆန္ဒာဓိပတိဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာဓိပစ္စည်း။ "နဣန္ဒြိယေဒွေ"။ (အကျန်ကိုဆိုသည်)။ ။

နမဂ္ဂဒုကဉ်း။ ။ အာဓိပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာသာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဆန္ဒာဓိ။ စိတ္တာဓိဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း၊ "နမဂ္ဂေဒွေ"။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ ဝတ္ထာဓိမှတပါး အာဓိပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအားတတ်သော သဟဇာဓိပစ္စည်း။ "နဝိပ္ပယုတ္တေသတ္တ"။

နောအတ္ထိ။ နောအဝိဂတ ဒုကဉ်း ။ အာရုဓိမှတပါး အာဓိပစ္စည်း။ "နောအတ္ထိယာသတ္တ။ နောအဝိဂတေသတ္တ"။ ။

အနန္တရ။ သမနန္တရ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ ပစ္စည်း

အာသေဝနနှင့် ကမ္မသာ သဘာဂအတွက် နှုတ်ရာရှိသည်။ အကြွင်း ဝိသဘာဂမူလိများကိုဆိုပါ။ ။

အနန္တရမှု နအာသေဝန ဒုကဉ်း ။ အကုသိုလ် ဒွါဒသ။ ဟသိတုပ္ပါဒ်။ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဇော၊ အာဝဇ္ဇန်းနွေ့၊ ရဟန္တာဘို့ ရဝင်နှင့်တကွ နောက်နောက်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသနာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇောသတ္တဝတ္တာလိသ အဆုံးဇောမင်္ဂလေးခု၊ အာဝဇ္ဇန်းနွေ့၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ဝိပါက်ဆတ္တိံသနာမက္ခန္ဓာ။ "အနန္တရပစ္စယာနာသေဝနေပဥ္စ"။ (ကု၊ ဘု) (အကု၊ အကု) ပြုတ်သည်၊ ပစ္စနိက်က နှုတ်ပြခဲ့သည့် အတိုင်းပင်။ ။

နကမ္မဒုကဉ်း ။ အနန္တရကမ္မမှ တပါး အနန္တရပစ္စည်း။ "နကမ္မေသတ္တ"။ ။

သဟဇာတ ပစ္စည်း

ဝိသဘာဂများကိုဆိုပါ၊ ဆိုင်ရာသဘာဂများ နှုတ်ရပုံကိုလည်း ပစ္စနိက်ကပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှုတ်၍ဆိုပါ။ ။

နအညမည။ နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ ရုပ်အားတတ်သော နာမ်နှင့်ဥပါဒါရုပ်အားတတ်သော ဘုတ်တို့ကျန်ရာ(ကု၊ဗျာ)(အကု၊ဗျာ)(ဗျာ၊ဗျာ)ဟုရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်အတွက် သုံးချက်၊ တဖန် သဟဇာတမှာ ဟောသလို ခန္ဓာနှင့်ဘုတ်ကို ကဏ္ဍားထား၍ (ကုဗျာ၊ဗျာ)(အကုဗျာ၊ဗျာ) ဟု နှစ်ချက် ရ၍ ပဉ္စကျန်၏၊ နသမ္ပယုတ္တ၌လည်း ဤသဘောပင်။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ်း ။ အချင်းချင်းအား တတ်သော နာမ်ကုန်၊ အချင်းချင်းအားရင်း ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတတ်သော ဘုတ်ကုန်ကျန်

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက်ဒုကကောက်ပုံ

၍(ကုံ၊ကု)(အကုံ၊အကု)(ဗျာ၊ဗျာ) ဟု သုံးချက်သာကျန်၍ တိကဒ်ဖြစ်၏။ ညာသိန္ဒ ပဋ္ဌာပိဒ်၌ တိကဒ်၊အကြွင်းစုအားလုံး နဝချည်း ဆိုပါ။ ။

အညမည ပစ္စည်း

ဝိဿဇ္ဇနမူလီများကိုဆိုပါ၊ ဤမှနောက်၌ ဝိဿဇ္ဇန မူလီများကို ပစ္စည်းဘိုင်းဆိုပါတော့၊မရေးပြတော့ပြီ၊ ။

အညမညမူ န ဟေတုဒုကဉ္စ၊ ၊အချင်းချင်းအားဘတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးမှတပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဟဒယဝတ္ထု။ "အညမညပစ္စယာ နဟေတုယာတိကဒ်"။ (အငယ်များကို ဤသဘောဆို၍မှတ်ပါ။ အကျဉ်းမျှပြအံ့)။ ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ၊ ၊အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးမှ တပါး အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ "နာဓိပတိယာတိကဒ်"။ ။

န ကမ္မဒုကဉ္စ၊ ၊စေတနာမှတပါး အညမညပစ္စည်း "နကမ္မေ တိကဒ်"။ ။

နဝိပါကဒုကဉ္စ၊ ၊အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ "နဝိပါကေတိကဒ်"။ ။

နအာဟာရဒုကဉ္စ၊ ၊နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါးမှတပါး အညမညပစ္စည်း။ "နအာဟာရေတိကဒ်"။ ။

နဣန္ဒြိယဒုကဉ္စ၊ ၊နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါးမှတပါး အညမည ပစ္စည်း။ "နဣန္ဒြိယေတိကဒ်"။ ။

နဈာနဒုကဉ္စ၊ ၊ဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါးမှတပါး အညမည ပစ္စည်း "နဈာနေတိကဒ်"။ ။

နမဂ္ဂဒုကဉ္စ၊ ၊မဂ္ဂင်တရားကိုယ်ကိုးပါးမှ တပါး အညမည ပစ္စည်း။ "နမဂ္ဂေတိကဒ်"။ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊အချင်းချင်းအားတတ်သောမဟာဘုတ်လေးပါး အချင်းချင်းအားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု၊ "နသမ္ပယုတ္တေကေ"။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ အချင်းချင်းအားတတ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး၊ "နဝိပ္ပယုတ္တေတိကဒ်"။ ။

နိဿယပစ္စည်း

နိဿယမူ နဟေတုဒုကဉ္စ၊ ၊ဟေတုမှ တပါး အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း၊ "နိဿယပစ္စယာနဟေတုယာတေရသ"။(အလုံးစုံဆိုလျှင် ဝတ္ထာ၊သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ်ကိုယူပါ။တေရသခုသော သင်္ချာများကိုမပြပြီ)။ ။

နာရမ္မဏဒုကဉ္စ၊ ၊သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ ။

နာဓိပတိဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာဓိမှတပါး ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ သဟဇာဓိမှ တပါး သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ်ပစ္စည်း၊ ။

နသဟဇာတဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာ၊ဝတ္ထု၂ ပစ္စည်း၊ "နသဟဇာတေတိကဒ်"။ ။

နအညမညဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာ၊အညမညပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ ပစ္စည်း၊ "နအညမညေသတ္တ"၊ (အညမှတ်ပုံပေါ်ဆိုပါ)။

နဥပနိဿယဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာဓိမှတပါ၊အလုံးစုံသောနိဿယပစ္စည်း၊ ။

နပုရေဇာတဒုကဉ္စ၊ ၊သဟဇာတ်ပစ္စည်း၊"နပုရေဇာတေနဝ"။ ။

နကမ္မဒုကဉ္စ၊ ၊သဟဇာကမ္မမှ တပါး အလုံးစုံသော နိဿယ ပစ္စည်း၊ ။

နဝိပါကဒုကဉ္စ၊ ၊ဝိပါကပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း။ ။

နအာဟာရဒုကဉ္စ၊ ၊နာမ်အာဟာရမှ တပါး အလုံးစုံသော နိဿယပစ္စည်း၊ ။

နဣန္ဒြိယဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာ၊သဟဇာတိန်မှတပါး သဟဇာ၊ ပုရိန် မှ တပါး ပုရေဇာ်ပစ္စည်း။ ။

နဈာန၊နမဂ္ဂဒုကဉ္စ၊ ၊ဈာန၊မဂ္ဂမှတပါး အလုံးစုံသော နိဿယ ပစ္စည်း။ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာ၊သမ္ပယုတ္တမှတပါး သဟဇာ၊ပုရေဇာ ပစ္စည်း၊ "နသမ္ပယုတ္တေသတ္တ"။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊သဟဇာဝိပ်မှတပါး သဟဇာပစ္စည်း။ "နဝိပ္ပယုတ္တေတိကဒ်"။ ။

ဥပနိဿယ ပစ္စည်း

အာရမ္မဏူပ၊ အနန္တရူပ၊ပကတူပဆိုင်ရာ သဘာဝများကိုမှတ်ရပြတ်ကြလည်း ပကတူပမှာကျန်နေမည်ဖြစ်၍ အားလုံးသင်္ချာနဝချည်းဖြစ်ရကား သင်္ချာကိုရေး၍မပြပြီ။ နဝချည်းဆိုပါ၊ ။

ဥပနိဿယမူ နာရမ္မဏ၊နာဓိပတိဒုကဉ္စ၊ ၊အနန္တရူပ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ ။

နာနန္တရ၊ နသမနန္တရ၊ နေသာနန္တရ၊ နေသဝိဂတဒုကဉ္စ၊ ၊အာရမ္မဏူပ၊ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ ။

နနိဿယ၊နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာဓိမှတပါး ဥပနိဿယ ပစ္စည်း၊ ။

နပုရေဇာတ၊နေသာသေဝန၊နအတ္ထိ၊နအဝိဂတဒုကဉ္စ၊ ၊အာရပုရိမှတပါး ဥပနိဿယပစ္စည်း။ (ဥပသာမညဆိုလျှင် သုံးမျိုးစလုံးနှင့်ဆိုင်၏)၊

နာသေဝနဒုကဉ္စ၊ ၊အာသေဝနမှတပါး ဥပနိဿယပစ္စည်း။ ။

နကမ္မဒုကဉ္စ၊ ၊အာရမ္မဏူပ၊ အနန္တရကမ္မမှတပါး အနန္တရူပ၊ဗလဝကမ္မမှတပါး ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ ။

ပုရေဇာတ ပစ္စည်း

ဤပုရေဇာတပစ္စည်း၌လည်း အာရပု ပြတ်သော်လည်း ဝတ်ပုကျန်၊ဝတ်ပုပြတ်သော်လည်း အာရပုကျန်၍ တိကဒ်ချည်းဆိုပါ၊ ။

ပုရေဇာတမူ နာရမ္မဏဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ။

နာဓိပတိ၊နဥပနိဿယဒုကဉ္စ၊ ၊အာရပုဓိမှတပါးအာရပု၊ဝတ်ပု ပစ္စည်း၊ ။

နနိဿယ၊နဝိပ္ပယုတ္တဒုကဉ္စ၊ ၊ဝတ္ထာရမ္မဏမှ တပါး အာရပု၊ ဝတ်ပု ပစ္စည်း၊ ။

နဣန္ဒြိယဒုကဉ္စ၊ ၊အာရပု၊ပုရိန်မှတပါး ဝတ်ပုပစ္စည်း၊ ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၊အာသေဝနပစ္စည်း

သဘာဝများမှတ်စရာမရှိပြီ၊အသီးသီးဆိုပါ၊ ။

ကမ္မ ပစ္စည်း

သဟဇာကမ္မ၊ နာနာက္ခဏိကမ္မ၊ ဗလဝကမ္မ၊ဒုဗ္ဗလကမ္မဟု လေးမျိုးရှိ၏၊

ကမ္မမူ နာနန္တရ၊နသမနန္တရ၊နေသာနန္တရ၊နေသဝိဂတဒုကဉ္စ၊ ၊အနန္တရကမ္မမှတပါး အလုံးစုံသော ကမ္မပစ္စည်း၊ "ကမ္မပစ္စယာနာနန္တရေသတ္တ၊နသမနန္တရေသတ္တ၊နေသာနန္တရေယာသတ္တ၊နေသဝိဂတေသတ္တ"။ ၊

နသဟဇာတ၊နနိဿယ၊နအညမည၊နဝိပ္ပယုတ္တ၊နအတ္ထိ၊နအဝိဂတဒုကဉ္စ၊ ၊အနန္တကမ္မ ဗလဝကမ္မ၊ဗလဝ ဒုဗ္ဗလကမ္မ ပစ္စည်း (ရှေးသုံးမျိုးကိုပေါင်းလျှင် နာနာက္ခဏိကကမ္မ ခေါ်သည်)သင်္ချာ၊ ။

နအညမညဒုကဉ္စ၊ ၊ဗိဇ္ဇာရုဝ်[illegible]မှတပါး ပဋိသန္ဓေကဋတ္တာရုပ်အားတတ်သော စေတနာ[illegible]ပိုင်သော သဟဇာတကမ္မ၊နာနာကမ္မပစ္စည်း၊ "နအညမညေတိကဒ်"၊ ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် ဒုကာကောက်ပုံ

နဥပနိဿယဒုကာ၌။ ။သဟာကမ္မ၊ ဗုဒ္ဓ၀ဒုဗ္ဗ၀နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း။ "နဥပနိဿယေသတ္တ"။ ။

နဝိပါကဒုကာ၌။ ။ဝိပါက်၌ရှိသော စေတနာမှတပါး အလုံးစုံသော ကမ္မပစ္စည်း။ "နဝိပါကေသတ္တ"။ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဗိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော စေတနာဟု ဆိုအပ်သော သဟာကမ္မ၊ နာနာကမ္မပစ္စည်း။ "နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ"။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တတ်သောစေတနာဟုဆိုအပ်သော သဟာကမ္မ၊ နာနာကမ္မပစ္စည်း။ "နဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။ ။

ဝိပါကပစ္စည်း

အငယ်မူလီများ၌ ဆိုင်ရာဝိပါက်ဟိတ်စသည်ကိုမှတ်ပါ။သင်္ချာမှာ အားလုံး ဧကံချည်းတည်း။ ။

ဝိပါကမူနအညမညဒုကာ၌။ ။ဗိတ္တဇရုပ်ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်ဘဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည့်သော ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ။

နသမ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဗိတ္တဇရုပ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါ....အထက်နည်းဆိုပါ။ ဟဒယဝတ္ထုအား တတ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တ ဒုကာ၌။ ။အချင်းချင်းအား တတ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ။

အာဟာရပစ္စည်း

ဇယားပြဆိုင်ရာအငယ်တို့၌ သဘာဝတရားများကို မှတ်၍ဆိုပါ။ နကမ္မ၌ ဖဿ,ဝိညာဉ်၊နဈာနိယ၌ ဖဿ,စေတနာကျန်၏။ အလတ်များ၌လည်း အထက်ကပြခဲ့သည့်နည်းအတိုင်းမှတ်ပါ။အငယ်၌ သင်္ချာသတ္တ။အလတ်သုံးပစ္စည်းတိဏိ။နဝိပါက၌သတ္တပင်။ ။

အာဟာရမူန သဟာ ဇာတ။ နနိဿယ ဒုကာ၌။ ။ရုပ် ဟာ ပစ္စည်း။ ဧကံ။ ။

ဈာနိယပစ္စည်း

ဇယားပြအတိုင်း အငယ်တို့၌ဆိုင်ရာသဘာဝကိုမှတ်ပါ၊အလတ်များ၌လည်း နည်းတူမှတ်ပါ။ နပုရေဇာတမူလီ၌ သဟာတိ, ရူပတိ ကျန်၏။ညာ၊သုံ၊ဝိ်တိဏိ၊အကြွင်းစုသတ္တချည်းသာတည်း။ ။

ဈာန္ဒြိယမူနသဟာဇာတ ဒုကာ၌။ ။ပုတိ၊ ရူပတိ ပစ္စည်း။ "နသဟာဇာတေဧကံ"။ ။

နနိဿယဒုကာ၌။ ။ရူပတိ ပစ္စည်း။ "နနိဿယေဧကံ"။ ။

ဈာန၊မဂ္ဂ ပစ္စည်း

ဇယားပြအတိုင်း အငယ်တို့၌ ဆိုင်ရာသဘာဝကို မှတ်ပါ၊ အလတ်များ၌ ညာ၊သုံ၊ဝိ်တိဏိ၊အကြွင်းစုသတ္တချည်းသာတည်း။ ။

သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း

သမ္ပယုတ္တမူနပုရေဇာတ ဒုကာ၌။ ။အချင်းချင်းအား တတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ "သမ္ပယုတ္တပစ္စယာ နပုရေဇာတေသတ္တ" ဤသဘောသွားအတိုင်း အငယ်များ၌ ဆိုင်ရာ တရားကိုယ်များကို ချ၍ဆိုပါ။ သင်္ချာ အားလုံး ...ချည်းဘည်း။ ။

သမ္ပယုတ္တမူနဝိပါက ဒုကာ၌။ ။အချင်းချင်းအား တတ်သော အလုံးစုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။ "န...ပါကေ..."။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း

ဝိပ္ပယုတ္တမူနသဟာဇာတဒုကာ၌။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံး... ...ယုတ္တပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာနပုရေဇာတေပဉ္စ"။ ။

နဒုစ္ဆေဒဒုကာ၌။ ။သဟာဝိဝ်၊ ပုရေဝိဝ်၊ ပစ္ဆာဝိဝ် ပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာနဒုစ္ဆေဒပဉ္စ"။ (ပဉ္စများမပြီ ထူရာသာပြအံ့)။ ။

နအဓိပတိဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှတပါး ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးမှ တပါး သဟာဝိဝ်၊ပုရေဝိဝ်၊ပစ္ဆာဝိဝ်ပစ္စည်း။ ။

နသဟာဇာတဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ ပုရေဝိဝ်၊ ပစ္ဆာဝိဝ်ပစ္စည်း။ ။

နအညမညဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ညဝိဝ်မှတပါး သဟာဝိဝ်၊ ပုရေဝိဝ်၊ပစ္ဆာဝိဝ် ပစ္စည်း။ ။

နနိဿယဒုကာ၌။ ။ပစ္ဆာဝိဝ်ပစ္စည်း။ "နနိဿယေတိဏိ"။ ။

နဥပနိဿယဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှတပါးဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။

နပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။သဟာဝိဝ်၊ပစ္ဆာဝိဝ်ပစ္စည်း။ "နပုရေဇာတေတိဏိ"။ ။

နပစ္ဆာဇာတဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာ၊သဟာဝိဝ်၊ပုရေဝိဝ်ပစ္စည်း။ ။

နကမ္မဒုကာ၌။ ။စေတနာမှတပါး ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။

နဝိပါကဒုကာ၌။ ။ဝိပါဝိဝ်မှတပါး ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။

နအာဟာရဒုကာ၌။ ။နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်မှတပါး ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။

နဈာနိယဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ၊နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ် ၅ပါးမှတပါး သဟာဝိဝ်၊ပုတိမှတပါး ပုရေဝိဝ်၊ပစ္ဆာဝိဝ်ပစ္စည်း။ ။

နဈာန၊နမဂ္ဂဒုကာ၌။ ။ဈာန်၊မဂ်မှတပါးဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ။

အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စည်း

နသဟာဇာတဒုကာ၌။ ။အာပု၊ဝတ်ပု၊ပစ္ဆာ၊ဟာ၊ဣ ကျန်၍သတ္တ။

နအညမည၊နသမ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။အာပု၊ သဟာကြွင်း ပဉ္စ၊ ဝတ်ပု၊ပစ္ဆာ၊ဟာ၊ဣ ကျန်၍ သတ္တပင်၊ (သဟာကြွင်းပဉ္စအတွက် သင်္ချာမတိုးလာပြီ)။ ။

နနိဿယဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာမှတပါး အာပု၊ ပစ္ဆာ၊ ဟာ၊ ဣ ကျန်၍ သတ္တပင်။ ။

နပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။သဟာ၊ပစ္ဆာ၊ဟာ၊ဣ ကျန်၍နဝ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထာမှတပါး အာပု၊ သဟာကြွင်း တိဏိ ဟာ၊ ဣ ကျန်၍ ပဉ္စရ၏၊ (အာပုဝ်ဏိတွင် သဟာကြွင်း တိဏိကို ရေပါ)။ ။

အကြွင်းစု ဒုကာ၌။ ။ဆိုင်ရာသဘာဝကိုမှတ်၍တေခုသချည်း ဆိုပါ။ ။

အနုလောမပစ္စနိက် ဒုကာဇယား တနည်း

သဘာဝ,ပစ္စနိက်ဇယားပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းကိုထက်အောက်(ဒေါင်လိုက် အောက်တည့်တည့်ကိုတန်း၍ ကြည့်လိုက်လျှင် ကွက်လပ်များနှင့် ဆိုင်ရာဝိသဘာဝမူလီများကို တွေ့ရမည်၊ ပြခဲ့သောနည်းအတိုင်းပင်ဆိုင်ရာသဘာဝများကိုမှတ်၍ဆိုပါ)။ ။

ခရေပွင့်။ ။ခရေပွင့်များမှာ မူလီမသွတ်ရသော ပစ္စည်းများတည်း။ ။

အနုလောမပစ္စနိက် ဒုက အကျဉ်းချုပ်

ဝိသဘာဝမူလီများအတွက် စဉ်းစားစရာမရှိ၊ မူပစ္စည်းတရားအတိုင်းဆိုပါ။သဘာဝမူလီများကို သဘာဝမှတ် ကြွင်းတရားကိုကြည့်၍ သင်္ချာထုတ်ပါ။မျိုးကွဲများရှိသော ပစ္စည်းများ၌ သဘာဝမှတ် ကြွင်းတရားတို့၏ သင်္ချာကိုကျန်သော မျိုးသင်္ချာနှင့်ပေါင်း၍ သင်္ချာမည်မှုရသင့်သည်ကို ပစ္စနိက် သဘောသွားကို နည်းမှီး၍ ပေါင်းယူပါ၊ပထမဇယားမှာ သင်္ချာကိန်းသဇယားဖြစ်၏၊ ဒုတိယဇယားမှာ သဘာဝများကိုမှတ်လွယ်, အကြွင်းသိလွယ်၏။ ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမ ပစ္စနိက် ဒုက ဓယာဒ် တနည်း

ပစ္စည်း		အာ	သဟာ	ဥပ		ပုရေ	ပစ္ဆာ	ကံ	ဟာ	ဈာ
				အနန္တရူပ	ပကတူပ					
ဟေတု			ဟေ=၇							
အာရမ္မဏ		*အာ=၉								
အဓိပတိ	၁၀	အာဓိ=၇	သဟာဓိ-၇							
အနန္တရ				*နံ=၇						
သမနန္တရ				*နံ=၇						
သဟဇာတ			*သဟာ=၉							
အညမည			ညာ=၃							
နိဿယ	၁၃	ဝတ္ထာ=၃	*သဟနိ-၉			*ပုရေနိ=၃				
ဥပနိဿယ	၉	အါရမ္မဏူပ=၇		အနန္တရူပ-၇	*ပကတူပ-၉					
ပုရေဇာတ		အာပု=၃				*ဝတ်ပု=၃				
ပစ္ဆာဇာတ							*ပစ္ဆာ=၃			
အာသေဝန				သေ=၃						
ကမ္မ			သဟာကမ္မ-၇	အနံကမ္မ=၁	*ဓလေဘကမ္မ-၂			*ဓလေဝဒုဇ္ဇလကံ-၂		
ဝိပါက			ဝိပါ=၁							
အာဟာရ			နာဓိဟာ-၇						*ရုပ်ဟာ-၁	
ဣန္ဒြိယ			သဟာဣံ-၇			ပုတိ°=၁				*ရုပတိ-၁
ဈာန			ဈာ=၇							
မဂ္ဂ			မဂ်=၇							
သမ္ပယုတ္တ			သံ=၃							
ဝိပ္ပယုတ္တ	၅	ဝတ္ထာ=၃	သဟာဝိပ်-၃			*ပုရေဝိပ်=၃	*ပစ္ဆာဝိပ်-၃			
အတ္ထိ	၁၃	အာပု=၃	*သဟာ=၉			*ပုရေ=၃	*ပစ္ဆာ=၃		*ရုပ်ဟာ-၁	*ရုပတိ-၁
နတ္ထိ				*နတ္ထိ=၇						
ဝိဂတ				*ဝိဂတ=၇						
အဝိဂတ	၁၃	အာပု=၃	*သဟာ=၉			*ပုရေ=၃	*ပစ္ဆာ=၃		*ရုပ်ဟာ-၁	*ရုပတိ-၁

ကောက်နည်း ဝါဘင်းထုတ်နည်း

ငါသားဂဏန်း။ ။ဝါသဘာဂ ဂဏန်းများအတွက် မူပစ္စည်းအတိုင်း ဝါဘင်ဝ်ရကဟောဘဲ့ကောက်ခဲ့သလိုကောက်၍ ဝါဘင်းထုတ်ပါ။ ။

ဥပမာ။ဟေတုမူ နာရမ္မဏနကဉ္စ။ ။သင်္ချာသတ္တရရာ(ကု။ကု)၌ ဟေတု အတိုင်း ကတ္တားသမ္မဒါနိကိုကောက်ပြီး ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌“ကုသလေ ဓမ္မေ ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော၊ နာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ ကုသလာ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော၊ နာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော”ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤနည်းဖြင့် အတိုင်း အားလုံးယူဆပါ။ ။

သဘာဂဂဏန်း။ ။၎င်းတို့ကိုလည်း ဆိုင်ရာသဘာဂကို နှုတ်၍ ကောက်၊ ။

ဟေတုမူ နာဓိပတိ ဒုကဉ္စ။ ။သင်္ချာသတ္တပင်ရရာ (ကု) သုံးချက်စလုံးနှင့် (ဗျာ။ဗျာ) ပဝတ္တိတွင် ဝိပ်သာဓိပတိ ကို ကြည့်၍ ကောက်ပါ၊(အကု)သုံးချက်နှင့် (ဗျာ။ဗျာ) ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ကား ဝိပ်သာဓိပတိနှင့်လုံးဝမဆိုင်၍ဟေတုအတိုင်းပင်အကောက်ကောက် ဝါဘင်းများကိုထုတ်ပါ၊ ဤနည်းဖြင့် ဒုကအားလုံးကို ဝါဘင်မှီး၍ ကောက်ပါ။ ။

ပါဠိတော် အာဂုမ်ပြောနည်း

ပဉှနိပါဠိတော်ကို အာဂုမ်ဆောင်မှုမှာ အကောက်ကို မြင်မှ သာ၍သေချာသည်။သင်္ချာခင်းများမှာ ကျက်မှတ်မှုမလွယ်ကူလှ၊ ဟေတု၌ ညာ။သံ ဝိပ် တိဏ်။အကြွင်းရ သတ္တဟုမှတ်ခါ “ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေသတ္တ၊ နာဓိပတိယာသတ္တ။ နာနန္တရေသတ္တ။ နသမနန္တရေသတ္တ။ နအညမညေတီဏိ နဉပနိဿယေ သတ္တ” စသည်ဖြင့် ဟေတုကိုဆိုသကဲ့သို့(၂၄) ပစ္စည်းစလုံးကိုကုန်အောင်ဆိုပါ။ ။

ဝါဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း နည်းပြ

ဟေတုမူတွင် သဟာကြီးကို မူလိမသွင်းနိုင်၍ (၁၉) ပစ္စည်းကို မူလိသွင်း၍ဟောရာ ညာ။သံ။ဝိပ်၌ တိဏ်ဖြစ်၍ ကြွင်း(၁၆)ပစ္စည်းကို(၇)နှင့်မြှောက် ၁၆×၇=၁၁၂ ဖြစ်၏၊ ညာ။သံ။ဝိပ်ကိုးဝါဘင်းကို ပေါင်းလျှင် ၁၁၂+၉=၁၂၁ ဝါဘင်းဖြစ်၏။ ။

အာရမ္မဏမူဉ်း။ ။(၂၃) ပစ္စည်းစလုံး နဝချည်း ဖြစ်၍ ၂၃×၉=၂၀၇။ ဝါဘင်းဖြစ်၏၊ အဓိပတိသည်ကို နည်းတူ ရေတွက်ပါ။ ။

အတ္ထိ။အဝိဂတမူဉ်း။ ။နဟေတုမူလိသာ (၁၆) ပစ္စည်းတို့မှာ တေရသ၍ ၁၃×၁၆=၂၀၈ ဖြစ်၏ နပုရေ ဘာ ကိုးဝါဘင်းကိုပေါင်း။ ၂၀၈+၉=၂၁၇ နပစ္ဆာ။နဝိပ်တို့ သတ္တဖြစ်၍(၂၈)ရရကား ၂၁၇+၂၈=၂၄၅ ဖြစ်၏၊ နဝိပ် ၅-နှင့်ပေါင်း ၂၄၅+၅=၂၅၀ ဝိရ၏၊ ဓယာဒ်တွင်လည်း သင်္ချာများ ကိန်းသေဖြထား၍ ပေါင်းယူပါ။ ။

အနုလုံကဲ့သို့ပင် ဤအနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဒုက-ဃဋနာဟုဟော တော်မူ၏၊ ဤကျမ်း၌ကား ဒုက သက်သက်နှင့် ဃဋနာသက်သက် ကို သီးသန့်၍ပြထားရာ ပြီးဆုံးသောအခါ ဒေသနာကမ္မအတိုင်း ကြေညက်စေရန် ဒုကနှင့်ဃဋနာကိုတွဲ၍ ဟောပါ။ ။

ဇယားသဘော။ ။သဘာဂ ဇယားမှ ထူးသော မိဿက ပကိဏ္ဏကဃဋနာ၏ ခေါင်းစဉ်များဖြစ်သော "အာပုမိ။သဟာဒိ။ ဝတ္ထာဒိ။သဟာဒိ"ကို အဓိပတိပစ္စည်း၌၎င်း။"သဟာဒိဝိပ်။ပုတိ" ကို ဈာန်ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၌၎င်း၊ "ဝတ္ထာဒိ။သဟာဒိဝိပ်" ကို ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌၎င်း သွင်း၍ပြထားသည်၊ ၎င်းစုကို ၎င်းတို့ဆိုင်ရာ ဃဋနာ အချက်များ၌အသုံးပြုပါ။ ။

မိဿက ပကိဏ္ဏက ဃဋနာ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် ဒုကကို နည်းပေးခါ ဟောတော်မူပြီးလျှင် ဃဋနာကို ဟောတော်မူသဖြင့် ဤမိဿက ပကိဏ္ဏက ဃဋနာ ပဌမအချက်၌ အဝိဂတဟု မှန့်စ်ပစ္စည်းရှိရာ ကျန် (၂၂)ပစ္စည်းကို"န"ထိုး၍ မူလိသွတ်၍ဒုက အတိုင်းဟော။ ။

ဘာဝနိ။ ပဌမအချက်။ ။အသုံးရုံသော အတ္ထိပစ္စည်း။(ပြီး လွယ်အောင် ပြလိုက်သည်၊ အနုလုံ နည်းတူ အတ္ထိခြောက်မျိုးကို ထုတ်ပေါ်၍ဆိုပါ) ဤတရားတို့သည် အတ္ထိအဝိဂတ နှစ်ပစ္စည်းသာ တတ်၍ ဟေတု အစရှိသော ကျန် (၂၂) ပစ္စည်းတို့ မတတ်သော ကြောင့် ဟေတု အစရှိသော (၂၂)ပစ္စည်းတို့ တွန်း၍ စင်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌"အတ္ထိအဝိဂတန္တိ နဟေတုယာတေရသ။နာရမ္မဏေ တေရသ။နာဓိပတိယာတေရသ။ နာနန္တရေတေရသ၊ နသမနန္တရေတေရသ၊ နသဟဇာတေသတ္တ"။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒုက က ဟောခဲ့သည့်အတိုင်း နဝိဂတမူလိတိုင် အောင်ဆိုပါ။ အတ္ထိပစ္စည်း ဒုကနှင့်အတူတူပင်တည်း။ (ဇယား၌ လည်း အတ္ထိ။အဝိဂတ ကွက်ကိုကြည့်ပြီး ကြွင်းပစ္စည်းတို့ကို မူလိ သွတ်သောအခါ မည်သည့် သဘာဂ တရား လျော့သွားသည်။ ပြိုက်သွားသည်၊ မည်သည့်တရားသာ ကျန်တော့သည်။ ထိုကျန် သော တရားအရ ထိုသိုမူလိ၌ သင်္ချာမည်မျှသာ ရသင့်တော့သည် ဟု အမြင်သန်အောင် ဤဇယားသစ်ကို ရေးပြထား၏)၊ ။

ဒုတိယအချက်။ ။ပဌမအချက်၊ဒုတိယ အချက် စသည်တို့ မှာ အနုလုံဃဋနာ ခေါင်းစဉ်များအတိုင်းပင်၊ မူပစ္စည်းရေမှကြွင်း ကျန်သမျှ ပစ္စည်းတို့ကို မူလိသွတ်ပါ၊သဟာဒိ၊ပုရေဇိဖြစ်၍ နိဿယ ကွက်ကို ကြည့်ခါ ဒုက အတိုင်း ဆိုပါ၊ မူလိ ကို (၂၁) ပစ္စည်း သွတ်ပါ။ ။

တတိယအချက်။ အာပုမိ။သဟာဒိ။ ။အဓိပတိပစ္စည်း အ ကွက်ကွင်းပြထားသည် ကိုကြည့်ပါ၊ မူသင်္ချာ အ၁ရှိရာ အာ။ဥ။ပု မူလိတို့၌ အာပုမိ ပြုတ်ခါ သဟာဒိသာ ကျန်ရကား သင်္ချာသတ္တ ဖြစ်၏။ သ၊နိ မူလိတို့၌ သဟာဒိ ပြုတ်ခါ အာပုမိ မှ ကျန်ရကား ကော၊(နိ၌ သဘာဂ ဝတ္ထာဒိ လျော့သွားသေးသည်ကိုလည်း သတိ ပြုပါ) ည၊ သံ မူလိ၌ သဟာဒိတွင် ည၊သံ ကိုနှုတ်ရာ (နှုတ်ပုံပြခဲ့ ပြီ) (ကု ဗျာ)(အကု၊ဗျာ) (ဗျာ၊ဗျာ)သုံးချက်အကျန်တွင် အာပုမိ ၏ (ဗျာ၊အကု) ကိုထည့်၊ စတ္တာရိဖြစ်၏။ ဝိပ်မူလိ၌ သဟာဒိတွင် ဝိပ် ကိုနှုတ်ရာ (ကု ကု) (အကု၊အကု) (ဗျာ၊ဗျာ)တွင် အာပုမိကို ထည့် စတ္တာရိဖြစ်၏၊ အကြွင်းဝသင်္ချာအဋ္ဌဟု မှုအတိုင်းဖြစ်၏၊ (သင်္ချာသူးရာကိုသာ ပြသဖြင့် ကြွင်းမူလိ ပစ္စည်းတို့အတွက် မူ

သင်္ချာအတိုင်းဆိုရလည်းဆိုရခါ၊ တွက်မှုသာမယူဆဘဲ သင်္ချာမထူး စေကာမူမည်သည့်သဘာဂများ လျော့ပါးသွားကြောင်းကိုလည်း ပစ္စနိက်၊အနုလောမ ပစ္စနိက်ဒုကကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယူဆပါ) ဆို ရိုးများကို ဆိုပါ။ ။

စတုတ္ထအချက်။ ဝတ္ထာဒိ။သဟာဒိ။ ။တတိယ အချက် သ ဘောသွားပင်။ ဝိပ်မူလိ၌ ဝတ္ထာဒိပြုတ်၍ သဟာဒိမှ ကြွင်းသော တိကသာ ရ၏။ဤဝိပ်မူလိဘချက်သာ ထူး၏။နိဿယကား မူတွင် ပါနေပြီ။ ။

ပဉ္စမအချက်။ နာမ်ဟာ။ရုပ်ဟာ။ ။အာဟာရ ပစ္စည်း၊ ဒုက အတိုင်းဆို၊ ။

ဆဋ္ဌအချက်။ ရုပ်ဇီ။ ။ဣန္ဒြိယပစ္စည်း ဒုကအတိုင်းဆို၊ ။

သတ္တမအချက်။သဟာဒိ။ပုတိ။ ။သဟာမူလိ၌ ပုတိသာ ကျန် ၍ ကော၊ ည၊သံ မူလိ၌ သဟာတိ ကြွင်းတိကတွင် ပုတိကို ရောရ လည်း ပုတိမှာ (ဗျာ-ဗျာ)သာဖြစ်၍ သင်္ချာမထူးရကား တိကပင်၊ ဝိပ်မူလိ၌ ပုတိ ပြုတ်၏၊ သဟာတိ ကြွင်းတိကသာ ကျန်၏၊ ။

အဋ္ဌမအချက်။ဝိပ် ၃။ ။ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းဒုက အတိုင်းဆို၊ ။

နဝမအချက်။သဟာဝိပ်။ပုရေဝိပ်။ ။ပုရေမူလိ၌ ပုရေဝိပ် ပြုတ် ရာ သဟာဝိပ်နှင့်ပစ္ဆာဝိပ်ကျန်၏၊ ၎င်းတို့မှာသည်း သင်္ချာအရ တူ ကြ၍ တိကပင် အကြွင်းမူလိဝအတွက် ပဥ္စချည်းရ၏၊ ။

ဒသမအချက်။ ဝတ္ထာဒိ။ သဟာဒိဝိပ်။ ။အာ၊ ဥ။ ပု မူလိ၌ ဝတ္ထာဒိပြုတ်ခါ သဟာဒိဝိပ်သာကျန်၍ တိကသာမူလိ၌ သဟာ ဒိ ဝိပ်ပြုတ်ခါ ဝတ္ထာဒိသာကျန်၍ ကော၊အကြွင်းစတ္တာရိချည်းဆို၊ ။

ဧကာဒသမအချက်။သဟာတိ ဝိပ်။ပုတိ။ ။သဟာမူလိ၌ သဟာ တိ ဝိပ်ပြုတ်ခါ ပုတိသာကျန်၍ ကော၊အကြွင်းတိကချည်းဆို၊ ။

အနုလုံဃဋနာက ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤ အနုလောမ ပစ္စနိက် မိဿကပကိဏ္ဏက ဃဋနာ၌လည်း ပြခဲ့ပြီးခေါင်းစဉ် (၁၁)ချက်ကို ဟောသျှင် (၃၉)ချက်စလုံး ကိစ္စပြီး၍ ဤနည်းပြ အတိုင်း (၃၉) ချက်စလုံးကိုဟောပါ။ သင်္ချာများမှာ ထူးရာသင်္ချာကိုသာ ပြထား သဖြင့် မပြသော မူလိပစ္စည်းများအတွက်မူသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

သင်္ချာ မထူးငြားသော်လည်း ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ သဘာဂများကို နှုတ်ရသဖြင့် တရားကား ထူးသေး၏။ ဥပမာ၊ မိဿက ပကိဏ္ဏ က ဃဋနာ ပဌမအချက်၌ "အတ္ထိအဝိဂတန္တိ၊နဟေတုယာတေ ရသ"ဟု ဟောရာဝယ် သဟဇာတတ္ထိ၌ ဟေတုပစ္စည်းကို အမြဲ နှုတ်ရပေမည်။ ဤသဘောသွား အတိုင်း ကြွင်းမူလိ တို့ကိုလည်း နည်းတူ မိမိတို့ ဉာဏ်တွင် မည်သည့်တရားကို နှုတ်သင့်ကြောင်း မြင်လာရအောင် ဇယားဖြင့် ပြထားပေသည်၊ ။

မိဿကပကိဏ္ဏကဃဋနာ အကျဉ်းချုပ်။ ။၁။ ၂။ ၅။ ၆။ ၇ အချက်တို့မှာ ဒုကနှင့်တူ၏၊ (၃)အချက်၌ အာ။ဥ။ပု မူလိဝင်လျှင် အာပုမိပြုတ်၏။ (၄)အချက်၌ ဝတ္ထာဒိမှာ အာရုံမူလိ ၅အတွက် မရပြီ၊ (၇)အချက်၌ ည၊သံ၊ဝိပ် တို့ မူလိဝင်လျှင် သဘာဂယ်များ တိကသာရ၏၊ ၉၊၁၀၊၁၁၊ အချက်တို့ကိုလည်း ဇယား အတိုင်း သဟာဝိပ်ပြုတ်သင့်-ပုရေဝိပ်ပြုတ်သင့်- ဝတ္ထာဒိ ပြုတ်သင့်- သဟာဒိ ဝိပ်ပြုတ်သင့်-သဟာတိဝိပ် ပြုတ်သင့် စသည်ဖြင့် အပြုတ်ကိုင်း၊ အကျန်ကိုင်း ကြည့်၍ သင်္ချာများကိုထုတ်ပါ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမ ပစ္စနိက် ဃဋနာ ဇယား

ပစ္စည်း		အာ	သဟ	ဥပ		ပုရေ	ပစ္ဆာ	ဗလဝ ဒုဗ္ဗလကမ္မ	ရုပ်ဟာ	ရူပတိ
				အနန္တရူပ	ပကတူပ					
ဟေ			ဟေ ၇							
အာ		အာ ၉								
ဓိ	၁၀	အာဓိ ၇	သဟာဓိ ၇							
	၈	{အာပုဓိ ၁	သဟာဓိ ၇}							
	၈	{ဝတ္ထုဓိ ၁	သဟာဓိ ၇}							
နိ				နိ ၇						
သနိ				သနိ ၇						
သ			သ ၉							
ည			ည ၃							
နိ	၁၃	ဝတ္ထု ၃	သဟနိ ၉			ပုရေနိ ၃				
ဥ	၉	အာရမ္မဏူပ ၇		အနန္တရူပ ၇	ပကတူပ ၉					
ပု		အာပု ၃				ဝတ်ပု ၃				
ပစ်							ပစ္ဆာ ၃			
သေ				သေ ၃						
ကံ			သဟကမ္မ ၇	အနံကမ္မ ၀	ဗလဝကမ္မ ၂			ဒုဗ္ဗလ ၂		
ဝိပါ			ဝိပါ ၁							
ဟာ			နာမ်ဟာ ၁						ရုပ်ဟာ ၁	
ဣံ	၃		သဟတိ ၇			ပုတိ ၁				
			(သဟတိဝိပ် ၃			ပုတိ ၁)				
ဈာ			ဈာ ၇							
မဂ်			မဂ် ၇							
သံ			သံ ၃							
ဝိပ်	၅	ဝတ္ထု ၃	သဟာဝိပ် ၃			ပုရေဝိပ် ၃	ပစ္ဆာဝိပ် ၃			
	၄	(ဝတ္ထုဓိ ၁	သဟာဓိဝိပ် ၃)							
အတ်	၁၃	အာပု ၃	သဟ ၉			ဝတ်ပု ၃	ပစ္ဆာ ၃		ရုပ်ဟာ ၁	ရူပတိ ၁
နတ်				နတ္ထိ ၇						
ဝိဂ				ဝိဂတ ၇						
အဝိ	၁၃	အာပု ၃	သဟ ၉			ဝတ်ပု ၃	ပစ္ဆာ ၃		ရုပ်ဟာ ၁	ရူပတိ ၁

ဓိသႏကာ ပက်ိဳးဖြစ်က ဃဋနာဝိဘင်းဆုတ်ပုံ ကောက်ပုံ နည်းပြ

ဒုကသဘောအတိုင်း သဘာဂများကိုရွတ်၍ ဝိဘင်းထုတ်ရ ကောက်ရပေမည်။ ။

ပထမအချက်။ ။နဟေတုမူလိ၌ တေရသ ရေ(ကု။ကု)၌ အချင်းချင်းအားဘတ်သော ကုသိုလ်ဇောဒိသ။ ကုသလဟိတ်သုံးခုကြည့်သော။စ၊ပစ္စတိ သ။အဖိုင်အစိုင်နာမက္ခန္ဓာစသည်ဖြင့်ကတ္တားသမ္ဗန္ဓ်များကိုကောက်ပြီးလျှင် ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဓိပါဠိတော်ကို "ကုသလောခန္ဓော ကုသလဿ ခန္ဓဿ အညွှိပစ္စယေန ပစ္စယော။ အဓိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ နဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကုသလော ဧကော ခန္ဓော တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ အညွှိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ အဓိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ နဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော။ တယော ခန္ဓာ ဧကဿ ခန္ဓဿ အညွှိပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အဓိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ နဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဒွေ ခန္ဓာ ဒွိန္နံ ခန္ဓာနံ အညွှိ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အဓိဂတ ပစ္စယေန ပစ္စယော နဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏ စသည်ဖြင့် အညွှိပစ္စည်း ပဋ္ဌာဝိဘင်ဝါရ၌ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ပါဠိတော်များကို တေရသ ကုန်အောင် ထုတ်၍ဟောပါ။ အကောက်များကိုကား ဆိုင်ရာဟိတ်တရားများကိုချ၍ကောက်ပါ။ ကြွင်းရှုလိုများကိုလည်း နည်းတူဟောပါ။ ။

ကြွင်းအချက်များ။ ။ဃဋနာတရားရအတိုင်း အကောက်များကိုဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သဘာဂများကိုချန်၍ရင်း လုံးဝပြုတ်သွားသော တရားများ အတွက် လွှတ်၍ရင်း ပဋ္ဌာဝိဘင်ဝါရကို နည်းမှီး၍ ပြခဲ့သောနည်းပြအားလျော်စွာဟောပါ။ဂျယ်ဝန်းသွားတော့မည်၊ ။

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက ဃဋနာ

သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကဃဋနာ။ ။အနုလုံကဲ့သို့ ခေါင်းစဉ်(၁၃)ချက်ကိုဟောလျှင် (၉၄)ချက်လုံး ကိစ္စပြီးပါ၏။ ။

နိဂုံးပထမအချက်မှန်း။ ။ပဋ္ဌာနသည် အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ငြိမ်သို့ ရောက်သော ကေဇကာသယ ဥဇကာသ,ဝိဇကာသ,စေတနာ ဇကာသ အား တတ်သော ပဋ္ဌဝေါကာ ရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အပေ့ပစ်ပါက် လေးခုကြဉ်သောပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်ဖြစ်သော နာမ်ကွန္ဓာလေးပါး။ ဤတရားတို့သည် ပစ္ဆာဇာတ,ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ၊အဝိဂတ ဤလေးပစ္စည်းသာတတ်၍ ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းနှစ်ဆယ်တို့ မတတ်သောကြောင့် ဟေတု အစရှိသောပစ္စည်းနှစ်ဆယ်တို့ တွန်း၍စင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမ ပစ္စနိက်၌"ပစ္ဆာဇာတ,ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ တီဏိ။ နာရမ္မဏေ တီဏိ" စသည်ဖြင့် နောဝိဂတေ တီဏိ တိုင်အောင် ပစ္စည်းပေါင်း နှစ်ဆယ်ကို မူလိ သွင်း၍ဟောပါ။ (ဇယား၌ပစ္စည်းကွက်ကိုကြည့်လျှင် အတူ လေး ပစ္စည်းသာ ငုံ၍ ကျန်အကွက်များမှာ ကွက်လပ်ချည်း ဖြစ်ကြ၏။ သဘာဂအတွက် အသုံးနှုတ်ရာမရှိပြီ)။ ။

ဒုတိယ အချက်။ အပူ။ ဝတ်မှု။ ။ပုရေဇာတ ကွက်ကို ကြည့်၍ ဟောပါ၊ ပစ္စည်းရေမှာ သုံးခုဖြစ်၍ကျန်(၂၁)ပစ္စည်းကို မူလိသွင်းခါ တီဏိချည်းဆိုပါ။ အာရမ္မဏ မူလိ၌ ဝတ်ပု ကျန်၍ နိဿယ၊ဝိပ္ပယုတ္တမူလိ၌ အဝပုကျန်၏ဆိုင်ရာသဘာဂကိုနှုတ်ပါ။ ။

အမှား။ ။အနုလုံအတိုင်း မူပစ္စည်းရေများကို သိပါ၊ ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းရေမှ ကြွင်းသမျှတို့ကို မူလိပစ္စည်းသွင်းပါ။နောက်မမှားပြီ၊ ။

တတိယ အချက်။ ဝတ်မှု။ ။နိဿယကွက် "ပုရေနိ" ကို ကြည့်ပါ။ ဣန္ဒြိယမှ ပုတိ သဘာဂကိုသာ စိတ်ထဲက နှုတ်ရမည်။ သင်္ချာတီဏိချည်းသာ။ ။

စတုတ္ထအချက်။ အာဒိ။ ။အဓိပတိကွက်"အာဒိ"ကို ကြည့်ပါ၊ ဆိုင်ရာသဘာဂများကို စိတ်ထဲက ဒုက သဘောသွားအတိုင်း နှုတ်ပါ၊ သင်္ချာသတ္တချည်း။ ။

ပဉ္စမအချက်။ အာပု။ ။ပုရေကွက် အာပုကိုကြည့်ပါ။ နည်း တူနှုတ်၍ သင်္ချာတီဏိချည်းဆိုပါ၊ ။

ဆဋ္ဌအချက်။ ဝဋ္ဋာရမ္မဏ။ ။နိဿယကွက် "ဝဋ္ဋာ"ကို ကြည့်။ တီဏိချည်း။ ။

သတ္တမအချက်။ အာပုဒိ။ ။အဓိပတိကွက် "အာပုဒိ" ကို ကြည့်ပါ၊ နိဿယ,ဝိပ္ပယုတ္တမှ သဘာဂဝဋ္ဋာဒိကို နှုတ်၍ ဧကံ ချည်းဆိုပါ။ ။

အဋ္ဌမအချက်။ ဝဋ္ဋာဒိ။ ။လုံးဝနှုတ်စရာမရှိပြီ။ မူလိ(၁၉) ပစ္စည်းကို "နဲ့"ထိုးခါ ဧကံချည်းဆိုပါ။ ။

နဝမအချက်။ ပုတိ။ ။ဣန္ဒြိယကွက်" ပုတိ "ကိုကြည့်၍ဧကံ ချည်းဆိုပါ။ အနည်းဆုံးတရားဖြစ်၍ သဘာဂ နှုတ်စရာမရှိပြီ။ ။

ဒသမအချက်။ အနန္တရ။ ။အနန္တရကွက်ကို ကြည့်၍ သဘာဂ ဖြစ်သော အာသေဝကိုနှုတ်။ သင်္ချာပဋ္ဌာကျန်ကြွင်း မည့် သည့် တရားများ ကျန်ကြွင်း ဒုက ဂ ပြခဲ့ပြီ။ အနံကမှ အတွက် သင်္ချာမလျော့။ သတ္တချည်းဆို။ ။

ဧကာဒသမအချက်။ အာသေ။ ။သဘာဂ မူလိများနှုတ်စရာ မရှိပြီ၊မူလ (၁၈)ပစ္စည်းအတွက် တီဏိချည်းဆို။ ။

ဒွါဒသမအချက်။ ဗလဝဒ္ဓနကဇ။ ။ကမ္မပစ္စည်း ဗလဝ ကွက်ကိုကြည့်ပါ။ သဘာဂ နှုတ်ရာမရှိ။ မူလ(၂၂)ပစ္စည်း လုံးအတွက် သင်္ချာဧကချည်းဆိုပါ။ ။

တေရသမ အချက်။ အနံကဓွ။ ။နည်းတူ ဧကံ ချည်း ဆို ပါတော့။ ။

သုဒ္ဓပကိဏ္ဏကဃဋနာအကျဉ်းချုပ်။ ။အနုလုံဃဋနာဇယားကို သော်ရင်းဤဇယားကိုသော်ရင်းခေါင်းစဉ်ကိုမှတ်ခါ၊အာသေ၌ ပဋ္ဌ ကြွင်းအချက်များကို မူသင်္ချာအတိုင်းဆို၊ ဖို့ချုရာ၌ကား "မူပစ္စည်း ရေမှ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့ကို မူလိသွင်း။ မူသင်္ချာအတိုင်း အား လုံးဆို။ အနန္တရ၌သာ အာသေကို ပဋ္ဌဟုမူလိသွတ်။ (၉၄)ချက် စလုံး အနုလုံသွားဆို" ဟု တချက်သည်း ပြောလိုက်လျှင် ကိစ္စပြီး တော့၏။ ။

ဝိုချုရာ၌ ပြီးလွယ်အောင် ဆိုနည်း။ ။ဤအနုလောမ ပစ္စနိက် ဒုက-ဃဋနာကို ဟောရာ ပါဠိတော်၌ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း သဟဇာတ အငယ် ဃဋနာကိုဟောရာ၌ အနည်းငယ် ပေယျာလထိုးမှုမှာပါး ကျယ်ဝန်းလှစွာ(၅၄)မျက်နှာမျှ သင်္ဂါယနာတင်ထားပေ၏၊ ၎င်းပုဒ် ကို အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ယခုပြခဲ့ရာ သုဒ္ဓပကိဏ္ဏက ဃဋနာမျိုး ၌ "ပစ္ဆာဇာတ။ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာတီဏိ။ နောဝိဂတေတီဏိ "ဟု အငယ်က ပစ္စည်းများသည်း တီဏိချည်း ဖြစ်၍ ပြီးလွယ်အောင် ဤသို့ဆိုပါ။ (သိမှုသားခါနတည်း)အနန္တ ရ၌ကား "အနန္တရ သမနန္တရ ဥပနိဿယ နတ္ထိ ဝိဂတန္တိ နဟေတု ယာသတ္တ။ နာသေဝနေပဋ္ဌ။နောအဝိဂတေ သတ္တ "ဟုဆို။ ကြွင်းအ ချက်ရ ဤသဘောဆိုပါ။ ။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ။ကောက်ပုံနည်းပြ။ ။မိဿကပကိဏ္ဏက ဃဋ နာက ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဝိဘင်းထုတ်ရ ကောက်ရ ပေမည်။ "ဝဋ္ဋာဒိ"တခုအတွက် နည်းပြပေအံ့။ အလေးအမြတ် ပြုတတ် သော ထေဘာမှု မရှာဘာ သန္တဓောင်ါးချက်အား တတ်သော အ လေးအမြတ်ပြုအပ်သော ရုပ်စိတ်မှပြန်၍ရသော် တဆယ့်ခုနစ် ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။ဤတရား တို့သည် အာ။ဓိ။နိ။ဥ။ပု။ဝိပ်။အတ္ထိအဝိဂတပစ္စည်းသာတတ်၍ဟေ တု အစရှိသော (၁၆)ပစ္စည်းတို့မတတ်သောကြောင့် ဟေတု အစ ရှိသော (၁၆)ပစ္စည်းတို့တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရား တို့ကို အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ "အာ။ဓိ။နိ။ဥ။ပု။ဝိပ်။အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာဧကံ-ပ-နောဝိဂတေဧကံ "ဟုသင်္ချာတတ်၍ဟောအပ် ကုန်၏။ဧကံ ဟူသော်ကား (ဗျာ-အကု)ဟူသည်ဘည်း။(ဗျာ-အကု) ၌ ကတ္တားသမ္ဗန္ဓါနိကောက်ပါတော့။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ဝိဓိဝိဘင်းကို အဗျာကတော မွေ့ာ အကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မ ဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဓိ။နိ။ဥ။ပု။ဝိပ်။အတ္ထိ။အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စ ယော။နဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ပ-နောဝိဂတပစ္စယေနပစ္စယော ဝတ္ထုံ ဂရုံကတွာ အဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ၊ တံဂရုံကတွာရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ" ဟုဟောတော်မူအပ်၏ဟုဆို။ ။

ဤသဘောသွားအတိုင်း အားလုံးဆို။ အနန္တရဃဋနာနာသေ ဝန မူလိ၌ (ကု။ဗျာ) (အကု။ဗျာ) (ဗျာ ကု) (ဗျာ။အကု) တို့ကို အနန္တရ အတိုင်းပင်ကောက်။ (ဗျာ။ဗျာ) ၌သာ ပစ္စည်းဘက်က အဆုံးဇောကြဉ်သော ကြိယာဇော အဗျာကသနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက် က ပထမဇောကြဉ်သော ကြိယာဇောအဗျာကသကို ချ၍ဆိုရ၏။ ထိုသို့ချရသည်း ပါဠိများကား မထုးပြီ။ ။

သဟကြီးလတ် ဃဋနာ။ပဌမအချက် သဟ။ ။အနုလုံ ဆိုရိုးအတိုင်းသုဒ္ဓသင်္ချာကိုဆို။"သဟဇာတ,နိဿယအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာနဝ။ နအညမညေပဥ္စ။ နသမ္ပယုတ္တေပဥ္စ၊ နဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။နောဝိဂတေနဝ"ဟုဆို (သဟတွင် ည။သံကိုနှုတ်လျှင်ပဥ္စ။ ဝိပ်ကိုနှုတ်လျှင် တီဏိရကြောင်း တရားနှင့်တကွ ပစ္စနိက်ခဏ်းက ပြခဲ့ပြီ။ သင်္ချာထူးရှပစ္စည်းများကိုသာ ဖော်လိုက်သည်။ အကြွင်း နဝချည်းဖြစ်၍ အစနှင့်အဆုံးသာပြလိုက်၏။ မပြသောပစ္စည်းများ ထုတ်၍ဆိုပါ)၊ ။

ဒုတိယအချက်၊အည။ ။အညသုဒ္ဓသင်္ချာဆို၊ "သဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာတီဏိ။ နသမ္ပယုတ္တေကော်။နောဝိဂတေတီဏိ၊ ။

တတိယအချက်၊သံ။ ။သံသုဒ္ဓသင်္ချာဆို၊"သဟဇာတ။အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ တီဏိ နောဝိဂတေတီဏိ"၊ ။

စတုတ္ထအချက်၊သဟဝိပ်။ ။ဆို၊"သဟဇာတ နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာတီဏိ။ နောဝိဂတေတီဏိ"၊

ပဥ္စမအချက်၊ည၊ဝိပ်။ ။ဆို၊"သဟဇာတအညမည နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ ဧကံ။နောဝိဂတေဧကံ"။

သဝိပါကပဌမအချက်၊ဝိပါက။ ။ဆို၊"သဟဇာတနိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ ဧကံ။နောဝိဂတေ ဧကံ"။

ဒုတိယအချက်၊ဝိပါ၊ည။ ။ဆို၊"သဟဇာတအညမညနိဿယ ဝိပါက အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ ဧကံ၊နောဝိဂတေဧကံ"။

တတိယအချက် ဝိပါ၊သံ။ ။ဆို၊ "သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ ဧကံ။ နောဝိဂတေဧကံ"။ ။

စတုတ္ထအချက် ဝိပါ၊ဝိပ်။ ။ဆို၊"သဟဇာတနိဿယဝိပါက ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိအဝိဂတန္တိ နဟေတုယာဧကံ။နောဝိဂတေဧကံ"။ ။

ပဥ္စမအချက်၊ဝိပါ၊ည၊ဝိပ်။ ။ဆို။ "သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါကဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဟေတုယာ ဧကံ၊ နောဝိဂတေဧကံ"။ ။

အလတ်ချင်းချင်းနှုတ်ပုံ သမ္ပယုတ္တတွင် ဝိပါကကိုနှုတ်လျှင်။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာလေးပါးကျန်၏။ သင်္ချာမှာ တီဏိပင်။ ။

သဟဝိပ်တွင် အညကိုနှုတ်လျှင်။ ။စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဋိဝေါကာရဝုံ၌ ဖြစ်သော အာခါအရှုပ်ဝိပါက်လေးခု၊ ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ကျန်၏၊ သင်္ချာ တီဏိပင်။ ။

သဟဝိပ်တွင် ဝိပါကကိုနှုတ်လျှင်။ ။စိတ္တဇရုပ်အား တတ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာနာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာကျန်၏။ တီဏိပင်။ ။

ဝိပါကတွင် အညကိုနှုတ်လျှင်။ ။စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ကျန်၏။ ။

ဝိပါကတွင် သမ္ပယုတ္တကိုနှုတ်လျှင်။ ။စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဥ္စဝေါကာရဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဟဒယဝတ္ထုအား တတ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ကျန်၏။ ။

ဝိပါကတွင် ဝိပ္ပယုတ္တကိုနှုတ်လျှင်။ ။အချင်းချင်းအားတတ်သော အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးကျန်၏။ ။

သဟကြီးလတ်ဃဋနာအကျဉ်းချုပ်။ ။(၁)အချက်ည။သံပဥ္စ။ ဝိပ် တီဏိ။ကြွင်းနဝ။(၂)အချက်သံ။ဧကံ။ကြွင်းတီဏိ။(၃)အချက်မှ ကြွင်းဝုအားလုံး မူသင်္ချာအတိုင်းဆို။ ။

ဝိဘင်းထုတ်ပုံ။ကောက်ပုံ နည်းပြ။ ။ပဌမအချက် န အညမညေ ပဥ္စ၌ (ကု။ဗျာ)(အကု။ဗျာ)(ကုဗျာ။ဗျာ) (အကုဗျာ။ဗျာ) လေးချက်ကိုသဟဇာတအတိုင်းကောက်ဝိဘင်းထုတ်။(ဗျာ။ဗျာ)၌ "ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရုပါနံ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပါနံ။ မဟာဘူတာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံရုပါနံကဋတ္တာရုပါနံ ဥပါဒါရုပါနံ၊ ဗာဟိရာ့ အာဟာရ သမုဋ္ဌာနာ့ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ မဟာဘူတာ ဥပါဒါရုပါ အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတာ ကဋတ္တာရုပါနံ ဥပါဒါရုပါနံ" ဟု ပစ္စည်းများကိုဆို၍ထုတ်။အကောက်ကောက်ပါတော့။ ။

သဟဇာတအငယ် ဃဋနာ

ပဌမအချက်။သာမညာဒိ။ ။န အညမည မူလိ၌ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် အားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးကျန်၍ တီဏိရ၏။ နသမ္ပယုတ္တ မူလိ၌ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးကျန်၍ တီဏိပင်ရ၏၊ နဝိပ္ပယုတ္တမူလိ၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါးကျန်၍ တီဏိပင်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဟေတုသဟဇာတနိဿယအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေသတ္တ။ နအညမညေတီဏိ။ နသမ္ပယုတ္တေတီဏိ၊ နဝိပ္ပယုတ္တေ တီဏိ။ နောဝိဂတေသတ္တ"ဟုဆို။ (ကြွင်းသာမညဃဋနာမှ ဟာ။ ဣ။ဈာ။မဂ် တို့ကိုရင်း ဝီရိယသတိ။ဧ။ပညာမှ စေတနာတိုင်အောင်သော ပဌမအချက်တို့ကိုရင်း ဤနည်းအတိုင်းနှုတ်ပုံ သင်္ချာကျန်ပုံကိုယူဆပါ။ မိမိတို့သိုင်ရာ နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး စသည်သာ အသီးသီးကျန်ကြ၏။ ခေါင်းစဉ်(၁၂)ချက်စလုံးကိုမခက်ခဲလှ လွယ်ကူသည့်အတွက် ပေါင်း၍ပြမည်)။ ။

ဆန္ဒာဓိစသည်။ ။ဆန္ဒ။ စိတ္တ၊ ဝီရိယာဓိမှ နည။နသံ မူလိ၌ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဆန္ဒာဓိစသည်ကျန်၏။န ဝိပ် မူလိ၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားတတ်သော ဆန္ဒာဓိ စသည် ကျန်၏ တီဏိချည်းပင်။ ။

အာသေဝနာ၊ဝိမံသာဒိ။ ။နည။နသံ။နဝိပ် မူလိတို့၌ သင်္ချာဧွစိ ကျန်ကြ၏။ ကြွင်းမူလိများအတွက် စတ္တာရိဟုဆို။ (ပဌမအချက်တည်း)။ ။

ဒုတိယအချက်များ။ ။ဟဒယဝတ္ထုအားတတ်သော ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါး စသည်ကျန်၍ နသမ္ပယုတ္တမူလိ၌ ဧကံချည်း ဖြစ်၏။ (၎င်းအချက် အဓိပတိနှင့်မဆိုင်ကြောင်းပြခဲ့ပြီ)ဟေတုသဟဇာတ အညမည နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နာရမ္မဏေ တီဏိ၊ န သမ္ပယုတ္တေဧကံ။ နောဝိဂတေတီဏိ၊ဟုဆို။ (ကြွင်းပစ္စည်းတရားဘို့ကို မိမိတို့ပစ္စည်းရေ ရသောအတိုင်းဆိုရန် သတိပြုပါ။ ဟေတုကို ဥပလက္ခဏနည်းပြပေ၏)၊ ။

ပဠာ၀ါဠိရှ အနုလောမပစ္စနိက် ဓိဿက ပက်ဏ္ဏက ဃဋနာဝဏ္ဏနား တနည်း

	၁ အဏ္ဍိ ၆	၂ သဟာနိ ပုရေနိ	၃ အာဉပုဓိ သဟာဓိ	၄ ဝဏ္ဏာဓိ သဟာဓိ	၅ နာခ်ဟာ ရုပ်ဟာ	၆ ဏ္ဍံ ၃	၇ သဟာတိ ပုတ်ိ	၈ ဗိဒ် ၃	၉ သဟာဗိဒ် ပုရေဗိဒ်	၁၀ ဝဏ္ဏာဓိ သဟာဓိဗိဒ်	၁၁ သဟာတိဗိဒ် ပုတ်ိ	
ဓိ			။	။						။		၃.
နိ		။		၊			၊		၊	။	။	၆
ဟာ				.	၊							၁
ဣ						။	။				၊	၃
ဗိဒ်								၊	။	၊	။	၄
အတ်	။	။	။	၊	၊	၊	။	၊	၊	။	၊	၁၁
အဝိ	။	။	။	။	၊	။	။	။	။	၊	။	၁၁
	၁၃	၁၃	၈	၈	၇	၇	၇	၅	၅	၄	၃	(၃၆)
အာ			၇	၇						၃		
သ	၇	၃	၁	၁	၁	၁	၁			၁	၁	
ဉ	၇	၇	၄	၄	၃	၃	၃					
နိ	၇	*	၀	*	၁	၁	*	၃	*	*	*	
ဥ			၇	၇						၃		
ပု	၆	၆	၇	၇				၃	၃	၃		
သံ	၇	၇	၄	၄	၃	၃	၃					
ဗိဒ်	၅	၃	၄	၃	၃	၃	၃					

ပဠာ၀ါဠိရှ အနုလောမပစ္စနိက် သုဒ္ဓမက်ဏ္ဏက ဃဋနာဝဏ္ဏနား တနည်း

	၁ ပစ္စာ	၂ အာဉပု ဝတ်ပု	၃ ဝတ်ပု	၄ အာဓိ	၅ အာဉပု	၆ ဝဏ္ဏာ	၇ အာဉပုဓိ	၈ ဝဏ္ဏာဓိ	၉ ပုတ်ိ	၁၀ အနံ	၁၁ သေ	၁၂ ဗထဝ နာနာကမ္မ	၁၃ အနံကမ္မ	
အာ				၊	၊	၊	၊	၊						၅
ဓိ				၊			။	၊						၃
နံ										၊	၊		၊	၃
ဿနံ										၊	၊		။	၃
နိ			၊			၊		၊	၊					၄
ဥ				၊			၊	၊		၊	၊	၊	၊	၇
ပု		။	၊		၊	၊	၊	၊	၊					၇
ပစ်	၊													၁
သေ											၊			၁
ကံ												၊	၊	၂
ဣံ									၊					၁
ဗိဒ်	၊		။			။		။	၊					၅
အတ်	။	၊	၊		။	၊	၊	၊	၊					၈
နတ်										၊	၊		၊	၃
ဗိဂ										။	၊		။	၃
အဝိ	။	၊	၊		၊	၊	၊	၊	၊					၈
	၃	၃	၃	၇	၃	၃	၁	၁	၁	၇	၃	၂	၁	(၆၄)
သေ														

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် သဟဇာတကြီးလတ် ဃဋနာဇယား တနည်း

	အဝိပါက ၅-ချက်					သဝိပါက ၅-ချက်					
	၁	၂	၃	၄	၅	၁	၂	၃	၄	၅	
မူ	သ	ည	သံ	သဟာဗိန်	ညဗိန်	ဗိပါ	ဗိပါ၊ည	ဗိပါ၊သံ	ဗိပါ၊ဗိန်	ဗိပါ၊ည၊ဗိန်	အချက်
သဟဇာတ	။	။	။	၊	၊	၊	။	။	။	။	၁၀
အညမည		၊	။		၊		၊	။		၊	၆
နိဿယ	။	။	။	။	၊	၊	၊	၊	၊	။	၁၀
ဝိပါက						၊	။	။	။	၊	၅
သမ္ပယုတ္တ			။					။			၂
သဟာဗိန်				၊	။				၊	။	၄
အတ္ထိ	။	။	။	။	။	၊	။	။	။	၊	၁၀
အဝိဂတ	။	။	။	။	။	၊	။	။	၊	၊	၁၀
	၉	၃	၃	၃	၁	၁	၁	၁	၁	၁	(၃၇)
ည	၅										
သံ	၅	၁									
ဗိန်	၃										

ပဋ္ဌာဝါရ အနုလောမပစ္စနိက် သဟဇာတအငယ်ဃဋနာဇယား တနည်း

	ပစ္စည်းတရား	ဃဋနာ အမည်							အချက်	သင်္ချာ	မူလီပစ္စည်းသင်္ချာ		
		ဟေ	ဓိ	ကံ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်			ည	သံ	ဗိန်
၁	သာမည	*၊			*၊	*၊	*၊	*။	၉ ဝိ				
၂	ဝိရိယ၊သတိ၊ဧ၊ပညာ					။		။	၉ ။				
၃	ဝေ၊ဧ					၊	၊		၉ ၊				
၄	တက်၊ဧ						။	။	၉ ၊	၇	၃	၃	၃
၅	ဧ					၊	၊	။	၉ ။	၃		၁	
၆	စေတနာ			။	၊				၉ ။	၃			
၇	ဝိညာဉ်				၊	၊			၉ ၊	၃			
၈	ဆန္ဒာဓိ		၊						၉				
၉	ဝိတ္တာဓိ		၊		၊	၊			၉ ဝိ				
၁၀	ဝိရိယာဓိ		၊			၊		၊	၆ ၊				
၁၁	အမောဟ	၊				၊		၊	၉ ၊	၄ / ၂	၂	၂ / ၁	၂
၁၂	ဝီမံသာဓိ	။	၊			၊		၊	၆ ၊	၂ / ၂			
	အချက်ပေါင်း	၂၄	၂၄	၉	၃၃	၇၂	၃၉	၅၇	(၂၅၅)				

ဓာတိယံစသော အချက်များ။ ။တတိယ အချက်မှစ၍ သဝိပါက ကုန်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် မူလီများကိုမှုသင်္ချာအတိုင်း ဆိုပါ။

သဟာငယ်ဃဋနာအကျဉ်းချုပ်။ ။အမောဟ၊ဝီမံသာဓိမှ တပါး ကြွင်းဃဋနာများကို ပဌမအချက် ည၊သံ၊ဗိန်၌ တိတိ၊ အကြွင်းသတ္တဆို။ ဒုတိယအချက်သံ၌ ကော်၊အကြွင်းတိ၊တိ။ တတိယစသောအချက်တို့ကိုမူအတိုင်းဆို၊ အမောဟ၊ဝီမံသာဓိ၌ ပဌမ အချက် ည၊သံ၊ဗိန်၌ ဒွေ၊ကြွင်း စတ္တာရီဆို၊ ဒုတိယအချက် သံ၌ ကော်၊ (အမောဟအတွက်သာ) အကြွင်းဒွေဆိုတော့။ ။

ဝိအင်၊ဇေတ်ပုံ၊ ကောက်ပုံနည်းပြ။ ။ဟာဒယဝတ္ထုအားတဘ်သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးသာရသော ဒုတိယအချက် နသမ္ပယုတ္တမူလီ၌ "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ"ဟု ဆိုပါ၊ ကြွင်းဝုထုတ်ပါကောက်ပါ။ ။

တနည်းကား ဃဋနာဇယားများ။ ။အနုလုံ၌ပြခဲ့သောဃဋနာဇယားများပင်ဖြစ်၍၊ ၎င်းတို့အောက်ဘက်၌ သင်္ချာထူးသော မူလီပစ္စည်းများအတွက် သင်္ချာများကိုပြထားသည်၊သဟာငယ်၌ လက်ျာဘက်ကပြထား၍၊ကိန်းသေမူလီသင်္ချာများ၏ ယှဉ်ပုံမှာ အကျယ်ဝေဘန်၍ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင်။ ။

ဃဋနာ အကျဉ်းချုပ်။ ။သဘာဂကိုနုတ်၊ ကျန်တရားအတိုင်း သင်္ချာထူးသင့်မထူးသင့်ကိုကြည့်၍ သင်္ချာထုတ်၊ ဝိသဘာဂ မူလီများစဉ်းစားစရာမရှိ၊ မူအတိုင်းဆို၊ ။

ပဋ္ဌာဝါဠိ ပစ္စနီယာနုလောမ

ပဋ္ဌာဝါဠိ သင်္ချာခက်း အားလုံးကိုပင် ဤဇယား တခုထည်းဖြင့် အသုံးချနိုင်ရန် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဝါမျေား၌ ပြထားပေသည်။ ။ဤ ပစ္စနီယာနုလောမ၌ ပစ္စနီက်ကဲ့သို့ ဒုက, တိက မှ စတုဝီသက တိုင်အောင် မှုများကိုတွဲ၍ ဟောတော်မူ၏။ ပစ္စနီက်၌ ခေါင်းစဉ်မျိုးအားလုံးကို ခြုံ၍ကြည့်ခါ သင်္ချာထုတ်ရ၏၊ ဤ၌ကား မူလပစ္စည်းများကိုသာကြည့်ခါ သင်္ချာထုတ်ရသဖြင့် ပစ္စနီက်ထက်လွယ်ကူ၏။ ပစ္စနီက်ကို သဘောကျပါမူကား ဤပစ္စနီယာနုလောမမှာ အိတ်ဝင်ပင်ဖြစ်တော့၏။ ။

အနုလောမ ပစ္စနီက်၌ မူပစ္စည်း တဘက်ရကို ဟောတော်မူ၏။ ဤ၌ မူလပစ္စည်းများ၏ တဘက်ရကို ဟောတော်မူသဖြင့် အနုလောမ ပစ္စနီက်ဒုကနှင့် ပစ္စနီယာနုလောမဒုကတို့သည် အပြန် အလှန်မျှသာသာတူကြ၏။ ဒုကသင်္ချာဇယားတခုကိုပြုလုပ်၍ အနုလောမ ပစ္စနီက်ဒုကကို ဒေါင်လိုက်ယူလျှင် ပစ္စနီယာနုလောမ ဒုက ဖြစ်လာကြောင်းကိုတွေ့ရပေမည်၊ ဇယားတွင် သင်္ချာများကိုပါ အပြည့်အစုံပြထားသဖြင့် ဆိုင်ရာသဘာဂများကိုမှတ်ပြီး ကျန်သော မူလတရားအရ သင်္ချာများကိုဆိုရမည်၊ ပစ္စနီက်ကဲ့သို့ ဒေသနာက္ကမ အစဉ်အတိုင်းရေးပြပေအံ့။ ။

ဆိုရိုး နဟေတုပစ္စည်း ဒုက။ ။နဟေတုမူ အာရမ္မဏ။ နံ၊သနံ၊ဥ၊ပု၊ပစ်၊သေ၊ကံ၊ဟာ၊ဈာ၊နတ္ထိ၊ဝိဂတဒုက၌ (ဝိသဘာဂမူလများကို အနုလောမပစ္စနီက်ကဲ့သို့ပြီးလွယ်အောင်ပေါင်း၍ဆိုပါ) အလုံးစုံသော အာရမ္မဏ အစရှိသောပစ္စည်း၊ (အကျယ်ဆိုလျှင် အာရမ္မဏ, အနန္တရစသော သုဋ္ဌသင်္ချာများကို အားလုံးဆိုရပေမည်)။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းမတတ်မူ၍အာရမ္မဏအစရှိသောပစ္စည်းတို့သာတတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနီယာနုလောမ၌ "နဟေတု ပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ၊ အနန္တရေသတ္တ၊ သမနန္တရေသတ္တ၊ ဥပနိဿယေနဝ၊ ပုရေဇာတေတီဏိ၊ ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ၊ အာသေဝနေတီဏိ၊ ကမ္မေသတ္တ၊ အာဟာရေသတ္တ၊ ဈာနေသတ္တ၊ နတ္ထိယာသတ္တ၊ ဝိဂတေသတ္တ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ ။ဤနည်းကို မှီး၍ နောက်မူလများကို အကျယ်သိ။ အကျဉ်းမျှပြတော့အံ့။ ။

နဟေတုမူ အဓိပတိ ဒုက၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း။ ဝိမံသာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာဒသ"။ (မူမှာနဟေတုဖြစ်ရာ ၎င်းသည် သဟမျိုးကွက်ရှိ ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းတို့နှင့်သာ သဘာဂဖြစ်နိုင်၏။ အာရမ္မဏ အစရှိသော မျိုးများနှင့် လုံးဝမဆိုင်ပြီ။ မျိုးနှစ်မျိုးနှင့် ဆက်ဆံသော အဓိပတိကို မူလိသွတ်ရာ၌ အာဒိ အတွက် လုံးဝမဆိုင်၊ သဘာဂမဟုတ်၍ မစဉ်းစားတော့ဘဲ အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းဟု ဆိုလိုက်ရ၏။ သဟာဓိနှင့်သာ ဆိုင်ရာ သဘာဂကို နှုတ်ရ၏။ နှုတ်ပုံ အကျယ်များကို ပြခဲ့ပြီဖြစ်၍ ဤ၌အကျဉ်းမျှ ပြအံ့။ ဤအထက်နည်းသဘောသွားကို သဘောမိပါစေ။ ။

သဟဇာတ ဒုက၌။ ။ဟေတု ပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေနဝ"။ ။

အညမညဒုက၌။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ အညမညေတီဏိ"။ ။

နိဿယဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း။ ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်း၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း ။"နဟေတု ပစ္စယာ နိဿယေ တေရသ"။(ဝတ္ထာရမ္မဏကို ဇယားအတိုင်း သီးခြားထုတ်ခါ ဆိုလိုက်သဖြင့် ဝတ္ထုမျိုးသည်ဝတ္ထာရမ္မဏကင်း၍နေ၏။ဝတ္ထာရမ္မဏကို မဆိုဘဲ ဝတ္ထုကိုသာ ဆိုမူကား ၎င်းဝတ္ထုမျိုး၌ ဝတ္ထာရမ္မဏပါ၏။သဟပုရေ မိဿကပ်ဆိုင်ကြောင်း ၎င်းပါမှ သင်္ချာတေရသဖြစ်ကြောင်း သဘာဂကပြခဲ့ပြီ)။ ။

ဝိပါကဒုက၌။ ။ဝိပါက်ဟိတ် သုံးပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေဧက"။ ။

ဣန္ဒြိယဒုက၌။ ။အမောဟမှ တပါး နာမ်ဣန္ဒြေ တရားကိုယ် ခုနစ်ပါးဟုဆိုသော သဟဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ ဣန္ဒြိယေသတ္တ"။

မဂ္ဂဒုက၌။ ။အမောဟမှ တပါး မဂ္ဂင် တရားကိုယ်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ မဂ္ဂေသတ္တ"။ ။

သမ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ သမ္ပယုတ္တေတီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ်။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ်။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "နဟေတု ပစ္စယာ ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုက၌။ ။အာ ပု ဏ္ဍိ ပစ္စည်း ဟေတုပစ္စည်းမှ တပါး သဟဇာတတ္ထိ။ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာ ဇာတတ္ထိ။ ရုပ် အာဟာရတ္ထိ၊ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ အတ္ထိယာ တေရသ။အဝိဂတေ တေရသ"။(ဇယားကိုကြည့်ပါ၊ လွန်စွာရှင်းလှ လွယ်ကူလှပါ၏)။ ။

တိက။ နဟေတု နာရမ္မဏမူ အဓိပတိ တိက၌။ ။ဝိမံသာ ဓိပတိ မှတပါး သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း (နအာရမ္မဏမူဝင်လာ၍ အာရမ္မဏမျိုးကွက်ရှိ တရားများကို မရတော့ပြီ။ ပစ္စနီက်သဘောပင်) ဤတရားတို့သည် ဟေတုအာရမ္မဏ နှစ်ပစ္စည်းမတတ်မူ၍ အဓိပတိပစ္စည်းသာ တတ်သောကြောင့် ဟေတုအာရမ္မဏ နှစ်ပစ္စည်း တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနီယာနုလောမ၌ "နဟေတု ပစ္စယာ နာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာသတ္တ"ဟုသင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏၊ (ဆိုရိုးနှင့်မူများကိုဆိုတော့၊ မူလိမျှကိုသာ ပြတော့မည်)။ ။

နံ၊သနံ၊ပစ်၊သေ၊ကံ၊ဟာ၊ဈာ၊နတ္ထိ၊ဝိဂတတိက၌။ ။အလုံးစုံသော အနန္တရ စသောပစ္စည်း။ "အနန္တရေသတ္တ" စသည်ကို ဇယားအတိုင်းဆိုတော့၊ ဝိသဘာဂမူလိများတည်း။ ။

သဟဇာတတိက၌။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ "သဟဇာတေနဝ"။ ။

အညမညတိက၌။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှတပါး အလုံးစုံသော အညမညပစ္စည်း။ "အညမညေတီဏိ"။ ။

နိဿယတိက၌။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟနိ၊ပုရေနိပစ္စည်း။ "နိဿယေ တေရသ"။ ။

ဥပနိဿယတိက၌။ ။အနန္တရူပ, ပကတူပ ပစ္စည်း၊ "ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ပုရေတိက၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း၊ "ပုရေဇာတေတီဏိ"။ ။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ ဇယား

ပစ္စည်း		အာ	သဟာ	ဥပ အနန္တရူပ	ဥပ ပကတူပ	ပုရေ	ပစ္ဆာ	ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ နာနာကမ္မ	ရုပ်ဟာ	ရုပ်တိ
ဟေ			ဟေ ၇							
အာ		*အာ ၄								
ဓိ	၁၀	အာဓိ ၇	သဟာဓိ ၇							
နံ				* နံ ၇						
သနံ				*သနံ ၇						
သ			* သ ၄							
ည			ည ၃							
နိ	၁၃	ဝတ္ထု ၃	* သဟာနိ ၄			*ပုရေနိ ၃				
ဥ	၄	အာရမ္မဏူပ ၇		*အနန္တရူပ ၇	*ပကတူပ ၄					
ပု		အာပု ၃				*ဝတ်ပု ၃				
ပစ်							ပစ္ဆာ ၃			
သေ				သေ ၃						
ကံ			သဟာကမ္မ ၇	အနံကမ္မ ၁	ဗလဝကမ္မ ၂			*ဗလဝဒုဗ္ဗလ၂		
ဝိပါ			ဝိပါ ၁							
ဟာ			နာမ်ဟာ ၇						*ရုပ်ဟာ ၁	
ဣံ			သဟာတိ ၇			ပုတိ ၁				*ရုပ်တိ ၁
ဈာ			ဈာ ၇							
မဂ်			မဂ် ၇							
သံ			သံ ၃							
ဝိပ်	၅	ဝတ္ထု ၃	သဟာဝိပ် ၃			*ပုရေဝိပ်၃	*ပစ္ဆာဝိပ် ၃			
အတ်	၁၃	အာပု ၃	* သဟာ ၄			*ဝတ်ပု ၃	*ပစ္ဆာ ၃		*ရုပ်ဟာ ၁	*ရုပ်တိ [illegible]
နတ်				*နတ္ထိ ၇						
ဝိဂ				*ဝိဂတ ၇						
အဝိ	၁၃	အာပု ၃	* သဟာ ၄			*ဝတ်ပု ၃	*ပစ္ဆာ ၃		*ရုပ်ဟာ ၁	*ရုပ်တိ [illegible]

ဝိပါကတိကဉ်။ ။ဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါးမှ တပါး အလုံးရုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။ "ဝိပါကေ ကော်"။ ။

ဣန္ဒြိယတိကဉ်။ ။အာမောဟမှတပါး အလုံးရုံသော သဟာဇာတိန္ဒြိယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "ဣန္ဒြိယေ သတ္တ"။ ။

မဂ္ဂတိကဉ်။ ။အာမောဟမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း၊ "မဂ္ဂေသတ္တ"။ ။

သမ္ပယုတ္တတိကဉ်။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးရုံသော သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "သမ္ပယုတ္တေ တီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တတိကဉ်။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးမှ တပါး အလုံးရုံသော သဟာဇာတဝိပ္ပယုတ်၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်၊ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိအဝိဂတတိကဉ်။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးရုံသော သဟာဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ "အတ္ထိသာတေရသ၊ အဝိဂတေ တေရသ"။ ။

ဤတိကဉ်နှ အာရမ္မဏာမှဝင်၍ အာရမ္မဏာမျိုးပြတ်ခါ အဓိပတိနှ သချာသတ္တရမှုသာထူး၏၊ ဟေတုကိုနှုတ်ချပုံနှင့်ကတ္တ ကြွင်းမှုလိ သချာများမှာ ဒုကနှင့်တူ၏။ ။

စတုက္က။ နဟေတုနာရမ္မဏနာဓိပတိမူနံ၊ သနံ၊ ပစ်၊ သေ၊ ကံ၊ ဈာနတ္ထိ၊ ဝိဂတစတုက္ကဉ်။ ။အလုံးရုံသော အနန္တရစသော ပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏပစ္စယာ နာဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တ၊ သမနန္တရေသတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ" စသည်ကို ဆိုတော့။

သဟာဇာတစတုက္ကဉ်။ ။ဟေတု၊ သဟာဇာတဓိပတိမှတပါး အလုံးရုံသော သဟာဇာတပစ္စည်း၊ "သဟာဇာတေနဝ"။ (သဟာဇာတ ကြီးနှ ဟေတုစသော အငယ်အလတ်သုံးဝပြတ်၍ ဤသို့ဆိုရ၏၊ အလတ်များ၌ကား ဟိတ်ခြောက်ပါးစသော ဆိုင်ရာသဘာဂများသာ ပြတ်သည်)။ ။

အညမညစတုက္ကဉ်။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါး၊ အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးတို့တွင် တပါးပါး၍တပါး အညမညပစ္စည်း "အည မညေတီဏိ"။ (နာဓိပတိမှုဝင်လာသဖြင့် သဟာဇာတဓိပတိနှင့် သဘာဂဖြစ်ကြသော ဆိုင်ရာမူလိတို့တွင် ၎င်း၏သဘာဂ တရားများ ကိုထပ်၍နှုတ်ရ၊ သာထူး၏။ မူလိသချာများကား မထူ သေး။ တိက နှင့်အတူဆို)။ ။

ပစ္စယာ။ဆဉ္စ။ ။နာနန္တရ၊ န သမနန္တရတို့မှုဝင်လာ၍အနန္တရူပ မျိုးပြတ်ခြင်း သမနန္တရ၊ အာသေဝန နတ္ထိ၊ ဝိဂတတို့ကိုမှုလိသွတ်ခါ

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စနိယာနုလောမ

မဟောရခြင်းသာ ထူး၏။ ဥပနိလည်း ပကတူပသာ ကျန်တော့သည်။သင်္ချာများမှာ တိက အတိုင်းပင် ရှိသေး၏။ ။

သတ္တကား ။နသဟဇာတမှုဝင်လာ၍ သဟမျိုး ပြုတ်ပြန်ပြီ။ ပကတူပ။ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာ တို့သာ ကျန်တော့၍ ၎င်းတို့ရသော မူလီများကိုသာ ဟောရတော့မည်။ ။

နဟေတု။ပ။နသဟဇာတမှုနိဿယသတ္တကၡိ။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နသဟဇာတပစ္စယာ နိဿယေတိဏိ"။ ။

ဥပနိဿယ သတ္တကၡိ။ ။ပကတူပပစ္စည်း။ "ဥပ နိဿယေနဝ"။ ။

ပုရေဇာတသတ္တကၡိ။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ "ပုရေဇာတေ တိဏိ"။ ။

ပစ္ဆာဇာတသတ္တကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။"ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ"။ ။

ကမ္မသတ္တကၡိ။ ။ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။"ကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရသတ္တကၡိ။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေ ဧကံ"။ ။

ဈာနိန္ဒြိယသတ္တကၡိ။ ။ပုတိ။ရူပတိ ပစ္စည်း။"ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တကၡိ။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ။အဝိဂတသတ္တကၡိ။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။"အတ္ထိယာသတ္တ၊ အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

(မှုဝင်များလေ တရားအကျန် နည်းလေဖြစ်၍ လွယ်လာသည်။ ဇယားကို ကြည့်လျှင် လွန်စွာရှင်းလှအောင် တရားကျန်များကိုတွေ့မည်၊ အတ္ထိ။အဝိဂတ၌ ပစ္ဆာဟာ။ပစ္ဆာဈာ မိဿကများရ၍ သတ္တဖြစ်သည်)။ ။

အဋ္ဌကား ။နသဟဇာတမှု ဝင်ကတည်းကပင် နအညမညမှာ ပြုတ်ပြီးဖြစ်၍ ၎င်းမှုဝင်ရာ၌မထူးပြီ။သတ္တကအတိုင်းဆိုတော့။ ။

နဝကား ။နနိဿယမှုဝင်လာ၍ ပုရေမျိုး ထပ်၍ ပြုတ်ပြန်ပြီ။ ပကတူပ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာ သာကျန်တော့မည်။ ။

နဟေတု။ပ။ နနိဿယမှု ဥပနိဿယနဝကၡိ။ ။ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။ နနိဿယပစ္စယာ ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ပစ္ဆာဇာတနဝကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ "ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ"။ ။

ကမ္မနဝကၡိ။ ။ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ "ကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရ နဝကၡိ။ ။ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။ "အာဟာရေ ဧကံ"။ ။

ဈာနိန္ဒြိယနဝကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ"။

ဝိပ္ပယုတ္တနဝကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။"ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ"။

အတ္ထိ။အဝိဂတနဝကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ။ရုပ်အာဟာရတ္ထိ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း၊ "အတ္ထိယာပဉ္စ။အဝိဂတေပဉ္စ"။ (မိဿကရသည်)။ ။

ဒသကား ။ပကတူပ ပြုတ်ပြန်ပြီ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာ ကျန်၏။

နဟေတု ပ။နဥပနိဿယမှု ပစ္ဆာဇာတဒသကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း။"ပစ္ဆာဇာတေ တိဏိ"။ ။

ကမ္မ ဒသကၡိ။ ။ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊ "ကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရဒသကၡိ။ ။ရုပ် အာဟာရ ပစ္စည်း။ "အာဟာရေ ဧကံ"။ ။

ဈာနိန္ဒြိယဒသကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ "ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ"။

ဝိပ္ပယုတ္တဒသကၡိ။ ။ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း၊ "ဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ"။ ။

အတ္ထိ။အဝိဂတဒသကၡိ။ ။ပစ္ဆာ။ဟာ။ဈာ ပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ ပဉ္စ။အဝိဂတေပဉ္စ"။ ။

ဧကာဒသကား ။ပြုတ်ပြီး နပုရေဝင်၍မထူး၊ ဒသကအတိုင်းဆို။ ။

ဒွါဒသကား ။နပစ္ဆာမှုဝင်၍ကံ၊ဟာ။ဈာ သာကျန်တော့သည်။

နဟေတု။ပ။နပစ္ဆာဇာတမှုကမ္မဒွါဒသကၡိ။ ။ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ။ ပ။ နပစ္ဆာဇာတ ပစ္စယာကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရဒွါဒသကၡိ။ ။ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း၊ "အာဟာရေ ဧကံ"။ ။

ဈာနိန္ဒြိယဒွါဒသကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။"ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ"။

အတ္ထိ။အဝိဂတဒွါဒသကၡိ။ ။ရုပ်ဟာ။ရူပတိ ပစ္စည်း။"အတ္ထိယာ ဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။

တေရသကား ။နာသေဝနမှုဝင်လာ၍ မထူးပြီ၊ ဒွါဒသက အတိုင်းဆို ။

စုဒ္ဒသကား ။နကမ္မမှုဝင်လာ၍ ဟာ၊ဈာ သာ ကျန်တော့မည်။

နဟေတု။ပ။နကမ္မမှု အာဟာရ စုဒ္ဒသကၡိ။ ။ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်း။"နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နကမ္မပစ္စယာအာဟာရေဧကံ"။ ။

ဈာနိန္ဒြိယစုဒ္ဒသကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ"၊

အတ္ထိ။အဝိဂတစုဒ္ဒသကၡိ။ ။ရုပ်ဟာ၊ရူပတိ ပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ ဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။

ပဉ္စဒသကား ။နဝိပါကမှုဝင်ရာ၌မထူးပြီ။စုဒ္ဒသကအတိုင်းဆို။

သောဠသကား ။နအာဟာရမှုဝင်လာ၍ ဈာ သာ ကျန်တော့မည်။ပစ္စနိက်ကဲ့သို့ သအာဟာရတည်း။ ။

နဟေတု။ပ။နအာဟာရမှု ဈာနိန္ဒြိယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတသောဠသကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နအာဟာရပစ္စယာ ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ၊အတ္ထိယာဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။

သတ္တရသကမှ ဗာဝီသက ။နဈာန၊နမဂ္ဂ၊ နသမ္ပယုတ္တ၊ နဝိပ္ပယုတ္တ၊ နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတတို့မှုဝင်ရာ၌မထူးပြီ၊ အသီးသီးပါဌ်များကိုဆိုပါ။ နဈာနိန္ဒြိယမှုဝင်လျှင် တရားမကျန်တော့ပြီဖြစ်၍ ၎င်းကို မှုတွင်သွင်း၍မယူရ၊တရားကျန်စေလိုမှုလျှင်အကြောင်းတည်း။

နဟေတု။ပ။နောဝိဂတမှု ဈာနိန္ဒြိယ၊ အတ္ထိ၊အဝိဂတ ဗာဝီသကၡိ။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နောဝိဂတ ပစ္စယာ ဈာနိန္ဒြိယေဧကံ၊အတ္ထိယာဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။

သဈာနိန္ဒြိယ။ ။ယခင်ကချန်ထားခဲ့သောဈာနိန္ဒြိယကိုမှုတည်၊ အာဟာရကို ချန်ထားရ၍ ဟာ ကျန်သည်။ ။

သောဠသကမှ ဗာဝီသက။နဟေတု။ပ။နောဝိဂတမှုအာဟာရ။ အတ္ထိ။အဝိဂတ ဗာဝီသကၡိ။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။"နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နောဝိဂတပစ္စယာ အာဟာရေဧကံ၊အတ္ထိယာဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။နဟေတုပစ္စည်းပြီးပြီ။ ။

နာရမ္မဏပစ္စည်း။

နာရမ္မဏမှုဟော။ နံ။သနံ။သ၊ည။ပစ်။သေး။ကံ။ ဝိပါ။ဟာ။ဈာ။ ဈာ။ မဂ်။သံ၊ နတ္ထိ။ ဝိဂတာဒုကၡိ။ အလုံးရုံသော ဟေတုအစရှိသောပစ္စည်း။ "နာရမ္မဏပစ္စယာဟေတုယာသတ္တ၊အနန္တရေသတ္တ သမနန္တရေသတ္တ သဟဇာတေနဝ" စသော ဝိဿဇ္ဇန မူလီများကို ၎င်းတို့သင့်ရာသို့။ ။

နာရမ္မဏမှုအဓိပတိဒုကၡိ။ ။အလုံးရုံသော သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်း၊ "နာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာသတ္တ"။ (နာရမ္မဏမှုဖြစ်၍ အာမျိုးပြုတ်ခြားအာကွက်တရားများ လုံးဝမရပြီ)။ ။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ

နိဿယ ခုက္ခ၌။ ။သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ "နိဿယေ တေရသ"။ ။

ဥပနိဿယ ခုက္ခ၌။ ။အနန္တရူပ၊ပကတူပ ပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေ နဝ"။ ။

ပုရေဇာတ ခုက္ခ၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း၊ "ပုရေဇာတေ တီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ ခုက္ခ၌။ ။သဟဇာတ, ပုရေဇာတ, ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ခုက္ခ၌။ ။သဟဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ရူပ အာဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ ပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ တေရသ၊ အဝိဂတေ တေရသ"။ ။

ဝီကာဒိ။ ။နဟေတု ပစ္စည်း၏ တိကမှ ဗာဝီသကတိုင်အောင် သအာဟာရ၊ သဣန္ဒြိယတို့ပါ အားလုံး နဟေတုပစ္စည်းနှင့် တူပြီ။ အားလုံးဆိုပါ။ ။

နာဓိပတိ ပစ္စည်း။

အနန္တရစသော ဝိသဘာဂမူလီများကို ၎င်းတို့ သင်္ချာအတိုင်း ဆိုပါ။

နာဓိပတိမူ ဟေတုခုက္ခ၌။ ။ဝီမံသာ ဓိပတိမှ တပါး အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း "နာဓိပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ"။ ။

အာရမ္မဏ ခုက္ခ၌။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ "အာရမ္မဏေ နဝ"။ (မှတ်နည်းများပြခဲ့ပြီ)။ ။

သဟဇာတ ခုက္ခ၌။ ။သဟဇာဓိမှ တပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ "သဟဇာတေ နဝ"။ ။

အညမည ခုက္ခ၌။ ။အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးမှ တပါး အညမညပစ္စည်း။ "အညမညေ တီဏိ"။ ။

နိဿယ ခုက္ခ၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှတပါး ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သဟာဓိမှတပါး သဟဇာတနိဿယ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း "နိဿယေ တေရသ"။ ။

ဥပနိဿယ ခုက္ခ၌။ ။အနန္တရူပ၊ပကတူပပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေ နဝ"။ ။

ပုရေဇာတ ခုက္ခ၌။ ။အာပုဓိမှတပါး အာရမ္မဏပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ "ပုရေဇာတေ တီဏိ"။ ။

ဝိပါက ခုက္ခ၌။ ။ဖိုလ်လေးချဉ်ရှိသော အဓိပတိ တရားကိုယ် လေးပါးမှတပါး အလုံးစုံသော ဝိပါကပစ္စည်း။ "ဝိပါကေ ဧကံ"။ ။

အာဟာရ ခုက္ခ၌။ ။ဝိတ္တာဓိပတိမှတပါး နာမ်အာဟာရ၊ ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေ သတ္တ"။ ။

ဣန္ဒြိယ ခုက္ခ၌။ ။ဝိတ္တာဓိ, ဝီရိယာဓိ, ဝီမံသာဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော သဟာတိ၊ ပုတိ၊ ရူပတိ ပစ္စည်း။ "ဣန္ဒြိယေ သတ္တ"။ ။

မဂ္ဂ ခုက္ခ၌။ ။ဝီရိယာဓိ ဝီမံသာဓိပတိမှတပါး မဂ္ဂပစ္စည်း။ "မဂ္ဂေ သတ္တ"။ ။

သမ္ပယုတ္တ ခုက္ခ၌။ ။အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါး လေးပါးမှ တပါး သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "သမ္ပယုတ္တေ တီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တ ခုက္ခ၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှတပါး ဝတ္ထာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အဓိပတိ တရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးမှတပါး သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ခုက္ခ၌။ ။အာပုဓိမှတပါး အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ၊ သဟာဓိမှတပါး သဟဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ တေရသ၊ အဝိဂတေ တေရသ"။ ။

ဝီကာ။ ။နဟေတုမူဝင်၍ သဘာဂမူလီများတွင် ဟေတုဆိုင်ရာ သဘာဂများကို ထပ်၍မှတ်ရသည်သာ ထူး၏။ သင်္ချာမထူး။ ဒုကအတိုင်းပင် ဆိုတတ်လောက်ပါပြီ။ ဆိုပါတော့။ ။

စတုက္ကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်လုံးဝတူသွားပြီ။ အားလုံးဆိုတော့။ (နာနန္တရ၊ နသမနန္တရ၊ နောနတ္ထိ နောဝိဂတ ပစ္စည်း။)

ဒုက။ ။နာနန္တရမူဖြစ်၍ အနန္တရူပမျိုးဆိုင်ရာ အားလုံးပြုတ်ချင်းမှုသာထူး၏၊ သင်္ချာများမှာ နဟေတုဒုကနှင့်တူပြီ။ ဆိုတော့။ ။

တိက။ ။နဟေတုမူဝင်လာ၍ ဆိုင်ရာသဘာဂများကို မှတ်ရုံသာ ရှိသေး၏၊ သင်္ချာများ မထူးကြသေး၊ မှတ်၍ဆိုတော့။ ။

စတုက္က။ ။နာရမ္မဏမူဝင်လာ၍ အဓိပတိတွင် သဟာဓိကြွင်းသာ ကျန်ရကား သင်္ချာသတ္တသာဖြစ်၏။ အကြွင်းစုမထူးသေး။ ။

ပဉ္စကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်လုံးဝတူပြီ၊ အားလုံးဆိုတော့။ ။

နသဟဇာတ ပစ္စည်း

ဒုက။ ။သဟမျိုးဆက်ဆက်ပစ္စည်းများကို မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ၊ ဝိသဘာဂမူလီများကိုဆိုပါ၊ ။

နသဟဇာတမူ အဓိပတိ ဒုက္ခ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း "နသဟဇာတပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ"။ ။

နိဿယ ဒုက္ခ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်း။ "နသဟဇာတပစ္စယာ နိဿယေ တီဏိ"။ ။

ကမ္မ ဒုက္ခ၌။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ "ကမ္မေ ဒွေ" (ကမ္မ သုံးမျိုးကို ပေါင်း၍ သာမညဆိုလိုက်သည်)။ ။

အာဟာရ ဒုက္ခ၌။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေ ဧကံ"

ဣန္ဒြိယ ဒုက္ခ၌။ ။ပုတိ၊ ရူပတိ ပစ္စည်း။ "ဣန္ဒြိယေ ဧကံ"။

ဝိပ္ပယုတ္တ ဒုက္ခ၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း၊ ပုရေဝိပ်၊ ပစ္ဆာဝိပ် ပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဒုက္ခ၌။ ။အာပုတ္ထိ၊ ဝတ်ပုတ္ထိ၊ ပစ္ဆာတ္ထိ၊ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ ရူပတိတ္ထိ ပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ သတ္တ၊ အဝိဂတေ သတ္တ"။ ။

တိက။ ။မထူးပြီ၊ ဒုကအတိုင်းဆို။ ။

စတုက္က။ ။အာမျိုးပါပြုတ်ပြီ၊ ဝိသဘာဂမူလီများဆိုပါ။

နသဟဇာတ၊ ပ၊ နာရမ္မဏမူ နိဿယ စတုက္က၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ ပစ္စည်း။ "နသဟဇာတပစ္စယာ၊ ပ၊ နာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ တီဏိ"။ ။

ဥပနိဿယ စတုက္က၌။ ။အနန္တရူပ၊ ပကတူပ ပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေ နဝ"။ ။

ပုရေဇာတ စတုက္က၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်း။ "ပုရေဇာတေ တီဏိ"။ ။

ကမ္မမှ အတ္ထိတိုင် စတုက္က၌။ ။ဝိပ္ပယုတ္တမှ ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ အတ္ထိ အဝိဂတမှ အာပုပြုတ်ရုံသာထူး၏၊ တိက အတိုင်း သင်္ချာများကိုပါ ဆိုပါတော့။ ။

ပဉ္စက။ ။အာဓိ၊ သဟာဓိတို့မှာ စတုက္ကကပင်ပြုတ်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ ၎င်းတို့မူဝင်မှုအတွက် မထူးပြီ၊ စတုက္ကအတိုင်းဆို။ ။

ဆက္က။ ။အနန္တရူပမျိုးပြုတ်မှုသာထူး၏၊ စတုက္ကနှင့်အတူဆို။

သတ္တကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တူပြီ။ (ဤသို့တူပြီဆိုတိုင်း ဗာဝီသက တိုင်အောင် သအာဟာရ၊ သဣန္ဒြိယတို့ကိုပါ ဟေတုကဲ့သို့ ဟောရပေမည်)။ ။

နအညမညပစ္စည်း

ဒုက။ ။ဒုကဟူသမျှ ဝိသဘာဂ မူလီများကို ဆိုပြီးလွယ်အောင် ဆိုရမည်ကို သတိပြုခဲ့ပါ၊ များအတွက် နောက်မမှာပြီ။ ။

နအညမညမူ ဟေတုဒုက္ခ၌။ ။ပဋိသန္ဓေ ရုပ်၊ ပဝတ္တိ ဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး "နအညမညပစ္စယာ ဟေတုယာ တီဏိ"။ (ပြဆိုသည် သဘာဂ မှတ်ကြွင်းတည်း၊ ဤသို့သောမူလီများ၌ သင်္ချာများကိုပေါ်အောင်လွယ်အောင် တရားနှင့်တကွထုတ်ပြမည်)။ ။

နအာရမ္မဏမူ အဓိပတိ ခုကာ၌။ ။အာဓိပတိပစ္စည်း။ သဟဇာတာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော သဟဇာဓိပစ္စည်း။ "နအာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာအဋ္ဌ"။ ။

သဟဇာတဒုကာ၌။ ။အာရမ္မဏမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း။ "နအာရမ္မဏပစ္စယာ သဟဇာတေပဉ္စ"။(ရှတ်ပုံအကျယ်ပြခဲ့ပြီ)။ ။

နိဿယဒုကာ၌။ ။အာရမ္မဏမှတပါး သဟနိ။ ပုရေနိ ပစ္စည်း။ "နိဿယေသတ္တ"။ ။

ကမ္မဒုကာ၌။ ။စိတ္တဇရုပ်, ဟဒယ ဝတ္ထုမှ တပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော စေတနာဟု ဆိုအပ်သော သဟဇာတ ကမ္မ၊အနန္တရ ဗလဝကမ္မ ဗလဝဒုဗ္ဗလ ကမ္မပစ္စည်း၊ "ကမ္မေတီဏိ"။

ဝိပါကဒုကာ၌။ ။စိတ္တဇရုပ်, ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ပဉ္စဝေါကာရဝိပါက်ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ "ဝိပါကေဧက"။ ။

အာဟာရ ဒုကာ၌။ ။စိတ္တဇရုပ်, ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါး ဟုဆိုအပ်သော နာမ်အာဟာရ၊ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေတီဏိ"။ ။

ဣန္ဒြိယဒုကာ၌။ ။စိတ္တဇရုပ်, ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေ ကမ္မရုပ်အားတတ်သော နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ် သော သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ "ဣန္ဒြိယေတီဏိ"။ ။

ဈာနဒုကာ၌။ ။စိတ္တဇရုပ်,ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော ဈာနပစ္စည်း၊"ဈာနေတီဏိ"။ ။

မဂ္ဂဒုကာ၌။ ။သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်, ဟဒယ ဝတ္ထုမှ တပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတတ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ကိုးပါး။"မဂ္ဂေတီဏိ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ညှဉ်မှတပါး သဟဇိပ်၊ ပုရေဇိပ်၊ပစ္ဆာဇိပ်ပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုကာ၌။ ။အာပုဉ္စိပစ္စည်း၊အညမှတပါးသဟဇာတတ္ထိ၊ပုရေတ္ထိ၊ပစ္ဆာတ္ထိ၊ရုပ်ဟာတ္ထိ၊ရူပဇီဝိတ္ထိပစ္စည်း။"အတ္ထိယာသတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ဝိကာ။ ။နဟေတုမူဝင်၍ ဧကတုဆိုင်ရာ သဘာဂများကို ထပ်၍ရှတ်ရန်သာထူး၏။သင်္ချာများမှာ ဒုကနှင့်တူ၏။ဆိုဘော့။ ။

စတုက္က။ ။နာရမ္မဏမူဝင်၍ အဓိပတိ၊အာဓိပြတ်ရကား သဟာဓိကွင်းတီဏိသာရတော့မည်၊ကြွင်းအာရမ္မဏမျိုးရသေးမှုလိတ်၍ ရင်းတုံ့ပြတ်ချုံသာရှိသေး၏။ သင်္ချာမထူးသေး ဆိုပါ၊ ။

ပဉ္စက။ ။သဟာဓိဆိုင်ရာသဘာဂကျ ားကို ထပ်၍ရှတ်ရုံသာ ထူးမည်၊သင်္ချာမထူးသေး၊ထပ်ခါရှတ်၍ဝ ဂ္ဂသွားဆိုပါ၊ ။

ဆက္က၊သတ္တက။ ။အနန္တရူပမျိုးများ ပြတ်၍ ရင်းသက်ဆိုင်ရာ မူလီများ ပုံမဆိုရပြီ၊သင်္ချာကား မထူးသေးဆိုပါ၊ ။

အဋ္ဌကာဒိ။ ။နဟေတုပစ္စည်းနှင့်လုံးဝ တူပြီ။ ။

နဝိသေသပစ္စည်း။

ခုက။ ။သဟာမျိုး ပုရေမျိုးများ ပြတ်ကြပြီ။ ။

နဝိသေသမူအာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ်မှ တပါး အလုံးရုံ သော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ "နဝိသေသယပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ"။ ။

အဓိပတိဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ်မှတပါး အာဓိပစ္စည်း။ "အဓိပတိ ယာသတ္တ"။ ။

ဥပနိဿယဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ်မှတပါး အာရမ္မဏူပ၊ အနန္တရူပ၊ပကတူပနိဿယပစ္စည်း။"ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။အာပုပစ္စည်း၊"ပုရေဇာတေတီဏိ"။ ။

ကမ္မဒုကာ၌။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ "ကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရဒုကာ၌။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။"အာဟာရေဧက"။ ။

ဣန္ဒြိယဒုကာ၌။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊"ဣန္ဒြိယေဧက"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ပစ္ဆာဇိပ်ပစ္စည်း၊"ဝိပ္ပယုတ္တေတီဏိ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုကာ၌။ ။အာပုတ္ထိ၊ပစ္ဆာတ္ထိ၊ရုပ်ဟာတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတ္ထိပစ္စည်း၊"အတ္ထိယာသတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ဝိကာ။ ။ဒုကနှင့်မထူးပြီ၊ ဆိုတော့။ ။

စတုက္က။ ။နာရမ္မဏမူဝင်သာပြန်၍ အနန္တရူပ၊ ပကတူပ၊ ပစ္ဆာ၊ ကာ၊ ဟာ၊ ဣန္ဒြိမျိုးသာ ကျန်တော့မည်။ ရင်းဘို့ရသော မူလီ သွတ်ပါ၊ ။

နဝိသေသယ၊ပ၊နာရမ္မဏ၊နံ၊သနံ၊နဥ္ဇိ၊ဝိဂတစတုက္က၌။ ။အာနန္တရ အစရှိသောပစ္စည်း၊ "နဝိသေသယပစ္စယာ၊ပ၊နာရမ္မဏပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ၊သမနန္တရေသတ္တ၊ နတ္ထိသာသတ္တ၊ဝိဂတေသတ္တ"။

ဥပနိဿယစတုက္က၌။ ။အနန္တရူ၊ပကတူပစ္စည်း၊ "ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ပစ္ဆာဇာတစတုက္က၌။ ။ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၊"ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ"။ ။

ကမ္မစတုက္က၌။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊"ကမ္မေဒွ"။ ။

အာဟာရစတုက္က၌။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေဧက"။ ။

ဣန္ဒြိယစတုက္က၌။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ "ဣန္ဒြိယေဧက"။

ဝိပ္ပယုတ္တစတုက္က၌။ ။ပစ္ဆာဇိပ်ပစ္စည်း၊"ဝိပ္ပယုတ္တေတီဏိ"။

အတ္ထိ၊အဝိဂတစတုက္က၌။ ။အာပုတ္ထိ၊ပစ္ဆာတ္ထိ၊ ရုပ်ဟာတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတ္ထိပစ္စည်း၊"အတ္ထိယာသတ္တ၊အဝိဂတေသတ္တ"။ ။

ပဉ္စက။ ။ဝိမှာပြတ်ပြီးဖြစ်၍ စတုက္ကနှင့်တူပြီ၊ ဆိုဘော့၊ ။

ဆက္က၊သတ္တက။ ။အနန္တရူပမျိုးပြတ်မှုသာထူး၏ သင်္ချာမထူး၊ ။

အဋ္ဌက၊နဝက။ ။သဟာ၊အညတို့မှာပြတ်ပြီးဖြစ်၍ ဆက္ကနှင့် မထူးပြီ၊ဆက္ကအတိုင်းဆိုတော့၊ ။

ဒသကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ဆိုတော့။ ။

နဥပနိဿယပစ္စည်း။

ခုက။ ။ဝိသဘာဂမူလီများကိုဆိုပါ။ ။

နဥပနိဿယမူအာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။အာရမ္မဏူပ နိဿယမှ တပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ "နဥပနိဿယပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ"။

အဓိပတိဒုကာ၌။ ။သဟာဓိပစ္စည်း။ "အဓိပတိယာသတ္တ"။

နိဿယဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထုဒိမှ တပါး အလုံးရုံသော နိဿယ ပစ္စည်း၊"နိဿယေတေရသ"။ ။

ပုရေဇာတဒုကာ၌။ ။အာပုဒိမှ တပါး အာပု၊ဝတ်ပုပစ္စည်း။"ပုရေဇာတေတီဏိ"။ ။

ကမ္မဒုကာ၌။ ။သဟဇာတကမ္မ၊ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ "ကမ္မေသတ္တ"။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုကာ၌။ ။ဝတ္ထုဒိမှတပါး အလုံးရုံသော ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း။"ဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုကာ၌။ ။အာပုဒိမှ တပါး အလုံးရုံသော အတ္ထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်း။"အတ္ထိယာတေရသ အဝိဂတေတေရသ"။ ("အလုံးရုံသော"မှာ ဇာသန္တိကျန် ယမှ တရားအားလုံးကိုဆိုလိုသည်)။

ပဥ္စဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ

တိကာ။ ။ဟေတုသိုင်ရာသဘာဂများကိုထပ်၍နှုတ်ခါဆိုပါ။ ။

စတုက္က။ ။အာမျိုးပြတ်ကြပြီ၊ သင်္ချာမထူးသေး၊ ဆိုပါ။ ။

ပဉ္စက။ ။သဟာဓိကို ဆိုင်ရာသဘာဂ မူလီများတွင် ထပ်၍ နှုတ်ခါ ဆိုရမှုသာထူး၏။နှုတ်ပုံများပြခဲ့ပြီ။ ဆိုပါ။ ။

ဆက္က။သတ္တက။ ။အနန္တရူပမျိုးမှာ အစကတည်းက ပြတ်ပြီးဖြစ်၍ မထူးပါ။သင်္ချာများ သတ္တက တိုင်အောင် ဒုကနှင့်တူကြ၏။

အဋ္ဌက။ ။သဟမျိုးပါ ပြတ်ပြန်ရကား ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ ဈာ မူလီ ရသော ပစ္စည်းများကို မူလီသွတ်ခါ ဆိုပါတော့။ လွယ်လောက်ပြီ။ ။

နဝက။ ။အဋ္ဌကနှင့်တူပြီ။ ။

ဒသကာဒိ။ ။နဟေတုနှင့်လုံးဝတူပြီ။ အားလုံးဆိုတော့။ ။

နပုရေဇာတပစ္စည်း။

ဒုက။ ။ဝိသဘာဂမူလီများကို ဆိုပါ။ ။

နပုရေဇာတမူအာရမ္မဏဒုက၌။ ။အာပုမှတပါး အာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ "နပုရေဇာတ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ"။ ။

အဓိပတိဒုက၌။ ။အာပုဓိမှ တပါး အာဓိ။ သဟာဓိပစ္စည်း၊ "အဓိပတိယာဒ္ဒေသ"။ ။

နိဿယဒုက၌။ ။သဟာနိပစ္စည်း။ "နိဿယေနဝ"။ ။

ဥပနိဿယဒုက၌။ ။အာပုဥ်မှတပါး အလုံးရုံသော ဥပနိဿယပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေ နဝ"။ ။

ဣန္ဒြိယဒုက၌။ ။သဟတိ၊ရူပတိ ပစ္စည်း။ "ဣန္ဒြိယေသတ္တ"။

ဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။သဟဝိပ်၊ ပစ္ဆာဝိပ်ပစ္စည်း။ "ဝိပ္ပယုတ္တေ တိဏိ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုက၌။ ။သဟတ္ထိ၊ပစ္ဆာတ္ထိ၊ ရုပ်ဟာတ္ထိ၊ရူပတိတ္ထိပစ္စည်း။ "အတ္ထိသာနဝ၊အဝိဂတေနဝ"။ ။

တိကာဒိ။ ။ဘိကမှာ ဟေတုသဘာဂနှုတ်၊စတုက္ကမှာ အဓိပတိ၌ သတ္တ။ပဉ္စကမှာမထူး။ ဆက္က၊သတ္တက၌ အနန္တရူပမျိုးပြတ်၏။ အဋ္ဌက၌ သဟမျိုးပါပြတ်ရကား ပကတူပ၊ပစ္ဆာ၊ကံ၊ဟာ၊ဈာ သာ ကျန်၍ ရင်းဆိုင်ရသော မူလီပစ္စည်းများကိုဆိုပါတော့။ ။

နပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။

ဒုက။ ။ဝိသဘာဂမူလီများကိုဆိုပါ။(ပစ္စည်း ၂၀ တည်း)။ ။

နပစ္ဆာဇာတမူဝိပ္ပယုတ္တဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏ ပစ္စည်း။ သဟဝိပ်၊ပုရေဝိပ် ပစ္စည်း။ "နပစ္ဆာဇာတပစ္စယာဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုက၌။ ။အာပုတ္ထိ၊ သဟတ္ထိ၊ ပုရေတ္ထိ၊ ရုပ်ဟာတ္ထိ၊ ရူပတိတ္ထိပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာ ဒ္ဒတေရသ၊အဝိဂတေတေရသ" (ပစ္ဆာပြတ်၍ ပစ္ဆာဟာ၊ ပစ္ဆာဈာမိဿကမရလည်း သဟပုရေမိဿက ရသေးခြင်း။ သဟတွင် (ကုဗျာ၊ဗျာ) (အကုဗျာ၊ ဗျာ) ရှိသေးခြင်းတို့ကြောင့် သင်္ချာကား မလျော့)။ ။

တိကာဒိ။ ။ဟေတုစသော သဘာဂများကို နှုတ်ခြင်း၊ အာရမ္မဏမျိုးပြတ်ခြင်း စသော ပြခဲ့သောနည်းကိုမှီး၍ အားလုံးဆိုပါတော့။ ။

နာသေဝနပစ္စည်း။

အနန္တရ၊သမနန္တရ၊နတ္ထိ၊ ဝိဂတမူလီများတွင် အနုလောမ ပစ္စနိက်နည်းတူ သင်္ချာပဉ္စရကြ၏။အကြွင်းရနဟေတုနှင့်တူပြီ။ဆိုပါ။ ။

နကမ္မပစ္စည်း။

ကံမျိုးပြတ်မှုသာထူး၏။ သင်္ချာများနဟေတုနှင့်တူပြီ၊ဆိုပါ။ ။

နဝိပါကပစ္စည်း။

ဝိပါကဆိုင်ရာ သဘာဂများကို နှုတ်၍ဟောရရုံပင်၊သင်္ချာများမှာ နဟေတုနှင့်တူပြီ။ဤသို့လွယ်ကူသောပစ္စည်းများကို ပါဠိတော် သက်သက် ရွတ်လိုက်လျှင် ကိစ္စလည်းပြီးလွယ်၊ အကောက်များလည်း မိမိတို့ဉာဏ်ထဲမှာ လျှင်မြန်စွာပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ ဖါဠိရွတ်ပါ။ ။

နအာဟာရ၊ နဣန္ဒြိယပစ္စည်း။

နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယတို့မူဝင်နေ၍ သအာဟာရ၊ သဣန္ဒြိယဟု ခွဲဘွယ်မလိုပြီ။ မိမိတို့ဆိုင်ရာ သဘာဂများကိုသာနှုတ်၍ဆိုပါ၊ အကြွင်းရနဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နဈာန၊နမဂ္ဂပစ္စည်း။

ဆိုင်ရာသဘာဂကိုနှုတ်၍ဆို၊နဟေတုနှင့်တူပြီ။ ။

နသမ္ပယုတ္တပစ္စည်း။

နအညမညသဘောသွားနှင့်မထူးလှ။ သင်္ချာများမှာလည်း ရင်းနှင့်တူ၏။ နအညမညကို နည်းမှီး၍ဆိုတော့၊ ။

နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။

ဒုက။ ။ဝိသဘာဂမူလီပါးပစ္စည်းကိုဆိုပါ။ ။

နဝိပ္ပယုတ္တမူဟေတုဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအားထက်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။"နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဟေတုယာတိဏိ"။ ။

အာရမ္မဏဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။ "နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ" ။

အဓိပတိဒုက၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှတပါး အာဓိပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအားတတ်သောသဟာဓိပစ္စည်း။ "အဓိပတိယာသတ္တ"။ ။

သဟဇာတဒုက၌။ ။သဟဝိပ်မှတပါး သဟဇာတ ပစ္စည်း။ "သဟဇာတေတိဏိ"။ ။

အညမညဒုက၌။ ။ညဝိပ်မှတပါး အညမညပစ္စည်း။ "အညမညေတိဏိ"။ ။

နိဿယဒုက၌။ ။သဟဝိပ်မှတပါး သဟာနိပစ္စည်း၊ "နိဿယေတိဏိ"။

ဥပနိဿယ ဒုက၌။ ။ဝတ္ထာဓိမှ တပါး ဥပနိဿယ ပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ပုရေဇာတဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှ တပါး အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း။ "ပုရေဇာတေတိဏိ"။ ။

ကမ္မဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအားတတ်သော သဟဇာတကမ္မ၊နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း။ "ကမ္မေပဉ္စ"။

ဝိပါကဒုက၌။ ။ဝိပါ၊ဝိပ်မှတပါး ဝိပါကပစ္စည်း။ "ဝိပါကေ ဧကံ"။ ။

အာဟာရ ဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအားတတ်သော နာမ် အာဟာရပစ္စည်း၊ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "အာဟာရေတိဏိ"။ ။

ဣန္ဒြိယဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအား တတ်သော သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊ "ဣန္ဒြိယေတိဏိ"။ ။

ဈာနဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအားတတ်သော ဈာနပစ္စည်း။ "ဈာနေတိဏိ"။ ။

မဂ္ဂ ဒုက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကဋ္ဌာအား တတ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ကိုးပါးဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂပစ္စည်း။ "မဂ္ဂေတိဏိ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတဒုက၌။ ။ဝတ္ထာရမ္မဏမှတပါး အာပုတ္ထိ၊သဟဝိပ်မှတပါးသဟတ္ထိ၊ရုပ်အာဟာရတ္ထိ၊ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိပစ္စည်း။ "အတ္ထိယာပဉ္စ၊အဝိဂတေပဉ္စ"။ (မိဿကများ လုံးဝမရနိုင်ပြီ)။

ပဋ္ဌာဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ

ဒ်ကား ။နဟေတုမူဝင်မှုအတွက် သင်္ချာမထူးသေး။ဒုက သဘောအတိုင်း ဆိုင်ရာသဘာဝကိုရွတ်၍ဆို၊ ။

စတုက္က။ ။အာမျိုးပြုတ်၍အဓိပတိ၌ တိကိ၊အဏ္ဏိ၊အဝိဂတ၌ တိကိဟု သင်္ချာထူး၏။ ကြွင်းမူလီများဆိုင်ရာအာရမ္မဏမျိုး ပြုတ်လည်း သင်္ချာမထူးကြသေး၊ ပုရေကား မူလီမသွတ်နိုင်ပြီ၊ဆို။ ။

ပဉ္စက။ ။သင်္ချာမထူးသေး။ဆိုပါ။

ဆဋ္ဌ။သတ္တက။ ။အနန္တရူပမျိုး ပြုတ်ရုံသာ၊ဆိုပါ။ ။

အဋ္ဌက။ ။သဟမျိုးပါပြုတ်ပြီဖြစ်ရာ ပကတူပ၊ကံ၊ဟာ၊ဈာ မျိုးများသာကျန်၍ ၎င်းတို့မူလီရသော ပစ္စည်းများကိုဆိုပါ။ ။

နဝိဂ္ဂယုတ္တ၊ပ၊နသောဘာဝတမူဥပနိဿယအဋ္ဌကဍ္ဍ။ ။ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း။ "နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ပ၊နသောဘာဝတ ပစ္စယာ ဥပနိဿယေ နဝ"။ ။

ကမ္မအဋ္ဌကဍ္ဍ၊ ။နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း၊"ကမ္မေဒွေ"။ ။

အာဟာရအဋ္ဌကဍ္ဍ။ ။ရုပ်ဟာပစ္စည်း။ "အာဟာရေကေ"၊

ဈာန်ယအဋ္ဌကဍ္ဍ။ ။ရုပတိ်ပစ္စည်း၊" ဈာန္ဒြိယေကေ"။ ။

အတ္ထိ၊အဝိဂတအဋ္ဌကဍ္ဍ။ ။ရုပ်ဟာ ရုပတိ်ပစ္စည်း၊ "အတ္ထိယာ ဧကံ၊အဝိဂတေဧကံ"။ ။

နဝက၊ဒသက။ ။မထူးသေး။အဋ္ဌက အတိုင်းဆို၊ ။

ဧကာဒသက။ ။ကံ၊ဟာ၊ဈာ တို့သာကျန်တော့ရကား ၎င်းတို့ရသော ကမ္မ၊အာဟာရ၊ဈာန္ဒြိယ၊အတ္ထိ၊အဝိဂတ ပစ္စည်းတို့ကို မူလီသွတ်၍ဆိုပါ။ ။

ဒွါဒသကစသည်။ ။သင်္ချာထူး မထူးကိုကြည့်၍ သဏှာဟာရ၊သဈာန္ဒြိယတို့ကိုပါ ကုန်စင်အောင်ဆိုပါ။ ဆိုဘတ်လောက်ပေပြီ။

နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတပစ္စည်း။

ဒုက။ ။သဟ၊ ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ ဟာ၊ဈာ မျိုးတို့ ပြုတ်နေပြီဖြစ်ရာ အာ၊အနန္တရူပ၊ပကတူပ၊ကံမျိုးတို့သာ ကျန်တော့မည်။ဝိသဘာဂ မူလီငါးပစ္စည်းကိုဆိုပါ၊ ။

နောအတ္ထိ၊နောအဝိဂတမူအာရမ္မဏ ဒုကဍ္ဍ။ ။အာပုမ္မတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ "နောအတ္ထိပစ္စယာ၊ နောအဝိဂတ ပစ္စယာ အာရမ္မဏေနဝ"၊ ။

အဓိပတိဒုကဍ္ဍ။ ။အာပုမ္မတပါး အာဓိပစ္စည်း၊ "အဓိပတိယာသတ္တ"။ ။

ဥပနိဿယဒုကဍ္ဍ။ ။အာပုမ္မတပါး အာရမ္မဏူပ၊ အနန္တရူပ ပကတူပ နိဿယပစ္စည်း၊"ဥပနိဿယေနဝ"။ ။

ကမ္မဒုကဍ္ဍ။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊"ကမ္မေဒွေ"။

တိက။ ။မထူးပြီ၊ဒုကအတိုင်းဆို၊ ။

စတုက္က။ ။အာရမ္မဏမျိုးပြုတ်ပြန်ပြီဖြစ်ရာ အနန္တရူပ၊ပကတူပ၊ကံမျိုးသာ ကျန်တော့သည်။ ။

နောအတ္ထိ၊ပ၊နာရမ္မဏမူအနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ စတုက္ကဍ္ဍ။ ။အနန္တရအကျုံးဝင်သောပစ္စည်း၊"အနန္တရေ သတ္တ၊သမနန္တရေသတ္တ နတ္ထိယာသတ္တ၊ဝိဂတေ သတ္တ"၊ ။

ဥပနိဿယစတုက္ကဍ္ဍ အနန္တရူပ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၊ "ဥပနိဿယေနဝ"၊

အာသေဝန စတုက္ကဍ္ဍ။ အာသေဝနပစ္စည်း၊ "အာသေဝနေ တီဏိ" ။

ကမ္မစတုက္ကဍ္ဍ၊ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊ "ကမ္မေဒွေ"၊

ပဉ္စက။ ။မထူးပြီ၊ စတုက္ကအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

ဆဋ္ဌ၊သတ္တက။ ။ပကတူပနှင့် ဗလဝဒုဗ္ဗလ ကမ္မသာ ကျန်တော့၍ ၎င်းနှစ်ပစ္စည်းကို မူလီသွတ်ခါ "ဥပနိဿယေနဝ။ ကမ္မေဒွေ"ဟုဆို။ ။

အဋ္ဌက၊နဝက၊ဒသက။ ။မထူးပြီ။သတ္တကအတိုင်းဆို။ ။

ဧကာဒသက။ ။ကမ္မတမျိုးသာ ကျန်တော့မည်၊ဥပမူဝင်လာ၍ သဥပနိဿယခေါ်၏။ကမ္မကို တရားမကျန်၍မူထဲ၌မသွင်းရ။ ။

နောအတ္ထိ၊ပ၊နဥပနိဿယမူ ကမ္မဧကာဒသကဍ္ဍ။ ။ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ ကမ္မပစ္စည်း၊ "နောအတ္ထိပစ္စယာ။ ပ၊ နဥပနိဿယ ပစ္စယာ ကမ္မေဒွေ"၊ ။

ဒွါဒသကမှစတုဝီသက။ ။မူလီမှာကမ္မဘမျိုးသာရ၍ ကြွင်းပစ္စည်းများ မူဝင်လာသော်လည်း မထူးပြီ။မူသွင်းခါ သွင်းခါဆိုပါ။

နောအတ္ထိ၊ ပ၊ နောအဝိဂတမူ ကမ္မစတုဝီသကဍ္ဍ။ ။ဗလဝ ဒုဗ္ဗလကမ္မပစ္စည်း။ "နောအတ္ထိပစ္စယာ။ ပ၊ နောအဝိဂတ ပစ္စယာ ကမ္မေဒွေ"။ ။

သကမ္မ။ ။နဥပမူဝင်ရာ ကမ္မကို မူလီသွတ်တို့ ချန်ခဲ့ရသလို နကမ္မမူဝင်ရာ၌ ဥပနိဿယကို ချန်ထားရပေမည်၊ ဒုကမှ ဒသက တိုင်အောင် သဥပနိဿယနည်းတူဆို။ ။

ဧကာဒသကမှတေရသက။ ။နောအတ္ထိ၊ပ၊ နနိဿယ၊ပ၊နသောဘနမူ ဥပနိဿယတေရသကဍ္ဍ။ ။ပကတူပ ပစ္စည်း။ "ဥပနိဿယေနဝ"၊ ။

ကမ္မတေရသကဍ္ဍ။ ။နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊"ကမ္မေဒွေ"

စုဒ္ဒသကမှစတုဝီသက။ ။နောအတ္ထိ၊ပ၊နကမ္မ၊ပ၊နောအဝိဂတမူ ဥပနိဿယစတုဝီသကဍ္ဍ။ ။ပကတူပပစ္စည်း၊"ဥပနိဿယေနဝ"၊ ။

မှတ်ထားချက်။ ။ပါဠိတော်အကောက် ပေယျာလ ပေါင်းများ စွာဘို့ကို ပေါ်နိုင် ကောက်နိုင်ရန် အတော်ပင် ကျယ်ဝန်းစွာရေး ပြပါ၏။ ။

ပစ္စနီယာနုလောမ အကျဉ်းချုပ်။ ။ဆိုင်ရာသဘာဝကိုရွတ်၊ မူလီပစ္စည်းများ၏ တရားအကျန် ဘုံ သင်္ချာနှင့်တကွ အပြည့်အစုံ ပြထားသော ဇယားတွင် ကြည့်၍ သင်္ချာလျော့သင့် မလျော့သင့်ကို မှတ်၍သင်္ချာထုတ်ပါ။ ။

ဝိဘင်းဆုတ်နည်း၊ ကောက်နည်း။ ။ဝိသဘာဂ မူလီများကို ဝိဘင်္ဂ ဝိသဘာဂ ပစ္စည်းများ၏ ပါဠိတော်အတိုင်းပင် ပါဠိထုတ်ရ ကောက်ရပေမည်။သဘာဂမူလီများ၌သာ ဆိုင်ရာသဘာဝကိုရွတ်၍ ကောက်ရပေမည်၊ ။

နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဒသ။ ။၎င်း၌ (ကု၊ကု) ဝယ် "ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ နဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော၊အာရမ္မဏာဓိပတိ၊သဟဇာတာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိအတွက် အာဓိအတိုင်း ကောက်ပါ။ သဟဇာ တာဓိပတိအတွက် ဝိပ်သာဓိပတိကြည့်သော အာဓိပတိ တရားကိုယ် သုံးပါးကို ကောက်၍ "သဟဇာတာဓိပတိ။ ကုသလာဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ နဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဖြင့်၍နည်းပြကိုမှီး၍ ဝိဘင်္ဂဝါရကို နည်းယူခါ ကုန်စင်အောင်ဆိုပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရသင်္ချာခန်း အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ သဘာဂ ကိုယူခဲ့၏။ သဘာဂမှုဃဋနာဟု အနုလုံကိုရင်း သုဒ္ဓသင်္ချာမျိုးများ ကို မှတည်၍ ပစ္စနိက်ကိုရင်း မူသင်္ချာတွင်ဆိုင်ရာမူလီသဘာဂများ ကိုရွတ်၍အနုလောမပစ္စနိက်ကိုရင်း မူလီသင်္ချာတွင် ဆိုင်ရာမူသဘာ ဂများ ဘုံ ရွတ်၍ ပစ္စနီယာနုလောမကိုရင်း ယူခဲ့ရာ အားလုံး သုဒ္ဓ သင်္ချာဖြင့်ပင် ကိစ္စပြီးပါစေ၊မကျက်ပါနှင့် ကျက်၍ထည်းမရနိုင်ပါ၊ သဘောမိပါစေ၊ ။

ပဉှာဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ											နယေတု နမူနာပြဇယား										
ပစ္စည်း	အာ	သဟာ	ဥပ (အနန္တရူပ)	ဥပ (ပကတူပ)	ပုရေ	ပစ္ဆာ	ကံ	ဟာ	ဣ		၂	၃	၄	၅ ၆	၇ ၈	၉	၁၀ ၁၁	၁၂ ၁၃	၁၄ ၁၅	သဟာ ၁၆-၂၂	သဣ ၁၆-၂၂
ဟေ		ဟေ																			
အာ	*အာ										၆										
ဓိ	အာဓိ	သဟာဓိ									၁၀	၇									
နံ			*နံ								၇	=	=								
သနံ			*သနံ								၇	=	=								
သ		*သ									၆	=	=	=							
ည		ည									၃	=	=	=							
နိ	ဝတ္ထု	*သဟနိ			*ပုရေနိ						၁၃	=	=	=	၃						
ဥ	အာရမ္မဏူပ		*အနန္တရူ	*ပကတူ							၆	=	=	=	၆	၆					
ပု	အာပု				*ဝတ်ပု						၃	=	=	=	၃						
ပစ်						*ပစ္ဆာ					၃	=	=	=	၃	၃	၃				
သေ			သေ								၃	=	=								
ကံ		သဟာကံ	နံ ကံ	ဗလဝ ကံ			*ကံ				၇	=	=	=	၂	၂	၂	၂			
ဝိပါ		ဝိပါ									၁	=	=	=							
ဟာ		နာမ်ဟာ						*ရုပ်ဟာ			၇	=	=	=	၁	၁	၁	၁	၁		၁
ဣ		သဟာဣ			ပုဣ				*ရူပဇီ		၇	=	=	=	၁	၁	၁	၁	၁	၁	
ဈာ		ဈာ									၇	=	=	=							
မဂ်		မဂ်									၇	=	=	=							
သံ		သံ									၃	=	=	=							
ဝိပ်	ဝတ္ထု	သဟာဝိပ်			*ပုရေဝိပ်	*ပစ္ဆာဝိပ်					၅	=	=	=	၅	၃	၃				
အတ်	အာပု	*သဟာ			*ဝတ်ပု	*ပစ္ဆာ		*ရုပ်ဟာ	*ဣ		၁၃	=	=	=	၇	၅	၅	၁	၁	၁	၁
နတ်			*နတ္ထိ								၇	=	=								
ဝိဂ			*ဝိဂတ								၇	=	=								
အဝိ	အာပု	*သဟာ			*ဝတ်ပု	*ပစ္ဆာ		*ရုပ်ဟာ	*ဣ		၁၃	=	=	=	၇	၅	၅	၁	၁	၁	၁

ဤဇယားတခုတည်းဖြင့်ပင်လျှင် ပဉှာဝါရသင်္ချာ ခဏ်းများအတွက် ကိစ္စပြီးနိုင်လည်း မသင်ကြားဘူးသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်ဃဋနာများမှာ ရှုပ်ထွေးဘွယ်ရှိ၍သီးခြားဇယားဖြင့် ပြထားပေသည်။ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သင်္ချာခဏ်းကိုမှများပြီးဆုံးသောအခါ ဤဇယားတခုတည်း၌အားလုံးဝင်နိုင်အောင် လေ့ကျက်ပေးပါလျှင် အထူးကျေးဇူးများကြောင်းတွေ့ရပါလိမ့်မည်။စမ်းသပ်၍ကြည့်ပါ။ ။

အနုလောမဆဘာဂ။ ။သဘာဂခဏ်းက ပြခဲ့သည့် အတိုင်းပင် အထူးအထွေမရှိပါ။ ။

ဃဋနာ။ ။အနုလောမပစ္စနိက်၌ပြခဲ့သော "အာပုမိ၊ သဟာမိ"စသော မိထကဃဋနာခေါင်းစဉ်များကိုဆိုင်ရာဆိုင်ရာအတွက်နှင့်မိမိ၏ မိတ်ထဲကသင်ရွေး၍ မိသကဃဋနာများကိုရင်းဖသားရှိအတိုင်းပကိဏ္ဏကဃဋနာများကိုရင်း, သဟာဇာတဃဋနာများကိုရင်း (သမိပါကများနှင့်တကွဆိုခဲ့ပြီဖြစ်၍သွင်းရန်မခဲလှပါ)သွင်းယူပါ။ ။

ပစ္စနိက်။ ။ဤဇယားအတိုင်းပင် ပစ္စနိက်က ပြခဲ့ပေပြီ။

အနုလောမပစ္စနိက် ဒုက။ ။ဇယားအတိုင်းပင်။ ။

ဃဋနာ။ ။ပြခဲ့ပြီးများအတိုင်းနှစ်လုံးသွင်း၍ဆိုပါ။ ။

ပစ္စနီယာနုလောမ။ ။ဤဇယားအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ ။

အထူးမှာထားချက်။ ။ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို မမေ့မပျောက်စေရဘဲ အလိုရှိသောအခါတွင်အသုံးချနိုင်ရန်မှာ ဆက်ရ,ပဉှာဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာ၊ ပဉှာဝါရဝိဘင်္ဂအတွက်အာရမ္မဏ, အာရမ္မဏာဓိပတိ,အနန္တရ, နာနာက္ခဏိက ကမ္မအစရှိသော ဇယားများ, ပဉှာဝါရ သင်္ချာခဏ်းများအတွက်ဃဋနာခေါင်းစဉ်များ သာ၍ စ၍ ၎င်းစုကိုကျက်ရမှတ်များပါ၊ ၎င်းဖရထားပါစေ။ ။

ပဉှာဝါရ၊ ပစ္စနီယာနုလောမပြီးပြီ၊

ပဋ္ဌာဝါရ သင်္ချာများကို လေးချက်သေလှည့်နည်း။

ပါဠိတော်အစဉ်အတိုင်း အနုလုံပစ္စနိက်၊ အနုလောမပစ္စနိက်၊ ပစ္စနိယာနုလောမများကို ဟောပြီးသောအခါ လေးချက်သေ လှည့်မှုနှင့် တချို့တချာ ဝန်ထေးဘွယ် ရှိမည်မဟုတ်။ ကိစ္စပြီးစီးပြီးသားဖြစ်သည်။ သင်္ချာဉာဏ် ထက်သန်ပိမ့်သောဌါရင်း အရကောက်ဆရာတော်ကြီးများ လှည့်ထားပုံကို ဉာဏ်ကစား၍ပေးနိုင်ရန်ရင်း ပါဠိတော် ဟောစဉ်အတိုင်း အကျဉ်းမျှပြဦးအံ့။ နည်းတခုရသျှင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ သဘောကျသလို လှည့်နိုင်ပါ၏။

အနုလုံ။ ။ဟေတုမှုအာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။ဟေတုအာရမ္မဏ နှစ်ပစ္စည်းဘတ်သော တရားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အနုလုံ၌ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ"ဟု မဟောခဲ့သည်။

ပစ္စနိက်။ နဟေတုမူနအာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း၊ အနန္တရူပ၊ ပကတူပ၊ ပုရေပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဤတရားတို့သည် ဟေတု၊ အာရမ္မဏ နှစ်ပစ္စည်း မတတ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက်၌ "နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေပဉ္စရသ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်တုန်၏။

အနုလောမပစ္စနိက် ဟေတုမူနအာရမ္မဏ ဒုကာ၌။ ။အလုံးစုံသော ဟေတုပစ္စည်း ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းသာတတ်၍ အာရမ္မဏပစ္စည်း မတတ်သောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို အနုလောမပစ္စနိက်၌ "ဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ သတ္တ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

ပစ္စနိယာနုလောမ၊ နဟေတုမူအာရမ္မဏဒုကာ၌။ ။အလုံးစုံသော အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏ ပစ္စည်းသာ တတ်၍ ဟေတုပစ္စည်း မတတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍စင်ကုန်၏ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိယာနုလောမ၌ "နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ နဝ"ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

ဤနည်းဖြင့်မှီး၍ ကြွင်းကျန်သော အဓိပတိမူလ် စသည်တို့ကို တရားအသီးသီး ဖေါ်၍ ဟောပါတော့၊ ရှေ့မျက်နှာ၌ ဒုကလှည့်ပုံ များကို အပြည့်ရုံ သင်္ချာချ ပြထားသည်။

ဝိဂ္ဂဟ။ ။ဟေတုနှင့် အာရမ္မဏကို မှတည်ရမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့မှာ ဝိသဘာဂပစ္စည်းချင်း ဖြစ်ခကား အနုလုံကိုရင်း အနုလောမ ပစ္စနိက်ကိုရင်း မရပြီ၊ ပစ္စနိက်နှင့် ပစ္စနိယာနုလောမကိုသာ ဟောခဲ့ တော့အံ့။

နိက်။ နဟေတုနအာရမ္မဏမူနအဓိပတိကာ၌။ ။ဟေတု၊ သဟဇာတအဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး သဟဇာတပစ္စည်း၊ အနန္တရူပ ပကတူပ၊ ပုရေ ပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏပစ္စယာ နအဓိပတိယာ ပန္နရသ"စသည်ရှိများဆိုပါတော့။

ပစ်နုနဟေတုနအာရမ္မဏမူအဓိပတိကာ၌။ ။ဝိပါကအဓိပတိမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတ အဓိပတိပစ္စည်း၊ ဤတရားတို့သည် အဓိပတိပစ္စည်းသာ တတ်၍ ဟေတု၊ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတို့ မတတ်သောကြောင့် ဟေတု အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတို့ တွန်း၍စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် "နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ သတ္တ" ဟု သင်္ချာတတ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

တမူဘာမူမှုသာနည်းဖြင့် ကြွင်းသော တိကများကိုအားလုံး ဟောပါ၊ ပစ္စနိက်၌ရင်း ပစ္စနိယာနုလောမ၌ရင်း အကျယ်ပြခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ ဤ၌နည်းပြမျှသာပြအံ့၊ အနုလုံ၊ အနုလောမပစ္စနိက်တို့ကား ယဉ်နိုင်အားနည်းသာရကြ၏။

စတုက္ကနိက်။ နဟေတုနအာရမ္မဏနအဓိပတိမူနအနန္တရစတုက္က၌။ ။ဟေတု၊ သဟဇာတအဓိပတိပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း၊ ပကတူပ၊ ပုရေ၊ ပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏပစ္စယာ နအဓိပတိပစ္စယာ နအနန္တရေ ပန္နရသ"။

ပစ်နု နဟေတု။ပ။ နအဓိပတိမူအနန္တရစတုက္က၌၊ ။အလုံးစုံသော အနန္တရပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နအဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရေ သတ္တ"။

ပဉ္စကနိက်။ ။စတုက္ကနှင့်တူပြီ၊ ပစ်နုကိုကား အနန္တရမှုဝင်လာ၍ သမနန္တရကိုမူလ်ထွက်ခါမဟောရပြီ။

ဆက္ကနိက်။ နဟေတု။ပ။ နသမနန္တရမူနသဟဇာတဆက္က၌။ ။ပကတူပ၊ ပုရေ၊ ပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နသမနန္တရပစ္စယာ နသဟဇာတေ ဧကာဒသ"။

ပစ်နု။ နဟေတု။ပ။ နသမနန္တရမူသဟဇာတ ဆက္က၌။ ။ဟေတု၊ သဟဇာတ၊ အဓိပတိ ပစ္စည်းမှတပါး အလုံးစုံသော သဟဇာတပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နသမနန္တရပစ္စယာ သဟဇာတေ နဝ"။

သတ္တကနိက်။ ။ဆက္ကနှင့်တူပြီ၊ နသဟဇာတမှုဝင်နေ၍ အညမညမူလ်မရနိုင်ရကား ပစ်နု မရှိပြီ။

အဋ္ဌက နိက်။ နဟေတု။ပ။ နအညမညမူနနိဿယ အဋ္ဌက၌။ ။ပကတူပ၊ ပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း၊ "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နအညမည ပစ္စယာ နနိဿယေ ဧကာဒသ"။

ပစ်နု၊ နိဿယအဋ္ဌက၌။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း "နိဿယေ တီဏိ"။

နဝကနိက်။ နဟေတု။ပ။ နနိဿယမူနဥပနိဿယ နဝက၌။ ။ပဋ္ဌာ၊ ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ ပ၊ နနိဿယပစ္စယာ နဥပနိဿယေ ပဉ္စ"။

ပစ်နု။ ဥပနိဿယနဝက၌။ ။အလုံးစုံသော ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း "ဥပနိဿယေ နဝ"။

ဒသကနိက်။ ။နဝကနှင့်တူပြီ။ ပစ်နု ပုရေ မူလ်အတွက် လည်းမရပြီ။

ဧကာဒသကနိက်။ နဟေတု။ပ။ နပုရေဇာတမူနပစ္ဆာဇာတ ဧကာဒသက၌။ ။ကံ၊ ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နပုရေဇာတပစ္စယာ နပစ္ဆာဇာတေ တီဏိ"။

ပစ်နု။ ပစ္ဆာဇာတဧကာဒသက၌။ ။အလုံးစုံသော ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်း "ပစ္ဆာဇာတေ တီဏိ"။

ဒွါဒသကနိက်။ ။ဧကာဒသကနှင့်တူပြီ။ ပစ်နုထွက်မရ။

တေရသက။ နိက်။ နဟေတု။ပ။ နအာသေဝနမူနကမ္မ တေရသက၌။ ။ဟာ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း "နဟေတုပစ္စယာ၊ပ၊ နအာသေဝနပစ္စယာ နကမ္မေ ဒွေ"။

ပစ်နု။ ကမ္မတေရသက၌။ ။ဝိပါကဒွိဗ္ဗလကကမ္မပစ္စည်း "ကမ္မေ ဒွေ"။

စုဒ္ဒသကနိက်။ ။တေရသကနှင့်တူပြီ၊ ပစ်နုထွက်မရ။

ပဋ္ဌာဝါရ သင်္ချာများကိုလေးချက်သေ လှည့်နည်း

ပန္နရသကာ။နိုက်။ နဟေတုပ။ နဝိပါကမူနအာဟာရ, ပန္နရသကာ၌၊ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။ နဝိပါကပစ္စယာ နအာဟာရေကော်"။ ။

ပစ်နိ၊ အာဟာရပန္နရသကာ၌။ ။ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။နဝိပါကပစ္စယာအာဟာရေကော်"။ ။

သောဠသကာ၊နိုက်။ ။နအာဟာရမှုဝင်လာ၍ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသာကျန်ရကား နဣန္ဒြိယကိုမူလီမသွတ်နိုင်ပြီ၊ရျာကိုသွတ်၊ ၊

ပစ်နိ။ဣန္ဒြိယသောဠသကာ၌။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း၊"နဟေတုပစ္စယာ၊ပ။နအာဟာရပစ္စယာဣန္ဒြိယေကော်"၊ ။

သတ္တရသကစသည်။နိုက်။ ။နဟေတု။ပ။နအာဟာရ။ နဈာန နမဂ္ဂသတ္တရသကာ၌။ ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ပ။ နဈာနပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ကော်"။ အကြွင်းရကို ပစ္စနိက်နည်းအတိုင်းဟောပါတော့။သအာဟာရ၊သဣန္ဒြိယပါဆို။ ။

ပစ်နိ။ ။မဂ္ဂကိုမူလီမသွတ်နိုင်။ဣန္ဒြိယ,အတ္ထိ,အဝိဂတကိုသာမူလီသွတ်ပြီးသအာဟာရ။ သဣန္ဒြိယတို့ကို ပစ္စနီယာနုလောမကကဲ့သို့ဟော၁်။ ။

သင်္ချာလှည့်ပုံတနည်း။

အနုလုံအနုလောမပစ္စနိက်တို့၌ ဃဋနာများကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ဤယချပြလတ္တံ့သောနည်းမျိုးကိုမဟောလည်းဤသင်္ချာခက်း၌ သင်္ချာဉာဏ်ကို ထက်သန်စေလိုခြင်း၊ မည်သည့်နည်းမျိုးဖြင့် လှည့်လှည့် လှည့်နိုင်စေလိုမှုကိုရည်ရွယ်၍နည်းပြတခုမျှရေးပြပေဦးအံ့။ ။

အနုလုံ။ ။ဟေတုအဓိပတိမူ သဟဇာတတိက၌။ ။သမ္ပယုတ္တကန္ဓာသာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတတ်သော ဝီမံသာဓိပတိ။ ။"ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိပစ္စယာသဟဇာတေစတ္တာရိ"။ ။

ပစ္စနိက်။ ။နဟေတုနာဓိပတိမူ သဟဇာတ တိက၌။ ။အာဟိမှတပါး အာရမ္မဏပစ္စည်း။အနန္တရ၊ရူပ။ပကတူပ။ ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာ်ပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာနာဓိပတိပစ္စယာနသဟဇာတေ ကောဒသ"။ ။

အနုလောမပစ္စနိက်၌။ ။ရင်းကိုမရနိုင်ပြီ၊ ၊

ပစ္စနီယာနုလောမ။ ။နဟေတုနာဓိပတိမူသဟဇာတတိက၌။ ။ဟေတု သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းမှ တပါး အလုံးရုံသော သဟဇာတပစ္စည်း။ "နဟေတုပစ္စယာ။ နာဓိပတိပစ္စယာသဟဇာတေ နဝ"ကြွင်း မူ မူလီဘို့ကိုသဘောရှိတိုင်း ပြုလုပ်ပေတော့။ ။

ဝိဘင်းပေါင်းရေတွက်နည်း၊နည်းပြ။

ပဋိစ္စဝါရ၊အနုလုံ၊သုဒ္ဓ။ ။"ဟေတုယာနဝ၊ အာရမ္မဏေတိက်"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူရာ နဝ-ရသောပစ္စည်း (၁၂)ဖြစ်၍ ၉×၁၂=(၁၀၈) ဖြစ်၏။ တိက်ဘို ရသော ဆယ်ပစ္စည်း အတွက် ၃×၁၀=(၃၀) ဖြစ်၏၊ဝိပါကမှာ ကော်သာ၊ ရင်းရကို ပေါင်းလျှင် ၁၀၈+၃၀+၁=(၁၃၉)ဝိဘင်းဖြစ်၏။ ။

ဒုကာဒိ။ ။"ဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏေတိက်၊အဓိပတိယာ နဝ"စသည်ကိုဟော၍(၁၃၉)ဝိဘင်းတွင်ဟေတု (၉)ဝိဘင်းကိုနှုတ်။(၁၃၀)ဖြစ်၏။ဓိကန်၌ကား"ဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏပစ္စယာ အဓိပတိယာ တိက်"စသည်ဖြင့် ဝိပါကကော်မှ တပါး တိက်ချည်းရသောကြောင့် ၃×၂၀=၆၀။ ဝိပါကကော်နှင့် ပေါင်းလျှင်(၆၁) ဖြစ်၏။ စတုက စသည်တို့အတွက် မူတချိ လျော့ရကား သုံးခုဝိနှုတ်၍(၅၈)စသည်ကိုရေတွက်ပါ။ ။

ပစ္စနိက်၊သုဒ္ဓ။ ။"နဟေတုယာဒွေ၊နာရမ္မဏေပဥ္စ"စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူရာနဟေတု၌(၂)နာရမ္မဏစသော ပဉ္စရသောပစ္စည်း ရှစ်ခုဖြစ်၍ ၅×၈=၄၀ နဝရသော လေးပစ္စည်း အတွက် ၉×၄=၃၆။နပုရေဇာတ နပစ္ဆာဇာတ။နကမ္မ၊နဝိပ္ပယုတ္တတို့ တိက်ရ၍ ၃×၂=၆၊နအာဟာရ၊နဣန္ဒြိယ။ နဈာန၊နမဂ္ဂ။ကော်စီရ၍၄=အားလုံးပေါင်း (၈၅)ရ၏။ ။

ဒုကာဒိ။ ။"နဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏေကော်၊နာဓိပတိယာဒွေ"စသည်ဟောတော်မူရာ၌(၂၅)ဝိဘင်းရ၏။ပေါင်း ကြည့်ပါ။ကြွင်းတိကစသည်ကိုလည်း ဤသဘောသွားအတိုင်း ရေတွက်ပါ။ ။

အနုလောမပစ္စနိက်၊ဒုက။ ။"ဟေတုပစ္စယာနာရမ္မဏေ ပဉ္စ၊ နာဓိပတိယာ နဝ" စသည်၌ (၈၉) ဝိဘင်းရ၏။ တိက စသည် ရေတွက်ပါ။ ။

ပစ္စနီယာနုလောမ၊ဒုက။ ။"နဟေတုပစ္စယာအာရမ္မဏေဒွေ၊ အနန္တရေဒွေ"စသည်၌(၄၀)ရ၏။တိကစသည်ရေတွက်ပါ။ ။

သဟဇာတဝါရစသည်။ ။ပဋိစ္စ သဘောသွား အတိုင်း ရေတွက်ပါ။ ။

ပဉ္စာဝါရ၊သုဒ္ဓ။ ။"ဟေတုယာ သတ္တ၊အာရမ္မဏေနဝ"စသည်၌ဝိဘင်းပေါင်း(၁၆၇)ဝိဘင်းရ၏။ ။

ဒုကာဒိသဘာဂ။ ။"ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ၊ သဟဇာတေသတ္တ"စသည်၌ ဝိဘင်းပေါင်း(၅၀)ရ၏၊ ။

ဃဋနာ။ ။ဟေတုပစ္စည်း သာမညဃဋနာ၌ "၇၊ ၃၊ ၃၊ ၃"ဟု အဝိပါကအတွက် (၁၆)သဝိပါကအတွက် (၅)ဖြစ်ရကား (၂၁) ဝိဘင်းရ၏ ကြွင်း ဒုက၊ ဃဋနာများကို ဤသဘောသွားအတိုင်း ရေတွက်ပါ၊ ၊

ပစ္စနိက်၊သုဒ္ဓ။ ။"နဟေတုယာ ပန္နရသ"၌ ဝိဘင်း ပေါင်း (၁၆၇)ဝိဘင်းရှိရာနဟေတုအတွက် (၇)ဝိဘင်းနှုတ်လျှင် (၁၆၀) ဖြစ်၏၊'နာရမ္မဏေပန္နရသ"၌ အာရမ္မဏမျိုးပြုတ်ခဲ့ရကား အာရမ္မဏမှကိုးဝိဘင်း။ အဓိပတိမှ အာဓိပြုတ်၍သဟာဓိသာ ကျန်ရကား သုံးဝိဘင်းလျော့၏။ ကြွင်းပစ္စည်းများမှာတရားလျော့လည်း သင်္ချာမလျော့။ထို့ကြောင့်(၁၅၅)ဝိဘင်းရ၏၊ ။ကြွင်း သုဒ္ဓ၊ဒုကစသည်ကို ဤသဘောသွားရေတွက်ပါ။ ။

အနုလောမပစ္စနိက် ဒုက။ ။"ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ သတ္တ"စသည်၌(၁၂၁)ဝိဘင်းဖြစ်၏။ ၊

ဃဋနာ။ ။ဟေတုသာမညဃဋနာ၊ပထမအချက်၌(၁၂၁)ဒုတိယ(၅၂)တတိယ(၅၁)စတုတ္ထ(၅၄)သဝိပါက ငါးချက်(၈၄)ရ၏။ ကြွင်းဒုက။ဃဋနာစသည်များကိုရေတွက်ပါ။ ။

ပစ္စနီယာနုလောမ၊ဒုက။ ။"နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ နဝ"စသည်၌(၁၆၀)ရ၏။တိကစသည်ကိုရေတွက်ပါ။ ။

ကုသလတိက်လုံး၏ ပေယျာလများကို ပေါ်ပုံနယနှင့်တကွ အကုန် အစဉ် "ပဋ္ဌာန်း မခင်မြင့်" ကိုယ်တိုင် တွက်၍ ထားသော "ပဋ္ဌာန်းပေယျာလပေါ်ပုံဇယား"မှအကျဉ်းချုပ်ကို နောက်ပိုင်း၌ ပြထားသည်။ ၊

ကုသလတိက်သင်္ချာချုပ်။ ။ဤကမ်မှ သတ္တရသတိုင် ဤတိက်၌ ဟောရာ ဆ။ဒွါဒသ။ပဉ္စဒသ၊သောဠသသင်္ချာများ ကိုမရ။ကြွင်းရ၏။

ပဉ္စဝါရ ဒုက္ခသစ္စာများကို လေးချက် လှည့်ပုံ ဇယား

		မူသင်္ချာ	ဗ္ဗ	ဏ္ဍ	ထ	ဘ-	..ဘ-	ဂ	သ	ဘ-	လ	၁-	ဟ္ဗ	ဗ္ဗ	˙ငြ	ထ	ဌ္ဌ	˙ဌ	ဍ္ဓ	ဟ္ဒ	˙ဂ	ဆ္ဒ	ဏ္ဍ	ဟ္ဍ	ထ	ဏ္ဍ
ဗ္ဗ	လုံ		*		၄			၂	၃	၂						၁		၄	·	၄	၃	၃	၂			၂
	နိုက်	၁၅	*					၁၁	၁၁	၁၁		၁၃									၁၁	၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၂	*					×	၃	×											၃	၃	×			×
	ပစ်-နှ		*	၆	၁၀	၂	၂	၆	၃	၁၃	၆	၃	၃	၃	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃	၂	၂	၁၃
ဏ္ဍ	လုံ			*	၂					၃	၂	၃										၃	၃			၃
	နိုက်	၁၅		*				၁၁	၁၁	၁၁	၁၃	၁၃									၁၁	၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၆		*																						
	ပစ်-နှ		၂	*	၂	၂	၂	၆	၃	၁၃	၆	၃	၃	၃	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃	၂	၂	၁၃
ထ	လုံ		၄	၂	*			၂	၃	၀	၂	၁				၁	၂	၂		၂	၃	၄	၀			၀
	နိုက်	၁၅			*			၁၁	၁၁	၁၁		၁၃									၁၁	၆	၆			၆
	နှ·ပစ်	၁၀		၂	*			၂	၀	၂	၂										၀	၂	၂			၂
	ပစ်·နှ		၂	၆	*	၂	၂	၆	၃	၁၃	၆	၃	၃	၃	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃	၂	၂	၁၃
ဘ-	လုံ					*	၂				၂			၃	၁									၂	၂	
	နိုက်	၁၅				*		၁၁	၁၁	၁၁		၁၃									၁၁	၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၂				*	×				×			၅										×	×	
	ပစ်-နှ		၂	၆	၁၀	*	×	၆	၃	၁၃	၆	၃	၃	×	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃	×	×	၁၃
ဂ	လုံ		၂		၂			*	၃	၆					၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၃	၆			၆
	နိုက်	၁၁						*					၆									၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၆						*	၅	×											၅	၃	×			×
	ပစ် နှ			၆	၂	၂	၂	*		၃	၆	၃	၃	၃	၇		၁	၁				၅	၂	၂	၂	၂
သ	လုံ		၃		၃			၃	*	၃					၃	၁	၃	၃	၃	၃	၃	၁	၃			၃
	နိုက်	၁၁							*													၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၃						×	*	×											၁		×			×
	ပစ်-နှ		၃	၆	၀	၂	၂	၅	*	၂	၆	၃	၃	၃	၃	၁	၃	၃	၃	၃		၅	၂	၂	၂	၂
·ဘ-	လုံ		၂	၃	၀			၆	၃	*	၁	၃			၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃			၁၃
	နိုက်	၁၁								*			၆									၆	·၆			၆
	နှ ပစ်	၁၃						၃	၂	*		၆									၂	၃	×			×
	ပစ်နှ			၃	၂	၂	၂			*	၆	၃	၃	၃	၇		၁	၁				၃	၂	၂	၂	၂
လ	လုံ			၂	၂	၂	၂			၁	*	၁		၃	၇							၁	၁	၂	၂	၁
	နိုက်	၁၅		၁၃				၁၁	၁၁	၁၁	*	၁၃									၁၁	၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၆									*															
	ပစ်-နှ		၂	၆	၂			၆	၃	၁၃	*	၃	၃		၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃			၁၃
၁-	လုံ			၃	၁					၃	၀	*						၁				၃	၃			၃
	နိုက်	၁၃						၁၁	၁၁	၁၁		*									၁၁	၆	၆			၆
	နှ ပစ်	၃										*											×			×
	ပစ် နှ		၂	၆	၁၀	၂	၂	၆	၃	၆	၆	*	၃	၃	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၃	၆	၂	၂	၆
ဟ္ဗ	လုံ												*									၃	၃			၃
	နိုက်	၁၅						၆	၁၀	၆		၁၃	*								၁၁	၆	၆			၆
	နှ-ပစ်	၃											*									×	×			×
	ပစ် နှ		၂	၆	၁၀	၂	၂	၆	၃	၁၃	၆	၃	*	၃	၂	၁	၂	၂	၂	၂	၃	၅	၁၃	၂	၂	၁၃

ဇယား။ သဘော။ အနုလုံ ။ဇယားရှိအတိုင်းဆိုပါ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။ကွက်လပ်များကိုမူသင်္ချာအတိုင်းဆိုပါ။

ပဋ္ဌာဝါရ ဒုကသချာများကိုလေးချက်လှည့်ပုံဇယား

		မူသချာ	ဗြိ	နိ	ထ	·~	·~	ဒ	ည	~	လ	ဘ	မွ	ငြ	·ငိ	ထ	ငြိ	·ဇ	ဓါ	ဂွ	·ဂ	ဗိ	ဂွ	ဂွ	ထိ	ထွ
ငြ·	လုံ					၃	၃				၃			*										၃	၃	
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃		*							၁၁	၉	၉			၉
	နု-ပစ်	၃				×	×				×			*										×	×	
	ပစ်-နု		၇	၉	၁၀	၅	၅	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	*	၇	၁	၇	၇	၇	၇	၃	၅	၁၃			၁၃
·ငိ	လုံ					၁	၁	၇	၃	၇	၂				*	၁	၇				၃	၃	၇	၁	၁	၇
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃			*						၁၁	၉	၉			၉
	နု-ပစ်	၇						၂	၃	၂					*		၂				၃	၅	၂			၂
	ပစ်-နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	*	၁	၇	၇	၇	၇	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
ထိ	လုံ		၁		၁			၁	၁	၁					၁	*	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁			၁
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃				*					၁၁	၉	၉			၉
	နု ပစ်	၀						×		×						*							×			×
	ပစ်-နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	၇	*	၇	၇	၇	၇	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
ငြိ	လုံ				၇			၇	၃	၇					၇	၁	*	၇			၃	၃	၇			၇
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃					*				၁၁	၉	၉			၉
	နု·ပစ်	၇						၁	၃	၁							*				၃	၃	×			×
	ပစ်နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	၂	၁	*	၇	၇	၇	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
·ဇ	လုံ		၄		၇			၇	၃	၇		၁				၁	၇	*	၇	၇	၃	၃	၇			၇
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃						*			၁၁	၉	၉			၉
	နု-ပစ်	၇						၁	၃	၁								*			၃	၃	×			×
	ပစ်-နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	၇	၁	၇	*	၇	၇	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
ဓါ	လုံ							၇	၃	၇						၁		၇	*	၇	၃	၃	၇			၇
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃							*		၁၁	၉	၉			၉
	နု ပစ်	၇						×	၃	×									*		၃	၃	×			×
	ပစ်·နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	၇	၁	၇	၇	*	၇	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
ဂွ	လုံ		၄		၇			၇	၃	၇						၁		၇	၇	*	၃	၃	၇			၇
	နိက်	၁၅						၁၁	၁၁	၁၁		၁၃								*	၁၁	၉	၉			၉
	နု ပစ်	၇						×	၃	×										*	၃	၃	×			×
	ပစ်-နု		၇	၉	၁၀	၇	၇	၉	၃	၁၃	၉	၃	၃	၃	၇	၁	၇	၇	၇	*	၃	၅	၁၃	၇	၇	၁၃
·ဂ	လုံ		၃		၃			၃	၃	၃					၃	၁	၃	၃	၃	၃	*		၃			၃
	နိက်	၁၁																			*	၉	၉			၉
	နု·ပစ်	၃						×	×	×											*		×			×
	ပစ် နု		၃	၉	၈	၇	၇	၅	၁	၇	၉	၃	၃	၃	၃	၁	၃	၃	၃	၃	*	၅	၇	၇	၇	၇
ဗိ	လုံ		၃	၃	၄			၃	၀	၅	၁	၃	၃		၃	၁	၃	၃	၃	၃		*	၅			၅
	နိက်	၉																				*				
	နု-ပစ်	၅	–							၃		၃										*	×			×
	ပစ်-နု		၃	၉	၇	၇	၇	၃	၃	၃	၉	၃		၃	၅	၁	၃	၃	၃	၃	၃	*	၅	၇	၇	၅
[illegible]	လုံ		၇	၃	၈			၉	၃	၁၃	၁	၃	၃		၇	၁	၇	၇	၇	၇	၃	၅	*			၁၃
	နိက်	၉																					*			
	နု-ပစ်	၁၃						၇	၇	၇		၉									၇	၅	*			×
	ပစ်-နု			၉	၇	၇	၇				၉			၃	၂								*	၇	၇	

အနုလောမပဋ္ဌာနိက်။ ။ကွက်လပ်များကိုမူသချာအတိုင်းဆိုပါ။ကြက်ခြေကွက်မှုလီမသွတ်ရ၊ပစ်နု၊ ဇယားအတိုင်း ဆိုပါ။

ပဋ္ဌာန်ဝိဘင်္ဂဝါရ အနုဝါဒဆိုရိုး

အာရမ္မဏာမျိုးတို့၏ အနုဝါဒဆိုရိုးများကို ဝိဘင်္ဂဝါရနှင့် တွဲ၍ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ယခုအခါအနန္တရပစ္စယမျိုးစသည်တို့၏ အနုဝါဒကိုပြအံ့။ ။

အနန္တရပစ္စည်း

(ကု၊ကု)။ပုရိမာပုရိမာကုသလာခန္ဓာ=အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသောလောကီကုသိုလ်သတ္တရသ၊(ပစ္စည်း-ပစ္စယုပ္ပန်ယှဉ်ပုံ, ကျေးဇူးပြုပုံများကို အာရမ္မဏကပြခဲ့သည့်အတိုင်းဆိုပါ)။ ။

ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံခန္ဓာနံ=ပထမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သောကုသိုလ်ဧကဝီသ။(အကျယ်ကို တနည်းကားအတိုင်းဆိုနိုင်ပါ၏)။ ။

အနုလောမံ=သင်္ခါရ တရားလျှင် အာရုံရှိသော အနုလုံကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ် ပထမဒွေ၊တတိယဒွေ။ ။

ဂေါတြဘုဿ ဝေါဒါနဿ=နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသောဂေါတြဘုဝေါဒါန်ကိစ္စတတ်သောမဟာကုသိုလ် ပထမဒွေ၊တတိယဒွေ။ ။

မဂ္ဂဿ=သောတာပတ္တိမဂ်၊အထက်မဂ်။ ။

(ကု၊ဗျာ)။ ။ကုသလံ=ကိ,ကု သတ္တရသအဆုံးဇော။ ။

ဝုဋ္ဌာနဿ=သန္တီရဏ သုံး၊မဟာဝိ ရှစ်၊မဟာဂ်ဝိ ကိုး၊ ။

မဂ္ဂေါ=မဂ်လေး၊ ။

ဖလဿ=ဖိုလ်လေး၊ ။

သေက္ခာယဖလဿမာပတ္တိယာ=အောက်ဖိုလ် သုံး၊ ။

နေဝ-ကုသလံ=နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါနေဝကုသိုလ်၊

ဖလသမာပတ္တိယာ=အနာဂါမိဖိုလ်ဖလသမာပတ်။ ။

(အကု၊အကု)။ ။အဆုံးဇော, ပထမဇောကိုကြဉ်၍ဆိုပါ။ ။

(အကု၊ဗျာ)။ ။အကုသလံ=အကုသိုလ်ဒွါဒသအဆုံးဇော။ ။

ဝုဋ္ဌာနဿ=သန္တီရဏ သုံး၊မဟာဝိ ရှစ်၊မဟာဂ်ဝိကိုး။ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)။ ။ပုရိမာပုရိမာဝိပါကာဗျာကတာခန္ဓာ=ရဟန္တာတို့ရဲ့ဘဝင်ပဉ္စဒွါရကြဉ်သော ရှေးရှေးသောဝိပါက်စိတ်ဆဲတွဲ့သ။

ပစ္ဆိမာနံပစ္ဆိမာနံဝိပါကာဗျာကတာနံခန္ဓာနံ=ရဟန္တာတို့ ရုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သောဝိပါက်ဆတ္တိံသနဝမကဒွေ။ ။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ=အဆုံးဇော ဒုတိယဝုဋ္ဌော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကြဉ်သောကြိယာဧကူနဝီသ၊ ။

ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကြိယာဗျာကတာနံခန္ဓာနံ=ပထမဇော, ပထမဝုဋ္ဌော,ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းကြဉ်သောကြိယာဧကူနဝီသ၊ ။

ဘဝင်္ဂ=ဘဝင်ပဉ္စဒွါရတဆဲ့ကိုး၊ ။

အာဝဇ္ဇနာယ=အာဝဇ္ဇန်းနှေ၊ ။

ကြိယံ ကြိယာအဋ္ဌာရသ အဆုံးဇော၊ ဒုတိယဝုဋ္ဌော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ။

ဝုဋ္ဌာနဿ=သန္တီရဏသုံး၊မဟာဝိရှစ်၊မဟာဂ်ဝိကိုး၊ ငွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်။ ။

အနုလောမံ=အနုလုံကိစ္စတတ်သောမဟာကြိယာပ,တဒွေ၊ ။

ဖလသမာပတ္တိယာ=အရဟတ္တဖိုလ်၊ ။

(ဗျာ၊ကု)။ ။အာဝဇ္ဇနာ=ဝုဋ္ဌော,မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ။

ကုသလာနံခန္ဓာနံ=မဟာကုပထမဇော၊ ။

အကုသလာနံခန္ဓာနံ=အကုသိုလ်ဒွါဒသပထမဇော။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း

(ဗျာ၊ဗျာ)။ ။ပုရိမာပုရိမာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ=အဆုံးဇောကြဉ်သောရှေးရှေးသောကြိယာဇောအဋ္ဌာရသ။ ။

ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ=ပထမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သောကြိယာဇောအဋ္ဌာရသ၊ ။

အနန္တရကဗ္ဗ=ဆိုပါတော့၊ ။

ပကတူပနိဿယပစ္စည်း

(ကု၊ကု)။ ။သဒ္ဓံ=ကံ,ကံ၏ အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ, တမလွန်ဘဝ အစရှိသည်တို့၌ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါဖြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုစိတ်ဥပ္ပါဒ်၊ ။

ဒါနံ=အန္နပါနယာဂဝတ္ထုအစရှိသောဒါနဝတ္ထု,ဒါနစေတနာ၊ ။

ဥပနိဿာယ ဒါနံဒေတိ=ဒါနစေတနာ ဖြဋ္ဌာန်းသော နောက်ဖြစ်သောမဟာကုသိုလ်စိတ်ဥပ္ပါဒ်၊ ။

သီလံ=ပဉ္စင်္ဂသီလ, ဒသင်္ဂသီလ စေတနာဖြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်၊ ။

သုတံ=သုတမယဉာဏ် ဖြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ ။

စာဂံ=အလောဘဖြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်။ ။

ပညံ=ပညာ ဖြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ဥပ္ပါဒ်၊ ။

ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ=ပထမဈာန်ကို ရစိမ့်သော ဌါပထဝီ,ပထဝီစသည်ဖြင့် စီးဖြန်းသော ပရိကံဇောကိစ္စတတ်သော ကာမကုသိုလ်၊ ။

ဥပနိဿာယသီလံသမာဒိယတိ=ပဉ္စင်္ဂသီလ,ဒသင်္ဂသီလစေတနာဖြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်။ ။

ဥပေါသထကမ္မံကရောတိ=အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထစေတနာ ဖြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်၊ ။

ဈာနံဥပ္ပါဒေတိ=မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်ကိုး၊ ။

ဝိပဿနံဥပ္ပါဒေတိ=ဝိပဿနာပြုသောကာမကုသိုလ်၊ ။

မဂ္ဂံဥပ္ပါဒေတိ=မဂ်လေးခုစိတ်ဥပ္ပါဒ်၊ ။

အဘိညံဥပ္ပါဒေတိ=ကုသိုလ်အဘိညာဉ်ငါးပါး၊ ။

သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ=ကုသိုလ်သမာပတ်ရှစ်ပါး၊ ။

ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ=ပထမဈာန်ကို ရစိမ့်သော ဌါပထဝီ,ပထဝီ စသည်ဖြင့်စီးဖြန်းသော ပရိကံဇောကိစ္စတတ်သော ကာမကုသိုလ်၊ ။

ပဌမဿ ဈာနဿ=ပထမဈာန်။ ။

မဂ္ဂံ=အောက်မဂ်သုံးခု။ ။

သေက္ခာ=အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်၊ ။

ဥပနိဿာယ အနုပ္ပန္နံ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ=အနုပ္ပန္နသမာပတ်၊

ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇန္တိ=ဥပ္ပန္နသမာပတ်ရှစ်ပါး၊ ။

သင်္ခါရေ အနိစ္စတော...ဝိပဿတိ=သင်္ခါရ-တံတရား တို့ကို အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ,ဟု-ဝိပဿနာပြုသောကာမကုသိုလ်၊ ။

သေက္ခာနံ အဋ္ဌပဋိသမ္ဘိဒါယ=အောက်ဖလဋ္ဌာန်သုံးယောက်တို့အား ပါဠိတော်၏အနက်ကိုသိသောအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်။ ။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ=မာဂဓဘာသာ ပါဠိဟူသော သဒ္ဒါကိုသိသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ=အရပ်သူတို့၏ဘာသာဟူသော သဒ္ဒါကို သိသောနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ။

ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ= အနက်သဒ္ဒါ ဘာသာ သုံးပါးကို သိသောပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၊ ။

ဌာနာဌာနကောသလ္လဿ=အရာဟုတ်သည်, မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသောဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်၊ ။

ပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝါရ အနုဝါဒဆိုရိုး

(ကု၊အကု)။ ။မာနံ ဇနေတိ=ငါသာလျှင် သဒ္ဓါ တရား နှင့် ပြည့်စုံသောသူတည်းဟု မိမိကိုယ်ကိုထောင်လွှားသောအခါ ဒိဋ္ဌိ ဝိလေးခုမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ= ထိုထိုသို့သော စကားတို့၌ယုံကြည်တတ်သော အားဖြင့်အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမစုံစမ်းမဆင်ခြင်မူ၍၊ မှားသောအယူရှိသောအခါဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

သဒ္ဓါ-ပ-ပညာ= သဒ္ဓါသီလသုတစာဂပညာပြဋ္ဌာန်းသောကိုကုသတ္တရာသ။ ။

ရာဂ သော= ဤဘုရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ဟူ၍မိမိကိုယ်ကိုချီး မြှောက်သောအခါရာဂပြဋ္ဌာန်းသောလောဘမူမိတ္တုပြုပါ၏။

ဒေါသသော=သူတပါးတို့ကိုနှိပ်စက်သောအခါဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

မောဟသော=မိမိကိုယ်ကိုချီးမြှောက်ခြင်းအတွက်ကြံသန်၊သူတပါး ကိုနှိပ်စက်ခြင်း ပရဝမ္ပနနှစ်ပါး ဖြစ်သောအခါ မောဟမူပြဋ္ဌာန်း သောအကုသိုလ်ခွါဒသမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ပတ္ထနာယ=ဘဝသမ္ပတ္တိ ဘောဂသမ္ပတ္တိ ကိုတောင့်တ သော ပတ္ထနာ။ ။

(ကု၊ဗျာ)။ ။အတ္တာနံ-ပ-ပစ္စနုဘောတိ=ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယ ဝိညာဉ်။

ကာယိကသုခံ=သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်။ ။

ကာယိကဒုက္ခံ=ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်။ ။

ဖလသမာပတ္တိယာ=ဖလသမာပတ်။ ။

ကုသလံကမ္မံ=ဗလဝ ဖြစ်သောကုသိုလ်ဇေတနာ။ ။

ဝိပါကသော=ကုသလဝိပါက်ကျေနတိသ။ ။

မဂ္ဂေါ=မဂ်လေးခု။ ။

ဖလသမာပတ္တိယာ=မိုလ်လေးခု။ ။

(အကု၊အကု)။ ။ပါဏံ ဟနတိ= ပါဏာတိပါတ ဖြစ်သော ဒေါသမူမောဟမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

အဒိန္နံအာဒိယတိ= အဒိန္နာဒါန်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

မုသာဘဏတိ= မုသာဝါဒ ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ပိသုဏံဘဏတိ= ပိသုဏဝါစာ ဖြစ်သော အကုသိုလ်ခွါဒသ မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ဖရုသံဘဏတိ= ဖရုသဝါစာ ဖြစ်သော ဒေါသမူ မောဟမူ မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

သမ္ဖံပလပတိ=သမ္ဖပ္ပလာပဖြစ်သောအကုသိုလ်ခွါဒသမိတ္တုပြုပါ၏။

သန္ဓိံ ဆိန္ဒတိ၊ပ၊ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတိ-ဂါမဃာတံ ကရောတိ။ နိဂမဃာတံကရောတိ= အဒိန္နာဒါန် ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခွါဒသ မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ပရဒါရံဂစ္ဆတိ=ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြစ်သောလောဘမူ မောဟမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ=မာတုဃာတကဖြစ်သော ဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ပိတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ=ပိတုဃာတကဖြစ်သောဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

အရဟန္တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ=အရဟန္တဃာတက ဖြစ်သော ဒေါသမူ တ္တုပြုပါ၏။ ။

ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန .. ဥပ္ပါဒေတိ=လောဟိတုပ္ပါဒကဖြစ်သောဒေါသမူ တ္တုပြုပါ၏။ ။

သံဃံ ဘိန္ဒတိ=သံဃဘေဒကဖြစ်သော ဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

အဘိဇ္ဈာ=အဘိဇ္ဈာဖြစ်သော လောဘမူမိတ္တုပြုပါ၏။

ဗျာပါဒေါ=ဗျာပါဒဖြစ်သောဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်မိတ္တုပြုပါ၏။ ။

မာတုဃာတိကမ္မံ=ဖြစ်ပြီးသည်ဖြစ်ပြီးသောမာတုဃာတက ကံ ရှေးဘဝကသတ်ခဲ့ဘူးသော မာတုဃာတကကံ၊ ဤဘဝတွင် အဘန်တလဲလဲစေ၍သတ်စေသောမာတုဃာတကကံ၊ နှစ်ကြိမ်ရိုက် ဆော်၍သတ်သောမာတုဃာတကကံ။ ။

မာတုဃာတိကမ္မဿ=ဖြစ်ဆဲသောမာတုဃာတကကံ။ ။

နိယတာမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ=နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးခု သတ္တမဇောမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

(အကု၊ကု)။ ။ပါဏံ ဟတွာ တဿ=ပါဏာတိပါတစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသောဒေါသမူမိတ္တုပြုပါ၏။ ။

ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ=ဒါနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်။ ။

(အကု၊ဗျာ)။ ။အကုသလံကမ္မံ=ဗလဝ ဖြစ်သောအကု ခွါဒသစေတနာ။

ဝိပါကသော=အကုသလဝိပါက်ခုနစ်ခု။

(ဗျာ၊ဗျာ)။ ။ဥတု=လျောက်ပတ်, မလျောက် ပတ်သောအ ချမ်းအပူဟူသောဥတု။ ။

ဘောဇနံ=လျောက်ပတ်,မလျောက်ပတ်သောဘောဇဉ်။ ။

သေနာသနံ=လျောက်ပတ်,မလျောက်ပတ်သောကျောင်း,အိပ် ရာနေရာ။ ။

(ဗျာ၊ကု)(ဗျာ၊အကု)။ ။နောက်နည်းကိုမှီး၍ဆိုပါ။ ။

ပကတူပနိဿယဆိုရိုးနည်းပြ။

"သဒ္ဓံ ဥပနိဿာယဒါနံ ဒေတိ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါ၌ သဒ္ဓါ၏အရကိုကံ-ကံ၏အကျိုးပစ္စုပ္ပန်ဘဝ တမလွန်ဘဝအစရှိသည်တို့၌ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မ ဟာကုသိုလ်ရှစ်ခုမိတ္တုပြုပါဒယူ၍ ဒါန၏အရကိုအန္နပါနဿရဝတ္ထုအစ ရှိသောဒါနဝတ္ထုဒါနစေတနာယူ၍ ဥပနိဿာယ ဒါနံဒေတိ၏အရကို ဒါန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော နောက်ဖြစ်သော မဟာ ကုသိုလ် မိတ္တုပြုပါ၏ယူ၍ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဒါနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော- ကာမကုသိုလ်အား ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ (ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပ္ပဋ္ဌာန်တို့၏ တရားကိုယ်များကို ပြထားပြီဖြစ်ရာ၊ ဤနည်းပြ အတိုင်းဆိုပါ။ပါဠိတော်လာသော်လည်း အသီးသီးပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ တရားကိုယ်များကိုပြထားခဲ့ပြီ။ ။

အနန္တရူပနိဿယ မျိုးငှရိုးနည်းပြ။

ကု၊ကု။ ။"ပုရိမာပုရိမာ ကုသလာ ခန္ဓာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရူပနိဿယေန ပစ္စယော" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ် သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါ၌ပုရိမာပုရိမာကုသလာခန္ဓာ၏ အရကို မဟာကုသိုလ်ဒုတိယဇောအားတတ်သော ပထမဇော-ပ-သတ္တမ ဇောအားတတ်သောဆဋ္ဌဇော။မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် သောမနဿလေးခု မဂ်သောမနဿ (၁၆)ခု အား တတ် သော ဂေါတြဘူဝေါ ဒါန်ကိုယ် တတ်သောမဟာကုသိုလ်ပဋ္ဌေ။မဟဂ္ဂုတ်ကုဥပေက္ခာငါး၊ မဂ်ဥပေက္ခာ လေးခုအားတတ်သောဂေါတြဘူဝေါဒါန်ကိုတတ်သော မဟာ ကု တဋ္ဌေ။သမာပဇ္ဇနဝီထိ၌နောက်နောက်သောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်အား တတ်သောရှေးရှေးသောဇောတူမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ယူ၍ "ပစ္ဆိမာ နံပစ္ဆိမာနံကုသလာနံခန္ဓာနံ" ၏အရကို မဟာကုသိုလ် ဒုတိယ ဒိဇော၊မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကုးခု မဂ်လေးခုယူ၍ အဆုံးဇောကြဉ် သောရှေးရှေးသော လောကီကုသိုလ်သည် ပထမဇော ကြဉ်သောနောက်နောက်သောကုသိုလ်ဇေတနာအားအနန္တရသတ္တိ ဖြင့်ကျေးဇူးပြု၏။(ဤသို့လည်း တနည်းကားအကောက်အတိုင်း အကျယ်ဆိုနိုင်ပါ၏)။ ။ဒေ. ကြွ ၊ ရ ပ ပ ။

အ ဝါဒအကျိုး။ ။အစိပ်အစိပ်ပဋ္ဌာန်းများ၏ တရားကိုယ် များကိုထုတ်ပြသည်ဖြစ်၍၊ဤတရားအရဤပဋ္ဌာန်ဖြစ်သင့်သည်ဟုဆုံး ဖြတ်နိုင်သည့်ပြင်၊ အသက်ဘက်ဒုက်စသည် တို့၌လည်း ကျေးဇူး များလ ။ ။

အာရမ္မဏမျိုး အနန္တရူပမျိုး ပကတူပမျိုးတို့ကို အနုဝါဒဆို၍ ကြွင်းသောသဟဇာတမျိုး စသည်တို့ကို ခန္ဓာသဒ္ဒါနှင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်အနုဝါဒပါဠိတော်တို့ကိုခန္ဓာဝါရဖွဲ့ခါဆိုရ၏၊ဆဝါဒ၌ ကားသဟဇာတပုရေဇာတ တို့ကိုသာ ဟော၍ ခန္ဓာဝါရသာဖွဲ့၍ သာဆိုရ၏၊ ဤခန္ဓာဝါရကိုဆဝါရက ဖွဲ့ပြခဲ့သည့် သဘောအတိုင်း ပင်ဖွဲ့ရပေမည်၊ ။

ဟေတုပစ္စည်း

(ကုံ၊ကု)၌၊ ၊ခန္ဓာဝါရတဆယ်ဖြစ် သတည်း၊"ကုသလာဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊"ကုသလာဟေတူ" ၏အရကိုအလောဘယူ၍"သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ" ၏ အရကို သမ္ပယုတ္တခန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ထို့အတူအဒေါသ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ အလောဘ၊အဒေါသသမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ ၊တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊"ကုသလာဟေတူ"၏အရကိုအလောဘယူ၍"သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ" ၏ အရကို သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ ထို့အတူ အဒေါသ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊အမောဟသမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊အလောဘ,အဒေါသ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ အလောဘ,အမောဟ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ အဒေါသ ၊အမောဟ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ ဤသို့လျှင်ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့" သုံးဝါရ၊ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ ခုနစ်ဝါရလျှင်သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကိုဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ။

(ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ရခြင်းသဘော)၊ ၊ကုသလတိက်ဖြစ်၍ ကုသလပဒ၌ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးရ ခြင်းကြောင့်"ကုသလာဟေတူ"စသည်ဖြင့်ဘိက်ပုဒ်အရအားလျော်စွာဟောတော်မူသည်၊ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေတုဂေါစ္ဆက ဟေတုဒုက်၌မူကား ဒုက်ပုဒ်အရမှာဟိတ်ခြောက်ပါးဖြစ်၍ ဟိတ်တပါးနှစ်ပါးဗိ ရသင့်သည် အားလျော်စွာ "ဟေတုဓမ္မော ဟေတုဿမေ့သ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော၊ အလောဘော အဒေါသဿ အမောဟဿ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော၊ အဒေါသော အလောဘဿ အမောဟဿ ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊(ပ၊ပဒ)၌ကားသမ္ပယုတ္တကခန္ဓာစသည်တို့ပါ တွဲ၍ပါလိမ့်သတည်း၊ ။

(ကု၊ဗျာ)(ကု ကုဗျာ)၊ ၊ဝိပ္ပဋ္ဌဓာဇာတ်၊သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာဝိတ္တဇရုပ်ဟုပစ္စယုပ္ပန်နေ၍အလောဘ၊ ဝိတ္တဇရုပ်၊ အလောဘ၊ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာဝိတ္တဇရုပ်ယူ၍စသည်ကိုဖယားပြအတိုင်းဆိုပါ၊ ။

(အကု)သုံးချက်၊ ၊ဒွိဟိတ်ဖြစ်ကြသော လောဘမူ,ဒေါသမူတို့၌သုံးဝါရစီ၊ဧကဟိတ်ဖြစ်သော မောဟမူ၌ တဝါရသာရ၍သုံးချက်စလုံးကိုပင်(ကု၊ကု)သဘောသွားအတိုင်းခုနစ်ဝါရစီဆိုပါ၊ ။

(ဗျာ၊ဗျာ)၊ ၊ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိ နှစ်ချက်စလုံးသယ်ဝါရစီဆိုပါ၊

သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း

(ကု၊ကု)၊ ၊"ကုသလာဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌"ကုသလာဓိပတိ"၏ အရကိုအဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး လေးပါးတို့တွင်တပါးပါးယူ၍"သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"၏အရကိုသမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရသျှင်သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာအသဟဇာတာဓိပတိသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကိုအဓိပတိပစ္စယေနပစ္စယောဟုဟောတော်မူ၏၊အကြွင်းဆိုပါတော့၊(ဝိဘင်္ဂဝါရဟိတ်ပါဌ်၌ သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိ သာရ၏ဟု ကောက်ခဲ့သည့်အတိုင်းဤ၌လည်းတဝါရသာခန္ဓာဝါရဖွဲ့ရ၏)၊ ။

သဟဇာတအကြီးအလတ်

(ကု၊ကု)၊ ၊ကုသလောကုသလသဒ္ဒခန္ဓာဝါရ(၁၄)ဝါရဖြစ်သတည်း၊(၁၄)ဝါရဟူသောကား၊ဧကကလေးဝါရ၊တိကလေးဝါရ၊ ဒုကခြောက်ဝါရအားဖြင့်(၁၄)ဝါရဖြစ်သတည်း၊ဧကကလေးဝါရဟူသော်ကား "ကုသလော၊ကောခန္ဓော တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံသဟဇာတပစ္စယေနပစ္စယော"ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌ကုသလော ဧကောခန္ဓော၏အရကိုဝေဒနာယူ၍ တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ၏အရကိုသညာသင်္ခါရဝိညာဉ်ယူ၍တဝါရ၊ ထို့အတူသညာ၊ သင်္ခါရဝိညာဉ်ဝေဒနာယူ၍တဝါရ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်ဝေဒနာသညာယူ၍တဝါရ၊ဝိညာဉ်၊ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရယူ၍ တဝါရ၊ဤသို့လျှင်ဧကကလေးဝါရဖြစ်သတည်း၊(တိက၊ဒုကစသည်နှင့်တကွအားလုံးရသင့်သောခန္ဓာဝါရတို့ကိုဆဝါရကဖွဲ့ပြခဲ့သည့်အတိုင်းဖွဲ့ပါ၊ဆဝါရ၌ကားဤပဋ္ဌာဝါရ၌ကဲ့သို့မ္ပဒါန်းဆိုရမှုသာထူး၏၊ဇယား၌လည်းအပြည့်အရုံပြထားပြီ)၊ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး

ဤဝတ္ထုပုရေဇာတခြောက်မျိုးစလုံးကိုလည်းဆဝါရကပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင်ဆိုပါ"မထူးပြီ၊ ။

ပစ္ဆာဇာတမျိုး

ဤပစ္ဆာဇာတမျိုးကိုသဟဇာတ (ကု၊ဗျာ)သဘောအတိုင်းခန္ဓာဝါရဖွဲ့ရန်ပြထားသည့်အတိုင်းဖွဲ့ပါ၊ ။

သဟဇာတကမ္မ'နာနာက္ခဏိကကမ္မ

ကတ္တားမှာစေတနာဘာရသာရှိ၍တဝါရစီသာလျှင်ရကြမည်၊ နာနာကမ္မမှာဆဝါရပစ္စနိက်နကမ္မပစ္စည်းသဘောနှင့်တူ၏၊ ။

နာမ်အာဟာရ

နာမ်အာဟာရတရားကိုယ်သုံးပါးရှိရင်းကိုဧကက၊ဒုက၊တိကအားဖြင့်စက်ဖွဲ့၍ယူလျှင်ခုနစ်ဝါရစီရ၏၊ ။

စက်လှည့်ပုံနည်းပြ၊ ၊ကုသလာအာဟာရာသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌"ကုသလာအာဟာရာ"၏အရကိုဖဿယူ၍သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"၏အရကိုသမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ထို့အတူစေတနာ၊ သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ ဝိညာဉ်သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ဤသို့လျှင်ဧကကသုံးဝါရဖြစ်သတည်း ဒုက၌ထည့်၊ ဖဿစေတနာ၊ ဖဿဝိညာဉ် စေတနာဝိညာဉ်ဟုသုံးဝါရ၊တိက၌ဖဿစေတနာဝိညာဉ်ဟု တဝါရ၊ပေါင်း၊ခုနစ်ဝါရတည်း၊ ။

ရုပ်အာဟာရ၊

တနည်းကား အရကလာပ်(၂၁)စည်းတို့အားတတ်၍ (၂၁)ဝါရဖြစ်၏၊

သဟဇာတိန္ဒြိယ၊

ကုနှင့်ဗျာပဒ၊ ၊ဧင်းတို့၌ နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ်ရှစ်ပါးရှု၊ဧကက၊ ဒုကစသည်ဖြင့်အဌကတိုင်အောင်စက်ဖွဲ့၍ယူလျှင်ဧကက-၈၊ဒုက-၂၈၊တိက-၅၆-စသည်ဖြင့်(၁၆၂)ဝါရစီရ၏၊ဧင်းတို့၏

ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂဝါရ ခန္ဓာဝါရ ဇယား

		ကုပဒ=၃			အကုပဒ=၃			ဗျာပဒ=၃											ကုဗျာ-၂		အကုဗျာ-၂	
								ဗျာ။ဗျာ														
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		[illegible]	-	=	[illegible]	=	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	=	[illegible]	=	[illegible]	-
ဟေ	ဟေတု	၁၀	၁၀	၁၀	၇	၇	၇	၁၀	၁၀													
ဓိ	သဟဇာတာဓိပတိ	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁														
သ	သဟဇာတ	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၂၁၀	၂၁၀	၁၅	၁၅	၁၀၅								၂၂၅		၂၂၅
ည	အညမည	၁၄			၁၄			၁၄	၁၀	၁၅	၁၅	၆၀										
နိ	သဟနိ	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၂၁၀	၂၁၀	၁၅	၁၅	၁၀၅								၂၂၅		၂၂၅
	ပုရေနိ												၇၅	၁၅			၁၅	၁၅				
	သဟပုရေမိဿက																		၁၄		၁၄	
ပု	ဝတ္ထုပုရေဇာတ												၇၅	၁၅			၁၅	၁၅				
ပစ်	ပစ္ဆာဇာတ		၂၂၅			၂၂၅		၂၂၅											၁၄		၁၄	
ကံ	သဟကမ္မ	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၁												
	နာနာကမ္မ		၁			၁																
ဝိ	ဝိပါက							၂၀၀	၂၀၀	၁၅												
ဟာ	နာမ်အာဟာရ	၇	၇	၇	၇	၇	၇	၇	၇													
	ရုပ်အာဟာရ														၂၀							
ဣံ	သဟဣံ	၁၆၂	၁၆၂	၁၆၂	၃၀	၃၀	၃၀	၁၆၂	၁၆၂													
	ပုဣံ												၇၅									
	ရူပဣံ															၉						
ဈာ	ဈာန	၃	၃၀	၃၀	၃၀	၃၀	၃၀	၃၀	၃၀													
မဂ်	မဂ္ဂ	၁၆၂	၁၆၂	၁၆၂	၁၅	၁၅	၁၅	၁၆၂	၃၀													
သံ	သမ္ပယုတ္တ	၁၄			၁၄			၁၄	၁၄													
ဝိ	သဟဝိ		၂၂၅			၂၂၅		၂၂၅	၂၂၅	၁၅	၁၅											
	ပုရေဝိ												၇၅	၁၅			၁၅	၁၅				
	ပစ္ဆာဝိ		၂၂၅			၂၂၅		၂၂၅														
အတ် အဝိ	သဟဇာတတ္ထိ	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၂၀၀	၂၁၀	၁၅	၁၅	၁၀၅								၂၂၅		၂၂၅
	ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ												၇၅	၁၅			၁၅	၁၅				
	ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ		၂၂၅			၂၂၅		၂၂၅														
	ရုပ်အာဟာရတ္ထိ														၂၀							
	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ															၉						
	သဟပုရေမိဿက																		၁၄		၁၄	
	ပစ္ဆာဟာရမိဿက																			၂၂၅		၂၂၅
	ပစ္ဆာဣန္ဒြိယမိဿက																			၂၂၅		၂၂၅

ယှဉ်ပုံဆိုပုံကို သိရှိစေလိုသောဇယားဖြင့် ပြထားသည်။ အကုပဒနှင့်ကား နာမ်ဆန္ဒြေဘာရားကိုယ်ငါးပါးသာရ၍ ခန္ဓာဝါရ(၃၀)စီရ၏။ ။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ၊

တနည်းကားအရ ကမ္မဇကလာပ်ကိုသာဘတ်၍ကိုးဝါရရ၏။ ။

ဈာန။မဂ္ဂ။

ဈာနမှာဈာနင်တရားကိုယ်ငါးပါးရ၍ အားသုံး(၃၀)စီရ၏။ မဂ္ဂ၌ကား သဟဇာတိန္ဒြိယကဲ့သို့ ကုပဒနှင့်ဗျာပဒ ပဝတ္တိအခါတွင် (၁၆၂)ဝါရစီရ၏။ အကုပဒတွင်မဂ္ဂင်လေးပါးသာရှိ၍ (၁၅)ဝါရစီ ပဋိသန္ဓေအခါမှာမဂ္ဂင်ငါးပါးရှိ၍ဝါရ(၃၀)ရ၏။ ။

မိဿကသုံးမျိုး။

သဟာပုရေမိဿက။ ။ဆဝါရသဘောအတိုင်း(၁၄)ဝါရစီဖွဲ့ပါ။ ။

ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿက။ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿက။ ။

ပစ္ဆာဇာတ သဘောအတိုင်း (၂၂၅)ဝါရစီဖွဲ့ပါ။ အကျဉ်းချုပ်မှာ။ ။ပါဠိတော်သွားကိုကြည့်၍ အစိပ်အစိပ်, အဖိပ်အပေါင်းရသင့်သလိုဖွဲ့ပါ။ ။

ပဋ္ဌာဝါရဝိဘင် ခန္ဓာဝါရများဖွဲ့ပုံ

ကေကာ။ ။"ကုသလာဗျာဒိယာသမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠ်၌၊ "ကုသလာဗျာဒိယာ"၏အရကိုဒွိဝိတယူ၍ "သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"၏အရကိုသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ထို့အတူစိတ်-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ဝေဒနာ- သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ သဒ္ဓါ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ ဝီရိယ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ သတိ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ ဧကဂ္ဂတာသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ ပညာ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ ဤသို့လျှင် ကေက၌ ရှစ်ဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ။

ဒုက(၂၈)ဝါရ။ ။"ကုသလာဗျာဒိယာသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ" ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠ်၌၊ "ကုသလာဗျာဒိယာ"၏အရကိုဒွိဝိတဝိတ်ယူ၍သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ၏အရကိုသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ(ပုဒ်မပြသားသောဒီကိုမှတ်၍ကြွင်းရာကို မှုလီလှည့်ခါသွတ်၍ယူရမည်)။ ထို့အတူ ဒွိဝိတ, ဝေဒနာ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ။ဒွိ,သဒ္ဓါ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ။ ဒွိ, ဝီရိယသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ။ ဒွိ,သတိ-သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရ၊ ဒွိ, ဧ- သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ။ ဒွိ,ပညာ- သမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍ တဝါရ၊ (ဒွိမူ၌ခုနစ်ဝါရ)။ ထို့အတူ စိတ်မူ၌ ခြောက်ဝါရ၊ ဝေဒနာမူ၌ငါးဝါရ၊ သဒ္ဓါမူ၌လေးဝါရ၊ ဝီရိယမူ၌ သုံးဝါရ၊သတိမူ၌နှစ်ဝါရ၊ဧကဂ္ဂတာမူ၌ တဝါရအားဖြင့်ဒုက၌(၂၈) ဝါရဖြစ်သတည်း။

တိက။(၅၆)ဝါရ။ ။မှတ နုးကိုဝက်လှည့်ခါတည့်ထားသည်။ မှုလီများကိုကြွင်းသည့်တနားများကိုအသီးသီးသွတ်ရသဖြင့်များ၏။ ဒွိ,စိတ်,ဝေ။ ဒွိ,စိတ်,သဒ္ဓါ စသည်ဖြင့် ဒွိစိတ်ကိုမှတည်ပြီးဝေ,စ သည်ကိုမှုလီသွတ်ခါလှည့်သဖြင့်၊ ၆-ဝါရ၊ ထို့အတူဒွိ,ဝေကို မှုတည်ရာ၌ငါးဝါရ ဒွိ,သဒ္ဓါမူ၌ လေးဝါရ။ ဒွိ,ဝီရိယမူ၌သုံးဝါရ၊ ဒွိ, သတိမူ၌နှစ်ဝါရ။ဒွိ,ဧမူ၌တဝါရဟု(၂၁)ဝါရဖြစ်၏။

တဖန်စိတ်,ဝေ။စိတ်သဒ္ဓါစသည်ဖြင့်(၁၅)ဝါရဖြစ်၏။တဖန် ဝေ, သဒ္ဓါစသည်ဖြင့်(၁၀)ဝါရ။သဒ္ဓါ,ဝီရိယစသည်ဖြင့်(၆)ဝါရ။ဝီရိယ, သတိစသည်ဖြင့်(၃)ဝါရ၊သတိ,ဧကိုမှတည်ရာ၌ (၁)ဝါရ။အားလုံး ပုံပေါင်းလျှင် တိက၌(၅၆)ဝါရဖြစ်၏၊

စတုက္ကာဒိ။ ။စတုကစသည်တို့၌ ခန္ဓာဝါရ လှည့်ပုံကိုလည်း ဤသဘောသွားအတိုင်းယူဆပါ။ ။

အဋ္ဌက။ ။၎င်း၏ဆိုရိုးကိုပြဦးအံ့။ "ကုသလာဗျာဒိယာ သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠ်၌"ကုသလာဗျာဒိယာ"၏ အရကို၊ ဒွိ, စိတ်၊ဝေ, သဒ္ဓါ၊ဝီရိယ၊ သတိ,ဧ၊ ပညာယူ၍ "သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"၏ အရကိုသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရလျှင် သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအား သဟဇာတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို ဣန္ဒြိယပစ္စယေနပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။

ကုဗျာစသည်။ ။(ကုဗျာ)၌ စိတ္တဇရုပ်၊ (ကု၊ကုဗျာ)၌သမ္ပယုတ္တကန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ဟု ဆိုရိုးမှတ်၏၊ ။

အကုသဒ။ ။ဒွယားပြအတိုင်း ပဥ္စကတိုင်အောင် ခန္ဓာဝါရ သုံးဆယ်ချပုံကိုဆိုပါ။ ။

ဝဋ္ဋုပ္ပစ္စေဇာတိန္ဒြိယ။ ။ဝဋ္ဋုပ္ပစ္စေဇာတိန္ဒြိယ (ဗျာ၊ဗျာ)၌ ခန္ဓာဝါရ(၇၅)ဝါရဖြစ်သတည်း။(၇၅)ဝါရဟူသော်ကားစက္ခုန္ဒြေ၌(၁၅)ဝါရ။ပ။ကာယိန္ဒြေ၌(၁၅)ဝါရ။ဤသို့လျှင်(၇၅)ဝါရ ဖြစ်သတည်း။ ။

စက္ခုန္ဒြေ။ ။စက္ခုန္ဒြေ၌(၁၅)ဝါရဟူသော်ကား ကေကလေးဝါရ၊တိကလေးဝါရ၊ဒုကခြောက်ဝါရ၊စတုကတဝါရအားဖြင့်(၁၅) ဝါရ ဖြစ်သတည်း၊ကေကလေးဝါရဟူသော်ကား၊"စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုဝိညာဏဿ"ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠ်၌ စက္ခုန္ဒြိယံ၏ အရကို စက္ခုန္ဒြေယူ၍ စက္ခုဝိညာဏဿ၏ အရကို ဝေဒနာယူ၍ တဝါရ၊ ထို့အတူ စက္ခုန္ဒြေ သညာယူ၍ တဝါရ၊ စက္ခုန္ဒြေ-သင်္ခါရယူ၍တဝါရ။ စက္ခုန္ဒြေဝိညာဉ်ယူ၍တဝါရ ဤသို့ လျှင်ကေကလေးဝါရဖြစ်သတည်း။ ကြွင်းတိက၊ဒုက။ စတုကဝါရ များကိုလည်း ဆဝါရ သဘောသွားအတိုင်းဆိုပါ။ ။

သဟဇာတာကမ္မ။ ။(ကု၊ကု)"ကုသလာစေတနာသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဠ်၌၊ကုသလာစေတနာ၏အရကို ကုသိုလ်စေတနာယူ၍သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ၏အရကိုသမ္ပယုတ္တကန္ဓာယူ၍တဝါရလျှင် သမ္ပယုတ္တကန္ဓာအား သဟဇာတကမ္မသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏ ကြွင်းပုဒ်အားလုံး၌ တကွ "စေတနာ ဝဋ္ဋုသာ" အရပါ တဝါရသာရပေမည်။ကြွင်းဟောတု အစရှိသောသဟဇာတအာယ်များကဲ့သို့တရားကိုယ်များမရှိ။တပ်းတည်းသာရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ။

နာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ။၎င်း၌ကား ဆဝါရပစ္စနိက်နကမ္မပစ္စည်း "ကုသလေခန္ဓေ ဒွိကုသလာစေတနာ"ဟုဟောရဝယ်၊ခန္ဓာဝါရ (၁၅)ဝါရရသကဲ့သို့ပင်ရပေမည်။ စက္ခုန္ဒြေကဲ့သို့ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတို့ကိုခွဲ၍ ကေက၊တိက၊ဒုက၊စတုကဟုဆို။ ။

ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ရခြင်းအကျိုး။

ဒုက၊ဒုကတိက အစရှိသော အထက်အထက် ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီးများ၌ ဒုက်သက်သက်၊ ဒုက်ကိုမှတည်၍ တိက်ကို မှုလီသွတ်၊ တိက်ကိုမှုတည်၍ ဒုက်ကို မှုလီသွတ်၊ ဒုက်ကို မှတည်၍ ဒုက်ကို မှုလီ သွတ်ခါဟောတော်မူရကား၊ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာပဒအရတရားနေပုံများသည်ဤကုသလတိက်ကဲ့သို့တလုံးတစည်းတည်းရပေါင်း၍မနေဘဲအစိပ်အစိပ်နေကြ၏။ထိုသို့တရားအစိပ်အစိပ်နေရာ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းများ၌ဤခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံသဘောသွားအတိုင်းအသုံးချရမှုအကျိုးရှိ၏၊ ဥပမာ ဒုကပဋ္ဌာန်းဟေတုဒုက္ခ၊ ဟေတုဒုက်(ပ၊ပဒ)၌ "အလောဘောအဒေါသဿအမောဟဿသမ္ပယုတ္တကာနဥ္စခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော၊ အဒေါသော အလောဘဿ အမောဟဿ သမ္ပယုတ္တကာနဥ္စ ခန္ဓာနံ စိတ္တ သမုဋ္ဌာနာနဥ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော" စသည်ဖြင့်အသီးသီးခန္ဓာဝါရ ဖွဲ့ပြသည့်သဘောမျိုးဖြင့်ဟောထားလျက်ရှိပေသည်၊ အစိပ်အစိပ်၊ အစိပ်အပေါင်းယူဆရာ၌ထည်းဤနည်းအမြင်သန်ရှင်းပါ၏။ ။

	ဖ	ဝိတ်	ဝေ	သဒ္ဓါ	ဝီရိ	သတိ	ဆ	ပညာ		
ဧကက	။	။	။	။	။	။	။	။		၁
ဒုက	*	။	။	။	။	။	။	။	၇	၂၈
		*	။	။	။	။	။	။	၆	
			*	။	။	။	။	။	၅	
				*	။	။	။	။	၄	
					*	။	။	။	၃	
						*	။	။	၂	
							*	။	၁	
တိက	*	*	။	။	။	။	။	။	၆	၅၆
	*		*	။	။	။	။	။	၅	
	*			*	။	။	။	။	၄	
	*				*	။	။	။	၃	
	*					*	။	။	၂	
	*						*	။	၁	
		*	*	။	။	။	။	။	၅	
		*		*	။	။	။	။	၄	
		*			*	။	။	။	၃	
		*				*	။	။	၂	
		*					*	။	၁	
			*	*	။	။	။	။	၄	
			*		*	။	။	။	၃	
			*			*	။	။	၂	
			*				*	။	၁	
				*	*	။	။	။	၃	
				*		*	။	။	၂	
				*			*	။	၁	
					*	*	။	။	၂	
					*		*	။	၁	
						*	*	။	၁	
စတုက္က	*	*	*	။	။	။	။	။	၅	၃၅
	*	*		*	။	။	။	။	၄	
	*	*			*	။	။	။	၃	
	*	*				*	။	။	၂	
	*	*					*	။	၁	
		*	*	*	။	။	။	။	၄	
		*	*		*	။	။	။	၃	
		*	*			*	။	။	၂	
		*	*				*	။	၁	
			*	*	*	။	။	။	၃	
			*	*		*	။	။	၂	
			*	*			*	။	၁	
				*	*	*	။	။	၂	
				*	*		*	။	၁	
					*	*	*	။	၁	

	ဖ	ဝိတ်	ဝေ	သဒ္ဓါ	ဝီရိ	သတိ	ဆ	ပညာ		
ပဉ္စက	*	*	*	*	။	။	။	။	၄	၂၀
	*	*	*		*	။	။	။	၃	
	*	*	*			*	။	။	၂	
	*	*	*				*	။	၁	
		*	*	*	*	။	။	။	၃	
		*	*	*		*	။	။	၂	
		*	*	*			*	။	၁	
			*	*	*	*	။	။	၂	
			*	*	*		*	။	၁	
				*	*	*	*	။	၁	
ဆက္က	*	*	*	*	*	။	။	။	၃	၁၀
	*	*	*	*		*	။	။	၂	
	*	*	*	*			*	။	၁	
		*	*	*	*	*	။	။	၂	
		*	*	*	*		*	။	၁	
			*	*	*	*	*	။	၁	
သတ္တက	*	*	*	*	*	*	။	။	၂	၄
	*	*	*	*	*		*	။	၁	
		*	*	*	*	*	*	။	၁	
အဋ္ဌက	*	*	*	*	*	*	*	*	၁	၁
										၁၆၂

အကုသလပဒ   ခန္ဓာဝါရလှည့်ပုံ

	ဖ	ဝိတ်	ဝေ	ဝီရိ	ဆ		
ဧကက	။	။	။	။	။		၅
ဒုက	*	။	။	။	။	၄	၁၀
		*	။	။	။	၃	
			*	။	။	၂	
				*	။	၁	
တိက	*	*	။	။	။	၃	၁၀
	*		*	။	။	၂	
	*			*	။	၁	
		*	*	။	။	၂	
		*		*	။	၁	
			*	*	။	၁	
စတုက္က	*	*	*	။	။	၂	၄
	*	*		*	။	၁	
		*	*	*	။	၁	
ပဉ္စက	*	*	*	*	*	၁	၁
							၃၀

ဈာနပစ္စည်း။ ။ဈာနပစ္စည်းအားလုံး [illegible] ပဒိ သင်္ချေအခါတို့ကို အကုသလပဒခန္ဓာဝါရ လှည့်ပုံအတိုင်း လှည့်၍ ယူပါ၊ မဂ္ဂပစ္စည်း အကုသလပဒ၌ [illegible] လှည့်၍ယူပါ။ ။

အာရမ္မဏ ပစ္စည်း ရောသီစု။

ဓယားကျဉ်းစိမ့် လွယ်ကူစိမ့် သောငှာ အတူများကိုရော၍ ပြထားသည်။ ။အဋ္ဌကထာအစဉ်အတိုင်းဟောလိုက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ ဟု အစဉ်အတိုင်း ကာမကုသိုလ်စသည်ကစ၍ ဟော၏ ။

ဟောချီ။ ။ကာမကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သောအာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်။ အကုသိုလ်။ ကာမ ဝိပါက်။ ကာမကြိယာ။ ရူပကြိယာ။ ။ဤခြောက်ရာသိတို့အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ရူပကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ကာမကုသိုလ်။ ရူပကုသိုလ်။ အကုသိုလ်။ ကာမကြိယာ။ ရူပကြိယာ။ ။ဤငါးရာသိတို့အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်။ အကုသိုလ်။ ဝိပါက်။ ကြိယာ ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း အားဖြင့်သော်ငှငး၊ ပြီးလွယ်အောင် အတူတို့ပေါင်းခါ။ကာမကုသိုလ်၊အကုသိုလ်။ကာမဝိပါက်။ ကာမကြိယာ ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ ပစ္စည်းသည်။ ကာမကုသိုလ်။ ရူပကုသိုလ်။အကုသိုလ်။ကာမဝိပါက်၊ကာမကြိယာ။ ရူပကြိယာ။ ။ဤခြောက် ရာသိ တို့အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏ ဟူ၍ငှင်း ဟောလိုရ ဟော။ ။

ရောသီစုအရေတနည်းတားများ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရှိသည်၊ စက္ခုန္ဒြိယ္ဖြစ်သော ၄၆-ခုသော နာမက္ခန္ဓာအား၊ (သန္ဒိဋ္ဌိစသည်ကိုဆို) ကာလသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဝိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂၊ ရုပ် ၂၈။ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ပညတ် ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ ၆-ပါးသည်၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော (၆၇) ခုသော နာမက္ခန္ဓာအား။ ။များသောအားဖြင့် အတီတာနဂ္ဂတ်ရာဝ၌ ဆန္ဒရိက မရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သောကာမဝိတ်၅၄၊အာကာ,အာကိ ကုသိုလ်။စေ၅၂။ရုပ်၂၀။ ပထဝီ ကသိုဏ်းစသောပညတ် ဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်ပညတ်ဖြစ်၍ကံ,ကမ္မနိမိတ်,ဂတိနိမိတ်,ဟု သမုတ်အပ်သောအာရုံ ၆-ပါးသည် ဒွါရဝိမုတ်စိတ် ၁၉-အား။ ။တနည်း။ ။ဥဒ္ဓစ္စကြွင်သော အကု စေတနာ (၁၁) ခု တည်းဟူသော ကံဟု သမုတ်အပ်သော အတိတ်ဖြေသရုံသည်ငှင်း၊ ထိုအကုသိုလ်ကံကိုပြုသောကာလ ရှေး၌ ရအပ်သော အဆောက်အဦးဖြစ်သော ဓုတ်,နှင်တံ,ထား,လှံ,လေးမြား,စသောကမ္မနိမိတ် ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်ဖြစ်သောအာရုံ ၆-ပါးသည်ငှင်း ။အခြားမဲ့ဖြစ်လတံ့သော ဘဝသစ်၌ ရအပ်စံစားအပ်သော အပါဝမ်းရေ,ငရဲဒိုး,ငရဲထိန်း,ငရဲမီးလျှံ,ခွေးနက်ကြီး,စသော ဂတိနိမိတ် ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံသည်ငှင်း။ဤကံ,ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်, အာရုံ ၆-ပါးသည် အကုဝိ ဥ သန္ဓိနာမက္ခန္ဓာအား။ ။မဟာကုသိုလ်စေတနာ(၈)ခုတည်းဟူသော ကံနိမိတ်အတိတ်ဓမ္မာရုံသည်ငှင်း၊ ။ ထိုကံကိုပြုသောကာလ ရှေး၌ရအပ်သောအဆောက်အဦးဖြစ်သော ကျောင်း [illegible] ဆွမ်း သင်္ကန်း [illegible] ပန်း မာလ်စသောကမ္မနိမိတ် ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံ ၆-ပါးသည်ငှင်း။ ။အခြားမဲ့ဖြစ်လတံ့သော ဘဝသစ်၌ ရအပ်စံစားအပ်သော အပ်ဝမ်း [illegible] နတ်သမီး [illegible] ပြာသာဒ်စသော ဂတိနိမိတ် ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံသည်ငှင်း။ ဤကံ,ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်,အာရုံ ၆-ပါးသည် ကုဝိ ဥ သန္ဓိ [illegible] ၈-ခု ဤကိုးခုသော [illegible] နာမက္ခန္ဓာအား။ ။(၂၅)ပါး [illegible] (အာယုယ်ကိုပြ [illegible]) [illegible] ရုပ် [illegible] နိဗ္ဗာန် နာမက္ခန္ဓာအား။ ။

(ကြွင်းရူပ- အရူပဝိပါက်များကို တတ်ရာ၌လည်း ဓယားအတိုင်း ပေါ်၍ဆိုကုန်ရာ)။ ။

တနည်း။ ။ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရှိသည် ဓက္ခုဝိညာဉ် ငွေအား။ (အာရမ္မဏဓယားအတိုင်းဆို။ ။စေတော၌ အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့်။ ပဋ္ဌ္ဌာန်၌ ပဋိလောမအားဖြင့်။ အနာဂတံသ၌ အနုလောမအားဖြင့် ဟု သိပုံအစဉ်များကိုထည့်ဆို)။ ။

တနည်း။ ။ကာမကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သောအာရမ္မဏပစ္စည်းသည် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း။ကာမဇော ၂၉။တဒါရုံ ၁၁ အဘိညာဉ်ငွေ့ ဖေါင်း (၄၃) ခုသော နာမက္ခန္ဓာ တို့အား အာရမ္မဏ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏ ဟု ဓယား အတိုင်း အကုန်ဆို၊ အကျဉ်းချုပ်လျှင် ကာမဇောန် ၁၂။ အနေကန် ၃၁။ ပင်တည်း။ ။

အထူးကား။ ။ပညတ်၏ အာရမ္မဏိကတရားတွင်ရာသီရန်၌ အဘိညာဉ်ငွေ့ပေါ။ ငါးဆယ်သောနာမက္ခန္ဓာအား ဟု ဆို၏။ ။

အဘိညာဉ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုမပြု။ ။ပုဗ္ဗေ,အနာဂတံသ တို့က အတိတ်, အနာဂတ်။ နိဗ္ဗာန်က ကာလဝိမုတ်ဖြစ်၍ အာရုံကွဲပြားလည်း ပုဗ္ဗေ,အနာဂတံသဖြင့် ရှေးအနာဂတ် ခန္ဓာကို အစဉ်လျှောက်၍အောက်မေ့သောအခါ ပုဗ္ဗေနိဝဋ္ဌခန္ဓာ၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ကုဗ္ဗြအဘိညာဉ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ ဟု အဋ္ဌကထာဋီဝါနကို ဋီကာက ပရိတ္တတိက်ကို ကိုးခါမပြုသင့်ကြောင်းပြ၏။ ။သပ္ပဒွယဒုက်။ သခ်တဒုက်။ (ဒု-ပ)၌ တပါးသောတရားတို့နှင့် မရောဘဲနိဗ္ဗာန်သက်သက်နေရာဝယ် “အရိယာနိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ ဂေါတြဘုဿ၊ ဝေါဒါနဿ၊မဂ္ဂဿ၊ ဖလဿ၊အာဝဇ္ဇနာယ”ဟု သာဟောသဖြင့် ပြုသင့်မပြုသင့် ချိန်ဆရာ၏။ ။(ပစ္စည်းတတ်ပုံများကိုသီးခြားပြမည်)။ ။

အဘိညာဉ်များ။ ။ကွင်းတို့ဖြင့်လေးသုံးစသည်ကိုပြထား၏ ကာမ ကုသိုလ်က ရူပ ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဘိညာဉ် လေးပါးရ၏စသည်ဖြင့်သိ။ ။

အဘိညာဉ်ဓယား။

	စက်	သော	ရှ	စေ	ပု	ယ	အနာ	
					။		။	၂
				။	။		။	၃
				။	။	။	။	၄
ရူကြံ			။	။	။		။	၄
			။	။	။	။	။	၅
ရုပ်	။	။	။		။		။	၅

အာဓိပ္ပာယ်။ ။ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းသည် ကာမကုသိုလ်၊ လောဘမူ။ ။ဤနှစ်ရာသီ တို့အား အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏ဆိုတော့။ ။

တနည်း။ ။အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ရူပ္ပဖြစ်သောနိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ.... ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာ ဝိဘင်အာဓိ ဓယားအတိုင်းဆို။ ။

အာဓုနိကနည်း။ ။ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရှိသည် စက္ခုဝိညာဉ်ငွေအား၊ ဆို၊ [illegible] ကျေးဇူးပြု၏ ဟု ဆို၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း ရာသီစု "အဋ္ဌကထာ"

	ကု ကာ	ကု ရှု	ကု အရှ	ကု ကုတ်	[illegible]	ဗိ ကာ	ဗိ ရှု	ဗိ အရှ	ဗိ ကုတ်	ကြံ ကာ	ကြံ ရှု	ကြံ အရှ	[illegible]	[illegible]	အကျဉ်းချုပ်
ကာဇရ အကု ကာဗိ ကာကြံ	၀	(၄) (၄) ဘိ (၃) (၃)			၁၂	ရုံ ၁၁				ဟသိ မနောဒ္ဓါ ၀ =၁၀	(၄) (၄) ဘိ (၃) (၃)		၆	၄၃ဗိ	ကာမဇော=၁၂ အနေကံ=၃၁
ရှုကု ရှုဗိ ရှုကြံ အရှုဗိ	၀	(၅) (၃) ဘိ (၃) (၃)			၁၂					မနောဒ္ဓါ ၀ =၉	(၄) (၃) ဘိ (၄) (၃)		၅	၃၁ဗိ	အနေကံ=၃၁
အရှုကု	၀	ဘိ (၄)	ဗိညာဏ နေ၀၂		၁၂			၂		၉	ဘိ (၄)	၂	၀	၃၇	မဟာဂ်ဇော=၆။အနေကံ=၃၁
အရှုကြံ	၀	ဘိ (၃)			၁၂					၉	ဘိ (၃)	၂	၆	၃၃	။ ၂။ ။ ၃၁
ကုတ်ကု ကုတ်ဗိ	သံ-၄	ဘိ (၃)								မနောဒ္ဓါ သံ ၄ =၅	ဘိ (၃)		၄	၁၁	နိဗ္ဗာန်အနေကံ=၁၁
ရုပ်	၀	ဘိ (၅)			၁၂	၂၃				၁၁	ဘိ (၅)		၆	၅၆	ကာမဇော=၂၅။အနေကံ=၃၁
နိဗ္ဗာန်	သံ-၄	ဘိ (၂)		၄					၄	၅	ဘိ (၂)		၆	၁၉	နိဗ္ဗာန်ဇော=၈။အနေကံ=၁၁
ပညတ်	၀	၅။ဘိ (၂)	အာကာ။အာကိ		၁၂		၅	၂		၉	၅။ဘိ (၂)	၂	၆	၅၂	ပညတ်ဇော=၂၁။အနေကံ=၃၁

အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း ရာသီစု "အဋ္ဌကထာ"

	ကု ဇုဗိဝ်	ကု ကုသံ	ကု ကုတ်	အကု လော၀	ဗိ ကုတ်	ကြံ ကြံသံ	[illegible]	[illegible]
ကာကု။ရှုကု။အရှုကု	။			။			၂ဗိ	၁၆
ကုတ်ကု။ကုတ်ဗိ		။				။	၂ဗိ	၀
လော။တေဘူမကဗိကြံ။နိပ္ဖန္န				။			၁ဗိ	၀
နိဗ္ဗာန်		။	။		။	။	၄	၁၆

အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း။ရာသီရုံ	ကု ကာ	ကု ရှု	အကု	ဗိ		ကြံ ကာ	ကြံ ရှု	[illegible]	[illegible]
ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရုံ။ပဉ္စဒွါရုံ				စက်ဒွေ။ပ ကာန္တ				၁ ဗိ	၁၀
ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ				သန္တိရဏ		ပဉ္စဒွါ		၂	၃
ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ	၀		၁၂	ရုံ=၁၁		ဓာတ္တ		၄	၄၀
နှဒ,ပဒိန္န,သဏ္ဌ,သုခမဖြစ်သောပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ရုံ		ဒိဗ္ဗစက်					ဒိဗ္ဗစက်	၂ } ၆	၂
။ သဒ္ဒါရုံ		။သော					။သော	၂	၂

အာရုဗ္ဗာသီရတနည်း။ ။ပစ္စုပ္ပန်ရုပါရုံသည်စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော (၄၆)ခုသော နာမက္ခန္ဓာအား။ ဆို။ ။ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသသည်။မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကာမဇော ၂၉။ တဒါရုံ (၁၁)အား။ ။နှဒ,အာသန္န,ပဒိန္န,သဏ္ဌာသုခ မဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရုပါရုံသည်။ဒိဗ္ဗစက္ခုကုသိုလ်ကြိယာ အဘိညာဉ်အား။ ဒိဗ္ဗသောတ ဆို။ ။ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ်အဋ္ဌာရသဟုဆိုအပ်သော ကမ္မနိမိတ်သည်။ ကာမပဋိသန္ဓေ တဆယ်အား အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

စဉ်းစားဘွယ်။ ။ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စည်းကိုမရ။ ဝတ်ပုရမှအာပုကိုရနိုင်၍ ဝတ်ပမှကင်းသော ကာမပဋိသန္ဓေသည် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မနိမိတ်ကို အာရုံပြုနိုင်လည်း ဘဝ တပါးက အာရုံဖြစ်ခါဘဝခြားပြီး အာရုံမထင်ရှား၍ အာရမ္မဏသား အာပုမရ ဟု မူလဋီကာဆိုရာ၌ ရာသီဝ၏အာဘော်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ ။

ဝတ္ထာရမ္မဏရာသီ။ ။ဗုဒ္ဓိစိတ်မှ...ဟာဒယဝတ္ထုသည်၊ ကာမကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကာမဝိပါက၊ ကာမကြိယာ၊ ။ဤလေးရာသီတို့အား ဝတ္ထာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ဟု သုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်းဆို။ ။

သဟာဓာတ (၁၅)မျိုးရာသီစုံအဋ္ဌကထာ

		သဟာဓာတအယ်							ကြီး	ပဝတ္တိ					ပဋိသန္ဓေ						
									ထတ်	ပဋ္ဌဝေါ			စတုဝေါ								
		ဟော	ဝိ	ဏံ	ဖော	ဆ	ရှာ	မဂ်													
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
မပစ္စသရု	၈	၂၅း၃	၃း၄	၆၁	၃	၇း၈	၄-၅	၃-၀	၁-၉-၂ ၄ ၃-၁-၂	၂၆	၃း၁-၂	။	၄	၁-၃-၂ ။ ၃-၁-၂							
ရုပကဂျ။ကြီ	၁၀	၃	၄	။	။	၈	၅	၅	။	၂၂	။	။									
အရူပကဂျ။ကြီ	၈	၃	၄	။	။	၈	၅	၅	။	၂၂	။	။	၄	။							
သောတာပတ္တိမဂ်	၁	၃	၄	။	။	၈	၅	၈	။	၁၇	။	။									
အထယ်မဂ်ဖိုလ်	၄	၃	၄	။	။	၈	၅	၈	။	၁၇	။	။	၄	။							
အထက်မဂ်ဖိုလ်	၃	၃	၄	။	။	၈	၅	၈	။	၂၂	။	။	၄	။							
လောဘမူ။မောဟမူ	၁၀	၁-၂	၃	။	။	၅ ဒိဋ္ဌိ=၄	၄-၅	၄-၂-၃	။	၂၆	။	။	၄	။							
ဒေါသမူ	၂	၂	၃	။	။	၅	၄	၃	။	၁၁	။										
စက်ဒွေ။သောတဒွေ	၄			။	။	၃			။	၂၆	။										
ဃာ။ဇိ။ကာဒွေ	၆			။	။	၃			။	၁၁	။										
ဥသန္တီ	၂			။	။	၃	၄		။	၂၆	။	။			၆	။	။				
သောသန္တီ။မနောဓာတ်	၄			။	။	၃	၄-၅		။	၂၆	။	။									
မဟာဝိ	၈	၂-၃		။	။	၇-၈	၄-၅	၄-၅	။	၇	။	။			၇	။	။				
ရူပဝိ	၅	၃		။	။	၈	၅	၅	။	၁၅	။	။			၁၅	။	။				
အရူပဝိ	၄	၃		။	။	၈	၅	၅	။				၄	။	၄	။					
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၁			။	။	၅	၄		။	၂၆	။	။	၄	။							
ဟသိတုပ္ပါဒ်	၁			။	။	၅	၅		။	၂၂	။	။									
မဟာကြိ	၈	၂-၃	၃-၄	။	။	၇-၈	၄-၅	၄-၅	။	၂၂	။	။	၄	။							
မဟာဘုတ်																		။	။		
ပဋ္ဌဝေါပဋိသန္ဓေ																				။	
ဟဒယ																					။

မဟာဒိပါက် ။ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိနှစ်ချက်စလုံး ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံကိုဆို။ ။

အရူပဝိပါက်။ ။ပဋိသန္ဓေ။ ပဝတ္တိနှစ်ချက်စလုံးအရူပလေးဘုံ၌သာ။ ။

သဟာကြီး။ဘုတ်ဆိုနိုး။ ။မဟာဘုတ် လေးပါးတို့တွင် တပါး တပါးသောမဟာဘုတ်သည်၊သုံးပါးသုံးပါးသောမဟာဘုတ်ဥပါဒါ ရုပ်တို့အား၊ပ။ထေ ပါးသောမဟာဘုတ်သည်ဥပါဒါရုပ်အား။သဟာ။ နိ၊အတ္တိ၊အဝိဂတသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

အညမညဘုတ်ဆိုနိုး။ ။ပဋ္ဌယုဂ္ဂန်တွင် ဥပါဒါရုပ်မရပြီဖြစ်၍ ပဋ္ဌည်းဘက်ကမဟာဘုတ်လေးပါးလည်းမရပြီ။ ။

သဟာကြီး။ည။ ဝိဒ်း ပဋ္ဌဝေါပဋိသန္ဓေ။ ဟဒယဝတ္ထုဆိုနိုး။ ။ ပဋ္ဌဝေါကာ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာသည်၊ ဟဒယဝတ္ထုအား၊ ဟဒယ ဝတ္ထုသည်ပဋ္ဌဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအား၊သဟာ၊ည၊နိ၊ဝိဝိ။ အတ္တိ၊ အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ဝိပါက။ ။ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာသည် ဟဒယ ဝတ္ထုအား ဝိပါကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

သဟာဓာတ ဆဲ့ငါးမျိုး တဘုံ့ရေး။ သဘောယေ။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်း၊ ဟောတုနှင့်မဂ္ဂတို့မှာ သဟိတ်မိတ်၌ရှိကြသော ဟိတ်မဂ္ဂင် များဖြစ်၍ အဟိတ်မိတ်များကိုကြဉ်ဆို။ ။

ကံ။ဟာ။ဈာ။ ။ရင်းတို့ကား မိတ်ကုန်၌ယှဉ်၏။ ဈာ အတွက် ဆိုင်ရာများကိုကြဉ်ရပုံပြခဲ့ပြီ။ ။

ဈာနံ။ ။ဒွေပဉ္စကြဉ်၍ဆို။ ။

သမ္ပယုတ်၊ဝိပ္ပ။ဘွင်း။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ရှိ ဥပေက္ခာ ဝေ ဒေတို့ ဈာနင်ကိုစွမတတ်ခြင်း။ ။ဝီရိယမယှဉ်သည့် မိတ် တဆယ့် ခြောက်ရှိ ဧကဂ္ဂတာသည် ဈာန်ကိုစွမတတ်ခြင်း။ ။အဟိတ်မိတ် ဆဲ့ရှစ်ရှိ တက်ဝီရိယတို့ မဂ္ဂင်ကိုစွ မတတ်ခြင်း။ ။ဝိစိကိစ္ဆာရှိ ဧကဂ္ဂတာဈာန်၊ မဂ္ဂင်ကိုစွမတတ်ခြင်းများကို နှစ်လုံးသွင်း၍အငယ် ၌ကြဉ်ရပုံများကိုဆို။ ။

ကြီး။လေ။ ။အကြီးနှင့်ည၊သိတ်ဝိတ်ကုန်ရ၏။ ။

ဝိပါက။ ။ဝိပါက်များကိုရွေးဆို။ ။

သဟာဒိဒ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ဒွေပဉ္စ စသည်ကိုကြဉ်ဆို။ ။

ဓယား။ဆိုနိုး။ ။ပြီးလွယ်အောင်အငယ်များကို တပေါင်းတည်း ဆို၊ ထို့နောက်အကြီးကိုဆို၊ ။အလတ်များကို တခုစီခွဲသင့်ကခွဲ ဆို၊ တရားရတူနေ့ချင် တပေါင်းတည်းမင် ရသင့်ရာကိုဆို။ ။

သဟဇာတ ၁၅-မျိုးရေသီစု

သဟာငယ် ၇-ဆိုရိုး။ ။မဟာ ကုသိုလ် စိတ် ရှစ်ခုနှ ရှိသော ဟိတ် နှစ်ပါး သုံးပါးသည်။ အဓိပတိတရားကိုယ် သုံးပါးလေးပါး တို့တွင် တပါးပါးသည်။ ။စေတနာသည်။ ။နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါးသည်။ ။နာမ်ဣန္ဒြေ တရားကိုယ် ခုနစ်ပါး ရှစ်ပါးသည်။ ။ဈာနင် တရားကိုယ် ထေးပါး ငါးပါးသည်။ ။မဂ္ဂင် တရားကိုယ်ခုနစ်ပါး ရှစ်ပါးသည်။ပဋ္ဌဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် တို့အား။ စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သော အခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ အားသာ ဟေတု အစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

သဟာကြီး ၄-ဆိုရိုး။ ။မဟာ ကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု။ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင် ပဋ္ဌဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် သုံးပါး သုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် အား။ သုံးပါး သုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်။တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်။ နှစ်ပါးနှစ်ပါး သော နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား။ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်အား။ ။စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ တပါး တပါး သောနာမက္ခန္ဓာသည်။သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာအား။ သုံးပါး သုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာ သည်။ တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာ အား။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာ အား။ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေ၏။ ။

အညမည။ သမ္ပယုတ္တ ဆိုရိုး။ ။မဟာ ကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး တို့တွင်။ ဘုံသုံးဆယ်၌ ဖြစ်သောအခါ တပါး တပါးသောနာမက္ခန္ဓာသည်။ သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာအား။ သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာ အား၊ နှစ်ပါး နှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်။ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာအား။ အညမညသမ္ပယုတ္တ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။

သဟာဝိပါကဆိုရိုး။ ။မဟာကုသိုလ် စိတ်ရှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ လေး ပါးတို့တွင် ပဋ္ဌဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ တပါးတပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်စိတ္တဇရုပ်အား၊ သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်အား၊ နှစ်ပါးနှစ်ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်အား။ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် စိတ္တဇရုပ်အား။ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

(ဝိပါက်တရားမဟုတ်၍ ဝိပါကပစ္စည်းကိုမရ)

ဤဆိုရိုးကိုမှတ်၍ စိတ်ရှိသမျှအားလုံးနှင့် ဘုတ်။ ဟဒယ ဝတ္ထု တို့ကိုပါ သုဒ္ဓသင်္ချာအားလျော်စွာ ကုန်စင်အောင်ဆို။ ။

ဇယားကိုရှင်းပြခြင်း။ ။ဟိတ်။ ။ဟေတု သင်္ဂဟ အတိုင်း ဧကဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်။ များကို သရုပ်အတိုင်းဆို။ ။

အဓိပတိ။ ။ဒွိဟိတ်ဇော၌အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါး။တိဟိတ် ဇော၌လေးပါးရ၏။ ။

ကံ။ ဟာ။ ။အားလုံးပင်ရ၏။ ။

ဣန္ဒြေ။ ။ဉာဏဝိပ္ပယုတ်၌ ပညိန္ဒြေမရ၍ခုနစ်ပါး။ လောဘမူ။ ဥဒ္ဓစ္စ၌။ ဇ။ စိတ်, ဝေ, ဇိဝိ, ဧ ဟုငါးပါး။ဒွိဝိ၌ဧကဂ္ဂတာမရ၍လေးပါး။ ဒေါသမူ, မနော္ဒွါရာဝဇ္ဇန်း,ဟသိတုပ္ပါဒ် ငါးပါး၌လည်း လောဘနှင့် အတူယူ။ ။သုံးဂဏန်းများမှာ ဇိဝိတ၊ စိတ်။ဝေဒနာတို့တည်း။ ။

ဈာနင်။ ။သောမနဿငါးပါး။ဥပေက္ခာ၌ လေးပါးဖြစ်၏။ ။ ဝိတိဈာနင်မရ။ ကြွင်းလေးငါးတို့လည်း နည်းတူပင်။ ။

မဂ္ဂင်။ ။ဉာဏဝိပ္ပယုတ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်မရ၍ ခုနစ်။ ။ဝိရတိ မရ၍ ငါး။ဝိရတိ,ပညာမရ၍ လေး။ ။တက်,ဝိရိ,ဧ,ဒိဋ္ဌိ ဟု အကု သိုလ်မဂ္ဂင် ထေးပါးရှိရာ ဝိစိကိစ္ဆာ၌ တက်,ဝိရိ ဟု နှစ်ပါး၊ ဥဒ္ဓစ္စ၌ ဧကဂ္ဂတာတိုး၍သုံးပါး။ ထို့အတူ ဒေါဒွေ၌ သုံးပါး ဟု သရုပ်မှုကို မှတ်၍ဆို။ ။

ဘုံ။ ။(၂၆)မှာပဋ္ဌဝေါကာရ(၂၆)ဘုံတည်း။ ။(၂၂)၌ အ ပါယ်ကြဉ်။ ။(၁၇)၌ ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင် ရူပါ ဝစရဆယ်ဘုံ။ ။(၁၁)၌ ကာမဆဲ့တဘုံ။ ။(၇)၌ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံ၊ ။(၁၅)၌ ရူပဆဲ့ငါးဘုံ။ ။(၆)၌ အပါယ်လေးဘုံ၊မနုဿ ဘုံ,ဘုမ္မသိတဝိနိပါတိက အသုရာဟုဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ် ဘုံတည်း။ ။

ထူးရာဆိုရိုးကိုအနည်းငယ်ပြဦးအံ့။ ။သဟာငယ်။ ။ဥပေက္ခာ သန္တီရဏနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၌ ရှိသောစေတနာသည်။ ။နာမ် အာဟာရတရား ကိုယ်သုံးပါးသည်။ နာမ်ဣန္ဒြေတရားကိုယ် သုံးပါး သည်၊ဈာနင်တရားကိုယ်လေးပါးသည်။ ပဋိသန္ဓေအခါ အပါယ်လေး ဘုံ။မနုဿဘုံ ဘုမ္မသိတဝိနိပါတိက အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စတု မဟာရာဇ်အားဖြင့် ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ၌၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်တို့အား။ပဝတ္တိအခါပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။ သဟဇာတကမ္မ အစရှိသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေ၏။ ။

သဟာကြီး။ ဝိပါက။ ။ဥပေက္ခာ သန္တီရဏနှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓေအခါ အပါယ်လေးဘုံ ။ပ။ ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံ၌၊တပါးတပါးသောနာမက္ခန္ဓာသည်။ သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား ။ပ။ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် ကဋတ္တာရုပ်အား၊ ။ပဝတ္တိအခါပဋ္ဌဝေါကာရ(၂၆)ဘုံ၌၊ တပါး တပါးသောနာမက္ခန္ဓာသည်။ သုံးပါးသုံးပါးသော နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇ ရုပ်အား။ပ။လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာသည်စိတ္တဇရုပ်အား။ သဟာ။ နိ။ ဝိပါက။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

အညမည။ သမ္ပယုတ္တ။ ။ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိ နှစ်ချက်စလုံးတွင် ရုပ်ချားကိုချ၍ဆို။ ။(ရာသီရန်။ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေများအတွက် ဤဆိုရိုးကိုပြ၏။အဋ္ဌကထာ၌။"ဝိပါကေ ပန ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ဝိပါကံ ပဋိသန္ဓိယံ ဝတ္ထုရူပဿ။ ပဝတ္တေ သမ္ပယုတ္တ မေ့ွာ နညေဝ။ အရူပါဝစရလောကုတ္တရဝိပါကံ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာနညေဝ အညမည ပစ္စယေနပစ္စယော" ဟု မိန့်၍ အထက်ဆိုရိုးသည် အဋ္ဌကထာနှင့် ကိုက်ညီ၏။ ။

ခြင်းခြားကြံဆဘွယ်။ ။ပဌာဝါရ အညမညပစ္စည်း။ ပဋိသန္ဓေ အခါ၌"ဧကော ခန္ဓော တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ ဝတ္ထုဿစ"။စသည်ကိုဟော တော်မူ၍ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဟဒယဝတ္ထုသည် နာမ်ခန္ဓာနှင့် တွဲလျက်ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာပြ ပဋိသန္ဓိယံဝတ္ထုရူပဿမှာ ပဌာဝါရ ခန္ဓာဝတ္ထုဿ အတွက် ဝတ္ထုရူပံ ဝိပါကက္ခန္ဓာနံမှာ ဝတ္ထုခန္ဓာနံ အတွက် ဖြစ်၍ ကြံဆပါ၊ ။

သဟာဝိပ္ပ။ ။ဘုံများကိုဆို။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ခန္ဓာတပါး။နှစ်ပါး။ သုံးပါး၊ လေးပါးက၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား၊ ပဝတ္တိအခါနည်းတူ ခန္ဓာများကစိတ္တဇရုပ်အား သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေ၏။ ။

အနန္တရပစ္စည်း ရေသီခု

ကာမကုသိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော အနန္တရပစ္စည်းသည်။ ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်၊ အရူပကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်၊ ကာမဝိပါက်၊ ရူပဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်၊ ဤရှစ်ရာသီတို့အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။(မဟာကုသိုလ်ကသာ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဇော တို့အား အနန္တရပစ္စည်းတတ်ပုံကို ခွဲခြား၍ အဋ္ဌကထာ၌ပြသေး၏။ ။သရုပ်ဇယားကို ဇယားတွင်ပြထားသည်အတိုင်း ပေါ် ၍ဆိုလိုက ဆို)၊ ။ဤသဘောသွား အတိုင်း ဇယားကိုကြည့်၍ဆို။ ။မဟာဝိပါက် ရှစ်ခုသည် အာဝဇ္ဇန်းနွေးအား။ ။ဥဒ္ဒေသံသည်။ ။မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေအား ဟု ကာမကုသိုလ်နည်းခွဲ၍မှတ်။ ။

အထူးကား။ ။ရူပဝိပါက်က အာဝဇ္ဇန်း ငွေအား၊ ။အရူပဝိပါက်က မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအား အနန္တရပစ္စည်းတတ်ပုံသည် ရာသီဇုတွင်မပါ၍ ရူပဝိပါက်၌သုံးရာသီ၊ အရူပဝိပါက်၌ နှစ်ရာသီဟုဆို၏။ ။အဋ္ဌကထာတွင်ပါသည်၊ ။ဘုံကိုစွ တတ်ကြသော ထိုမဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်တို့သည် အာဝဇ္ဇန်းအား အနန္တရပစ္စည်း တတ်နိုင်ကြပေသည်။ ။

အနန္တရရာသီခုပုံအကျဉ်းချုပ်။ ။ရာသီရလိုသော စိတ်တို့၏ကိစ္စကိုမှတ်၍ ၎င်းတို့နောင် မည်သည့်စိတ်များ ဖြစ်သင့်သည်ကို ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂအနန္တရဇယားအတိုင်း နှစ်လုံးသွင်း၍ ရလေ။ ။

ဇယားကိုကြည့်၍ ဝိဘင်းဆတ်ပုံနည်း။ ။ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ကိုအာရုံပြုရမည်၊ ။ကာမကုသိုလ်အချင်းချင်း။ ။ပုရိမာနှင့်မဂ္ဂဝိထိ၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အချင်းချင်းဖြစ်လျှင် "အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ၊ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ" ဟုဆို။

ကာမကုသိုလ်နောင်မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် များမှာပုရိမာသာ။ ။

မဂ်ကုသိုလ်၌။ ။ဂေါတြဘုမဂ္ဂဿ၊ ဝေါဒါန်မဂ္ဂဿ၊ ဟုဆို။ ။

တောဘုံကဝိပါက်၌။ ။ကုသလံဝုဋ္ဌာနဿ၊ ။

ဖိုလ်၌။ ။အနုလောမံသောကဿာယဖလသမာပတ္တိယာတည်း၊ ။ ဤသဘောအတိုင်း ရူပကုသိုလ်စသည်ကို နည်းမှီး၍ဆို။ ။

တနည်း။ ။အနန္တရစက်ဒိုင်း။ ။ပဋ္ဌာဝိဘင်္ဂ အနန္တရ ဇယားသွားအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ ။အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသေးသမျှသံသရာမပြတ်သေး၊ ကျေးဇူးပြုမှုရပ်ခဲ့လျှင် သံသရာ၌ ကျင်လည်မှုပြတ်စဲခါရပ်တော့၏။ ။သောဘာမဂ်ထက်မဂ်သော။ ၁၆။ ၃။ ၄။ တို့ကိုမဂ်ထေးပါးအတွက် ယူဆပါ။ ။

ဆိုနည်းပြချက်။ ။ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာသည်၊ ပထမဘဝင်နာမက္ခန္ဓာအား။ ပထမအစရှိသော ရှေ့ရှေ့သော ဘဝင်နာမက္ခန္ဓာသည်၊ ဒုတိယအစရှိသော နောက်နောက်သောဘဝင် နာမက္ခန္ဓာအား။ ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆုံးအောင်ဆိုတော့၊ ။ဤအနန္တရစက်ဝိုင်း ဇယားနှင့်ပင် တနည်းကားဖြစ်သော အာသေဝန၊ ဝဋ္ဋုပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတတို့ကိုဆိုရမည်ဖြစ်၍ ဤကပင်လျှင် ပြီးလွယ်မြင်လွယ်အောင် ဆိုရိုးများကိုပြပေအံ့၊ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။ တနည်းကားဆိုနည်း။ ။ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဇောများသာဖြစ်၍ ဇောကွက်များကိုသာလျှင် ရွေး၍ဆို၊ ။

ပထမဇောသည်။ ။ဒုတိယဇောအား၊ ။ဆဋ္ဌဇောသည် သတ္တမဇောအား၊ ဂေါတြဘု၊ ဝေါဒါန်ကို စွတတ်သော မဟာကုသိုလ်ပထမဇွေသည်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် သောမနဿလေး၊ မဂ်သောမနဿ (၁၆)ခု တို့အား၊ ။ဂေါတြဘု ဝေါဒါန် ကိစ္စတတ်သော မဟာကုသိုလ်တတိယဇွေသည်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဥပေက္ခာ ငါးခု မဂ်ဥပေက္ခာလေးခုတို့အား၊ ဂေါတြဘု ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိယာ ပထမဇွေသည်။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာသောမနဿလေးခုအား၊ ဂေါတြဘုကိစ္စတတ်သော မဟာကြိယာ တတိယဇွေသည်။ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ ဥပေက္ခာ ငါးခုအား၊ သမာပဇ္ဇနဝိထိ၌ ရှေးရှေးသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကြိယာဇောသည်၊ နောက်နောက်သော ဇောတူမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကြိယာအား အာသေဝန သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ဝဋ္ဋုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ။တနည်းကားဆိုနည်း။ ။မဏ္ဍိမာသုက ဖြစ်သောဝတ္ထုဝဋ္ဋုသည်။ စက္ခုဝိညာဉ်ဓွေးအား၊ (သောတစသည် ဆိုတော့) ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုသည်၊ ပထမဘဝင်နာမက္ခန္ဓာအား၊ ပထမဘဝင်အစရှိသော ရှေးရှေးသောနာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုသည် ဒုတိယဘဝင်အစရှိသောနောက်နောက်သော ဘဝင်နာမက္ခန္ဓာအား၊ ဤသဘောသွားအတိုင်းအားလုံးဆို၊ ။

အထူးကား။ ။သုဒ္ဓသဉ္ဇာအတိုင်း အရူပဝိပါက်လေးခုကိုချန်၍ ပဉ္စဝေါကာရဆိုင်ရာတွင်၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေသည် တိဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သော ပဋိဝတ္ထုကိုမှီ၍ ပဋိသန္ဓေဝဇ္ဇန်းနှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုကိုချန်၍၎င်း။ ပဋိသန္ဓေအခါမရ၍ စုတိမှပဋိသန္ဓေကိုချန်၍၎င်းဆို။ ။ နောက်ဆုံး၊ မရဏာသန္နအခါ စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် (၁၇) ချက်မြောက်သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုသည်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ(၁၅)ခု။ ဇွန်းငွေ၊ သိုင်းငွေ၊ ဖွဲ့သုံးခု၊ မရဏာသန္နဇော ငါးချက်။ ရုံ။ ဘုံ။ စုတိအားဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏-ဟု ဝိဘင်္ဂကပြခဲ့သည့်အတိုင်းဆို။ ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ တနည်းကားဆိုနည်း။ ။ပထမဘဝင်နာမက္ခန္ဓာသည်။ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော ကေဇကာယအား၊ ဒုတိယဘဝင်နာမက္ခန္ဓာသည်၊ ပဌမဘဝင်နာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဒွိဇကာယအား ဥတုဇရုပ်ဥပါဒ်သည် ဖြစ်အံ့။ တိဇကာယအား။ ။တတိယ အစရှိသော နောက်နောက်သောဘဝင် နာမက္ခန္ဓာသည်၊ ဒုတိယအစရှိသော ရှေးရှေးသောဘဝင် နာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ ရောက်သော တိဇကာယအား။ အာဟာရဇရုပ်ဥပါဒ်သည်ဖြစ်အံ့၊ စတုဇကာယအား၊ အာဝဇ္ဇန်းငွေသည်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဂ်ပဋ္ဌေဒ(၁၅)နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇကာယ စတုဇကာယအား၊ ဆိုတော့၊ ။နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်သည် မိမိ၏ရှေ့ စိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဒွိဇ၊ တိဇကာယအား၊ ။ဆို၊ ။မရဏာသန္နအခါ၌နောင်စုတိ ကျသည်ဖြစ်အံ့၊ ကာမဖြစ်၍ တိဇသာ၊ ဇောဘွင်နောင် ပဉ္စဝေါကာရဖြစ်နိုင်၍ ဒွိဇ၊ တိဇဟုဆို၊ ။ငွေပဋ္ဌဝိညာဉ်မှာထည်း စုတိမှာ စိတ္တဇရုပ်ကို မဖြစ်စေ၍ ဒွိဇ၊ တိဇသာ၊ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတကဲ့သို့ ပဉ္စဝေါကာရနှင့်ပဝတ္တိကိုသာရွေးဆို၊ ။ ပုဒ်ချမှာပစ္စည်းရှေ့၊ ပစ္ဆာမှာနောက်နေသည့်သာ ထူး၏၊ ။

အနန္တရပစ္စည်းရာသီခု "အဋ္ဌကထာ"

	ကု				အကု	ပိ				ကြိ			ရာသီ	ပေါင်း
	ကာ	ရု	အရူ	ကုတ်		ကာ	ရု	အရူ	ကုတ်	ကာ	ရု	အရူ		
ကာကု	၁	၅	၄	၂၀		ရုံး၁၁	၅	၄	၁၅				၁	၇၂
ရုကု		၅				၄	၅						၃	၁၄
အရူကု			၄			၄	၅	၄	၁				၅	၁၁
ကုတ်ကု									၄				၁	၄
လောမော					၁း၂	ရုံး၁၁	၅	၄					၄	၂၁း၂၂
ဒေါ					၂	၃း၈							၂	၁
ကာပိ						၁၃	၅	၄		၂			၄	'၄
ရုပိ						၁	၅	၄		၂			၄	၁၈
အရူပိ						၄		၄		၁			၃	၈
ကုတ်ပိ						၄	၅	၄	၄				၄	၁၇
ကာကြိ	၁				၁၂	၂၀	၅	၄	၅	၁၀	၅	၄	၈	၇၄
ရုကြိ						၄	၅				၅		၃	၁၄
အရူကြိ						၄	၅	၄	၁			၄	၅	၁၁

အနန္တရ စက်ဝိုင်းကြီး

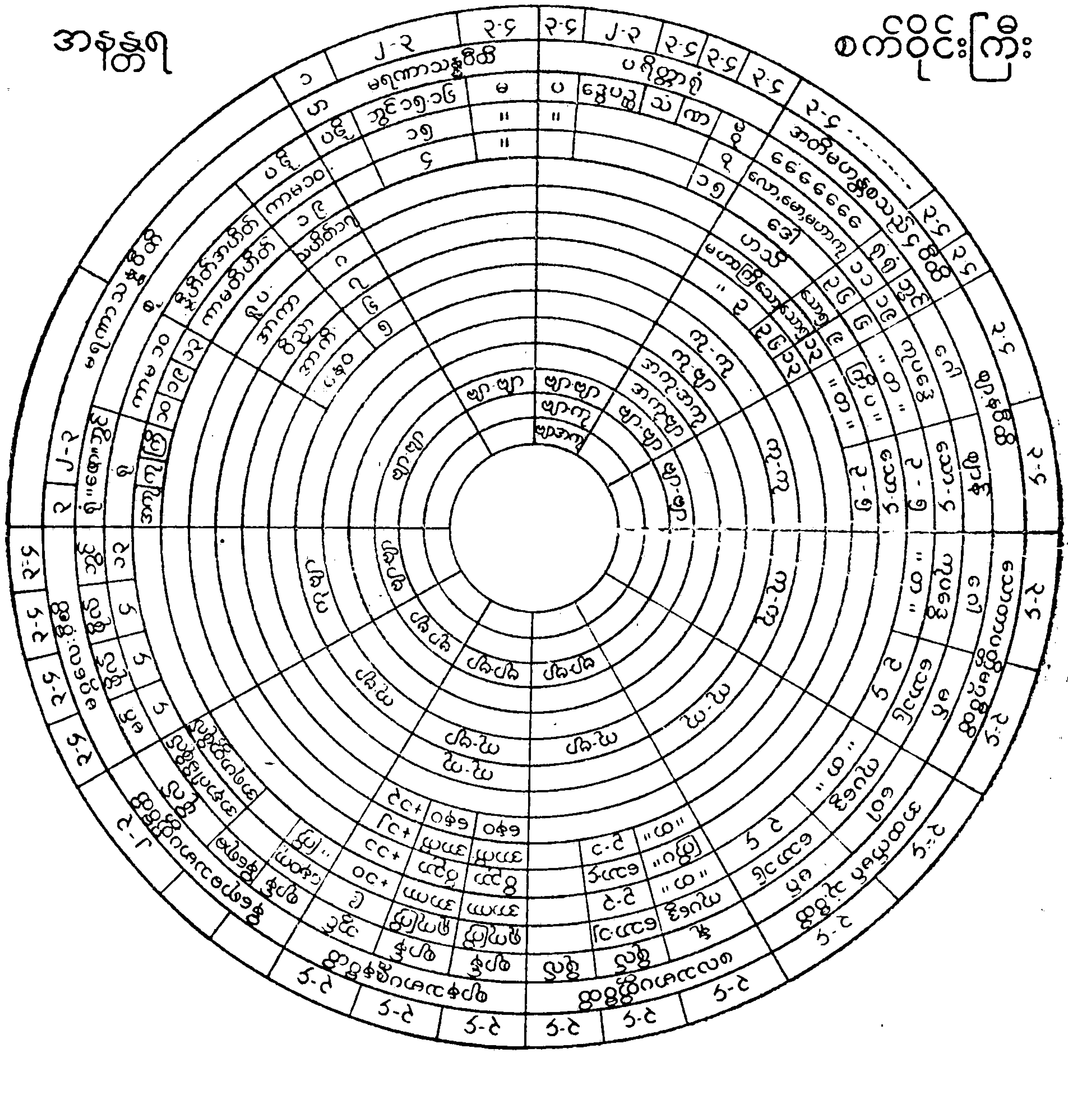

ပဋ္ဌာဝါရစိတ် အနန္တရပစ္စည်း အဋ္ဌကထာပြဒသခစသည်

	ကု	အကု	ဝိ	ကြံ	ဒသခ
ကု	။		။		၂
အကု		။	။		၂
ဝိ			။	။	၂
ကြံ	။	။	။	။	၄
ဒသခ					* ၁၀

	ကု	အကု	ကုဝိ	အကုဝိ	ကြံ	သတ္တရသခ
ကု	။		။	။		၃
အကု		။	။	။		၃
ကုဝိ			။	။	။	၃
အကုဝိ			။	။	။	၃
ကြံ	။	။	။	။	။	၅
သတ္တရသခ						* ၁၇

	ကာကု	ရှုကု	အရှုကု	ကုတ်ကု	အကု	ကုဝိ	အကုဝိ	ရှုဝိ	အရှုဝိ	ကုတ်ဝိ	ကာကြံ	ရှုကြံ	အရှုကြံ	သမသဋ္ဌိခ
ကာကု	။	။	။	။		။	။	။	။	။				၉
ရှုကု		။				။		။						၃
အရှုကု			။			။		။	။	။				၅
ကုတ်ကု										။				၁
အကု					။	။	။	။	။					၅
ကုဝိ						။	။	။	။		။			၅
အကုဝိ						။	။				။			၃
ရှုဝိ						။		။	။		။			၄
အရှုဝိ						။			။		။			၃
ကုတ်ဝိ						။		။	။	။				၄
ကာကြံ	။				။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၀
ရှုကြံ						။		။				။		၃
အရှုကြံ						။		။	။	။			။	၅
သမသဋ္ဌိခ														* ၆၀

ပဋ္ဌာဝါရစိတ်အနန္တရပစ္စည်းအဖွင့်တွင် သတ္တခသာမဟုတ် ဒသခ,သတ္တရသခ,သမသဋ္ဌိခ,ဗဟုခဟုအဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်းဖယားပြုလုပ်ထား၏။ ။

ဒသခခေါ်ဆိုရိုး။ ။ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော အနန္တရပစ္စည်းသည်၊ ကုသိုလ်ဝိပါက်၊ ဤနှစ်ရာသီတို့အား အနန္တရ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။အကြွင်းဆိုတော့။ ။

သတ္တရသခခေါ်ဆိုရိုး။ ။ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအနန္တရပစ္စည်းသည်၊ကုသိုလ်၊ ကုသလဝိပါက်။ အကုသလဝိပါက်။ ဤသုံးရာသီတို့အား အနန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။ဆိုတော့။ ။

သမသဋ္ဌိခခေါ်ဆိုရိုး။ ။ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအနန္တရပစ္စည်းသည်၊ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်၊ အရူပကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်၊ကာမကုသလဝိပါက်၊ အကုသလဝိပါက်၊ ရူပဝိပါက်၊ အရူပဝိပါက်၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်၊ ဤကိုးရာသီ တို့အား အနန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။အဋ္ဌကထာ၌ ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်အား ၆-ရာသီ၊ဝိပါက်အား ၁၂-ရာသီဖြင့် အပေါင်းကိုပါ ဖြစ်၍ ပုဒ်မအားလုံးများကိုပေါင်း၍ယူ၍မထုတ်ပြီ။ ။

ဗဟုခ။ ။ပစ္စည်း၊ပစ္စယုပ္ပန်နှစ်ချက်စလုံးတွင် အစိပ်အပေါင်းဟုပြထားရာ အစိပ်မှာ စိတ်တခုစီ အတွက်ဖြစ်၏၊ အပေါင်းမှာ ရာသင့်သမျှအပေါင်းအတွက်ဖြစ်၏။ ။

ဗဟုခဆိုရိုး။ ။ကာမ ကုသိုလ် ပထမ စိတ်သည်၊ ကာမကုသိုလ်ပထမစိတ်၊ရူပကုသိုလ်သော၊နုသလေး၊မဂ်သော၊နုသ (၁၆)၊တဒါရုံ(၁၁)၊မဟာဂ္ဂုတ်ဘုင်ကိုး၊အောက်ဖိုလ် သောမနုသ (၁၂)၊ဤ(၅၃)ပါးသော စိတ်တို့အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ဤသဘောအတိုင်းအကြွင်းကိုဆိုတော့၊ ။

အထူး။ ။ကာမကြိယာ ပထမစိတ်နောင် ဒွိဝိသတိယာဟု အဋ္ဌကထာ၌ရှိရာ အရဟတ္တဖလသမာပတ်ကို ဝေဒနာမခွဲဘဲ ယူထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ ဤ၌ကား ဝေဒနာခွဲ၍ယူထား၍ ပဥ္စဝိသ ဖြစ်နေသည်။ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။နောက်ကပြခဲ့သော အနန္တရ၏ အကျဉ်းချုပ်ကဲ့သို့ ဤ၌သည်းစိတ်တို့၏နောက်ကို အသီးသီး မှတ်ပြီးလျှင် ဤကိစ္စတဘ်သောစိတ် နောင်မည်သည့် စိတ်ဖြစ်သင့်သည်ကို ငါထိသွားအဘိုင်းစဉ်းစား၍သိနိုင်လျှင်အနန္တရကိစ္စပြီးပါ၏၊ ။

ပဋ္ဌာန်းဘင်္ဂ အနန္တရပစ္စည်း အဋ္ဌကထာပြ ဇယားခံဒယား“အနုလောမ”

			ကု						အကု			ဝိ									ကြိ								
	အဖိ	အပေါင်း	ကာလ	ရုပ သော	ရုပ လ	အရူပ	ကုတ် သော	ကုတ် လ	လောဘမူ	ဒေါသမူ	မောဟမူ	ဒွေပဉ္စ	သမ္ပဋိစ္ဆန်း	ရုံ-၁၁	ရုံ-၁၁	ရုံ-၁၁	မဟာဂ်ဘွင်	မဟာဂ်ဘွင်	ကုတ် သော	ကုတ် လ	ပဉ္စဒွါရ	မနော	ဟသိ	မဟာကြိ	ရုပ သော	ရုပ လ	အရူပကြိ	အဖိ	အပေါင်း
ကာကုပဋ္ဌ	၁	၂	၁·၂	၄			၁၆							ရုံ-၁၁			၆		၁၂									၅၃	၅၄
။ နှစ ။	၁	၂	၁·၂											ရုံ-၁၁			၆											၂၀	၂၂
။ တ ။	၁	၂	၁·၂		၁	၄		၄						ရုံ-၁၁			၆			၃								၃၃	၃၄
ရူပကု	၁	၅		၁။၅												၄	၅											၁၀	၁၄
အာကာကု	၁					၁										၄	၅	၁										၁၁	
ဝိညာကု	၁					၁										၄	၅	၂										၁၂	
အာကိကု	၁					၁										၄	၅	၃										၁၃	
နေဝကု	၁					၁										၄	၅	၄	၁									၁၅	
ကုတ်ကု	၁	၂၀																	၀။၂၀									၁	၂၀
လောဘမူ	၁	၈							၁။၈					ရုံ- ၁၁			၆											၂၀	၂၈
ဒေါသမူ	၁	၂								၁။၂				၂		၄												၇	၈
မောဟမူ	၁	၂									၁။၂			ရုံ- ၁၁			၆											၂၀	၂၂
ကုသလပဋ္ဌဝိညာဉ်	၁	၅											၁															၁	၅
ကုဝိဗ္ဘိုင်း	၁													ကုဝိ-၂														၂	
။ သောသနှိ	၁													ဘွဲ ၁၀။ရုံ၁								၃၁						၁၂	
။ ဥသနှိ	၁													၂		၈					၁	၁						၁၂	
ကာဝိပဘဋ္ဌ	၁	၄												၂		၈	၅	၀			၂							၂၀	
။ နှစ ။	၁	၄												၂		၈					၂							၁၂	
ရူပဝိ		၅														၈	၅	၀			၂							၁၆	
အာကာဝိ	၁															၄		၄				၁						၆	
ဝိညာ ဝိ	၁															၄		၃				၁						၈	
အာကိ ဝိ	၁															၄		၂				၁						၇	
နေဝ ဝိ	၁															၄		၁				၁						၆	
ကုတ် ဝိ	၁	၄														၄	၆		၁။၄									၁၄	၁၇
အကုဝိပဋ္ဌဝိညာဉ်	၁	၅											၁															၁	၅
အကုဝိဗ္ဘိုင်း	၁													၁														၁	
အကုဝိဥသနှိ	၁													၂		၈					၂							၁၂	
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၁											၁၀																၁၀	
ဟသိတုပ္ပါဒ်	၁														၁	၆	၅						၁					၁၃	
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၁		၈						၁၂					၂		၈	၅					၁	၁	၈				၄၅	
ကာကြိပဋ္ဌ	၁	၂													၁	၆	၅	၄	၄					၁။၂	၄			၂၅	၂၆
။ နှစ ။	၁	၂													၁	၆	၅	၄						၁။၂				၁၇	၁၀
။ တ ။	၁	၂												၂		၆	၅	၄		၁				၁။၂		၁	၄	၂၄	၂၅
။ ဝ ။	၁	၂												၂		၆	၅	၄						၁၂				၁၀	၁၆
ရူပကြိ	၁	၅														၄	၅								၁။၅			၁၀	၁၄
အာကာကြိ																၄	၅	၁									၁	၁၁	
ဝိညာကြိ																၄	၅	၂									၁	၁၂	
အာကိကြိ																၄	၅	၃									၁	၁၃	
နေဝကြိ																၄	၅	၄	၁								၁	၁၅	

အနန္တရပစ္စည်း ပဋိလောမ ဇယား

		ကု				အကု			ဝိ								ကြိ						
		ကာက	ရူက	အရူက	ကုတ်က	လောဘမူ	ဒေါသမူ	မောဟမူ	ဒွေပဉ္စ	သဗ္ဗဒိုနိုင်း	ဥသတ္တိ	သောသတ္တိ	မဟာဝိ	ရူပိ	အရူပိ	ကုတ်ပိ	ပဉ္စဒွါ	မနောဒွါ	ဟသိ	ကာကြိ	ရူကြိ	အရူကြိ	
ကာမဇော	၂၉	၊																၁					၁
ရူက	၅	၄																					၄
အရူက	၄	၂																					၂
ကုတ်က	၄	၄																					၄
ဒွေပဉ္စ	၁၀																၁						၁
သဗ္ဗဒိုနိုင်း	၂								၁၀														၁၀
ဥသတ္တိ	၂	၈					၁၂			၂	ရုံ၁၁							၉		၄			၃၀
သောသတ္တိ	၁	၈				၈		၂		၁									၁	၄			၂၄
ကာမဝိ၊ပဒွေ	၂	၈	၅	၄		၈		၂			ရုံ၁၁			၅	၄	၄		၁	၁	၈	၅	၄	၇၀
။ နု ။	၂	၈				၈		၂			ရုံ၁၁			၅				၁	၁	၄			၄၀
။ တ ။	၂	၈	၅	၄			၁၂				ရုံ၁၁			၅	၄	၄		၁	၁	၈	၅	၄	၇၂
။ စ ။	၂	၈					၁၂				ရုံ၁၁			၅				၁		၄			၄၁
ရူပိ	၅	၈	၅	၄		၈		၂					၄	၅		၄		၁	၁	၈	၅	၄	၅၉
အာကာဝိ	၁	၈		၄		၈		၂					၄	၅		၄		၁		၈		၄	၄၀
ဝိညာဝိ	၁	၈		၃		၈		၂					၄	၅	၁	၄		၁		၈		၃	၄၇
အာကိဝိ	၁	၈		၂		၈		၂					၄	၅	၂	၄		၁		၈		၂	၄၆
နေဝဝိ	၁	၈		၁		၈		၂					၄	၅	၃	၄		၁		၈		၁	၄၅
သောတာပတ္တိမိုလ်	၁	၄			၁																		၅
သကဒါဂါမိ ။	၁	၄			၁																		၅
အနာဂါမိ ။	၁	၄		၁	၁																		၆
အရဟတ္တ ။	၁				၁															၂		၁	၆
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၁										၂		၈	၅									၁၅
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	၁										၃		၈	၅	၄								၂၀
ရူကြိ	၅																			၄			၄
အရူကြိ	၄																			၂			၂

အာသေဝန ပစ္စည်း၊ရာသီစု "အနုကထာ"

		ကု				အကု	ဝိ				ကြိ			
		ကာ	ရူ	အရူ	ကုတ်		ကာ	ရူ	အရူ	ကုတ်	ကာ	ရူ	အရူ	
ကာမကု	၈	။	။	။	။									၄
ရူပကု	၅		။											၁
အရူပကု	၄			။										၁
အကု	၁၂					။								၁
ကာမကြိ	၈										။	။	။	၃
ရူပကြိ	၅											။		၁
အရူပကြိ	၄												။	၁

အနန္တရပစ္စည်း။ ပ ္ လေ ာမ ယား။ ။ဝီထိ သချပ်များကို ကြေပြွဲနိုင်သောငှာ ရေးပြအပ်ပေသည်။ အချင်းချင်းဘူရာများကို ချန်ထုပ်ထား၏။ ။ ာမ ေ ာ ေ ကာမ ေဇာများကိုမြ ပြ ဟုဆိုလို၏။

ကာမဇော (၂၉) ေ တွင် ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း(၁)ရှိ၏။ ။ ရူပကုသိုလ် ေတွင် ဂေါ ဘူ ... တတ်သော မဟာကုသ ... တွေ ရှိ၏။ ။ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝီထိ သချပ်ကိုထုတ်ပါတော့။ ။

အာသေဝနပစ္စည်း။ ခန့်မှိုး။ ။ကာမကုသိုလ်သည်၊ ကာမကု သိုလ်၊ ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်၊ ဤလေး ရာသီတို့အား အာသေဝနပစ္စည်းဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ဆို၊ ။ဘနည်း ကား ပြခဲ့ပြီ။ ။

ပကာတူပနိဿယပစ္စည်း ရာသီစု "အဋ္ဌကထာ"

	စတုဘူမကကုသိုလ်	အကု	စတုဘူမကဝိပါက်	တေဘူမကကြိယာ	
တေဘူမကကုသိုလ်	။	။	။	။	၄
လောကုတ္တရာကုသိုလ်	။		။	။	၃
အကုသိုလ်	။	။	။	။	၄
တေဘူမကဝိပါက်	။	။	။	။	၄
အောက်ဖိုလ် ၃	။		။	။	၃
အရဟတ္တဖိုလ်			။	။	၂
တေဘူမကကြိယာ	။	။	။	။	၄
ရုပ်-ပညတ်-(သုတ္တန်နည်း)	။	။	။	။	၄

နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း ရာသီစု

	အဟိတ်		ကာဝိ	ရူဝိ	အရူဝိ	ကုတ်ဝိ	ကဋတ္တာရုပ်		
	အကုဝိ	ကုဝိ					ပဋိကမ္မဇ	ပဝတ္တိကမ္မဇ	အသညကမ္မဇ
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကာမကု		၈	၈				။	။	
တိဟိတ်ဩမကဒွိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ ။		၈	၄				။	။	
ဒွိဟိတ်ဩမက ။		၈					။	။	
ပ။ဒု။တ။စရျာန်ကု				၁-စီ			။	။	
ပဥ္စမရျာန်ကု				၁			။	။	။
အရူပကု					၁-စီ				
လောကုတ္တရာကု						၁-စီ			
အကု	၇						။	။	

ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း၊ ပုဘိ ပစ္စည်းရာသီစု "အဋ္ဌကထာ"

	စတုဘူမကကုသိုလ်	အကုသိုလ်	တေဘူမကဝိပါက်	တေဘူမကကြိယာ	
စက္ခု၊ ဓတ္တု(ပ)ကာယဝတ္ထု			ဝက်ငွေ၊ ပ၊ ကာငွေ		၁-စီ
ဟဒယဝတ္ထု	။	။	အရူပ ၄၊ ငွေပဉ္စကြဉ်	။	၄

ပကာတူပနိဿယပစ္စည်း ရာသီစုဆိုရိုး။ ။တေဘူမက ကုသိုလ်သည်၊ စတုဘူမကကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ စတုဘူမကဝိပါက်၊ တေဘူမကကြိယာ၊ ဤလေးရာသီတို့အား ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ဆိုဘော့၊ ။ရုပ်ပစ္စည်းသည် ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် မရ၊ သုတ္တန်နည်းဖြင့် သာရ၏ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်၏၊ ။ပညတ် အဋ္ဌကထာတွင်မပါ၊ ပုဂ္ဂလော်ပဋိကိုဟော၍ထည့်ထား၏။ ။

တနည်း။ ။ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္ထနာ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဘောဇန၊ ဥတု၊ သေနာသနတို့သည်ဖြစ်ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဇောဝီသ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာဝီသ၊ နာမက္ခန္ဓာအား၊ ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်စေတနာသည်၊ ဝိပါက်ဆတ္တိံသနာမက္ခန္ဓာအား၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မဆိုရိုး။ ။တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ် စေတနာသည်၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရှစ်ခု၊ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အား၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ဆိုဘော့။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ဥက္ကဋ္ဌ စသည်မခွဲဘဲ ကာမကု ဟု တပေါင်းတည်း ပြ၏။ ။(နာနာက္ခဏိကကမ္မသည်၊ ဗလဝ နာနာက္ခဏိကကမ္မ၊ ဗလဝ ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ၊ အနန္တရကမ္မဟု သုံးမျိုးရှိရာ ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသင်္ချာ အားလျော်စွာ ခွဲခြေ၍ ဤဇယားနှင့်ပင်ကြည့်၍ဆို)။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း။ ဆိုရိုး။ ။မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုသည်၊ စက္ခုဝိညာဉ်ငွေ၊ ဤဘရာသီအား ဝတ္ထုပုရေဇာတ သတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။သောတ စသည်ကိုဆို၊ ။ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုသည်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ စတုဘူမက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ငွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော တေဘူမကဝိပါက်၊ တေဘူမကကြိယာ၊ ဤလေးရာသီတို့အားဝတ္ထုပုရေဇာတ သတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

တနည်း။ ။ဤတနည်းကားဆိုရိုးကို အနန္တရစက်ဝိုင်းကြီးတွင် ပြခဲ့ပြီ။ ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း။ ဆိုရိုး။ ။မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထုသည်၊ စက္ခုဝိညာဉ်ငွေအား ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ သတ္တိဖြင့် ကျေး[illegible]ပြုပေ၏။ ။အထက် တကွက်ကိုသာဆို၊ ။သောတ[illegible] စသည်တို့[illegible]လည်း နည်းတူဆိုဘော့။ ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း ရေသီစု "အဋ္ဌကထာ"		
	တိ-ဇ-စတုဇကာယ	
ပဋ္ဌဝေါကာရစတုဘုမကကုသိုလ်အကုသိုလ်	။	ကောန်
ပဋိသန္ဓေကြဉ် ကာမ။ရူပဝိပါက်	။	
ပဋ္ဌဝေါကာရလောကုတ္တရာ ဝိပါက်	။	
ပဋ္ဌဝေါကာရတောဘုမကကြိယာ	။	

ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း ရေသီစု "အဋ္ဌကထာ"

	အာဟာရဇရုပ်	ကြွင်းတိဇရုပ်	ဇနက	အနုပါလက
စတုသမုဋ္ဌာန်ကဩဇာ	။		။	။
။		။		။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း ရေသီစု "အဋ္ဌကထာ"

ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခု

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ ဆိုနိုး။ ။ပဋ္ဌဝေါကာရ စတုဘုမက ကုသိုလ်။အကုသိုလ်သည်။ဝုဋ္ဌောမနောဒွါရဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇ စတုဇကာယအား ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ပဋိသန္ဓေကြဉ်သော ကာမဝိပါက်။ ရူပဝိပါက်သည်။ တိဇ စတုဇကာယအား ကောန်ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ဆို။

တနည်းကား။ ။အနန္တရစက်ပိုင်းတနည်းကားအတိုင်းဆို။ ။

ကေဇ စသည်။ ။ပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဌီခဏ၌ရှိသော ကမ္မဇရုပ်အပေါင်းသည် ကေဇကာယမည်၏။ ။

ဒွိဇကာယ။ ။ပဋိသန္ဓေ၏ ဘင်ခဏ၌တည်ရှိသော ကမ္မဇဥတုဇရုပ်အပေါင်းသည် ဒွိဇကာယမည်၏။ (ပဋိသန္ဓေ၏ဌီအခိုက်က ဥပါဒ်သော ဥတုဇရုပ်သည် ဘင်၌ဌီသို့ရောက်ပြီ)။ ။

တိဇကာယ။ ။ပဋိသန္ဓေနောင်ပထမဘဝင်၏ ဌီခဏ၌ တည်ရှိသော ကမ္မဇ။ဥတုဇ။စိတ္တဇရုပ်အပေါင်းသည်တိဇကာယမည်၏။ ။

စတုဇကာယ။ ။အာဟာရဇရုပ် ဥပါဒ်ပြီးနောက် ဌီသို့ရောက်သည့်အခါ တည်ရှိသောရုပ်အပေါင်းသည် စတုဇကာယမည်၏။ ။

ပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းခွဲကြံဆဘွယ်။ ။မရဏာသန္နအခါ တဆဲ့ခြောက်ချမြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်ပြိုင်သော ဟဒယဝတ္ထုသည် ရုတိစိတ်အား ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သကဲ့သို့။ ရုတိစိတ်သည်လည်း တဆဲ့ခြောက်ချမြောက်သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်ပြိုင်သော ဟဒယဝတ္ထုအား ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုထိုက်၏။ ။အလွန်အားနည်းသော မရဏာသန္နအခါ၌သော်မှ ဤစိတ် ဤရုပ် တို့အား ပုရေဇာတ ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါလျှင် ပကတိအခါကာလများ၌သည်း သာ၍ပင်ကျေးဇူးပြုထိုက်၏။ ။ထို့ကြောင့် အကောက်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ရှေးရှေးနောက်နောက်စိတ္တက္ခဏကို မိန့်ဆိုတော်မူကြသည်ကား ဆိုရိုးလွယ်ကူအောင်ဟု ကြံဆဘွယ်ရှိ၏။ ။

ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း။ ဆိုနိုး။ ။စတုသမုဋ္ဌာန်ကဩဇာသည် ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သောအာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိ၊အနုပါလကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပေ၏။ ။ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သော ကြွင်းသော တိဇရုပ်အား အနုပါလကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

တနည်း။ ။အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ရှိသော စတုသမုဋ္ဌာန်ကဩဇာ။ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ရှိသော ဥတုဇ ဩဇာတို့သည် ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်တူ ကလာပ်ပြား ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာန်ကရုပ်တို့အား ရုပ်အာဟာရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

တနည်း။ ။ကမ္မဇကလာပ် ကိုးစည်း တို့တွင်၊ စက္ခုဒသကကလာပ်၌ရှိသောဩဇာသည်။ ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်ကိုးခု ကလာပ်ပြားနှစ်ဆယ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့အား ရုပ်အာဟာရ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။ကြွင်းသော တဒသကကလာပ် စသော ကမ္မဇကလာပ်ကိုးစည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ခြောက်စည်း။ ဥတုဇကလာပ်လေးစည်း။အာဟာရဇကလာပ်နှစ်စည်းတို့ကို နည်းမှီ၍အကုန်ဆို။ ။

မူလဋီကာ၌။ ။စိတ္တသမုဋ္ဌာနဩဇာသည် နောစိတ္တ သမုဋ္ဌာန မဖြစ်။ ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန။ နောစိတ္တသမုဋ္ဌာနနှစ်ပါးကို စိတ္တသမုဋ္ဌာနကာယ၏ အာဟာရပစ္စည်းဟုမဟော၊ စင်စစ်ကား ၄။၃။ဟာ တိဇ အာဟာရကို နောစိတ္တသမုဋ္ဌာနကာယ၏ အာဟာရ ပစ္စည်းတတ်မှုကို ဟောတော်မူသောကြောင့် စိတ္တဇရုပ်အား အာဟာရ ပစ္စည်းတတ်မှုကို ဆင်ခြင်၍ယူဟုဆို၏။ ။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စည်း။ ဆိုနိုး။ ။ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်ကိုးခုအား ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ။

တနည်း။ ။ကမ္မဇကလာပ် ကိုးစည်း တို့တွင်။ စက္ခုဒသကကလာပ်၌ရှိသော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ် ကိုးခုအား....သောတဒသကစသည်ကို ဆိုတော့။ ။

မူလဋီကာ၌။ ။ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ သဟဇာတပစ္စည်း မဖြစ်မှုကို ရည်ရွယ်၍"ဌိတိက္ခဏေ"ဟုအဋ္ဌကထာဆိုလည်း"အဇ္ဈာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ။ အသညသတ္တာန် ကော်မဟာဘုတံစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၍ ဥပါဒ်ခဏ၌လည်း ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်း တတ်မှုကို မတားမြစ်နိုင်။အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်ဆဲကမ္မဇရုပ်အားရင်း။ ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ပဝတ္တိအခါ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် အားရင်း ရူပဇီဝိတိန္ဒြေမှတပါးသော ဣန္ဒြိယပစ္စည်းတတ်မှုမရှိ။ ပဋိသန္ဓေစသော ဆဝါရကို ဥပါဒ်ခဏသာ ဟော၍ အနုလုံမှာ ပစ္ဆာဇာတမဟူ။ ။

သဟဇာတမျိုးများကိုပစ္စည်းတတ်ရာ၌သိနိုင်ဘွယ်။

ပထမဈာန်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ငါရသောပထမဈာန်သည် နီဝရဏ တည်းဟူသော နီးသောရန်သူရှိ၏။ ဝိတက်တည်းဟူသော ရုံ့ရင်းသောအင်္ဂါရှိခြင်းကြောင့် ဈာန်အင်္ဂါ၏အားသည် နည်း၏ဟု ပထမဈာန်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ထိုပထမဈာန်၌ တပ်ခြင်းကိုစွန့်၍ ဒုတိယဈာန်သည်ငြိမ်သက်၏-ဟု နှစ်လုံးပြု၍။ ။

ဒုဈာန်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ငါရသော ဒုတိယဈာန်သည် ဝိတက် တည်းဟူသော နီးသောရန်သူရှိ၏။ ဝိစာရတည်းဟူသော ရုံ့ရင်းသော....(အထက်သဘောသွားအတိုင်းဆိုတော့)။ ။

တဈာန်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ဝိစာရ.... နီးသောရန်သူ၊ ပီတိ....ရုံ့ရင်းသောအင်္ဂါ-ဟု ဆို။ ။

စဈာန်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ပီတိ....နီးသောရန်သူ၊ သုခ....ရုံ့ရင်းသောအင်္ဂါ-ဟု ဆို။ ။

အထူး။ ။ရဟန္တာသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရူပကြိယာဈာန်များကို အပြစ်မရှုရပြီ။ အာရုံကိုသာပြု၍ တက်ရသည်။ ။

ပဉ္စမဈာန်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ရုပ်ရှိခြင်းကြောင့် ထားလှံက်နက်ဖြင့် ခုတ်ဖြတ်ခြင်း။ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်း။ မျက်စိနာ စသည့်တို့၌ အနာဂါ သည်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ရုပ်မရှိသော် မဖြစ်ကုန်-ဟု ကရဇရုပ်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ ထိုကရဇရုပ်ကို လွန်ခြင်းငှာ အာကာသ ကသိဏ်းသည် ကြဉ်အပ်သောကသိဏ်းကိုးပါးတို့တွင် တပါးပါး၌ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်ကိုဝင်စား၍ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်မှထ၍၊ ငါရသော ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်သည် သုခတည်းဟူသော နီးသောရန်သူရှိ၏။ ငါငြီးငွေ့သော ကသိဏ်းရုပ်ကို အာရုံပြုခြင်းကြောင့် ဈာန်အင်္ဂါ၏အားသည်နည်း၏-ဟု ရူပါဝစရဈာန်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍၊ ထိုရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်၌ တပ်ခြင်းကိုစွန့်၍၊ အာကာသာနဉ္စာ ယတနဈာန်သည် ငြိမ်သက်၏ဟု နှစ်လုံးပြု၍။ စကြဝဠာ အဆုံးတိုင်အောင်၎င်း။ အလိုရှိအပ်သော အရပ်အပိုင်းအခြားမျှ၎င်း။ အာကာသ ကသိဏ်းသည် ကြဉ်အပ်သော ကသိဏ်းပဉ္ဉတ် ပဋိဘာဂနိမိတ် ၉-ပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုဖြန့်၍၎င်း။ ထိုဖြန့်၍၎င်းပွားစေ၍ ကသိဏ်းပဉ္ဉတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြင့်တွေ့ရာအရပ်ကို အာကာသော အနန္တော၊ အာကာသော အနန္တော-ဟု နှစ်လုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ကသိဏ်းပဉ္ဉတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ခွါ၏။ ထိုသို့ခွါသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုကသိဏ်းပဉ္ဉတ်ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြင့် တွေ့ရာအရပ်သည် ကောင်းကင်ဖြစ်၍ထင်၏။ ထိုသို့ထင်သောအခါကွာသည်မည်၏။ ထိုကသိဏ်း ပဉ္ဉတ်ပဋိဘာဂနိမိတ်၏ ကွာရာဖြစ်သော ကောင်းကင်ပဉ္ဉတ်ကို အာရုံပြု၍ အာကာသော အနန္တော၊ အာကာသော အနန္တော-ဟု စီးဖြန်းဘန်များ၍၊

အာကာ၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ငါရသော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သည်၊ ရူပါဝစရဈာန်တည်းဟူသော နီးသောရန်သူရှိ၏။ ငါငြီးငွေ့သောကောင်းကင်ပဉ္ဉတ်ကို အာရုံပြုခြင်းကြောင့် ဈာန်အင်္ဂါ၏ အားသည်နည်း၏ ဟု အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၌အပြစ်ကိုမြင်၍၊ ထိုအာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၌ တပ်ခြင်းကိုစွန့်၍။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သည် ငြိမ်သက်၏-ဟု နှစ်လုံးပြု၍။ ဤဘာဝရှေး၌ဘာဝ အာရုံပြု၍ သဉ္ဇာနိ၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍၊ ဝိညာဏံ အနန္တံ၊ ဝိညာဏံ အနန္တံ၊ ဟု စီးဖြန်းဘန်များ၍။ ။

ဝိညာ၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ငါရသော ဝိညာဏကုသိုလ် ဈာန်သည်၊ အာကာဈာန် တည်းဟူသော နီးသောရန်သူရှိ၏။ ငါငြီးငွေ့သော ဤဘာဝရှေးဘာဝ အာရုံပြု၍ သဉ္ဇာနိ၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသကုသိုလ်ကို အာရုံပြုခြင်းကြောင့်....ဆို။ အာကာသကုသိုလ်၏ မရှိခြင်းဟူသော နတ္ထိဘာဝပဉ္ဉတ်ကို အာရုံပြု၍ နတ္ထိကိဉ္စိ၊ နတ္ထိကိဉ္စိ-ဟု စီးဖြန်းဘန်များ၍။ ။

အာကိဉ်၌အပြစ်ရှုပုံ။ ။ငါရသော....ဆို။ ဤဘာဝ ရှေးဘာဝ အာရုံပြု၍ သဉ္ဇာနိ၌ဖြစ်ဘူးသော အာကိဉ်ကုဈာန်ကို အာရုံပြု၍ သန္တမေတံ၊ ပဏီတမေတံ-ဟု စီးဖြန်းဘန်များ၍။ ။

မဂ်လေးပါးရှုဆင်ခြင်ပုံ။ ။လောကီဝိတ် ကောသိတိ၊ စေဇွပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသဟု ဆိုအပ်သော တေဘုမ္မက သင်္ခါရတို့တွင် တပါးပါးကို မှတ်သားနှလုံးသွင်း၍ ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော သဘောကြောင့် အမြဲမရှိသောအားဖြင့် အနိစ္စမည်၏။ ဖြစ်ခြင်းရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသတ္တိသည် နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဘေးဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲသောအားဖြင့် ဒုက္ခမည်၏။ အလိုသို့မလိုက်၊ အစိုးမရသည်ဖြစ်၍ အတ္တ-ဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ၏ မရှိခြင်းကြောင့် ကိုယ်မဟုတ်သောအားဖြင့် အနတ္တမည်၏-ဟု အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တည်းဟူသော လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုလျက်၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဟူ၍၎င်း။ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာ ဟူ၍၎င်း။ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာဟူ၍၎င်း အဖန်ဘလဲလဲ အမြဲမပြတ်ကျုံး နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် စီးဖြန်းဘန်များ၍၊

မဂ်ကိစ္စပြီးပုံ။ ။ထို့နောင်ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ၄-ကြိမ်မြောက်။ မန္ဒပညာပုဂ္ဂိုလ်အား ၅-ကြိမ်မြောက် ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပတ္တိမဂ် ပထမဈာန်သည် ၎င်း။ ပ။ ဈာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပတ္တိမဂ်ပဉ္စမဈာန် သည်၎င်း။ ပါဒကဈာန်သမ္မသိတဈာန်၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောဈာန်နိယမအားဖြင့်၎င်း၊ ပရိက်၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူဟု ဆိုအပ်သောဝိပဿနာနိယာမအားဖြင့်၎င်းတျ၍ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း မဂ္ဂသစ္စာကိုပွါးစေခြင်း။ ဤကိစ္စလေးပါးကိုဘပြိုင်နက် ပြီးစေလျက်။ မဂ်ကိစ္စဖြစ်၍တကြိမ်သာအပ္ပနာသမာဓိဇောကိစ္စဖြစ်၍ချုပ်၏၊

ဖိုလ်ကိစ္စပြီးပုံ။ ။ထို့နောင်ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ လုပ်စွာသိ တတ်သောနာနာဘဏီကာကမ္မဘသဝဘာချဖြစ်သော၊ သောတာပတ္တိမဂ်စေတနာသည်ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်ဝိဘ်နှင့် ဈာန်အင်္ဂါအစရှိသောအားဖြင့်တူသော သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်သည် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်အားသုံးကြိမ်။ မန္ဒပညာပုဂ္ဂိုလ်အားနှစ်ကြိမ်။ အပ္ပနာ သမာဓိဇောကိစ္စဖြစ်၍ချုပ်၏။ ။

မှာထားချက်။ ။သဟဇာတမျိုးများကိုပစ္စည်းတတ်၍ ဖြစ်ရာ၌ အပြစ်ရှုပုံစသည်များကိုရှေးဦးစွာသိထားနိုင်ရန် ရေးသိဂုမှလာသည့် အတိုင်း၊အနည်းငယ် ခက်နိုးရေးကို ထုတ်၍ပြ၏။ ။၎င်းရာဂိုနှစ် ခေါက်သုံးခေါက်ကြည့်ခါသဘောသွားကိုမှတ်ခြင်းဖြင့် ကျက်ရမှာ ကင်းလွတ်လတ္တံ့။ ။

ပစ္စည်းတစ်ရန်ဝီထိဇယား (၁)

အာရုံ	ဒွါရ	စိတ်	ပုဂ္ဂိုလ်	ဝသိဘော
ကာလ ၃-ပါး၊ကာလဝိမုတ်၊ကိ ၈၁-စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈၊ပညတ်	မနောဒွါရ	လော၊မော		
॥		ဇော ဥပနိ		
		ဇော သောပနိ		
အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကြဉ်ကာလ ၃၊ဝိမုတ်-စိတ်၈၇-စေရုပ်နိ၊ပညတ်		ကာမကုသံ		
ကာလ ၃-ကာလဝိမုတ်၊ကိ ၈၁-စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈၊ပညတ်		ကာမကုဝိပ်		
॥ ကာမ ၅၄-စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈		ကာမဝိ၊ဂ		
ကာလ ၃-ဝိမုတ်၊စိတ် ၈၉၊စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈၊နိ၊ပညတ်		ကာမကြိသံ		
॥ ॥ ၈၇ ॥		ကာမကြိဝိပ်		
၂၅၊၁၄၊၁၂-ပါးသာပညတ်ပဋိဘာဂနိမိတ်		ရူ အာဒိကမ္မိက	တိဟိတ်ကာမသေက္ခ(ရုပ)	
		ရူ သမာပဇ္ဇန	တိဟိတ်ကာမရူပသေက္ခ	သမာပဇ္ဇနအာဒိကမ္မိက
॥		ကြိ အာဒိကမ္မိက	တိဟိတ်ကာမရဟန္တာ(ရုပ)	
		ကြိ သမာပဇ္ဇန	တိဟိတ်ကာမရူပရဟန္တာ	॥
အာကာသကြဉ်ကသိုဏ်းကိုးပါးတို့တွင် တပါးပါး		အာကာကု၊ ၂	တိဟိတ်ကာမရူပသေက္ခ၊(အာကာ)	॥
ဤဘဝ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုသိုလ်		ဝိညာကု၊ ၂	॥အာကာသေက္ခဝိညာ	॥
အာကာကု၏မရှိခြင်း နတ္ထိဘောပညတ်		အာကိံကု၊ ၂	॥ ၁+၁+၁	॥
ဤဘဝရှေးဘဝ၌ဖြစ်ဘူးသော အာကိံကုသိုလ်		နေဝကု၊ ၂	॥ ၁+၁+၁+၁	॥
ကသိုဏ်း၊အာကာကု-နတ္ထိဘောပညတ်၊အာကိံကု		အရူပကြိ၊ ၂စီ	॥ ရဟန္တာ၊အရူပ၊၄	॥
ကိ ၈၁၊စေ ၅၂၊ရုပ် ၂၈-ဟုဆိုအပ်သောတေဘုမ္မကသင်္ခါရ		သောတာမဂ်	တိဟိတ်ကာမ၊ရူပ	
		ထက်မဂ်-၃	ကာမရူပအရူပ	
॥		ဖလသမာပတ္တိ	॥	॥

မရဏာသန္နဝီထိ ဇယား (၂)

		ဝိသယပဝတ္တိ	ဒွါရ		
မဟာကုသိုလ်၊၄	မဟာဝိပါက်၊၄	ကာမ(၁၁)ဘုံမှ၊ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ	ပဉ္စဒွါ၊မနောဒွါ	ရုံဘွင်နောင်ရုံ၊ရုံနောင်ရုံ	၂
				ဇောဘွင်နောင်ရုံ၊ဇောနောင်ရုံ	၂
		ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်ရူပ(၁၀)ဘုံမှကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ	စက်၊သော	॥	॥
			မနောဒွါ	॥	॥
		အရူပ ၄ ဘုံမှ၊ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ	॥	॥	॥
ရူပဝိပါက်		အသညသတ်ကြဉ်ရူပ ၁၄-ဘုံမှ၊ရူပ ၁၅ ဘုံ	॥	॥	॥
		ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံမှ၊ရူပ ၁၅-ဘုံ	॥	॥	॥
အရူပဝိပါက်		အရူပ-၄ ဘုံမှ၊အရူပ ၄-ဘုံ	॥	॥	॥
		ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံမှ၊အရူပ ၄-ဘုံ	॥	॥	॥
		ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်ရူပ(၁၀)ဘုံမှ၊အရူပ ၄-ဘုံ	॥	॥	॥

ဇယား (၁)။ ။ဇယားတွင်ရှိသည့်အာရုံအတိုင်း လောဘမူစသော ဝီထိစိတ်တို့သည် အာရုံပြုကြကုန်၏။ ။ရှေ့နောက် ကာမဘွင်တို့သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြုကြကုန်၏။ ။အာဂန္တုကဘုင်သည်ကား ဤပဋိသန္ဓေ ဘဝ ဝယ် ရှေးကလေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသော ကာမအာရုံကို အာရုံပြု၏။ ။ တဒါရုံကျသျှင် ကာမဇောင်တဆယ်စသည်ကိုချ၊ မကျသျှင်ဘွင်ကျေ နဝိသဝစသည်ကိုချ။ ။

မဟာဂ္ဂုတ်ဇောင်တို့သည်ကား၊ ဆိုင်ရာကသိုဏ်းစသော ပညတ်များကိုအာရုံပြုကြ၏။ ။မဂ္ဂဝီထိ၌၊ ပရိကံ စသည်တို့သည် တေဘုမ္မကသင်္ခါရကို အာရုံပြု၍ ဂေါတြဘု၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကြ၏။ ။ဖလသမာပတ္တိဝီထိ ၌လည်း အနုလုံတို့သည် တေဘုမ္မကသင်္ခါရကို အာရုံပြုကုန်၏။ ။

ဇယား (၂)။ ။ရှေးဘဝမရဏာသန္နဝီထိ၌၊ရှေ့နောက်ဘွင် ရုတိတို့တွင်၊ ကာမဝိပါက်သည် ပဉ္စဒွါရ၌၊ ယူမြဲတိုင်း နိမိတ်သုံးပါး တို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံ ပြုကုန်၏။ ။ရှေးဘဝ မရဏာသန္နဝီထိ ဝိတ်ဘို့သည် အတိတ်ဘွင်နှင့် ဥပါဒ်ဖြင်သော ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် နှစ်ပါးတို့တွင်တပါးပါးဖြစ်သင့်သောပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံကိုအာရုံပြုကုန်၏။ ။ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဘွင်ရုတိတို့သည် ရှေးဘဝ မရဏာသန္နဇော၏ နိမိတ်နှစ်ပါး ဖြစ်သော ပဉ္စာရုံကို အာရုံပြု၏။ ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဘဝနိကန္တိက လောဘဇောတို့သည်၊ ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်ကို အာရုံပြု၏။ ။

မှတ်ချက်။ ။ကာလသုံးပါးတွင် တပါးပါး၊ အာရုံ ၆-ပါးတွင်တပါးပါး၊ နိမိတ် သုံးပါးတွင် တပါးပါးကို အာရုံပြုကြကုန်၏။ ။

ပစ္စည်းတတ်ရန် ဝိထိဇယား (၁)

န	ဒ	မ	ကာမဇော-ရ	ပ	ဥ	နို	ဂေါ	ဝေါ	ဈာန်	ဈာန်	မဂ်	ဖိုလ်	ရုံ-၂	အာဘွင်	ဘွင်အများ ရုံကျ	ရုံမကျ
	။		လော-မော										၁၁		၁၀	၁၉
	။		ဒေါ										၆		၆	
	။		ဒေါ											။	မဟာဝိသော၊၄	
	။		ကုသံ၊၄										၁၁		၁၀	၁၉
	။		ကုဝိဝ်။၄										၁၁		၁၀	၁၉
	။		ကာမဇော ၂၉										၈		ကာမသု။၉	
	။		ကြိသံ ၄										၁၁		တိ။၄	၁၃
	။		ကြိဝိဝ် ၄										၁၁		တိ။၄	၁၃
	။				။				၁						တိ၊၄၊၅။၆။၇။၈	
	။				။				များစွာ						၅၊၆၊၇။၈။၉	
	။				။				၁						တိ၊၄၊၅။၆၊၇။၈	
	။				။				များစွာ						၅။၆။၇၊၈။၉	
	။				။				၁။များစွာ						၉+၁	
	။				။				၁၊များစွာ						၉+၁+၁	
	။				။				၁။များစွာ						၉+၁+၁+၁	
	။				။				၁။များစွာ						၉+၁+၁+၁+၁	
	။				။			—	၁။များစွာ						၉+၁+၁+၁+၁+၁	
	။			ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ			။				၅၊၄၊၃။၂။၂။	၃၊၂			၉	
	။				။			။			၅၊၄။၃။၂။၂	။			၁၃	
	။			နို	နို	နို	နို					၅၊၄။၃။၂။၂			၁၃	

မရဏာသန္နဝိထိဇယား။ (၂)

တိ	န	ဒ	ပ	ဓ	သံ	ဏ	ဝု။မ	မရဏာသန္နဇော ၅	ရုံ။၂	ဘွင်	ရ	ပဋိ	ဘွင် ၁၅။၁၆	ဘဝနိကန္တိကဇော	ဘွင်
			။					ကာမကု။၈	။	။	၁၀	သံ၄။ဝိဝ်၄	။	။	၄။၄
			။					။		။	။	။	။	။	၄။၄
			။					။		။	၅	။	။	။	၄။၄
	။						။	။		။	။	။	။	။	၄။၄
	။						။	။		။	၄	သံ၊၄	။	။	သံ။၄
	။						။	။		။	၅	၅	။	။	၅
	။						။	။		။	၄	၅	။	။	၅
	။						။	။		။	၄	၄	။	။	၄
	။						။	။		။	သံ။၄	၄	။	။	၄
	။						။	။		။	၅	၄	။	။	၄

နောက်ပဋိ။ဘွင်တို့သည် မရဏာသန္နယူမြဲတိုင်းသောအာရုံကိုအာရုံပြုကုန်၏။ ။

ကာမဘုံမှစုတိ၍ရူပအရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌။ ကာမဘွင်စုတိတို့သည် နိမိတ်သုံးပါးတွင်တပါးပါ။ ရူပအရူပ။ ပဋိသန္ဓေဘွင်တို့သည် ကသိုဏ်းစသော ပညတ် မဟဂ္ဂုတ် ဓမ္မာရုံတို့ကို အာရုံပြုကုန်၏။မရဏာသန္နဇောတို့သည်ပဋိသန္ဓေဘွင်နှင့်အာရုံတူကြ၏။ ။

ရူပဘုံမှစုတိ၍ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေရာ၌လည်း ရူပဘွင်စုတိတို့က ကသိုဏ်းစသောပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ကာမပဋိသန္ဓေဘွင်တို့က နိမိတ်သုံးပါးတွင် တပါးပါးကို အာရုံပြုကုန်၏။ ။

ရူပဘုံမှ ရူပဘုံချင်းချင်း ပဋိသန္ဓေနေရာ၌၎င်း။ ရူပဘုံမှအရူပဘုံ။ အရူပဘုံချင်းချင်း။ အရူပဘုံမှကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌ရှင်း ရှေ့နည်းအတိုင်း အာရုံပြုပုံများကိုသိလေ။ ။

မှတ်သားချက်။ ။ဇယားတွင်အဟိတ်ဝိတ်များမပါခဲ့ရာ အဟိတ်ဝိတ်ရကြသော သဟာဓေတစသော ပစ္စည်းများ အတွက် ဓမ္မပစ္စဝိညာဉ်က ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြု၍ မနောဓာတ်က ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံကိုအာရုံပြုခြင်း၊ သန္တီရဏာသုံးခုနှင့် ဟသိတုပ္ပါဒ်က ကာမကိုအာရုံပြုခြင်း၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းက အလုံးစုံကို အာရုံပြုခြင်း တို့ကို အာရမ္မဏသင်္ဂဟအတိုင်းမှတ်၍ဆို။ ။ပဉ္စဒွါရ၊ မနောဒွါရဝိထိများကိုလည်းနည်းတူချ။ ။ဥသန္တိနှစ်ခုမှာ၊ ကာမ ၁၁-ဘုံမှစုတေ၍ အပါယ်လေးဘုံ-လူ့ဘုံ။ဘုမ္မသိတဝိနိပါတိက အသုရာ-ဟု ဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ်ဘုံ-ဟု ကာမ ၆-ဘုံ၌သာ ပဋိသန္ဓေနေ၏။ ။

ရာသီစုပစ္စည်းတတ်ဆိုင်ရိုး သဟဇာတချိုး

လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု ၌ ရှိသော လောဘသည်။ မောဟသည်။ လောဘမောဟသည်၊ ပဋ္ဌဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်တို့အား။ စတုဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားသာ-ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ (ရာသီပုဇယားကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြွင်းသဟဇာတ (၁၄)မျိုးကိုပါ ပြီးလွယ်အောင် တခါတည်းပေါင်း၍ဆို)၊ ဤ၌ကား နည်းချရုံမျှသာတမျိုးတည်းကိုပြအံ့)။ ။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။ပစ္စုပ္ပန် အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်သော လောကီစိတ်ကောသိတိ စေဒွေပညာသ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ။ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သောပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ခြောက်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍။လောဘမူဇောဝီထိ စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လိုထတ်သည်ရှိသော်၊ ။န။ဒ။မ။လောဘဇော ၇။ရုံကျသည်ဖြစ်အံ့ ရုံ ၂ကြိမ်။ကာမဘွင်။ရုံမကျသည်ဖြစ်အံ့။ဘွင် ၁၉-သည်ဘွင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ဖြစ်သောအခါ၊လောဘမူ ပထမဇော အစရှိသောစိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ ရှိသော လောဘသည်၊ မောဟသည်,လောဘမောဟသည် ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့အား၊စတုဝေါကာရ ဘုံ၌ဖြစ်သော အခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားသာ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။(အာရုံပြုများကိုလည်းပြခဲ့ပြီ၊ကာမဝီပါက်ရှစ်ခုမှာ တဒါရုံကိစ္စသာဖြစ်၏)။ကြွင်းကာမစိတ်များကိုနည်းမှီး၍ဆိုတော့။ ။

ရူပကုသိုလ်။ ။ရူပကုသိုလ် ၅-ခု၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည် အပါယ်ကြဉ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ(၂၂)ဘုံ၌သာ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။ရူပပထမဈာန်ကိုရခြင်းငှါအလိုရှိသော တိဟိတ်ကာမ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကသိုဏ်းပညတ် ဆယ်ပါး။ အသုဘပညတ်ဆယ်ပါး၊ကာယဂတာသတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ဆံ အစရှိသောကာယအာရပညတ်၊အာနာပါနာသတိ၏အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက်ပညတ်၊ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာဟု ဆိုအပ်သောဗြဟ္မဝိဟာရတရားသုံးပါး၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသောသတ္တဝါပညတ်။ဤ ၂၅ ပါးသောပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍။ပထဝီ ပထဝီ။အာပေါ အာပေါစသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဘန်များ၍၊ ရူပါဝစရ ပထမဈာန်ကို ရလိုလတ်သည်ရှိသော်၊ ။န။ဒ။မ။ပ။ဥ။နု။ဂေါ။ပဈာန် ဇောတကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင်ကာမတိဟိတ်ဘွင် ၄-ခုတို့တွင်တခုခုသည် ဘွင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ။

သမာပဇ္ဇနဝီထိ။ ။ရူပ ပထမဈာန်ကို ရပြီးသော တိဟိတ်ကာမရူပသေက္ခပထမဈာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓိဋ္ဌိရပြီးသော ပထမဈာန်ကိုသမာပဇ္ဇနဝသီ။အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ဝုဋ္ဌာနဝသီ ဘောင်တို့ဖြင့် အလေ့အလာပြု၍ ဝင်စား လိုလတ်သည်ရှိသော်။ ။န။ဒ။မ။ပ။ဥ။နု။ဂေါ။ ရူပပထမဈာန်ဇောအကြိမ်များစွာ၊ ထို့နောင် တိဟိတ်ကာမဘွင် ၄။ရူပပထမဈာန် ဘွင်တခု တို့သည် ဘွင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ ဖြစ်၏။ ။

ဒုတိယဈာန်၊အာဒိကဠိကဝီထိ။ ။ရူပါဝစရ ပထမ ဈာန်ကိုရပြီးသောတိဟိတ်ကာမ။ရူပသေက္ခပထမဈာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုတိယဈာန်ကိုရခြင်းငှါအလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊(ပဈာန်၌အဖြစ်ရုပ်ကိုပြခဲ့သည့်အတိုင်းဆို)၊၁၄-ပါးသော ပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍၊ပထဝီပထဝီ။အာပေါ အာပေါစသည်ဖြင့် စီးဖြန်းဘန်များ၍ ရူပါဝစရဒုတိယဈာန်ကို ရလိုလတ်သည်ရှိသော်။ ။န။ဒ။မ။ပ။ဥ။နု။ဂေါ။ဒုတိယဈာန်ဇောတကြိမ်။ထို့နောင် ဘွင်ငါးခုတွင် တခုခုသည် ဘွင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။

ဒုတိယဈာန်သမာပဇ္ဇနဝီထိစသည်။ ။ပထမဈာန်ကိုနည်းမှီး၍ သမာပဇ္ဇနကိုရင်း။တတိယဈာန်၊စတုတ္ထဈာန်၊ ပဋ္ဌမဈာန်တို့၏ အာဒိကမ္မိကကိုရင်း။သမာပဇ္ဇနကိုရင်းဆိုတော့။ အဖြစ် ရုပ်များကိုလည်း ပြခဲ့ပြီ။ ။ရူပကြိယာကိုလည်းဆိုတော့။ ။

အရူပကုသိုလ်။ ။အရူပကုသိုလ် ၄-ခု၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည် အပါယ်ကြဉ်သောပဋ္ဌဝေါကာရ (၂၂)ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်တို့အား၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားသာ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဋ္ဌမဈာန်ကိုရပြီးသောတိဟိတ်ကာမရူပပုဂ္ဂိုလ်သည်။အရူပါဝစရဈာန်ကို ရခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကသိုဏ်းပညတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်၏ ကွာရာဖြစ်သော ကောင်းကင် ပညတ်ကို အာရုံပြု၍၊ အာကာသော အနန္တော။အာကာသော အနန္တောဟုစီးဖြန်းဘန်များ၍ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကိုရလိုထတ်သည်ရှိသော်။ ။န။ဒ။မ။ပ။ဥ။နု။ဂေါ။ အာကာဈာန်ဇောတကြိမ်။ထို့နောင်ပဋ္ဌဝေါတိဘွင်ကိုးခုတို့တွင်တခုခုသည် ဘွင်ကိစ္စဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ။

အာကာသသမာပဇ္ဇနစသည်၊ ။နောက်က ပြခဲ့သည့် အတိုင်း နည်းမှီး၍နေဝတိုင်အောင် အာဒိကမ္မိက၊သမာပဇ္ဇနတို့ကိုဆို။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့်ဖြစ်သောအခါ၊အရူပ ကုသိုလ် ၄-ခု၌ ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည်၊....ဆိုတော့။ ။

အရူပကြိယာ။ ။ကုသိုလ်ကိုနည်းမှီး၍ဆို၊ ။

လောကုတ္တရမဂ်။ ။သောတာပတ္တိမဂ်၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည်၊ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ၊ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရ ဘုံ၌သာ။သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏၊ ။သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည်။ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ၊ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သောရူပါဝစရဆယ်ဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့အား၊စတုဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားသာ ဟေတုသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။တောဘုမ္မက သင်္ခါရ တရားတို့ကို သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စာ။သဗ္ဗေသင်္ခါရာဒုက္ခာ။ သဗ္ဗေဓမ္မာအနတ္တာဟု အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် စီးဖြန်းဘန်များ၍ သောတာပတ္တိမဂ်။သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ရလိုလတ်သည်ရှိသော်၊ ။န။ဒ။မ။ ထို့နောင် ပ။ဥ။နု။ဟုဂဗ္ဗာနုဂါမိနိပဿနာဇော ၃-ကြိမ်။၂-ကြိမ်။ ထို့နောင်နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ဂေါတြဘူ။ထို့နောင်ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါး။၄-ပါး။၃-ပါး၊၂-ပါး။၂-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပတ္တိမဂ်ပဋ္ဌမဈာန်သည်ရင်း၊ ပါဒကစသည်ကို ဆိုတော့။ ။မဂ်ကိစ္စတကြိမ်ဖြစ်၍ချုပ်၏၊ ။ထို့နောင်ဖိုလ်ကိုဆိုတော့။(မန္ဒတိက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကိုအားလုံးသောအနုလောမဇောဝါရများ၌ခွဲ၍ဆိုရမည်၊

မရဏာသန္နဝီထိ ပစ္စည်းတတ်ပုံ

မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ချန်ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည် ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံ၌သာ ပဋိသန္ဓေအခါ သမ္ပယုတ္တကမ္မဋ္ဌာကဥတ္တာ ရုပ်တို့အား။ပဝတ္တိအခါသမ္ပယုတ္တကမ္မဋ္ဌာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။

ပစ္စည်းတော်ဟန်ကား။ ။ကာမ ၁၁-ဘုံမှစုတေ၍ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိသယပဝတ္တိ၊ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ရူပါဝစရဆယ်ဘုံမှ စုတေ၍ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏ဝိသယပဝတ္တိ။အရူပ၄ဘုံမှစုတေ၍၊ကာမသုဂတိ၇ဘုံ၌တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိသယပဝတ္တိအားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ။ထို ၃-ပါးတို့တွင် ကာမ ၁၁ ဘုံမှ၊ပ။ ဝိသယပဝတ္တိသည်လည်း ပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝိသယပဝတ္တိ။မနောဒွါရ၌ဖြစ်သောဝိသယပဝတ္တိအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ထို ၂-ပါးတို့တွင်ပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝိသယပဝတ္တိသည်လည်း။စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောဝိသယပဝတ္တိ။ပ။ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သောဝိသယပဝတ္တိ အားဖြင့် ၅-ပါးအပြားရှိ၏။ ။ထို ၅ ပါးတို့တွင်စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောဝိသယပဝတ္တိသည်လည်း တဒါရုံဘဝင်နောင်စုတိ။ဇဝနောင်စုတိ။ဘဝင်နောင်စုတိ။ဇောနောင်စုတိ အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။ ။ထို ၄-ပါးတို့တွင် တဒါရုံဘဝင်နောင် စုတ်ဖြစ်ဟန်ကား။ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ထင်ရှားရှိသောဘဝမှ ရွေ့လျောသောအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အဆုံး စုတိကျ၍ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေလိုလတ်သည်ရှိသော် တီ။န။ဒ။ပ။စ။သံ။ဏ။ဝု။ မရဏာသန္နဇော ငါးကြိမ်၊ရုံ ၂-ကြိမ်။ ဘဝင်။ စုတိ။ ။ထိုနောင် အဝိဇ္ဇာ နုသယသည် ဖြီရံအပ်သော တဏှာနုသယလျှင် အရင်းရှိသောသင်္ခါရဟူ ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ် စေတနာတည်းဟူသောဇနကကံသည်ဖြစ်စေအပ်သောမိမိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည် ဖြီရံ၍ ယူအပ်သော။မိမိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏တည်ရာဖြစ်၍ပြဋ္ဌာန်းသော ရှေ့နောက်ဖြစ်သောဘဝနှစ်ခုကိုတစ်တည်းကဲ့သို့စပ်တတ်သောဥပါဒ်၊ဌီ၊ဘင်နှင့် ပြည့်စုံသော မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခုတို့တွင်၊တခုခုသည် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သောကံ၏ အစွမ်းကြောင့်ထင်သော စက္ခုဒွါရဖြင့်မရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သော ရူပါရုံကမ္မနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ပဋိသန္ဓေကိစ္စဖြစ်၍ချုပ်၏။ ။ဘဝင် ၁၅။၁၆။ ထိုနောင် မိမိပဋိသန္ဓေနှင့်ကမ္မဋ္ဌာကဥတ္တာချုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝသစ်ကို အာရုံပြု၍မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ဘဝသစ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြင်းစွာတပ်တတ်သောဘဝနိကန္တိလောဘဇော ၇-ကြိမ်။ ထိုနောင် မဟာဝိပါက်ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခုတို့တွင်တခုခုသည်။ ပဋိသန္ဓေသစ်၏ အာရုံဖြစ်သောဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏အစွမ်းကြောင့်ထင်သောစက္ခုဒွါရဖြင့် မရဏာသန္နဇောသည်ယူအပ်သော ရူပါရုံကမ္မနိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြစ်သောအခါ မဟာဝိပါက်ဉာဏ သမ္ပယုတ်နာ မကမ္မဋ္ဌာစိတ္တကမ္မဏ တခုတခု၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးသည် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ၌သာပဋိသန္ဓေအခါ သမ္ပယုတ္တကမ္မဋ္ဌာကဥတ္တာ ရုပ်တို့အား။ပဝတ္တိအခါ သမ္ပယုတ္တကမ္မဋ္ဌာ သဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်တို့အား ဟေတုသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။

မှတ်ထားချက်။ ။မရဏာသန္န ဝီထိစိတ်တို့၏အာရုံ။ ဘဝင်စုတိတို့၏အာရုံများကိုလည်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပြခဲ့ပြီဖြစ်၍ ၎င်းကိုနည်းမှီး၍ကြွင်းကျန်သည်တို့ကိုဝီထိဇယားအတိုင်းဆို။

အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းတတ်ပုံ။

အာရမ္မဏရာသီစုတွင် ပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း ပစ္စည်းတတ်ရပေမည်။

ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအာရမ္မဏ ပစ္စည်းသည်။ ကာမကုသိုလ်။ရူပကုသိုလ်။အကုသိုလ်။ကာမဝိပါက်။ကာမကြိယာ။ ရူပကြိယာ။ဤ ၆-ရာသီတို့အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ကာမကုသိုလ်ချင်းပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ ကာမကုသိုလ် ဇောဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လို လတ်သည်ရှိသော်။ ။န။ဒ။မ။ကာမဇော ၇-ကြိမ်။ရုံ ၂-ကြိမ်။ထိုနောင် ကာမဘဝင်။ရုံမကျသည်ဖြစ်အံ့။ဘဝင် ၁၆-ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စ ဖြစ်ထိုက်သရွေ့ဖြစ်၏။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြစ်သောအခါ ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအာရမ္မဏ ပစ္စည်းသည် ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။

ကြွင်းတရားတို့ကိုလည်း ဝီထိဇယားပြအတိုင်းဆို၊အာရုံများမှာ ပြုလိုသောကာမကုသိုလ်စသည်ကိုပြု၊၎င်းစုကိုလည်းတူရာစုပေါင်း၍ ပြထားသည်၊ ။ကာမဝိပါက်ပစ္စယုပ္ပန်ကို တဒါရုံကိစ္စ ဟုဆို၊ရူပကုသိုလ်အားတတ်ရာ၌ အဘိညာဉ် တိုင်အောင် လေးဝီထိချပြီးမှ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိချ၍ပစ္စည်းတတ်ပြ၊ ။အဘိညာဉ်၏အာရုံများကို ပဉ္စဝါရ အာရမ္မဏဇယားအတိုင်းဆို၊ ။မရဏာသန္နဝီထိ။ ပဉ္စဒွါရဝီထိများကိုသဟာမျိုးကိုမှီ၍ဆို၊

အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏ်ကြိယာအားပစ္စည်းတတ်ရာ၌။ ။သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ယထာရဟာ ပြည့်စုံသော ကာမရူပ အာကာသာနဉ္စာယတနအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ရောက်၍ (**အနုက္ကမနည်းအားဖြင့်**) အာကာသာနဉ္စာယတနကြိယာဈာန်ကို မဝင်စားမှီ။ဝိညာဏကြိယာဈာန်ကိုဝင်စား လိုလတ်သော်၎င်း၊ ပဋိလောမအားဖြင့်နေဝ။အာကိဉ္စ။ကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားပြီးမှ ဝိညာ ကြိယာဈာန်ကိုဝင်စားလိုလတ်သော်၎င်း။ ဧကန္တရိကအားဖြင့် ရူပကြိယာပထမဈာန်၊ တတိယ။ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားပြီးမှ ဝိညာကြိယာဈာန်ကိုဝင်စားလိုလတ်သော်၎င်း။ဒွန္တရိကအားဖြင့် ရူပကြိယာ ပထမဈာန်၊စတုတ္ထဈာန်ကိုဝင်စားပြီးမှ။ ဝိညာကြိယာဈာန်ကို၊ ဝင်စားလိုလတ်သော်၎င်း။ ။(**ဒွိကနည်းအားဖြင့်**)အနုလောမအားဖြင့် ရူပကြိယာပထမဈာန်။ဒုတိယ။တတိယ။စတုတ္ထ။ပဉ္စမ။ အာကာကြိယာဈာန်ကို ဝင်စားပြီးမှ ဝိညာကြိယာဈာန်ကိုဝင်စားလိုလတ်သော်။ ။န။ဒ။မ။ပ။ဥ။နု။ဂေါ။ဈာန်အကြိမ်များစွာ။ထိုနောင်ဘဝင် ၁၁-ခုတို့တွင် တခုခုသည် ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၏။ ။ဤသို့ စသည်ဖြစ်သောအခါအရူပကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သောအာရမ္မဏပစ္စည်းသည်၊အရူပကြိယာအား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။

အာရုံရွေးချိုး ပစ္စည်းတတ်ရန် ဇီထိဇယား

ပစ္စည်း	ပွန်	န ဒ မ	ကာမဓော-၇	ပ ဥ န	ဂေါ ဝေါ	ဈာန် ဈာန်	မဂ် ဖိုလ်	ရုံ-၂	အဘိညာဉ်	ဘွင်
ကာကု	ကာကု	။	ကာကု။ဂ					၁၁		၁၀ ၊ ၁၉
အကု	ပါဒက	။		။		များစွာ				ပဋ္ဌဝေါတ်။၉
ကာဝိ	အဓိဋ္ဌာန်	။	အဓိဋ္ဌာန်ဓော							။
ကာကြိ စိတ်	ပါဒက	။		။		များစွာ				။
ရုပ် ပြု	အဘိညာဉ်	။		။					၁	။
ရှုကြိ	ပစ္စဝေက္ခဏာ	။	ပစ္စဝေက္ခဏာဓော							။
အရှုပ်	အကု	။	အကု					၁၁		၁၀ ၊ ၁၉
	ကာဝိ	။	ကာဓော-၂၉					၁၁		၁၀ ၊ ၁၉
	ကာကြိ	။	ကာကြိဓော-၉					၁၁		ဘ်.၄၊ဘ်။၁၃
အရှုက	ဝိသာ။နေဝ	။		။		၁။များစွာ				
ကုတ်	ကာကု။ကြိ	။	သံ။၄။ပစ္စဝေက္ခဏာ							တိ ။ ၁၃
ရုပ်	။	။	ကာကု။ဂ					၁၁		၁၀ ၊
နိဗ္ဗာန်	ကု။ကြိ။သံ	။	သံ။၄။ပစ္စဝေက္ခဏာ							တိ ။ ၁၃
	မဂ်။ဖိုလ်	။		။	။		၁ ၊ ၂။၃			
ပညတ်	အာကာ။အာကိ	။		။		၁။များစွာ				တိ ။ ၄+၁

ရသီစုသာ အဘိညာဉ်များ၏ဝင်စားရာ ကသိုဏ်းနှင့် အဓိဋ္ဌာန်ပုံ

	ဒိဗ္ဗစက္ခု	ဒိဗ္ဗသောတ	ဣဒ္ဓိဝိဓ	စေတောပရိယ	ပုဗ္ဗေနိဝါသ	ယထာကမ္မုပဂ	အနာဂတံသ
ကသိုဏ်း	တေဇော ဩဒါတ		ပထဝီ။နီလ				
	အာလောက		အာလောက	အာလောက	အာလောက	အာလောက	အာလောက
အာရုံ	ရူပံ ရူပပသာဒ	ရူပံသဒ္ဒ သုတာဒိ	သတ်ဟောဒိ။သဟာဿံ	ရူမသဿခန္ဓ	ပုဗ္ဗေနိဝုဋ္ဌခန္ဓ	အတီတံခန္ဓ	အနာဂတံခန္ဓ
			ဟောဒိ။ရူနိတ္တဋ္ဌာန်	ဓာနာဒိ	ဓာနာဒိ	ဓာနာဒိ	ဓာနာဒိ ၊
			ဂန္ထုံသဏ္ဍာန်				

အဘိညာဉ်များကိုလည်း မည်သည့် ပစ္စည်းတရားက မည်မျှစီ ရကြောင်း ရသီစုဇယားတွင်ပြခဲ့ပြီ။ ။ဝိထိချပ်များကားမထုးပြီ။ ဆိုင်ရာ ကသိုဏ်းကို ဝင်စား၊ဆိုင်ရာကို အဓိဋ္ဌာန် ပြုကြသည့်သာ ထူးသဖြင့်။ ဤအကျဉ်းပြမှုဖြင့် အကျယ်အားလုံးကို ဝေဘန်၍ဆို တော့။ ။ကြွင်းကျန်သော အနန္တရူပမျိုး စသည်တို့ကို ရသီစု အတိုင်းပင်ဆိုတော့။

ပါဠိတော်အရပစ္စည်းတတ်ပုံနည်းပြ။

ဟောဘုပစ္စည်း။(ကု ကု ။ ။ကုသိုလ်စေတီသန္ဓိရှိသော ဟိတ် များဖြစ်၍၊ညဏ်ဝိပ္ပယုတ်စသည်ကိုခွဲ၍အသီးသီး ပစ္စည်းတတ်ကြရ လိမ့်မည်။

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။ကိ ဂ၁။စေ ၅၂-ရုပ် ၂၈၊ပညတ် ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆-ပါးဘို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ မဟာ ကုသိုလ်ညာဏဝိပ္ပယုတ်ဇောဝိထိ စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လိုလတ်သော်။ န။ဒ။မ မဟာကုသိုလ်ဇော ၇-ကြိမ်။ရုံ ၂-ကြိမ်၊ ကာမဘွင်၊ရုံကျက ဘွင် ၁၉။ ။ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဂါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌။ ကုသ လာဟေတုအဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်၊ပဋ္ဌဓာအစရှိသော စိတ္တက္ခ ဏာတခုတခု၌ရှိသော အလောဘကို အဒေါသကို၊အမောဟ၊ အ ဒေါသကိုပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍။ ဝိဓိ၌ကုသလော မြွေသဟု အနုဂါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌ "သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ"၏ အရဖြစ်သော သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာကိုပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍၊ ဝိဓိ၌ရင်း။ကုသ လဿမြွေသဟု၊ ဤဟိတ်တပါးနှစ်ပါးသည် သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စ ယောဟုဟောတော်မူ၏။ ။ကြွင်းသော မဟာကုသိုလ်စသည်တို့ကို နည်းမှီး၍ဆိုတော့။

(ကု ဈာ) (ကု ကုဈာ)။ ။သမ္ပဒါန်ကို စိတ္တဇ ရုပ်။ သမ္ပ ယုတ္တက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ဆိုရရုံထူး၏။

(ဈာ ဈာ)ပဝတ္တိပစ္စည်းတတ်ဟန်။ ။ကာမစိတ် ၅၄၊စေ၅၂၊ ရုပ် ၂၈-ဟုဆိုအပ်သောအာရုံ ၆-ပါးဘို့တွင် တပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ မဟာဝိပါက်ဘွင်ကိစ္စ။ တဒါရုံကိစ္စ ဖြစ်လိုလတ်သော်။ ။န။ဒ။မ။ ကာဇော ၂၉-တွင်တခုခုသည်ဇော ၇-ကြိမ်။မဟာဝိရုံ ၂-ကြိမ်၊ မဟာဝိဘွင်၊ ။ထိုသို့ ဖြစ်သောအခါ အနုဂါဒ ပါဠိတော်ပါဠိ၌ ဝိပါကာ ဈာကတာ ဟေတု၏ အရဖြစ်သော မဟာဝိပါက်ဘွင်၏ စိတ္တက္ခဏာတခုတခု၌ရှိသောဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊အလောဘ။ အဒေါသ၊အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါးကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍။ ဝိဓိ၌အဗျာကတောဘမြွေ ဟု၊အနုဂါဒပါဠိတော်ပါဠိ၌သမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ ဝိတ္တသမုဋ္ဌာနာ

ပါဠိတော်အရ ပစ္စည်းတတ်ပုံ အာရမ္မဏပစ္စည်း။

နဉ္စရူပါနံ ၏ အရဖြစ်သော သဗ္ဗယုတ္တကန္ခ ဝိတ္တ၁ ရုပ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍ ဝိဓိ၌ရင်း၊ အဗျာ ကတဿ ဓမ္မဿ ဟူ။ ဤဟိတ် ၂-ပါး ၃-ပါးသည် သမ္ပယုတ္တကန္ခ၁ဝိတ္တဇ ရုပ်တို့အား ဟေတု သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို ဟေတု ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော် မူ၏၊ ကြွင်းဒိပါက် ကြိယာတို့ အားလုံးကိုလည်း ရသိရကပြခဲ့သည့်အတိုင်းနည်းမှီး၍ဆိုတော့။

ပါဠိတော်အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ်ပုံ။

ဒါနံဒတွာတံပစ္စဝေက္ခတိ။ ။ဟူ၍ ဟောတော် မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ဒါနံ၏ အရကို အန္န,ပါန,ဃရ,ဝတ္ထအစ ရှိသောဒါန ဝတ္ထုဒါနစေတနာကိုယူ၍။ ဒတွာတံ၏အရကိုပရိစ္စာဂ စေတနာ၊ ဝိသောခနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ ယူ၍၊ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရကိုဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောခနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်သည်။ ဆင်ခြင်သောကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏၊

ပစ္စည်းတတ်ဟန်ကား။ ။အန္န,ပါန, ဃရ,ဝတ္ထ အစရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို လှူလိုလတ်သည်ရှိသော်။ ။နဒ။မ။ ကာကုဇော။၇။ ရုံ ၂။ကာမဘွင်၊ ရုံကျက ပဌဝေါဘွင်၊ ။ဤဝိထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် အန္န,ပါနစသောဒါနဝတ္ထုကိုလှူ၏။ ။ထို့နောင် ဒါနဝတ္ထုကိုအာရုံပြု၍တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရဝိထိတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ။အန္န,ပါန,ဃရ, ဝတ္ထုအစရှိသောဒါနဝတ္ထုကိုလှူပြီးသော ဒါယကာသည်။ ပရိစ္စာဂ စေတနာ၊ဝိသောခနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ကိုဆင်ခြင် လိုလတ်သော်။ ။န။ဒ။မ။ ကုဇော ၇။ရုံ ၂။ကာမဘွင်။ ပဌဝေါ ဘွင်။ ။ထို့နောင်ပရိစ္စာဂစေတနာ၊ဝိသောခနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရ ဝိထိတို့သည် များစွာဖြစ်ကုန်၏။ ။ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ၊ ဒတွာတံ၏ အရဖြစ် သောပရိစ္စာဂစေတနာ၊ ဝိသောခနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်ကိုပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍၊ဝိဓိ၌ ကုသ လောဓမ္မောဟု၊ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရဖြစ်သောဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍။ဝိဓိ၌ရင်း။ ကုသ လဿဓမ္မဿဟု။ ပရိစ္စာဂစေတနာ၊ ဝိသောခနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်း သောကာမကုသိုလ်သည်။ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာ ရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်ကို အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏။

သီလံသမာဒိယိတွာ။ဧသည်တို့၌လည်း သီလကိုဆောက်တည် သောတဝိထိနှင့်တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရ ဝိထိများဖြစ်၏။ ထို့နောင်မှ ထိုသီလကို အာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သော ဝိထိချဉ် ပစ္စည်းတတ်၍ ပြရ၏။ ။သီလအင်္ဂါငါးပါး။ဆယ်ပါး၊သိလ။ဥပေါသထအရ ရှစ်ပါး သီလဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကိုပေါင်း၍ပြမည်။ အလိုရှိရာခွဲခြား၍ဆို။ ။ အနုဝါဒများကိုနောက်ကပြခဲ့သည့်အတိုင်းဆို။

သီလံသမာဒိယိတွာ။ ဥပေါသထကမ္မံကတွာတံပစ္စဝေက္ခတိ၌ ပစ္စည်းတတ်ပုံ။ ။ပါဏာတိပါတ အစရှိသောငါးပါး၊ဆယ်ပါး၊ ရှစ်ပါးမှကြဉ်လိုလတ်သည်ရှိသော်။ ။န။ဒ။ ထို့နောင် ပါဏာတိ ပါတမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကိုရင်း၊ ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောအကုသိုလ်စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသောဒေါသမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယဝိညတ်ကို ရင်း အာရုံပြု၍။ ။အဒိန္နာဒါနမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။သူ့ဥစ္စာကိုရင်း။ ထိုဥစ္စာကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သောကာယ ဝိညတ်ကိုရင်း၊အာရုံပြု၍။ ။ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှကြဉ်သည်ဖြစ် ခဲ့။မာတုရက္ခိတစသောမိန်းမကိုရင်း၊ ထိုမိန်းမကို အာရုံပြု၍ ဖြစ် သော အကုသိုလ် စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့်ဖြစ်သောကာယဝိညတ်ကိုရင်း။ အာရုံ ပြု၍။မုသာဝါဒမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုကိုရင်း၊ ထိုမဟုတ်မမှန်သောဝတ္ထုကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတ နာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသ စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်ကိုရင်း။ အာရုံပြု၍။ ။သုရာ မေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ယဇ်မျိုးကိုရင်း။ ထိုယဇ် မျိုးကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်သောအကုသိုလ်စေတန ပြဋ္ဌာန်းသောလောဘမူ မောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့် ဖြစ်သောကာယဝိညတ်ကို ရင်း။အာရုံပြု၍။ ။အဗြဟ္မစရိယာမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ သူတော် ကောင်းတို့သည် စက်ဆုပ်အပ်သောမေထုန် အကျင့်ကိုရင်း။ ထိုအ ကျင့်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ် စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း။ အာရုံပြု၍။ ။မုသာဝါဒ။ ပိသုဏာဝါစာ။ဖရုသဝါစာသမ္ဖပ္ပလာပမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။လောဘ မူ၊ဒေါသမူ၊မောဟမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသမ္ဘဟုဆိုအပ် သော ဝစီဝိညတ်ကိုရင်း။ ထိုဝစီဝိညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဒွါဒသစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း၊ အာရုံပြု၍။ ။ဝိကာလဘောဇနမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ ဘောဇဉ်၌ တည်သောရူပါရုံအစရှိသောအစိတ်အပေါင်းရုပ်ကိုရင်း။ထိုဘောဇဉ် ၌တပ်သောလောဘပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း။ အာရုံပြု၍။ ။ နစ္စ။ဂီတ။ဝါဒိတ။ဝိသုကာ။ဒဿနမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ ကခြင်း၊ သီ ခြင်း။တီးမှုတ်ခြင်းအစရှိသောရူပါရုံသဒ္ဒါရုံကိုရင်း။ထိုအာရုံအား တပ် သောလောဘပြဋ္ဌာန်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း။အာရုံပြု၍။ ။မာလာ။ ဂန္ဓ။ ဝိလေပန။ဓာရဏ။မဏ္ဍန။ဝိဘူသန ဋ္ဌာနမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ နံ့သာပန်းစသည်ဖြင့်ဆင်ယင်ခြင်း အစရှိသောရူပါရုံ၊ဂန္ဓာရုံ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကိုရင်း။ထိုအာရုံ၌တပ်သောလောဘပြဋ္ဌာန်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ရင်း။အာရုံပြု၍။ ။ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယနမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ မြင့်သောနေရာ။မြတ်သောနေရာ၌တည်သော ရူပါရုံ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ရင်း။ထိုအာရုံ၌ တပ်သော လောဘပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း။ အာရုံပြု၍။ ။ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏမှကြဉ်သည်ဖြစ်ခဲ့။ ထို ဇာတရူပရဇတ၌တည်သောရူပါရုံ၊ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုရင်း။ထိုအာရုံ၌တပ် သောလောဘပြဋ္ဌာန်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရင်း။အာရုံပြု၍၊ ။မ။ဇော- ၇၊ရုံ ၂။ဘွင် ၁၀။ဘွင် ၁၉။ဤဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်ပဋ္ဌာ်။ဒသက်။အဋ္ဌက် သီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုဆင်ခြင်၏။ ထို့နောင် ထိုအာရုံကိုအာရုံပြု၍ တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝိထိတို့ ဖြစ်ထိုက် သရွေ့ဖြစ်ကုန်၏။

ပါဠိတော်အရ ပစ္စည်းတစ်ပုံ အာရမ္မဏပစ္စည်း

ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ သီလံ သမာဒိယိတွာ တံ၏ အရဖြစ်သော ပဉ္စသီလ၊ ဒသင်္ဂသီလ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ကို။(ဥပေါသထကမ္မံကတွာ တံ၏ အရ ဖြစ်သော ဥပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို) ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍၊ ဝိမိ၌ကုသလောဓမ္မောဟု၊ အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌ ပစ္စဝေက္ခတိ၏အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍၊ ဝိမိ၌ရင်း၊ ကုသလဲသဓမ္မောဟု၊ပဉ္စင်္ဂသီလ၊ဒသင်္ဂသီလ၊ဥပေါသထသီလစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည်ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယောဟု ဟောတော်မူ၏၊

ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိပစ္စဝေက္ခတိ။ ။ရှေးနည်းပစ္စည်းတတ်၊

ဈာနာဝုဋ္ဌဟိတွာဈာနံပစ္စဝေက္ခတိ။ ။ဈာန်၊ အရ အာဒိ ကမ္မိကာ၊သမာပဇ္ဇန နှစ်မျိုးစသုံးပင် သင့်၏၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာအရ ထွင်ယူ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်ကိုးပါးဖြစ်၍ အသီးသီး အာဒိကမ္မိက၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ သမာပဇ္ဇန၊ပစ္စဝေက္ခဏာဟုဝိထိချပြီးလျှင် ဝိတက် စသောဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်အပေါင်းကိုဆင်ခြင်သောတဝိထိ။ဟုဈာနပစ္စဝေက္ခဏာကိုချ၍ပစ္စည်းတတ်။

သေက္ခာဂေါတြဘုံပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ။သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝိထိချ၊ ဂေါတြဘုကိုအာရုံပြု၍ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ၊ပစ္စည်းတတ်။ သေက္ခာဝေါဒါနံပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ။နည်းတူအထက်မဂ္ဂဝိထိချ၊

သေက္ခာမဂ္ဂါဝုဋ္ဌဟိတွာမဂ္ဂံပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ။အောက်မဂ္ဂ ဝိထိကိုချ၊နောက်မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိကိုချ၊ပစ္စည်းတတ်ပြ၊

သေက္ခာဝါ၊ပ၊ဝိပဿန္တိ။ ။တေဘူမကသင်္ခါရကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာဖောစေသောဝိထိချ၊

စေတောပရိယညာဏေန၊ပ၊ဇာနန္တိ။ ။စေတော ပရိယ အဘိညာဉ်တိုင်လေးဝိထိချပြီးနောက်၊ထိုအဘိညာဉ်၏အာရုံဖြစ်သော ကုသိုလ်ဝိသကိုပင်အာရုံပြု၍။ ။နု၊ဒု၊မေ၊ကာဂုဇော၊ဘွင်၊ဟုချ၊ ။ ပစ္စည်းတတ်သောအခါစေတော အဘိညာဉ်၏ နောက်၌ ဖြစ်သော ဤကာမကုသိုလ်ကိုပစ္စည်းတတ်။(ပုဂ္ဂလဝိဋ္ဌာန်အဘိညာဉ်ဟူသမှု၍ သဘောချည်းသွား)၊

အာကာသာနဉ္စာယတနံ ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသလဿ။ ။ဝိညာဏကုသိုလ်ဈာန်ကို အာဒိကမ္မိက၊သမာပဇ္ဇနနှစ်ဝိထိချ။(ဝိညာသမာပဇ္ဇနဝိထိ၌၊ဝိညာဘုံ၌ အာကာကုသိုလ်မရှိ၍ ရှေးဘဝအောက်ဘုံကဖြစ်ဘူးသောအာကာကုသ်၊ အာရုံပြုသည်)၊

ကုသလာခန္ဓာဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ။ ။မြေဝိဋ္ဌာန်ဖြစ်၍ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်တိုင် ၄-ဝိထိချ၍ ပစ္စည်းတတ်ပြ။ ။ကြွင်းအဘိညာဉ်များကိုလည်း ၎င်းတို့၏အာရုံပြု၊အမိဋ္ဌာန်တို့ကို ပြခဲ့ပြီးအတိုင်း ဆိုတော့၊ဝိထိဖယာများကိုလည်းပြခဲ့ပြီ၊

(ကု-အကု)။ ။ဒါနံဒတွာ၊ပ၊ ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ ပစ္စည်း တတ်ပုံ၊ ။ဟင်းစားဂေလတနာ ဒ်သောနေစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ အဿာဒနာ၊ အဘိနန္ဒနစသောအစွမ်းဖြင့် အကုသိုလ်ဇောင်ထင်ဝိထွဲပြီး ဖြစ်လိုလတ်သော်၊ ။နု၊ဒု၊မ၊ ထို့နောင် ဆာယာသည်ဖြစ်အံ့ လောဘမူသောမနဿသဟဂုတ် ၄-ခုတို့တွင်တခုခုသည်၊နှစ်သက်သည်ဖြစ်အံ့၊သဒ္ဓိတ်က တဏှာပြဋ္ဌာန်းသောလောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် ၄ ခုတို့တွင်တခုခုသည်၊ တပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ၄စ်ခုတို့တွင် တခုခု သည်၊အမြင်မှားသည်ဖြစ်အံ့၊ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခုတို့တွင် တခုခု သည်၊မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်သည်။ ပျံ့လွင့် သည်ဖြစ်အံ့၊ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်သည်၊နှလုံးမသာသည်ဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမူ နှစ်ခုတို့တွင်တခုခုသည်။ ။ဇော ၇-ကြိမ်၊ရုံ၊ကာမဘွင်၊ပဉ္စဝေါဘွင်၊ ။ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါဆိုဘော့၊ ပရိစာဂစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု သောအဖြစ်ကို အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟုဟောတော်မူ၏

သီလံသမာဒိယိတွာ စသည်ကိုနည်းမှီး၍ဆိုတော့။

ဈာနေပရိဟီနေဝိပ္ပဋိသာရိဿ ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ဘုံ တခုမလျော့က်ပတ်သောအကြောင်းကြောင့် လျော့ကျသောဈာန်ကို အာရုံပြု၍ ဒေါသမူဇောဝိထိဝိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်လိုလတ်သော်။ ။နု၊ဒု၊မ၊ ဒေါဇော ၇-ကြိမ်၊ ဥပေက္ခာဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေအံ့၊ တိဟိတ်ဥ-ဘွင်၊ သောမနဿဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေအံ့၊ရှေး၌ လေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသော ကာမ အာရုံကိုအာရုံပြု၍၊ဥပေက္ခာသန္တီရဏ အာဂန္တုကဘွင်၊ ထို့နောင် တိဟိတ်သောမနဿဘွင်၊ အကြွင်းဆိုတော့။

(ကု-ဗျာ)။ ။အရဟာမဂ္ဂါဝုဋ္ဌဟိတွာမဂ္ဂံပစ္စဝေက္ခတိ။ ။အ ရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိ၊ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိကိုချ၍ပစ္စည်းတတ်ပြ၊

ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ၊ကုသလံအနိစ္စတော၊စေတောပရိယညာဏေန၊ (ကု-ကု)သဘောသွားအတိုင်း၊ဤမှာကြွင်ယာကိုဆို၊

သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါကုသလံ၊ပ၊တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ ကာမကုသိုလ်ကိုအာရုံပြု၍ဝိပဿနာဖောနောင် တဒါရုံကိုဖြစ်လို လတ်သော်၊ ။နု၊ဒု၊မ၊ဝိပဿနာဇော ၇-ကြိမ်၊ရုံ၊ ကာမဘွင်၊ ။ ထိုသို့ဖြစ်သောအခါ အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ကုသလံ၏အရ ဖြစ် သောကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍၊ ဝိမိ၌ကုသ လောဓမ္မောဟု၊အနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၏အရဖြစ်သောတဒါရုံကောဒသကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူ တော်မူ၍ ဝိမိ၌ရင်း အဗျာကတောဓမ္မောဟု ကာမကုသိုလ်သည် တဒါရုံကောဒသအား အာရမ္မဏ၊ပ၊၏။

အကုဇောနောင်တဒါရုံကိုလည်းနည်းမှီး၍ဆိုတော့။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါ ကဿ။ ။မရဏာသန္နဝိထိချ။ ။ကာမ သုဂတိ ၇-ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်တို့ ရူပဆယ်ဘုံ၊ အာကာဘုံမှစုတေ၍ ဝိညာဘုံ၌ဖြစ်ရာ၊ ပဋိသန္ဓေဘွင် ၂-ဟိတ္တဘတ်သော ဝိညာဝိပါက်အား ကျေးဇူးပြု၏။ ဝိညာဘုံချင်းချင်းမရဏာသန္နဝိထိချမှုပဋိသန္ဓေဘွင်ဝုတ်၊သုံးကန်စွပ် ရ၏၊

အာကာသာနဉ္စာ ယတနံ ကုသလံ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိ ယဿ။ ။တိဟိတ်ကာမ၊ရူပ၊အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍ အာကာကြိယာဈာန်ကိုမဝင်စားမှီ၊ ပဋိလောမအားဖြင့်နော၊ အာကာကြိယာဈာန်ကိုဝင်စားပြီးမှ ဝိညာကြိယာဈာန်ကို ဝင်စား လိုသော်ရင်း၊ကောဋ္ဌရိကအားဖြင့် ရူပကြိယာပထမဈာန် တတိယ- ပဉ္စမဈာန်ကိုဝင်စားပြီးမှ ဝိညာကြိယာဈာန်ကိုဝင်စားလိုသော်ရင်း။ ။ နု၊ဒု၊မ၊ပ၊ဥ၊နု၊ဂေါ၊ဝိညာကြိဈာန် များစွာ၊တိဘွင်။ ။(သမာပတ် ၄စ်ပါးရပြီးသောပုထုဇဉ်သေက္ခသန္တာန်၌ဖြစ်၍ ဤဘဝ အရဟတ္တ သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုသိုလ်အာရုံပြု၏)၊ ။ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခ သန္တာန်၌ အာကာ ဈာန်ကို မရဘူးသော ကာမာ

ပါဠိတော်အရပစ္စည်းတတ်ပုံ

ဝစရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်မှ၍။ ပဋိလောမအားဖြင့်နေဝ။ အာကိဉ္စကိုဝင်စား၍ ဝိညာဏဉ္စာ ဈာန်ကို ဝင်စားလိုသော်ရင်း ဧကန္တရိကအားဖြင့် ...ဆို...ဝင်စား လိုလတ်သော်ရင်း။နု၊ဒု၊မ၊ပ၊ဥ၊နု၊ဂေါ။ဝိညာဏဉ္စာ ဈာန်များ၌ဝ၊ တိဘွင်။ (ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခသန္တာန်၌သမာပတ်ကိုမရဘူး။ ရဟန္တာဖြစ်မှ၍ ရှေး ဘဝကဖြစ်ဘူးသော အာကာသကို အာရုံပြု၏)။ ။ပဋိလောမ။ ဧကန္တရိကအားဖြင့်ဝင်စားမှုအာကာသကိုအာရုံပြုနိုင်၏။အနုလောမ အားဖြင့်ဝင်စားလျှင် မိမိသန္တာန်၌အာကာသဈာန် ဥပါဒ်ဘူးပြီဖြစ်၍ အာကာသကို အာရုံပြုရာ၏ဟု အဋ္ဌကထာဆို၏။ ။ဋီကာကား။ ပဋိလောမဧကန္တရိကဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုရာဝယ် အနုလောမအား ဖြင့် ဝင်စားက-များသော အားဖြင့် နီးသောသမာပတ်၏ အာရုံ၏ အစ်ကိုပြအပ်၏ဟုဆိုလို၏။ အဘူးကား ပဋိလောမ။ ဧကန္တရိက ဖြင့်ဝင်စားသူ၏မနီးသောသမာပတ်လည်းအာရုံဖြစ်နိုင်သလို။ အနုလောမအားဖြင့်ဝင်စားသူအားလည်းဖြစ်နိုင်၏ဟုဆို၏။ (ဋီကာနည်း အားဖြင့်လည်းပြခဲ့ပြီ)။ ။

ကုသလာဘိဉ္ဉာအာဝဇ္ဇနာယ။ ။အရဟတ္တမဂ် ကြည့် သော ကုသိုလ်ဝိပါက်အာရုံပြု၍ မဟာကုသိုလ် ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်လိုလတ်သော်။နု။ဒု။မ။ ကုဓော-၇။ဆို နေ့ဘွင်။ ။မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အား အာရမ္မဏပစ္စည်းတတ်လေ။ကြွင်းကု။အကုစသည် ကိုလည်း နည်းဘူတတ်လေ။ ။ဤမှနောက်၌သိလောက်သည်တို့ကိုချန်လှပ်၍ အနည်းငယ်ထူးရာမျှကိုသာအကျဉ်းပြအံ့။ ။ /

(အကု။ကု)သေက္ခာပဘိနေ့ ကိလေသေပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာ ၂-ပါး။ ။သကဒါဂါမိမဂ်သည်ခေါင်းပါးစေအပ်သောရုန့်ရင်းသော ရာဂ။ဒေါသ။မောဟ။ ။အနာဂါမိမဂ်သည်ပယ်အပ်သော ကာမ ရာဂဟုဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ဗျာပါဒဟုဆိုအပ်သောဒေါသ တို့ကိုအာရုံပြု၍ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ၍ပစ္စည်းတတ်။ ။

သေက္ခာဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည်မပယ်အပ်သောလောဘ။ ဒေါသ။မောဟ။ မာန။ထိန။ ဥဒ္ဓစ္စ။အဟိရိက။အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာ ၈-ပါး။ ။သကဒါဂါမိမဂ်သည် မခေါင်းပါးစေအပ်သော သိမ်မွေ့သော ရာဂ။ဒေါသ။ မောဟ။မာန။ထိန။ဥဒ္ဓစ္စ။အဟိရိက။အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာ ၈-ပါး။အနာဂါမိမဂ်သည်မပယ်အပ်သောရူပရာဂ၊ အရူပရာဂဟုဆိုအပ်သောလောဘတစိတ်။မောဟ။မာန။ ထိန။ဥဒ္ဓစ္စ။ အဟိရိက။ အနောတ္တပ္ပဟုဆိုအပ်သောကိလေသာ ၇-ပါးတို့ကို အာရုံပြု၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ၍ပစ္စည်းတတ်။ ။

ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဏေကိလေသေဇာနန္တိ။ ။ရှေး၌လေ့ကျက်အပ်ဘူးသောကိလေသာဆယ်ပါးကိုအာရုံပြု၍ပစ္စည်းတတ်။ ။

(အကု-ဗျာ။)အရဟာပဟီနေကိလေသေပစ္စဝေက္ခတိ။ ။အရဟတ္တမဂ်သည်ပယ်အပ်သောရူပရာဂ။အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။မောဟ။မာန။ထိန။ ဥဒ္ဓစ္စ။ အဟိရိက။ အနောတ္တပ္ပ။ ကိလေသာ ၇-ပါးကို အာရုံပြု၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ။ ပစ္စည်း တတ်ပြ။ ။

(ဗျာ-ဗျာ)။ ။**အရဟာဖလံပစ္စဝေက္ခတိ**။ ။အရဟတ္တဖိုလ် ကို အာရုံပြု၍ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ။ ။

နိဗ္ဗာနံဖလဿ။ ။နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

နိဗ္ဗာနံအာဝဇ္ဇနာယ။ ။နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ ချ။ ။အကြွင်းရှုသိလောက်ပြီ။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းကိုလည်း အာရမ္မဏသဘာဂသွား အတိုင်းအလေးအမြတ်ပြု၍ပစ္စည်းတတ်ပြ။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ။

ဒါနံဒတွာ တံဂရုံကတွာပစ္စဝေက္ခတိ။ ။ဟူ၍ ဟောတော် မူအပ်သောအနုဝါဒပါဠိတော်ပါဌ်၌။ဒါန၏အရကိုအန္န,ပါန,ဃရ,ဝတ္ထ အစရှိသောဒါနဝတ္ထု-ဒါနစေတနာယူ၍။ဒတွာတံ၏ အရကိုပရိစ္စာဂ စေတနာ,ဝိသောဓနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသောကာမကုသိုလ်ယူ၍။ ဂရုံကတွာပစ္စဝေက္ခတိအရကိုအလေးအမြတ်ပြု၍ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ယူ၍၊ ပရိစ္စာဂစေတနာဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည်။အလေးအမြတ်ပြု၍ဆင်ခြင်သောကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ။(အာရမ္မဏာ ဓိပတိဖြစ်၍အလေးအမြတ်ပြုမှသာဆူး၏။ပစ္စည်းတတ်ပုံ စသည်တို့ကို အာရမ္မဏအတိုင်းဝိထိချ၍တတ်ပြ)။ ။

သဟဇာတာဓိပတိ။ ။သဟဇမျိုးများကို ခန္ဓာဝါရဖွဲ့၍ဟောတော်ကပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပစ္စည်းတတ်။ ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ပုံများကို သီးခြား ပြအံ့သည်။

အနန္တရ။ ။အနုဝါဒဆို၍ အနန္တရမျိုး ရာသီစုတွင်ပြထားသည့်အတိုင်းပစ္စည်းတတ်ပြ။ ။

ပုရေမျိုး။ ။ခန္ဓာဝါရဖွဲ့၍ပုရေမျိုး ရာသီစုအတိုင်းပင် ပစ္စည်း တတ်ပြ။ ။

ပစ္ဆာတမျိုး။ ။အနုဝါဒဆို၍ပစ္စည်းတတ်ပြ။ ။

ပစ္စယာဇာတမျိုး။ ။ခန္ဓာဝါရဖွဲ့၍ပစ္စည်းတတ်ပြသင့်၏။ ။

ပစ္စည်းတတ်ပုံကိုပစ္စယာဇာတဆိုရိုးအတိုင်းတတ်ပြ။ ။

ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာက္ခဏိကကမ္မ။ ။ခန္ဓာဝါရပင်ဖွဲ့။ ။

ရူပအာဟာရ။ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ။ ။ဥပသဟဇာတမျိုးဖြစ်၍ သဟဇာတသဘောသွားအတိုင်းခန္ဓာဝါရဖွဲ့၍ပစ္စည်းတတ်ပြ။ ။

ဝိသကာသုံးမျိုး။ ။ရင်းတို့ကိုလည်း ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ရမည်။ ။

ဖွဲ့ပြဒ်ိုး။ ။ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ ခန္ဓာဝါရကား ၁၄-ဝါရဖြစ်သတည်း။ ။၁၄-ဝါရဟူသော်ကား ဧကက ၄-ဝါရ။ဒွိက ၄-ဝါရ။ ဒုက ၆-ဝါရအားဖြင့် ၁၄-ဝါရ ဖြစ်သတည်း။

ဧကက ၄-ဝါရဟူသော်ကား။ ။ကုသလော ဧကောခန္ဓော စတ္တုန္နံခန္ဓာနံ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော အနုဝါဒ ပါဠိတော်ပါဌ်၌။ ကုသလော ဧကောခန္ဓော စတ္တုန္နံ၏အရကို ဝေဒနာ, ဟဒယဝတ္ထုယူ၍တိဏ္ဏန္နံခန္ဓာနံ၏အရကိုသညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်ယူ၍တဝါရ။ ။ဧကောခန္ဓောစတ္တုန္နံ၏အရကို သညာ ဟဒယဝတ္ထုယူ၍တိဏ္ဏန္နံခန္ဓာနံ၏အရကိုဝေဒနာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်ယူ၍ တဝါရ။ ဧကောခန္ဓောစတ္တုန္နံ၏အရကို သင်္ခါရဟဒယဝတ္ထုယူ၍ တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ၏အရကိုဝေဒနာ,သညာ,ဝိညာဉ် ယူ၍ တဝါရ။ ။ဧကော ခန္ဓောစတ္တုန္နံ၏အရကိုဝိညာဉ်။ ဟဒယဝတ္ထုယူ၍။တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ၏အရကိုဝေဒနာ။ သညာ။သင်္ခါရ ယူ၍ တဝါရ။ ။ဤသို့သျှင် ဧကက ၄-ဝါရ ဖြစ်သတည်း။တိက ၄-ဝါရ။ဒုက ၆-ဝါရ တို့ကို လည်း ဆဝါရကဖွဲ့ပြခဲ့သည့် အတိုင်း အကုန်သို။

ပစ္စာဇာတ,ပစ္စာဇာတ ဝိပါက မျှားကိုသည်းနည်းဘူဆဝါရကို မှီ၍ ခန္ဓာဝါရကိုသို။ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ထားသောဇယားအတိုင်းပင်။ ။

ကေဝမွေအနေကပစ္စယ ပစ္စုပ္ပန်တရားလေးပါးနှင့်ပညတ်ကို

	စိတ် ၈၉							အညသမာန်းစေ ၁၃										အကုသိုလ်စေ					
	မောဟမူ ၂	ဒုက္ခသဟဂုတ် ၁	အရူပဝိပါက် ၄	မဂ်၄၊နှန်း၂ ၆	ကြွင်းကိရိယာ ၄၅	ကြွင်းဝိပါက် ၃၀	(ယထာ)စိတ် ၁၉	ဖဿ ၁	ဝေဒနာ ၁	စေတနာ ၁	ဧကဂ္ဂတာ ၁	ဇီဝိတိန္ဒြေ ၁	ဝိတက် ၁	ဝိစာရ၊ပီတိ ၂	ဝီရိယ ၁	ဆန္ဒ ၁	ကြွင်း ၃	မောဟ၊လောဘ	အဟိရိက၊အနောတ္တပ္ပ၊ဥဒ္ဓစ္စ၊မာန	ဒိဋ္ဌိ	ဒေါသ	ဣဿာ၊မစ္ဆရိယ၊ကုက္ကုစ္စ	ထိန၊မိဒ္ဓ
ဟေ	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×	×		×	×
အာ																							
ဓိ	×	×																			×	×	
နံ																							
သနံ																							
သ																							
ည																							
နိ																							
ဥ																							
ပု	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
ပစ်			×																				
သေ		×	×	×		×																	
ကံ	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
ဝိပါ	×			×	×													×	×	×	×	×	×
ဟာ									×		×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
ဣ								×		×			×	×		×	×	×	×	×	×	×	×
ဈာ	×	×	×	×	×	×	×	×		×		×			×	×	×	×	×	×	×	×	×
မဂ်	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×		×		×	×	×	×		×	×	×
သံ																							
ဝိဝ			×																				
အတ်																							
နတ်																							
ဝိဂ																							
အဝိ																							
	၁၇	၁၇	၁၆	၁၇	၁၀	၁၀	၁၉	၁၀	၁၉	၁၉	၂၀	၁၀	၁၉	၁၀	၁၉	၁၇	၁၇	၁၇	၁၆	၁၇	၁၆	၁၅	၁၆

ဖယား:သင်္ကေတ။ ။ဝိတ်, စေကွက်ရှိ ကြက်ခြေ များမှာ မရသည်ကိုပြထားသဖြင့်၊ ကြွင်းသောကွက်လပ်များအရပ စ္စည်းများကို ရေတွက်၍ယူပါ။ ရုပ်,နိဗ္ဗာန်,ပညတ်များမှာ ရသည်ကိုသာပြထား၍ ပြထားသောပုဒ်များအရပစ္စည်းများကိုရေတွက်၍ယူပါ။

ဥပမာ။ ။ဟေ။ပု။ကံ။ဈာ။မဂ်ငါးပစ္စည်းမှာဝိတ်နှင့်မဆိုင်၍ အမြဲကြဉ်ပြီး(၁၉)ပစ္စည်းကိုမူထားပါ။ မောဟ,ဒုက္ခသဟဂုတ် ဖြစ်လျှင် အဓိကိုထပ်၍ကြဉ်ပါ။ လောကီဇောမဟုတ်လျှင် အာသေဝနကိုကြဉ်၊ ဝိပါက်မဟုတ်လျှင်ဝိပါကကိုကြဉ်၊ အရူပဝိပါက်လေးခုဖြစ်လျှင်ပစ္ဆာ နှင့်ဝိဝကိုကြဉ်၍ ချက်ခြင်းရေတွက်နိုင်ပါစေ။ ဝိတ်(၈၉)ခုလုံးမှာ ယထာရဟ(၁၉)ပစ္စည်းရ၏။ ဥပမာ။ ။လောဘမူစိတ် ပစ္စည်းပေါင်း မည်မျှရသနည်းမေးလျှင်(၁၉)မှုဘည်၊ ဝိပါက်မဟုတ်၍ ဝိပါက ကြဉ်(၁၀)ဟုသံပေါက်အချက်ခြင်းဖြေပါ၊ ကြွင်းရှုနည်းယူပါ။

စိတ်သံပေါက်။

၁။ ဝိတ်အကုန်မှာ၊ဟေ,ပု,ရျာ၊မဂ္ဂါကမ်မရ။

၂ ထိုမှသေသ၊ကုဝိသ၊ကြဲထိုက်သင့်စွာ၊

၃၊ ကာဒု,မောနှစ်၊ဤသုံးဆက်၊မဖြစ်အဓိမှာ။

၄။ ဝိပါနာမ၊မရှိက၊မရငိပါကာ၊

၅။ အရူဝိမှာ၊ဒိပ်ပစ္ဆာ၊ကြဉ်ခါရေလေဘိ။

၆။ ကီဇောဖြစ်မှ၊အာသေဝ၊မှတ်ကအမြန်သိ၊

စေ-ဥ၂။ ။ဟေ။ကံ။ဟာ။ဣ။ရျာ။ မဂ်ဟု အဒိပဘိမှ တပါး သဟယော်ခြောက်ပစ္စည်းကိုအခိုက်အဘန့်ကြဉ်။ ပုရေကိုအမြဲကြဉ်၍ (၁၇)ပစ္စည်းကိုမူဘား၊ အကုစေဖြစ်လျှင်ဝိပါကိုကြဉ်၊ ဒါ စတုက်ဒိဝိ ဖြစ်လျှင်အဓိကိုကြဉ်၊ အဝယ်(၇)ပါးဘို၏ ဆိုင်ရာတရားကိုယ်များ ဖြစ်လျှင် မိမိဘို့ဆိုင်ရာအဝယ်ပစ္စည်းများကိုထင်၍ဘိုးပါ၊

၂၄-ပစ္စည်းဖြင့် ဝေဘန်ပုံဇယား

၁၄			သောဘဏစေ ၂၅								ရုပ် ၂၈										နိဗ္ဗာန်၊ပညတ်	
ဝိစိကိစ္ဆာ	မိစ္ဆာဝါစာ	ကမ္မန္တ၊အာဇီဝ	သဒ္ဓါ	သတိ	အလောဘ၊အဒေါသ	ဝိရတီ	အပ္ပမညာ	ဝီမံသာ၊အမောဟ	ကြွင်း ၁၃	(ယထာ)စေ ၅၂	မဟာဘုတ် ၄	ပသာဒရုပ် ၅	ဂေါစရရုပ် ၄	ဘာဝရုပ် ၂	ဟဒယ ၁	ဇီဝိတ ၁	အာဟာရ ၁	အနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၀	အဒ္ဓါ၊နိယဗ္ဗ	(ယထာ) ရုပ်	နိဗ္ဗာန်	ပညတ်
×	×		×	×		×	×		×													
											॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥		॥	॥	॥
×											॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥			॥	॥	
											॥				॥				॥	॥		
											॥				॥				॥	॥		
											॥	॥			॥				॥	॥		
											॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥		॥	॥	॥
×	×		×	×	×	×	×	×	×	×	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥			॥		
×			×	×	×	×	×	×	×													
×	×																					
×			×	×	×	×	×	×	×								॥			॥		
×	×				×	×	×		×			॥				॥				॥		
×	×		×	×	×	×	×	×	×													
×	×		×		×		×		×													
												॥			॥					॥		
											॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥		॥	॥		
											॥		॥	॥	॥	॥	॥		॥	॥		
၁၅	၁၀		၁၀	၁၉	၁၀	၁၀	၁၇	၂၀	၁၇	၂၃	၆	၆	၆	၆	၁၀	၇	၇	၂	၅	၁၂	၃	၂

ဥပမာ။ ။ဖဿအတွက်သိလိုလျှင်(၁၇)ကိုမှတ်ပါ။ အကုစေ မဟုတ်၍ပိဋကကိုမကြည့်ရ၊ဒေါစတုက်, ဝိစိမဟုတ်၍ အဝိကို မကြည့်ရ၊(၁၇)ပင်ရှိသေး၏။ အငယ်(၇)မျိုးတွင် ဖဿရသည်ကို ရှာမှု"ဟာ"ကိုတွေ့၍ ၎င်းကိုထည့်(၁၈)ဖြစ်၏။ ဤသဘော သွားအတိုင်း စေ(၅၂)ကုန်အောင်ယူဆပါ။

မိစ္ဆာဝါစာ၊ကမ္မန္တ၊အာဇီဝ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ မဂ္ဂကိုပါထည့် ၍(၁၉)ပစ္စည်းရှိ၏။အကုသိုလ်စေတနာ တရားကိုယ်သာ ဖြစ်ကြသောမိစ္ဆာဝါစာစသည်တို့သည် မဂ္ဂပစ္စည်းမတတ်။ "ကမ္မပစ္စယာ မဂ္ဂေတိကဝ" ဟူ၍လည်း မဟော ခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂမရနိုင်ဟူသော ဋီကာသဘောအတိုင်း(၁၈)ပစ္စည်းဟုရေးထား၏။

စေ-၅၂။ ။စေ(၅၂)ခုစလုံးမှာ ပုရေဇာတမရ၍ ယထာရုပ (၂၃)ရ၏။

စေတသိက်သံပေါက်။

၁။ ဟေ,ပု,ကံ,ဟာ၊ဈာ,မဂ်,ရျာ၊သဏ္ဍာပစ္စယ။

၂။ လိုမှသေသာ၊သဲ့ခွန်မှု၊ရကြဲစေကုန်သာ။

၃။ ဒေါစဘုက္ကာ၊ဝိစိမ္ဘ၊မရအမိမှာ၊

၄။ အကုသလ၊စေဟူက၊မရပိပါကာ။

၅။ ပစ္စည်းဓမ္မ၊စေဟူက၊တိုးကြဲအငယ်မှာ။

ရုပ်-၂၈။ ။နိပ္ဖန္နအနိပ္ဖန္နဟုနှစ်မျိုးရှိရာ၊နိပ္ဖန္နရုပ်၌ အာ၊ဖိ၊ဥ၊ပု၊ အတ်၊အဝိဟုခြောက်ပစ္စည်းအမြဲရ၍၊၎င်းကိုမှတ်သည်။ (ဖိ၊ဥမှာဇုန္န၊ ပု၊အတ်၊အဝိမှာပစ္စုပ္ပန်သာဖြစ်၏)။သဒ္ဒသဗ္ဗာအားလျော်၍ဟွာ ဆိုင်ရာရုပ်တို့ကိုအသီးသီးထည့်၍ရေတွက်ပါ။

အဒ္ဓါကား။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အာဟာရရုပ်ကိုပုရေဇာတမပါ ဘဲ(၆)ပစ္စည်းဟုပြ၏။နိဗ္ဗာန်ရုပ်ဆိုင်ရာ၌အတွဲ့အဝိ၊ တရချင် အာဟာရသင့်ခြင်းသနိဒဿနတိက်၌"ကဗဠီကာရေအာဟာရော"ဟုပုရေ မှာတိုက်ရိုက်ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ပုရေကိုပါ ထည့်ထားပါ သည်။

အနိပ္ဖန္န။ ။အာ,ဥနှစ်ပစ္စည်းသာရ၏။

အနိဗ္ဗိယဗ္ဗ။ ။သဟာကြိနှင့်အညငါးပစ္စည်းရ၏။

စိတ်,စေ,ရုပ်ကိုသဟဇာတ ၁၅ မျိုးဖြင့် ဝေဘန်ပုံ

		ဟေ	ဓိ	သ	ည	နှ	ကံ	ဝိ	ဟာ	ရှု	ရှာ	မဂ်	သံ	ဝိဝ	အတဲ	အဝိ	
ဝိတ်	ဝိတ်		॥		॥			॥	॥	॥				॥			၁၁
ဖဿ	စေတသိက်				॥			॥	॥					॥			၉
သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ					॥			॥		॥				॥			၉
သောမနဿဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ					॥			॥		॥	॥			॥			၁၀
ဒေါမနဿဝေဒနာ					॥					॥	॥			॥			၉
စေတနာ					॥		॥	॥	॥					॥			၁၀
ဧကဂ္ဂတာ					॥			॥		॥	॥	॥		॥			၁၁
ဝိတက်					॥			॥			॥	॥		॥			၁၀
ဝိစာရ၊ ပီတိ					॥			॥			॥			॥			၉
ဝီရိယ			॥		॥			॥		॥		॥		॥			၁၁
ဆန္ဒ			॥		॥			॥						॥			၉
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ		॥			॥									॥			၇
အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ					॥									॥			၂
ဒိဋ္ဌိ					॥							॥		॥			၇
သဒ္ဓါ၊ ဣန္ဒြိယ					॥			॥		॥				॥			၉
သတိ					॥			॥		॥		॥		॥			၁၀
သညာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ စသော ၁၂၊ ကရုဏာ မုဒိတာ					॥			॥						॥			၇
အလောဘ၊ အဒေါသ		॥			॥			॥						॥			၉
ဝိရတိ					॥			॥				॥		॥			၉
အမောဟ		॥	॥		॥			॥		॥		॥		॥			၁၂
ပဋ္ဌာဝါဝေ၊ ပဋ္ဌာကမ္မနဲ့၊ ပဋ္ဌာအာဇီဝ					॥		॥		॥					॥			၉
မဟာဘုတ်	ရုပ်				॥										॥		၅
ပသာဒ					॥									॥			၆
အနိဋ္ဌယဝတ္ထု					॥										॥		[illegible]

ရှင်-၂၈။ ။သဟဇာတပစ္စယ၌ ရသင့်သော(၁၂)ပစ္စည်းတည်း။ ။

ရုပ်သံပေါက်။

၁။ အာ,ဥ,ပု,ဓိ၊အတ်,အဝိ၊တည်ဘိခြောက်ပစ္စည်း။

၂။ သုဒ္ဓသဉ္ဇုနှုပ၊ သည့်ကြံအသီးသီး။

နိဒ္ဒေသနီ။ ။တပြိုင်နက်သုံးပစ္စည်းတည်း။

ပညတ်။ ။တပြိုင်နက်နှစ်ပစ္စည်းဘည်း။

အကျဉ်းချုပ်။ ။စိတ်, စေ, ရုပ်တို့တွင် ပြဲ့သော အတိုင်း ရသင့်သောပစ္စည်းများကိုဆုပ်ကိုင်၍ထားပါ။ ဆိုင်ရာ သုဒ္ဓသင်္ချာ အားလျော်စွာအတိုးအခုတ်ကိုကြည့်၍ တိုးပေး ဆုတ်ပေးခါ ချက်ခြင်းဖြေဆိုနိုင်ပါစေ။ ရင်းရအားလုံးကို၎င်း သုဒ္ဓသင်္ချာ ပေါ်မှာသာ တည်ပါစေ။ သံပေါက်ကျက်ထား သျှင်ကောင်းပါ၏။

သဟဇာတမျိုး။

အကြီးအလတ်ရှင်ပစ္စည်းကိုမူတည်၍စိတ်နှင့်ငင်းမရသောဟေ,ကံ, ရှာ,မဂ်ကိုနုတ်၊စေတသိက်ဘို့တွင် အကုသိုလ်စေတသိက်ဖြစ်လျှင် ဓိ,ဝိနုတ်။သုခ,ဒုက္ခဝေဒနာကိုရှု'သာရ၏၊ ကြွင်းဝေဒနာ သုံးပါးကိုကား ရှာနလည်းရ၏၊သဟာယယ်ပစ္စည်းတို့ကို မိမိတို့ရသော တရားကိုယ်အားလျော်စွာ လတ်ကြီးရှစ်ခွင်ဘိုး၍ ပေးပါ။ ထက်အောက် ကြည့်သျှင် ဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို တွေ့ရမည်။

ရှင်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း မဟာဘုတ်နှင့်ဟဒယသာသာရှိ၏။

အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသင်္ချာ အားလျော်စွာ မိမိတို့ ဆိုင်ရာ တရားကိုယ်များကိုရွေးချယ်မှုပင်ဘည်း။

သဟမျိုးသံပေါက်။

၁။ လတ်ကြီးရှစ်ဖြာ၊စေ,ဘုန်သာ၊ရရာထိုက်သင့်စွာ။

၂။ ယယ်မျိုးသတ္တ၊တွေးထည့်ပ၊ခမ္မလျော်လေရာ။

၃။ အကုသလ၊စေဟုက၊မရဓိ,ဝိသာ၊

၄။ ခုသုဝေမှာ၊ရှု'ရပါ၊ကြွင်းမှာ ရှု'ရှာန၊

၅။ အကြီးဒုည၊ဝိပ်ယုတ္တ၊ရကြချပ်ခမ္မာ၊

၆။ ဟေ,ကံ,ရှာ,မဂ်၊ဤလေးချက်၊ပယ်ဖျက်စိတ်ခမ္မာ။ ။

ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယ ကေပစ္စယ,အနေကပစ္စယ=သဘာဂ။

		ဟော	အာ	မိ	နံ	နံ	သ	ညှ	နိ	ဥ	ပု	ပစ်	သေ	ကံ	ဝိ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	သံ	ဝိပ်	အတ်	နတ်	ဝိဂ	အဝိ	
ဟော	အမောဟ	*		။				။							။		။		။		။				။	၁၀
	အလော,အဒေါ	*						။							။						။				။	၈
	လော,ဒေါ,မော	*						။													။				။	၇
အာ	ပုန်		*	။					။	။	။											။			။	၇
	တိနာ		*	။						။																၂
မိ	ဝိမံသာဓိ	။		*				။							။		။		။		။				။	၁၀
	ဆန္ဒာဓိ			*				။							။						။				။	၈
	ဝီရိယာဓိ			*				။							။		။		။		။				။	၁၀
	စိတ္တာဓိ			*				။							။	။	။				။				။	၁၀
	နံ၊သနံ				*	။				။			။	။										။		၆
	သ၊ညှ	။		။			*	။	။					။	။	။	။	။	။		။				။	၁၄
သညှနိ	ဟာဒယ						*	။	။													။			။	၅
	နိ	။	။	။			။	။	*	။	။			။	။	။	။	။	။		။				။	၁၇
ဥ	မဂ်စေတနာ									*				။												၁
ပု	ပုရေ		။	။					။	။	*						။					။			။	၈
	အာပု		။	။						။	*											။			။	၅
	ပစ္ဆာ											*										။			။	၃
	အာသေ				။					။			*											။		၅
ကံ	သဟကမ္မ							။						*	။	။						။			။	၆
	နာနာကမ္မ				။					။				*										။		၅
	ဝိပါ	။		။				။						။	*	။	။	။	။			။			။	၁၄
ဟာ	ရုပ်ဟာ															*						။			။	၂
	နာမ်ဟာ			။				။						။	။	*	။					။			။	၁၁
ဣ	ပုတိ								။		။						*					။			။	၅
	ရုပတိ																*					။			။	၂
	သဟတိ	။		။				။							။	။	*	။	။		။				။	၁၃
	ဈာ							။							။		။	*	။		။				။	၁၀
	မဂ်	။		။				။							။		။	။	*		။				။	၁၂
	သံ	။		။				။						။	။	။	။	။	။	*		။			။	၁၃
ဝိပ်	ဝိပ်	။	။	။				။		။	။	။		။	။	။	။	။	။		*	။			။	၁၇
	သဟာဝိပ်	။		။				။						။	။	။	။	။	။		*	။			။	၁၃
	အတ္ထိ၊အဝိ	။	။	။				။		။	။	။		။	။	။	။	။	။	။		*			။	၁၈

ကေပစ္စယ,အနေကပစ္စယ။ ။ဆိုင်ရာပစ္စည်းတို့၏သဘာဂပင်။

ဟေတု။အမောဟ။ ။ဟိတ်ခြောက်ပါးကိုခွဲလိုက်လျှင် အမောဟမှာဓိ,ဈ,မဂ်တို့ယထာရဟဝင်လာ၍ သဘာဂ(၁၀)ဖြစ်လာ၏။

အလောဘ။အဒေါသ။ ။မိ,ဈ,မဂ် မဆိုင်တော့ပြီ။ ဝိပါက်၌ရှိသောအလောဘ,အဒေါသ ဖြစ်လျှင် ဝိပါကရနိုင်၍ ၈ပစ္စည်းဖြစ်၏။ ။

လော,ဒေါ,မော။ ။အကုသိုလ်ဟိတ်ဖြစ်၍ဝိပါကနှင့်မဆိုင်ပြီ။

အာရုမ္မဏ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဖြစ်လျှင် ၇နစ်ပစ္စည်း၊ အတိတ်အနာဂတ်ကာလဖြစ်လျှင်နှစ်ပစ္စည်းသဘာဂရမည်။ ။

အဓိပတိ။ ။အငယ်စာဥ္စနာဇယားပြအတိုင်းပင်တည်း။ ။

နံ။သနံ။သ။ညှ။နိ။ ။သဘာဂဇယားအတိုင်းပင်။အကြွင်းဥက္ကိုလည်း သဘာဂဇယားကပြခဲ့သောပစ္စည်းရေအတိုင်းတွေ့ရလတံ့။

အဒူ့ကာ။ ။မဂ်စေတနာ(၁)မှာ ပကတူပမျိုးတွင် ဥပ။ကံ၂ပါ၁ နှစ်မျိုးသာရှိ၍ကဗ္ဗတရကိုသာယူထားသည်။ ။

အာပု။ ။သုဒ္ဓသဉ္ဇာ,စာဥ္စနာများကပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင်။ ။

ဤသဘာဂဇယားဖြင့် ဝိဘင်္ဂဝါရ အကောက်များ၌ "တပြိုင်နက်""တပြိုင်နက်ယထာရဟ"ကောက်ခဲ့ပုံများကို ကြံနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ။

အကျဉ်းချုပ်။ ။သုဒ္ဓသဉ္ဇာခဏ်း,သဘာဂ ခဏ်းများကပြခဲ့သောသဘောများပင်ဖြစ်၏။ ။

ပက်ိဏ္ဏကဒိနိ္နဝ္ဂယ အဋ္ဌကထာ

	ဓမ္မ						ကာလ				အနေကာလဓမ္မကောပစ္စယ	သဘာဝ		ဝိသဘာဝ				ယုဂဠက				
	နာမ်တစ်ပိုင်	နာမ်ရုပ်	နာမ်သက်သက်	ရုပ်တစ်ပိုင်	သဗ္ဗဓမ္မ	ယထာလာဘနာမ်ရုပ်	ပစ္စုပ္ပန်	အတိတ်	ပစ္စုပ္ပန်။အတိတ်	ကာလ ဝိမုတ်								အညမညယုဂဠက	သဒိသယုဂဠက	ကာလပဋိပက္ခ	ဟေတုဖလ	အညမညပဋိပက္ခ
ဟေ	॥						॥															
အာ		॥			॥					॥			॥									
ဓိ	သဓိ	အာဓိ								॥			အာဓိ									
နံ			॥					॥				॥						॥				
သနံ			॥					॥				॥						॥				
သ						॥	॥															
ည						॥	॥															
နိ						॥	॥												॥			
ဥ					॥					॥		နန္တရု	အာ						॥			
ပု				॥			॥							*						॥		
ပစ်			॥				॥							*						॥		
သေ			॥					॥				॥										
ကံ	॥								॥		×										॥	
ဝိ			॥				॥														॥	
ဟာ						॥	॥															
ဣံ						॥	॥															
ဈာ	॥						॥															
မဂ်	॥						॥															
သံ			॥				॥								*							॥
ဝိပ်						॥	॥								*							॥
အတ်						॥	॥									*						॥
နတ်			॥					॥				॥				*						॥
ဝိဂ			॥					॥				॥					*					॥
အဝိ						॥	॥										*					॥
	၅	၂	၀	၁	၂	၀	၁၅	၅	၁	၃	၂၃	၆	၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၈

ဖယားယူဆပုံ။

ဓမ္မ။ ။အယောက်အောက်ကြည့်ပါ။ နာမ်တစ်ပိုင်ရသော ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟေတု သဟာဇာတာဓိပတိ။ ကမ္မ။ ဈာန။ မဂ္ဂဟု ငါးပစ္စည်း။ နာမ်ရုပ်ရသောပစ္စည်းတို့သည်အာရမ္မဏ(ပညတ်ပါပါသည့်)အာရမ္မဏာဓိပတိ ဟုနှစ်ပစ္စည်း၊ ထို့သဘောသွားအတိုင်းနာမ်သက်သက် နှစ်ပစ္စည်းစသည်ကိုယူဆပါ။

နိဒ္ဒေသ။ ။၎င်းမှာနာမ်တစ်ပိုင်ဖြစ်၏။ ။

သဗ္ဗဓမ္မ။ ။အာရမ္မဏ, ဥပနိဿယ တို့မှာ ပရမတ်ပညတ် အကုန်ရ၍ သဗ္ဗဓမ္မဖြစ်ကြ၏။ ။

ယထာလာဘနာမ်ရုပ်။ ။နာမ်ကုန်ရုပ်ကုန်မဟုတ်ဘဲ ရသင့်သလိုရကြ၏။(နာမ်ကုန်ရသော်လည်း ရုပ်ကုန်မရဆိုလိုသည်)။ ။

ကာလ။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကာလတည်းဟူသောပစ္စည်း အတိတ်ကာလဟူသောပစ္စည်းစသည်ကိုဖယားအတိုင်းပင်ယူဆပါ။ ။

အနေကာလဓမ္မကောပစ္စယ။ ။ကမ္မပစ္စည်းမှာစေတနာတရားတခုသာဖြစ်၍ ဤအမည်ကိုမရ။ကြွင်း(၂၃)ပစ္စည်းရ၏။ ။

သဘာဝ။ ။အနန္တရစသောခြောက်မျိုးအာရမ္မဏာသုံးမျိုးဟုနည်းပြ၏။

ဝိသဘာဝ။ ။ခရေပွင့်ပြ အမှတ်အတိုင်း အချင်းချင်း ဝိရုဒ္ဓသဘောမျိုးဖြစ်၍ ပုရေဇာတနှင့်ပစ္ဆာဇာတသည် ဝိသဘာဝဖြစ်၏။နည်းတူသမ္ပယုတ္တ,ဝိပ္ပယုတ္တစသည်ကိုယူပါ။ ။

ယုဂဠ။ ။အနန္တရ,သမနန္တရသည်အခြားမဲ့ဟူသောအနက်တူအညမညယုဂဠက။နိဿယ,ဥပနိဿယသည်သဒိသယုဂဠက, ပုရေ,ပစ္ဆာသည် ကာလချင်းဆန့်ကျင်ဘက် ကာလပဋိပက္ခယုဂဠက။ကမ္မ,ဝိပါကသည်အကြောင်းအကျိုးအစုံဖြစ်သောဟေတုဖလယုဂဠက။ သမ္ပယုတ္တ,ဝိပ္ပယုတ္တ၊ အတ္ထိ,နတ္ထိ၊ဝိဂတ,အဝိဂတ တို့သည်ယှဉ် မယှဉ်,ရှိ မရှိ,ကင်း မကင်းကျေးဇူးပြုကြ၍ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်အညမညပဋိပက္ခယုဂဠကဟူသတည်း။ ။

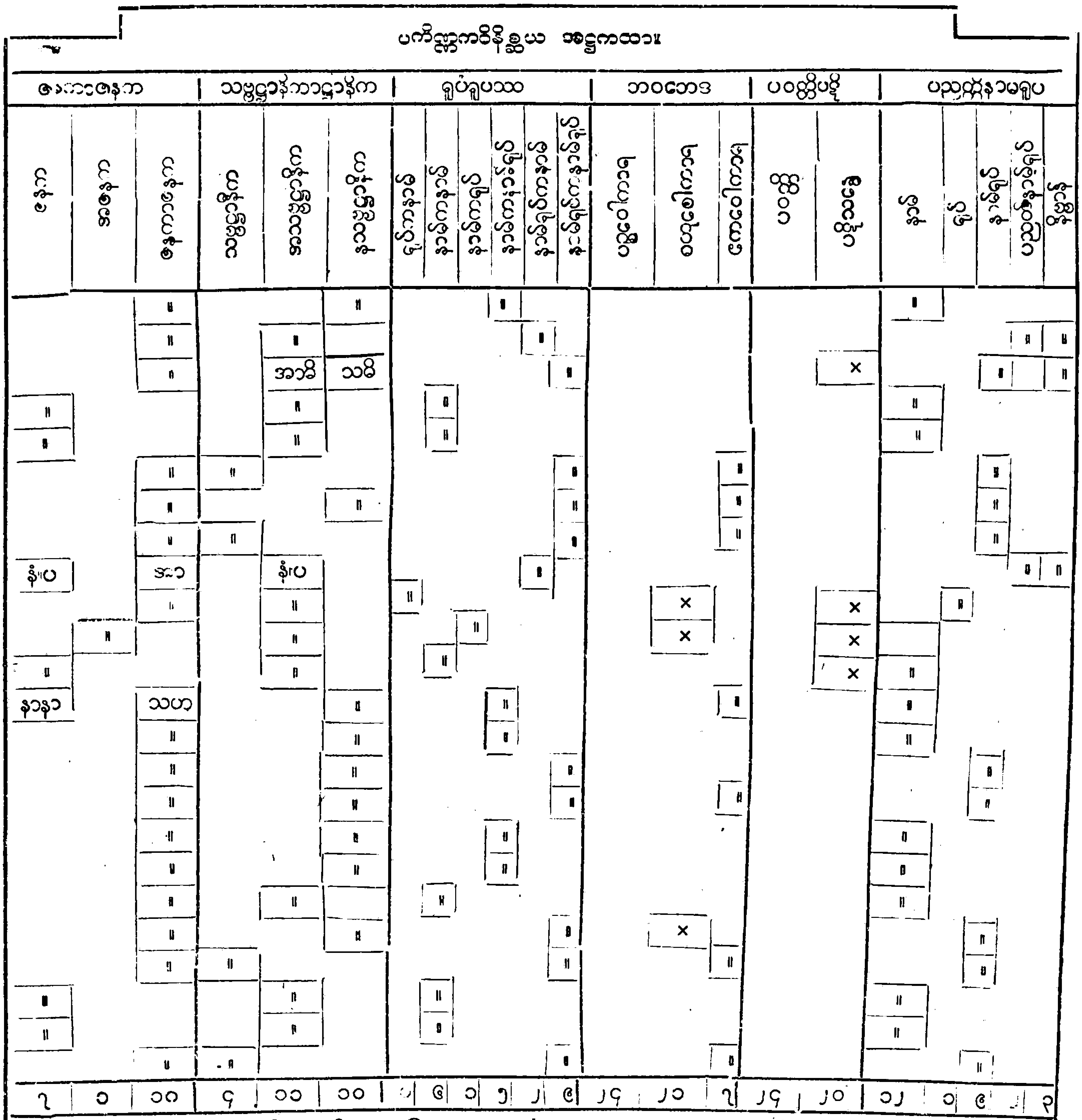

ဇနကာဇနက။ ။ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်အောင်ကျေးဇူးပြုသော ဇနက (၇)ဖြစ်ပြီးကိုဘည်တန့်အောင်ထောက်ပံ့သော အဇနက(၁) ဖြစ်ပေါ်အောင်တည့်တန့်အောင် ထောက်ပံ့သော ဇနကာဇနကပစ္စည်း (၁၈)ဟု ဇယားအတိုင်းယူဆပါ။ ။

သမ္ဗဒ္ဓာနိကာဒ္ဓာနိက။ ။သံဟကြီးလေးသည်သခ်တနှင့်ကင်း၍မဖြစ်ရကား သမ္ဗဒ္ဓာနိက။အာရမ္ဗဏာစသော (၁၁)ပစ္စည်းသည် နာမ်ခန္ဓာတို့၏သာအကြောင်းဖြစ်၍ အသမ္ဗဒ္ဓာနိက။ဟေတုစသော ကြွင်းဆယ်ပစ္စည်းသည်အချို့သောရုပ်နာမ်ဘို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ နသမ္ဗဒ္ဓာနိကာဘို့မည့်ကုန်၏။

ရူပံရူပသား။ ။ရုပ် စွည်းနာမ်ပစ္စယုပ္ပန် စသည်ကို ဇယားအတိုင်းယူဆပါ၊ (ရုပ်ပစ္စည်းရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်, ရုပ်ပစ္စည်း ရုပ်နာမ် ပစ္စယုပ္ပန်။ရုပ်နာမ်ပစ္စည်း ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်မရှိ၊ ၎င်းကား ပစ္စည်းသုံးကိုရည်ရွယ်သည်။အဇ္ဈတ်အဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ရုပ်အာဟာရ, ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဘို့ကား ရုပ်ပစ္စည်းရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ကြ၏)။ ။

ဘဝဘေဒ။ ။ဇယားအတိုင်း ယူပါ။ ဗာဟိရအနိန္ဒြိယဘူဖြစ်သောဥတုဇရုပ်၌သဟကြီးလေးနှင့်အညမညပေါင်း ငါးပစ္စည်းရကြောင်းအဋ္ဌကထာနောက်ဆုံးနားတွင်ပြထားသည်။ ။

ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ။ ။ပဝတ္တိ(၂၄)ပဋိသန္ဓေ(၂၀) ဇယားအတိုင်း။ ။

ပညတ္တိနာမရူပ။ ။နာမ် သက်သက်ပစ္စည်း, ရုပ်သက်သက်ပစ္စည်းစသည်ကိုရေတွက်ပါတော့၊ ။

အလျှားလိုက်ယူနည်း။ ။ဟေတုပစ္စည်းသည် နာမ်ဘဇိပ်, ပစ္စုပ္ပန်ကာလ,အနေကဓမ္မဧကပစ္စယ, သဘာဂ(၁၁) ဝိသဘာဂ(၁၂)(၎င်းကိုသဘာဂ,ဝိသဘာဂပဒ္ဓာတ်ရအပြသည်၊) ဇနကာဇနက,နသမ္ဗဒ္ဓာနိက,နာမ်ကနာမ်ရုပ်အားကျေးဇူးပြု၏။ ဘုံ(၃၀)ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနှစ်မျိုး,နာမ်သက်သက် ပစ္စည်း။ ကြွင်းအ[illegible]ထာ စသည်တို့ကိုလည်း ဤသဘောယူဆပါ။ ။

	စာမှုများကို ရှင်းလင်းချက်။					
	စာမျက်နှာ နံပါတ်	ကြောင်းရေ	ဝါရ	နယ	ပစ္စည်း	ဒုကစသည်
၁	၀၅	၀	သံသဋ္ဌ	ပစ်နီ။ဒုက	နဝိပ္ပယုတ္တ	
၂	၀၉	၁၂	ပဉ္ဇာ	ဝိဘင်	အဝိဂတ္တသာ	
၃	၁၁၃	၁၅	။	။	အတ္တိ	
၄	၁၃၇	၁၉	။	ပစ္စနိက်	နဥပမှ	နဝက
၅	၁၄၁	၁၁	။	။	နဟာဝမှ	ဒုက
၆	၁၄၂	၀	။	။	နဈာမှ	။
၇	၁၀၉	အောက်ဆုံး	။	နုပစ်	နဝိပ္ပယုတ္တမှ	ဒုက
၀	၁၉၀	၁၅	။	။	။	မိဿကဃဋနာ
၉	၁၉၉	၁၃	။	ပစ်နု	ဟေတု	သတ္တက
၁၀	၂၀၀	၂၄	။	။	အနန္တရ	ဒုက
၁၁	၂၀၁	၁၄		။	သဟဇာတ	နဝက

ဖယားရှိစာမှုများ၏ ချွတ်ယွင်းချက်များကို ရေးသင့် မရေးသင့် အကြိမ်ကြိမ်စဉ်းစားခဲ့ပါ၏။နောက်ဆုံး၌စာမှုများ, သန့်ရှင်းမှန်ကန်စေလိုမှု ပညာရှိအရှင် သူတော်ကောင်းများ ချိန်ဆဆုံးဖြတ်နိုင်စေလိုမှုကိုရည်ရွယ်၍ရေးသားရပါသည်။ သဘာဝအားဖြင့်ရင်း ပါဠိတော်အချင်းချင်းပြန်လှန်၍ကိုးကားခါ အာဂမအားဖြင့်ရင်း ဖြထားချက်ကိုပညာရှင်များကထို ထက်ခိုင်ခံ့သောအကြောင်းယုတ္တိပြခါ ညွှန်ကြားတော်မူကြပါလျှင် လေးစားစွာခံယူရန်အသင့်ရှိပါသည်။

(၁)။ ။"နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာဝိပါကေဘီဏိ"၌ တရား ရမှာ အရူပဝိပါက်လေးခု ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်သောအာခါဖိုလ်လေးခု နာမက္ခန္ဓာသာရကား(ဗျာ။ဗျာ)သာရ ရပေမည်။ကုသလတတိက်လုံး၏ဆဝါရ, ပဉ္စာဝါရသချာခဏ်းများ၌ ဝိပါကပစ္စည်းသည်အနုလောမအားဖြင့်နေသျှင် သချာမှာ၈ကံသာ အမြဲရှိရ၏။ (ဝိပါက်ဆိုင်ရာနာမ်ရုပ်တို့မှာ(ဗျာ။ဗျာ)သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း) ဤသံသဋ္ဌဝါရအနုလောမ ပစ္စနိက် ပါဠိတော်စာမျက်နှာ(၀၁) ကြောင်းရေ(၁၄)၌ "ဝိပါကပစ္စယာ နဝိပ္ပယုတ္တေဧကံ"ဟုရှိ၏။အနုလောမပစ္စနိက်နှင့် ပစ္စနိယာနုလောမဒုကများမှာ အပြန်အလှန်ဟောတော်မူမှုသာထူး၏။ ပဋိစ္စဝါရ,ပစ္စယဝါရ အနုလောမပစ္စနိက်,ပစ္စနိယာနုလောမတို့၌ "ဝိပါကပစ္စယာနဝိပ္ပယုတ္တေ ဧကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာဝိပါကေဧကံ" ဟု အသီးသီး ရှိကြပေသည်။

(၂)။ ။အကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။ အကုသလေနိရုဒ္ဓေဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"၌အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဟုဝိပဿနာရှုသောဝိပဿနာဇောသာ ဖြစ်ရကား "ကုသလေနိရုဒ္ဓေ"သာ ရှိရပေမည်။ ကျောက်စာတော် ကျောက်ချပ်ရေ(၆)ဝမ်းဘက်ကြောင်းရေ(၇၅)၌ရင်း "အ"သဒ္ဒါ ပါ။

(၃)။ ။"ပစ္ဆာဇာတာ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ"၌ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်းပင်ဖြစ်ရကာ ခန္ဓာကျနေသည်။ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿကစသည်၌"ခန္ဓာ"ပါပါ၏။

(၄)။ ။"နဉပနိဿယပစ္စယား။ ။နအညမညပစ္စယာ နာသေဝ နေသဘ္ဘူနဝိပါကေသဘ္ဘူ"စသည်၌ ပုရေ။ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ ဈာ မျိုးကျန်သေးရကား"နာသေဝနေသတ္တာ၊ နကမ္မေသတ္တာ၊နဝိပါကေ သတ္တ"စသည်ရှိသင့်၏။ဖွေနားကဒုသက၌ "နကမ္မေပဉ္စ"ဟု ကမ္မ ပစ္စည်းပါလာပြန်သည်။ နကမ္မပစ္စည်းကို မူလိမသွတ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ဤ"နကမ္မေပဉ္စ"၌နနိဿယမူဝင်လာ၍ ပစ္ဆာ။ဟာ။ ဈာ သာကျန်တော့၍ ပဉ္စဖြစ်၏။ ။

(၅) "နအာဟာရပစ္စယာ။နဟေတုပစ္စယာ။သံခိတ္တံ။နနိဿယပစ္စယာနဈာနေဧကောဒသ"၌ နအာဟာရက မူနဈာနေဖြစ်က မူလိဝင်နေ၍ ပစ္ဆာဇာတာဟာရ,ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿကများကို မရနိုင်တော့ဘဲ ပကတူပ။ပစ္ဆာ။ကံသာကျန်ရကား နဝသာရမည်။ အလားတူဟောသောနဈာနိန္ဒြိယဒုသက၌"နအာဟာရေနဝ"ဟု ရှိ ပေ၏။

(၆)။ ။"နဈာနိန္ဒြိယပစ္စယာနဟေတုပစ္စယား။သံခိတ္တံ။ နနိဿယပစ္စယာနဉပနိဿယပစ္စယာနပုရေဇာတေဧကာဒသ"စသည်၌ နဥပနိဿယမူဝင်ခြင်း နပုရေဇာတကို မူလိ သွတ်ခြင်းကြောင့် ပစ္ဆာ။ကံ။ဟာ။ဈာသာကျန်ရကား "နပုရေဇာတေဧကာဒသ"ဟု မဖြစ်နိုင်။ဤမှာနနိဿယတွင်ဆုံးသောဒသကသာဖြစ်သင့်၍ "နဥပနိဿယပစ္စယာ"ဟုမရှိသင့်။"နဥပနိဿယေပဉ္စ"ဟုရှိမှ ရှေ့က"နပုရေဇာတေကာဒသ"စသောပါဠိများလျောက်ပတ်မည်။ အလားတူဖြစ်သောနအာဟာရဒုသက၌"နအာဟာရပစ္စယာ။ နဟေတုပစ္စယာ။သံခိတ္တံ။နနိဿယပစ္စယာနဥပနိဿယေပဉ္စ။ နပုရေဇာတေကာဒသ"စသည်ရှိပါ၏။

(၇)။ ။"ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာနသဟဇာတေဘီဏိ"၌ ပုရေဝိပ်, ပစ္ဆာဝိပ်ကျန်သေးရကား ပဉ္စရှိသင့်၏။ အပြန်အလှန် ဟောမှုသာ ထူးသောပစ္စနိယာနုလောမဒုက၌ "နသဟဇာတပစ္စယာဝိပ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ"ဟူ၍ရင်း, မိဿကပက်ဏ္ဏကဃဋနာဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ "ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတန္တိနသဟဇာတေပဉ္စ"ဟူ၍ရင်း, အတ္ထိပစ္စည်း၌ "အတ္ထိဝိပ္ပယုတ္တအဝိဂတန္တိနသဟဇာတေပဉ္စ"ဟူ၍ရင်းရှိပါ၏။ ။

(၈)။ ။"ဝိပ္ပယုတ္တ အဓိပတိနိဿယအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေစတ္တာရိ"၌ တရားမှာ ဝတ္ထာဓိ။သဟာဓိဝိပ် ဖြစ်ရာ

စာမူများကိုရှင်းလင်းချက်။

စာမူတွင်ရှိပုံ	ရှိသင့်ပုံ
နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဝိပါကေ တီဏိ	နဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ
အကုသလံအနိဂ္ဂတော...ဝိပဿန္တိ၊ အကုသလေ နိရုဒ္ဓေ	အကုသလံအနိဂ္ဂတော....ဝိပဿန္တိ။ ကုသလေနိရုဒ္ဓေ
ပစ္ဆာဇာတာဝိပါကာဗျာကတာကြိယာဗျာကတာ	ပစ္ဆာဇာတာဝိပါကာဗျာကတာကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ
နဥပနိဿယပစ္စယာ.....နအညမညပစ္စယာနဝသေဝနေသဗ္ဗ၊ နဝိပါကေသဗ္ဗ	....နာသေဝနေသဗ္ဗ၊ နကမ္မေသဗ္ဗ၊ နဝိပါကေသဗ္ဗ
နအာဟာရပစ္စယာ....နနိဿယပစ္စယာ နဣန္ဒြိယေကောဒသ	နအာဟာရပစ္စယာ... နနိဿယပစ္စယာ နဣန္ဒြိယေနဝ
နဣန္ဒြိယပစ္စယာ ...နဥပနိဿယပစ္စယာနပုရေဇာတေကောဒသ	နဣန္ဒြိယပစ္စယာ....နဥပနိဿယေပဥ္စ၊ နပုရေဇာတေကောဒသ
ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ နသဟဇာတေ တီဏိ	ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာနသဟဇာတေပဥ္စ
ဝိပ္ပယုတ္တအဓိပတိနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေစတ္တာရိ	ဝိပ္ပယုတ္တအဓိပတိနိဿယအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေတီဏိ
နဟေတုပစ္စယာ....နသဟဇာတပစ္စယာ အညမညေတီဏိ	အညမညေတီဏိ-မရှိသင့်
နအနန္တရပစ္စယာအဓိပတိယာနဝ	နအနန္တရပစ္စယာ အဓိပတိယာ ဒသ
နသဟဇာတပစ္စယာ....နနိဿယပစ္စယာပုရေဇာတေနဝ	ပုရေဇာတေ နဝ မရှိသင့်

နအာရမ္မဏမူလီဖြစ်၍ ဝတ္ထာဓိပြုတ်ခါ သဟာဓိပ်သာ ကျန်ရကား တီဏိသာရှိသင့်၏။ ၎င်းဝတ္ထုာဓိ၊ သဟာဓိပ်ကိုပင် ဟောသော အဓိပတိပစ္စည်း၌ "အဓိပတိနိဿယဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေတီဏိ" ဟူ၍ရင်း နိဿယပစ္စည်း၌ "နိဿယအဓိပတိ ဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေတီဏိ" ဟူ၍ရင်း, အတ္ထိပစ္စည်း၌ "အတ္ထိအဓိပတိနိဿယဝိပ္ပယုတ္တအဝိဂတန္တိ နအာရမ္မဏေတီဏိ" ဟူ၍ရင်းရှိ၏။ ။

(၉)။ ။"နဟေတု ပစ္စယာ။ပ။ နသဟဇာတ ပစ္စယာအညမညေတီဏိ" ၌ နသဟဇာတ မူဝင်ရကား သဟဇာတမျိုး လုံးဝ ပြုတ်သွားပြီဖြစ်၍ သဟဇာတ၏အစိပ်တရားမျှသာဖြစ်သော အညမညကိုမူလီမသွတ်နိုင်ပြီ "နသဟဇာတ ပစ္စယာအညမညေတီဏိ" ဟုဒုက၌လည်းမဟော၊ "နသဟဇာတပစ္စယာ၊ပ။ နအဓိပတိပစ္စယာ အနန္တရေသတ္တ၊ သမနန္တရေသတ္တ နိဿယေတီဏိ" စသည်၌လည်း အညမညမူလီမပါ။ ။

(၁၀)။ ။"နအနန္တရပစ္စယာအဓိပတိယာနဝ" ၌ အနန္တရနှင့် အဓိပတိတို့မှာလုံးဝမျိုးတူကြသောသဘာဂတရားများ မဟုတ်ကြ၊ ဝိသဘာဂမူလီသက်သက်သာဖြစ်၍ အဓိပတိအတိုင်းသင်္ချာ "ဒသ" သာရှိရပေမည်။ အနုလောမပစ္စနိက် အဓိပတိပစ္စည်း၌ "အဓိပတိပစ္စယာနအနန္တရေဒသ" ဟုရှိ၏၊ ကျောက်စာတော်မူ ကျောက်ချပ်ရေ (၁၂)ကျောဘက် ကြောင်းရေ(၄၂)တွင် "နအနန္တရပစ္စယာအဓိပတိယာဒသ" ဟုရှိပေ၏။ ။

(၁၁)။ ။"နသဟဇာတပစ္စယာ နဟေတုပစ္စယာနအာရမ္မဏပစ္စယာ။ပ။နနိဿယပစ္စယာဥပနိဿယေနဝ၊ပုရေဇာတေနဝ" ၌ နအာရမ္မဏမူဝင်၍ အာပုပြုတ်ပြီ။ နနိဿယမူဝင်၍ ဝတ်ပုလည်း ပြုတ်ခဲ့ရကား၎င်း "ပုရေဇာတေနဝ" ကိုမူလီမသွတ်နိုင်ပြီ၊ ပုရေဇာတ၏သင်္ချာသည်လည်းမည်သည့်နည်းနှင့်မျှ နဝ မဖြစ်နိုင်။ ၎င်း၏သင်္ချာမှာ ၎င်းကုသလတတိက်လုံးပဥ္စာဝါရအတွက်တီဏိသာရ၏၊ ၎င်းနှင့် အသေးတူဖြစ်သောနနိဿယပစ္စည်း၌ "နနိဿယပစ္စယာ နဟေတုပစ္စယာန အာရမ္မဏပစ္စယာ။ပ။ နသဟဇာတပစ္စယာ နအညမညပစ္စယာဥပနိဿယေနဝ၊ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ" စသည်ဖြင့် နဝကကို ဟောရာတွင် ပုရေဇာတမူလီမပါ။ ထိုနည်းတူနဟေတုပစ္စည်းနဝက၌ "နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏပစ္စယာ။သံခိတ္တံ။ နအညမညပစ္စယာ၊န နိဿယ ပစ္စယာဥပနိဿယေနဝ။ ပစ္ဆာဇာတေတီဏိ။ ကမ္မေဒွေ" စသည်ရှိရာဝယ်ပုရေဇာတမူလီမပါ။ ။

၎င်းစာမူများမှာ ၁၉၃၉- ခုနှစ်ဟံသာဝတီပိဋကတ်စာမူ ပုံနှိပ်တိုက်မှရိုက်နှိပ်သောမူများအရဖြစ်ပေသည်။ ။

ကျောက်စာတော်မူ

	ကျောက်ချပ်ရေ	ဝမ်း	ကျော	ကြောင်းရေ
၁	၆	။		၃၃
၃	၇		။	၅၉
၄	၉	။		၄၃
၅	၉	။		၇၀
၆	၉	။		၈၉

	ကျောက်ချပ်ရေ	ဝမ်း	ကျော	ကြောင်းရေ
၇	၁၂	။		၂၀
၈	၁၂	။		၂၆
၉	၁၂		။	၂၇
၁၁	၁၂		။	၅၀

၂-နှင့် ၁၀-မှတပါး ကျန် (၉)ချက်မှာ စာအုပ်မူနှင့် ထပ်တူဖြစ်ကြောင်းကို ကျောက်စာတော် မူတွင် အရှာ လွယ်ကူရန်ပြထားပေသည်။ ဝေဒနာ တိက်မှစ၍ တိက်ကုန်,ဒုက်ကုန် များကိုပါ စိစစ်ထားရာ အကြောင်း အားလျော်စွာ ယှဉ်တွဲနှင့်တကွ ပြမည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကုသလတ္တိက်ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းပေါင်း အကျဉ်းချုပ်ဇယား

ဝါရ		ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းပေါင်း					
ပဋိစ္စ	အနုလုံ		၁	၈	၃	၄	၄
သဟဇာတ	။		၁	၈	၃	၄	၄
ပစ္စယ	။		၃	၉	၇	၇	၆
နိဿယ	။		၃	၉	၇	၇	၆
သံသဋ္ဌ	။		၁	၆	၈	၂	၀
သမ္ပယုတ္တ	။		၁	၆	၈	၂	၀
ပဋိစ္စ	ပစ္စနီက်			၄	၆	၆	၉
သဟဇာတ	။			၄	၆	၆	၉
ပစ္စယ	။			၄	၈	၇	၅
နိဿယ	။			၄	၈	၇	၅
သံသဋ္ဌ	။				၅	၇	၃
သမ္ပယုတ္တ	။				၅	၇	၃
ပဋိစ္စ	အနုလောမပစ္စနီက်			၇	၈	၀	၅
သဟဇာတ	။			၇	၈	၀	၅
ပစ္စယ	။		၁	၄	၁	၆	၉
နိဿယ	။		၁	၄	၁	၆	၉
သံသဋ္ဌ	။			၆	၂	၁	၆
သမ္ပယုတ္တ	။			၆	၂	၁	၆
ပဋိစ္စ	ပစ္စနီယာနုလောမ			၄	၁	၄	၆
သဟဇာတ	။			၄	၁	၄	၆
ပစ္စယ	။			၄	၉	၆	၀
နိဿယ	။			၄	၉	၆	၀
သံသဋ္ဌ	။			၂	၃	၅	၄
သမ္ပယုတ္တ	။			၂	၃	၅	၄
ပဉှာဝါရ	အနုလုံ			၂	၅	၂	၂
	ပစ္စနီက် သင်္ချာ			၃	၁	၈	၇
။	။ ဒုကာဒ	၂	၈	၅	၂	၅	၆
။	အနုလောမ ပစ္စနီက် ။		၂	၂	၅	၉	၀
	ပစ္စနီယာနုလောမ		၁	၉	၆	၄	၅
ကုသလတ္တိက် ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းပေါင်း		၅	၈	၂	၆	၁	၄
တနည်း	။	၅	၈	၃	၆	၀	၄

တနည်း။ ။ပဉှာဝါရပစ္စနီက်နောအဆွ မှုတွင် "သတမ္ဘ"ရှိ သင့်ကြောင်း ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဥပနိဿယကို မူလိမသွင်းဘဲ ရေဖ္ဖသကမှုဂ၍ရေတွက်လျှင်ရဖ္ဖသကန့်(၉၀)ပန္နရသကန့် (၈၁) စသည်ဖြင့် ဘေဒီသာတိုင်အောင်ရေတွက်လျှင် (၄၉၅)မိုင်၊ထို နည်းဘူ အဘိဂတ၌ (၄၉၅)မို၍ နှုတ်ချပ်ပေါင်းလျှင် (၉၉၀) ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တနည်း ကား အတွက် (၅၈၃၆၀၄) ဖြစ်၏၊ ။

အကျယ်တွက်နည်းများကို အသီးသီးသောသင်္ချာခဏ်းများ၌ နည်းပြခဲ့ပြီဖြစ်ရာသင်္ချာဉာဏ်နှင့်ဘက္ကတရားအရကောက်များကို ထက်သန်အောင်နည်းပြက်ခိုး၍မှန် မမှန်တွက် စမ်းကြည့်ပါ၊ ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိရကျမ်းပြီးပြီ

ပဋ္ဌယုဒ္ဓေသအနက်

မေဃာမ္ဘုဇဒ္ဓယော။ ။ပ်သုပထဝီ၊ဘူမဟီနှင့်၊မေဒနီဟု၊သည်ဝေါဟာ၊ ဝသုဓာမည်တွင်၊ မြေအပြင်၌၊ စည်ပင်ပွါးမြောက်၊ ပေါက်ရောက်သမျှ၊ပါဒပဟု၊ရုက္ခပညတ်၊ဝနပ္ပတိ၊ မည်ရှိတွင်လစ်၊သစ်ပင်ဖြစ်သည်၊ငင်စစ်ချချ၊ယင်းမူလကြောင့်၊ခက်မငါးဖြာ၊ဝေဆာပိမ်းရှင်၊ ထိုသစ်ပင်အား၊စည်ကားညွန့်ညှောက်၊ ရွက်ခေါက်ပုံဖူး၊ ထွေထူးပွါးပြန့်၊ကြီးခိုင်ခန့်လျက်၊ရပ်တံ့မြဲစွာ၊တည်ရာအစစ်၊ တည်ကြောင်းဖြစ်သို့၊တွက်စစ်သိမှု၊ခြောက်ရထွေပြား၊ ဟိတ်တရားသည်၊ ခြောက်ပါးအရ၊သရုပ်ပြသော်၊လောဘဒေါသ၊မောဟခေါ်ဆို၊ အကုသိုလ်ဟိတ်၊မိန့်ဗျာဒိတ်ဖြင့်၊ ခွဲစိတ်သုံးဖြာ၊ အလောဘဒေါသ၊ အမောဟကား၊ကုသလပေါတု၊သုံးခုထင်ရှား၊ ဤသို့အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌည်းဘရေး၊ ပေါင်းခြောက်ပါးသည်၊မပြားလုံးပုံ၊အာရုံမှီရာ၊ဖြစ်ခါချုပ်တူ၊ မောဟမူဝယ်၊မောဟပေယ်၍၊ ခုနစ်ဆယ်တတန်၊ စိတ်မှန်သဟိတ်၊ စေတသိက်ဖွယ်၊ပညာသတည့်ရုပ်နှမှာ၊သင်းခဲ့ွာနှင့်၊ဖြစ်ခါမသွေ၊ သခ္ခေကာလ၊ကမ္မဇဟု၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပေါင်းချုပ်မယွင်း၊ များတသင်းအား၊ အရင်းမူလ၊ပဋ္ဌာနစစ်တည်ရာဘည့်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဝင်း။ ။

အာရမ္မဏာပစ္စယော။ ။တောင်ဝှေးတခန်း၊ကြိုးကြိမ်တန်းသည်၊ ခန့်ကျမ်းမသာ၊ကံကြမ္မာကြောင့်၊လေးဖြာခတ်ပေါင်း၊ ဇရာထောင်း၍၊တိမ်းစောင်းမခိုင်၊မစွမ်းနိုင်လူ အားနည်းသူအား၊ တက်ကြွားရှင်ပြုံး၊နှစ်လုံးနှစ်သိမ့်၊ဖြစ်စိမ့်တမူ၊ စွဲယူလှမ်းကိုင်၊ ထိုင်ခြင်းရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်းလွယ်မှု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ ခြောက်လုံးရုံ၊ အာရုံခြောက်ပါး၊ ဤတရားသည်၊ခြောက်ပါးဖြစ်ဟန်၊ဝေဘန်နိုင်းဆ တနည်းပြသော်၊ရူပသဒ္ဒါ၊ဂန္ဓရသာ၊ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာနှင့်၊ဓမ္မာရုဏ္ဍေား၊ဤမျှလုံးပုံ၊ခြောက်အာရုံသည်၊ တပုံထွေသစ်၊ဘရေးကိုယ်စစ်လျှင်၊ရှစ်ဆဲ့ကိုးပါး၊မမှားထိုစိတ်၊ စေတသိက်ဖွယ်၊ပညာသနှင့်၊ဋ္ဌာဝိသရုပ်၊အနုပ္ပါဒ်၊ မည်ရှိဇာန်၊ နိဗ္ဗာန်ပညတ်၊ မှတ်သင့်ထွေလာ၊ ဤများစွာသည်၊ နာမ်ခန္ဓာစိတ်၊ စေတသိက်ပါ၊ ပေါင်းလေးဖြာအား၊ ကျက်စားမြူးပျော်၊ မွေ့လျော်ရာစစ်၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဝင်း။ ။

အဓိပတိပစ္စယော။ ။ဝေးနီးယူဇနာ၊ တရာတိုင်တိုင်၊ခိုးနဲ့လှိုင်၍၊မွေးကြိုင်ပျံ့သင်း၊အဆင်းနီမြန်း၊ကသစ်ပန်းသည်၊ ထူးဆန်းပြည့်ရုံ၊ ဝတိန်ဘုံ၌၊ ခိုလှုံပျော်ပါး၊ နတ်သားတသိး၊ နတ်သမီးအား၊ အံ့ချီးနှစ်ချိုက်၊လေးမြတ်ထိုက်သို့၊ဤခွလျှော်စွာ၊ရူပါရုဏ္ဍေား၊စသည်အာရုံ၊ ခြောက်ပါးရုံသည်၊ တပုံရှင်စေ၊ ပြဘော်ဟောသည်၊ ဒေါသမူလ၊ ဒွိမောဟနှင့်၊ဒုက္ခသဟဂုတ်၊စိတ္တုပ္ပါဒ်ပယ်၊ လေးခုကယ်သား၊ ရှစ်ဆယ်သောစိတ်၊စေတသိက်သတ္တ၊ စာလီသနှင့်၊ နိပ္ဖန္နရုပ်၊အနုပ္ပါဒ်၊ မည်ရှိနိဗ္ဗာန်၊ခြောက်တန်အာရုံ၊ အလုံးစုံသည်၊ ကြည်ယုံလေးမြတ်၊ နှစ်သက်တတ်သော၊လောဘမူရှစ်၊ ဖြစ်သင့်မဟာ၊ ကုသလာနှင့်၊ ကြိယာသမ္ပယုတ်၊လောကုတ္တရာ၊သချာဤမျှ၊ဋ္ဌာဝိသစိတ်၊စေတသိက်ပဥ္စ၊တာလီသအား၊ ဗထဝနှစ်ချိုက်၊ လေးမြတ်ထိုက်သော အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားဝင်း၊ (အာရမ္မဏာဓိပတိတို့)။ ။

အဓိပတိပစ္စယော။ ။ဥပမာဖြင့်၊လျော်စွာ မှန်ဟုတ်၊ပြဘော်ထုတ်ပိမ့်၊ပြုဗ္ဗုတ္တရ၊ဒက္ခိဏာနှင့်၊ အပရဂေါယာ၊ မည်ဝေါဟာဖြင့်၊ ကြေညာဝဲချီး၊အံ့မပြီးသည်၊ ကျွန်းကြီးလေးသွယ်၊ ကျွန်းငယ်ငါးရာ၊ ကိုယ်စီသာလျှင်၊လှည့်ကာရံပတ်၊ ပြောကျယ်လတ်သည့်၊ လောကဓာတ်သုံး၊ တိုက်အားလုံးကို၊ သိမ်းကျုံးပိုင်သ၊ သဗ္ဗာရကြောင့်၊ သတ္တရတနာ၊ မနိုင်းရာသား၊ ဗိုလ်ပါသခင်၊စကြာရှင်သည်၊ ဘုရင်ထီးဆောင်း၊မင်းအပေါင်းအား၊ ထုံးဟောင်းနည်းနာ၊ ကျင့်စဉ်လာတိုင်း၊ရာဇမွေ၊သင်္ဂဟနှင့်၊ ဗလသတ္တိ၊ ဂုဏ်ထူးရှိသည်၊ အာဓိပတိယ၊ထိုကစ၍၊ ဓမ္မဉ္စသ၊ ကိုယ်လုံးထုလျက်၊ လုံခြုံစိမ့်ငှါ၊ မိန့်ရှေ

ဗျာဖြင့်၊အာဘာဓမ္မစက်၊နှိပ်ကွပ်ဘက်၍၊မှတ်ချက်ဥပဒေ၊ ထုတ်ပြန်ဝေလျက်၊တိုင်နေင်သူ၊ များဒိုလ်လူအား၊ မဘိမ်းပါးအောင်၊ ပါယ်တံခါးဖင့်၊ နတ်သမ်းပွင့်စိမ့်၊ ချီးမြှင့်ထောက်ကူ၊ စိုးချုပ်မူသို့ထို့တူ ပုံပြင်၊းည်းတအင်ကား၊ပဘာက်ရာ၊အဇ္ဇဝဝယ်၊ ထိန်ဝါဝင်းပြောင်၊ မြင့်ရောင်ဖြင့်၊ မိုက်မှောင်ပထင်း၊ စန်းယုန်မင်းသည်၊ ခပင်းများစွာ၊ ကြယ်တာရာအား၊ ရှိန်ဝါလွှမ်းခိုး၊ ဇာတိမျိုးဖြင့်၊ စိုးရအခွင့်၊ မကျန်လင့်အောင်၊အသင့်မြှောက်စား၊ကျေးဇူးများသို့၊ ထိုထားပုံတူ၊ ပမာယူ၍၊မောဟမူဗို၊ ဟသိနှတ်ပယ်၊ နှစ်ခုကယ်သား၊ ငါးဆယ်ဇောစိတ်၊စေတသိက်ဧကေ၊ပညာသလာ၊နာမ်ခန္ဓာတွင်၊ ဝေါဟာမည်ရှိ၊ ဓိပတိကို၊သိစိမ့်ဇာန်၊ ခွဲဝေဘန်သော်၊ ဆန္ဒဝိရိယ၊ဝိမံသယူ၊ဇောမူတပါး၊ စိတ်ဟုထားလျက်၊ လေးပါး သုံးပါး၊ ဖြစ်ငြားဓိပတိ၊ မည်ရှိထွေပြား၊တပါးပါးသည်၊ ချင်းအားလျော်ရာ၊ မကွာယှဉ်ထတ်၊တူဥပါဒ်သည်၊ သဟဇာတ်ချင်း၊ မကင်းဆက်ဆံ၊ ရုပ်နှင့် နာမ်အား၊ စိမ်းဆော်နှိုး၊ ဘုန်းရှိန်တိုး၍၊ လွှမ်းမိုးဦးခိုင်၊ ငါသာဆိုင်ဟု၊ စိုးပိုင်ကွန့်မြူး၊အမူးအကြီး၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဝင်း၊ (သဟဇာတာဓိပတိတို့)။ ။

အနန္တရပစ္စယော။ ။လေးကျွန်း သဉ္စနင်း၊ စကြာ မင်း၏ နှီးရင်းသန္တာ၊မခိုင်မာ၍၊နာမ်ခန္ဓာချုပ်၊ တိဇရုပ်ပြတ်ကင်း၊ ဘောက်လွှဲခြင်းသည်၊ ရင်တွင်းသက်ပု၊ ဇမ္ဗူ့ဆိမ်း၊ သားတော်ကြီးအား၊ မြှောက်ချီးဗျာဒိတ်၊အောင်နိမိတ်ဖြင့်၊ ဘိသိက်ခံမှု၊ကျေးဇူးပြုသို့၊ စုတိတတ်စွာ၊ ရဟန္တာစိတ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ဤမျှချန်၍၊ ကြွင်းကျန်ဘုံသေး၊ ဇှေးဇှေးဖြစ်လတ်၊ပိတ္တုပ္ပါဒ်၏ကင်းပြတ်ယိုယွင်း၊ ချုပ်ပြန်ခြင်းသည်၊ ရွှေ့လျှင်းဘာဘ်စွာ၊ရဟန္တာ၏ခန္ဓာပဋ္ဌိ၊ စုတိဘူကွ၊ နောက်ကာသဖြစ်၊တွက်စစ်သရုတ်၊ တခုယုတ်ငယ်၊ ကိုးဆယ်သောစိတ်၊ စေတသိတ်ခန္ဓာ၊ ပေါင်းလေးဖြာအား၊ နာမ်သာခဲ့လစ်၊ အခြားမရှိသော အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဝင်း။ ။

သမနန္တရပစ္စယော။ ။ကျွန်းကြီးလေးသွယ်၊ ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ဖြင့်၊ ချင့်ဆောင်ပိုင်းဖြာ၊ လောကဓာတ်ကို၊ လှည့်ပတ်မသွေ၊ စိုးအုပ်နေသည်၊ ချေမြေ့သခင်၊ စကြာရှင်၏လေးအင်ပြဟ္မပိုရ်၊ ရာနံကုသိုလ်နှင့်၊ မဂ်ဖိုလ်ရည်မှန်း၊ ကြာသက်နိုးဖြင့်၊ ရဟန်းအသွင်၊ပြုပြင်ဘန်ဆင်း၊ယူပြန်ခြင်းသည်၊ ရင်တွင်းသည်းချာ၊ သားနန်းလျာအား၊မင်္ဂလာမြဲတော၊ သဘာန်းဩဘထက်၊ ဘိသေကဆု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ကြီးထုသန္တာ၊ရဟန္တာ၏ပယ်ခွါစုတိ၊ တောဒ္ဓိဝယ်၊ ဖြစ်ဘိမရှေး၊ ဇှေးဇှေးသောစိတ်၊ စေတသိက်၏၊ အတိတ်ဖြစ်လျှင်း၊ ချုပ်ပြန်ခြင်းသည်၊ မကင်းသုံးဟိတ်၊ ဆဲ့သုံးစိတ်၏၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ခါ မချန်ဘဲ၊တဘန်ပွားမြောက်၊ နောက်နောက်သောစိတ်၊ စေတသိက်အား၊ခန်ငါးပါးတွင်၊ ခြားမဲ့နာမ်သာ၊ ကောင်းစွာအစစ်၊အခြားမရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဝင်း။ ။

သဟဇာတပစ္စယော။ ။ဆိမ်း နေသ-ဟုသမျှသည်၊ တကွမကင်း၊ ချောင်အသင်းအား၊ ယိုသွင်းမရှိ၊ ဖြစ်စေဘိသို့၊နှိုင်းငြိပုံပြင်၊ ကြောင်းတအင်ကား၊မြင်းဆင်မသွေ၊ လှုဗိုလ်ခြေနှင့်၊ ရွှေချေဥသဘာ၊ ဤလေးဝသည်၊တကွဖြစ်၍၊ဆုတ်နစ်ခဲ့ငြား၊ကျေးဇူးများသို့၊သိုးခြားဖြစ်ပုံ၊အလုံးစုံဟိတ်၊စေတသိက်တွက်စစ်၊ငါးဆယ်နှစ်ပင်၊ ဘော်လေးအင်နှင့်၊ပဋ္ဌဝေါကာရ၊ ကာလလဝယ်၊ ပါကဝတ္ထုပေါင်းအဒုသည်၊ ဇှေးကုသိုလ်ကံ၊ ပြုဗိမံတိုင်း၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဤငါးဖြာအား၊ မကွာမကွင်း၊ ချင်းချင်းပိတ်ဝက်၊ တဘွဲနက်အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုဘတ်သောတရားဝင်း၊ ။

အညမညပစ္စယော။ ။မင်းထိုက် စိုးတန်ဖယ်နှန် ရှေ့သား၊ ဇှည်းရယောဒယ်၊ ဘုံစားခိုင်မာ၊ ရုဘ္ဘာသုံးခွ၊ တိပါဒသည့်ပုံတ ချင်းချင်းယိုသွင်းမဲ့ချောင်း၊ မဘိမ်း[illegible]စဝင်းအောင်၊ တချော[illegible]သည့်

ပစ္စယုဒ္ဒေသအနက်

ကား၊တချောင်းအားလျှင်၊မြောက်စားထောက်ပင့်၊ချီးမြှင့်တတ်ငြား၊ ကဲ့အလားသို့၊တခြားသိမ္မ၊အတန္တ၊ကား၊စတုပဒ၊ ယင်းသဏ္ဌာသည်၊ ကေပါဒေ၊ တချောင်းကြွေက၊အနေမသင့်၊ အခွင့်ယိုယွင်း၊ ဖြစ်ဘိလျှင်း၍၊ချင်းချင်းစည်းပန်၊ ဘောက်ပြန်လဲလှယ်၊ ကျေးဇူးကြွယ်သို့၊ ရှစ်ဆဲကိုးပါး၊မမှားထိုစိတ်၊ စေတသိက်မှာ၊ ဒွိပညာတည့်၊လေးဖြာ ရုပ်ဧတ်၊မှတ်ကြလျှင်စေ၊ပဥ္စဝေါကာရ၊ပဋိသန္ဓေ၊ဖြစ်ထလိုမှု၊ဝတ္ထု ပါကား ဤမျှားစွာသည်၊ ပမာထင်ရှား၊ ဖြစ်သောသားသို့၊ကတ္တား သမ္ပဒ်နှံ၊ပြန်လှန်မကင်း၊အချင်းချင်းအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားငုင်း။ ။

နိဿယပစ္စယော။ ။တသိန်းနှစ်သောင်း၊မှတ်ကြောင်းသချာ၊ ယူဇနာနှင်နှင်၊အပြင်ကြီးထု၊ပံသုဓေလော၊ဘူပထဗျာသည်၊ များစွာ မြင်းဆင်၊ခြေသမင်နှင့်၊သစ်ပင်မြက်ဝါး၊မျိုးနွယ်ပြားသည်၊ လေးပါး လူဗိုလ်၊ထိုထိုပြည်ရွာ၊ အဖြာဖြာအား၊ တည်ရာမလစ်၊ မှီရာဖြစ်သို့၊ တွက်စစ်သုံးမျိုး၊နိဿယတွင်၊သဟဇာတ၊နိဿယမှာ၊ ဇေ့းခါသဟ၊ ဇာတအလား ကွဲပြားမရှိ၊တူတုံဘိ၏၊ပဝတ္တိအခါ၊မှီရာအရ၊ဆဝတ္ထု သည်၊ခြောက်ရပြားဟန်၊ တဘန်မိန့်ချက်၊ နည်းအမြွက်ကား၊စက္ခု သောတ၊ဃာနဇိဝှါ၊ကာယာဟဒယ၊ရချသိမ္မ၊ဆဝတ္ထုသည်၊ ငါးချ ခန္ဓာ၊ဖြစ်ရာဘုံဟော၊ပဥ္စဝေါကာရ၊ဖြစ်ကာလ၌၊ အရူပဝယ်၊ဝိပါက် ပယ်လျက်၊ ရှစ်ဆဲ့ငါးဖြာ၊အကြွင်းလာသည်၊ဝိညာဏခတ်၊ပညတ် ထင်ရှား၊ခုနှင်ပါးအား၊ ပိုင်းခြားခုနစ်၊ ဖြစ်သင့်စေ ၎၊ ပြအံ့ရှုလော့၊ စက္ခုသောတ၊ဃာနဇိဝှါ၊ ကာယာထို ပြင်၊ နှင်နှင်မနော၊မိန့်ဟော ဘော်ပြ၊ဝိညာဏဟု၊ဓာတ်အရအား၊ဝတ္ထုဇေ့းခေါ်၊မှီ၍၏ အဖြစ် ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း၊ (သဟဇာတနိဿယ၊ ဝတ္ထု ပုရေဇာတနိဿယတို့)။ ။

နိဿယပစ္စယော။ ။လောကဣဿရာ၊ ခြင်းရာမကြွင်း၊ သိမြင် ခြင်း၌၊လက်ငင်းရှေးဦး၊ပဘာတူးမှ၊ သမ္ဗုဒ္ဓသည်၊ လောကဓမ္မရှင်၏၊ ဦးစွာဖြစ်၍၊စင်စစ်ပြောသူ၊ မြူကိလေသာ၊ ရှင်းမကွာသည်၊ ဖြဟ္မာ နတ်လူ၊ခပ်သိမ်းသူအား၊ကြည့်ဖြူဆပွါး၊တရားအထူး၊ဝေဖြန့်ပြူးရာ၊ ညွှတ်နူးတုပ်ဝပ်၊ဒိုကင်ခိုလှုံ၊အာရုံပြုရာ၊ ဆွေးဖြစ်ပါသို့၊မရဏာသန္ဓ၊ ထိုကာလ၌၊ရတိမှပြန်၊တဘန်ရေခါ၊သချာတွက်စစ်၊ဆဲ့ခုနစ်ကျ၊ စိတ် နှင့်မှုသား၊ ဟဒယတွင်မည်၊ ဝတ္ထုသည်လျှင်၊ တည်တတ်မှီတတ်၊ စိတ္တပြနိစ်၊ဖြစ်သင့်အားလုံး၊ လေးဆဲ့သုံးအား၊ပေါင်းရုံးသချာ၊သချေ ယျာတ်၊ကျမ်းလာသဘော၊ထုတ်ဆောင်ပြောလျှင်၊မနောဒွါရ၊ တွင် ထတန်း၊အာသေနုန်းမှု၊ကာမာသမှာ၊ဘခုယုတ်ငယ်၊ ဇောသုံးဆယ် ပါ၊တပါရုမ္ဗန်၊ဆဲ့ဘာနှိနှင့်၊ ဘိညာဏ်နှစ်ဖြာ၊ တိဟာဒိက၊တာလီ သအာ၊ ကံပ္ပလေးခုဝတ္ထု၊တပုံ၊ အာရုံတခြား၊ ဇေ့သွား မှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း၊ (ဝတ္ထာရမ္မဏာပုရေ ဇာတနိဿယတို့)။ ။

ဥပနိဿယပစ္စယော။ ။ဥတုဝသန္တ၊ ချိန်မှန် သမယ၊ မိုးစဲ ကာလဝယ်၊ မေဃသမ္ဘ၊ ပြည့်ကျိုးသံဖြင့်၊ပြည့်လျှံမောက်ဖြိုး၊ ရွာ သောမိုးစဲသည်၊ ပင်မျိုးတွေထူး၊ ညွန့်ဖူးစိမ်းလွင်၊ လန်းလန်းရှင် လျက်သော်မှုက်ဝါ၊ ကောက်ပဲအာလည်၊ ကြီးပွါးညွှတ်၊ ဆင့် ဆင့်ပြည့်၊ သည့်ဝါဒိုဒ်တူ၊ ခပ်သိမ်းသူအား၊ ကြည့်ဖြူညွှတ်ရှ နူးသည်ပွါ၊ ကျေးဇူးသို့သုံးပါးဇေ့ ဖြာ၊ ပဋ္ဌာသတွင်အာရမ္မဏူ ပနိဿယ၊ ပွါးမှိန့်မှာ၊ဓာတုန္တသာသား၊အာရုဏာဒိပတိ၊နည်း လျှင်ဂိုဏ်၊ သောဂုယ်ကျ၊ အနန္တရူပ၊ နိဿယလည်း၊ ဇေ့းနည်း ပုနာ၊ ဥပနိဿည်နှင့်၊ တူမှသည်သာ၊ အသူမှာမှု၊ ပကတူပ နိဿယမှု၊ရောင် ပ၊သဥ္စါသေား၊ သုခဒုက္ခ၊ ပုဂ္ဂလနှင့်၊ ဘောဇန ဥတု၊ပါသုသယနာ၊ တွင်ငြား၊ ကံနှစ်ာသည်၊ ပိုင်းခြားမှတ် ဝုံး၊ ပါ၊သင်၊အလုံးစုံပိုင်၊ စေတသိက်မလပ်ရှင်ပညတ်ပါ၊ များစွာတရား၊ အပါးပါးသည်၊ ချင်းအားလျော်ညီ၊ နှစ်သိတွင်းပ၊ ကိုယ်ကာယ၌ဖြစ်ထလေးဖြာ၊ နာမ်ခန္ဓာအား၊ ကောင်းစွာအသင့်၊ မြောက်ချီးပင့်လုက်၊မြတ်မြင့်စည်ကား၊ ဆင့်ဆင့်ပွါးအောင်၊ အား ကြီးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား ငင်း။ ။

ပုရေဇာတပစ္စယော။ ။ဝိဝဋ္ဋဌာ၊ ကပ်ကမ္ဘာဝယ်၊ ပထဗျာ ဇေယျုံ၊ဤလူ့ဘုံသည်၊ တည်တုံအသစ်၊ ဇေ့း၌ဖြစ်၍၊ဝဋ်မြစ်မူလ၊ မကင်းကြဘဲ၊ဘဝတဏှာ၊အဝိဇ္ဇာကြောင့်၊ လျော်စွာအလိုက်၊ သုံး ခန်းတိုက်ဝယ်၊နောက်၌ဖြစ်သူ၊များဗိုလ်လူအား၊ လိုလားဝသိ၊ ခိုမှီ ပျော်ရာ၊ဖြစ်လေပါသို့၊ပမာနှိုင်းညီ၊ တပုံသိစိမ့်၊ အာဒိကပ္ပ၊ လက်ဦး စန္ဒ၊နေလနှစ်ပါး၊အာကာဖျားထက်၊ထင်ရှားစွာဘိ၊ ထွန်းတက်ရှိစဉ်၊ သတ္တဂုဏ်ရောင်၊ခြည်တာထောင်ဖြင့်၊မိုက်မှောင်ပဝင်း၊ရောင်အထင်း သည်၊မှိတင်းတတ်စွာ၊ သတ္တဝါအား၊ အာသာဖြစ်ပွါး၊ ပျော်ကျက် စားရာ၊ရှေးဖျားအစစ်၊ အာရုံဖြစ်သို့၊ ဘွင့်လှစ်သိမှု၊ စည်းနှစ်ခုတွင်၊ ဝတ္ထုမည်ပေ၊ ပုရေဇာတ၊ ပစ္စည်းမှကား၊ နိဿယဟု၊ တွင်ထ ကမ္ဘည်း၊ သုံးပစ္စည်းတွင်၊ ဟောနည်းမဘောက်၊ နှစ်ခုမြောက်နှင့်၊ နှိုင်းထောက်စာနာ၊သိသင့်ရာ၏၊အာရုံငါးတန်၊စည့်ပန်နှစ်ထွေ၊ပုရေ ဇာတ၊ပစ္စယကား၊ရူပသဒ္ဒ၊ဂန္ဓရသ၊ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတုံ၊ အာရုံငါးခု၊ ဤရုပ် ရသည်၊စက္ခုသောတ၊ ဃာနဇိဝှါ၊ ကာယာဝိညာဏ်၊ ဤငါးတန် အား၊ဘန်ဘန်လိုလား၊ပျော်ကျက်စားရာ၊ ဇေ့သွားအစစ်၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော။ ။ဘော်ရွေမရုံ၊ ပိုက်ခြုံမမြဲ၊ အာကာ တဲဝယ်၊ပျံဝဲမွှဲလျှင်း၊မြီးတောင်ဘင်းသုက်၊သိုက်ခင်းစံပယ်၊ သင်းတ ငယ်လျှင်၊ကိုယ်ဝယ်အစာ၊ ရှင်းရှင်းကွာ၍၊ ခုသာချိုမြ၊အာဟာရ၌၊ နောက်မှမယွင်း၊ ချင်ခြင်းဖြစ်ထ၊ စေတနာသည်၊ ရှေးခါထင်ရှား၊ ထိုကိုယ်အားလျှင်၊ကြီးပွါးအခွင့်၊မြောက်ချီးပင့်သို့၊ငါးဆင့်ခန်ဟော၊ ပဥ္စဝေါကာရ၊ဖြစ်ကာလဝယ်၊ပဋိသန္ဓေတွင်၊စတင်မဘောက်၊ချုပ်ပျောက် ၍၊နောက်နောက်ဖြစ်ငြား၊ ရှစ်ဆဲ့ငါးစိတ်၊ စေတသိက်၂၊ နာမ်ခန္ဓာ သည်၊ဦးစွာဘာသ၊သန္ဓေမှလျှင်၊စ၍မနှေး၊ ရှေးရှေးဖြစ်ထ၊ စိတ်နှင့် မှု၍၊တကွမသေ့၊ စဉ်တိုင်းနေသည်၊ ကေဇနှင့်၊ ဥဇတိဇ၊စာဇဟ ရူပလေးလီ၊ကျမ်းဆိုညီအောင်၊ငြိုသို့ရောက်ငြား၊ ဤကိုယ်အားလျှင်၊ ညည်လျှားခိုင်မာ၊ဖြစ်ပိမ့်ငှာဟု၊ယပ်ခါအသစ်၊ နောက်၌ဖြစ်၍၊ကျေး ဇူးပြုတတ်သောတရားရပ်း။ ။

အာဟာရပစ္စယော။ ။နန်းတွင်းစံပယ်၊ မောင်းမ ငယ်တို့၊ သုတ်ခြယ်လိမ်းရန်၊ဆီနှမ်းဆန်ကို၊ဘန်ဘန်လဲလှယ်၊ စမွယ်ကြွက်ရုံး၊ နန်းစဉ်သုံးသည်၊ဂမုံအင်နှင့်၊ သဇင်ပန်းပေါင်း၊ ထည့်သွင်းလောင်း ၍၊ကောင်းစွာအထူး၊ထုံခဲ့ဘူးသား၊ပြန့်ပြူးသွေ့သာ။ ဆီနံ့သာသည်၊ နောက်ခါသာမာန်၊ဘပန်သုငြားနံ့သာအားလျှင်၊ ဘိုးပွါးမှုရာ၊ လွန် စွာသင်းကြိုင်၊မွှေးပြန့်ယှိုင်သို့၊ နှိုင်းပိုင်ရှာဘွေ၊ပုံတထွေကား၊ မနေ မနား၊သင်ကြားဆွေးနွေး၊မေးမြန်းကြဘန်၊ဈေးကျမ်းဂန်သည်၊ ဘဖန် ပဒ်ပိုက်၊အားအင်ဗိုက်၍၊ နောက်၌သင်ကြား၊ ကျမ်းဂန်အားလျှင်၊ တိုးပွါးလေ့ကျက်၊ဆောင်ရွက်လွယ်မှု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ လေးခုသော မဂ်၊လေးချက်သောဖိုလ်၊ ထိုထိုဘုံဇော၊မရေပယ်၌၊ ရှေးရှေးခါ ယ်၊ လေးဆဲ့ခုနှင်၊ ဖြစ်သည့်ဇောစိတ်၊ စေတသိက်ဖွယ၊ ပညာ သဘည်၊ ပဌမဇော၊ မနှောသက်သက်၊ ဖိုလ်လေးချက် ပျောက်၊ နောက်နောက်ဖြစ်မှု၊တခုစွန်းဘယ်၊ ငါးဆယ်ဇောဒိတ်၊ စေတသိက် အား၊မြှောက်စားတန့်တန်၊ အပြန်ပြန်လျှင်၊ ကြိမ်ဘန်မစဲ၊ ထူးလွန် ကဲ၍၊ မှီစဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား ငင်း။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒေသအနက်

ကမ္မပစ္စယော။ ။သွားဘက်မြင်းလှ၊ကဏ္ဍိကသည်၊ဆန္ဒဗောဓိ၊ စံရှိမိတ်ကောင်း၊ရွှေရံပေါင်းအား၊ ကောင်းစွာတကွ၊ ဇာနေယျဟု၊ အသသမြင်းစစ်၊အကြောင်းဖြစ်သို့၊ သနစ်သိမှု၊ကိုးချွန်းကယ်၊ ရှစ်ဆယ်စေတနာ၊ ပေါင်းများစွာသည်၊ မကွာယှဉ်လတ်၊ သဟဇာတ်စိတ်၊စေတသိက်မလွတ်၊ဥပါဒ်ကလလ၊ကမ္မဇနှင့်၊ စိတ္တဇအား၊တကွအကြောင်း၊ပေါင်းဘက်မိတ်စစ်၊ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။(သဟဇာတကမ္မဘို့။ ။

ကမ္မပစ္စယော။ ။မျိုးစေ့ ထွေပြား၊ အပါးပါး သည်၊ ဖြစ်ပွါးပေါက်ရောက်၊ဖူးညွှာက်ပွင့်ရုံ၊ အလုံးစုံအား၊ကွဲပြားမရှိ၊ မိမိထက္ခဏာ၊ဂုဏ်ခြင်းရာနှင့်၊လျော်စွာသတ္တိ၊ ဖြစ်စေဘိသို့၊ပီတိလွန်စွာ၊ အတိတ်ခါဝယ်၊ ကုသလာကုသလ၊ ပစ်ချစိုက်ပျိုး၊ မျိုးစေ့သဘွယ်၊ သုံးဆဲ့သုံးဖြာ၊ စေတနာသည်၊ လျော်စွာကျိုးနက်၊ ဝိပါက်မလွတ်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့်၊သညာသတ်ဟု၊ မှတ်ထော့တထွေ၊သန္ဓေပဝတ္တိ၊ မည်ရှိဝေါဟာ၊သုံးဖြာပြားထ၊ကမ္မဇအား၊နှစ်ဝခွဲစိတ်၊အတိတ်အကြောင်း။ ကံပေါင်းမျိုးစေ့၏အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။(နာနာက္ခဏိကကမ္မဘို့)။ ။

ဝိပါကပစ္စယော။ ။ယန့်ကဲလွန်၊ ကြက်သွန်ဖြူနီ၊ ချက်သောဆီသည်၊ ဆိမ့်၍လေးနက်၊ အသားဝက်နှင့်၊ လဘက်ကောင်းအား၊ ကျေးဇူးများသို့၊တခြားမှတ်ခင်း၊ ဝသန်တွင်းဝယ်၊ သုတ်သွင်းဆော်ကာ၊ရှစ်မျက်နှာမှ၊သယံဇာပြု၊ ဘုတ်သုံးချဖြင့်၊ လိုသူ့နှလုံး၊ကြည်ရွှင်ပြုံးအောင်၊ယူကျုံးဆွတ်ခွေ၊ ချမ်းသာလေသည်၊ရွှေစဉ်ဇာတိ၊ မဏိလျှံဝင်း၊ငန်ပြာဝင်းဝ၊ဆောင်ရိပ်မထက်၊ဇမြကာယိန်၊မနိုင်ခြေ၊ပျော်နေအခွင့်၊လိုဘွယ်သင့်အောင်၊မြွေလင်္ကတူယူ၊ နေသောသူအား၊ ဂ္ဂိနိပုမငွေ့၊လိုချမ်းမြေ့သို့၊ပုံးစေ့မပျက်၊ ဝိပါက်တွင်ထ၊ ဆတ္တိ သစိတ်၊ စေတသိက်တွက်ဘွဲ့၊ သုံးဆဲ့ရှစ်ဖြာ၊နာမ်ခန္ဓာသည်၊ မကွာယှဉ်လတ်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့်၊ပိညက်ကင်းထ၊ စိတ္တဇဟု၊ကမ္မဇပြား၊ ဤတရားအား၊ ဖြစ်ပွါးမည်ျှ၊ ဆင့်ဆင့် တိုးအောင်၊အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

အာဟာရပစ္စယော။ ။ရုပပုံလင်၊ ဂုဏ်အင်မောက်မို၊ လုလင်ပျိုသည်၊ မြသိုမေတ္တာ၊ ရွယ်ကညာနှင့်၊စပ်ကာပေါက်ဖွါး၊ ဤသည်သားအား၊ဖြစ်ပွါးစေမှု၊ကျေးဇူးပြုသို့၊ ဥတုဇဝယ်၊ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်၊ ချိုချဉ်နိုက်မို၊ ကဗလိကာရ၊ ဗဟိဒ္ဓသာ၊ ထိုဩဇာသည်၊ လေးဖြာကာယ၊အဇ္ဈတ္တ၌၊တူကွမကွာ၊ကိုယ်စီသာလျှင်၊ဩဇာလေးလီ၊ ဋ္ဌီသို့ရောက်၍၊ပေါင်းယှဉ်တွေ့က၊ခလေ့ရုပ်ခတ်၊စဉ်မပြတ်အောင်၊ဩဇဋ္ဌမက၊ အာဟာရဇအား၊ ဖြစ်ပွါးထေအောင်၊ ဆောင်တတ်သော အဖြစ်ဖြင့်ငကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ (ရုပ်အာဟာရဘို့။ပဌမနည်း)။ ။

အာဟာရပစ္စယော။ ။ခွန့်ငှည်အိမ်ဟောင်း၊ယိုယွင်းစောင်း၍၊ ထပ်လောင်းမြှောက်စား၊ ထောက်သောကျားသည်၊ တိမ်းပါးမခိုင်၊ ယိမ်းယိုင်ပျက်ပြား၊အိမ်ဟောင်းအားလျှင်၊ တန့်စားခိုင်မှု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ ဥတုဗဟိဒ္ဓ၊ အဇ္ဈတ္တပေါ၊နှစ်ထွေဩဇာ၊ ပေါင်းများစွာသည်၊ ဩဇာကြံ့ယူ၊ကလာပ်တူနှင့်၊ရုပ်မှုသုံးပါး၊ကလာပ်ပြားအား၊ တိမ်းပါးမဲ့အောင်၊ ဆောင်တတ်သောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရားရင်း။(ရုပ်အာဟာရဘို့ဒုတိယနည်း)။ ။

အာဟာရပစ္စယော။ ။စည်မျက်နှာသွင်၊ စင်မြေပြင်ဝယ်၊အင်္ဂါထေးဘော်၊တပ်မတော်သည်၊ ထွက်ပေါ်မနှောင့်၊ ရန်မဖျောင့်အောင်၊ စောင့်လင့်နေ၍၊ကင်းတတ်အားလျှင်၊အများဗိုလ်ပုံ၊ ဗိုင်းအုံရံပတ်၊ တိုက်ပျက်လတ်လည်း၊ရပ်တန့်နေနား၊မပြေးသွားအောင်၊ မြှောက်စားထောက်ပင့်၊ ချီးမြှင့်တတ်စွာ၊ ကဲ့ပမာသို့၊ စေတနာတကွ၊ ဖဿဝိညာဏ်၊ဤသုံးတန်သည်၊မကျန်ထေးဖြာ၊နာမ်ခန္ဓာနှင့်၊ရုပ်မှာ ကလဲထ၊ခါသမယတွင်၊ကမ္မဇဟု၊စိတ္တဇပြား၊ ဤနှစ်ပါးအား၊ မြှောက်စားထောက်ပင့်၊ ချီးမြှင့် တတ်သောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။(နာမ်အာဟာရဘို့)။

ဣန္ဒြိယပစ္စယော။ ။တိုင်း နိုင်ငံလျှ၊ ပြည်သူ အပေါင်း၊ ဝိဉ်ညောင်းခရော၊အာဘာကြီးမား၊ကျော်နှံပြားလျက်၊ လေးပါးတွင်ခေါ်၊ဝန်ရှင်တော်သည်၊ထွက်ပေါ်နေသို့၊ ဆုန်းရောင်ပျှိုလျက်၊ မိမိတို့ချင်း၊ ဂ္ဂိနိပြင်းဇုဋ္ဌိ၊ဂုဏ်သတ္တိကို၊မငြိမပါး၊မဟာန့်တားဘဲ၊ ပိုင်းခြားလျော်ရာ၊အင်္ဂါလေးချက်၊ ပိုင်အနက်တွင်၊ ရဲမင်ဗိုလ်ပုံ၊အလုံးစုံအား၊ အုပ်ခြုံပိုင်သ၊အစိုးရသို့၊တွက်ဆနိုင်းချိန်၊နာမ်ဇုဋ္ဌန်၊ခွဲစိတ်ဝေသော်၊ဆိုထွေများလှ၊ဇီဝိတနှင့်၊စိတ္တဝေဒနာ၊သဒ္ဓါဝိရိယာ၊ ပြားထနှစ်ထွေ၊ သတေကဂ္ဂတာ၊ပညာတရား၊၍ရှစ်ပါးသည်၊ချင်းအားယှဉ်ဘက်၊ ဖြစ်ပျက်မှိုရာ၊တူစွာအာရုံ၊အလုံးစုံပိတ်၊ စေတသိက်ဝယ်၊ ငါးဆယ်နှစ်ထွေ၊ သန္ဓေကာလ၊စိတ္တဇဟု၊ကမ္မဇပြား၊ များလှအချုပ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်အား၊ သိမ်းအုပ်ပိုင်ဆိုင်၊ဦးခိုင်ဓမ္မရာဇ်၊ အစိုးရသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။(သဟဇာတိန္ဒြိယဘို့)။ ။

ဣန္ဒြိယပစ္စယော။ ။လေးသောင်း နှစ်ထောင်၊ အမြင့်ဆောင်လျက်၊တောင်ယုဂန်စွန်း၊ ဘွဲ့ကြဉ်နီးထက်၊စံမြန်းစိုးလစ်၊ မဟာရာဇ်ဟု၊ဖြစ်သည်ဥက္ကာဋ္ဌ၊အနတ်နတ်တွင်၊တေရဋ္ဌမည်နာမဖြင့်၊ စရှိထွေပြား၊နတ်လေးပါးသည်၊မုန်းထားမရှိ၊ မိမိတို့ချင်း၊ ဂုဏ်သတင်းကို၊ ချွတ်သွင်းမိမ့်ဌါ၊မဖြစ်တာဘဲ၊များစွာတန်တန်၊ ဂန္ဓဗ္ဗယက္ခ၊ ပြားထမကြွင်း၊နတ်ခပင်းအား၊နှိမ်နင်းသိမ်းအုပ်၊ စိုးချုပ်လျော်စွာ၊ ပိုင်ဆိုင်ရာတွင်၊တေဇာတောက်ပ၊ အာဏာပြ၍၊စိုးရသမှု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ စက္ခုအာဒိ၊မည်ရှိဝတ္ထု၊ရုပ်ငါးခုသည်၊နာမ်ဟုမည်ရ၊ဒွိပဉ္စနှင့်၊ တကွဖြစ်ဘိ၊စေတသိက၊ပေါင်းသတ္တအား၊ ပုဒ္ဓမှိရာ၊ကိုယ်စီသာလျှင်၊ ငါးဖြာဒေဝရာဇ်၊အစိုးရသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။(ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယဘို့)။ ။

ဣန္ဒြိယပစ္စယော။ ။ကြာမျိုး ငါးအင်၊ ပြည့်ဖုံလင်၍၊ ရှုချင်သဘွယ်၊တင့်တယ်သာယာ၊ ကုန္ဒလာဝယ်၊ ကောင်းစွာတည်နေ၊ ရွှံ့ညွှန်ရေသည်၊မသွေမှန်စွာ၊ထိုသည့်ကြာအား၊ခက်ဖြာလွှမ်းမိုး၊မန္တမ်းညိုးအောင်၊ စိုးရပိုင်ကား၊ ဖြစ်သောလားသို့၊ တခြားပုံပြင်၊ ပမာဆင်သော်၊ယခင်ငါးမည်၊ ကြာ၌တည်သား၊ အရည်သဘော၊ ဇာတ်အာပေါ်သည်၊ရွှေလျောတတ်စွာ၊ ဤသည့်ကြာအား၊ ဝေဆာညွှန့်ညွှာက်၊နေရှိန်ကြောက်လည်း၊မခြောက်မပ်န်၊ စဲမှိန်ဘဲ၊ဇိဝ်န်မညှိုး၊ဆင့်ဆင့်တိုးအောင်၊ဖိုးရသာမိ၊ဖြစ်လေဘိသို့၊ ပဝတ္တိသန္ဓေ၊ နှစ်ထွေမည်ရှိ၊ရုပ်ဇီဝိတ၊ကမ္မဇသည်၊ မိမိမှကြွင်း၊ ဖြစ်ခြင်းတမူ၊ ကလာပ်တူ၌၊ရုပ်ကိုးပါးအား၊ကြီးမားတန်ခိုး၊အုပ်ခြုံမိုးသျက်၊ အစိုးရသောအဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း (ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဘို့)။

ဈာနပစ္စယော။ ။တောင်တွင် ဘွဲ့ချက်၊ သစ်ပင်ထက်သို့၊ တက်၍တမူ၊ကြည့်သောသူအား၊ကြီးမားမြင့်ဆောင်၊သစ်ပင်ဘောင်သည်၊ မြိုင်ချောင်လှိုင်ဂူ၊ ဘွဲ့အဂူတွင်-တမူ့ချ နှံ့စပ်၊ ထိုထိုချပ်ကို၊ လိုအပ်ပြီးဘိုင်၊မြင်စွမ်းနိုင်သို့၊ ဘက်ပြိုင်မညှိုး၊ဇာဋ္ဌမျိုးဖြင့်၊ မြေချိုးမိုးယံပျံ၊ထိန်လျှံပြောင်လက်၊ တန်ခိုးထွက်သား၊ဝိတက်ကစ၊ ပိစာရနှင့်၊တကွပီတိ၊မည်ရှိမသွေ၊ သုခေကဂ္ဂတာ၊ ငါးဖြာမြင့်များ၊ ဈာန်တရားသည်၊ဆယ်ပါး၍မှု၊ဋ္ဌိပဋ္ဌဝယ်၊ ကိုးခုကယ်သား၊ ခုနစ်ဆယ်စိတ်၊စေတသိက်တွက်စစ်၊ ငါ့ဆဲ့နှစ်နှင့်၊ ဖြစ်သင့်ရုပ၊ စိတ္တဇအား၊ နိဝရဏာရန်၊ တွန်းပယ်လှန်၍၊ ကြံဘန်အားယှဉ်၊ သိုဟ်းသုကာဏ၊ ထိုကစ၍၊လေးဖြဲ့ဟဥရောက်၊ ဈာန်လမ်းပေါက်အောင်၊ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ရင်၊ပညာ်တပုံ၊ခမ္မာရုံကို၊ခိုလှုံသုံးသပ်၊ခါမသပ်ဘဲ၊ကပ်၍ ရှုတတ်သောအဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

ပစ္စယုဒ္ဒေသအနက်

မဂ္ဂပစ္စယော။ ။စာရေးဘွင့်မျိုး၊ ကြောက်သူးကြီးနှင့်၊ ထိုးဝါး တက်ရွက်၊ စက်ဘီးရိယာ၊ အင်္ဂါရုံသင်၊ မြစ်ပင်လယ်ကျော၊ လှေသဘော်သည့်၊ လွှင့်မျှောလိုမှု၊ ထိုသူအား၊ လွယ်ကူဆိပ်ကမ်း၊ လိုရာကွန်းထက်၊ ဖြောင့်တန်းထုတ်ချောက်၊ ရောက်အံ့ဆောစွာ၊ ကဲ့ပမာသို့၊ပညာဝိတက်၊သုံးချက်သမာ၊ ဝါစာကမ္မ၊အာဇီဝနှင့်၊ ဝီရိယ မသွေ၊ သတေကဂ္ဂတာ၊ မိစ္ဆာမည်ရှိ၊ ဒိဋ္ဌိတရား၊ ဤကိုးပါးသည့်၊ အဟိတ်ကားပယ်၊တခုကယ်သား၊ ခုနစ်ဆယ်စိတ်၊စေတသိက်နှင့်၊ သဟိတ်ကမ္မဇ၊ ဝိတ္တဇအား၊ တကွမပြား၊ ကူးသွားလိုနက်၊ ထိုမှာဘက်သို့၊တိုးတက်အားသစ်၍ ထွက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော။ ။စဘုမရ၊ပြုလုပ်ကြရာ၊သကာပျားမှတ်၊ ထောပတ်နှံ့ရည်၊ ဤလေးမည်ကို ကြံ့စီ ပေါင်းဘက်၊ တူကွချက်သော်၊ချိုမြက်ရသာ၊ဩဇာခပင်းးချင်းချင်းနှံ့ စေ၊ယှဉ်သောထွေသို့၊ သင္ခေပဝဿိ၊ရှိရှိသမျှ၊ဖြစ်ထဝေးဖြာ၊ နာမ်ခန္ဓာသည်၊ ရုံခါမကင်း၊ နာမ်ချင်းချင်းအား၊စပ်လျဉ်းမကွာ၊ မိဿဟာစစ်၊ ပေါင်းယှဉ်ဘတ် သောအဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော။ ။ခုသာထိုထို၊ ချဉ်ချိုစပ်ဖန်၊ ခါးငန်ထူးလည့်၊ဤခြောက်မည်ကား၊ ကြံ့စီနှောသား၊ ပေါင်းယှဉ်ငြားလည်း၊ ကွဲပြားသဘော၊မနှီးနှောရာ၊ ကဲ့ပမာသို့၊ပဉ္စာဝုရေ၊ နှစ်ထွေမည်ရ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊တူမှုရှေးခါ၊ပဉ္စာမသွေ၊ပုရေဇာတ၊ပစ္စယန်၍၊ ဘွင့်ပြဲသောသွင်၊မခဲ့အင်ဘည့်၊ ထို့ပြင်တတန်၊ဘဘန်မိန့်ဟော၊ ဝိပ္ပယောကား၊ ပဋ္ဌဝေါကာရ၊ဖြစ်ကသောခါ၊ပါကာရုပ္ပ၊ဝိုပဋ္ဌနှင့်၊အခုဟာဝုတ်၊ကြွင်းရှိသမျှ၊ပဋ္ဌလွန်ဘိ၊သတ္တတိဝယ်၊စေဘသိပါ၊ဦးစွာကထလ၊ခါသမသ ဝယ်၊ပါကဝတ္ထု၊တခုမပြား၊ဤတရားသည်၊ ချင်းအားလျောက်ပတ်၊ သဟဇာတ်ပြု၊ဝတ္ထုပ်ါက၊ကမ္မဇနှင့်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပေါင်းချုပ်မယွင်း၊ များတသင်းအား၊ချင်းချင်းသဘော၊ဘူကွရောလည်း၊ နှီးနှောမဲ့ထစ်၊ မယှဉ်သောအဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

အတ္ထိပစ္စယော။ ။ဆီးနှင်းထန်စွာ၊ ဟိမဝါမြိုင်၊ဂနိုင်အတွင်း၊ ထိုတောင်မင်းသည့်၊ မှီတင်းဖြစ်ပွါး၊ မြက်ဝါးကြံမ်နွယ်၊ ကြီးငယ်သစ်ပင်၊တန်ခိုးထင်လျှင်၊ ဂုဏ်အင်မညီး၊ ဆေးမျိုးခပင်း၊မကြွင်းများစွာ၊ပန်းနံ့သာအား၊ဩဇာနံ့ ပြား၊ထွန်စည်ကားအောင်၊ထင်ရှားမိမိ၊တကွရှိလျက်၊သဘ္ဘိခြားနား၊ ကျေးဇူးများသို့၊ ဟောကြားမိန့်ရှိ၊ အတ္ထိမည်ရ၊သဟာပုရေ၊ တထွေမှတ်ရာ၊ ပစ္ဆာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယဟု၊ ရေဆမမှား၊ဤငါးပါးသည်၊မပြားရှေးသွင်၊မငြင်မငြိ၊ ထိုထိုငါးတန်၊ ပစ္စယပ္ပန်အား၊ဇကန်မိမိ၊ထင်ရှားရှိသောအဖြစ်ဖြင့်ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

နတ္ထိပစ္စယော။ ။ငွေမောင်းဆော်ခတ်၊ ပါဒ်ဝိဇနာ၊ ပြန်ခရာညီ၊ နာရီမကြွင်း၊ညဉ့်ကုန်ခြင်းသည်၊ထန်ဖြင်းရှိနိပ်၊ ရှေ့တနှမှ၊ ထွက်ပြ နေမင်း၊နေ့ဖြစ်ခြင်းအား၊မယွင်းစေမှု၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ ဇုတိအခုဟာ၊ ကြွင်းသမျှစိတ်၊စေတသိက်ကင်း- ချုပ်ပြန်ခြင်းသည်၊ ခပင်းဥသု၊ အလုံးစုံစိတ်၊စေတသိက်အား၊ထင်ရှားမရှိသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရားရင်း။ ။

ဝိဂတပစ္စယော။ ။ပန္နရသီ၊ တိတိမကြွင်း၊ ဆင်္ဂီကင်းလျက်၊ နေမင်းအရောင်၊ ခြည်တထောင်ဖြင့်၊ မပြောင်မရှုန်း၊ မပထွန်းဘဲ၊ တကျွန်းမှကင်း၊ ဝင်ပြန်ခြင်းသည်၊ ယုံမင်းစကြာ၊ ငွေသော်တာ၏၊ တာရာနဝ၊ကြယ်ပေါင်းခလျက်၊ဝေဟာသင၊ကွန်းဘုမ္မထက်၊ ထွက်ပြ၊ထွန်းပ၊ဖြစ်ပြန်ရသို့၊ အရဟာဝုတိ၊ ကြွင်းရှိမလတ်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်၏၊ ခဏတ္တယ၊သုံးခွာနတွင်၊ငြိမ့်မှုမတန်၊ဘင်ဘောက်ပြန်၍၊ ဇကန်မယွင်း၊ ချုပ်ပြန်ခြင်းသည်၊ မကြွင်းလေးဖြာ၊ နာမ်ခန္ဓာအား၊ ကြမ္မာယိုယွင်း၊ ဘင်မကြွင်းအောင်၊ ကင်းသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားရင်း။ ။

အဝိဂတပစ္စယော။ ။မိကျောင်းသားရဲ၊ လှိုင်းဝဲမကန်း၊လွန်ထူး ဆန်း၍၊ဘေးဘျမ်းလေးအင်၊ဆုံးမမြင်အောင်၊အပြင်ပြောကျယ်၊ အံ့ဘွယ်ရှစ်ဖြာ၊ကဗျည်းသာသည်၊ မဟာအဏ္ဏဝ၊ သာဂရသည်၊ဟာဒယန္နစ်ချိုက်၊မိမိန္ဒ္ဒြိ၊ရုံစိထူးဆန်း၊ မကန်းလိုင်ငါး၊ပျော်ပါးကုန်ကြ ဇလဇအား၊ထင်ရှားရှိခြင်း၊မကင်းစွာဘိ၊ ဖြစ်လေဘိသို့၊ အဝိဂတ၊ပစ္စယကား၊သဟတထွေ၊ ပုရေပစ္ဆာ၊သုံးဖြာဇာတ၊ အာဟာရနှင့်၊ဣန္ဒြိယ၊ ယင်းငါးဝသည်၊ ဘော်ပြမိန့်ရှိ၊ အတ္ထိသို့လာ၊ လျော်စွာ ငါးတန်၊ပစ္စယုပ္ပန်အား၊ ဇကန်အစင်၊ မကင်းသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ် သောတရားရင်း။ ။

ဇာတိဇရာမရဏသဘိ ပစ္စယာ၊ ဤနှစ်ဆဲ့လေးပါးသောပစ္စည်း တရားတို့သည်၊ မဟာပကရဏ်၊ အတိုင်းမသိသော နည်းဖြင့် တန်းဆာဆင်ခြင်း၊ထက်ဝန်းကျင် တင့်တယ်ကြည်ညိုဘွယ် ရှိခြင်း ကြောင့် အနန္တနယသမန္တပါသာဒိက အမည်ရသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ကြီး၌၊ငြိတာ၊တည်ကုန်၏။ ။

ဗဟုသုတအလို့ ၄ါးဆရာတော်ကြီးများရေးသားအပ်သော အနက်ကို မူရင်းအတိုင်းထည့်သွင်း၍ပြလိုက်ပါသည်။ ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိရကျမ်းပြီးပြီ။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၄၉၁ ခုနှစ်

သီတင်းကျွတ်လ

ယမိုက်ပါဠိရကျမ်းပုံနှိပ်နေပြီ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိရ ကျမ်းကြီးကဲ့သို့ သက်သက်သာသာ ယမိုက် ပါဠိတော်ကြီးများကို ကျက်ခမှုမရှိဘဲ ဇယားကိုမှတ်ရုံမျှနှင့် အာဂုမ်ဆောင်နိုင်ရန် ပါဠိတော်ဇယားနည်း၊ အကောက်ဇယားနည်း၊ အကျဉ်းချုပ်နည်း, ...ိုက်ဆယ်ကျမ်းစလုံးတို့ကို ဋ္ဌာနအားဖြင့် ခွဲဝေနည်း, အာမန္တာစသောဒိဿဋ္ဌနာ ဝိဘင်းများ မည်မျှဟု ရေတွက်နည်း, ကောဋ္ဌာသတင်ပုံအကျဉ်းချုပ်နည်း,သာသနာ တော်တွင် မပေါ်ပေါက်ဘူးသေးသောနည်း,စသည်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်ခါ ရေးသားအပ်သော ယမိုက်ပါဠိရကျမ်းကြီးကို။ သုမင်္ဂလာတိပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်နေပြီဖြစ်ရာ၊အလိုရှိသောသူတော်ကောင်းတို့သည်ရင်းတိုက် နှင့်ရုံစမ်းနိုင်ကြပါကြောင်း၊

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး

အမှားအမှန်ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ ၁	ကြောင်းရေ ၂	အမှား	အမှန်
၂	၃၃		စက္ကုပ်ဋ္ဌာဏာဓာတုယာ	စက္ကုပ်ဋ္ဌာဏာဓာတုယာ၁စ
၂	၃၇		မဇော	မနော
၄		၂၃	နိယာမ	အနိယာမ
၆		၇	သုံးပါးသုံးပါးသုံးပါး	သုံးပါးသုံးပါး
*၉	၆		အာပုန္နမျဉ်းပိုသည်	ဖျက်ပါ
*၉	၁၇		ကဗဠီကာရေအာဟာရေ	ကဗဠီကာရေအာဟာရေ
*၉	၁၈		အရူပိနောအာဟာရေ	အရူပိနေ ၁အာဟာရေ
၁၀	၂၈		စဋ္ဌ	စသည်၌
၁၀	၃၃		အတိုင်း	အစဉ်အတိုင်း
*၁၁		၄	ဒုကပဋ္ဌာန်း။ဟော့ကု	ဟော
*၁၃		၁၂	၅၇၃၅၈၉၂၉၂၆	၅၇၃၅၈၉၂၉၆
*၁၃	၁၃		၊	။
*၁၅		၄	၁၃၀၄၃....	၁၃၁၄၃ ..
*၁၅		၁၇	၄၀၄၉၄၈၅၃၃၂၈၄	၄၀၄၉၄၈၅၃၃၂၄၀
၁၈		၃၆	ဟာဒယဝတ္ထု	ဟာဒယဝတ္ထု၊
*၁၉	၃		၁ | ၃ | |	၁ | ၃ | ၂ |
*၁၉	၅		ကုသလ	ကုသလံ
၁၉		၁၃	နှစ်နှင့်	နှစ်ပါးနှင့်
၂၃	၄၀		ရုပ်အားအာဟာရ	ရုပ်အာဟာရ
၂၃		၃၆	၁-၃၂	၁-၃-၂
၂၇	၂၃		အဟိတ်ရုပ်	သဟိတ်ရုပ်
*၂၉	၁၆		၁-၃-၂	၁ | ၃ | ၂ |
*၂၉	၂၀		။	။
၃၀	၁၆		အစိပ်ပေါင်း	အစိပ်အပေါင်း
၃၀	၁၈		။	။
၃၀		၃၆	အစိပ်စိပ်	အစိပ်အစိပ်
၃၁	၂၅		ဘုတ်နှင့်ကွဲသော	ဘုတ်နှင့်တကွဲသော
၃၁	၃၆		နာကျွဲခွာ	နာမကျွဲခွာ
*၃၃		၅	စိတ္တေဇရုပ်	စိတ္တဇရုပ်
။		၇	၁၁	၁၃
။		၃၃	ဒုတိယဇော	ဒုတိယာဒိဇော
။		၃၄	ပထမာဒိဇော	ပထမဇော
၃၅	၉		ပကာတူနိဿယ	ပကတူပနိဿယ
၄၀		၁၉	ပါဒါရုပ်	ဥပါဒါရုပ်
၄၀		၂၁	ဧကူဝိနသက	ဧကူနဝိသက
၄၂	၄၂		ဝတ္တိ	ပဝတ္တိ
၄၃	၃၆		နပဋ္ဌာဘ	နပဋ္ဌာနာဘ
၄၄	၄၅		နဝသတ္တ။ရသ။	နဝ။သတ္တရသ။
၄၉	၅		ကြဉ်သာ	ကြဉ်သော
၅၁	၁၁		တရားကို	တရားကိုယ်
*၅၃	၂၀		နအညမသ	နအညမည
။		၃၂	ဘုတ်	ဘုတ်
*၆၀	၂၄		* | * |	× | မျဉ်းရွှေ့ပါ × |
*၆၁		၁၃	× | | * |	× | × | *
။		၃၀	* × | ၁ |	* | ×
			၁ | | ၃ |	၁ | ၃ |
*၆၂	အာသေဝန		၁ | × | ၃	× | ၁ × | ၃
	|		၁ | | ၃ |	၁ | ၃ |
*၆၃	စတုက္က		| | × |	× |

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ ၁	ကြောင်းရေ ၂	အမှား	အမှန်
*၆၄	နဗျာန		| |	| × |
*၇၈	၅၂		ဏ	က
*၇၉	၄		ဗျာနဝဋ္ဌဟိတွာ	ဗျာနာဝဋ္ဌဟိတွာ
။	၁၇		ကုသလစိတ္တဿ	ကုသလစိတ္တ
၈၀	၆။၁၄		ရုပ် | သဒ္ဒ	× ရုပ် | သဒ္ဒ
၈၂			၂၀	၈၂
၈၄	၂		နိမ္ဖန္နရုပ်	နိပ္ဖန္နရုပ်
*၈၅	၁၃		အောက်မင် ၃၃	အောက်မင် ၃-၃
*၁၀၁	(အကူ။ကု)		ဘာဏိတာ	ဘာဏိတွာ
*၁၀၂	၁၃		ဗလဝဖြစ်သောက၂၁	ဗလဝဖြစ်သောကို၂၁
၁၀၃	၆		ဝိပါကဗျာကတာနံ	ဝိပါကာဗျာကတာနံ
*၁၀၇	၂၄ ပစ္စည်းရေ		၁၀	၁၁
*၁၁၁	၅		သမာဓိ	သဟာဓိ
။	၂၂		ပစ္စာ ဝိပ	ပစ္စာဝိပ်
၁၁၄	၄၃		၍ငါး	ဤငါး
*၁၁၆	၂၃		၇	နံ ၇
*၁၂၁		၅	၁	၃
၁၂၂	၅		အဝိအဝိဂတ	အတ္တိအဝိဂတ
*၁၂၃		၅	၀၀	၁၀
၁၂၃	၁၄		သညအမည	သအညမည
၁၂၇			၁၂၅	၁၂၇
၁၂၇	၃၂		ပဋိဗ္ဗေသ	ပဋိသဗ္ဗေ
*၁၂၉		၁၉	၆ | ၄	၆ | ၄၀
၁၄၀	၃၀		ဝိသ	ဝိသက
*၁၄၅	၁၅		ဆုံ။ဝိ	ဆုံ၊ဝိ
၁၄၆	၄၁		နှစ်ပါးသုံးပါးတို့တွင်	သုံးပါးတို့တွင်
*၁၅၁	၁၉		ဆုံ ၃	ဆုံ ၃
*၁၆၆	ပဋ္ဌာ။နိက်		၁၀	၁၁
*၁၆၇	သော၊ပစ်နူ		| |	၅ | ၅ |
* ။	ဝိပ်။လုံ		င	၁
*၁၇၁	ပစ္စာဓာတ		၁၄ | | ၁၄ |	မပါ
*၁၇၃	ဆက္က		ဝ	၁
*၁၇၆	ဒေါသမူ		စိတ္တဇရုပ်ကွက် | |	| ။ |
*၁၇၉	စက်ပိုင်း		အဆက်မင်သုံးဓိထိ၊ ၃၄	ဥ၄
*၁၈၁	ကာဒိပတင္ဘေ		| င |	၄ |
။	ရူပိ		၈ | ၅ |	၈ | ၅ | ၄ |
*၁၉၅	အဓိ		ပသာဒရုပ်ကွက် | |	| ။ |
၁၉၅		၁	လိုမှ	ထိုမှ
*၁၉၉	သော။နာမ်		| |	| ။ |
၂၀၃		၆	မကျန်	မကျန်

အမှားပြင်ဆင်ချက်

အမှားပြင်ဆင်ချက်များ-မချားလွန်းရအောင်၊ သတ်ပုံဝစ္စ ပေါက်စသော ဖတ်ရှု၍ရလောက်သော နေရာများ၌ မပြင်ဘဲ ထင်ရှားရာဌာနများကိုသာ ပြင်ဆင်၍ ထားပါသည်။ ထို့ပြင် လက်လွဲ၍၎င်း သတိမေ့လျော့၍၎င်း ရေးသားထားခဲ့ပါမူအမှန် ကိုကြည့်ရှုပြင်ဆင်၍ဖတ်ရှုတော်မူကြပါ၊ ။